

శ్రీరస్తు

శ్రీహయగ్రీవానమః

శ్రీహన్నిజకులక్రమారాధితవెక్కుటెనోపాననా
లభ్యోదయన శ్రీదక్షిణామూర్తిప్రసాదాసాదిత
విద్యన శ్రీలక్ష్మీధరాఖ్యపణ్డతవరణ
ప్రాకృతశబ్దేషు వ్యుత్పిరూసాం
అత్యంతోపకారాయ ప్రక్రియాక్రమేణవిరచితః

—శుద్ధాహవద్వికాఖ్యగ్రంథః—

శ్రీమద్రాజాధిరాజచామరాజేంద్రాస్థానపణ్డత
శ్రీనజ్జయశ్రీనివాసార్యతనూజతిరుమలతాతాచార్య
సామ్యోన సంశోధ్య యథాస్వమతిక్వచిట్టికాం
సుఖబోధాయాకారాదిక్రమేణ

శుద్ధాహసూత్రదీపికాంచ విరచయ్యాధ్యాయపా
దమాత్రసంఖ్యావిన్యాసాదినా పరిష్కృత్య
శ్రీనల్లాంచక్రవర్త్యాఖ్య మహావంశజనుషా
సాహితీశబ్దతన్త్రాదివిదుషా

శ్రీమద్రాజాధిరాజచామరాజేంద్రాశ్రితేన

ధర్మాధికారి చక్రవర్త్యయ్యక్టాద్యేణ

మహీశూరపురీమధ్యవర్తిస్యాం

విద్యాతరగ్గణ్యాఖ్యానాం

స్వీయముద్రాక్షరశాలాయాం

శ్రీచాన్దీకమహర్షిప్రణీత ప్రాకృతసూత్రగణ

నార్తికదేశీయేష్టిభిన్నహస్సుటతరంముద్రాపితస్సక

విజయతేతరామ్

వ్యయవత్సరమార్గకృష్ణదశమీ

౧౮౮౬

కాపీరైట్ రిజర్వ్డ్

౩	౯	శ్రీవైద్యనాథీయహేమాద్రిప్రాయశ్చిత్తకాణ్డద్వయం
౩	౮	విషయవాక్యదీపికాసాపనిషద్భాషాస్యూతా
౧	౧	శ్రీ మదరిశాఖాఫాల వేంకటాచార్యవిరచితప్రద్యు మానన్దనాటకం టీకాం విరచయ్య సచ్చాయంము ద్రితం సూత్రం
౧	౮	ఎతత్కృతఃహస్తిగిరిచమ్పూనామ్నా ప్రసిద్ధః వర దాభ్యుదయాఖ్యచమ్పూప్రబంధః టీకాం విరచయ్య ముద్రితః
౦	౮	సవ్యాఖ్యానపట్నర్గనైషధకావ్యంసమ్ముద్రితం సూత్రం
౦	౨	ఇదానీం సప్రమాణంవిరచితస్సమాసచక్రవర్త్యాఖ్య గ్రంథః
౦	౪	శ్రీకృష్ణరాజకణ్ఠీరవవిరచితకర్ణాటకటీకానహితచా ముణ్డికాలఘనిఘట్ట్యాఖ్యగ్రంథస్సజ్యోరత్నకౌశభస హస్యతః
౧	౮	టీకాంవిరచయ్యముద్రయమాణఃపూర్వకాదమ్బరీగ్రంథః
౪	౨	శ్రీకృష్ణరాజకణ్ఠీరవవిరచితః కర్ణాటకభాషాత్తకఃద్వా వింశతిపురాణకథాసజ్జాహకః కృష్ణకథాసారసం
గ్రహగ్రంథః సర్వత్రాయంక్రమః. ఏకాధికపుస్తకప్రయకారిణః		ద్వితీయాదితత్త్వపుస్తకమూల్యే షోడశాంశః పారితోషికతయా దీ
యేత. పరస్థలవాసిభిరైకైకమూల్యరూప్యస్య కలాద్వయక్రమేణపు		స్తకప్రావణభృతిరధికం దేయా.

పద్మాపాదస్త్రికా వివయానుక్రమణికా

పుట

- ౧ ముక్తభావరణం
- ౨ కవివంశస్థప్రశంసా
- ౩ ప్రాకృతోపాద్భాతః
- ౪ సంజ్ఞాప్రకరణం
- ౧౦ పరిభాషాప్రకరణం
- ౧౧ అచ్చస్థిప్రకరణం
- ౧౨ అదస్తపుల్లికశబ్దాః
- ౨౦ అదస్తసర్వనామాని
- ౨౩ అదస్తైవిశేషాదేశాః
- ౨౪ సంయుక్తాదేశాః
- ౩౨ సంయుక్తైలుగ్నిధిః
- ౩౩ అదస్తై ద్విత్వవిధిః
- ౩౪ సంయుక్తై ఆగమాః
- ౩౬ హల్వ్యత్యయవిధిః
- ౩౮ లాపబిందువిధిః
- ౪౦ అదస్తైల్లికవిధిః
- ౪౧ దీర్ఘాదివిధానమ్
- ౪౨ అకారస్యాదేశాః
- ౪౩ హ్రస్వవిధానమ్
- ౪౪ ఇకారస్యాదేశాః
- ౪౫ ఈకారస్యాదేశాః
- ౪౬ ఉకారస్యాదేశాః
- ౪౭ ఋకారస్యాదేశాః
- ౪౮ ఎకారాదేశాదేశాః
- ౫౧ కవర్గస్యాదేశాః
- ౫౨ చవర్గటవర్గాదేశాః
- ౫౩ తవర్గస్యాదేశాః
- ౫౪ ధవర్గస్యాదేశాః
- ౫౬ యకారస్యాదేశాః

పుట

- ౫౭ నకారస్యాదేశాః
- ౫౮ అదస్తైలుగాదివిధిః
- ౬౦ ఇదస్తపుల్లికాః
- ౬౪ ఈదస్తశబ్దాః
- ౬౫ ఉదస్తపుల్లికాః
- ౬౬ ఋదస్తపుల్లికాః
- ౬౭ ఎజదస్తపుల్లికాః
- ౬౮ ఆదస్తస్త్రిలికాః
- ౭౨ ఇదస్తస్త్రిలికాః
- ౭౩ ఈదస్తస్త్రిలికాః
- ౭౬ ఉదృదస్తస్త్రిలికాః
- ౭౭ అదస్తనపుంసకలికాః
- ౮౧ ఇదస్తనపుంసకలికాః
- ౮౨ హవరాదస్తపుల్లికాః
- ౮౩ మాదస్తపుల్లికాః
- ౮౪ ఇనాదస్తపుల్లికాః
- ౮౮ భధదాదస్తపుల్లికాః
- ౯౦ ధవతాదస్తపుల్లికాః
- ౯౨ పసాదస్తపుల్లికాః
- ౯౩ హవరమాదస్తస్త్రిలికాః
- ౯౪ నభజదాదస్తస్త్రిలికాః
- ౯౬ శచసాదస్తస్త్రిలికాః
- ౯౭ హవరమాదస్తనపుంసకలికాః
- ౯౮ యుష్మచ్ఛబ్దః
- ౧౦౦ అస్తచ్ఛబ్దః
- ౧౦౩ అవ్యయాని
- ౧౦౯ తద్ధితాదేశాః
- ౧౧౬ విభక్త్యర్థాః
- ౧౧౭ వరఇత్యాదయః

షడ్భాషా వర్ణికా విషయానుక్రమణికా

పుట
 ౧౨౧ గోశాన్యాః
 ౧౨౩ గహీషాన్యాః
 ౧౨౪ పుత్రయాన్యాః
 ౧౨౬ అపూర్ణోదయః
 ౧౩౨ భూధాతుయావమ్
 ౧౩౯ ఏధాదిధాతు
 ౧౪౦ అస్త్యాదిధాతు
 ౧౪౧ శీజాదిధాతు
 ౧౪౨ అశాదిధాతు
 ౧౪౩ దృశ్యాదిధాతు
 ౧౪౪ వచ్యాదిధాతు
 ౧౪౫ యుజాదిధాతు
 ౧౪౬ స్తమ్యాదిధాతు
 ౧౪౭ నమాదిధాతు
 ౧౪౮ ధావాదిధాతు
 ౧౪౯ ధ్వాస్థాదిధాతు
 ౧౫౦ జనాదిధాతు
 ౧౫౧ కాసాదిధాతు
 ౧౫౨ పిబాదిధాతు
 ౧౫౩ త్యజాదిధాతు
 ౧౫౪ గర్జాదిధాతు
 ౧౫౫ క్రందాదిధాతు

పుట
 ౧౫౬ వెపాదిధాతు
 ౧౫౭ రమాదిధాతు
 ౧౫౮ సజ్జమాదిధాతు
 ౧౫౯ లపాదిధాతు
 ౧౬౦ హసాదిధాతు
 ౧౬౧ భావకర్తృప్రక్రియా
 ౧౬౨ హేతునున్విజస్తప్రక్రి
 ౧౭౫ చురాదిణజస్తప్రక్రియా
 ౧౭౯ నిచిభావకర్తృప్రక్రియా
 ౧౮౧ శౌరసేనీభాషాసుబస్తప్ర
 ౧౮౩ అవ్యయాని
 ౧౮౪ తిజస్తప్రక్రియా
 ౧౮౫ మాగధీభాషాసుబస్తప్ర
 ౧౮౭ తిజస్తప్రక్రియా
 ౧౮౮ పైశాచీభాషాసుబస్తప్ర
 ౧౯౧ అవ్యయతిజస్తప్ర
 ౧౯౨ చూళికాపైశాచీ
 ౧౯౩ అపభ్రంశభాషాసుబస్తప్ర
 ౨౦౪ అవ్యయాని
 ౨౦౭ తిజస్తప్రక్రియా
 ౨౦౮ ధాత్వాదేశాః

అమె

శ్రీరస్తు

—o—

అవిష్కృతమస్తు .

—o—

శ్రీహయగ్రీవాయనమః .

—o—

శ్రీలక్ష్మీధరార్యకృతమహాపాదాచార్యకృతమస్తు .

ఓంకారాధాయవిజ్ఞాన దాయినెలాకసాక్షిణే । కరుణామ
యవీతాయ దక్షిణామూర్తయనమః ॥౧॥ వీనధంకలతానరా ఇరహ
సాణీసానబుద్ధింభిహాపువ్వం దిట్టమహుక్ష్మేణసమితిసెలంబువక్త్రధే
అలాలామలహారకుండలపహాకింమీరకుప్పాసలంకచీపీధణమణ్డలంహవ
ఉదెఇట్టట్టదాణువ్వుహం॥౨॥ఛాయా॥ వినబ్ధింకృతస్తరాజిరభసనిశ్వా
సనున్నంస్పృహాపూర్వంధృష్టమధోక్షజైన శమితస్పదాంబ్వకస్థలే ।
అలాలామలహారకుండలప్రభా కిమ్మీరకూపాకాసకంలక్ష్మ్యస్తనమండ
లంభవతుతెఇష్టాధాదానొన్నభిమ్ ॥ వేహింవేహింఅథణే హత్తేహిం
గండజుష్టుమజ్జాప । ఘెత్తుణచుమ్మమాణొలహారంజెపాడకామఓ
దెహి ॥౩॥ ద్వాభ్యాంద్వాభ్యాంచ స్తనోహస్తాభ్యాం గండయుగ్మమా
ర్యాయాః । గృహీత్వాచుమ్మమానః అధరంనఃపాతు కామదోదెవః ॥
కుణిఅహారధణుహభక్లేజణఅసుఅసంతకమలిణీమిత్రైదిట్టఉవిహరఉసం
తెరహుణాహేమహమణొనిచ్చం ॥౪॥ కృతహరధనుభాంగెజనకసు
తాస్వాంతకమలిసీమిత్రే । తిష్ఠతువిహరతుస్వాంతేరఘనాకేమమసు
నొనిత్యం ॥ అత్రీమాగధీపాకృతయోః ప్రథమాసప్తమ్యోరెకవచన
శ్లేషః ॥ బ్రహ్మణ్యంబభవద్బాల్యభాషణోద్ధాగ్రహిణంపరం । కరుణా
లలితాపాంగ దృష్ట్యామాంపశ్యసర్వదా ॥౫॥ అస్త్యంధ్రగిజశేవరకూ

రిసంశః కృష్ణాతటకాశ్యపగోత్ర రూఢః । యోబహ్మచ్ఛానాంబహు
మాననీయోధత్తైసదాకీర్తిస్సువైజయంతీ॥౬॥ యత్ర నామాదిమశిశౌ
రంకితం వెంకటేశః । సలక్ష్మీకన్సపవాద్యోభగవాన్ గృహ దెవతా॥౭॥
ఆసప్తపూగుషంయత్ర లక్ష్మీవాణ్యోరవస్థితిః । ఆసీత్కపాతనాథస్య
వరాతృ-దళవాసినః ॥౮॥ తతోదభూత్తిమ్మయసామయాజీ బుధోష్ఠ
భాషాకవిపట్టభద్రః । నిత్యాన్నదాతానిజభక్తిలబ్ధవృషాకపాయీర
మణప్రసాదః ॥ ౯ ॥ తస్మాదుదైర్భహ్వ చవక్రవతీయజ్ఞైశ్చరఃపం
డితసార్వభౌమః । సర్వాంబికాసర్వగుణోపపన్నా తస్యద్వితీయా భ
వదంబికాభా ॥౧౦॥ తాభ్యాముదభవన్ పుత్రాస్సర్వాచారనియామ
కాః । విధిమంత్రాథన్వాదజ్ఞాశ్చ త్పారోనిగమాఇవ ॥౧౧॥ షడ్జ్ఞానీ
తత్త్వవివేకకర్తాస్వశిష్యసంపాదితదిగ్జయశ్రీః । తెష్వాదిమఃపండిత
సార్వభౌమ శ్చీకాండభట్టాజయతీహలాకే ॥ ౧౨॥ లక్ష్మీధరస్తదను
జౌదక్షిణామూర్తికంకరః । సర్వవిద్వత్కవిమతస్సజ్జనాస్త్రవిరాజతే॥
౧౩॥ తెనలక్ష్మీధరార్యేణ షడ్భాషాచంద్రికానఘా । విద్వత్కవిచ
కౌరాణాం ప్రీతయేక్రియతేఘనా ॥౧౪॥ వాగ్దేవీజననీయేషాం వాల్మీ
కిర్మూలసూత్రీకృత్ । భాషాప్రయోగాజ్ఞేయాస్తైషడ్భాషాచంద్రికా
ధనా ॥ ౧౫ ॥ వృత్తింత్రైవిక్రమింగూఢాం వ్యాచిఖ్యాసంతియేబు
ధాః । షడ్భాషాచంద్రికాతైస్తద్వ్యాఖ్యానరూపావిలాక్యతామ్॥౧౬॥
యత్యేనగచ్ఛతఃకాన్వపిఘ్నలనంస్యాన్తహీయసః । హసంత్యసాధవస్తత్ర
సమాదధతిసాధవః ॥౧౭॥ సంప్రదాయప్రకాశాథన్ మపూర్వగ్రిం
ధనిర్నితా । సాహసేనప్రవృత్తాహం నోపహస్యోబుధోత్తమైః ॥౧౮॥
యదత్యేష్టంనలిఖతం యద్విరుద్ధమనీపితం । త్రితయం తచ్ఛహసం
తః క్షమ్యతాంకృపయామయి ॥౧౯॥ రాగద్వేషవిహీనైరతిసరైఃపర
గుణస్తవనై । విద్వత్కవిభీరసికైష్షడ్భాషాచంద్రికాసేవ్యా ॥౨౦॥ అప
శబ్దమహాగతే షడ్భాషాకృష్ణరాత్రిషు । పతంతికవిశార్దూలాష్టడ్భా

షాచంద్రికామినా ॥౨౧॥ త్రైవిక్రమంహైమచంద్రంగురోజ్జ్వా
 త్వాచభామహంకవిసౌఖ్యాయతత్సర్వమత్రసంక్షిప్తతేమయా ॥౨౨॥
 ॥ అథద్రీప్త్యాణాంప్రతిపత్తిసౌకర్యాయరూపకపరిభాషాక్తంభా
 షాణాం స్వరూపంవినియోగశ్చకన్యతే ॥—॥ భాషాద్విధాసంస్కృ
 తాచ ప్రాకృతీచేతి భేదతః । కౌమారపాణినీయాదిసంస్కృతాసం
 స్కృతామతా ॥౧॥ ఇయంతు దేవతాదీనాం మునీనాంనాయకస్యచ
 విప్రీక్షిత్రవణిక్కుద్రా మంత్రికంచుకినామపి । లింగినాంచవితాదీనా
 మనీచానాం ప్రయుజ్యతే ॥ ప్రకృతేస్సంస్కృతాయాస్తు వికృతిఃప్రా
 కృతీమతా ॥౩॥ షడ్విధాసాప్రాకృతీచ శౌరసేనీచమాగధీ । మైశాచీ
 చూలికామైశాచ్యపభింశఞ్జిత్రచూత్ ॥౪॥ తత్రతుప్రాకృతంనా
 మ మహారాష్ట్రాద్భవంవిదుః । తథాచాక్తందండినా । మహారాష్ట్రా
 శ్రయాంభాషాం ప్రకృష్టాంప్రాకృతంవిదురితి ॥ శౌరసేనోద్భవా
 భాషా శౌరసేనీతిగీయతే । మగధోత్పన్నభాషాంతాం మాగధీంసం
 ప్రచక్షతే । పిశాచదేశనియతం మైశాచీద్వితయంభవేత్ । పిశాచదే
 శాస్తువృద్ధైరుక్తాః । పాండ్యకేకయబాష్లీక సింహనెపాళకుంతలాః ॥
 సుధేష్టబాటగాంధారహేమకన్నోజనాస్తథా । పతేపిశాచదేశాస్సృ
 స్తద్దేశ్యస్తద్గుణాభవేత్ । పిశాచజాతమథవా మైశాచీద్వయముచ్య
 తే । అపభ్రంశస్తుభాషాస్యా దాభీరాదిగిరాంచయః । కపిప్రయో
 గానహాత్వా న్నావశబ్దస్సతుక్వచిత్ ॥ తథాచాక్తందండినేవ । ఆ
 భీరాదిగిరఃకావ్యేష్వపభింశఞ్జిత స్తృతాః । శాస్త్రేషు సంస్కృ
 తాదన్యదపభింశతయోచితమితి ॥ అథవినియోగః । తత్రాపిప్రాకృ
 తంస్త్రీణాం సర్వాసాంనియతంభవేత్ । క్వచిచ్ఛదేవీగణికామంత్రీ
 రాజాదియోషితాం । యోగిన్యస్సరసాంశిల్పకారిణ్యాఅపిసంస్కృతం ।
 యేనీచాః కర్మణాజాత్యా తేషాంప్రాకృతముచ్యతే । ఛత్తలింగవతాం
 తద్వజ్జైనానామితికేచన । (ప్రాయేణప్రాకృతస్థానే శౌరసేనీప్ర

యుజ్యతే) అథమేమధ్యమేవాపి శౌరసేనీప్రయుజ్యతే । ధీవరాద్యతినీ
 యమూగధీవినియుజ్యతే । రక్షఃపిశాచనీచేషు వైశాచీద్వితయంభ
 వేత్ । అపభ్రంశస్తు చండాలయననాదిషుయుజ్యతే । నాటకాదావప
 భ్రంశ విన్యాసస్యాసహిష్టవః । అన్యేచండాలకాదీనాం మాగధ్యాది
 ప్రయుంజతే ॥ ॥ సర్వేషాం కారణవశాత్కార్యభాషావ్యతిక్ర
 మః । మాహాత్మ్యస్య పరిభ్రంశం మదస్యాతిశయంతథా । ప్రచ్ఛాగ్
 నంచవిభ్రాంతిం యథాలిఖితవాచనమ్ । కదాచిదనువాదఞ్చ కార
 ణానిప్రచక్షతే ॥ ॥ అథశాస్త్రోపాద్ఘాతప్రక్రియోచ్యతే ॥ సిద్ధి
 స్సంస్కృతశబ్దానాంభవేత్పంచాశదక్షరైః । ప్రాకృతానాంతుసిద్ధిస్సన్య
 తైశ్చత్వారింశదక్షరైః ॥౧॥ ఋలివర్ణా వినైకారౌ కారాభ్యాంచద
 శస్వరాః । శషావసంయుక్తజ్జావినైవాన్యేహాలామతాః ॥౨॥ పా
 కృతేనద్వివచనం సుప్తిహంచావపద్యతే । యస్తాద్ద్వివచనస్థానెబహు
 త్వంసూత్రీహాదితం ॥ ౩॥ హలంతతానాంత్యహలాం సూత్రే లోక
 పాదిశాసనాత్ । లింగానాంవైపరీత్యంచ సంస్కృతాత్ప్రాకృతే
 భవేత్ ॥౪॥ ద్వితీయాదివిభక్తీనాం స్థానెవష్టీక్వచిద్భవేత్ । చతు
 థ్యాదిపి వష్టీస్యాన్నిత్యమేకబహుత్వయోః ॥ ౫ ॥ తాదధ్యేతు చ
 తుథ్యాకస్సన్య డకత్వేసావికల్పితా । వధాత్పరస్యజేస్థానె వష్టీడా
 యిచవాభవేత్ ॥౬॥ ద్వితీయాసప్తమీస్థానెకుత్రీచిత్సుత్రీహాదితా ॥
 నియమోనాత్మనెభాషా పరస్తే పదినోరిహ ॥౭॥ శబ్దాదిప్రత్యయా
 నాంతు ప్రయోగానాత్రీసంమతః । ఎతత్సర్వంబహూగ గింథాక
 సూత్రాణ్యలోచ్యనిశ్చితమ్ ॥౮॥ త్రివిధాప్రాకృతీభాషాభవేద్దేశ్యా
 చతత్సమా । తద్భవాచభవేద్దేశ్యాతత్తలక్షణమంతరా ॥౯॥ తత్సమా
 సంస్కృతసమానాయాసంస్కృతనత్కనా । తద్భవాసంస్కృతభవా
 సిద్ధాసాధ్యేతిసాద్విధా ॥౧౦॥ ద్వివిధాయాశ్చసిద్ధ్యర్థం ప్రాకృతం
 లక్షణంమతమ్ ॥ ॥ నన్వేతత్సర్వంనియమజాతంత్యయాకథనిశ్చితమ్ ।

సూక్తకారవచనాత్ || తథాహి || సూ || సిద్ధిలోకకావ్యం ౧ ౧౫
 సిద్ధిహప్రస్తుతాపాకృతసంబంధినీగృహ్యతే । సాచ లూకాద్భవతి ||
 యస్తాద్యుపాసనాభ్యాం శమాభ్యామైకారాకారాభ్యామనన్యక్షణ
 ఇకారాభ్యాం ద్వివచనాచ్చ విరహితశబ్దోచ్చారోలోకవ్యవహారాదే
 వాపలభ్యతే । తస్మాన్నిద్ధిలోకాదితివేదితవ్యమ్ । చకారాద్వత్సమా
 నలక్షణాచ్చ । నస్వేతావా సూత్రార్థఇతి కథం నిశ్చలమ్ । వృ
 త్తికారత్రివిక్రమదేవవచనాత్ । వృత్తికారేణవాకథం నిరణాయ ।
 ఉత్తరత్రీసూత్రీకృతా వ్యవహారాత్ । తథాహి || ఋగ్వేదాదుస్తా
 వత్ప్రయోగోనసంభవతి । వామ్యదుత్పమ్యదుకకృతాస్వత్ । ఋతో
 త ఇత్యాదిసూత్రై ర్మకారస్యానెకేషామాదేశానాం విధానాత్ ।
 కృష్ణఇలిరిత్యనెనసూత్రై ర్మకారస్యాపి ఇలిరిత్యాదేశవిధానాత్ ।
 శషయోరపి ప్రయోగోనసంగచ్ఛతే । శోస్థలిత్యుభయోస్థత్ప్రవిధా
 నాత్ || ఐకారోకారయోరపి ప్రయోగోనసంభవతః । ఐవవిత్త్యుభ
 యోరైష్టవిధః || యద్యుష్టై ర్మకారోకారయోస్థానైష్టవిధిః । తథా
 మైకారస్యకృత్ప్రయోగోస్తి । అయివిభితిసూత్రేణ అయీత్యన్య
 స్థానై ఐకారవిధానాత్ । అనన్యక్షణికారయోరపి ప్రయోగా
 భావసూత్రీకారవ్యవహారాదేవవిధానరితః । శుల్క-శ్చఇతిసూత్రేణ
 శుల్క-శబ్దసన్యక్షణికారవిధానాత్ । పాక్-శ్చాహుష్ట
 త్త-శ్చక్షణోత్ ఇతిసూత్రేణ చాత్పాగత్ప్రవిధిః । వస్యైంత్యిభితిసూ
 త్రేణ వజ్జోఇత్యాదౌవస్యైంత్యవిధేశ్చ । ఛైర్వృత్తై కృత్ప్రయోగై
 ర్మవృత్తీకశబ్దైశ్చ ఇత్యన్యథాక్రాంతచకారవిధేశ్చ । ద్వివచనప్రయోగా
 భావపి ద్వివచనస్య బహువచనమితి సూత్రాదేవస్ఫుటః । హలంతా
 నామపి నప్రయోగః । అంత్యహలాశ్రయదీ శరదామత్ - హలోక
 ఇత్యాదిసూత్రై ర్మలోపాదేశాగమానాం విధానాత్ । లింగవైవర్తి
 త్వంచ అత్యుక్తమలాద్యావా- ఇతి సూత్రేణ సంస్కృతేనిత్యనవుంశ

కలింగవాచినామక్షిపర్యాయాణాం కులాదీనాంచాత్రీపుల్లింగవాప్రీ
యోగాత్ । క్షీణగుణగాఢతీసూత్రేణసంస్కృతేనిత్యపుల్లింగానాం
గుణాదీనాం నపుంసకేవాప్రయోగాత్ । స్త్రియామిమాంజలిగాఢ
తీసూత్రేణసంస్కృతేపుల్లింగానామిమనిజంతానామంజలాదీనాం
చ స్త్రీలింగప్రయోగాగ్న్య నిశ్చయం । అత్తనెపదపరస్తేపదనియమా
ఖావస్తులట స్తిప్తావిజేన్ - సింహస్సేసి - మిర్చిబిట-ఇత్యాదిసూత్రై
ర్ధాతుమాత్ర విహితతిబాదీనామిజాద్యాదేశవిధానాదవధారితః
కరణప్రత్యయానాంశబాదీనాంప్రయోగోఽప్యత్ర శాస్త్రేనాస్తిసహ
పామితి సూత్రేణనిషేధాత్ । ద్వితీయాదివిభక్తీనాంస్థానెజస్మీకృది
దసాదేరితిసూత్రేణవిహితా । చతుర్థప్రయోగోఽప్యత్రనసంభవ
తి । జేసోజమితిసూత్రోజేపశ్చతుర్థ్యాస్థానెజసుష్టస్థావిధానా
త్ । తాదర్శ్యచతుర్థ్యాఎకవచనేతుసా । షష్ఠీశాదధ్యేజేస్తు ఇ
తిసూత్రేణవికల్పనవిహితాబోధవ్యా । వశశబ్దాత్పరస్య జేస్థానేపివ
ధాడ్తాయితేతిసూత్రేణసాషష్ఠీవికల్పితా । అన్యత్రనిత్యేవషష్ఠీస
త్తమ్యాస్థానెద్వితీయాజేహసీత్సనెనసూత్రేణ విహితా॥ ననుయది
ప్రాకృతద్వివచనప్రయోగానాస్తి కథంతర్హిసూత్రకృతాబాహింబా
హీరాబహింసః- ఉభయాధసారవహాహేత్తావితి ప్రాకృతసూత్రయారె
వద్వివచనంప్రయోజిశ్రూయతాంరహస్యంయత్రార్థపరత్వంతత్రై
వద్వివచననిషేధఃశబ్దపరత్వేతుననిషేధః । యధాపాణినిశాస్త్రేఅర్థ
పరత్వేవసర్వనామతామంగీకృత్యపకాదాకినిచ్చాసహాయేఇత్యత్రఎ
కస్తాదితిప్రయోజ్యేశబ్దపరత్వమాదాయ సర్వనామతానిషేధస్తద్వద
త్రాపీతి । తస్మాదేతాన్నియమానాకలయ్యవిద్వత్కవిభిన్నంతొప్తవ్యం

॥అనుక్తమన్యశబ్దానుశాసనవత్ ౧ ॥ ౧॥౨॥యదిహస్వరాదినుజ్ఞా

త్యేనసంధిప్రభృతికార్యత్యేనచానుక్తంతదన్యశబ్దానుశాసనవత్ । కౌ
మారజేనెంద్రపాణినియప్రభృతిషువ్యాకరణేషుయథాక్తంతదైవవేది

తవ్యం॥ తథాచ శైషే చ్యవః-విచపడిత్యాదిష్వచ్చిత్వాహారవిచ్ఛిత్వా
హారపజ్వుత్యాహారశ్చాప్రసిద్ధతి(౧)వచ్చొక్కత్యత్రడావిధానెటిలా
పస్నిద్యుతిసంగిప్రభృతీత్యత్ర ప్రభృతీశ్బప్పియోగాత్ తదా దేశన్యా
యవిప్రతిషేధన్యాయాదికమనుసంధేయమ్ ॥ తచ్చయథాస్థానందర్శ
యిష్యామః । ననుయదివ్యాకరణాంతరిసిద్ధంప్రయోజనమత్ర స్యాత్తుస్తీ
త్యణమిత్యాదౌ ఋతోదితి ఋకారస్యాత్వవిధానెడరణ్యపరఇత్యేకార
స్గరపరత్వంస్యాత్ । తథాచతణమితిస్యాన్నతుతణమితిచెచ్చియ
తాంతర్విపాక్రీతశాస్త్రరహస్యమ్—బహుళమ్॥౧॥౧౧౨॥ఇదంత
సూత్రంసిద్ధిర్లోకాదితి శాస్త్రాదిమసూత్రమారభ్యనప్తదశం సూత్ర
మాశాస్త్రపరిసమాప్త్యనువతతే । తేనబహులక్రమాణసామర్థ్యాద
తడత్తరేషుసూత్రేషు శాస్త్రాంతరిసిద్ధానికార్యాణియుక్తాన్యైవభవ
న్తినసర్వాణీతిబహుళశబ్దార్థం సమ్యగాకలయ్యజ్ఞోపసేయం॥

అశ్రుతివిధాప్రాకృతీభావాదేశ్యాతత్సమాతద్భవాచేతి । ఆద్యాలక్ష
ణనిరపేక్షా సంప్రదాయాదేవభవతి । యథాతామ్రముశబ్దయో
(౧) స్ఫుటశబ్దాత్పరిస్య సాదో ఇత్యా దేశస్యస్థానివద్భావేనప్రత్యయ
తావచ్చుటూఇతిసూత్రేణప్రత్యయాదిభూతడకారస్యేతస్సంజ్ఞాయాం
తస్యలాప ఇతిసూత్రేణఇత్సంజ్ఞకడకారస్య లోపేచనతి । డితిపరేభ
స్యటేలోపస్సాన్నిదిత్యథ కేనటేరితీసూత్రేణాత్రటిసంజ్ఞ కాకారలో
పః । నచస్వాదిష్వసర్వనామస్థానే ఇత్యనువతమానేయచిభమితి
సూత్రేణభసంజ్ఞావాచ్యా । సాచాత్రనసంభవతి సాస్సర్వనామస్థాన
త్వాత్తథాచభసంజ్ఞాకొడ్డేశేనవిధీయమానష్టిలోపాత్రనస్యాదితి వా
చ్యం । భవితేత్యాదౌలుటఃప్రథమస్యథారారసఇతి సూత్రేణలుడా
దేశతిప్ప్రత్యయస్థానెడాదేశమధ్యతాసిక్యతేతాసంతస్యభసంజ్ఞాభా
వేపిడాప్రత్యయేడితరణసామర్థ్యాట్టిలోపవదేతాదృశస్థలేపిడాఇత్యా
ద్యాదేశేడితరణసామర్థ్యాద్భూత్యాభావేపిటిలోపస్యాంగికారాత్

దేశశ్యాతంబరాంబరశబ్దౌ । ఎతౌలక్షణనిరపేక్షౌ । లక్షణేనతుతా
 మ్రామ్రయోమ్భకాఇతి సూత్రేణ లామ్రామ్రయోర్మ్యుక్తస్యమ్భఇతివి
 ధానేతమ్భంఅమ్భంఇతిభవతితత్సమాసంసంస్కృతసమా । యథాఅహో-
 అహో - అంహోనామ - హే - అహాహ - హీ - అయిఇత్యాది । ఇ
 యంతు సంస్కృతమాగౌడేవభవతి । తద్భవా సంస్కృతభవా । సా
 చక్రకృతిభూతస్య సంస్కృతస్యసిద్ధావస్థాపేక్షయాసాధ్యవస్థాపే
 క్షయాచకాయమానత్వాస్సిద్ధాసాధ్యేతిద్వివిధాభవతి । ద్వివిధాయా
 అపిసిద్ధ్యభామిదం శాస్త్రీమారబ్ధవ్యం । సిద్ధావస్థయాజాయమానం
 రూపంసాధ్యవస్థయాజాయమానం రూపంచయథా స్థానందశ్శక్యం
 మ్యమః॥—ఇతి శ్రీనక్షత్రామూర్తికింకరేణ లక్ష్మీధరేణ విరచితాయాం
 షడ్భాషాచంద్రికాయాముపాద్ధాతప్రక్రియా ॥—॥ * * * *
 అథసంజ్ఞావతారస్సమ్యగుపదర్శ్యతే—సంజ్ఞాప్రత్యాహారమయీవా
 ౧।౧।౩। ఇత్యధీకృత్య—॥సుహ్స్వదిరంత్యహలా॥౧॥౧॥౨॥సుపుస్సా
 దివిభక్తిసుచిర్యర్ణోవచనంవాఅంత్యహలాఅంత్యవ్యం జనెనసహసం
 జ్ఞాభవతి।యథా సు ఔ జన్ ఇతి త్రయాణాంసుసితिसంజ్ఞా॥అమ్. ఔ
 ట-శన్- ఇతి త్రయాణామసితिसంజ్ఞా । టా. భ్యాం. భిన్- ఇతి త్ర
 యాణాంటాసితి సంజ్ఞా । జే. భ్యాం. భ్యన్-ఇతిత్రయాణాం జేసితి
 సంజ్ఞా । జసి.భ్యాం. భ్యన్, ఇతిత్రయాణాంజసిసితిసంజ్ఞా । జన్. ఓ
 న్. అమ్. ఇతి త్రయాణాంజమితిసంజ్ఞా ॥జే, ఓన్,సుప్ ॥ఇతి త్రయా
 ణాం జీవితిసంజ్ఞా - కృతానాంసంజ్ఞానాం శాస్త్రేడిసయోగః ప్రద
 ర్శ్యతే ॥సునసారితి సూత్రేణవిధాన్యమానం కార్యంసుస్సంజ్ఞాసంజ్ఞ
 తానాం త్రయాణాం స్యాత్. క్వదిదసాదెరితిశాస్త్రేణ విధీయమా
 నంకార్యం అస్సంజ్ఞాసంజ్ఞతానాం త్రయాణాంస్యాత్ । టాసినిఃఇ
 తిసూత్రేణవిధీయమానం కార్యమ్ । టాస్సంజ్ఞాసంజ్ఞతానాం త్రయా
 ణాంస్యాత్ । జేసాజమితిసూత్రేణ విధీయమానంకార్యం జేస్సంజ్ఞా

సంజ్ఞాతానాం త్రయాణాం స్యాత్ - హిస్తాత్తదుజసిసితీసూత్రేణవిధి
యమానం కార్యం జసిస్సంజ్ఞాసంజ్ఞాతానాం త్రయాణాం స్యాత్ - జ్ఞే
సాజమిత్యత్రైవివిహితం కార్యం జమస్సంజ్ఞాసంజ్ఞాతానాం త్రయాణాం
స్యాత్ - జిహ్వాసిత్యనై క్రియమాణం కార్యం జిహ్వసంజ్ఞాసంజ్ఞాతా
నాంత్రయాణాం స్యాత్ - ఇత్యాది సంచారణీయమ్ — || హోహ్ర
స్యః || ౧ || ౧ || ౫ || యోహ్రస్వస్వహసంజ్ఞాస్స్యాత్, తథాచ. హ
శ్చౌతుః తూహల ఇత్యాదౌ హశబైనహ్రస్వజ్ఞానంభవతి ||—|| దివిః
ఘః || ౧ || ౧ || ౬ || యోదీఘః స్పదిసంజ్ఞాస్స్యాత్, తేనదిదౌత్తదుజ
సావిత్యాదౌదిశబైనదీఘః బుద్ధిర్భవతి ||—|| సస్సమాసః || ౧ || ౧ || ౮ ||
యస్సమాసస్ససంజ్ఞాస్స్యాత్ - తేనవా స ఇత్యాదౌ స ఇత్యనై సమాస
బాధస్సిధ్యతి || — || శషసాశ్శుః || ౧ || ౧ || ౭ || ఏతే త్రయశ్శుసంజ్ఞాస్స్యః
తథాచ శోస్సలిత్యాదౌ శుశబైన త్రయాణాం స్వీకారః ||—|| ఆదిః
ఘః || ౧ || ౧ || ౯ || యఆదిర్వణః స్సఖుసంజ్ఞాస్స్యాత్ || తథాచ-ఘోఃక
ష్టకేత్యాదౌఘశబైనాదిజ్ఞానం స్యాత్ ||—|| సంయుక్తస్త్యుః || ౧ || ౧ || ౧౦ ||
సంయుక్తంవ్యంజనద్వయంస్తుసంజ్ఞాస్యాత్ | తేనస్తా రిత్యధికారసూత్రే
స్తా రిత్యనై సంయుక్తస్యవ్యవహారలాభః ||—|| గొగణపరః || ౧ || ౧ || ౧౧ ||
గణప్రధానాయఆదిశబైనగసంజ్ఞాభవతి | తథాచక్లేబెగుణగా ఇత్యాదౌ
గుణగా ఇత్యనై గుణాదయ ఇతిభవతి | — || ద్వితీయః ఘః || ౧ || ౧ || ౧౧ ||
యశ్శబ్దస్య ద్వితీయోవణః సఘసంజ్ఞాభవతి | తథాచ సప్తపణ్ణే
ఘోరిత్యాదౌఘోరిత్యనై ద్వితీయవణః బుద్ధిజ్ఞానయతే ||—|| తువికల్పే ||
౧ || ౧ || ౧౩ || యోవికల్పఞాచకస్సనర్వోపితుసంజ్ఞాభవతి | తథాచతుస
మృద్ధ్యాదావిత్యాదౌతుశబైన వికల్పవాచకజ్ఞానంభవతి | అథప్రసం
గాచ్ఛాస్త్రవ్యాపితయోపయక్తానికతిచిత్సూత్రాణీవ్యాఖ్యానయతే ||
ప్రాయోలితినవికల్పః || ౧ || ౧ || ౧౪ || యః కార్యార్థంసూత్రేనువజ్యతేన
తుప్రయోగేద్యశ్యతే స ఇత్ వ్యాకరణాస్తరైసుబద్ధఇత్యుచ్యతే | లకా
రిఇత్యస్య సలితే లితికార్యే వికల్పః ప్రాయోనభవతి | తేన ఆవిద్య

తిస్త్రియామాలిత్యాదౌ విధీయమానమాకారాదిశం నిత్యమేనస్యాత్
 ||రితౌద్విత్వత్||౧|౪|౨౫|| రేఖాద్యన్యసరిత్ రేఖానుబంధస్యాదేశవ్యం
 జనన్యనిత్యం ద్విత్వంభవతి | తథాచ లరంకోడే-బిది-నారుదితే ఇ
 త్యాదౌ విధీయమాన లకారాదీనాం ద్విత్వం సిద్ధ్యతి || శితిదీఘః||
 ౧||౧||౧౫|| శబ్దద్యన్యసరిత్ || శానుబద్ధేవరతః పూర్వస్యదీర్ఘాభవతి |
 తేన శిశ్లుజ్జుపునరితు-జశ్శసాశ్లుక్ ఇత్యాదౌపూర్వస్యాచాదీఘః సిద్ధ్య
 తి || సానునాసికోచ్ఛారంజీత్ ||౧||౧|| ౧౬ || జకారానుబంధంకా
 ర్యంసానునాసికోచ్ఛారం భవతి | తేన కాముకయమునాచామండాతి
 ముక్తకేమోజ్జుగిత్యాదౌ కాఠ్ఠీజఠ్ఠా ఇత్యాదిషు సానునాసికోచ్ఛా
 రఃఫలతి | తద్వయథాస్థానం దశయిష్యమః | ఇహశాస్త్రీన్యసః
 జసిజసారిత్యాదిషు కేషు చిత్సుత్రేషు నృశబ్దానప్పజ్జశ్చహ్రీయతే
 తాక్రమేణపుల్లింగనపుంసకలింగవాచకావితీ జ్ఞాతవ్యే || బహు
 శం ||౧||౧||౧౭|| అధికారోయమాశాస్త్ర పరిసమాప్త్యనువతకాలే ||
 తేనసాక్రీతేయల్లతానంతద్బహుశంభవతీతి వేదితవ్యమ్ ||—||
 అథసంధిరుచ్యతే|| సంధిస్తవపదే||౧||౧||౧౮|| సంసకృతోక్తస్సర్వ
 స్సంధిః ప్రాకృతేతువికల్పనభవతి | అపదేః ఏకపదేతునభవతి | వ్యా
 నఋషిః ఇతిస్థితే వ్యానశబ్దేశౌలుఁక్థారిత్యతోలుగిత్యనువతకమానెర
 వలామధశ్చేత్యతోఽధశ్చేతిచ||—||మనయామ్||౧||౭||౭౯||అథావతక
 మానానాంమనయాంలంపస్సన్యత్|ఇత్యధోవతకమానయలోపః ఋ
 షిశబ్దేషిఋతోదత్యతఋతఇత్యనువతకమానే—|ఇలృపృశ||౧||౨||౭౬
 కృపెత్యాదిషుఋతఇత్యంలితస్యత్ | ఇతికృపాదిత్యాదృకారన్యఇత్యే
 ఇషిఇతిస్థితే ||—||శోస్సత్||౧||౩||౪||౭||శోశ్శవసావాంసకారోలితస్య
 త్ || ఇతిషకారన్యసకారసతివానఇసిఇతిస్థితేఅనుక్తమన్యేతివ్యాయేన
 ఆర్థుణ్యతి నిత్యత్వేనగుణేప్రాప్తేనస్థిస్తవపదఇతి వికల్ప్యతే| వాసేసీ
 సంధ్యభావేవాసఇసి | విషమాతపః | అత్రవిషమతపఇతి స్థితేవిష

మశబ్దేవస్య సత్త్వం పూర్వవత్ । ఆతపశబ్దే । అస్తారఖౌరచఇత్యనువ
తతమానె॥—॥ప్రాప్తౌలుక్కగచజతదపయవామ్॥౧౩॥౧౩॥అసంయు
క్తానామనాదౌ వతతమానానామచః పరేషాంకాదీనాం సర్వేషాం
ప్రాప్తౌలుక్కాన్యత్ ఇతితలాపే । నాత్మఇత్యత ఆదిత్యనువతతమానె
॥యశ్చుతిరః॥౧౩॥౧౦॥ప్రాప్తౌలుక్కాన్యత్ ఇతితలాపే సతియో
వశిష్యతే అవణాన్యః అవణాన్యరౌలఘుప్రయత్నతరయకారశ్చుతి
ర్భవతి ॥ ఇత్యకారస్య యకారశ్చుతౌ సత్యాం ఆ అవఇతి స్థితే॥ప్రా
ప్తౌలుక్కాన్యత్ ఇతితలాపేప్రాప్తే॥ — ॥ నాత్మః॥౧౩॥౧౩॥ఆత్ అవణాన్య
రస్య పకారస్య లాపానభవతి ॥ ఇతిపస్య లోపే ప్ర
తిపిద్ధే॥—॥పాపః ॥౧౩॥౧౪॥ అసంయుక్తస్యానాదౌ వతతమానస్య
అదఃపరస్య పస్యవస్సాన్యత్ । ఇతి పకారస్య వకారే సతి విసమ ఆ అ
వఇతిస్థితే అనుక్తమన్యన్యాయేన అకస్యవణాన్యః ఇతి నిత్యత్వేన గీ
ర్ణాప్రాప్తే వికల్పః ॥ విసమ ఆ అవ ॥ విసమాఅవ । కవిఈశ్వర
ఇతిస్థితే కవిశబ్దప్రాప్తౌలుక్కాన్యత్ ఇతివలోపః । ఈశ్వరశబ్దే॥—॥రవలామ
ధశ్చ॥౧౪॥౧౫॥లుగనువర్తతే॥సంయుక్తసంబంధీనామధావర్తమానా
నాం చకారాదుపరివతతమానానాం రవలాంబోపస్సాన్యత్ । ఇత్య
ధావతతమానవలాపే శోస్సలితశస్య సత్త్వేన క ఇ ఈసరఇతిస్థితే పూ
ర్వవత్సనాం సద్ధాప్రాప్తే వికల్పః - కఇఈసరౌకఈసరౌఇత్యాద్యా
హ్యమ్- నాత్ర శేషాదేశస్య త్యాదీనా సస్య ద్విత్వమ్ । దీక్షా-న్నేతి
ప్రతిపేధాత్ । అపదఇతి కిమ్ । వచ్చాఇ । ముద్ధావి అతప్ర
త్యుదాహరణద్వయేపి వృత్తశబ్దస్య క్షీణగుణగాభి గుణాదిపాతాన్న
పుంసకత్వే శ్చిశింశిజ్జశ్చసారితిశిజ్ । ముద్ధాశబ్దేపి శోలుకాత్మనువర్త
మానె॥—॥కగటతదపగకగపశోరుపర్యద్ర॥౧౪॥౧౬॥సంయుక్తసం
బంధీనాముపరిస్థితానాంగ్రిశబ్దరహితానాంకాదీనాంజిహ్వమూలీయా
పద్మానీయయోశ్చోశ్చవసానాంవలుక్కాన్యదిత్యుపరిస్థితగలాపే॥రిత్యాద్య

త్వలిత్యతాన్విత్యలిత్యధిక్యత్య||—శేషాదేశస్యాహోహాఖోః||౧|౪|౧౬
 సంయుక్తయోరేకతరస్య లోపయోవశివ్యతేన శేషః | తస్య సంయుక్తా
 దేశస్య చ అహః | హకారరేఫవజ్జతస్య అః స్వరాత్పరస్య అ
 భారనాదౌ సతమానస్య ద్విత్వం భవతి || ఇతిథస్యద్విత్వేముద్ధాఙ్
 త్విత్వతేజసశ్శతాశిశేషత్యనెన శేసతిఉభయత్రప్రసక్తమన్యర్యామ
 నశాస్తా గ్రితరసిద్ధలశస్విత్వత్యతి సూత్రేణశలోప ఇకారైకార
 మోరవస్థానెగుణవృద్ధి లక్షణసప్తాప్రాప్తే అపద్యతి ప్రతిషేధాన్నభ
 వతి | అత్రశిజశ్చేత్యస్య చ ప్రత్యయత్వాభావేపి ప్రత్యయాదభ
 త్వా తదాదేశన్యాయేన ప్రత్యయత్వమ్ | తథాచ యుక్తశ్శలోపః |
 గామమమలంబందే ఇత్యాదిషు రామమ్ అమలంబందే - ఇతిస్థితేలో
 పద్యత్యధిక్యత్య||—||అంగ్యహలాశ్రమదీ||౧|౧|౨౫||శబ్దానామంత్యహ
 లోలాపసాన్విత్యచ్చ గ్రిత్యవ్యయ ముదిమ్యపసగం చవజ్జతయ త్వా||ఇతి
 ములాపే ప్రాప్తే యత్తత్ప్రమ్యగ్విష్వక్ష్పృథకౌమలిత్యత్యమలిత్యధిక్య
 త్య||—||మోచివా||౧|౧|౩౯|| శబ్దానామంత్యమకారస్యాచిపరేమో
 వాస్యాత్ | రామమమలమ్ || సుత్వాభావేబిందులిత్యనెన సామాన్యప్రా
 ప్తాబిందురేవ - తథాచ గామంత్యమలమ్ | ఎవమచిపరేమస్యా దేశౌ
 సగ్వత్ర సునారణీయా || బహుళాధికారాత్కృచిదేకపదేపి సంధి
 భావనతి - కరిష్యతికాహి | కాహి||ద్వితీయః | వీట విద్యు||కాసీత్య
 శ్రుటస్తిప్తావిదేజితి సూత్రే లక్ష్మిహణస్య లకారసామాన్యభావక
 త్వస్యైత్యాపీజాదేశే సతి భవిష్యతి హిరాదిరితిసూత్రేణ్యుదాదే
 శస్యభవః ప్రాక్ హిభిష్యన్ ప్రయోగే ఆభూతభవిష్యతిచ కృభిభ
 త్యనెన కృభిః - ముకారస్య ఆత్వేసతి కాహిభ - ఇతి స్థితే సవణ
 సంధౌ కృతేకాహి | సంధ్య భావేకాహిభ ఇతి సిద్ధమ్ - ద్వితీయ
 శబ్దే కగతి సూత్రేణోపరిస్థితదలోపే నబయోరభేద్యతి న్యాయేనస
 కారస్య బత్వేవితియ్యతిస్థితేవాపానీయగత్యసూత్రేణ పానీయాది

గణపరితస్య ద్వితీయ శబ్దస్య సంబంధినతాకారస్య ఇత్యేనతి పా
యోలుగితి తలోపే విశిష్టతీ స్థితే సమణాసంధాకృతే బీటసంఖ్య
భావేవిశిష్ట - ఇతి వ్యయంసిద్ధం నన్వత్ర వలయో రభేదనాన్యాయ
స్తస్వసంగతవేవ । సకింవాక్యకరణాంతరసిద్ధత్వా ద్వా అత్రాకాప్తే
విధానాద్వా । నాద్యః । వాక్యకరణాంతరే తదభేదవిధానాభా
వాత్ । నద్వితీయః । తద్గమకాభావాత్ । తస్మాదసంగతమేవతదితిచే
దత్రోచ్యతే । అద్యపక్షమావణమస్తదిష్టమేవ । ద్వితీయంతునసహామ
హే । అభేదగమకస్య విద్యమానత్వాత్ । తథాపి నీవీస్వప్నైవేత్య
నేససూత్రేణవస్య మత్వంవిధీయతే, అత్ర చ స్థాన్యాదేకాభ్యాం
భవితవ్యమ్ ॥ నచాత్రసూత్రేతాదృశ్యేతే- తథాచానువృత్త్యాభవిత
స్యమ్ । అనువృత్తిస్తుబూమశ్చ బగఇత్యవ్యవహిత పూర్వసూత్రాదేవ
వక్తవ్యా॥తత్ప్రీక్షతనసూత్రాణామనుపయోగాత్ । తథాచసతిబస్య
స్థానిత్వంమస్యాదేశత్వంచ ప్రతీయతే - ఏతద్వివీస్వప్నైవేత్యత్రవ
లయోరభేదమంతరానఘటతే - ఏవంచ సతిజ్ఞాపకాదిష్టసిద్ధిః । తస్మా
ల్లబ్ధమిత్యాదిప్రయోగేషు రవలామథశ్చేతిసూత్రేణఉపరిస్థితబలోపః ॥
బీటిత్యాదౌ వకారస్థానెబకారోచ్ఛారణంచ సిద్ధ్యతి । అథయదిజ్ఞాప
కాద్వలయోరభేదస్యాత్మహింబావశ్యతి సూత్రేణవస్యవత్సవిధాన
మనధాకమేవస్యాదితిచేత్తైవమ్ । వత్సవిధానస్యనియమాథత్వా
దిత్యలం సూత్ర కలహాచర్చయా । ననుసంధావిదముడాహరణీభవిత
మేవనాహతి । స్వరూపస్యైవదుఘటత్వాత్ తథాపి కగేతిసూ
త్రేణాపరిస్థితదలాపేఖలురూపసిద్ధిః - నాత్రదలాపఃకతుంశక్య
తే । తతః పూర్వమేవ రవలామితిసూత్రేణవలాపప్రసక్తేః । తద్వ్యు
భయలాపో భవత్పితీచేత్ । అహోవిస్తరణ శీటతాదేవానాం ప్రియ
స్య ॥ యదుడాహరణస్వరూపభావమపినజానాతి । నన్వత్రపురస్కా
తికత్వాన్లకారస్య వకారస్యతత్సాపేక్షత్వాచ్చ దకారస్యైవలాపా

భవతు ॥ సత్యంపురస్సూతికకన్దం సత్యంచ తత్సాపేక్షత్వం స్వప్ర
 తీతావకారన్యతథావ్యసక్తమన్యవ్యాయేన శాస్త్రాంతరసిద్ధేన విప్ర
 తిషేధేవరంకార్యమితి న్యాయేన రవలామితిసూత్రవైశ్యవపరత్వావ్య
 లోపవపయ్యుక్తఇతి నెదముదాహరణం విద్వత్సూచీనాం కణికరసాయ
 నీభవితువమాణతి ॥ అత్రోచ్యతే బహులమితి బహులగ్రహణాను
 వృత్త్యాఅన్యదేవకార్యం సర్వావవాదేన భవతివిప్రతిషేధన్యాయ
 మపోద్వ్యదలాప ఏవభవతి । యద్వాద్వితీయమాల్యాద్విమ కగేతి సూ
 త్రన్య రవలామితిసూత్రన్య మనయామితి సూత్రస్యచప్రసక్తౌ స
 త్యాయధాదశకం లోపఇతి త్రివిక్రమదేవస్యైకైరపీదముదాహ
 రణముమాణితిసర్వంభద్రమ్॥— ॥ నయన్ ॥౧౧౧౨ ॥ సంధిరిత్య
 మవతాతే । ఇకాయోఽచీతినంసగ్భతోక్తస్సంధిఃప్రాకృతేనభవతి । ఇవ
 త్కాకాదెర్యత్వాదిర్నభవతిత్యధః । యణితియవరలానాం పరిగ్రహే
 పి ప్రాకృతేఽనుబంధయోః ప్రయోగాభావాద్య త్వవత్ప్రయోరే
 కామంనిషేధః । పహావర్తీలరుణా । వహూలవర్తీణో । ప్రభావశ్శ
 రుణః । వర్తవగూఢః । అత్రప్రభావర్తీలరుణః వర్తూలవగూఢఇతిస్థి
 తే । ప్రభావశ్చైవధూశ్చైవ । నికమస్పటికవికురేహఇత్యతోహిత్యధిక్య
 త్య—భిషుభధభామ్॥౧౩౧౨॥ అసంయుక్తానామనాదౌవతామానా
 నామచావరేమాంబాదీనాంహస్సన్యతో ఇతిభకారధకారయోమాకా
 రః । ప్రాయోలుగితిగూఢే గకారలాపః । వలావస్తుప్రాయోగ్రహణా
 వృత్తవర్తీయూపసిద్ధిః॥—॥వజః౧౧౧౨౦॥ నెత్యమవతాతేసంధిరితిచ
 దౌతోస్సంసగ్భతోక్తస్సంధిఃప్రాకృతేనభవతి । శబ్దీపీతంబంధో । రు
 క్తాదౌలలట । దేవోఽహిణందణో । లక్ష్మ్యేఅనందః । వృత్తౌదాగతః ।
 దేవోఽభినందనః (౧) అహోలచ్చరితం ఇత్యాదయస్సంసగ్భతవదేవ
 ౧)అహోళాశాఇత్యాదావివటదంతనిపాతస్యబిదితిసూత్రేణప్రగృహ్య
 సంజ్ఞాయాంప్లుతప్రగృహ్యేఅచినిత్యమితిప్రకృతిభావవిభానాదితిభావః ।

సీధాః ॥ శ్రేష్ఠే చ్యవః ॥ ౧౧౧ ॥ ౧౨ ॥ యుక్తస్య లోపే యోవశిష్యతే స శ్రే-
 షః తస్మిన్నచిలదస్సంధిర్నభవతి ॥ ఘణామణిప్పతావా ॥ జ్యోత్స్నాదారిలకేనా
 ఘణామణిప్రదీపాః ॥ జ్యోత్స్నాప్రసారితకేశః ॥ ఆద్యోదాహరణే ప్రా-
 యోలుగితి దకారలోపే హవశ్చితిపస్యవత్స్వే రవలామితి రేఫలాపే శేష-
 స్యపస్యద్విత్యేచ పకారస్థాకారస్యదలాపే శ్చేష్ఠేకారస్యచ సంధిర్నభ-
 వతి ॥ ద్వితీయోదాహరణేపి వకారతకారయోగ్లోపే ॥ త్సంస్య ॥ శ్చ-
 ఘ్నన్నత్సంస్య హృష్ణత్సంస్యః ఇతి ణ్ణాదే శ్చేష్ఠాస్థాకారస్య చలాపే శ్చేష్ఠ-
 నడకారేణ సహగుణలక్షణ సంధిర్నభవతి ॥ బహుభాధికారాత్కర్వచి-
 ద్వికల్పః ॥ కుంభకారః ॥ అత్ర కలోపే శ్చిష్టేన సంధిపత్నే ॥ కుంభా-
 రో ॥ సంధ్యభావే ॥ కుంభఆరొ ॥ సుపురుషః ॥ సూరిసో ॥ నుడిరిసో ॥
 అత్ర వలోపే ॥ త్వదుతడవరి గురుకశ్చత్యతడతశ్చత్యనువర్తమానై ॥
 రోఘ్రికుటిపురుషయోరిత్ ॥ ౧౧౨ ॥ ౧౩ ॥ అనయోరేఫనంబంధినడకారస్య
 ఇత్యాస్యత్ ॥ ఇతి పురుషశబ్దే రేఫాకారస్య కారః ॥ క్వచిచ్చిష్టేన నిత్యం
 సంధిరేవ ॥ శాతవాహనః ॥ సాలవాహనో ॥ చక్రవాకః ॥ చక్కాట-
 అత్ర ప్రాయోలుగితివలోపే శ్చిష్టేన సహలకారస్థాకారస్య సహగదీర్ఘ-
 లక్షణసంధిరేవ ॥ అత్ర సంస్కృతే శాతవాహనశబ్దః ప్రకృతిఘాతః ॥ త-
 త్ర దోహదప్రదీపశాతవాహనాతస్యామితతచగ్గస్యలత్వమ్ ॥ అథవా
 శాలావాహనశబ్దస్య సంస్కృతస్య ప్రకృతిత్వమ్ ॥ తత్ర జ్యోహస్సం-
 జ్ఞాచ్ఛంబిసాబహుభవతి శాలాశబ్దస్థాపాహస్యః ॥ సంజ్ఞారూపత్వా-
 త్ ॥ యద్వాసాలవాహనశబ్దస్య వాప్రకృతిత్వమ్ ॥ సర్వధారాః కిం
 సిద్ధస్య శాలివాహనశబ్దస్య తుప్రకృతిత్వం నయోయుజేతి ॥ ద్వితీయోదా-
 హరణేపి రవలామథశ్చేతి రేఫలాపే శేషస్యద్విత్వేకకారస్థాకారస్యచ
 లోపే శ్చిష్టేన ఆకారేణ సహసంధిరేవ ॥ సాలవాహనో చక్కావాటఇత్యే-
 తౌతుప్రాయోగ్రహణాద్వకారస్యలాపాభావేభవతః ॥ లాపేతుసం-
 ధిరేవ ॥ — ॥ తిజః ॥ ౧౧౧ ॥ ౧౩ ॥ నైత్యనువర్తతే అచ ఇత్యపి తిచనన్ధిగితిచ ॥ తిజ

స్వబంధినోచోచివరేసంధిర్నస్యాత్ | భవతీహాహోఇహాపిబూదకిం
 పిజ్జడలలిం | అత్రహోహవహువాభువేస్త్విత్యనెనభవతే థాతో
 హోఇత్యాదేశే లటస్తిప్తావిదేశిత్యనెన లటస్తిఇహాదేశేదహోఇ
 ఇహ ఇతిస్థితే ఇకారయోస్సంధిర్న | పిజ్జడలలిం ఇత్యత్రాపి పట్టఘో
 ట్టభల్లపిజ్జాః పిబతేత్యనెనసూత్రైఃపిబతేః పిజ్జాదేశేడదశద్వైచదిక
 యోగ్లోపే అకారోకారయోస్సంధిర్నభవతి | మ్రగళశశఇతిస్థితేరవ
 లామితిరేఫలూపేప్రాయోలుగితిదలూపేచ ఉభయత్రశోస్సలితీశకార
 యోస్స త్వెనతీతిఅన ఈసఇతి స్థితేఅను క్తమన్యన్యాయోనాన్యఃసఇతిగుణే
 ప్రాప్తైబహుభమిత్యధిక్యత్యశేషేచ్యచఇతివ ||—|| లాపః || ౧౧ || ౨౪ || అ
 చోచివరేబహుశంలోపస్సన్యాత్ | ఇత్యాన్యసకారస్థాకారలోపే || తిల
 సీసో || ఎనంనిశ్వాసఉచ్ఛ్వాస ఇతిస్థితేనిశ్వాసశబ్దరవలామితి వలో
 పే | శోలుప్తయవరశోదిః || ౧౧ || ౨౫ || యవరశమసానాంలాపేయ
 వశిష్టాశ్చమసాస్తేసామాదరచోదీఘాభవతీతి దీఘాణీసాసఇతిస్థితే
 శేషత్వాత్సకారస్య ద్విత్వేప్రాప్తే ||—|| దీర్ఘాన్ || ౧౧ || ౨౬ || దీర్ఘాత్పర
 స్య శేషస్యాదేశస్య చన్విత్వంనస్యాత్ | ఇతిద్విత్వప్రతిషేధః ఉచ్ఛ్వా
 సశబ్దేపి ||—|| దోదోనుత్సాహోత్సన్నఉచ్ఛసి || ౧౧ || ౨౭ || ఉచిత్యవసర్గ
 స్య ఉకారస్య శసిశకారసకారయోఃపరయోఃదాదకారేణ సహఉత్వం
 స్యాదుత్సాహోత్సన్నశబ్దౌ వజ్జయిత్వా | ఇత్యుదఉకారేణీసాసఉ
 సాసఇతిస్థితేపూర్వవన్తశాప్రైలాపఇత్యనెనపూర్వపదాంత్యసకార
 స్థాకారస్యలోపే ||—|| ద్వివచనస్యబహువచనమ్ || ౨౮ || ౩౪ || అస్మిన్ శా
 స్త్రేసుబంతేతిజంతేచ ద్వివచనస్య బహువచనంభవతీతి బహువచనై
 శ్చుగ్జశ్చసారితిజసోలోపేణీసాసూసాసాఇతిసిద్ధమ్ | ఏవంసర్వత్రసా
 వధానెనసంధితదపవాదోవిజ్ఞాయకవిభిఃప్రయోగాస్సంచారణీయాః ||

అమలస్సటికాంగాయచంద్రమఖండధారిణే । వటాభస్థితిన
 తాయనక్షితామూర్తయేనమః॥—॥అధాజంతాః॥—అనుక్తమన్య
 న్యాయేన పాత్రిపదికసంజ్ఞా । స్వాద్యుత్పత్తిశ్చ॥ రామసుఖతిస్థితే । అతా
 దౌవిసగః ఇత్యధికృత్య ॥—॥సోః ॥ ౨౧౨౩ ॥ అతః పరస్య సాస్థా
 నే డౌస్యాత్ । అనుక్తమన్యన్యాయేన డలాపటిలాపా । రామో ।
 ద్వివచనప్రయోగో నేత్యుక్తమేవ । బహుష్వధేష్వనేక రామశబ్ద
 ప్రయోగేపాప్తై శాస్త్రాంతర ఇవైకశేషః । తస్మాజ్జసి ॥—శ్లుగ్జశ్శ
 సోః ॥ ౨౧౨౩ ॥ నామ్నః పరయోజకశ్యసాస్థ్యుక్సాస్థ్యత్ ॥—శితిదీ
 ఘః ॥ ౧౧౧౧౨ ॥ శితిపరతః పూర్వస్యాచాదీఘస్యాత్ । రా
 మా । సంబాధనే రామసు ఇతిస్థితే । అనుక్తమన్యన్యాయేనైకవచ
 నస్య సంబుద్ధిత్వం ॥—॥డోశ్శుకాతుసంబుద్ధేః ॥ ౨౧౨౪ ॥ సాత్రితిప్రా
 ప్తాయోడాయశ్చ శ్లుగనపిసారిత్వశ్చ తాడోశ్శుకాసంబుద్ధేరామంత్ర
 కాథస్య సాస్తభవతః॥—॥దేనంముఖికరణే ॥ ౨౧౨౫ ॥ అత్రీసు
 బుద్ధివ్యంజకస్య హేఇత్యస్య స్థానేదేఇతి ప్రయోజ్యః । టిలాపః । దె
 రామో । డౌఇత్యస్యాభావపక్షే॥—॥సోలుక్ ॥ ౨౧౨౬ ॥ నామ్నః
 పరస్యసోలుక్సాస్థితి సులోపః । దెరామ । నాత్రీపక్షేసోశ్శుక్
 ఇమదంతత్వాభావాత్తదంతవిషయత్వాత్తస్య ఎవం చ సతి డౌఇత్యస్యా
 భావపక్షేసోః శ్లుకమంగీకృత్య శితిదీఘః ఇతి దీర్ఘై ప్రాప్తై బహుళాధి
 కారాన్నేతి షడ్భాషారూపనూలికా కారేణదుగఃకాచార్యేణాక్రం
 చింత్యం । బహువచనంపూర్వవత్ । దేరామా । రామఅమితిస్థితే వీ
 స్సాథాత్తదచినుపామ స్త్విత్యతః సుపామఇత్యధికృత్య ॥—॥అమః ॥
 ౨౧౨౭ ॥ నామ్నః పరస్యసుప్సంబంధినోఽమస్థానేమస్యాత్ । రా
 మమ్ । అత్రీఅంత్యహలోశ్రేదుదీఇతిమలోపే పాప్తై । మోచివైత్యతా
 మఇత్యధికృత్య ॥—॥బిందుల్ ॥ ౧ । ౧౧౨౮ ॥ శబ్దానామంత్యమకార
 స్యనిత్యం బిందుస్సాస్థ్యత్ ॥ లాపాపవాదః । రామం ॥ రామశసి

తస్మిన్ | అతాహవిసగః ఇత్యతా తత్తత్తద్విధిక్యత్ | దిర్వాభ్యసీత్యతో
వేతిచ ||—|| శస్యేత్ || ౧.౧.౧౦ || అతస్యసిపరే ఎద్వాస్యాత్ | రామే
పయే రామా (౧) ఉభయత్రాపి శసన్లుక్ | రామటా ఇతిస్థితే ||—||
టాడెణత్ || ౧.౧.౧౦ || అతత్తత్తదువతతాతే | అతఃపరస్యటావచనస్య
ఉత్ ఎణ ఇత్యాదేశస్సాస్యత్ లిత్యావన్నిత్యం | టిలోపః | రామేణ
ఇతిస్థితే | బుదులిత్యధిక్యత్ ||—|| క్త్వాసుపాస్తుసాణాత్ || ౧.౧.౧౩ ||
క్త్వాప్రత్యయస్యసువశ్యనంబన్ధినస్సుకారాణ్ణకారాచ్చ పరోబిందుర్వా
స్యాచితిణాత్పరోబిందుః | రామేణం | రామేణ || రామభిసీస్థితే ||—||
హింహిశ్ హిభిసః || ౧.౧.౧౪ || నామ్నఃపరస్యభిసవతేత్రయఆదేశా
స్సుయః | శస్యైవత్యతపదిత్యనువతమానె అత ఇతచ ||—|| భిస్థ్యస్సు
పి || ౧.౧.౧౦ || ఎతేషుపరేష్వతవత్సంస్యాత్ | పృథక్త్వాన్నిత్యం | రా
మేహిం | రామేహి | రామేహి || చతుర్ధ్యాన్తువస్యైవ || తాదర్భ్య
చతుర్ధ్యాన్తువిశేషఉచ్యతే | రామజే ఇతిస్థితే | జేసోజమిత్యధిక్య
త్య ||—|| తాదర్భ్యేజేస్తు || ౧.౧.౩౩ || తాదర్భ్యేవిహితస్యజేఃచతు
ర్భ్యేకవచనస్య స్థానెజమేషస్థీతువికల్పేన భవతి | తథాచ రామా
యిరామస్సనాపాప్సాణి | రామాథంపుష్పాణీత్యర్థః | ఎవంసర్వత్ర
తాదర్భ్యేచతుర్భ్యేకవచనస్య వికల్పేనప్రయోగఃప్రాక్యతేఉహ్యః |
బరిచమ్యేకవచనే ||—|| హింతోత్తాదోదుజసిన్ || ౧.౧.౧౬ || అత్రజసిసితి
నుబ్ధ్యత్యయేనషష్ఠ్యథేప్రథమా | తథాచ నామ్నఃపరస్యజసిసంపంచ
మ్యాస్థానేహింతో - త్తా - దో - దు | ఇతి చత్వరఆదేశాస్సుయః |
జసిన్ ఇత్యనెన ఏకవచనబహువచనయోగ్రిహణం | తెనోభయత్రా
ప్యేతే ఆదేశాః | తథాచ | రామహింతో | రామత్తా | రామదో | రా
మదు | ఇతిస్థితే ||—|| దిదోత్తోదుజసా || ౧.౧.౧౮ || పంచమ్యాదేశేషు
దోత్తోదు ఇత్యేతేషుజసాపంచమ్యేకవచనేచ పరతఃపూర్వాచోదీఘా
(౧) ఉభయత్ర | ఏత్యేతదభావేచైత్యర్థః |

స్యాత్ । రామాహింతో । అత్రైకవచనత్వాదీఘః । ఏవమేకవచ
నాదేశేషు నిత్యమేవదీర్ఘః । బహువచనాదేశేషు దో - త్తా - దుష్వ
పి । అన్యశ్రవికల్పః । రామత్తా । అత్రసంయోగఇతికృతదీర్ఘస్యా
పిప్రస్వః । నన్వత్రయదిప్రస్వః । తహి=దీర్ఘవిధాత్వాత్ఇత్యన్య గ్ర
హణంకిమథం । భిన్నస్యస్సపీతిభ్య సాదేశేష్వి న్నైత్వబాధనాథం ।
దోదుగ్రహణమప్యేత్వాపవాదాయైవ తేనత్వాత్ఇత్యత్రాస్వపవదో
దుత్తత్యశ్రదీర్ఘపవ । ప్రాయోలుగిత్యాచినా దకారయోలోపః ।
రామాఁ । రామాఁ । నన్వత్రదలోపః కతుంనశక్యః । దోదుఇ
తి ప్రతిపదోక్తత్వాదితీచేన్న । దోద్వంతయోః ప్రయోగాదశకనా
త్ । తహి=దకారోచ్చారణం కిమథం । భాషాంతరాథమ్ । తేన
శారసేనీమాగధ్యో రాతిదేశికాకారోకారానస్తః । కింతుదోదూ ఎన॥
మైశాచ్యాంగిరీతాత్వాదాతల్లదోరితిదకారస్య తకారాథంచేతియు
క్తం దకారోచ్చారణం ॥—॥జసెళ్ళుక్ ॥ ౨ । ౨ । ౧౫॥అతఇత్యనువ
తతే । అతఃపరస్య జసెః శ్లుక్స్యాత్ । శిత్వాత్పూర్వస్యదీర్ఘః ।
రామా ॥—॥జసిసాహి ॥౨।౨।౧౭॥ అతఇత్యనువతతే । అత్రాపి
జసిసఇత్యనైనైకవచన బహువచనయోః పరిగ్రహః । అతఃపరస్యజ
సిసః పంచమ్యాఃహిత్యాదేశస్యాత్ । రామాహి । అత్రాప్యేక
వచనాదేశత్వాద్దిదోత్తాదుజసావితి దీర్ఘః ॥భ్యసిహింతాత్వాద్యా
దేహాఃహిత్యాదేశోపి॥—॥ సుంతాభ్యసః॥౨।౨।౭॥ నామ్నఃపరస్య
భ్యసఃసుంతాఇతిభవతి । అతోదోవిసగౌత్వతాతతఇత్యధికృత్య॥—॥
దిర్వాభ్యసి ॥౨।౨।౧౯॥ అతఇతిపంచమ్యంతస్యవస్యంతవిపరిణామః ।
అతోభ్యసాదేశే పరేదీర్ఘవాస్యాత్ । పక్షేభిన్నస్యస్సపీత్యైత్వం । రా
మాహింతో । రామేహింతో । రామాసుంతో । రామేసుంతో । రా
మాహి । రామేహి । త్రోదోదుష్వదీర్ఘపవ । అత్రాపి సంయోగఇతికృ
తదీర్ఘస్యాపిహ్రస్వః । రామత్తో । రామాఁ । రామాఁ । రామజన్

ఇతిస్థితే॥—॥జసాస్త్రీయాంసర్ ॥ ౨౧౧౦ | నామ్నః పరస్యజనస్స
 రిత్యయమాదేశస్సాన్యన్నతుస్త్రీయామ్ | రిత్రా వద్విత్త్వమ్ | రామ
 స్స ! అస్త్రీయామితికిమ్ | మహిళాప | బుద్ధిప | ధేనుప | రామ
 ఆమ్ ఇతిస్థితే ॥—॥జశామః ॥౨౧౧౧॥ నామ్నః పరస్యామోణశిత్యా
 దేశస్సాన్యత్ | శిత్యావద్విత్త్వః ॥ క్తావసుసాస్త్రుసణాదితివాచిదుః | రా
 మాణమ్ | రామాణ | నాత్రానుక్తమన్యన్యాయేనచుటూఞ్చిణలోపః |
 బహుళాధికారాత్ | రామజేఇతిస్థితే | వేతత్తదఇత్యతోవేత్యనువతః
 మానె అతఇతిచ ॥—॥జేడే ॥౨౧౧౨॥ అదంతాత్పరస్య జేస్సప్త
 మ్యైకవచనస్యడిదేత్వం వాస్యాత్ డిత్రా వ్విత్తిలోపః | రామే | పత్ర
 ॥—॥జేర్కి ॥౨౧౧౩॥ జేర్కిరిత్యాదేశస్సాన్యత్ | రిత్రా వద్విత్త్వమ్ | రా
 మమ్మి | రామసుప్ ఇతి స్థితే | భిస్సన్యస్సపీత్యేత్వంక్తావసుసారితివా
 చిందుత్ | రామసుం | రామసు | ఎవం శివాదయోప్యదంతాః అ
 నుక్తవిశేషాదేశాఞ్చహ్యః ॥ సర్వనామశబ్దానామకారాంతానాంఝా
 వభేదాస్తి | అత్రాపి సర్వనామ్నా మభిధేయవల్లింగతా | సర్వసు
 ఇతిస్థితే | రవలామితి రెఫలాపేశేషాదేశస్యేతి ద్విత్వేచఏకవచనం
 రామవత్ | జసి ॥—॥సర్వాదేజసా౭తోడే ॥౨౧౧౪॥ సర్వాదెర
 దంతాత్పరస్యజనపత్వండిద్భవత్కి | టిలాపః | సవ్వే | ద్వితీయైకవచన
 మారభ్య వస్త్రీబహువచనపర్యంతం రామవత్ | ఆమి | అనిదమేతద
 స్త్రిత్వతః తుఇత్యనువతఃమానె సర్వాదెరితిచ॥—॥ ఆమాండసిం॥
 ౨౧౧౫॥ సర్వాదెరతః పరస్యామః డిదేసిమిత్యాదేశోవాస్యాత్ |
 టిలోపః | సవ్వేసిం | పత్రణశ్చే బిందుశ్చవా | సవ్వాణం | సవ్వాణ |
 (౧) అత్రామామితి బహువచనం లింగత్రయేప్యేసిమాదేశాథః |
 (౧)నన్వదస్తసర్వనామ్నఃపరస్యామఃడేసిమాదేశపిధానాత్ స్త్రీయాం
 టాప్యదంతత్వాసంభవాల్లిక్ష్త్రయేపీత్యుక్తిఃకథమితిచేన్న | బహువచన
 నిర్దేశేనాత్రానువృత్తాతఇత్యత్రతపకరణస్యావివక్షితత్వమిత్యాశయాత్

శ్లో(౧) — జేఠః సింఘి ॥ ౧౧ ॥ ౧౩ ॥ సర్వాః రిన్యసుపతాతైలతఞ్చితః
సర్వాః దెరదం తాత్పరన్యజేస్థానైః థ సిం - ఘ్ని - ఇతి త్రయత్రయదేశా
స్సుః । సప్తభ్య ॥ సప్తసిం । సప్తఘ్ని । అతఞ్చితకిం । అముఘ్ని ॥ — ॥
అనిదమేతదస్తుకిం యత్తదస్త్రియామపి హిమ్ ॥ ౧౧ ॥ ౧౪ ॥ సర్వాః
రిన్యసుపతాతైః జేఠః సింఘిత్వతోజేరితిలతఞ్చితః । ఇదమేతద్వజ్జ
తాదదంతాత్పరన్యదేః పరన్య జేహిమిత్యాదేశోవాస్యాత్ కిం
త్తద్భ్యస్త్రియామపి । సప్తహిం । వత్సపూర్వోక్తాదేశాః । శేషం
రామవత్ । ఏవంవిశ్వాదీనాం రూపం నైయం ॥ విశేషాస్తు కథ్యం తే ।
విశ్వశబ్దలపరామితివలాపేశోలుః ప్తయవరశోదిరితిదీక్షుశోస్సలితి
శన్య సత్వేచవీసా । నాత్ర శేషత్వేపి సన్యద్విత్వం । దీక్షాన్మతిప్ర
తిషేధాత్ । శేషంసర్వవత్ । ఉభశబ్దన్య ద్వివచనవాచిత్యేపి పాక్య
తేద్వివచనన్య బహువచనమితి సర్వత్ర బహువచనమేవ । ఉభజసితి
స్థితే ॥ ఖఘధధభా మితిభన్యహత్వే ॥ ఉహే । శేషంసర్వవత్ । ఉ
భయశబ్దన్య । ఉభయశ్చిత్తితే ॥ — ॥ ఉభయాధసారవహహేత్థో ॥ ౧౧ ॥
౧౫ ॥ ఉభయఅధన్ ఇత్యేతయోర్యథాసంఖ్యం అవహహేత్థ ఇత్యే
తావాదేశోస్తః । ఇత్యుభయశబ్దన్య అవహదేశే సర్వవద్రూపం । ఆద
ేశాభావేభన్యహత్వేఉహం । ఉవహమిత్యపి కేచిత్ । పక్షద్వయేపి స
ర్వవత్ । పూర్వశబ్దన్య ॥ మలినభృతి పూర్వవైకూర్యాణాం మఖ
లదిహిపురిమవేరులిః ॥ ౧౧ ॥ ౧౬ ॥ మలినాదీనాం మఖలాదయతద
శావాన్యః । ఇతిపూర్వశబ్దన్య పురిమాదేశే ॥ పురిమో - పురిమేఇత్యా
ది । ఆదేశాభావపక్షే రెఫలోపేశేషన్యద్విత్వే ॥ — ॥ సంయోగే ౧౧ ॥ ౧౭ ॥

॥ (౧) నచజేర్నిత్యనైనైవసప్తఘ్నిత్వాదేస్సిద్ధత్వాదత్రీమిత్యత్వాద
శవిధానంన్యథామితివాచ్యం । జేఠః సింఘిన్యాసేఅదస్తసర్వనామ
మాత్రేవిషయకత్వేన విశేషవిహితత్వా దాభ్యామదస్తసామాన్యవిష
యకమిరాదేశన్య బాధప్రసక్తేనసప్తఘ్నిత్వాదేరసిద్ధిప్రసక్తాత్ ।

సంయోగే పరేపూర్వస్య హ్రీస్వాభవతి । ఇతిహ్రీస్వే । పుష్పా ।
 పుష్పే ఇత్యాది సర్వ వదామిమన్చ । హ్రీస్వేకృతేస్తా విత్కృతటత్త్వం
 బహుళాధికారాత్సర్వత్ర నభవతి । అథవాటత్త్వస్య అనాదేశవిషయ
 త్వాద్వాపరిహారః । ఏకశబ్దస్య—॥దైవగైఽఖౌ ॥ ౧ । ౪ । ౯౨ ॥
 రితోద్విత్వలిత్యుత్తొద్విత్వలిత్యనువతతే । జేవాదిష్వనాదౌ వతతమా
 నస్య వ్యంజనస్యద్విత్వం వాస్యాత్ । ఇతి దైవాదిపాతాద్విత్వే । ఏ
 కొఁ । ద్విత్వాభావే—॥జేకాదాగః॥౧౩॥౧౪॥ఖౌపుచ్చకుజ్జకర్పరకి
 లెకారిత్యుతఃకౌరిత్యనువతతే । ఏకాదాకాఃకవగఃస్య గకారౌవాభా
 వతి । ఏగో ॥ స్వాధైతుకశ్చైత్యుతః స్వాధైఇతి ఉపరేస్సంవ్యానే
 ల్లరైకకృతౌల్లైకకృత్యుకృత్యు ॥ — । నవైకాద్వా ॥ ౨౧౧౨౦ ॥ నవ ఏ
 క ఆభ్యాంపరః - స్వాధైద్విరుక్తౌ లావాస్యాత్ । ఇతి స్వాధేఃస్థైర్యం ।
 ఏకగ్ల్లాఇత్యవ్యప్తి । శేషంసర్వవత్ । నను ఏకగ్లైకగ్ల్లాఇత్యుతృ
 సుయోగఇత్యేకారస్య హ్రీస్వః కిం నస్యాత్ । కిం తతః । తదాహ
 నుక్తన్యాయేన ఎవ ఇష్టుస్వాదేశ ఇతీకారస్యాత్ । తతశ్చఇకొఁ
 ఇకగ్ల్లాఇతి స్వాదితి చేత్సైవమ్ । అత్రీశాస్త్రే ఏదాతాః క్వచిత్స్వ
 రూపేజైవ హ్రీస్వఇతి త్రివిక్రమదేవనొక్తత్వా వత్తస్వరూప
 హ్రీస్వాంగీకారాత్ ఏకోఏకగ్ల్లాఇత్యుపపన్నః ప్రయోగః॥ప్ర
 థమశ్చబై ॥ ప్రథమను ఇతి స్థితేహేదక్షిణైస్యైత్యుతః అస్యైత్యనువర్త
 మానై ఉల్భద్వినిగవయవివ్వచివఇత్యుత ఉలితిచ॥—॥ ప్రథమైః॥౧౧౨
 ౨౦ ॥ ప్రథమశ్చబైవకారథకారయోస్సంబంధినౌఽవణాస్య యుగవ
 తగ్రమేణచాత్వం స్యాత్ । లితావన్నిత్యం । ఇత్యవణాద్వయస్యో
 త్వే । వేతనఇత్యుతః తౌరిత్యనువతతమా నై థఃపృథివ్యావధనిశీధఇత్యు
 తాధఇతిచ ॥—॥ప్రథమశిధిలమెథిశిధిరనివధేషు ॥౧౩॥౪౦॥ ఏమతవ
 గఃస్య ధస్సాన్యదితి ధకారస్యథత్వేయుగపదకారద్వయస్యకారద్వ
 యవిధానసత్తే । పుఘమో । క్రమపత్తే । పుఘమో । పఘమో । జసి

తుపూగ్వవత్ శేషంరామవత్ స్వశబ్దస్వసుఖః స్థితే అహాత్మ్యచే
 త్యతః ఉత్తమసంపత్తమానై ॥ — ॥ ఏకాచిశ్చస్వై ॥ ౧ | ౧ | ౧౦౦ ॥
 ఏకస్వరయోః శ్వస్వఇత్యేతయోః సంయుక్తస్యాంత్యహలః ప్రాగు
 త్వం స్యాదిత్యుత్సే । సువో । సువే ఇత్యాదిజసిజ్యోః పూర్వశబ్దవ
 త్ । అన్యత్రసర్వవత్ । ఏకాజితకిం । స్వఃసః సజహో ॥ కతమశబ్ద
 సప్తప ణైః ఫోరిత్యతః । ఫోరిత్యధికృత్య ॥ — ॥ మధ్యమకతమేచ ॥ ౧ | ౧ | ౧౦౧ ॥
 అనయోద్వికతీయాచిత్యంస్యాత్ । ప్రాయోలుగితి తలాపః । క
 ఇమో ! శేషం సర్వవత్ యేషాంయత్రయత్ర సగ్వనామసంజ్ఞాత
 త్ర తత్రసర్వవత్ । అన్యత్ర రామశబ్దవద్రాపనిజాయఃకతవ్యః ॥
 — ఇతి సర్వనామాని — అధాకారాంతేషుకేషుదిత్సంయు
 క్తాదేశవత్తువిశేషాఃప్రదర్శ్యంతే ॥ — ॥ స్త్రైః ॥ ౧ | ౧ | ౧౦౨ ॥ అధికారాయం । ఈ
 ణ్డాయామితియాసత్ । యదితఃఉత్సాహమనుక్రమిష్యతేతత్ స్త్రాస్థం
 యుక్తస్యస్యాదితి వేదితవ్యం । వృక్షశబ్దే । త్వేడక గౌలిత్యతఃఖలిత్యధి
 కృత్య ॥ — ॥ పుచ్చరుద్వృత్తే ॥ ౧ | ౧ | ౧౦౩ ॥ వృక్షశబ్దసంయుక్తస్యఖసాన్య
 త్ తత్సన్నియోగేనవృకారస్య రుకారః । రుక్ష్ ॥ రుక్ష్ । అపైవ
 రూపాంతరం । ఉత్సవఋక్షాత్సుకసామకేయేఛావేత్యతః ఛత్వధి
 కృత్య ॥ — ॥ స్పృహదౌ ॥ ౧ | ౧ | ౧౦౪ ॥ స్పృహదీషుస్త్రాః ఛోభవత్కి । ఇతి
 స్పృహదీషుతస్య వృక్షశబ్దస్యచ త్వే ॥ — ॥ ఋతౌత్ ॥ ౧ | ౧ | ౧౦౫ ॥ ఆదే
 ఋకారస్యాత్వం స్యాత్ ఇత్యతేవచ్ఛా । వచ్ఛా । శేషంరామవత్ ।
 ఎవం సర్వత్ర విశేషాదేశమాత్రముచ్యతే । అన్యత్సర్వంరామవదూ
 హ్యం ॥ — ॥ వారక్తైః ॥ ౧ | ౧ | ౧౦౬ ॥ రక్తైఃసంయుక్తస్య గకారోవాస్యాత్ ॥
 శేషాదేశస్యేత్యాదినాద్విత్యమ్ । రగ్గౌ । గత్వాభావే । కగతి కలా
 పె శేషస్యద్విత్వేరత్ ॥ — ॥ శులైః ॥ ౧ | ౧ | ౧౦౭ ॥ వేత్యనువతేతే । శు
 లేఃసంయుక్తస్య గ్గౌవాస్యాత్ । సుగ్గౌ । పత్నే । సుకౌ ॥ — ॥
 కశ్చక్తముక్తదప్తమృదుత్పరుక్లేషు ॥ ౧ | ౧ | ౧౦౮ ॥ ఏషుస్త్రాః కకారోవా ।

నకొగ్గ | పత్తె | నత్తో | మోకొగ్గ || అత్రస్తావిత్కుతటత్వం | దకొగ్గ
 పత్తెస్తానవతుథే చతురశ్చత్యతొరశ్చత్యధిక్వత్వం ||—|| స్త్రీ || ౧ || ౧౧ || ౧౪ ||
 ప్తస్యరస్యోత్ || ఆదేశత్వాద్విత్వం | దట్టా | రుక్ష్తశబ్దే ||—|| హరిద్రా
 దౌ || ౧౧ || ౩ || ౭౮ || రోడాపర్యాణశ్చత్యతొరశ్చత్యనువతతే | లూజతరవ
 తరనిష్ఠురశ్చత్యతొలశ్చత్య | హరిద్రాదౌరస్యలత్వం | స్యాత్ | ఇతిహా
 రిద్రాదిపాతాదేభస్యలత్వే | లుకొగ్గ | పత్తెమనయామితిసలోపే
 ద్విత్వేచలుగ్గొ ||—|| త్వేడకగెఖల్ || ౧ || ౧౪ || ౫ || త్వేడకాదిషుస్తాఃఖస్యా
 త్ | లితాన్విత్వం | ప్రియోలుగితి కలోపః | ఖేడట || విషం || సా
 టకః | ఖోడట | స్ఫుటకః | ఖేడట | ఉభయత్రాపి టాడశ్చతిటస్య
 డత్వం ||—|| మగ్గసాగ్గర్వామ్ని || ౧ || ౧౪ || ౬ || ఖలిత్యనువతతే | అనయో
 గ్గర్వామ్నిసంజ్ఞాయాంఖల్ స్యాత్ | లితాన్విత్వం | పౌష్ఠరంభో | పు
 మగ్గరాక్షః | అత్రహశ్చైతుగ్ తూహలశ్చత్యతటదిత్యనువతతే
 త్యదుతడిపరిగురుకశ్చత్యతడిత్యతిచ ||—|| స్త్రీ || ౧ || ౧౫ || ౬౬ || యుక్తేప
 రే ఉతటత్వం | స్వాదిత్యోత్వం | సెగ్గ | సగ్గంధః | ఖంధో ||—|| తుః
 ౧ || ౧౪ || ౧౫ || ఖలిత్యనువతతే | త్వస్యఖల్స్యాత్ || త్వయః | ఖట | విచ
 త్వయః | విలక్ష్మణో ||—|| సగ్గందతీక్షణశుష్కేతుఖోః || ౧ || ౧౪ || ౧౬ || ఖ
 లిత్యనువతతే | ఎషుఖోరాదెస్సంయుక్తస్య ఖోవాస్యాత్ | ఖం
 దౌ | పత్తెకగెతిసలోపే అచః పరతాన్వభావాన్నశేషస్యద్విత్వం |
 కందౌ | తీతుః | తిక్తో | పత్తెతిక్తో | అత్రశ్చష్టైత్యాదినా త్వస్య
 ణ్ణః | శుమగః || సాకొగ్గ | పత్తెసాక్తో ||—|| స్త్రీ || ౧ || ౧౪ || ౧౭ || ఖలిత్య
 నువర్తతే త్వితిచఖోరితిచ | స్త్రీష్టైఖోరాదెస్సంయుక్తస్యఖకారోవా
 స్యాత్ || ఖంభో || పత్తెకగెతిసలోపేతమ్మో ||—|| ల్హాన్వం దే || ౧ || ౧౪ || ౧౮ ||
 ఖోరిత్యనువర్తతే | స్పందాభావవృత్తేస్త్రీష్టైఖోరాదెస్సంయుక్తస్యఖకా
 రస్యాత్ | లితాన్విత్వం | ధమ్మో || సాన్వికభావః ||—|| స్త్రీ || ౧ || ౧౪ || ౧౯ ||
 తుథైచతుతః || ౧ || ౧౪ || ౨౦ || అనయోశ్చకారాదస్పందవృత్తేస్త్రీష్టైచస్త్రీష్ట

త్వస్తభవతి । తంభో । సాత్త్వికభావః । పక్షౌక్తం భత్వం । పక్షౌక్తా । ప
క్షౌక్తే రేఫలోపేద్విత్వే చ పక్షౌక్తా । అత్రైవతు మయూరచతుర్థేత్యాది
సూత్రైశ్చాదెరవః పరేణసస్వరవ్యంజనేన నహితస్యస్థానేవాటత్వై
చౌట్టా । చౌట్టోఽథత్యప్యస్తి ॥ — ॥ సౌరాష్ట్రమహారాష్ట్రయోః ॥
రవలామితిరేఫలోపే ఉభావపిష్టా । తథాచష్ట ఇతితత్వైవిచవిజ్ఞాసార
ట్టా । మహారాష్ట్రేతు తత్వై ॥ — ॥ హశ్వమహారాష్ట్రే హా
ర్వ్యత్యయః ॥ ౧ । ౪ । ౧౧౧ ॥ అత్ర హాః హకారారేఫయో
ర్వ్యత్యయః స్థితిపరివృత్తిర్భవతి । ఎకస్థానై ఎకాభవతీత్యథః॥—॥
హశ్వదీఘస్య హ్రస్వాపిభవతి । మరహట్టా ॥—॥ విసంఘలాఢ్యధ
నాదే ॥ ౧౪ । ౧౫ ॥ తత్త్యనువర్తతే । విసంఘలాఢ్యశబ్దయోరధనవా
చిన్యథాశబ్దైవస్తాః తస్మాన్యత్ । విసంతులా ॥ అథః । అట్టా । ప్ర
యోజనం । ధనేతుఅట్టో । చఃకృత్తిచత్వరై ॥ ౧౪ । ౧౬ ॥ అనయోర్య
క్తస్యచస్మాన్యత్ । కృత్తిధరః । కిచ్చిహరౌ । కృపాదితావదృత్యలగ్న
పగఇతీత్వం । చత్వరపరః । చచ్చరపరౌ ॥—॥ త్యోఽచైత్యై ॥ ౧౪ । ౧౭
చఇత్యనువర్తతే । చైత్యవజాతస్య త్యస్యచస్మాన్యత్ । ప్రత్యయః ।
పవృట । అమాత్యః । అమచ్చ । అత్రసంయోగఇతి హ్రస్వః । అ
చైత్య ఇతి కిం । చేఇతి ॥ అత్రస్యాద్భవ్యేత్యాదివాయాత్పాగ్రిత్వం
విచవత్వంయతలావశ్య । అత్రైవదైత్యాదితావదైచః అఇత్యాదై
శేచ ఇఇతి ॥ చఇత్తంఇత్యప్యస్తి ॥—॥ ఉత్సవఋతౌతుకసామర్థ్యే
భావా ॥ ౧౪ । ౧౮ ॥ ఎఘస్తాశ్చత్వంవాస్యాత్ । ఉచ్చవా । పక్షౌదోదో
సుతానహోత్సన్నఉచ్చసీత్యై ॥ ఉనవా । ఋత్యః । రిచ్చా । పక్షౌక్ష
ఇతిక్షస్య ఖత్వైరిక్షా । ఉభయత్రాపి ఋతోదిత్యతఋతఇత్యధిక్యత్య ॥—॥
కేవలస్యరిః ॥ ౧౫ । ౧౯ ॥ వ్యంజనేనాసంయుక్తస్యఋతోరితి త్యాదేశస్మాన్
యత్ । ఇతిః । ఉత్సుకః । ఉచ్చుట । ఉసుట । అత్రాపి దోషఇత్యాకారః ।
దృష్టసామర్థ్యః । తిట్టసామచ్చ । పక్షౌదిట్టసామర్థ్య ॥—॥ తుణ్

త్యవే ||౧౪||౧౦|| ఛఇత్యనువర్తతే | ఉత్సవవాచినిక్షణశబ్దస్తాశ్చస్యాన్య
త్ | ఛణో | ఉత్సవేకిం | ఖణో | క్షణః కాలః ||—||క్షుణ్ణస్థగితదత్తు
సదృక్షేషు || స్పృహాదిత్వాత్ స్తాశ్చ తేష్వ | ఛుణ్ణో | క్షుణ్ణః || ఛ
ఇట స్థగితః | అత్రగతయోలోకపః | దచ్ఛో | దక్షః ||—|| కేవ
లస్యరిరిత్యతొరిరిత్యధిక్యత్యఋతొదిత్యతఋతఇతిచ||—||దృశ్యకృక్ష్విని ||
౧౪||౧౧|| అ - క్స - క్షిప్ - ఎతదనైదృశిధాతౌఋతొరిరిత్యాదేశ
స్యాత్ | ఇతిక్సాంతదృశిధాతౌ రృకారస్య రాసతి || శోలుః
ప్రయవరశోరిత్యతొదిరిత్యధిక్యత్య ఆదేరితిచ ||—|| తుసమృద్ధ్యాదౌ ||
౧౪||౧౨|| సమృద్ధ్యాదిష్యాదేరవణస్యదీర్ఘోవాస్యాత్ | ఇతిసమృ
ద్ధ్యాదిపాతాద్వాదీఘే||సారిచ్ఛో | సరిచ్ఛో | సదృక్షః||—||ధృశ్యే
త్సపామనిశ్చలే ||౧౪||౧౩|| నిశ్చలవ్యతిరిక్తానాం ధ్యాదీవాంఛస్యాన్య
త్ | ఛుక్తపద్యః | భోత్తవచ్ఛో | వశ్చిమః | పచ్చిమో | మత్సరః ||
మచ్ఛరో||అవీషః | అవిచ్ఛో | ఇత్యాది||అనిశ్చలఇతికిం | శిచ్ఛలో | అత్ర
కగతిశలోపశేషద్విత్యే ||—|| దృయ్యర్యాంజః ||౧౪||౧౪|| ఏషాంజ
స్యాత్ | అనవద్యః | అణవజ్ఞో | ద్యోతః | జోట | జయ్యః | జజ్ఞో
క్షయ్యః | ఖజ్జో | సర్యాయః | వజ్జాటఇత్యాది||—||ధృహోర్ఘ్నల్ |
౧౪||౧౫||అనయోర్ఘ్నత్వంత్యాన్యత్ ||ధృః| ఉపాధ్యాయః|ఉవజ్ఞౌ
ఓ | అత్రపావఇతివత్సం సంయోగఇతి ప్రాస్తవశ్చ | వింధ్యః|వింశ్చూ
మధ్యమః | మజ్ఞీమో | అత్రమధ్యమకతమేచేత్యతఇః | హ్యః | స
హ్యః | సజ్ఞోఇత్యాది ||—|| ర్తస్యాధూర్తాదౌటః ||౧౪||౧౬|| ర్తస్య
టస్యాన్యధూర్తాదీన్వజయిత్వా | కైవర్తః | కైవర్తౌ | సంవర్తితః |
సంవర్తిట | అధూర్తాదావితికిం | ధూతేః | ధుత్వో | ధూర్తాది | ధూ
ర్త||సంవర్తన | వార్తా | ప్రవర్తన | ముహూర్త | మూర్త | ఆవ
ర్తక | సంవర్తక | వాతక | వతకా | నివతకన | ఆవతకన | వి
వతకన | ప్రవతక | మూర్తి | ఉత్పర్తిత | నివర్తక | కీర్తి | కా

ర్తికేత్యాది । బహుభాధికారాద్వాత్తాశబ్దేటత్వమపి భవతి ॥—॥ప్ర
 వృత్తసద్వృత్తి వృత్తేష్టాపత్తన కదర్థితోష్టే ॥ ౧౪౩౦ ॥ టభ్య
 నువర్తతే । ఏషుస్తాప్తత్వంస్యాత్ । ప్రవృత్తిః । పవట్టా । అత్ర
 ఋతోదిత్యన్వం । సందప్తః । సందట్టా । కదధి=తశబ్దే । వేతన ఇతి
 తోరిత్యుతః తోరిత్యునికృత్య ॥—॥ కదధి=తేఖోర్వః ॥ ౧౪౩౧ ॥ అ
 స్మిన్నాదేస్తవర్గస్యవస్యాత్ । ఇతిదస్యవత్సే । కవట్టిట । ఉష్ట్రః । ఉ
 ట్టా । సందప్తోష్ట్రయోఃప్రభత్యస్యాపవాదః ॥—॥ డలేమది=తవిచ్ఛ
 ద=చ్ఛవి=కపద=వితది=గర్తసంమదే=ఖోః ॥ ౧౪౩౨ ॥ ఏషుద్వితీయ
 స్య సంయుక్తస్యనిత్యంఢోభవతి । మర్దితః । మడ్డిట । విచ్ఛర్దః । విచ్ఛ
 ఙ్గా । కపర్దః । కవడ్డి । గర్తః । గడ్డి । సంమర్దః । సంమడ్డి ॥—॥
 ణోర్ధర్ధిశ్రద్ధామూర్ధ్ని=తు ॥ ౧౪౩౩ ॥ ఏషుస్తాథో=వాస్యాత్ । అ
 ర్ధభాగః । అడ్డహట । పత్తే । అడ్డహట ॥—॥ దధ్ధవిదధ్ధవృద్ధిదుష్టా
 వృద్ధే ॥ ౧౪౩౪ ॥ ణభ్యత్వనువర్తతే । ఏషుస్తాథో=భవతి । దధ్ధః । ద
 ఙ్గా । విదధ్ధః । విఅడ్డా । వృద్ధశబ్దేఋత్వాదిపాతాదృతఉత్సే । వృద్ధా ॥
 బహుభాధికారాత్—చిన్విన్నభవతి । వృద్ధకవినిరూపిఅం ॥ వృద్ధకవినిరూ
 పితం ॥—॥ పంచదశదత్తపంచాశతిణః ॥ ౧౪౩౫ ॥ ఏషుస్తాణ=కార
 స్యాత్ । దత్తః ॥ దిన్ణో ॥ అత్రస్వస్మాదిపాతాదతభ్యత్వం ॥—॥
 జ్ఞమోఽః ॥ ౧౪౩౬ ॥ ణభ్యత్వనువర్తతే ॥ ఏతయోణ=స్యాత్ । సా
 జ్ఞానః । సుణ్ణాణా । జ్ఞాతః । ణాట । అత్రే ॥—॥ జాణముణోజ్ఞః
 ౧౪౩౭ ॥ జ్ఞాలవబాధనభ్యత్వస్యజాణ-ముణ- ఇత్యాదేశాస్తః । జా
 ణతభ్యత్వేతేఆదెలు=క్యాజ్ఞోరిత్యతోతభ్యత్వనికృత్య ॥—॥ క్రై ౧౪౩౮
 క్రప్రత్యయపరతో=తభ్యత్వంస్యాత్ । ఇతిత్సే । జాణిట । జ్ఞాతః ।
 విజాణమట । విజ్ఞానమయః । విణ్ణాణనుటభ్యత్వస్యస్తి । నాత్రజ్ఞో
 ఖోవిజ్ఞాన ఇతిప్రతిషేధః । జాణాదేశస్యధాత్వాదేశరూపత్వాత్ ।
 బహుభాధికారాజ్ఞాణాదేశోవికల్ప్యతఇతికచిత్ । తేనవిణ్ణాణాదయ

స్నిగ్ధాః॥ముః॥ప్రద్యుముః॥పజ్జుణ్ణో॥దృష్టద్యుముః॥దట్టజ్జుణ్ణో॥కణి
 శారణో॥వేత్యతో॥ఇత్యధిక్వత్యరితో॥ద్విత్యలిత్యతో॥ద్వితలితీద్ధా॥నైత్య
 తః॥నెతిచ॥—॥నదృష్టద్యుముః॥౧౦౮॥ అత్రాదేశస్యణస్యద్విత్యం
 నస్యాత్॥ ఇతిణస్యనద్విత్యం॥ పృథక్తా వ్నిత్యం॥—॥స్తనేథోవా॥
 ౧౦౮౩౨॥ అత్రసంయుక్తస్యథోవాస్యాత్॥ థవో॥పక్షకగతినలో
 పె॥తవో॥—॥రోహశ్చోత్సాహే॥౧౦౮౩౩॥ థఇత్యనువర్తతే॥
 వేతిచ॥ అత్రస్తోథోవాస్యాత్తత్పన్నియోగెనహస్యచరణః॥ ఉత్థారో
 పక్షక్యశ్చత్యేత్యాదివాత్సస్యః॥ ఉచ్ఛాహో॥—॥స్తః॥౧౦౮౪౦॥
 స్తస్యథస్యాత్॥ హస్తః॥ హస్థో॥ ప్రస్తరః॥పథరొ॥—॥వర్యస్తై
 టశ్చ॥౧౦౮౪౦॥ అత్రస్తస్యటస్యాత్పక్షకారాథ్శ్చలూవార్ద్రాఇత్యతో
 లఇత్యధిక్వత్యం॥—॥ర్యస్సేకుమార్యవర్యంకవర్యస్తవర్యాణే॥౧౦౮౪౪॥
 ఎమర్యస్యలస్యాత్॥ ఇతిర్యస్యలత్వేపర్యంకఃపల్లంకోవల్లట్టా॥వల్లట్టో॥ప
 ర్యస్తః॥సాకుమార్యయుక్తః॥సాఅమల్లజుత్తా॥అత్రేదిచపక్షే॥ ముకుతాది
 పాతాదుకారస్యాకారఃకలూపశ్చ॥కృతపర్యాణః॥ కఅపల్లాణో॥అత్రేవి
 మనయామితియలూపే॥ భ్యాబృహస్పతౌతుబహోరిత్యతః॥ తుఇత్యను
 వతకమానె॥—॥ రోడాపర్యాణే॥౧౦౮౪౬॥ అత్రేరెఘస్యతా
 వాస్యాత్॥ కఅపడాణో॥ వాత్సభస్తనివఇత్యతః॥ వఇత్యధిక్వత్యం॥
 —॥ ట్ట్యోః॥౧౦౮౪౭॥ పతయోః॥ పస్యాత్॥ కుట్టలః॥ కుంపళో
 అత్రేవక్రాదిత్యాద్విప్లవః॥రుక్మిణీరమణః॥రుప్మిణీరమణో॥క్వచిత్థోపి॥
 రుక్మిణీరమణో॥క్వచిన్తాపి॥రుప్మిణీరమణో॥—॥ష్పస్సోః॥౧౦౮౪౮॥
 అనయోః॥పస్యాత్॥నిషాపవః॥ణిప్పావో॥నిష్పెషః॥ణిష్పెసా॥స్పందః॥
 ఘంధో॥ఇత్యాది॥—॥భీష్టే॥౧౦౮౪౯॥ ఇత్యనువతకతే॥ అత్రస్తోః
 పస్యాత్॥ భీష్ణో॥ భీష్మః॥ శ్లేష్మబృహస్పతౌతుఘారిత్యతః॥తుఇత్యధి
 క్వత్యం॥—॥గ్మః॥౧౦౮౫౦॥ గ్మస్యమోవాస్యాత్॥ తిగ్మకిరణః
 తిష్మకిరణో॥ పక్షేమలూపే॥ తిగ్మకిరణో॥—॥స్తః॥౧౦౮౫౧॥ మ

ఇత్యనువతతే ॥ స్తస్యమస్సాస్యత్ ॥ మన్తధృతిస్థితే ॥ బావఇత్యతో
 వఇత్యధిక్యత్య ॥ త్వభిమన్యోమఇత్యతోమఇతీచ ॥—॥ మన్తథే॥౧॥౩
 ౬౬॥ అత్రమస్యవస్సాస్యభ్యస్యహత్వంచ ॥ వస్తుహో ॥—॥ తామ్రా
 మ్రియోమ్భః ॥౧॥౪॥౪౯॥ అనయోస్తాఃస్సాస్యత్ ॥ తమ్మమఘ
 ఘటా ॥—॥ ఇన్ద్రయటి ॥౧॥౩॥౬౯॥ మయట్పుత్యయెయస్యవా
 ఇత్ స్యాదిఃవికల్పాదికారః ॥ తమ్మమఇట ॥ తామ్రీమయఇత్యర్థః ॥ ఆ
 మ్రిః ॥ అమ్బా ॥—॥ ఊర్ధ్వభోవా ॥౧॥౪॥౫౦॥ అత్రస్తాభోవా
 స్యాత్ ॥ అతిఊర్ధ్వః ॥ అఇఉబ్బా ॥ అత్రతలోపెనయణితిసంధిప్ర
 తిపేధః ॥ పత్నే ॥ రవలాపద్విత్వే ॥ అఇఉద్ధో ॥—॥ వశ్చవిహ్వలై ॥
 ౧॥౪॥౫౧॥ అత్రాపిస్తోర్వస్యభోవాస్యాత్ ఛత్స ॥ విహ్వలా॥విచ్ఛలా॥
 పత్నవిహలా॥అత్రహృత్తినిపేధాచ్ఛేషహకారస్యద్విత్వంనభవతి ॥
 డెరోబ్రహ్మచర్యసౌందర్యైవ ॥౧॥౪॥౫౨॥ ర్యస్సాకుమార్యైత్యతోర్య
 ఇత్యనువతతే ॥ అనయోడిత్ ఎరఇత్యాదేశస్సాస్యత్ ॥ టిలోపః॥ఆ
 ణ్యతిఅబ్బన్తుచేరో ॥ అనుష్ఠితబ్రహ్మచర్యః ॥ దిట్టసౌందెరో ॥ సృష్టసౌం
 దర్యః ॥—॥ వాపర్యంతే ॥౧॥౪॥౫౩॥ ర్యఇత్యనువతతే ॥ డెరఇతి
 చ ॥ వర్యంతేర్యస్యడెరోవాస్యాత్ ॥ పెరంతో ॥ పత్నేసామాన్యజః॥
 పజ్జంతో ॥—॥ ధైర్యైరః ॥౧॥౪॥౫౪॥ ధైర్యైర్యస్యరోవాస్యాత్ ॥ ధై
 రఇతిస్థితే ॥ విచపటిత్యతవిచఇత్యధిక్యత్య ॥—॥ ఉధైర్యై ॥౧॥౪॥౧౦౯
 అత్రైకార్యస్యకారస్సాస్యత్ ॥ గఅధీరో ॥ గతధైర్యః ॥ పత్నజః ॥ గఅ
 ధిజ్ఞో ॥—॥ తూర్యదశాహశాంఠీర్యై ॥౧॥౪॥౬౦॥ ఎఘస్తాఃరస్సాస్య
 త్ ॥ తూరఘోసా ॥ తూర్యఘోషః ॥ దసారో ॥ దశాహః ॥ వఅసిఅ
 సాంఠీరో ॥ అత్రహృత్తినిస్యనద్విత్వం॥ ప్రకాశితశాంఠీర్యః॥—॥ బా
 ప్పేహోశ్రుణి ॥౧॥౪॥౬౧॥ అశ్రువాచినిబాష్పశబ్దస్తోహాస్సాస్య
 త్ ॥ బాహో ॥ అశ్రుణికిం - బస్సా ॥ ఊర్ధ్వ ॥ అత్రష్టస్పరితేఘః॥—॥
 కామాపణి ॥౧॥౪॥౬౨॥ అత్రస్తాహాస్సాస్యత్ ॥ కాహాపణో ॥ కహో

వణో || కహాసణో ఇత్యత్రిసంయోగ ఇతి పూర్వమేవ హాస్యః || పశ్యా
 దాదేశః || యద్వాక మానసజబ్దాద్వాసిద్ధిః || — || నవాతీర్థదుఃఖ
 దక్షిణదీఘం || ౧ || ౪ || ౬౩ || ఎఘస్తామాతత్వం నవాపిక త్వేనభవతి || తీ
 హ ఇతిస్థితే || ఈతః కాశ్చీరహరీతకోద్గాలా విత్యత ఈత ఇత్యధిక్యత్య
 — తీర్థేహ్యాయో || ౧ || ౨ || ౫ || అత్రీయ క్తస్యహిహ కా రెనతి ఈ కారస్య
 ఊకారస్యైదిత్యూకారే | కలతూహో || కృతీర్థః పత్యైక అతిర్థో
 దుహో | దుఃఖం | అత్రదుఃఖశబ్దస్య కులాదిపాతాద్విక త్వేనపుంస్తవం
 దుహిం | దుక్తిం | దుఃఖతః | దక్షిణశబ్దహ త్వేశోలుక స్తయవరశోర్ది
 రిత్యతోదిరిత్యధిక్యత్య || — || హేదక్షిణేస్త్య || ౧ || ౪ || ౬౪ || అత్రీయ క్త
 స్య హేసత్యా దెరవర్ణస్య దీఘం స్యాత్ | దాహిణో | హాన్వాభావే
 దక్షిణో | దిఘం శబ్దహ త్వేదిహో | నవైకాద్వైత్యతో వేతిస్వాధేతుక శ్చేత్య
 తఃస్వార్థ ఇతిచాధిక్యత్య || — || రోద్ద్వైత్ || ౨ || ౧ || ౨౪ || దీర్ఘ త్వాన్వికేరో
 వాస్యాత్ | దిహరో | హాన్వాభావే రేఫలావప్యత్వప్రాస్యాః | దిద్వై || అత్రస
 ర్వత్ర శేషస్యా దేశస్య వాహస్యనస్వత్వమ్ || — || ఘ్లాహల్లాః || ౧ || ౪ || ౬౬
 ఘ్లాకారస్యలాక్రాంతహ కారస్యాత్ | ప్రహాదః || పల్లాట | అత్ర
 హ్రీయోలుగితిదలాప || కహ్లాంపరః | కల్లాంపరో || — || శ్శమ్మత్ప్రహ్మమ్
 శ్శరరత్వేఘ్నః || ౧ || ౪ || ౬౭ || శ్శాదీనాంస్తా దేశస్యాత్ శ్శరరశ్చి శబ్దావర్ణయ
 త్వా || కాశ్చీరః | కహ్మారో || — || కాశ్చీరేఘ్నః || ౧ || ౪ || ౬౮ || అత్రస్తా
 మ్మోవాస్యాత్ | కహ్మారో | అతోభయత్రాపి || — || ఈతః కాశ్చీ
 రహరీతకోద్గాతా || ౧ || ౨ || ౬౯ || పతయోరీకారస్య యధాక్రమంఽ అ
 త్యత్యాదేశాలితాస్తః | ఇత్యాకారః | గ్రీష్మః | గిష్టా | విస్తయః | వి
 మ్మట | ఆస్తాదృశః | అన్తారిసో | అత్రీదృశ్యకన్వీనీతిఘ్నకారస్యరికా
 రః | దలోపశ్చ | మ్మ | హ్రీష్మాణః | బమ్మణో | బమ్మణో | అత్ర
 త్తాతాదిపాతనమిపేబాగ్రీష్మాణపూర్వాష్టయో రపీచ్ఛంత్యన్యఇతి వచ
 నాద్విక త్వేనాకారస్యహాస్యః | ఇదంవచనం సంయోగ ఇతిహ్రీప్రహా

స్వవికల్పార్థమ్ | అస్తరరత్నావితిః | సహ | రస్మి ||—|| పత్మణి ||
 ౧౧౮౬౮ || మృత్యుమనర్తతే || అత్రస్తోమ్యుక్తాస్సృతే || పత్మలలోచ
 నః | పద్మశలోఅణా ||—|| శృష్టస్మత్పూజ్యత్వోన్మోః || ౧౧౮౬౯ ||
 ఏషాన్మోదేశస్సృతే || ప్రశ్నః | పణ్డో || కృష్ణః || కణ్డో || స్నాతః ||
 ణ్డోః | ప్రస్నవః | పణ్డవో | జ్యోత్స్నాపూరః | జ్యోత్స్నాణ్డో || అప
 హ్నవః | అపణ్డవో | పూర్వాష్టాః | పున్వణ్డో || పున్వాణ్డో | అత్రా
 పిబాప్రణశబ్దపద్యాహుస్యః | అపరాష్టాః || అపరణ్డో | శృష్టః | స
 ణ్డోలణ్డోఽత్యపికెదిత్ ||—|| సూక్ష్మ || ౧౧౮౭౦ || అత్రస్తోమ్యుక్తాస్సృతే
 సుణ్డో | హశ్చౌతుతూహలత్యతటదిత్యనువర్తమానై ||—|| సూ
 క్ష్మద్వితః || ౧౧౮౭౧ || అత్రఉతటత్వంవాస్సృతే || సాణా (అత్వ
 పత్మసణ్డో) ఆశ్లిష్టైలటా || ౧౧౮౭౨ || అత్రయుక్తయోర్యథాక్ర
 మంలటాస్తః || శ్లేఽత్యస్యః | ప్త్యత్యస్యటః || అల్లిట్టా ||—|| టౌత్త
 థై || ౧౧౮౭౩ || అత్రయుక్తయోర్యథాక్రమం టౌభవతః | టట్టా ||
 స్తబ్ధః ||—|| తౌఘోరశ్చరభైతు || ౧౧౮౭౪ || ఆరభైయుక్తస్య తౌవా
 స్సృతత్యన్మయోగెనరస్యచక్రః || ఆఢత్త || పత్మఆరథ్ధో | అత్రవట
 యోరభదన్యాయేనరవలెఽబలోపద్విత్యై ||—|| శౌలుకణ్డోస్తకృష్ణ
 మస్తనిస్పృహపరస్పరశ్చశానశ్చశుశి || ౧౧౮౭౫ || స్తమాదమశౌశ్చ
 వసానామాదౌవర్తమానానాం సంయుక్తసంబంధినాం లుక్సాన్తే ||
 తంబా || సమత్తా | శిషిహా || అత్రకృపాదిత్వాద్యతత్త్వమ్ | ఇ
 దంసూత్రంస్తతిసూత్రస్యష్టస్పరితి సూత్రస్యశ్చైత్యాదిసూత్ర
 స్యచాపవాదకం ||—|| శ్చస్యహరిశ్చంద్రే || ౧౧౮౭౬ || అత్రశ్చస్యలు
 క్సృతే | హరిఅందో ||—|| ధాత్రీరైరస్తు || ౧౧౮౭౭ || ధాత్రీశ
 బ్దద్రీశబ్దచరేఘస్యవాలుక్సృతే | ధాత్రీరమణః | ధత్రీరమణా || లు
 గభావే | ధారీరమణా || అత్రకగెతితలాపః || హ్రీస్వాత్పాగివరే
 ఫలోపేధాతురమణో || ద్రే || చన్ద్రః | చందో | చంద్రీ || రుద్రః

విధిః ॥ రితోద్విత్యలిత్యతొద్విత్యలిత్యధిక్యత్య ॥ — ॥ శేషాదేశస్యా
హోహోః ॥ ౧౧౪౧౨౬ ॥ సంయుక్తయోరెకతరస్య లోపే యోవశిష్య
తే సశేషః । తస్య సంయుక్తాదేశస్య చ అహ్నిః హకారరెఫవర్జితస్య అ
చస్సర్వాత్పరస్య అభోరనాదౌ వర్తమానస్య ద్విత్వం స్యాత్ । శేషః ॥
సమస్తః । సమత్ । ఇత్యాది । ఆదేశే । రక్తః । రగ్నో ఇత్యాది । అ
హ్ని ఇతికిం । విహ్వలః । విహలా । ధైర్యం । ధీరం । అచ ఇతికిం । వ
అంసో ॥ అత్ర వక్రాశితావద్విందుః । అభోరితికిం । శాణం ॥—॥
దీర్ఘాన్న ॥ ౧౧౪౧౨౭ ॥ లాక్షణికాదలాక్షణికాచ్చ దీర్ఘత్పరయోశ్చ
షాదేశయోద్విత్వం న స్యాత్ । నిశ్వాసః । శీసాసా । అత్ర శోల్లుప్తే
తి దీర్ఘవిధానాల్లాక్షణికత్వం । అలాక్షణికాత్ । ఈశ్వరః । ఈస
రో । పార్శ్వః । పాసో । ఇత్యాది । అలాక్షణికాద్విత్వాభావః ప్రయో
గతోనుసర్తవ్యః ॥—॥ కర్ణికారేణోవా ॥ ౧౧౪౧౨౮ ॥ అత్ర ఐగ్రీహణ
ముత్తరార్థం । కర్ణికారే శేషస్య ద్విత్వం వా స్యాత్ । కణిఠరౌ । కణ్ఠి
ఆరో ॥—॥ వాసే ॥ ౧౧౪౧౨౯ ॥ సెసమాసే శేషాదేశయోద్విత్వం వా
స్యాత్ । ఇఇగ్గామౌ । ఇఇగామౌ । నదీగ్రామః । ఇఇగామౌ ఇత్య
త్ర ॥—॥ దిహోమిథస్స ॥ ౧౧౪౧౩౦ ॥ సెసమాసే దిహోదీర్ఘహ్రీస్వా
మిథః అన్యోన్యం బహుళం స్తః । ఏవం సమాసేషు సర్వత్ర దీర్ఘహ్ర
స్వయోర్వ్యత్యయోనుసంధేయః । ప్రకృతమనుసరామః । కుసుమప్ర
కరః । కుసుమప్పలరో । కుసుమపలరో ॥—॥ ప్రముక్తై ॥ ౧౧౪౧౩౧ ॥
వాసజ్జితీ సర్వమనువర్తతే । ప్రముక్తాదిషు సమాసే యథా దర్శనం
న్యంజనస్య ద్విత్వం వా స్యాత్ । ప్రముక్తః । పముక్తో । పముక్తో ।
అత్ర కశ్యక్తేత్యాదినా స్తాఃకః । సప్తవాసా । సపవాసో । సప్ర వా
సః । బద్ధప్ఫలో । బద్ధఫలా । బద్ధఫలః ॥ మళఅస్సిహరిస్సిహండో ।
మలఅసిహరిసిహండో । మలయశిఖరిశిఖణ్డః ॥ త్రైలోక్యనాథః । తే
ల్మోక్తానాథాః । తేల్మోక్తానాథాః । సపరితాపః । సప్పరితాపో ।

నపరితానో || పరవశః | పరవస్సా | పరవసా || ప్రతికూలః | పడి
 కూళో | పడికూళో || అదర్శనః | అద్దంసనో | అదంసనో || అ
 త్ర వక్రాదిత్వాన్బిందుః | ఆకృతిగణత్వాత్ | ప్రభుల్లం | పభు
 ల్లం | పభుల్లం || సపరిహాసం | సప్పరిహాసం | సపరిహాసమిత్యాదిసి
 ధ్ధం || నను పడికూళభిత్వత్ లోపలక్షణలక్షితత్వాత్ప్రయోబుగితి
 కలోపః కిమితి న | ఉచ్యతే | అత్ర సూత్రే సమాసేతు వాక్యవి
 భక్త్యపేక్షయా భిన్నపదత్వమపి భవతీత్యుక్తత్వాద్యదా భిన్నపద
 త్వం తదాకాదీనామాదిత్వాల్లాపా నభవతి | ఏకపదత్వపక్షేతు లాపవి
 వేత్యుభయమప్యస్థితి సంతృప్త్యం ||—|| దైవగైఽఖా ||౧౪౩౯౨|| దై
 వాదివ్వనాదేర్వధా దర్శనం వ్యంజనస్య ద్విత్వంవా స్యాత్ || దైవ
 పరః | దైవపరో | దైవపరో || వ్యాకులః | వాఉల్లో | వాఉల్లో ||
 నీడః | నెడ్డో | నెడో || అత్ర ఎల్పీడనీడకీదృశేత్వాదినా శుకారస్య
 ఏకారః || నిహితః | నిహితా | నిహిత్ || ఘోలః | ఘల్లో | ఘాలా
 అత్ర కగైతి సలోపః || నను ఘల్లాభిత్వత్ స్తావిత్వతఃత్వం కిమితి
 న | బహుభాధికారాత్ అత్రైవః—|| ఘోలైరలూతశ్చైత్ ||౧౪౩౯౩||
 లోలలాటేచేత్యంతలభ్యనువర్తతే | ఘోలేఽకారస్య ఓత్వాత్తత్స
 న్నియోగేనలస్య చరః | ధోరో | వ్యాహృతః | వాహిత్తో | వా
 హిత్ || అత్ర కృపాదిత్వాద్యతత్త్వత్ | తలాపశ్చ || మూకః | ము
 కొక | మూట || ఇత్యాది | దైవాదిః | దైవవ్యాహృతవ్యాకులనీడని
 హితమాత్మకకుతూహలస్థూలఏకకూష్ఠీకమూకసేవా అన్వదీయముత
 స్త్రానస్థాణుఇత్యాది ||—|| త్రైలాదౌ ||౧౪౩౯౪|| త్రైలాదౌ యధాద
 ర్శనం అన్త్యస్థానన్త్యస్యచ వ్యంజనస్య ద్విత్వం భవతి | పృథక్త్వాన్ని
 త్వం || త్రైలప్రియః | తెల్లప్పిట్ || మండుకః | మండుకొక || ఇత్యా
 ది | త్రైలాది | త్రైలవీడాప్రేమసోతః ప్రభూతమండుకయావనము
 అవిచకిలేత్యాది ||—|| పూర్వముపరివర్గస్య యుజః ||౧౪౩౯౫|| వర్గ

సస్పృధ్ధివో యుగ్వర్ణస్య శేషస్యాదేశస్యవా ద్విత్వప్రసక్తే ఉపరి పూ
ర్వాక్షగం స్యాత్ । వర్గాణాం ద్వితీయస్యోపరిప్రథమం చతుర్థస్యావ
రితృతీయమితి వేదితవ్యం ॥ రుక్ష్ : విగ్ధౌ । చచ్చి ॥ ణిష్ఠిరౌ । ణిష్ఠులో ।
ఇత్యాది బౌద్ధ్యం ॥—॥ ప్రాక్ష్యాఘాస్లక్షశాక్షేజ్జోత్ ॥ ౧౧౪౯౫ ॥
క్షాఘాదిముక్లః జకారలకారయోః ప్రాగతస్యోత్ । స్లాఘాయుతః ।
సలాహాజుట । స్లక్షుః । పలక్ష్ఠౌ । క్షుస్యఖః । శాక్షాధరః । సారక్షహ
రౌ ॥—॥ త్మైరత్మైస్త్యహలః ॥ ౧౧౪౯౬ ॥ ప్రాగిత్యనువర్తతే । అది
శివ । అనయోర్యుక్తస్యాస్త్యహలః ప్రాగతస్యోత్ ॥ రత్నాకరః । ర
అణాఅరౌ । త్మైధరః । ఛమాహరౌ । అత్ర ఉత్సవముత్సత్వతశ్చ
త్వనువర్తతే ॥—॥ క్షమాయాం కా ॥ ౧౧౪౯౭ ॥ భూవాచకక్షమాశ
బైక్షస్యఛస్యోత్ ॥ అత్ర యోభూవాచకౌముఖ్యః క్షమాశబ్దః । య
శ్చత్మైరత్మైస్త్యహలఇత్యనెన యుక్తయోర్తద్యే అకారవిధానె లాక్ష
ణికౌభూవాచకః క్షమాశబ్దః తయోర్ద్వయోరపి గ్రహణం । తెనౌభ
యప్రాపిఛః ॥ — ॥ సైహోగ్యోర్వా ॥ ౧౧౪౯౮ ॥ అనయోర్యుక్త
స్యాస్త్యహలః ప్రాగత్వంవా ॥ సజ్జేహూ । పక్షైకగతిస
లోపే । జేహూ । అగ్నివణః । అగణివణ్ణౌ । పక్షైమనయామితిస
లోపే అగ్నివణ్ణౌ ॥—॥ శేషావజ్జితప్రైషివత్ ॥ ౧౧౪౯౯ ॥ శేషా
వితయోః వజ్జితప్రశబ్దయోశ్చ యుక్తస్యాంత్యహలః ప్రాగిత్యంవా ॥
అదశః । ఆరిసా । పక్షైరవలెనిరెఫలాపేశోలుకప్రైతిదీఘః । ఆ
రిసా । దశః । దరిసా । దాసా । ఇత్యాది । షే । పక్షాజః । వరి
సట । వాసట । అత్రోలుకప్రైతిదీఘః । తప్తః । తవిట । తత్తౌ ॥
వజ్జితధరః । వజ్జరహరౌ । అత్రజలోపః । వజ్జహరౌ । నాత్రజలాపః ॥
—॥ హర్షామక్షశ్రీహీక్రియాపరామర్శకృత్స ఉదిష్ట్యాహా ॥ ౧౧౫౦
౦ ॥ హర్షాదిము యుక్తస్యర్హశ్శత్యైంత్యహలః ప్రాగిత్యంస్యాత్
పృథక్తాన్నిత్యం । హరిసా । అమరిసా । శ్రీధరః । సిరిహరౌ । అ

త్రీక్విపఞ్చికారస్య హృన్యః సీయతః । హిరిజుః । క్రియాపరః
 కిరిలవరో । పరామర్శః । పరామరిసో ॥ కృత్స్నః । కసిణో ॥ అత్ర
 కగతతలోపః ॥ ఋతోదిత్యత్వంచ । ర్హై । బర్హధరః । బరిహహ
 రో ॥ ఇత్యాది ॥—॥ స్యాన్భవ్యచైత్యచార్యసమయాత్ ॥౧౪౧౦౦॥
 ఏషుచార్యసమేషుచ సంయుక్తస్యయకారాత్ ప్రాగ్గిత్వంస్యాత్ ॥
 స్యాద్వాదః । సిలవాట । భవ్యః । భవిట । చైత్యపరః । చేఇలవరో
 అత్రైకారస్య ఏకారః తయలోపస్య । చార్యకుశలః । చారిఅకుసలా
 చార్యశబ్దస్యాంజల్యాదిపాతాద్వా (స్త్రీ)లింగతాయాంచారిఅకుసలా
 ఇత్యపి । చార్యసమాస్తు । చార్యైశ్వర్యధైర్యగాంభీర్యభార్యసాంద
 ర్యబ్రీహ్త్యచర్యసూర్యశౌర్యవీర్యనర్యచర్యాచార్యపర్యంకాః । చార్యాని
 రాకృతిగణః ॥—॥ లాదక్లిబేషు ॥౧౪౧౦౧॥ సంయుక్తస్యలాత్ప్రా
 గ్గిత్వం స్యాత్ । క్లిబప్రకారేషు వజకాయిత్యా । క్లిష్టవాసః । కిలిట్ట
 వాసా । క్లాంతముఖః । కిలంతముహా ॥ అత్రసంయోగఇతి లకార
 స్థాకారస్యప్రాస్యః । ప్లుప్తవాపః । పిలుట్టవాపా ॥ ప్లావః । పిలాసా
 ప్లేవః । సిలెసా । శుక్లశ్లేదక్లిన్నశ్లేశమ్లానెత్యాది । అక్లిబేష్వితికిం ॥
 క్లిబః । కీట । విక్లబః ॥ విక్రట । క్లమః । కమో ॥ క్లవః । పవో । విప్లవః
 విప్లవో । శుక్లపక్షః । సుకరపక్షో ॥ ఉభయంతిజంతేపి సమానమ్ ।
 —॥ నాత్స్వపై ॥౧౪౧౦౨॥ స్వపైనాత్ప్రాగ్గిత్వం స్యాదితిత్వే
 పోవఇతిపస్యవత్సేచ వబయోరభేదన్యాయాత్ బూమశ్శబరఇత్యధిక్య
 త్య ॥—॥ నీవీస్వపైవా ॥౧౪౧౦౩॥ అనయోర్వస్యమోవాస్యాత్
 స్వప్నాదావిలిత్యస్య ఇత్వేసిమిణో । పత్వేసిమిణో ॥—॥ సిద్ధైతప్
 దితా ॥ ౧౪౧౦౩ ॥ అత్రినాత్ ప్రాగ్గిత్వమత్వంచ వాస్యాత్ ॥ సి
 ణిద్ధో ॥ సణిద్ధో ॥ పత్వేకగతినలూపణిద్ధో ॥—॥ కృష్ణేవదే ॥౧౪
 ౧౦౪ ॥ వణకవాచినకృష్ణశబ్దేనాత్ప్రాగ్గిత్వమత్వంచ వాస్యాత్ ॥ కసిణో ॥ కసణో
 పత్వేశ్చైత్యాదివాక్యస్యస్యః । కష్టో ॥ వణకఇతికిం । కష్టో । విష్టుః ॥

అహత్త్యచేత్యతడత్త్యధిక్త్య—॥ సుక్ష్మరాత్ ॥౧॥౪॥౧౦౬॥ అ
 త్రిరాత్పాగుత్వంస్యాత్ మనయామితి నలోపః ॥ సురుగ్నాసుక్ష్మం
 నగరం—॥ వాఙ్మత్తముఖాద్వా రే ॥౧॥౪॥౧౦౭॥ ఎఘస్తారం
 త్యహలః ప్రాగుత్వం వాస్యాత్ ॥ ఛత్తపరః ॥ ఛడమపరౌ ॥ పద్మముఖః ॥ ప
 డమముహా ॥ పక్షైకగతిదలోపెమకారే శిష్టేనతి ఓదాల్యాంపక్షై
 వి త్యతఓదిత్యధిక్త్య— ॥ పక్షేమి ॥౧॥౨॥౩౧॥ పక్షైఅదరత
 ఓత్వంస్యాన్తకారే పరేనతి ॥ పామ్మముహా ॥ మూర్భః ॥ మరుహా
 అత్రాదావెవసంయోగఇతి హ్రస్వః ॥ పశ్చాదుత్సం—॥ ఈల్జ్యయాం
 ॥౧॥౪॥౧౦౮॥ అత్రాన్త్యహలః ప్రాగీత్వంలిత్యాత్ ॥ జ్యాపరః ॥ జీఅవ
 రౌహాశ్చనుహా రాష్ట్రేహా ॥ ర్వ్యత్యయఇత్యతోవ్యత్యయఇత్యధిక్త్య
 —॥ లనోరాలానె ॥౧॥౪॥౧౦౯॥ స్తారితినివృత్తం ॥ అత్రలకారనకారయో
 ర్వ్యత్యయస్యాత్ ॥ ఆణాలా ॥—॥ చలయోరచలపురే ॥౧॥౪॥౧౧౦॥
 న్యత్యయఇత్యనువర్తతే ॥ అచలపురశబ్దచలయోర్వ్యత్యయస్యాత్ ॥
 అచలపురధర్మః ॥ అలపురధమై—॥ హ్యేహ్యేర్వా ॥౧॥౪॥౧౧౧॥ హ్య
 శబ్దహకారయకారయోర్వ్యత్యయోవాస్యాత్ ॥ సహ్యః ॥ సయ్యో ॥ పక్షేస
 య్యోఇత్యాది ॥—॥ లఘుకేలహాః ॥౧॥౪॥౧౧౨॥ లఘుకశబ్ద ఘస్యహ
 త్వే లకారహకారయోర్వ్యత్యయోవాస్యాత్ ॥ హలుః ॥ పక్షేఅహ
 ఓ ॥ ఘస్య న్యత్యయే కృతే పదాదిత్వాద్ధత్వం నభవతీతి హకరణం ॥
 —॥ రల్వార్లరితాథే ॥౧॥౪॥౧౧౩॥ అత్ర రలోర్వ్యత్యయస్యాత్ ॥
 హళిఆరౌ ॥—॥ దర్శికరనివహా దవిరలనిహవాతు ॥౧॥౪॥౧౧౪॥ ద
 ర్శికరనివహశబ్దా యథాసంఖ్యం దవిరలనిహవాతుభవతః ॥ దవిరఓ
 నిహవౌ ॥ సజ్జనసుఇతి స్థితే ॥ లాపఇత్యధిక్త్య—॥ అన్త్యహలాత్ర
 దుదీ ॥౧॥౧॥౧౧౫॥ శబ్దషన్త్యహలాన్త్యన్యంజనస్య లాపస్యాచ్చిది
 త్యన్యయముదిత్యుపసర్గంచ వర్జయిత్వా ॥ ఇతిసజ్జనశబ్దస్య సమాసత్వా
 త్సమాసేపదవిభక్త్యపేక్షయా వాక్యవిభక్త్యపేక్షయాచాన్త్యత్వమ

నన్యత్వంచ భవతీతి న్యాయేన యదాపదవిభక్తిస్తదా తలాపే || స
 జహో | యదా వాక్యవిభక్తిస్తదా లాపాభావే | సజ్జహో | ఏవం త
 ధ్మజాగయః ||—|| నిర్దురివా || ౧౧౧౧౨౬ || నిర్దుర్ ఇత్యేతయోరుపస
 ర్గయోరన్యహలా లాపావాస్యాత్ || నిస్సహః | జీసహో | లోపా
 భావే నిస్సహో | అన్త్రైవరవతేతి రెఫలాపే శోర్లుప్తేతిధ్వై నిస్సహో |
 ఏవం నిర్హోపదయః | దుస్సహః | దుసహో | దుస్సహో || దుఃఖతః |
 దుహిటు | దోదోసు త్సహోత్సన్న ఉచ్చసీత్యతఉదిత్యధిక్యత్య ||—||
 దురోరటుకితు || ౧౧౨౬౩ || దురిత్యుపసర్గస్య రటుకిరెఫలాపేనత్యాదే
 రుతఉద్వాస్యాత్ || ఇర్యుకారః || దూసహో | దుహిటు | యదా
 లాపాభావః | తదా దుస్సహో ||—|| అన్తరివనాచి || ౧౧౧౧౨౭ || అ
 న్తర్ శబ్దే చకారాన్నిర్దురోశ్చచిపరే లోపానస్యాత్ || అన్తరాత్మా
 అన్తరప్పా | నిరన్తరః | జీరంతరో | నిరవశేషః | జీరవసేసో | నిర
 వగాహః | జీరవగాహో | దురుత్తరః | దురుత్తరో | క్వచిదన్తాడపరి
 ఇతిచ దృశ్యతే | బిందులిత్యధిక్యత్య ||—|| హలిజగణనానాం || ౧౧౧౧౪౦
 అన్యహలత్వేతి నివృత్తం | ఏహం హలివ్యంజనై పరేబిందుస్యాత్ ||
 ఫరాఙ్ముఖః | పరంముహో | స్వరస్యవిద్వమీతిహ్రస్వః || కఙ్ముకం
 కంచుట | ఇత్యాది ||—|| స్వరభ్యోవక్రాదా || ౧౧౧౧౪౧ || వక్రాది
 ము యధాదర్శనం ప్రథమాదిభ్యః స్వరభ్యః పరొబిందుర్భవతి | అ
 త్ర గణత్రయం | వక్రాదిగణః | మనస్వి న్యాదిగణః | ఉపర్యాదిగ
 ణః | తత్ర వక్రాదిః | వక్ర | కుట్టల | గుచ్చ | పుచ్చ | బుధ్మ
 గృప్తీ | కర్కొటక | దర్శన | వశు | అస్పర్శాఘ్న శ్రుత్యై శ్రమా
 ఛారవృత్తికమూర్ధ్వాం ప్రథమాత్ | మనస్వి న్యాదిః | మనస్వి
 నీప్రతి శ్రుత్తనశ్చిలావయస్యానాం ద్వితీయాత్ | ఉపర్యతిము
 క్తాముక్తకేత్యాదీనాం తృతీయాత్ | వక్రః || నంకొ | కుట్టలః | కుం
 జలా | అత్ర ట్కర్కరితివః | గుచ్చః | గుంఘో | పుచ్చః | పుంఘో | బుధ్మః |

ఋంధాకరోగటకఃకంఠోడట అత్ర॥—॥టాడః ॥౧౩॥౩౧ ॥ అనం
 యు క్తస్యానాదౌపర్తమానస్యాచఃపరస్యటస్యడస్సన్యత్ ॥ ఇతి డః ॥ మా
 ధ్దారః ॥ మంజారో॥ క్వచిన్తజ్జారోఇతిచద్యశ్యతే॥వింశ్యుట ॥ అత్ర
 —శ్చైవృశ్చి కేఞ్చుర్వా ॥ ౧౪॥౧౮ ॥ అత్ర శ్చిత్తస్యస్యఞ్చుఇత్యాదె
 శోవాస్యాదాదేశాభావే ॥ ధ్యశ్చైత్యాది నాచఛఃఇలగృపగఇతీత్వం
 వింశుట ॥ క్వచిచ్ఛందఃపూరణేపివిండుః ॥ దేవంతా అనువత్ ॥ దేవ
 నాగసువక్త్రః ॥ డేతుకింశుకఇత్యధికృత్యబిందులితవ॥—॥ వగ్యేన్ద్ర్యః
 ౧౧॥౪౭ ॥ బిందోర్వగ్యేపరేప్రత్యాసన్నయోవర్గ్యఃతస్యేతస్యేతాం
 త్యానాస్యాత్ ॥ వజోగ ॥ కుమ్పలా ॥ బుద్ధా ॥ ఇత్యాద్యపి ॥ అత్ర
 బిందోర్వగ్యాంతాదేశోనిత్య ఇతికెచిత్ ॥ మనస్సిన్యాదిః ॥ వలంసా
 వలస్యః ॥—॥ లుక్తాంసాదా ॥ ౧౧॥౪౪ ॥ బిందులిత్యేతస్య వక్త్ర్యంత
 విపరిణామః ॥ క్త్వాసుపాస్తు సుణాదిత్యతస్తుఇతిచాధికృత్య ॥ బిందోర్త్వాంసా
 దిషు లుగ్వాస్యాత్ ॥ మాంసవికారః ॥ మాంసవిరూ ॥ మాంసలః ॥
 మాంసలో ॥ కాంస్యవికారః ॥ కాంసవిరూ ॥ ఎమనర్దేషు ॥ ఆచార్యేహ
 శ్చైత్యతోహఇత్యధికృత్య॥—స్వరస్యబిందుమి ॥ ౧౨॥౩౯ ॥ అమిద్వితీయై
 కవచనై బిందోచ పరేస్వరస్య హ్రస్వస్సన్యత్ ॥ మంసలో ॥ మంస
 విరూఇత్యాది ॥ మాంసాది ॥ మాంసమాంసలపాంసుకాంస్య కథమి
 దానీంతదానీం కింకరోమిసంముఖంనూనమేవ మిత్యాది ॥—॥ సంస్కృ
 తసంస్కారే ॥ ౧౧॥౪౫ ॥ లుగనువతతే బిందోరితిచ ॥ అనయో
 విణందోలుకన్యత్ ॥ సంస్కృతః ॥ సక్కట ॥ సంస్కారః ॥ సకార
 రో ॥—॥ డేతుకింశుకే ॥ ౧౧॥౪౬ ॥ బిందోరిత్యనువతతే ॥ అత్ర వి
 న్దోడాకనుబంధపకారోవాస్యాత్ ॥ కేసుట ॥ కింసుట ॥—॥ వింశతిషు
 త్యాన్తో పలే ॥ ౧౧॥౪౮ ॥ వింశతిప్రకారేషుఇత్యవయవేన సహాబిం
 దోర్దోషస్యాత్ ॥ ఇత్యాత్పూర్వస్యదీర్ఘః ॥ ఇతివింశతిగణపతితేసింహ
 శబ్దేబిందోఃక్లోపలిపూర్వస్య దీర్ఘేసింహా ॥ సింఘాఇత్యపినామ్నిద్య

శ్మతే || సింఘదత్తా | సింఘరాట | అత్ర లిత్వాబ్జుందోగ్లోపెనిత్యై
 పిద్యశ్యతఇత్యుక్త్యా తోవాభావః | తథావ హస్యఘాబిందోరిత్య నెన
 సూత్రే ఇబిందోఃపరస్యహస్యఘసన్నిధః | వింశత్యాది | వింశతి త్రింశ
 త్ దంష్ట్రా | సింహాభి త్యాది | స్నమదామశిరోనభానరీత్యతోనరీత్యధి
 కృత్య ||—|| అత్యుత్తమ కులాద్యావా || ౧౧౧౧౨౦ || అక్షిపర్యాయాః కులా
 దయశ్చనరిపుల్లింగే వా ప్రయోక్తవ్యాః | లాలణా | లోలణం || ఇ
 అణో | ఇలణం | కులాది | కులా | కులం | వలణా | వలణం | కుల
 వచనమాహాత్మ్యముఖభాజనవిద్యుచ్చందఇత్యాది ||—|| క్లీబగుణగాః ||
 ౧౧౧౨౨ || వెత్యనువతే | గుణాదయశ్చబ్దాః నపుంసకే వా ప్రయో
 క్తవ్యాః | గుణా || గుణం | మండలగ్నా | మండలగ్నం | గుణాది | గు
 ణదేవమండలాగ్రఖడ్గకంఠబిందుకరరుహవృక్షై త్యాది | పృథ్వశబ్దై |
 —|| స్త్రీయామిమాంజలిగాః || ౧౧౧౨౩ || ఇమాం తాలంజల్యాదయశ్చ
 శబ్దాః స్త్రీలింగే వా ప్రయోక్తవ్యాః | ఇత్యంజల్యాదిపాతాత్ | స్త్రీ
 లింగేపిప్రయోగః | పిటీపిట్టం | అత్ర ఇలగ్రూపగత్యత ఇలిత్యధికృ
 త్య || శృంగమృగాంక మృత్యుదృష్టమస్మణేషు వెత్యతోవేతి | ఋతో
 దిత్వతః పుతఇతి చ ||—|| పృథ్వేను త్తరపదే || ౧౧౨౪ || పృథ్వశబ్దై అను త్త
 రపదే ఋతఇత్వం వాస్యాత్ | పక్షే ఋతోదిత్వత్వం | ఇత్వం స్త్రీయామే
 వేత్యేకే | అను త్తరపదఇతికిం మహిపట్టం | అంజల్యాది | అంజలిబలినిధిప్ర
 శ్నరశ్చి అక్షిగ్రంధివిధికుక్షిచార్యపృథ్వై త్యాది | ఇమాం తా ఇత్యత్ర పృ
 థ్వాదిభ్యఇమనిజ్వేతియఇమనిచ్ యశ్చత్వస్యతుడిమా త్తణావితిత్వప్ర
 త్యయాదేశ ఇమనిచ్ || తయోద్వయోరపి తం త్రేణ గ్రహణం | తేనా
 భయోరపివికల్పేన స్త్రీత్వం | తావదేశస్య నిత్యం స్త్రీత్వమేవేచ్ఛంత్యై
 కే ||—|| నిర్బ్రతిరోత్పరిమాల్యస్థోర్వా || ౧౧౨౦ || నిర్ ప్రతిభిత్వే
 తావుపసగ్గోమాల్యశబ్దస్థాధాతాచపరేట | పరిభిత్వేతద్రూపాయథా
 సంఖ్యంవాస్తవః | నిర్బ్రాత్యం | ఓమల్లం | ణిష్టుల్లం | ప్రతిష్ఠితః | ప

రిట్టిట | పఇట్టిట |—| ఆదేః || ౧|౨|౨ | ఆదెరిత్యధికారోయమస్తార
 ఖారచఇతిసూత్రాత్ప్రాగైవ వేదితవ్యః ||—|| శోలుప్తయవరశో
 దిః || ౧|౨|౩ || యవరశషసానాం లోపయేఽవశిష్టాశ్శషసాస్తైషామా
 దెరచోదీర్ఘస్సాస్యత్ | కశ్యపః | కాసవో | అశ్వః | ఆసా | విశ్రమః
 పీసమో || దుశ్శసనః | దూసాసణో | శిష్యః | సీసో | కషకః | కా
 సట | వషః | వాసా | వస్యలాపె | నిష్టిక్తః | జీసిత్వా | కృతసన్యః ||
 కఅసాసా | వికన్వరః | విఆనరౌ | ఉప్రః | ఊసా | విప్రమ్భుః | వీ
 సంభో | నిస్సహః | జీసహో | ఏవం తిజనైపువ్యవ్యం || శోర్లుప్తయ
 వరశోద్దిరిత్యతోదిరిత్యధికృత్య | హేదక్షిణైస్యత్యతోఽస్యతివ ||—||
 తుసమృద్ధ్యాదౌ || ౧|౨|౧౦ || సమృద్ధ్యాదిమౌ దేరవర్ణస్యవా దీర్ఘస్సాస్య
 త్ || పాసుత్వా | వసుత్వా | ప్రసుప్తః || ఆఫంసా | అఫంసా | అస్ప
 ర్భః || అత్ర మ్మసోపరితి ఫత్వం || సక్రాదిత్వాద్భిందుః || పారౌ
 హో | పరోహో | ప్రరోహః || సమృద్ధ్యాని || సమృద్ధిప్రతిసిద్ధిప్ర
 తిస్సద్ధిప్రతిపత్నీవాస్యభిజాతిప్రకృతప్రవచనప్రరోహపరకీయ చతు
 రన్తాస్పర్శప్రస్తుతప్రకటప్రసృప్తసదృశమనస్వినీత్యాది ||—|| స్వప్నా
 దావిత్ || ౧|౨|౧౦ || స్వప్నాదిమౌ దేరవర్ణస్యత్వం లిత్యాస్యత్ || కివి
 ణో | కృపణః || అత్ర ఇల్కృపగతి ఇః || మిఇంగౌ | అత్రాపి కృ
 పాదిత్వాదృతఇత్ || వేతసః | వేడిసా || అత్ర టాడభిత్వతోడభిత్వ
 ధికృత్య || — || వేతసఇతితోః || ౧|౩|౩౨ || అత్ర అతఇత్వేనతితోర్ద
 స్సాస్యత్ || ఇతిడః | ఉత్తిమో || స్వప్నః | సిమిణో || స్వప్నాది స్వ
 ప్నవ్యజనవ్యభీకకృపణమృదక్లకుష ద్వేతసదంతృతమమరిచేత్యాది || బ
 హుథాధికారాణ్ణత్వమావన్నైదత్తశబ్దైత్వం అన్యత్ర దత్తం ||—||
 పక్వాంగారలలాటేతు || ౧|౨|౧౨ || ఇలనువర్తతే || ఏమౌ దేరవర్ణేస్య
 త్వంవాస్యత్ || పక్వః | పిక్వౌ || అక్లారః | ఇంగాలా || ఇక్లౌ
 లాభిత్వత్ర హరిద్రాదిపాతాద్రాఫన్య లత్వం | తచ్చ బహుథాధి

కారాదత్వై కృతేనత్వైవ || ఇత్యాభావే అక్టారో | — || హరత్వీ ||
 ౧౧౨౧౫ || అత్రాదెరతతుత్వంవాస్యాత్ || హీరో | హరో || — || ఉ
 ట్వినిగవయవిష్వచివః || ౧౧౨౧౬ || పషు వకారసమ్బద్ధినః అవర్ణస్య
 ఉత్వం లిద్భవతి || గవయః | గఉట | అత్ర ప్రాయోలుగితి వకారయ
 కారయోగ్లోపః || — || స్తావకసాస్మ || ౧౧౨౧౭ || అనయోరాదెరవర్ణస్యా
 త్వం లిత్యాత్ || భువట | అత్ర ప్రాయోలుగితికలోపః || స్తఇతి స్త
 స్య భత్వం || — || చండఖండిలేణావా || ౧౧౨౧౮ || ఉలిత్యనువర్తతే |
 అనయోర్ణకారేణ సహాదేరవర్ణస్యాత్వంవాస్యాత్ || చుడో | చణ్డో || ఖ
 డిట | ఖణ్డిట || — || అసారేతు || ౧౧౨౧౯ || ఆర్యాయాంర్యశ్శిశ్వా
 మూలిత్యతడిలిత్యనువర్తతే || అత్రాదెరవర్ణస్యఉత్వంవాస్యాత్ || ఉ
 సరో | ఆసరో || — || తాస్తర్యేత్ || ౧౧౨౨౦ || అస్తర్భజై తకారసంబ
 ద్ధినోఽవర్ణస్య పత్వం లిత్యాత్ || అస్తఃపురవరః | అంతేపురవరో | అ
 స్తసహవాసః | అస్తైసహవాసో || ఇత్యాది || క్వచిన్నభవతి || అస్తగ్
 తః | అంతగ్ట || — || పారావతెతుఫాః || ౧౧౨౨౧ || ఎలనువర్తతే || అ
 త్ర ద్వితీయస్యాస్యపత్వంవాస్యాత్ || పారేవట | పారావట || — || ఉ
 త్కారవల్లిదావరమాత్రచి || ౧౧౨౨౨ || ఎలనువర్తతేత్వితివ || పషుమా
 త్రప్విత్యయేచాదెరవర్ణస్య ఎత్వంవాస్యాత్ || ఉక్కేరో | ఉక్కరో
 టదాల్యాంపక్తావిత్యతటదిత్యధికృత్య || — || ఫోఃపరస్పరసమసా
 రే || ౧౧౨౨౩ || ఎతయోఃఫాః ద్వితీయావర్ణస్యటకారస్యాత్ || పరస్పరవి
 నయః | పరోష్పరవిణట | ణమోకారో || — || త్వర్వ || ౧౧౨౨౪ || టదిత్య
 నువర్తతే || అర్వయతేర్ధాతోరాదెరవర్ణస్య టత్వంవాస్యాత్ || అర్వి
 తః | టప్పిట || అప్పిట || — || ఈల్లలాప్టస్తాన్యనఆతః || ౧౧౨౨౫ || అన
 యోరాతఃతుత్వం వాస్యాత్ || ఖల్లిడో || అత్ర టాడఇతిడః || వలాపద్వి
 త్వే || — || ఇత్తుసదాదో || ౧౧౨౨౬ || సదాఇత్యాదిషు ఆదరేరకారస్య
 ఇత్వంవాస్యాత్ || కుప్పిసా | కుప్పాసా || ఉభయత్రాపిసంయోగఇ

తి. హ్రస్వః ॥ కూర్పాసః । నాత్ర హ్రస్వైకృతే స్తావిత్తుతటత్వం
 బహులాధికారాదుతోలాక్షణికత్వాద్వా ॥ శిశిలిరొ । శిశిలిరొ । ని
 శాకరః ॥ సదాది ॥ సదా కూర్పాసనిశాకరేత్వాది ॥—॥ ఆచార్యేహ
 హాశ్చ ॥ ౧౧౨౩౫ ॥ ఆతత్త్వనువర్తతే ॥ ఇదితిచ ॥ అత్ర చకారసమ్భ
 ధినఆకారస్య హ్రస్వోవాస్యాత్ ॥ చకారాత్పక్షైతస్యైవేకారశ్చ ॥
 ఇత్యాకారస్య హ్రస్వపక్షైవ లోపే ఆఅర్యఆఇర్యహ్రస్వాభావే ఆ
 ఆర్యఇతిస్థితే స్వార్థస్యచైత్యచార్యసమేయాదిత్యనైవ చార్యసమాచా
 ర్యశబ్దస్య సంయుక్తయకారాత్ప్రగిత్యై ॥ ఆలిరు ॥ ఆఇరిరు ॥ ఆఆ
 రిరు ॥—॥ శ్యామాకేమః ॥ ౧౧౨౩౬ ॥ హాఇత్తునువర్తతే ॥ ఆత
 ఇతిచ ॥ అత్ర మకారసమ్భధిన ఆకారస్య హ్రస్వోభవతి ॥ సాహ
 ట ॥—॥ నవావ్యయోత్థాతాదా ॥ ౧౧౨౩౭ ॥ అవ్యయే ఉత్థాతాదాచ
 ఆదెరాకారస్యవికల్పన హ్రస్వోభవతి ॥ ఉత్థాతః । ఉత్థట । ఉత్థా
 ట ॥ కుమరొ । కుమారో । చమరొ । చామరొ ॥ కలట । కలాట ॥ క
 లాదః ॥ స్వర్ణకారః । హలిట । హలిట ॥ హలికఇత్వాది ॥ ఉత్థాతా
 ది ॥ ఉత్థాతకుమారబలాకాస్యాకృతచామరకలాదహలికనారాచతా
 లఫుటతాలవృత్తస్థాపితసంస్థాపితప్రస్థాపితేత్వాది ॥ స్థాపితప్రస్థాపిత
 సంస్థాపితేషుస్థప్తకురావిత్యతస్థఇత్యధిక్య ॥—॥ శిరష్పథక్రూ
 చిట్టాః ॥ ౧౧౨౪౦౧౨౪ ॥ స్థః తిష్ఠతేః శిరష్పథక్రూతా చిట్టఇతి చత్వారక
 దేశభవంతి ఇతి తాదేశే తవిట । తావిట ॥ సంతవిట । సంతావిట ॥
 పట్టవిట । పట్టావిట ॥ ఇతి సిద్ధం ॥—॥ ఘోషివా ॥ ౧౧౨౪౩౫ ॥ హా
 త్యనువర్తతే ॥ ఆతత్త్వచ । ఘోషినిమిత్రై యోవృద్ధిరూపఆకారస్తస్యాది
 భూతస్య హ్రస్వోవాస్యాత్ ॥ పవహో । పవాహో । ప్రవాహః ॥
 పహరొ । పహరొ । ప్రహరః ॥ పలిరొ । పలిరొ । ప్రకారఇత్వా
 ది ॥ క్వచిన్నభవతి ॥ రాగః । రాట ॥ భాగః । భాట ॥—॥ సంయో
 గే ॥ ౧౧౨౪౦ ॥ హ్రస్వఇత్తునువర్తతే ॥ సంయోగే పరేపూర్వస్యహ్ర

స్వాభవతి || ఆమః | అమోః || అమాత్యః | అమహ్నః || మునీంద్రః |
మునిందో || పూర్వః | పుష్ప || నరేంద్రః | నిరిందో || అధరోః ||
అహరుక్తా || అత్రానుక్తన్యాయేన ఏవ ఇన్ద్రియాదేశభిషదోతారికా
రొకారో , ఏదోతాః క్షచిత్స్వరూపేణ హాస్యః || ఎకః | ఎకొః || స్తా
కః | ధోకొః || ఇత్యాది || — || అభికారస్యాదేశాః || త్వేదితః ||
౧౧౨౧౦ || సంయోగభిత్వనువర్తతే || ఆదేరికారస్యయ్యక్తే పరేతత్వం
తు భవతి || ధమ్మిల్లధరః | ధమ్మేశ్వహరో || ధమ్మేశ్వహరో ఇత్యాది ||
— || మూషికవిభీతకహరిద్రాపధిపృథీప్రతి శ్రుత్యత్ || ౧౧౨౧౧ ||
ఇతభిత్వనువర్తతే || ఏష్వాదేరికారస్యాకారస్యాత్ || మూసట | విభీ
తకశబ్దభిత్వః అత్యేభస్యహత్యే ఈతః కా శ్చీరహరికక్యోగ్ధాలాచిత్యతఈత
భిత్వధిక్రత్య || — ఏవీడనీడకీద్యశపీయూవవిభీతకద్యశాపీడ || ౧౧౨౧౨ ||
పీడాదిష్వాదేరికారస్య ఎత్వం లిత్యాత్ || లిత్యాన్నిత్యం | ఇత్యే త్వే
ప్రతిగే ప్రతిపగేభితి ప్రత్యాదిపాతాత్తస్య డకారః || వహేడట || —
వేంగుదశిథిలయోః || ౧౧౨౧౩ || ఇతభిత్వనువర్తతే || అదితిచ || ఇంగుద
శిథిలయోరాదేరితః అత్వం వా స్యాత్ | ఇంగుదరసః | అంగులరసా
ఇంగులరసా || శిథిలః || సథిలా || సిథిలా || అత్ర ప్ర ధమశిథిలెత్యా
దినాతోఽథత్వం || — || శిష్టాణం శిష్టాణం || ౧౧౨౧౪ || ఇత్యేతానిద్రా
త్యనిర్దితాభ్యాం భవిష్యతః || — || ఉయ్యధిష్ఠిరే || ౧౧౨౧౫ || త్వేదితభిత్వత
స్త్యభిత్వభిత్వచానువతతే అస్మిన్నాదేరితః ఉత్వం వా స్యాత్ | జత్వహత్వవ
లోపద్విత్యాని | ముకురాదిపాతాదుతః అత్వం హరిద్రాది త్యాల్లత్వంచ || జ
హుట్టిలో || జహిట్టిలో — త్వీనీయుప్రవాపిషు || ౧౧౨౧౬ || ఉదిత్యనువతత
తే | ద్విశబ్దనీత్యుపసగే ఇత్యుప్రవాపిశబ్దయోశ్చాదేరిత ఉత్వం భవతి |
పృథగ్గోగాన్నిత్యమ్ | ద్విగుణః | దుడహో | అత్ర గలాపః | క్వచిన్నభ
వతి | ద్విజః | దిట | ద్విరదః | దిరట | ద్విధాగతః | దిహాగట | క్వ
చిదోత్వముపి | దోవలణం | ద్వివచనమ్ | ని | నిమంత్రః | నిమంతో ||

త్వచిన్నభవతి । నిపతతి । నిపడతి ॥—॥ తునిర్ఘోరద్విధాకృత్తోరొ
 న్నా ॥౧౧౨౫౦॥ ఇత ఇత్యనువతతే । అనయోరాదేరితఃనానకా
 రేణసహఓకారోవాస్యాత్ । ఓజ్ఞురో । పక్షేఓజ్ఞురో । దోహోఇట ॥
 ద్విధాకృతః । అత్రనలోపహత్వతలోపాః కృపాదిత్వాదృతత్వం క
 లూపః । పక్షేద్వినీతుప్రవాసిస్వితుత్వమ్ ॥ దుహోఇట । కృశిత
 కిం । ద్విధాగతః । దిహోగట ॥—॥ ఈతఃకాశ్చీరహరితక్యోర్దాలావిత్వ
 తఈతఇత్యధికృత్య ॥—॥ గభీరగత్ ॥ ౧౧౨౫౨౨ ॥ గభీరాదిష్వాదే
 రీకారస్యఇత్వంభవతి । గహిరో । గభీరః । సిగిసో । శిరీషః । ఆణిట ॥
 ఆనీతః । స్త్రీయామీకారోపి దృశ్యతే । ఆణీదాఘవణబుద్ధకృజణాణీ
 జో ఈసరేణాముణా । ఆనీతాఘవవాద్భుతైకజననీయోగీశ్వరేణాము
 నా । అయంకర్పూరయంజర్యాహంతమవరణః । గహిట । గృహీతః
 విలిట । వీడితః । అత్ర బడితాదిపాతాక్షస్యలత్వమ్ । ప్రదీప్తః । పలి
 విట । అత్ర వస్యవత్వం దోహదప్రదీపేత్వాదినాదస్యలత్వమ్ । తఇ
 ట । శృతీయః । అత్రఋతోదితి ఋతః అత్వంతయటాపశ్చ । నమ్మి
 ట । వత్తికఇత్వాది । గభీరాది । గభీరశిరీషఆనీతగృహీతవీడితప్రదీప
 తత్వతీయజీవత్ అవసీదత్ ప్రసీదవత్తికతదానీం ॥—॥ వాపానీయగ
 ౧౧౨౫౩౩ః ఈతఇత్యనువతతే । ఇదితిచ । పానీయాదిష్వాదేరీకార
 స్య ఇత్వంవాస్యాత్ । పానీయగుణః । పాణిలగుణో । కరీషదహనః
 కరిసదహణో । ఇత్వాది॥పక్షే దీఘఃఎవ । పానీయాది । పానీయ ।
 ద్వితీయ । అభీక । కరీష । ఉపనీత॥జీవతి ॥—॥ ఉబ్బీణే ॥౧౧౨౫౪౪॥
 ఈత ఇత్యనువతతే । అత్ర ఈతఉత్వం చిత్స్యత్ । జీణః॥జుల్లొ
 క్వచిన్నభవతి । జిల్లేభోఅణమెత్తై ॥ జీడేభోజనమాత్తై । అత్రఉ
 త్కరవల్లిత్వాదినామాత్రహృన్యఎత్వమ్ ॥—॥ తీర్థేహ్యాలిత్యత
 డాలిత్యధికృత్య ॥—॥ విహీనహీనెవా ॥ ౧౧౨౫౪౫ ॥ ఈతఇత్యనువర్త
 తే । అనయోరీతడోద్వాస్యాత్ । విపలాణో । విహీణో । హూణో

హీణో | అనయోరితికిం | పహీణో | కీదృశపీయూషేగృశేషుపల్పిడత్యై
 దినాశుతపత్వమ్ | దృశ్యకృక్విసీతిఋతాదిః | కెరిసా | ఎరిసా | పిలపె
 డాసా | ప్రియపీయూషః | అత్రయలోహః | బహులాధికారాత్పడ
 నీడయోరైత్వస్యపికల్పః | గలపెడో | గలపీడో | నేడో | నీడో | ఆ
 మెలో | ఆవేలో | ఆపీడః | అత్రబడిశాచిపాతాడ్జన్యలః | నీసాపీడే
 మోవేతి పన్యవాసుః ||—|| అథోకారస్యాదేశాః ||—|| శ్వదుతడప
 రిగురుకే || ౧౧౨౫౫ || కప్రత్యయాంతయోరనయోరాదెరుతఃఅత్వ
 స్తభవతి | గరుట | గరుట | కప్రత్యయాంత పరిగ్రహత్యైవతనభవ
 తి ||—|| ముకుతాదౌ || ౧౧౨౫౬ || ఉతఇత్యనువతకతే | అచితిచ | ము
 కుతాదిష్వాదెరుతః అత్వంతుభవతి || మడలూ || ముడలో | ముకు
 భః | మడరో || ముడరో | ముకురఇత్యాచి || ముకుతాది | ముకుళము
 కురముకుటఅగురుగుర్హపీగురీ వ్యయధిష్ఠిరసాకుమార్యంఇత్యాది | మకు
 టశబ్దస్సంస్కృతేవ్యప్తి | బహులాధికారాత్కృద్విదాత్వమపి | విద్రు
 తః | విద్ధాట | దోదోసుతాసహోత్సన్నాచ్యసీత్యతడోదిత్యధికృత్య |
 దురోరలుకితుఇత్యతస్తఇతిచ ||—|| సుభగముసలె || ౧౧౨౬౦ || ప
 తయోరుతడోత్వంవాస్యాత్ | మూసలో | ముసలో | సూహవో | సు
 హాట | అత్రడోత్వేసుభగదుర్భగైవఇతికొర్వత్వమ్ | హక్ష్వాత్కుతూ
 హలైత్వత ఓదిత్యధికృత్య ||—|| స్తో || ౧౧౨౬౧ || సంయుక్తైపరే ఆ
 దెరుతటత్వం | ముద్గరః | మోగ్గరో | పుద్గరః | పొగ్గరో | ఇత్యాచి ||
 ఎవం సంయుక్తైపరేఉతటత్వంసర్వత్ర సంచారణీయమ్ | వాత్ర
 లాక్షణికస్యఉతటత్వం | కింత్వలాక్షణికస్తే శ్రివ | సూక్ష్మేద్విత్యతి
 జ్ఞాపకాత్ | అన్యథాతత్రాపి సంయోగఇతి హ్రస్వై కృతేఅనైవైవా
 త్వంస్యాత్ | నవవికల్పాభావం తత్సూత్రం | తదాసూక్ష్మేద్వైత్యేవ
 బూయాన్నతూతఇతి ||—|| ఈదుద్వ్యాధే || ౧౧౨౬౨ || ఉతఇ
 త్యనువతకతే | ఉద్వ్యాధేఉతఈత్వం స్యాత్ | ఉవీడో ||—|| ఉ

లఙ్ఘాయతిహనూమద్వాతూలై॥౧॥౨॥౨౦॥కఙ్ఘాయతౌధాతౌహనూ
మద్వాతూలయోశ్చాదేహతఉత్పంలిత్యాన్యత్ । కంఙ్ఘాయనపరః । కం
డులిణపరో । హనుమాన్ । అణుమంతో । అత్రమంతమణేత్యాదివా
మతుపోమంతాదేశః । వాతూలః । వాడలో ॥—॥ఓల్ స్థానాతూ
ణమూల్యతూణీరకూర్పరశుతూవీకూశ్చాండీతామూర్ఖలీషు ॥౧॥౨॥౨౩॥
సూక్ష్మద్విత్యత్యతతతతత్యనువర్తతే । ఎహతతత్యం భవతి । లి
త్యాన్నిత్యం ॥ బాహులక త్యాన్యస్థానాతూణయోర్వికల్పః । తోణో ।
తూణో । తూణః ॥ బహుమోల్లో । బహుమూల్యః । తూణీరో । తూ
ణీరః । కోప్పరో । కూర్పరః ॥—॥అథఋకారస్యాదేశాః ॥—॥ ఋ
తొదిత్యతఋతఇత్యధికృత్య ॥—॥ ఇల్కృపగై ॥౧॥౨॥౨౬॥కృపఇత్యాది
ఋఆదెర్పతఇత్వం లిత్యాన్యత్ । కృపః । కిఘ । పలావః । నృపః । ణివో॥
కృపణః । కివిణో । కృపాణః । కివాణోఇత్యాది । కృపాది । కృపన్య
పకృపాణకృశానుకృతికృసరకృచ్ఛ ౧కృపణకృషిఋషి ధృతవృశ్చికన్య
త్రవృత్తిపృథ్వీకృత్యాఋసుసృణఘ్నాఋద్ధినమృద్ధిగృష్టిన్యద్ధపిన్య హ
బృసీహృదయోతృప్త మృప్త దృప్త తృప్తాసకృత్ దృష్టి సృష్టి సృ
గాలవ్యాహృతబృహి త తృప్తసృప్తశృంగారభృంగ భృగుభృంగారే
త్యాది ॥—॥ శృంగమృగాంక మృత్యుదృప్తమసృణేషువా ॥౧॥౨॥౨౭॥
ఇలనువర్తతే । ఋతఇతివ । ఏఋఋతఇత్వం వాస్యాత్ । మిలంకో
మలంకో । అత్రస్వరస్య వింద్వమీతిప్రాస్వః । దిట్టా । దట్టాఇత్యా
ది ॥—॥ ఉద్వృషభేవుః ॥ ౧॥౨॥౨౯॥ అత్రనృఇత్యవయవస్వఉత్వం
వాస్యాత్ । పక్షైఅత్వం । ఉసహో । వసహో । బృందారకనివృత్త
యోః ॥౧॥౨॥౩౦॥ ఉచిత్యనువతతే । అనయోఃఋతఉత్వంవాస్యా
త్పక్షై అత్వం । బుందారఘ । బందారఘ । ణివుత్తా । ణివత్తా ॥—॥
ఋతుగై ॥ ౧॥౨॥౩౧॥ ఉత్వమనువతతే । ఋతఇతివ । ఋత్యాది
ష్వాదెర్పతఉత్వంభవతిఉసహోఋతుఋజఋణై త్యాదినారీత్యాదేశైరి

ఘోదిష్వాదేరెచఉత్పంతుభవతి || పృథక్త్వాన్నిత్యం || సుండో || శౌం
 డః | ముంజాలణో || మాంజాయనః || సువర్ణేట || సౌవర్ణికః || శౌం
 డాది || శౌండశౌద్ధోదనిమాంజాయనసౌందర్య సౌగంధ్యదౌవారిక
 సౌవర్ణికపౌలోమీత్యాది | సైనశబ్దే ||—|| ఊస్తేనేవా||౧||౨||౧౦౦
 అత్ర సంధ్యక్షరస్యఉత్పంతుభవతి | స్తఇతిస్తస్యథత్వమ్ | ధూణో ||
 ధేణో ||—|| సొచ్చాస్స || ౧||౨||౧౦౧ || ఊస్తేనేవేత్యతఉత్తయనువ
 తతే | అత్రైవః ఉత్పంస్యాత్ | పృథగ్యోగాన్నిత్యమ్ | సూసా
 సా | అత్రదోదోనుత్సాహేత్యనెనశకారసకారయోఃపరయోరుకార
 స్యదకారేణసహఉత్పేషాసాసఖిస్థితేనన్దాసతిసాసాసా | విచవిజిత్యత
 విచఇత్యధికృత్య||—||అఇతువేరాదౌ||౧||౨||౧౦౩|| వైరాదిష్వాదేరెచ
 అఇత్యాచశోభవతి | వైశంపాయనః | వఇసంపాలణోపత్తైవిచపఞ్చే
 వెసంపాలణో | చఇత్తోచేత్తో | దైత్రఇత్యాది | వైరాది | వైరవైశం
 పాయనవేదేశిక వైశ్రవణచైత్రవైలాసవైతాళికవైరపదైవైత్యాది ||
 ||—||దేత్యాదౌ || ౧||౨||౧౦౪ || విచ ఇత్యనువతతే | అఇఇతిచ |
 వైత్యాదిష్వాదేరచః అఇఇత్యయమాచశోభవతి | పృథక్త్వాన్నిత్యమ్ |
 దఇచ్చి | దైత్యః | వఇఅబ్ధౌ | వైదర్భఇత్యాది | దైత్యాది | దైత్యదైన్య
 వైవతకైతవవైదర్భవైదెహవిశ్వర్యవైజననభైరవవైతాళీయ వైదేశవై
 శ్వనరప్వేరవైశాఖవైశాలస్థైర్యవైత్యేత్యాది | వైత్యవిశేషనభవతి ||
 చేత్తమ్||—||గౌరవప్రీతి || ౧||౨||౧౦౬|| అత్రైవప్రీతిభవతి | గౌరవప్రీ
 యః | గౌరవస్పిట ||—||పౌరగేచాడత్ || ౧ | ౨||౧౦౭ || పౌరాదిష్వై
 చశ్చకారాద్గౌరవేచ అఉత్త్యాదేశోభవతి | గౌరవప్రీయః | గడ
 రనస్పిట | పౌరః | పడిగొ | కౌరవః | కడరవౌత్త్యాది | పౌరాది |
 పౌరమాళికౌరవగౌడకౌలకౌశలపౌగుష కౌత్సయకసౌధమానగౌరవే
 త్యాది | స్థవిరాయసౌరయోర్విశేషః ||—|| ఎత్సాన్యులాత్రయో
 దశగేదః | ౧||౩||౧ || త్రయోదశాదిష్వాదేరచ స్సాన్యులాసస్వరవ్యం

జనెన పరేణ సహేత్వంభవతి । కేరో స్థవిరః । వృద్ధః ॥ బ్రహ్మవా ॥ అ
 త్ర కగైతినలూపే ధకారస్థాకారస్య సాచూవకారస్య చస్థానై ఏకారః
 ఎవం సర్వత్ర సాచూవరసవణస్య పూర్వాచశ్చస్థానై త్రయోదశా
 దిష్వైకారః కల్పనీయః । ఏకాకారో అయస్కారః ఇత్యాది ॥ త్రయో
 దశాది । త్రయోదశస్థవిరఅయస్కారవిచకిల త్రయోవింశతి త్రయ
 స్త్రింశదిత్యాది । విచకితేత్యత్ర త్రైలాదిపాతాద్విత్వే । వేఇగ్లో ॥
 ముద్ధవిలఇల్లపసూణ పుంజాఇతి నృశ్యతే । ముద్ధవిచకిల ప్రసూన
 పుంజాః । కదలైత్విత్యతస్తు ఇత్యధిక్యత్య ॥—॥ కణికా రెఫః ॥ ౧౩౩
 అత్ర భాద్వికతియ్యస్యాచః పరేణ సాజ్ఞలూసహఎత్వస్తుస్యాత్ । కణ్ఠే
 రో । కణ్ఠీకరో ॥—॥ నవమాలికాబదరనవఫలికాపూగఫలపూతరటల్
 ॥ ౧౩౪ ॥ ఎష్వాదెరచః పరేణ సాజ్ఞలూసహటత్వంలిద్భవతి । నవమా
 లికాధరః । ణోమాళిఆహరో ॥ బదర్ ప్రయిః । బొరప్పిట । నవఫలి
 కానిర్మితః । ణోమాళిఆణిమ్మిట । అత్ర అస్తారఖౌరచ ఇత్యధిక్యత్య ॥
 ॥—॥ ఘస్యభహావా ॥ ౧౩౫ ॥ అస్తారఖౌరచః పరస్య ఘకారస్య
 భకార హకారౌయథా సమ్భవం వ్యవస్థితవిభావయాభవతః క్వచిద్భు
 క్వచిత్తుహః క్వచిదుభావపి । రేఫశిఫయోః ఫస్యభఎవ । ముక్తాఫలెఫ
 స్యహపవ । సఫలశేఫాలికానవఫలికాగుంఫలీత్యాదావుభావపి । తెనా
 త్రా నెనసూత్రై ణఫస్యహః । పూగఫలప్రియః । పౌహళప్పిట । పూతరః
 పోరో ॥ జలజంతుః ॥—॥ తుమయూరచతుర్ధచతుర్ద్వారచతుర్దశచతు
 ర్గుణమయూఖౌలూఖిలసుకుమారోదూఖిలవణకుతూహలే ॥ ౧౩౬ ॥
 ఓలిత్యనువతే । మయూగాదిష్వాదెరచః పరేణ సస్వరవ్యంజనెనసహట
 త్వంవాస్యాత్ । మోరో । మడిరో । చొట్టో । చడ్డొ । చొట్టో ॥ చ
 డ్డొ ॥ అత్ర స్త్రానచతుర్థ ఇత్యాది నార్థస్యనాతః । చొద్దారో । చ
 డ్డారో । చొద్గుణో ॥ చడ్డగుణో । మోహో । మడిహో ॥ మయూ
 ఖః । ఖస్యహః । సోమారో । నడమారో । ఓహలూ । డ్డోహలూ । డ్డ

మాఖలః । కుతూహలపరః । కొహలపరో । అత్రైవ । త్వదుతఉపరి
గురుకఞ్చితస్తుతత ఇత్యధిక్యత్య॥—॥హశ్చైతుకతూహలె॥౧॥౨౬౫
అగ్రఉతఓత్వం తుభవతి । తత్సన్నియోగెనఉతోహస్యశ్చ । ఇతోస్య
త్వేహస్యచ । కొహల్లపరో । కొడహల్లపరో । అత్రత్రైలాదిత్వా
ద్విత్వమ్ ॥—॥ నివణ్ణఉమః ॥ ౧౩౧౬ ॥ తుమయూరెత్యతస్త్విత్వను
వర్తతే । అస్మిన్నాదెరవిః పరెణసార్థ్యలాసహితస్య ఉమఇత్యాదేశ
స్సాన్యత్వా । ణమణ్ణో । ణిసణ్ణో ॥—॥ అస్తారఖారచః । ౧౩౧౭ ॥
అధికారాయం । లోహలబాంగలలాంగూలెపెతియావత్ । ఇతఉర్ధ్వం
యదనుక్రమిష్యతే తదస్తారసంయుక్తస్య అఖారనాదౌవర్తమానస్య
అచః పరస్య భవతీతి వేదితవ్యమ్ ॥—॥ అధకవర్గస్యాదేశాః॥—॥ ఖో
పుష్పకుబ్జకర్పరకిలెకొః । ౧౩౧౮ ॥ అపుష్పనాచినికుబ్జశబ్దకర్పరకి
లయోశ్చకొః కివర్గస్య ఖకారోభవతి । నబయోరభేదాద్రవలామధ
శ్చైతబలాపే । ఖుజ్జో । పుష్పేతు కుజ్జో । ఖప్పరో । ఖలట । అత్ర
స్వాధైతుకశ్చైతకః ॥—॥ ఛాగశృంఖలకిరాతెలకః చాః॥౧౩౧౯॥ కొ
రిత్యనువర్తతే । ఎముకివర్గస్యయథాక్రమంలకచఇత్యాదేశాభవతి॥
ఛాగః । ఛాలా । కిరాతః । చిలాట । పుళిందపర్యాయేవ । కామరూపిణి
తునెష్యతే । ణమిమోహరకిరాఅం । చిలాటఇత్యత్ర హరిద్రాదిపా
తాద్రైభస్యలత్వమ్ ॥—॥ వైకాదొగః ॥౧౩౧౯॥ ఎకాదొకొర్గస్సాన్య
త్వా॥ఎకః । ఏగొ । ఎకాది । ఏకఆకషలాకఅముకతీర్ధకరఉద్యోతకర
శామక అసుకర ఆకారెత్యాది ॥—॥ ఖోఃకందుకమరకతమదకలె ॥
౧౩౧౯॥ గఇత్యనువర్తతేకీరితివ॥ఎముఖోఃకవర్గస్యగస్సాన్యత్ । పృథ
క్త్వాన్నిత్యం । కందుకపరః । గందుఅపరోమరకతమయః । మరగఅమ
ట । మడకలః । మఅగలా ॥—॥ పున్నాగభాగినీచంద్రికాసుమః ॥
౧౩౧౯॥ కోరిత్యనువర్తతే । ఏముకోర్తోభవతి । పున్నాగః । పుణ్ణామో॥
॥ — ॥ శీకరెతుభవశా ॥ ౧౩౧౯ ॥ అత్రకొఃభకారహకారా

౫౨ వడ్డాపాచంద్రికా—అదనైషుచవర్గటవగ్గాస్యాదేశాః

వాభవతః | శీకరః | సీభరో | సీహరో | సీలరో ||—|| ఊత్వైసుభ
 గదుర్భుగైవః || ౧ | ౩ | ౧౦ || అనయోరుఃఊత్వైసతి కొర్వకారో
 భవతి || సూహవో | దూహవో | అత్రభస్యహః | దురొరలుకితు |
 సుభగముసలయోరిత్యాభ్యాముతఊత్వమ్ || ఊత్వఐకిమ్ | దుహట ||
 అత్ర ||—|| దురొరలుకితు || ౧|౨|౬౩ || దోదోనుస్సాహోత్వన్న
 ఊచ్ఛసీత్యతఊదిత్యనువర్తతే | దురిత్యుసనర్గస్యరేభలాపె ఆదెరుత
 ఊద్వాస్యాత్ | ఇతి రేభలాపె వికత్వనఊత్వవిధానాద్దుహట ఇత్య
 త్ర ఊత్వాభావః సుభగముసలె ఇత్యూత్వస్య వైకల్పికత్వాత్ప
 త్నై | సుహట || — || నికషస్ఫటిః చికురెహః || ౧ | ౩ | ౧౯ || ఏషు
 కవర్గస్యహత్వంభవతి || ణిహసో | పల్లిహో | అత్రష్టస్పిరిఃఫత్వం
 స్ఫటికఐత్యనెనటస్యలత్వమ్ | చిహురో||చిహురస్సంస్కృతేపీతి భృం
 గాచార్యః ||—|| అధచవర్గస్యాదేశాః | — || చాఃఖదితపిశాచయో
 స్సల్లో||౧|౩|౨౨ || ఘోపృథకితుఇత్యతస్తు ఇత్యనువర్తతే | అనయోశ్చ
 శ్చవర్గస్యసకారద్విరుక్తలకారౌ యథాసంఖ్యంతుభవతః | ఖసిట | ప
 క్షేఖిభట | పిసల్లో | అత్రసంయోగఇతిహ్రస్వః | పిసాట||—|| ఝా
 జటిలె || ౧|౩|౨౩ | త్విశ్యనువర్తతే | అత్రవౌర్ణ్యత్వంవాస్యాత్ | ఝ
 డిలా||జడిలో||అత్రటోడఇతిటస్యడత్వమ్||—|| అథటవర్గస్యాదేశాః||
 టోర్బడిశాదౌలః | ౧|౩|౨౪ | త్విత్వనువర్తతే | బడిశాదౌటాప్తవర్గస్య
 లగ్వంతుస్యాత్ | గుడః | గులూ | గుడో | బడిశాది | బడిశగుడనడ
 చపేటాపీడనాడీవాటివెణుడాడిమెత్యాది||—|| స్ఫటికే | అత్రటార్ల
 త్వంస్యాత్ | పృథక్త్వాన్నిత్యమ్ | ఫలిహో ||—|| ఘఃకైటభశకటసటె |
 ౧|౩|౨౫ || టారిత్వనువర్తతే | ఎముటవర్గస్య ఘోభవతి | కేఢవో | అ
 త్ర ||—|| వోభస్యకైటభే || ౧|౩|౨౬||అత్రభకారస్య ఎస్యాత్ |
 ఇతిభస్యవః | సలిఘో | శకటః ||—|| ఠః | ౧|౩|౨౭ || థఇత్వనువర్త
 తే | అసంయుక్తస్యావాదౌవర్తమానస్యాచఃపరస్యతస్యథస్యాత్ | మ

తః । మఘా । కమతః । కమఘా । కుతాగః । కుఘాహ । అస్తారిత్యేన
చిట్టశ్చ । అఖోరిత్యేన । తాశ్చ । అచశ్చత్యేన । కంఠా ॥—॥ పిరరేహ
స్తురశ్చః ॥ ౧౩౩౨౯ ॥ తద్యత్యనువర్తతే । అత్రతస్యహత్వంతుస్యా
త్తత్సన్నియోగేన రశ్చరేభస్యః । పిహఘా । పత్రైపిఘా । అత్రత
ఇతితస్యఃత్వమ్ ॥—॥ లత్తోనుడుగె ॥ ౧౩౩౩౦ ॥ అస్తారఖోరచః ప
రస్యడస్యలకారోభవతి । అనుడుగెడడ్వాదగణంవజయిత్వాచిత్వా
న్నిత్యం । గరుడః । గలుల్ । అత్రహరిద్రాదీపాతాద్రైభస్యలత్వం
బడబానలః । బలఅణలా । అస్తారి త్యేన । కుడ్యం । కుడ్డం । అఖోరిత్యే
న । డమరుట । డమరుగః । అచశ్చత్యేనతొండా । అనుఘగఇతికింఁద
డాడమగొడనివిడనాడీపీడితనీడత్యాది ॥—॥టాడః ॥ ౧౩౩౩౧ ॥ అస్తార
ఖోరచః పరస్యటస్యడస్యాత్ ॥ ఘటః । ఘడా । ఏతత్తిజంలేపినమా
నం । అస్తారితికిమ్ । ఖట్టంగం । ఖట్వాంగం । అఖోరితికిమ్ । టంకా ॥
అచశ్చికిమ్ । ఘంటా । క్వచిన్నభవతి । అటతి । అటశ్చ ॥—॥ అథత
వర్గస్యాదేశాః ॥—॥ వెతసశ్చితిః ॥ ౧౩౩౩౨ ॥ టాడఇశ్చత్యేనాడశ్చత్యనువ
ర్తతే । అత్రాదెరవర్ణస్య స్వపాదిత్వాదిత్యేనతితోస్తవర్ణస్యడత్వంభవ
తి । వెడిసా । ఇతితికిమ్ । వేలిసా ॥—॥ ప్రతిగెప్రతీపగె ॥ ౧౩౩౩౩ ॥
తొరిత్యనువర్తతే । ప్రత్యాదిషుతవర్ణస్య డాభవతి । అప్రతీపగె ।
ప్రతీపాదీన్వజయిత్వా । ప్రతిపన్నః । పడివణ్ణా । ప్రతిభా
నః । పడిహాసాశ్చత్యాది । ప్రత్యాది । ప్రతిపన్నప్రతిభానప్రతిహా
రప్రతిస్పర్ధిప్రతినివృత్తప్రతికరోతిప్రతిశుత్ప్రతిమాప్ర
భృతిమృతభిందినాలపతాకాపాభృతకవిభీతకవ్యాపృతకందళికా
హరితకీత్యాది । అప్రతీపగఇతికిం । ప్రతీపం । పశువం । ప్ర
తీపాది । ప్రతీపప్రతిజ్ఞానప్రతినమయప్రతిష్ఠాప్రతిష్ఠానమిత్యా
ది ॥—॥ గంభదరదర్భగదాభదష్టదశనదగ్ధదాహదోహదదోలాదండు
కదనెతు ॥ ౧౩౩౩౪ ॥ డఇత్యనువర్తతే । తొరితిడ । దమ్భాదిషుతవర్ణ

న్యహోవాస్యాత్ । డమోః । డరో । డబ్బాః । డ్యూః । పత్యే । దం
 భాః । దరో । దబ్బాః । ద్యూః । దరశబ్దౌ త్రభయార్థపవగ్రాహ్యాః । అ
 న్యత్ర దరదభిః । దరదభితా । దోహదేదం భాదిసాహచర్యాదాన్య
 ప్రేవణదోహట ॥—॥ తుచ్చేచచ్చా ॥ ౧౩౩౬ ॥ అత్ర తవర్గస్య చ కా
 రచ్చకారౌ క్రమాద్భవతః । తుచ్చః । చుచ్చా ॥ ఛుచ్చా ॥—॥ బల్
 త్ర సరవృంతతూబరతగతే ॥ ౧౩౩౭ ॥ ఎముతవర్గస్య బకారోభవతి ।
 లిత్యాన్నిత్యమ్ । బసరో । టూవరో । తూబరః । శృంగరహితః శ్చ
 శ్రురహితౌవా । బగరో । డౌవభవిశేషః । వృక్షవిశేషౌవా ॥—॥
 హఃకాతరకకుదవితస్తిమాతులుం గెషు ॥ ౧౩౩౮ ॥ తొరిత్యనువర్తతే ।
 ఎముతవర్గస్య హత్వంభవతి । కాహరో । కడహో । మాతులుంగప్రి
 యః । మాహుళుంగప్పిట ॥—॥ తువంతిభరతే ॥ ౧౩౩౯ ॥ హఇత్య
 నువర్తతే । అనయోస్తవర్గస్య హకారౌవాస్యాత్ । భరహో । భరట
 ॥—॥ లఃపలితనితమ్చకదమ్పే ॥ ౧౩౪౦ ॥ త్విత్వనువర్తతే । ఎముతవర్గ
 స్యలోవాస్యాత్ । పలితకేశః । పలికేశో । నితమ్పః । నిలంబౌ ।
 కదమ్పః । కలమ్బౌ । పత్యేపలికేశోఽత్యాది ॥—॥ దోహదప్రదీపి
 శాతవాహనాతస్యాం ॥ ౧౩౪౧ ॥ లఇత్యనువర్తతే । దోహదప్రపూ
 ర్వదీప్యతోచశాతవాహన శబ్దే అతసీశబ్దే చ । తవర్గస్య లత్వంభవతి ॥
 పృథక్త్వాన్నిత్యం । దోహలా । పలీవౌ । ప్రదీపః । సాలాహణో ॥
 శాతవాహనః । అశసిష్టసూణవజ్ఞో । అతసీప్రసూనవర్ణః ॥—॥ రల్
 తప్తత్యాదౌ ॥ ౧౩౪౨ ॥ తవర్గస్య రత్వంభవతి । లిత్యాన్నిత్యం । ఇతిస
 త్తత్యాదిగణపతితగద్గదశబ్దతవర్గస్యః । గగరో । సత్తత్యాగి । సత్త
 తిసత్తదశఏకాదశ ద్వాదశ త్రయోదశ పంచదశాష్టాదశగద్గదేత్యాది ।
 కదర్థితేభోర్వ ఇత్యతొఽఇత్యధికృత్య ॥—॥ పీతేతేవా ॥ ౧౩౪౩ ॥ పీ
 తేస్వాద్ధికలకారేన తిలోర్వకారౌవాస్యాత్ । పీనలో । పీలలా । లఇ
 తికిం । పీట । అత్ర స్వాధైతుకశ్చైత్యధికృత్యలోవావిద్యుష్పితయోరిత్య

నెనస్వాధేవాలః ॥—॥ ఛఃపృథివ్యావధనిశీకే ॥ ౧౩|౪౭ ॥ వెత్తనువ
ర్తతే । ఎఘతవగ్స్య ఛత్వంవాభవతి । ఔషధగుణః । ఓనధగుణా
వత్తేఓసహగుణో । అత్రఖిఘభధభామితిహత్వం । ణిసీణో । ణిసీ
హో । నిశీధః ॥—॥ ఇద్దినారుదితే ॥ ౧౩|౪౮ ॥ అత్రదినాదీత్యవయ
వెనసహణత్వంరిచ్ఛపతి । రిత్వాద్దివత్వం । రుదితకరః । రుణ్ణితరోణో
వాతిముక్తగణిత్యతోణోవేత్యధిక్యత్యః ॥—॥ గర్భితే ॥ ౧౩|౪౯ ॥ అ
త్రతనర్గస్యణత్వంభవతీతుగర్భిణో । గర్భిః ॥—॥ నః ॥ ౧౩|౫౦ ॥
ణిత్యనువర్తతే । అస్తారఖౌరచఃపరస్యనకారస్య ణకారోభవతి । మా
నః । మాణవో । ఈశానః । ఈసాణో ॥ ఇత్యాది । —॥ ఆదెస్తు
౧౩|౫౩ ॥ నశిత్యనువత్తతే । ఆదెర్నకారస్యణోవాస్యాత్ । నరః ॥
ణరౌ । నరౌ । నతః । ణః । నఃఇత్యాది । అస్తారిత్యేవ । న్యాయః ।
నాః ॥—॥ నాపితేహః ॥ ౧౩|౫౪ ॥ ణిత్యనువర్తతేనశితచ । ఆ
త్రనకారస్య ణకారహకారౌవాభవతః । హవిః । ణావిః । నావి
ః ॥—॥ అధవవగ్స్యాదేశాః ॥—॥ పావః । ఆసంయుక్తస్యానా
దౌవత్తమానస్యావః పరస్యపకారస్యప్రాయోవస్స్యాత్ । శావః । సా
వోఇత్యాది । అస్తారిత్యేవ । విప్రః । విప్సా । అఖౌరిత్యేవ । పథఇ
వతి । అచఇత్యేవ । కంపా । ప్రాయీఇత్యేవ । కపిః । కఈ । రిపుః
రిడి । ఏతేనప్రాయోలాపవకారయోః పకారస్యయుగపత్నాగ్రిప్త
యోః యత్రశ్రుతిసుఖముత్పద్యతే సతత్రవిధేయః ॥—॥ ఛఃపా
టిపరిఘపరిఖాపరుషపననపారిభద్రేషు । పశిత్యనువర్తతే । ణిజంతే
పటిధాతౌపరిఘాదిఘచవస్యఫత్వం భవతి । పరిఘః । ఫలిహో । అ
త్రఘస్యహః । హరిద్రాదిత్వాద్రస్యలత్వం । పనసః । ఫణసా । ఫ
ణసస్సంస్కృతేపి । పరుషః । ఫరుసా । పారిభద్రః । ఫాలిహద్దౌ ॥ భ
స్యహః । హరిద్రాదిత్వాదైభస్యలత్వం ॥—॥ ప్రభూతేహః ॥ ౧౩|౫౬ ॥
పశిత్యనువత్తతే । అత్రపకారస్యవకారస్యాత్ । వహుత్వా ॥ తైలా

౫౬ పద్మాసాచంద్రికా—అదనైషుపవర్గయకారాదేశః

దిత్వాద్విత్యమ్ ||—|| నీసాపీడమోవా || ౧౩|౫౨ || నీపెరిపీడవప
 స్యమోవాస్యాత్ | నీమో | పక్షే | నీవో | ఆమెలో | పక్షేఆవె
 లో | అత్రఎవీడత్యాదినా ఈ కారస్యవత్త్వమ్ ||—|| ఘస్యభహౌ
 వా || ౧౩|౬౦ || అస్తారఖౌరచః పరస్యభకారస్యభకారహకారౌయ
 థాసమ్భవం స్యవస్థితవిభావయాభవతః | క్వచిద్భుః || రైఘః | రైభౌ
 అస్తారిత్యైవగుల్భః || గుబ్ధా | అఖోరిత్యైవ | ఘణీ | అచఇత్యైవ | గుం
 ఘతి | గుంఘఇ | ప్రియఇత్యైవ | కనణఘణీ ||—|| బొఙః || ౧౩|౬౧ ||
 అసంయుక్తస్యానాదౌ వత్కమానస్యాదఃపర్యబస్యవోభవతి | శబలక
 సనలో | ఇత్యాది ||—|| జ్వయాకబద్ధే || ౧౩|౬౨ || అత్రబకార
 స్యవకారయకారౌజితౌవాభవతః || జిత్వాత్సానునాసికఉచ్చారః | క
 వంధాకయంధో | త్వభిమన్యోమఇత్యతౌమఇత్యధిక్పత్య ||—|| తుడౌ
 విషమే || ౧౩|౬౩ || అత్రమస్యడౌవాస్యాత్ | విసడౌ | విసమో ||
 ||—|| యోజితీయానీయోత్తరీయకృత్యైము || ౧౩|౬౪ || త్విత్యనువర్త
 తే | తీయేఅనీయేచ ప్రత్యయేఉత్తరీయశబ్దకృద్విహిత ప్రత్యయేచయ
 కారస్య జకారౌవాస్యాత్ | రిత్వాద్విత్యమ్ | తృతీయః | తఇజ్జౌ || ప
 క్షేతఇట | అత్రఋతోదిత్యత్వం | గభీరాదిపాఠాదీకారస్యఇత్వమ్ ||
 తలోపశ్చ | అనీయే | కరణీయః | కరణిజ్జౌ | కరణీట | ఇత్యాది ||
 ఉత్తరీయసటః | ఉత్తరిజ్జవడౌ | ఉత్తరీఅవడౌ || కృత్యై | మేయః | మె
 జ్జౌ | మేట | ఇత్యాది ||—|| ఇన్ద్రయటి || ౧౩|౬౫ || యఇత్యనువ
 తకతే | త్వతివ | మయట్ప్రత్యయేయ కారస్యఇకారౌవాస్యాత్ ||
 విషమయః | విసమఇట | విసమటఇత్యాది ||—|| కతిపయెవహశౌ ||
 ౧౩|౬౬ || యఇత్యనువత్కతే | అత్రయస్యవత్వహత్వైభవతః | హత్వై
 శిత్వాత్పూర్వస్య దీర్ఘః | కఇవవౌ | కఇవాహౌ | —|| అథకపరెతో
 యుష్మచి || ౧౩|౬౭ || యఇత్యనువత్కతే | అథకపరెయుష్మచ్ఛబ్దైయకా
 రస్యతకారస్యాత్ | తుష్టుకేరో||అథకపరఇతికిం||జుష్టుఅష్టుప్పఅరణం|

యత్తదస్తత్ప్రకరణం ॥—॥ ఆదేశః ॥ ౧౩ ॥ ౭౪ ॥ యత్తత్తను
 వర్తతే । ఆదెర్యస్య జస్యాత్ । యమః । జమోఇత్యాది । ఆదేరితి
 కీం । అవయవో । బహులాధికారాత్సవసర్గస్యానాదెరపి । సంయో
 గః । సంజోఽ । సంయమః । సంజమో । క్వచిన్నభవతి । ప్రయో
 గః । వటః । భౌబృహస్పతౌతుబహోరిత్యతఃతుఇత్యనువర్తతే । రో
 దావర్యాణ్యత్యతౌరఇతిచ ॥—॥ లోజతరవరరనిష్ఠురే ॥ ౧౩ ॥ ౭౫ ॥
 జతరాదౌరస్యలత్వంవాస్యాత్ । జతరానలః । జథలాణలా । జథరాణలో ।
 నిథలా । వథరా । అత్రతఇలితస్యథత్వం । ణిట్టులో । నిట్టురొ । అత్ర
 కగెతిపలాపె శేషస్యద్విత్వమ్ । భనలశబ్దౌ భ్రనురపర్యాయస్సంస్కృ
 తఇవ ॥—॥ హరిద్రాదౌ ॥ ౧౩ ॥ ౭౬ ॥ రఇత్యనువర్తతే లఇతిచ । హ
 రిద్రాదౌరెభస్య లత్వంభవతి । పృథక్త్వాన్నిత్యం । చరణః । చలనో
 ఇత్యాది । హరిద్రాది । హరిద్రాంగారచరణయుధిష్ఠిరసుకుమార శి
 ధిరసత్కారముఖరవరుణశిరాతరుగ్లఅపదాన్వరకరుణరదిద్ర పరిఘపరి
 త్వామత్సరసంవత్సరపాదిభద్రదారిద్యక్రికాపరెత్యాది ॥—॥ కిరిబెరె
 డః ॥ ౧౩ ॥ ౭౭ ॥ కిరిశబ్దెబెరశబ్దే చరస్యథప్యాయత్ । బెనో । బెరః । కరభో
 మండుకొడుందుభిరాప్వ ॥—॥ భోఃకరవీరెణః ॥ ౧౩ ॥ ౭౮ ॥ రఇత్యను
 వర్తతే । అత్రభోరాదేరెభస్యలత్వంస్యాత్ । కణవీరో ॥—॥ లా
 హలలాంగలలాంగూలెవా ॥ ౧౩ ॥ ౭౯ ॥ అస్త్రోరవోరచఇతిసివృత్తం ।
 లోలలాపెచేత్యతౌలఇత్యనువతఃతేపూర్వసూత్రాణ్ణఇతిచ । లాహలా
 దిష్వాదెలకారస్యణోవాస్యాత్ । ణోహలో । లోహలో । శబ్దవి
 శేషః । ణంగలహణ్ణో । లంగలహణ్ణో । లాంగలహస్తః । అత్రస్వర
 స్య బింద్వమీతిప్రాస్వస్సంయోగఇతివా । దీర్ఘలాంగూలః । దిగ్ఘణంగూ
 లో । దిగ్ఘలంగూలా ॥—॥ బొమశ్శబరే ॥ ౧౩ ॥ ౮౦ ॥ అత్రబస్యమ
 స్యాత్ । శబలః । సమరొ । నీవీస్వపైవేత్యతౌవేత్యధికృత్య ॥—॥
 హస్యఘోబిందోః ॥ ౧౩ ॥ ౮౧ ॥ బిందోఃపరస్యహస్యఘోవాస్యాత్ ॥

సంఘారో | సంఘారో | సంఘారః | సింహః | సింఘో | అస్యవింశ
త్యాదిపాతాద్భిందోక్తోష్ఠలిశిత్వాత్సూర్వస్యద్విస్సేహోఽత్వపి | క్వ
చిదబిందోరపి | దాహః | దాఘో | శోస్సలిత్యశ్శోరిత్యధిక్వత్వ్య ||
—|| ప్రత్యూషవివసదశపాషాణేతుహః ||౧౩||౧౮|| పషుశోశ్వపసా
నాం హకారోవాస్యాత్ | ప్రత్యూషః | పచ్చుహో | పచ్చుసో |
అత్రత్యోచైత్యఇతిత్వస్యచః | దిలహో | దిలసో | పాహోణో | పా
సాణో ||—|| ఛత్ వట్టుమీసుధాశాబసప్తవర్ణై ||౧౩||౧౯|| శోరిత్య
నువర్తతే | ఎషుశోశ్చత్వంలిత్యాత్ | పఞ్చుభః | ఛమ్ముహో | వట్టు
దః | ఛప్పట ||శాబః| ఛావో |నప్తవర్ణై | హేదక్షిణేస్యేత్యతోఽస్యై
త్యధిక్వత్వ్య స్వపాదావిలిత్యతథ్యలితిచ || — || సప్తపర్ణైః||౧౩||౨౦||
అత్ర ద్వితీయస్యాపర్ణస్యైత్వంలిగ్భవతి | ఛత్తివర్ణై | సుధాకరః | ఛు
హోఅరో | పాదపీతాదిషు విశేషాఃకథ్యంతే | సిరాయాం వెత్యతోపే
త్యధిక్వత్వ్య ||—||లుక్పాదపీతపాదవతనదుగ్ధాదెవ్యుదుంబరేచాంతదః
||౧౩||౨౧|| పాదపీతాదిష్వంతర్వతమానస్యదఃదకారస్య అచాసహి
తస్యలుగ్వాస్యాత్ | ఎతపాదపీతః | ఇలిపాపీఢో | ఇలిపాలిపీఢో |అ
త్రతథితనస్యథత్వమ్ | కృతరామపాదవతనః | కలరామపావడణో -
కలరామపాలవడణో | అత్ర ప్రత్యాదిత్వాత్తస్యడః | దుగ్ధాదేవీర
మణః - దుగ్ధాశురమణో - దుగ్ధాదేశురమణో | ఉదుంబరః - ఉంబ
రో - ఉఉంబరో | అంతరితికిమ్ | దుగ్ధాదెవ్యామాదెర్తాఘాత్ ||—
వ్యాకరణప్రాకారాగతైకగోః ||౧౩||౨౨|| లుగనువతఃతే | అచెతిచ |
వ్యాకరణాదిషుకకారగకారయో రచాసహుగ్వాస్యాత్ | వ్యాకరణ
పాఠః - వారణపాఢో - వాలరణపాఢో | ప్రాకారః - పారో -పా
ఆరో - అట - ఆటట - ఆగతః ||—|| ఎవమేవదెవకులప్రావారయాన
జ్జీవితావటానతమానతావతినః ||౧౩||౨౩|| ఏవమేవాదిష్వంతర్వర్త
మానస్య వకారస్యఅచాసహ లుగ్వాస్యాత్ | దెవకులనాథః - దెఉల

ణాహో - దెచడలణాహో | పారో - పావారో - ప్రావారః || జీలణా
హో - జీవిలణాహో - జీవితనాథః || అడో - అవడో - అవటః || అత్తమా
ణో అవత్తమాణో - అవతకమానః || అన్తరితికిం | ఎచమేవేశ్యత్రాంత్యస్య
మాభూత్ || — || జ్యోదకనుజవధరాజకులభౌజనకాలాయసకిసలయ
హృగయేషు || ౧౩౩౯౫ || దనుజవధాదిషుజ్యోజకళారయకారయోర
చాసహలుగ్వాప్యాత్ | దణువహో - దణుఅవహో - దనుజవధః || రా
డలప్పసూట - రాలడలప్పసూట | రాజకులప్రసూతః | భోణప్పిట -
భోఅణప్పిట || భోజనప్రియఇత్యాది || — || అపతౌఘరోగృహస్య
౧౩౩౯౬ || గృహశబ్దస్య అపతౌపతిశబ్దః పరోనభవతి చేన్దురఇత్యాదే
శోభవతి | ఘరో - రాలఘరో | అపతౌవితికిమ్ | గహవళు | స్మర
శబ్దే || — || స్మరకట్యూరీసరకారౌ || ౧౩౩౯౦౦ || అనయోర్యధాసం
ఖ్యం ఈసర | కారఇత్యాదేశోభవతః | ఈసరోపత్నీసరో | ఏకాదశః |
ద్వాదశః | అష్టాదశః సప్తదశః || అత్ర సర్వత్రసప్తత్యాదిపాతాద్దస్య
రత్వం || ప్రత్యూషేత్యాదినాశోహాత్వమ్ | ఏకాగ్రహో - బారహో
అగ్రారహో - సత్తరహో || పంచదశః | షడ్దశః | అత్ర పంచదశే
త్యాదినాస్తాద్యః | శ్రయోదశః | తెరహో | అత్ర సప్తాన్యైతే
త్వమ్ | చతుదశః | చోద్దహో - చడ్దహో | అత్ర తుమయూరెత్యాది
నాఅదేరచంపరెణసాఙ్గలాసహవాటత్వం | ఎతేషాం సంఖ్యావాచిత్యేపు
క్తా ఆదేశాస్సమాః || విశేషస్తునకారాంతత్వాదాత్త శబ్దవత్ప్రక్రియా ||
పూరణప్రత్యయాంతాస్తురామశబ్దవత్ || — || ఇత్యకాగాంతాః || — || అ
ధాకాగాంతాః పుల్లింగసోమపాశబ్దః | సోమసామఇతిస్థితే హ్రస్వలీకూ
తఇత్యతౌ హ్రస్వలిత్యధిక్యత్య || — || క్షిపః || ౨౧౨౪౭ || క్షిప్రత్యయాన్త
స్యహ్రస్వస్యాదిశిక్షిప్రత్యయాంతాం హ్రస్వవిధానెపిప్రాకృతప్ర
తిపాదకశాస్త్రాన్తరైక్విబాదిప్రత్యయాంతానామిత్యాదిగ్రహణదర్శనా
ద్విప్రత్యయాన్తసోమపాశబ్దస్యాపి హ్రస్వః | యద్వా | క్షిప్రఇతిక్షిప్ర

హంవిజాదీనామపుష్పలక్షకమ్ | నచసూత్రైఃపలక్షకత్వ మదృష్టచర
మితివాచ్యం | ప్రసిద్ధసాధర్మాత్సాధ్యసాధనముపమానమిత్యత్ర పాథ
ర్యగ్రహణంవైధర్యస్యాప్యసలక్షణమితిసర్వసంప్రతిపన్నత్వాత్ | త
న్నాయేనాత్రపుష్పలక్షిత విచిత్రత్యయాస్తస్య సామపాశబ్దస్యాపి
ప్రాస్యః | తథాచ సామపసుఇతిస్థితే ప్రాయోలుగితిపలాపేప్రా
ప్తే | నాత్మభిప్రీతిషేధాత్పలోపాఖావేపావభిప్రీత్యవః | సారిత్యాదీనూ
తైర్విధీయమానాఅదేశాః పూర్వవత్ | సోమహా | సోమవాఇ
త్యాది | రామవత్ | ఏవంకీలాలపాపగ్రీభృతయః || — || ఇకారా
న్త్రపుల్లింగః కవిశబ్దః | కవిసుఇతిస్థితే | ఇదుతోదికరిత్యధికృత్య
|| — || శ్లుగనపిసాః || ౨ | ౨ | ౨ || ఇదుగ్భ్యంపరస్యసాః శా
నుబద్ధాలుకాన్యత్ అనపి నపుంసకలింగేషు నభవతి || శితిదిర్ఘభి
ర్ఘః వలోపః || కళుః | కవిజసితిస్థితే చతురోవేత్యతోవేత్యధికృత్య ||
ఇదుతోరితిచ || ఇదోతోరిత్యస్యనుబద్ధైత్యయేన వచ్చిన్యన్తవిపరిణా
మః || — || పుంసోజసోడడడ || ౨ | ౨ | ౨ || పుల్లిక్లాదిదుతఃపరస్య జసః
అడలటఇత్యాదేశౌడితౌవాభవతః || కలణ - కలట || పత్రే నోశన
శ్చైతివాణః | కల్పానో | పత్రేశ్లుగ్భ్యసారితి శ్లుక్ || కళుః | సమ్బద్ధౌ
కవిసుఇతిస్థితే || డొశ్లుకాతు సమ్బద్ధైరితి సార్వాశ్లుక్ శిత్వాత్పూర్వ
స్య దీర్ఘః || డెకళుః | శ్లుగభావేసాలుకగితిలుక్ | డెకఇ | నాత్రడొ |
అనదంతత్వాత్ || జసిపూర్వవత్ || ద్వితీయైకవచనె అమితిమః || క
ఇం - హరిం || హసి || — || ఇదుతోద్దిరిత్యతఇదుతోరితి చతురోవేత్య
తోవేతి | పుంసోజసఇత్యతఃపుంసీతిచాధికృత్య || నోశనశ్చ || ౨ | ౨ | ౨ ||
పుల్లిక్లాదిదుతఃపరస్య శసశ్చజ్జసశ్చహావా స్యాత్ || కఇణా - హరి
ణా || పత్రే శ్లుగ్భ్యసారితిశ్లుక్ || కళుః - హరీ || పుంసభిత్వేన || బు
ద్ధి | తృతీయైకవచనె కవిటాఇతిస్థితే || ఇదుతోద్దిరిత్యతఇదుతోరిత్యధిక
త్య నృపసిజసిసారిత్యతోన్మానపీతిచ || — || టాణా || ౨ | ౨ | ౨ || పున్న

పుం సకేవర్తమానాదిదుతఃపరిస్యటావచనస్య తాభవతి || కఇతా -
హరితా || కవిభిన్ ఇహిన్ తేభిసిహిమాదయఃపూర్వవ దేవవిధేయాః ||
భిష్ప్యస్సుపీత్యధిక్యత్య ||—|| ఇమతొర్దిః || ౨.౨.౨౨ || భిష్ప్యస్సుపీప
రె ఇమతోర్దిష్టస్సాస్యత్ || కఈహిం - హరిహిం || బహులాధికారా
దిమతొర్దిరితి దీర్ఘః క్వదిన్నభవతి || దిఅభూమిసుదాణజలద్రితాఇంద్విజ
భూమిషు దానజలార్ద్రితాని || పశ్చమ్యైకవచనె || హరిజసీతిస్థితే
ణాశసశ్చైత్యతోణాఇత్యధిక్యత్య | ఇమతోరితిచ ||—|| నృనపిజసిజ
సాః || ౨.౨.౨౩ || పుల్లిక్లే నపుంసలిం గెచ వర్తమానాదిదుతఃపరయోః
జసిజసార్థాఇత్యాదేశోవాస్యత్ || హరిణో | నృనపీతకిం || బుద్ధీని ||
పక్షే హింతాత్తదోదవశ్చ || హరిహింతో - హరితో - హరీః - హ
రీడే || జసిజసార్థారితి నాస్తి || అనదుతత్యత్ || భ్యసి ఉక్తాహింతా
ప్రభృతయస్సంతోచ | ఇమతొర్దిరితి దీర్ఘః | కఈహింతో ఇత్యాది ||
వశ్యైకవచనె | నృనపిజసిజసారితివాణా || హరిణో | పక్షజసాస్త్రి
యాంస్సరితిద్విరుక్తస్సకారః || హరిస్స | సప్తమ్యైకవచనమిరెవ | హరి
ష్టి || బహువచనె ఇమతొర్దిరితి దీర్ఘః || హరిసుం - హరిసు || శేషం
రామవత్ || —|| అధ ఇకారానైషు కేచిద్విశేషాః ప్రదర్శ్యంతే ||
ధ్వనిసుఇతిస్థితే | ఉల్బవనీత్యాది నావకారసమ్బద్ధినోవర్ణస్య ఉత్వం ర
లామితివలూపః || ధుణీ || — || త్వత్వద్వద్వం క్వదిచ్చళజరూః ||
౧.౪.౬౫ || త్వత్వద్వద్వఇత్యేషాం క్వదిచ్చయోగానుసారేణ యథా
సంఖ్యం చళజరూ ఇత్యేతే ఆదేశాభవన్తి || ఇతి ధ్వస్య యాదేశేర్ఘ
ణీ || శేషం కవినద్ధరివచ్చ | తిత్తిరిశబ్దే ||—|| రస్తిత్తిరా || ౧.౫.౪౪ ||
మూషికవిభీతకేత్యాదేరదిత్యనువర్తతే || త్వేదిత్యిత్యత్యిత్యత్యిత్య | అత్య
రెఫసమ్బద్ధినః ఇవర్ణస్య అత్వంభవతి || తిత్తిరా | శేషం రామవత్ |
ఋషిశబ్దే ఋతుఋణఋణఋషీత్యాదినా ఋకారస్యవారిః || రిసీ || ప
క్షే కృపాదిత్యాదిత్ | ఇసీ | అగ్నిశబ్దేస్సహగ్నోర్వైతిసూత్రేణ

యుక్తస్యాన్యహలః ప్రాగ్వా అత్వేఅగణీ || పత్వేఅగ్నీ | అత్ర మన
 యామితి నలాపః || శేషద్విత్యం చ | పదాతిశబ్దే ||—|| తిర్యక్పదాతి
 శుక్తైస్తిరిచ్చిపాయికాసిప్పి || ౨౩ | ౧౦౮ || తిర్యగాదేస్తిరిచ్చిపయతి
 దేశా యథాక్రమంవా స్యః || ఇతిపాయికాదేశే || పాయికా-
 శేషం రామవత్ | పత్వే దతయోగ్లోపే | పతికు | అక్షిశబ్దేఅక్ష్యర్థ
 కులాద్యావేతి పుష్పిజ్జతాయాం స్పృహాదిత్వాత్ త్సన్యఫత్వేఅచ్చీ ||
 అప్యైవాంజల్యాదిపాతాత్ స్త్రీలంకేపి ప్రయోగః || రశ్మిశబ్దేమ
 లోపే | రస్మి | నాత్ర శ్చక్షేత్వాదినాష్టాదేశః || అన్తరరక్త్యాదిప్ర
 తిషేధాత్ | కిరిశబ్దే కిరిబెరెడఇత్యనెన రేఫస్య ఉత్పం || కిడి | శ్వాద్ధౌ
 దనిశబ్దే శాండగఇత్యనెన శాండాన్త్యాదాదెరెచ ఉత్పం | సుద్ధోఅ
 గణీ | బృహస్పతిశబ్దే ఋతోదిత్యధిక్పత్య ఇమన్తాశురిత్యశ్చిదుదితచ ||
 —|| తుబృహస్పతౌ || ౧ | ౨౦౫ || అత్ర ఋతశ్చదుతౌవా భవతః || ప
 త్నై అత్వం | తథాచ విహస్పతి బుహస్పతిబహస్పతిఇతిస్థితే || — ||
 భౌబృహస్పతౌతు బహః || ౧ | ౩ | ౭౫ || అత్ర బకారహకారయోర్య
 థాక్రమం భకారయకారౌవాభవతః || తథాచ || భియస్సత్ | భు
 యస్సతిభియస్సతి | పత్నైఉక్తాని త్రీణిరూపాణి | ఏవం టట్సప్తిపి రూ
 పేషు | వ్యసోఽఃఫఇత్యతఃఫఇత్యధిక్పత్య ||—|| శైవబృహస్పతౌతు
 ఘో || ౧ | ౪ | ౪౬ || అనయోః ఘోర్ద్వితీయస్య స్త్రాః ఘావాస్యాత్ || ఇతి
 ఫత్వే || విహస్సకు - బుహస్సకు - బహస్సకు - భియస్సకు - భు
 యస్సకు - భియస్సకు || ఫత్వాభావే ||—|| సాబృహస్పతివనస్పత్యోః
 || ౧ | ౪ | ౭౮ || తోహారశ్చరభైత్విత్యతస్త ఇత్యనువర్తతే || అనయోర్య
 క్తస్యవాసస్యాత్ || ఇతి స్పస్యవాసత్వే || విహస్సకు - బుహస్సకు-
 బహస్సకు - భియస్సకు - భుయస్సకు - భియస్సకు - యదాయుక్త
 స్య ఫత్వనత్వయోరభావః తదాకగేతి నలాపే శేషస్మద్విత్వేవిహస్స
 కు ఇత్యాదీని వడ్మాపాణ్యుదాహర్తవ్యాని || ఇతిబృహస్పతిశబ్దస్యా

ప్రొదశ ప్రకారాః । వనస్పతశబ్దే సాబృహస్పతివనస్పత్యోరితివా యు
క్తస్య సత్వే వణస్సః । సత్వాభావేష్వసోరితిః ॥ వణస్సః । ద్వి
శబ్దస్య బహువచన మేవ । చతురోజశ్శస్థ్యామిత్యతాజశ్శస్థ్యామిత్యధి
కృత్వ ॥—॥ దొణ్ణిమవేబెణ్ణిద్వైః ॥ ౨౩౩ ॥ ద్విశబ్దస్యజశ్శస్థ్యాంస
హదొణ్ణిమవేబెణ్ణిత్రిత్రయతదేశాభవన్తి । దొణ్ణి బెణ్ణి । ఇతిస్థితేనయో
గఇతిప్రాప్తైకతవేష్యేఅనుక్తమన్యన్యాయేనపచఇక్ష్వాప్తాదేశఇతిఇగ
వభవతి । దుణ్ణిపురిసా - బిణ్ణిపురిసా । అత్రయక్తన్యాయేనఇక్ష్వాప్తస్వీనా
స్మితి కేచిత్ । తదాదొణ్ణి - బెణ్ణి । దువే । దొవేటాదాచేతివిధాన్య
మానాదో ॥ వెణ్ణిత్యాదేశావపి । తథాచజసి ॥ దొణ్ణి - దుణ్ణి - బెణ్ణి -
బిణ్ణి । దొవే ॥ దువే । శస్యతాన్యైవ ॥—॥ దొవేటాదాచ ॥ ౨౩౩ ॥
ద్విశబ్దస్య టాదాత్మతీయాదాసుపివరేచకారాజ్జశ్శస్థ్యాం సహదావే
త్తిత్యాదేశాభవతః । అత్రసూత్రేటాదావిత్యత్ర అతద్గుణసంవిజ్ఞా
న బహువీహిమంగీకృత్యటావచనస్య విధేయాన్వయఃపరిహర్తవ్యః ।
అన్యథాతత్రాపి దొవేస్యాతామ్ ॥ తథాచ ద్విశబ్దస్థ్యాప్యేకవచన
తాపాతః । తత్తువిరుద్ధమ్ । తస్మాదతద్గుణబహువీహిమాశ్రిత్యభిసా
దీనామేవ విధేయాన్వయోనతుటావచనస్య అథయద్యతద్గుణబహువీ
హ్యశ్రయణాద్భిసాదీనాంవిధేయాన్వయః తహిజేసాద్యేకవచనా
నామపిభిసాదిత్వాత్తేషామపి విధేయాన్వయాపాతఇతి । తదిదమవిదిత
మీమాంసావృత్తాంతస్య భాషితమ్ । యథాహస్తేనావద్యతిస్త్రివేణా
వద్యతిస్వధితివావద్యతీత్యత్ర హస్తాదీనాంసామాన్యేన ద్రవసహితా
జ్యమాంసపురోడాశాద్యవదానసాధనత్వేపి సామర్థ్యే వర్యాలాచ
నయాహస్తాదీనామవదానవిశేషాన్వయః కల్పితః । తథాత్రాపిభిసా
దీనాం సర్వేషాంసామాన్యేన విధేయాన్వయేప్రతితేపి ఏకవచనసా
మర్థ్యపర్యాలోచనయాజేసాద్యేకవచనానాందివశబ్దేవిధేయాన్వయః
పరిహారతః ॥ యద్వాదొవేటాదావిత్యత్ర ద్విశబ్దస్యబిత్వద్వివచనవా

చిత్వేపి గౌణతాయా మెకవచనస్యాపి సంభవాట్టాద్యేకవచనైష్వప్యేత
యోఃప్రయోగఇత్యలంసూత్రకలహచర్పయా । ప్రకృతమనుసరా
మః । భిసి । దోభిన్ వేభిసితిన్ధితేహిమాదయఃపూర్వవద్భిసాదీనాంవిధే

యాః । దోహిం - దోహి - దోహి ॥ ఎవం వేహిమిత్యాది । భ్యసి
దోహింతా - దోహ్ - దోహ - దోహ్ - దోసుంతా । ఏవం వేహింతా
ఇత్యాది । ఆమి—॥ వ్లాన్తాం సంఖ్యాయా ఆమోఽవిశతిగ ॥ ౨౩ ॥ ౩౩ ।
సంఖ్యాయాః పరస్య ఆమః వ్లాన్తాం ఇత్యేతావాదేశౌ భవతః । అవిం
శతిగ । వింశత్యాదీన్వజాయిత్యా । దోన్తా - దోన్తాం - వేన్తా - వే
న్తాం । దోసుం - దోసు - వేసుం - వేసు । త్రిశబ్దస్య చతురో జశ్చ
స్థాస్థమిత్యతా జశ్చ స్థాస్థమిత్యనువతతే ॥—॥ తిన్తీ త్రే ॥ ౨౩ ॥ ౨౯
త్రిశబ్దస్య జశ్చ స్థాస్థం సహతిన్తీ ఇత్యాదేశౌ భవతి । జసి - తిన్తీ । శ
సి । తిన్తీ ॥ దో వేటాదాచేత్యతష్టాదావిత్యధిక్యత్య ॥—॥ తి త్రే ॥ ౨౩ ॥ ౩౨
త్రిశబ్దస్థాదా తృతీయాదా సుపిపరతి ఇత్యాదేశౌ భవతి । తిహిం ॥

తిహి - తిహి । శేషం ద్విశబ్దవత్ । ద్విత్వోగ్రిన్తీగత్రయేపి సమానం
రూపమ్ । విధిశబ్దధన్యహత్వే ॥ విహి । అస్యాంజల్యాపాతాత్ (స్త్రీ)
లింగేప్రయోగః । ఏవం బలినిధిగ్రంథీనామపివా (స్త్రీ) లింగే ప్రయో
గః ॥—॥ ఇతి ఇకారాంతాః ॥ ఈకారాంతఃపుల్లింగా గ్రామణీ
శబ్దః ॥ క్విపఇతిహ్రస్వః । గామణీ । జసిగామణడ । గామణట । గా
మణిణో । సంబుద్ధౌతుడోఽస్లుకాతుసంబుద్ధేరిత్యతస్సంబుద్ధేరిత్యధిక్యత్య
॥—॥ హ్రస్వలిరూపః ॥ ౨౩ ॥ ౨౪ ॥ సంబుద్ధినిమిత్తయోరీమాతౌ
హ్రస్వాస్వలిగ్భవతి । డేగామణి । శేషం కవిశబ్దవత్ । ఎవమగ్రీణీసే
నానీవాతప్రమీసుధీసుశ్రీ ప్రభృతయః ॥—॥ ఇతికారాంతాః ॥—॥
ఈకారాంతఃపుల్లింగః కారుశబ్దః । ఎకవచనం కవిశబ్దవత్ । కారుజసి
పుంసాజసాడడడఇత్యధిక్యత్యచతురో వేత్యతావేతిచ ॥—॥ డవొడ
తః ॥ ౨౪ ॥ ౨౫ ॥ పుల్లింగాదుతః పరస్య డిత్ అవొఇత్యాదేశౌ వాభ

పతి | కారవో | పత్తేడడడవ | కారడ - కారట | సంబుద్ధాదాస్లు
 కౌతుసంబుద్ధరితివాళ్ళుక్ | దేకారూ | స్లుగభావేసాలుగితిలుక్ | దే
 కారు | ఉకారాంతత్వమేనవిశేషః || శేషుకవివత్ | పవంవాయుసే
 తుప్రభృతయః | అధోకారానైషు కేవిద్విశేషాః || ప్రదర్శ్యంతే | పశు
 శబ్దపక్రూదిశాన్విభుః | పంసూ | పాంసుశబ్దలుక్పాంసాదావితివిద్వా
 రావలుక్ || పాసూ || పత్తే. స్వరస్యవిద్వపిమీః || ప్రాన్వఃపంసూ | స్థా
 ణుశబ్దస్తోరిత్యుగిక్పత్వ త్వేడకగైలిత్యతఃఖలితిచ ||—|| స్థానానహ
 రే || ౧౧౪౧ || అహరవాచినిస్థాణుశబ్దస్తాఃఖత్వంలిత్యాన్యత్ || ఖా
 ణూ | అన్యదైవాదిపాతాద్విత్వే ఖణ్ణూ | మారెతుధాణూ | అత్ర
 కగతి సహాపః | ఇత్యుప్రవాసీశబ్దయోః | దివనీయుప్రవాసీ ప్వి
 త్యనెనఆదేరితఉత్వం || ఉచ్చా | అత్రస్పృహాదిత్వాత్ క్షస్యః | ప
 వాసూ - పావాసూ - ప్రవాసీ | అత్రసమృద్ధ్యాదిపాతాదాదెర
 చావాదీర్ఘః | కృశానుశబ్దే కృపాదిత్వాదృతఇల్ | కిసాణూ - భృ
 గుః - భిడోమృత్యుశబ్దేశ్శక్యమృగాజుమృత్యుదృప్తైత్యాదినావాము
 తత్త్వమ్ | మిచ్చా | పత్తేఅత్వంమచ్చా | ఉభయత్ర త్యోచైశ్య
 ఇతి త్యస్యః | ఋతుఋజుశబ్దయోఃఋత్యాదిపాతాదృతః | ఋ
 తుః - ఉడో - ఋజుః - ఉజ్జూ || అత్ర త్రైలాదిత్వాద్విత్వం అన
 యోరెవఋతుఋజుశబ్దయోఃఋత్యాదినా ఋత్యోవారిత్వేగిడో | రిజ్జూ | అభిమ
 న్యుశబ్దేబావఇత్యతోవఇత్యుగిక్పత్వ ||—|| త్వభిమన్యోపః || ౧౧౩౧౬౫ ||
 అత్రమన్యవోవాభవతి | అహివజ్ఞూ - అహిమజ్ఞూ | అత్రేవ ||—
 త్వభిమన్యోబర్హే || ౧౧౪౧౬౫ || స్తోరిత్యనువర్తతే | అత్ర స్తోఃజర్జ ఇ
 త్యేతావాదేశౌవాభవతః | ఆదిమేరిత్వాద్విత్వం అహివజ్జూ - అహి
 మజ్జూ - అహివజూ - అహిమజూ | మన్యుశబ్దే ||—|| వాన్తస్థౌమన్య
 చిహ్నయోః || ౧౧౪౩౧ || స్తోరిత్యనువర్తతే | అనయోర్యధాక్రమం
 వర్తతే త్యాదేశౌవాభవతః || మత్తూ | పత్తేమజ్జూ || అత్రమన

యామితియలోపః ॥ కటుశబ్దస్తరకటృరీసరకారావితి కటుశబ్దస్య
వాకారాదేశేకారోఽథ త్యాదిరామవత్ । పక్షకదూఞత్యామ్యహం ।
ఉకారాంతఃపుల్లిఃకృష్ణశబ్దః । క్రొష్టసుఞ్ఞతీతే । తృజ్వతోఽప్రిష్టః
విభాషాత్రితీయాదివ్యవీతి యదాత్మజ్వద్భావః తదాఉద్యతాంతస్వస్య
మామీశ్వతముతజత్యధికృత్య ॥—॥ ఆసావా ॥ ౧౧౨౫౨ ॥ ఋదంత
స్యసాపరే ఆత్వవాస్యాత్ ॥ క్రొష్టసుఞ్ఞతీతేరసలామితి రేఫలో
పః । వృజితీష్టస్యరత్వేసార్లుగిఃసార్లుక్ । కోట్టా । యగాఆత్వాభావస్త
దా ॥—॥ ఆరస్సుపి ॥ ౧౧౨౫౩ ॥ ఋతామిత్యనునర్తతే ॥ ఋదంత
స్యనుపిపరేఆర ఇత్యాదేశోభవతి । కోట్టారో ఇత్యాది । సర్వత్రవ
చనెషు రామవత్ ॥ సమాసేత్వంతర్వర్తినీం విభక్తిమాశ్రిత్యారా
దేశః తేన కొట్టారకలమిత్యాద్యపి సర్వత్ర ఋకారానైషు సంఘా
రణీయమ్ ॥ లుప్తవిభక్త్యపేక్షయాభతారవిహితమితి భవతీతి త్రి
విక్రమ దేవవచనాత్ ॥—॥ ఉద్యతాంతస్వమామి ॥ ౧౧౨౫౪ ॥
ఆరస్సుపీత్యతస్సుపీత్యనునర్తతే ఋదంతానామత్వంవాస్యాదస్వమామి
నుఅమ్ ఆమ్ వర్జితేనుపిపరే । అత్ర ఋతామితి బహువచనం వ్యా
ప్యధిక్ । తేన యథాదర్శనం నామ్నోత్పత్త్యంభవతీతి వేదితవ్యమ్ ॥ఇ
తి యత్రోత్పత్త్యంత్రకారువత్ ॥ సా ॥ కోట్టారా । జసి । కొట్టట ।
కొట్టడ - కొట్టుణా - కొట్టవో । ఉత్వాభావేఆరః కొట్టారా । అమి
కొట్టారమ్అమికొట్టారాణానాత్రోత్పత్త్యంతస్వమామీతి ప్రతిషేధాత్
శేషం రామవతాగ్రునచ్చ ॥—॥ ఉకారాంతఃపుల్లిః ఖలపూశ
బ్దః ॥—॥ క్విపఞ్చి హ్రస్వః । పస్యవః । ఖలపూ ఇత్యాదికారువత్ ॥
షవం కాణ్డలూ స్వయంధూ మనోధూప్రతిభూప్రభృతయః॥—॥
ఇత్యూకారాంతాః ॥—॥ ఋకారాంతఃపుల్లిః పితృశబ్దః ॥ పితృసుఞ్చ
తీతే ఆసావితి ఋతలత్వంతలాపః । సార్లుక్ । పిఆ । ఆరస్సుపీత్యధి
కృత్య ॥—॥ సాంజ్ఞాయామరః ॥ ౧౧౨౫౫ ॥ ఋదంతస్య సంజ్ఞా

యూం సుపిపరే అరణ్యత్యాచారో వాస్యాత్ | పిలరొ | జసిపిలరా | ఉ
 దృతాంతస్వమామీత్యుత్పంచ||పిలట పిలడ-పిలవా-పిడ||నూపిడ||సమ్ము
 ధౌ డొన్లుకాతుసమ్ముధైరిత్యుత్పంచ||పిలట పిలడ-పిలవా-పిడ||నూపిడ||సమ్ము
 ౧౨౩ || యుకారానానామః పరస్య సంబుద్ధేర్దత్వంతుస్యాత్ | దె
 పిల ||—|| నామ్మిడమ్ || ౧౨౩|| సంబుద్ధేర్దత్వంతుస్యాత్ || నా
 మ్మిసంజ్ఞాయాం యుదంతాత్పరస్య సంబుద్ధేఃడిత్ అరమిత్యాచారో వా
 స్యాత్ | దెపిలరమ్ | నామ్మితిమ్ | దెకతార | అరాచశే డెపిలరా
 దెపిలర | అమిపిలరమ్ | ఆమి | పిలరాణం | పిలరాణ | నాత్వం
 అస్వమామీతి ప్రతీషేధాత్ | అరాచశేరామవదుత్వేకారువత్ | ఎ
 వం భ్రాతృజావాత్ప్రభృతయః | కత్తృశబ్దస్యతు | రస్యాధూర్తా
 దౌటఇతిరస్యటత్వమ్ బహులాధికారాద్రీకల్పితమ్ | టత్వపక్షే
 ఆసౌవేత్యాత్వమ్ | కట్టా | టత్వభావేరవలెతరేఫలోపః | శేషద్వి
 త్వంకత్తా | అరస్సపీత్యారశ్చ | కట్టారో - కత్తారో || జసి | కట్టా
 రాకత్తారా | ఉదృతామిత్యుత్పేక్షకట్టకన్దకత్తాది ||సంబుద్ధౌ | ఉ
 యుదంతాచిత్వం | దెకట్టదెకత్త | నాత్వదరచరా ||తయోస్సంజ్ఞా
 విషయత్వాత్ | శేషమారాదేశే రామవదుత్వాదేశికారువత్ | ఎ
 మ భర్తృహర్తృనౌప్రభృతయః | యుకారాన్త ౧౨౩ || స్తపీకా
 రాన్తశ్చప్రసిద్ధాః | వికారాన్తఃపుల్లిజ్ఞఃసుదేశబ్ధః | విచవిజ్ఞే త్యే
 పదంతస్యప్రయోగాభావాత్సాన్దైతుకశ్చైతికప్రత్యయః | కకారలో
 పః | సురేట | జసి | సిద్ధావస్థాపేక్షయాసురా | దెసురేట | దెసురే
 ట | సురే అమిత్యాది రామవత్ | భిస్మ్యస్సుపిసద్ధావస్థాపేక్షయా
 రామోహలీత్యాకారశ్చ | సురాహీ సురాహీంతోసురాసు ఇత్యాది
 టకారాన్తఃపుల్లిజ్ఞో గోశబ్ధః | గోసు ఇహేన్ధితే | చసెటకెనరదేవ ర
 వేన్య వేదనాన్వేద స్తిదిశ్యత ఎద ఇత్యనువర్తతే ||—|| గవ్యఉ
 దాత్ || ౧౨౩ || గోశబ్దపదాడ | అఇ | ఇత్యాదేశాభవతః | గ

ఉః | జసిగవడుగవటగవవొ ఇ శ్యాదికారువత్ | గాతుకవివత్ ||—|| ఔ
కారాస్త్రపులిక్లిఃగ్లోశబ్దః | లావక్లీబెష్విశ్యస్త్ర్యహలఃస్రాగిత్యం వివ
వక్షకప్రత్యయః | గిళొట | గిళొటఇ శ్యాదిరామవత్ హసితవ్యత్యా
దిమృతదెల్లుక్యాబ్జోరతవ్యతొతఇత్యధిక్యత్య | మోమముష్పిచ్చేత్యతఇది
తివ—ఎచ్చక్వాసుంతవ్యభవివ్యతి || ౨౮ | ౧౦ || క్వాదిమృతరేషభవివ్య
తాగలవిహితేచప్రత్యయేపరతో౭తపశ్వంచకాగాదిత్వంచవాస్యాత్
హసితవ్వు-హసెతవ్వు | గాందితవ్వుణందెతవ్వు ఇ త్యాద్యాద్యాం |
ఎవంహలనైమృతగాగమసర్వత్ర హ్యమ్ || ఇత్యజన్తాపులిక్లిః || * *

— శ్రిలధాజన్తాస్త్రీలింగాః శ్రి —

ఆకారాస్త్రీలిక్లిజాయాశబ్దః | జాయాసుఇతిస్థితే యకారస్యస్రా
యోలుగిశిల్ పేయశ్రుతిరఇత్యకారస్యయశ్రుతీత్వమ్ || సాన్లుగితి
సోన్లుక్ | జాఆ | జసిజాఆజసితిస్థితే | శ్నిశిశిజ్జశ్శసారిశ్యతొజశ్శ
సారిత్యధిక్యత్య ||—|| శోశుస్త్రియాస్తు || ౨౧౨౩౨ || స్త్రియాంవ
ర్తమానాన్నామ్నః పరయోర్జశ్శసాః ఊఇత్యాదేశాశితావాభవతః
జాఆట | జాఆడ | శితగరిణస్యాత్రప్రయోజనాభావేపి ఇకారాస్త్ర
స్త్రీలిక్లిదాదీఘాకర్ధంభవివ్యతి | పక్షేష్టుశ్శసారితిష్టుక్ | జాయా |
సంబుద్ధాదొశ్శుకౌతుసంబుద్ధైరిత్యతస్తుసంబుద్ధైరిత్యధిక్యత్య ||—|| టాహ
డె || ౨౧౨౪ || టాబంతాత్పరస్య సంబుద్ధైరెత్వండిదావభవతి | డె
జావ | పక్షేసాన్లుక్ | డేజాఆ | బహులాధికారాత్కర్వదిదోశ్వమ
పి | డేజాట | ఆమిజాఆఆమిశ్శితేలవకత్యమోనుత్వమ్ | స్వరస్యవి
స్వమీతిప్రాప్త్యః జాలం | శసిజస్వత్ | జాఆబాఇతిస్థితే | జసేశ్శ
శాశిశెఇత్యతశ్శశాశిశెఇత్యధిక్యత్య ||—|| టాజిజసామ్ || ౨౧౨౫ ||
స్త్రియాంనామ్నః పరేషాంటాజిజన్ ఇత్యేతేషాంస్థానై అత్యవసృత్యే
తేచత్వారతదేశాబ్జిణాభవన్తి | సృధక్వాన్దిత్యం | జాఆఆ | జాఆఇ |
జాఆవ | అత్రాశితగరిణస్య ఇకారాస్త్రీలిక్లిషుఫలమ్ ||—|| నా

తస్య ॥ ౨౧౩౬ ॥ స్త్రీయాంవర్తమానాన్నామః పరేహంటాః
 జసాంహస్తశ్శాశ్శశిదాకారః ఆకారాంతాన్నభవతి ఇతిప్రతిషేధా
 దత్ర శాస్త్రత్యయస్యాదాహరణం నసంభవతి । భిజాతహిమిత్యాది
 పూర్వవత్ । జసా ॥—॥ జసేశ్శశాశశే ॥ ౨౧౩౭ ॥ శోశుస్త్రీయా
 మిత్యత స్త్రీయామిత్యనునర్తతే ॥ స్త్రీయాంవర్తమానాన్నామః ప
 రస్యజసః అత్యవశ్యతత్పరతదేశాశ్శితోభవన్తి । జాతలి । జాతభా
 జాతవి । అత్రసర్వత్రాపదభిప్రత్యేషేధాన్నసంభిః । పత్యేహింతోత్త
 గోదవశ్య । భవసిసంతోద । జాతహింతోత్తత్యాదయః పూర్వవత్ ॥
 భిస్స్యసుస్పీత్యేత్వంనభవతి । అనదం తల్వాత్ । శేషంపూర్వవత్ ॥
 ఎవం మాలాదయః । జరాశబ్దస్యతులనుక్తమన్యన్త్యాయేనజరాయా
 జరసన్యతరస్యామితి । యత్ర యత్ర జరసాదేశస్త్రతత్రత్రం
 త్యహలాశ్రమదీత్యంత్యహలభిక్యత్య ॥—॥ అవిమృతీస్త్రీయా
 నూల్ ॥ ౧౧౧౨౯ ॥ స్త్రీలిక్లేవర్తమానస్యాంత్యహలత్యంభవతిలిత్యా
 న్నిత్యం । ఇతి సస్యాత్వేజరత । జరతః । జరతడైత్యాదిజాయావత్
 జరసభావేజరాత్యాదిజాయావత్ । వృక్షత్వంకవిత్వమిత్యాదౌత్వ
 త్రత్యయస్య ॥—॥ త్వస్యకుడిమా త్తే ॥ ౨౧౩౮ ॥ త్వప్రత్యయస్యడిత్ ॥
 ఇనూత్తరత్యాదేశోవాభవతః । ఇతిత్వస్యేమాదేశే స్త్రీయామి
 మాంజలిగా ఇతిస్త్రీలిక్లేతాయాం అనుక్తమన్యన్త్యాయేనడిత్వాట్టిల్
 పెరుక్తిమానచ్చిమా । కఇనూత్తరత్యాదిజాయావత్ । అధాకారానైషు
 కేమచిత్వశేషాఃప్రదర్శ్యన్తే సాస్మాశబ్దేహేదక్షిణేస్యేత్యంత్యస్య
 ధిక్యత్యేత్వంవినివయవివచిత్యతడైలితిచ ॥—॥ స్తావకసాన్మౌ ౧౧
 ౨౧౩ ॥ అనయోరాదెరవర్ణస్యాల్స్యాత్ । శ్చైత్యేత్యాదివాన్మౌదేశః ॥
 సున్మౌ ॥ నాత్రస్తావిత్యంత ఓత్వం లాక్షణికత్వాత్ । బహులాధికా
 రాద్యా । ఆర్యాశబ్దే ॥—॥ ఆర్యాయాంర్యఃశ్వశ్వాగ్రీమూల్ ॥ ౧౧౨
 ౨౧ ॥ శ్వశూగ్రాచిన్యార్యాశబ్దేర్యకారసమ్బద్ధినోఽవర్ణస్యఓత్వంలి

తాన్యత్ । ద్యయ్యైర్యామితిర్వస్యజన్వం సంయోగఇతి హ్రస్వః ॥
 ఉజ్జా । రూపాణితువక్త్యునాణాకారాచన్ద్రీలింగవత్ । శ్వశ్వామి
 టకిమ్ । అజ్జా । జిహ్వశబ్దహృద్వైభావేత్యతోఽభివ్యధిక్యశ్చ ॥—॥ హ్వః
 ౧౧౪౫౦ ॥ హ్వస్యభోవాస్యాత్ । జిబ్బా । పక్షైరవలెతి వలాపె
 శోఽస్తుప్తయవరశోర్ధరితి లుప్తయ దీనాం శషసానామాదెరచాద్విర్లుప్త
 వల్లభహుభాధికారాదన్యస్యాప్యాదేరచాద్విర్లుప్తశ్చ త్రిపక్రమదేవేన
 జిహ్వశబ్దస్యాహారణాదాదెరచాద్విర్లుజేహృత్యాదిషు దీర్ఘప్రయోగ
 సిద్ధః । నాత్ర శేషస్వేపి హస్యద్విత్యంప్రాప్తశ్చ ప్రతిషేధాత్ । ఇ
 ప్తాశబ్దే పవృత్తసంద్యైత్యాది నాస్తాప్తశ్చమ్ । ఇట్టాత్వేదిన ఇత్యతేదిత
 ఇత్యనువర్తమానై ॥—॥ మిరాయాంలిత్ ॥ ౧౧౪౫౧ ॥ అత్ర ఇత
 విష్వం లితాన్యత్ । మేరాసీనూ । స్థూణాశబ్దేల్ స్థూణాతూణ
 తివాడోత్పత్త్యంధోణా । పక్షేనూణా । కృశాశబ్దేనామృతత్వనృమక
 కృశాస్వాదితియుతతత్వంవా । కాసా । పక్షైతత్వంకసా । చపెటావే
 ణవాశబ్దయోఃపపేతేత్యాచినా ఎచావాఇత్వమ్ । చవిడాచవెడా । వి
 అణావేలణా । సిరవిఅణాసిరవెలణాఇత్యేతా శిరొవేదనాయాస్సా
 ధ్యమానసిద్ధావస్థయోరేవభవతః । యమునాచామణ్డౌశబ్దయోః కా
 ముకయమునైత్యాచినా మకారస్వజ్ఞుకి శేషస్యసానునాసికిఉచ్చారః ।

యస్యజః । జడణా । చాడండా । చన్ద్రీకాశబ్దేపున్నాగభాగినీత్యా
 దినాకొర్మశ్చన్వం । చన్ద్రీమా ॥ చన్ద్రీమా । అత్ర ధాత్రీదెరస్త్వితివారేభలా
 పః । ఛాయాశబ్దయోజతి త్యాదేర్వ్యభివ్యధిక్యశ్చ ॥—॥ ఛాయాయాం
 హోకాన్తా ॥ ౧౧౪౫౨ ॥ అకాన్తావర్తమానై ఛాయాశబ్దేయకారస్యహకా
 రోవాస్యాదితివాహత్యేపుంసోజాతేడి వేత్యతోజే పత్యధిక్యశ్చ ॥—॥
 హరిద్రాచ్ఛాయా ॥ ౧౧౪౫౩ ॥ అనయోఃజీవాస్యాత్ । ఇతిజీవీనుక్రమస్య
 న్యాయేనయస్యేతిచేత్యకారలాపే ఛాహిగౌరీవత్ । జీవభావేఛాహిహ
 త్వాభావేఛాహిః । ఛాఅఉభయత్రయలోపః । హరిద్రాశబ్దహరిద్రాదావితి

రేభస్యలత్పమ్ | మూషికవిభీతకత్యాదినా ఇతలత్వం | యుక్తరేభస్యవా
 లాపః ద్విత్వం పూర్వసూత్రైః ఇవాజీవే | హశద్దీ | హశద్దా | అత్ర
 యుక్తరేభా లాపస్య విఃపృతత్వాత్ | హశ ద్దీ హశద్దా | ఇశ్యస్యైస్త
 సుమాశబ్దే శోస్సరిత్యతశ్శోరిత్యధిక్పత్య | ౧౪ త్యూషదిననవశపాషాజేతు
 హ ఇశ్యతస్తు ఇతి చ ||—|| సు సుమాయాం ఋః ఘాః || ౧౩ | ౧౪ | అత్ర ఘాః ద్విత్వీ
 యస్య శోఽఋ ఇత్యాదేశస్తు స్యాత్ | సుఋ | నాత్ర స్తావిత్యుత్పత్త్యం
 బహులూధికారాత్ | వత్సేచునయామితి నలూపెనుసా | నన్వత్ర పు
 రస్సూర్ణ ర్వికత్వాత్—గతి నలూపపవ కిమితి నభవతి | ఉచ్యతే | అను
 క్తమన్యన్యాయేన విప్రశ్నపేదేపరంకార్యమితి మనయామితి సూత్ర
 స్య పరత్వాత్ నలూపపవయుక్త ఇతి సంతోష్టవ్యం | సుధాశబ్దే ఛ
 ట్టమీత్యాదినా శోశ్చత్వం | ఛహ | సిరాశబ్దే శోస్సరిత్యతశ్శోరిత్య
 ధిక్పత్య | ఛహ ట్టమీత్యాదేశచ్ఛలితి చ ||—|| సిరాయాం వా || ౧౩ | ౧౪ |
 అత్ర శోశ్చత్వం వా స్యాత్ | ఛిరా | వత్సేసిరా | స్పృహశబ్దే స్పృహ
 దావితి యుక్తస్య ఛస్వమ్ | కృపాదిత్వాదృతత్వత్వం | ఛహ | శ్ర
 ధాశబ్దే ఛోధ౯ధ౯త్యాదినాయుక్తస్య వాఙ్ | సత్థా | వత్సేసద్ధా | దం
 స్త్రాశబ్దే నధవిధ౯త్యాదినా యుక్తస్య ఛత్వమ్ | వింశతిషాత్యాశ్శోఽల
 త్యనెన వింశత్యాదిపాఠాద్భిన్నాః శ్లోపలిశిత్యాత్పూర్వస్య దీఘేణా
 ధా | మనస్థిలాశబ్దవక్త్రాదౌ మనస్విన్యాద్యపాస్తరగణపాఠాద్వి
 తీయాదచఃపరే బిన్దా | మణంసిభా | మణాసిభా ఇత్యపిదృశ్యతే ||
 స్థాఘాశబ్దే పాశ్శ్చాఘేత్యాదినా లాత్పాగిత్యం ఘస్యహత్వం | సత్థా
 హ | క్రియాశబ్దే హాపామహేత్యాదినా యుక్తస్యాంత్యహాలిప్రా
 త్వం | కిరితి | జ్యాశబ్దే ఈల్ జ్యాయామిత్వనెనాంత్యహాలిప్రా
 జీతి | సటాశబ్దే | ఛకైటభశకటసటే ఇతి టాథ౯త్వం | సత్థా | వని
 తాశబ్దే ||—|| (స్త్రీ) భగినీచుహిత్యవనితానామిట్థీచహిణీదూతవిశళ వా
 ౧౩ | ౧౪ || (స్త్రీ) ప్రముఖానాం ఇట్థీప్రముఖా ఆదేశావాస్య ర్యథాక్రమం

విభల | వనితా | విభయానంసక్తా తేపీతికేచిత్ | ఇత్యాదివిశేషాడో
 హ్యః ||—|| ఇకారాంతఃస్త్రీలింగో రుచిశబ్దః | స్తుతీసహితసోఃస్తు
 త్ | రుచుః | జనిశోకుస్త్రీయాంత్వితి శావోచుతౌ | గురుః | రుచుః | పక్షే
 రుచుః | బుద్ధాకవిత్ | అమరుః | శనిజస్వత్ | టాజీసామితీశా
 శిశే | రుచుః | ఇత్యాది | భిరుచుమిత్యాది | జనాడక్రాంత్యాద
 యః | పక్షేహింతా ఇత్యాదయః | జనిశోచుతౌచెశాః | శామిర్చ
 శేషంకవిత్ | సవంతుత్యభృతయః | విశేషాస్తు | ఋద్ధిశబ్దేఋత్వా
 విపాతాద్యగడత్వేనార్థధీ త్యాదినాయుక్తస్యవాగ్ధత్వేణ్డీ | అస్త్రీ
 నకృపాదిపాతాద్యగడత్వేణ్డీ | ధత్వాభావే ణ్డీ | ఇద్ధి | ఆభీశబ్దేహీ
 దక్షిణేస్యత్వతోస్యత్వధికృత్వ ఆదేరితచ ||—|| ఓదాత్యాంశక్రౌ
 ||౧||౨||౩||పక్షీవాచిన్యాభీశబ్దేఆచేరవర్ణస్య ఓత్వంస్యాత్ | ఓభీశ
 క్రౌవితికిమ్ | ఆభీశః | మృత్తిశబ్దేప్రవృత్తనంద్యేత్యాదినాస్త్రీత్వం
 ఋతః | అత్వంమట్టి | ఛదివితద్యోః | జామదితేత్యాదినాస్త్రీ
 త్వం | ఛడ్డివిలడ్డి | సమృద్ధిప్రసిద్ధిప్రతినిధ్యభిజాతిషు | తుసమృద్ధ్యా
 దావితిసమృద్ధ్యాదిత్వాత్ ఆదేరచావాదిర్ఘః | సామిద్ధి | సమిద్ధి ||అత్ర
 కృపాదిత్వాద్యతగత్వంపాసిద్ధి | పసిద్ధి | పాడిసిద్ధి | పడిసిద్ధి | అత్రప్రత్యా
 దిత్వాత్తస్యడత్వం | ఆహిఆకు | అహిఆకు | అత్రతజయోగ్లోపః భ
 న్యహః | కృతీసృష్టిశబ్దయోః కృపాదిత్వాద్యతగత్వమ్ | కిచ | సిట్టి ||
 అత్రప్రతిష్ఠాస్యతత్వమ్ | గృష్టిశబ్దేనక్రాదిత్వాద్భిన్నః కృపాదిత్వా
 ద్యతగత్వంచ | గింతీ | గింతీతచదృశ్యతే | ప్రభృతీనిర్వృతీప్రవృత్తివృ
 ధ్దిషుఋత్వాదిత్వాద్యతగత్వం | పహుడి | పాహుడి | అత్రభస్యహః
 ప్రత్యాదిత్వాత్తస్యడత్వంసమృద్ధ్యాదిత్వాదాదేరచావాదిర్ఘః | భృతిః
 భుకు | నిర్వృతః | తివ్వుకు | ప్రవృత్తిః | పడత్తి | వృద్ధిః | ణ్డీ | వి
 తస్తిశబ్దే | హః | కాతరేత్యాదినాతస్యహత్వంస్తగతిధత్వమ్ | విహన్తి ||
 వవతిశబ్దేతువసతిభరతగత్యనెనతకారస్యవాహత్యమ్ || వసహీ | పక్షే

వసకు । పాపధిశబ్ద । పావఇత్యతఃపఇశ్యనువర్తతేఅభోరితిచ ॥—॥
 రల్పాపధౌ ॥ ౧౩౧౫ ॥ అత్రాభోపస్యరత్వంలిత్యాన్యత్ । పార
 ధీ । మృగయా । ధృతిశబ్దమలినధృతీత్యాదినా ధృతిశబ్దస్యవాదిహీ
 ఇల్పాదేశేనహీ । పక్షేధికు । శుక్తిశబ్దతిగ్యక్పదాతీత్యాదినాశుక్తేస్సి
 ప్పిఇత్యాదేశే । సిప్పీ । పక్షేనుత్తీ । బహుళాధికారాన్నాత్రస్తావి
 త్యుపాత్పత్వమ్ । సాత్తీతి కేచిత్ ॥ ఉభయత్రకగతి కలోపద్విత్యై । స
 ప్తతిశబ్దేరల్ సప్తత్యాదావీతి తస్యనిత్యంరత్వం సత్తరీ । అత్రకగతి
 పలోపద్విత్యై । వింశతిః త్రింశత్ పంచాశత్ - అత్రసర్వత్రవిం
 శతిషుత్యాశ్లోపలితి విందోఃతీత్యనయేన సహలోపే శిత్వాత్పూర్వస్య
 తీఘోపీసా । వింశతిః । తీసాత్రింశత్ । పంచాశత్ పణ్ణాసా । అత్రప
 ఞ్చదశ దత్తపంచాశతినిఇతిస్తాన్తత్వం । త్రయాణాం రూపాణిజాయా
 వత్ । సప్తవింశతిః పంచవింశతి రిత్యాదౌ దివకామిధస్సఇతి ప్రాస్వ
 స్యద్విఘ్ననత్తావీసాపణ్ణావీసా । శేషంజాయావత్ । అంతర్వదిః । అత్రరె
 భలాపేపూర్వవద్దీర్ఘః । అంతావేకు ॥ ఈకారాస్త్రీలింగోగారీశబ్దః ।
 విచపజిత్యాత్వంగారీష ఇతిస్థితేశ్చిశింశిజ్జశ్శసారిత్యతోజశ్శసారిత్యధి
 కృత్యశోశుస్త్రియాంత్విత్వతఃస్త్రియాంత్వితచ ॥—అదీతస్సాశ్చ ॥ ౨౧౨
 ౩౩ ॥ స్త్రియామీకారాస్తాన్నామ్నః పసర్యసాః పకారాజ్జశ్శసాశ్చఆత్వ
 న్తుభవతిఃగారీఆపక్షేసాల్పాన్ । గారీజసిగోరీగారీఽగోరీఽః । ఆత్వేగో
 రీఆ । సంబుద్ధౌ ప్రాస్వలీదూత ఇతిప్రాస్వః । దెగారి । శసిజస్వత్ ।
 టాదౌటాజీజసాంజసెశ్శశశిశే ఇత్యాది సర్వంరుచిశబ్దవత్ । ఏవం
 తరుణీరమణీ ప్రభృతయః । స్త్రీశబ్దస్యస్త్రీభగినీత్యాదినాఇథీత్యాదె
 శః । ఇథీ । శ్రీశబ్దస్యహమామమేత్యాదినాఅంత్యహలఃపాగీత్వం
 సిరీ । ఎవంహిరీ । అత్రాపిక్విపఇతి ప్రాస్వః శేషంగారివత్ । నీలీత్యా
 దిషు ॥—॥ పుంసాజాతేజీకాన్వా ॥ ౨౧౩౨ ॥ అజాతివాచినః పుల్లిం
 గాత్ స్త్రియాంసర్వమానాత్ జీవప్రత్యయోవాప్యోత్ । నీలీ పక్షేన

లా । సహమాణీ । సహమాణా । సుష్పణహీ । సుష్పణహా । కాళీ । కా
 లా । ఇత్యాది । అజాతివాచిన ఇతికిం । అజా । అజా । ఎడకా ॥ ఎడ
 ఆ । అప్రాప్తైవిభాషావిధిరయం । తేన గౌరీకుమారీత్యాదిషు సం
 స్కృతవదేవనిత్యంజీవ । పృథ్వశబ్దస్యాంజల్యాది పాఠాత్ । స్త్రీలింగ
 తాయాం పూర్వసూత్రేణవాజీవ ॥ పృథ్వేనుత్తరపదభిత్వేనైవ ఋ
 తోవాభిత్వమ్ । పిఠీ । ఋతభిత్వాభావే ఋతోదిత్వత్వేవఠీ । సాధ
 నీత్యాదిషు ॥—॥ జీప్సృత్యయే ॥ ౨౨౨౩ ॥ వెతివర్తతేటిథ్థాణభిత్వా
 దిసూత్రేణప్రత్యయనిమిత్తాయోజీప్సృత్యయో విసితస్సస్త్రియాం
 వర్తమానాన్నామోవాభవతి । సాహణీ । సాహణా । కురుఅరీ । కు
 రుఅరా । డోరుద్దఅసీ । డోరుద్దఅసా । డోరుమెత్తీ । డోరుమేత్తా । అ
 శ్రుత్యురవల్లీత్యాదినా మాత్రచాకారస్యవత్సం । డోరునగ్నీ । డో
 రుదగ్ధా । సావణ్ణీకు । సోవణ్ణేఆ । పక్షేవికల్పసామన్యాదేవటావ । స
 మశిష్టయోరేవ వికల్పభిత్వీన్యాయాత్ । ఈకారానస్త్రీలింగేషు విశే
 షాః ప్రదర్శ్యంతే । భగినీశబ్దేస్త్రీభగినీత్యాదినా బహిణీత్యాదేశోవా॥బ
 హిణీ । పక్షేభిత్వణీ । వల్లీశబ్దేక్షురవల్లీత్యాదినా అవర్ణస్యవత్సం । వే
 ల్లీ । పృథివీశబ్దేమూషికవిభీతకేత్యాదినా ఆదేవివర్ణస్య అత్వమ్ । ఋ
 త్యాదిపాఠాదృవర్ణస్యోత్పత్తమ్ । ధన్యహః । పుహాకు । ధఃపృథివ్యావ
 ధనిశీకేత్యాదినా ధన్య అత్వేపుధకు । పృథ్వీశబ్దేకృపాదిత్వా దృతభి
 త్వేత్వద్వద్వధ్వాం క్వచిచ్ఛుభజరూ ఇతిసూత్రేణధ్వస్యయథాశ్ర
 మంభత్వేపిచ్ఛి । పిశాచీశబ్దే ప్రాయోలుగితిచ లాపే ప్రాప్తే బహు
 లాధికారాత్క్వచిదన్యదేవేతి వచనాచ్ఛన్యజః । పిసాజీ । హరీతకీశబ్దే
 ఈతః కాశ్మరేత్యాదినా ఆదేరీకారస్య అత్వం ॥ ప్రత్యాదిత్వాత్తస్య
 వాడత్వమ్ । హరడకు । డత్వాభావే హరఅకు । అత్రప్రాయో
 లుగితితలాపః । గురూచీశబ్దేముకుళాదిపాఠాదాదేరుతః అత్వమ్ । ల
 ఘాతాతాణీత్యాదినా డోతవత్సం ॥ గళోకు । భుగితుశబ్దేరొభు

కుటీ పురుషయోరిత్యనైన రేఖసమ్బన్ధిన ఉకారిస్యత్వంకలోపః।టస్య
 ఉత్పం । భిఉడీ । కూశ్చాశ్చేత్యబ్దఓల్ఘాణాతూణత్యాదినా డోతటత్వై
 బామైహా శ్రుణీత్యతోహఇత్యధికృత్య॥—॥ కూశ్చాణ్డ్యండ్డశ్చతులః॥
 ౧౧౮౧౮ ॥ అశ్రయక్తస్య హస్యాస్యత్వత్వన్నియోగేనణ్డస్యవాలః ॥
 కొహల్లీ । కొహణ్డీ । తాంబూలీశబ్దే ఓల్ఘాణత్యాదినాడోతటత్వైస్వర
 స్యబిద్వమినిప్రాప్సేతంబాలీ । భాగినీశబ్దేపున్నాభాగినీత్యాదినా
 కొర్త్వం । భామిణీ । అతసీశబ్దేవోహదప్రదీపేత్యాదినా తస్యలత్వం
 అలసీ । కదభీశబ్దేవెతసఇతీతారిత్యతస్తోరిత్యధికృత్య ॥ రల్నస్తత్యాదా
 విత్యతారిలతీచ ॥—॥ అద్రుమేకదల్యం ॥ ౧౧౮౧౮౩ ॥ అద్రుమవా
 చినికదభీశబ్దే తోఃరత్వంభవతి । కరభీ । అద్రుమఇశిమ్ । కలభీ । బి
 సినిశబ్దే । బొనఇత్యతోబఇత్యనునర్తతే ॥—॥ బిసిన్యాంభః ॥ ౧౧౮౧౮౩
 అత్రబస్యభౌభవతి । భిసీణీ । నీవీశబ్దే । నీవీస్వపైవెతివకారిస్యవా
 మః । నీమీ । పత్రేణీవీ । శమీశబ్దేఛర్ వట్చమీత్యాదినాశోశ్చత్వమ్ ॥
 ఛమీ । వారాణసీశబ్దహశ్చమహారాప్తేహోర్వ్యత్యయిత్యత్యోవ్య
 త్యయిత్యధికృత్య ॥—॥ వారాణసీక రణ్వాంఠిణాః ॥ ౧౧౮౧౮౩ ॥
 అత్రరేఖణక రయోర్వ్యత్యయస్సాన్యత్ । వాణారసీ । మనస్విసీశ
 బ్దే । వక్త్రదౌమనస్విన్యాదిత్వాద్విత్తీయాదచః పరోబిన్దుః । వలూపే
 మణంసిణీ । నమృద్ధ్యాదిపాతాద్విక త్వేన దీర్ఘమాణంసిణీ । ఉభయ
 త్రరవలెతివలూపః । శేషత్వేపి నాత్రపకారిస్య ద్విత్వం । అచఃపర
 త్వాభావాత్ । నచానుక్తమన్యన్యాయేన విప్రతిషేధే పరంకార్యమి
 తిన్యాయేన పరత్వాద్విత్వ మేవయుక్తమ్ । సామాన్యవిశేషయోర్విశే
 షాబలవానితిన్యాయాత్ । బహులాధికారాద్వా బిన్దురేవ పూర్వ
 మిత్యలమతి ప్రసక్తేన । తస్మిన్ప్రభృతిషుత్కారత్వైంత్యహలఇత్యతోన్య
 హలఇత్యధికృత్య । అర్హత్యుచేత్యతఉత్తిచ॥—॥ తన్వాన్యభే॥ ౧౧౮౧౮౪
 ఉకారాంతాత్జీప్రత్యయాంతస్త్వాభాఃతేషు సంయుక్తస్యాంత్యహ

లః పాగ్రుత్వమ్ | తస్మి | తణుకు | లఘ్వి | లహుకు | అ త్ర ఘన్యహ
 త్వమ్ | గుర్వి | గరుకు | ముకుళాది త్వాదుతః అత్వం | బహ్వి | బహు
 కు || మృద్వి | మడుకు | పృథ్వి | పహుకు | అత్రాపి ఋతః అత్వంధ
 స్య హత్వం | ఇత్యామ్యామ్యాం ||—|| ఉకారాంతఃస్త్రిలింగః తనుశబ్దః ||
 —|| నొణదెతినస్యణత్వమ్ | తణూ | శోశుస్త్రియాంత్యతిజశ్శసో
 రొమతౌ | తణూడు | తణూడు | టాజిజసాంజసె శ్శశాశిశె ఇత్యాది
 రుచివత్ | ఏనంరజ్జుధేనుప్రభృతయః | ఊకారాంతస్త్రిలింగో జంబూ
 శబ్దః | సౌ | జంబూ | జసి | జంబూ | జంబూడు | జంబూడు | సంబు
 ధ్ధాప్రాస్యవీదూతఇతి హ్రీస్వః | దెజంబుఇత్యాది గారీవత్ | ఎవం న
 భూవమూప్రభృతయః | అలాబూశబ్దే ||—|| హలాబ్ధరణ్యే || ౧ | ౨ | ౩ ||
 లుగవ్యయేత్యాదినా లుగనువర్తతే | ఆదెరితిచ | అలాబ్ధరణ్య
 యోరాదెరవోలుగావ్యాత్ | లాబూ | అలాబూ || భూశబ్దేస్వాధై
 తుకశ్చేత్సత సాన్విర్ధిత్యధిక్యత్య || — || హిమయడమయాల
 భువిః || ౨ | ౧ | ౨ || భూశబ్దాత్ స్యాధేడమయమయ ఇ
 త్యేతాడితాలితాంతః | రెభలాపః || భుమయభమయఇతిస్థితే అను
 క్తమస్యన్యాయేనటాప | భుమయా భమయా ఇత్యాదిజాయావత్ ||
 క రణాశబ్దే వారాణసీక రణ్యాం రణారితి రణార్వ్యత్యయః | కణే
 చూ | క రణ్యామితి స్త్రీలింగనిదేశశాదన్యత్రనభవతి | ఎసాక రణూ |
 ఇదుతొరీమాతొరన్యేషాంచ స్వాధైతు కశ్చేతికప్రత్యయజాయావద్రూ
 పం ||—|| ఋకారాంతస్త్రిలింగో మాతృశబ్దః || ఆరస్యపీత్యతస్య
 పీత్యధిక్యత్య ||—|| మాతురాతరా || ౨ | ౨ | ౫ || బహులాధికారాజ్ఞ
 ననీదెవతార్థ యోర్లాతృశబ్దయోః క్రమాత్ ఆ | ఆరాఇత్యేతావాదే
 శౌభవతస్సపిపరే | మాఆ | మాఆరా | మాఆడు | మాఆరాడు | ఇ
 త్యాద్యుభయత్రజాయావత్ ||—|| ఇదున్తాతుః || ౧ | ౨ | ౩ || ఋ
 తోదిత్యుతఋతఇత్యనువర్తతే | అత్ర ఋతఇదుతౌభవతః | మాకు |

మాడో | శేషముభయత్రగుదివత్తనువచ్చ | సర్వత్రతలావః | య
ద్యపి ఇమన్మాతురిత్యత్ర గౌణస్యేత్యనువర్తతే | తథాపి క్వచిదగౌణ
స్యాపి భవతీతి త్రివిక్రమదేవేనమాచూణమితి ప్రదర్శనాత్ బహు
లాధికారాదగౌణస్యాపిభవతీతి హేమచంద్రాచార్య వచనాదపి కేవల
స్య మాతృశబ్దస్యేదుతాభవతః | స్వస్మశబ్దస్యవిశేషః ||—|| స్వస్మగా
డ్డాత్ | ౨౨౨౦ || స్వస్రా దెస్తి గ్రియాండాల్ స్యాత్ | ససా ||
ణండా | దుసీతృశబ్దస్యస్త్రిభగినీ త్యాదినావాదూఆఇత్యాదేశః |
దూఆ | పక్షేమహిఆఇత్యాదిజాయావత్ | ఓకారాంతస్త్రిలింగోద్యో
శబ్దః | కప్రత్యయః | జోఆ | జోఆట | జాయావత్ గోశబ్దస్యగవ్యుడ
దాఇదితిఅడత్వేగడో | ఆఇత్వేగాఈ | ఇత్యాదితనువద్రుచివచ్చ |
రైశబ్దకప్రత్యయః | ఐచపక్షే | రెఆ | రెఆట | జాయావత్ | నాశ
బ్దే ||—|| నావ్యావః || ౧౨౨౦౦౫ || ఐచపక్షిత్యతవిచిత్యనువర్తతే |
అత్రైచః ఆవఇత్యాదేశోభవతిటాపేణావేత్యాదిజాయావత్ || * * *

—శ్రి. ఇత్యజస్తాస్తీ గ్రిక్లాః. శ్రి—

అకారాంతనపుంసకలింగో వనశబ్దః | వనసుఇతిస్థితే | శ్లుగనపిపారిత్య
తస్సారిత్యధిక్పత్య ||—|| మఙ్లుగసంబుధైర్నవః || ౨౨౨౩౦ || నపుంస
కలిక్లాత్ పరస్యసార్థకారోజామబద్ధౌలుక్పభవతి | అసంబుధైరామం
త్రణాధైనభవతి | వణం | బహుళాధికారాదకారావైషులుజ్నద్య
శ్యతే | జశ్వసాః ||—|| శ్విశింశిజ్జశ్వసాః || ౨౨౨౩౧ || నపఇత్యనువ
ర్తతే | నపుంసకలిక్లాత్పరయోజశ్వసాః | ని | ఇం | ఇ | ఇతి త్ర
యఆదేశాభవన్తి | శానుబంధత్వాద్దీర్ఘః | కుణ్డాణి | కుండాఇం | కుండాఇ
వణాని | వణాఇం | వణాఇ | ఏవంశస్యపి | అన్యత్రరామవత్ | ఎవం
సదనవదన ప్రభృతయః | సర్వాదౌ | సర్వాదేర్జసాతోడెఇత్యస్య పు
లిక్లివిషయత్వాత్ | శ్విశింశిజపవభవన్తి | సవ్వం | సవ్వాణి | సవ్వా

౮

ఇం । సవాన్యథ । ఇత్యాదితేషంపున్లిసర్వశబ్దవత్ । అథ అకారాంతన
పుంసకలిక్లేషు విశేషాః ప్రదర్శ్యంతే । సత్యహం । వెణువనం । శి
లాస్థలితం యమునాతటం । వధూముఖమ్ । ఇత్యాదీని చిహ్నామిద
స్స ఇతి దీర్ఘహ్రస్వయోరన్యోన్యబోధేపేక్షాఘరం । వెణువనం । దీర్ఘ
స్యహ్రస్వః । సిఘఖలిం । జడజతడం । వహుముహం । పత్యేవ ఇఘ
రమ్ । వహూముహమిత్యాద్యపి । గుణదేవమణ్డలాగ్ర కరరుహవృ
క్షాదీనాం క్లీబగుణగాఢతి యదానపుంసకతాతదానవత్ । నిర్దాల్యశ
బ్దే నిర్వృతిరొదిత్యాదినానిరః ఓఇత్యాదేశః । సంయోగఇతిప్రాప్త్యః
ఓమల్లం । అరణ్యశబ్దేవా లాఙ్ఘరణ్యశ్చ త్యాదేరహావాటక్ । రణ్ణం । అ
రణ్ణం । పక్వలలాటయోః । పక్వాంగారలలాటైర్విత్వచ్ఛస్యవా ఇత్వై
పిక్రమ్ । పక్రమ్ । లలాటే । భౌఃకరపీఠేణ్యత్వతఃభౌఃత్వధిక్యత్వమ్ ॥
—॥ లోలలాటేవ ॥౧౩౧౦॥ అత్రాదేవస్యణస్వంభవతి । ణిలా
టఇతిస్థితేటాడఇతిటస్యడత్వే । హృషమహారాప్తే హ్రస్వత్వత్వయ
ఇత్వతోవ్యత్వయఇత్వధిక్యత్వమ్ ॥—॥ లలాటేడలాః ॥ ౧౩౧౧౦ ॥ అ
త్రడకారలకారయోర్వ్యత్వయస్యైత్ । ణిడాలం । ఇత్వాభావే ణ
డాలం । ద్వారశబ్దేడత్రారవల్లిత్యాదినా ఆదేరవర్ణస్యవా ఎత్వేరవతతి
వలాటేడరం । దారం । వాఛత్వే త్యాదినా వకారాత్పాగుత్వేయవారం
తదేవవవలోపేదురం । కగతిదలాపే ॥ వారం । వేరమిశ్యపి । ఆర్ద్ర
శబ్దే హేదక్షిణేస్యశ్యహ్రస్వత్వధిక్యత్వమ్ ॥—॥ త్వాద్గ్రీడదోత్ ॥౧
౨౨౨ ॥ ఆర్ద్రశబ్దే ఆదేరవర్ణస్య ఉత్వమోత్వోచవాభవతః । ఆర్ద్రమ్ ॥
ఉద్రు ॥ ఓద్రు ॥ ఇతిస్థితే । లోవాద్రే ॥ స్తూరిత్యనువర్తతే । అ
త్రస్తూలోవాస్యాదితీవా లత్వేరేభలోపే శేషస్యద్విత్వే సంయోగ
ఇతి హ్రస్వచ । అల్లం । ఉల్లం । ఓల్లం । లత్వాభావే అద్దమ్ । ఉద్దం
ఓద్దం । స్తూరినశబ్దేఈత్యలవాటేత్యాదినా అకారస్యఈత్వమ్ । స్తూరినచ
తుక్షణత్యాదినాస్తస్యవారత్వంరీణం । తత్వాభావేభోస్పందఇత్వను

వర్తమానై ఏతన్నుతై చ కారానుకృష్టంధత్వం । ధీశం । దైవాదిత్వా
 ద్విత్వేన్దిష్ణం ॥ తాలవృంతేఉత్థాతాదిపాతాదాకారస్యవికల్పైనహ
 స్పేతలవృంత తాలవృంత ఇన్దిష్ణేఽముతాదిత్యధిక్యత్య ॥ — ॥ వృ
 త్తత్యదేత్ ॥ ౧౧౨౮౭ ॥ అత్ర ఋత్యదేతౌవాభవతః । టత్త్రీసర
 వృంతేత్యాదినా తస్య టత్వమ్ । తలవింటం । తలవేంటం । తాలవేం
 టం । సంయోగత్యధిక్యత్య ॥ — ॥ త్వేదితః ॥ ౧౧౨౮౮ ॥ ఇతః ఆ
 దెవికారస్య సంయోగేపరేవా ఏకారస్యాత్ । ధమ్నైల్లం । ధమ్మిల్లం ।
 సెందూరం । సిందూరం । పెండం । పిండమిత్యాదియుతశబ్దై త్వదు
 తడే పరిగురుక ఇత్యతడత్యధిక్యత్య ॥ — ॥ యుతశుత్ ॥ ౧౧౨౮౯ ॥
 అత్రుతశుత్వం భవతి । స్పృహాదిత్వాత్ ఊస్యభః । భీలం । సూ
 డైద్యోత్యత్యతడోత్యధిక్యత్య ॥ — ॥ అల్మకూలై ॥ ౧౧౨౯౦ ॥ అ
 త్రడోతః అలిత్యాదేశౌవా । లకారౌనానుబంధః । కలాపః ॥ దుతి
 ల్లం । అత్రాదేశలకారస్వభావలకారయోక్తైలనాద్విత్వం । వక్షేదు
 డోలం । ఊల్కణ్డాయతీత్యతః ఊలిత్యనువర్తమానై । డోత్యతిచ ॥ —
 వామధూకే ॥ ౧౧౨౯౧ ॥ అత్రడోతత్వంనాస్యాత్ । ధన్యహః ।
 మహల అం । వక్షేనుహాలం ॥ — ॥ ఇదెన్నుపురై ॥ ౧౧౨౯౨ ॥
 డోత ఇత్యనువర్తతే । అత్రడోత్యదేతౌవాభవతః । ణిడరం । ణేడరం
 పక్షేణాడరం । అత్ర సర్వత్రపలాపః । ఋతాదిత్యతఃఋత్యత్యధిక్య
 త్య । ఉద్వృషభేపురిత్యతడితిచ ॥ — ॥ గౌణాంత్యస్య ॥ ౧౧౨౯౩ ॥
 గౌణపదస్యయోంత్యఋత్ తస్యఉద్భవతి । మాఉముత్తలం । మాత్మ
 ముదితం । మాఉసురం । మాత్మగృహం । పిడే కుశంపిత్యకులమిత్యా
 ది । లవణశబ్దతుమయూరైత్యాదినా ఆదెరచః పరేణసార్థ్యులానహ
 వాటత్వేలోణం । లవణం । ఏలూఖలెపి పూర్వవత్ । ఓహళం । ఉడో
 హళం । మృదుత్వశబ్దై కశ్యకైత్యాదినా యుక్తస్యపాకత్వే ఋతాది
 త్యత ఋత్యధిక్యత్య ॥ — ॥ ఆద్యామృదుత్వమృదుకకృశాసు ॥ ౧౧౨౯౪ ॥

౭౫ || ఎఘఋతలద్యాస్యాత్ | ఇత్యతోవాఆత్వేనాడుక్కం | పతే
 అన్వంమడుక్కం | కత్వాభావేఽన్వస్య తుడిమాత్తణావితి త్వస్యవాత
 ణాదేశేనాడుత్తణం | మడుత్తణం | త్రణాభావే మాడుత్తం | మడుత్తం
 అత్ర సర్వత్రదలోపః | పతనశబ్దప్రవృత్తసంద్యైత్యాదినాస్తాప్తత్వం
 పట్టణం | ప్రవృత్తశబ్దపూర్వసూత్రేణైవ స్తాప్తత్వం | పవట్టం | అత్ర
 ఋతోదిత్యన్వంచ | ఆశ్పర్యశబ్దే ర్యస్సాకుమారేత్యాదినా ర్యశ్చత్యనువ
 త్రమానై || — || అరరిఅరిజ్జమాశ్చర్యే || ౧౧౪౫౬ || అత్ర ర్యస్య | అరరి
 అ | రిజ్జ | ఇతి త్రయ ఆదేశాభవంతి | అచ్చఅరం | అచ్చరితిం | అ
 చ్చరిజ్జం | శ్చశానశబ్దేశోలుక్ఖారిత్యాదినా శోలోపే మసాణం | స
 రోరుహశబ్దత్వత్సరోరుహేత్యాదినా ఏహోవాఅత్వం | సరరుహం | స
 రోరుహం | అన్యోన్యశబ్దప్రేవం | అణ్ణణ్ణం | అణ్ణోణ్ణం | కాలాయస
 కిసలయహృదయశబ్దేషు జ్యోదఃసుజవధేత్యాదినాయకారస్యసాచు
 న్యవాలోపే | కాలాసం | కాలాఅసం | కిసలం | కిసలతిం | హితం
 హితతిం | చత్వరశబ్దే | చఃకృత్తిచత్వరశ్చిస్తాశ్చత్వం | చచ్చరం | సై
 న్యశబ్దే చపటకేసరదేవరేత్యాదినా ఏహోవాఇత్వమ్ | సిణ్ణం | సెణ్ణం
 దైవాదిపాతాత్సణ్ణం | చిహ్నశబ్దవాస్తవైవమన్యచిహ్నయోరిత్యనైవ
 వాన్ధాదేశేచిన్దం | పత్యేషుత్వైత్యాదినాన్ధాదేశేచిన్దం | ఇన్దం | ఇ
 ణ్ణం | ఇత్యప్యస్తి | బహులాధికారాత్కృద్విదాదెరపి చస్యలాపః |
 మలినశబ్దే మలినధృతిత్యాదినా మలినశబ్దస్యవా మఇలాదేశే | మఇ
 లం | పత్యేమలిణం | వైడూర్యశబ్దే అనైనైవ వేరులితదేశే వేరులితిం
 పత్యేవేడుజ్జం | ఇత్యాద్యూహనీయం | ఆకారాంతనపుసంకలింగస్సామ
 పాశబ్దః || క్విపఇతి హ్రస్వః | శేషంపుల్లింగసామపాశబ్దవత్ | ఇ
 కారాంతనపుసంకలింగో దధిశబ్దః || దధిసుఇతిస్థితే మఙ్గుగసంబుద్ధై
 ర్మపఇత్యనైవ సోర్కఃఙ్గుక్ష్వ | జీత్వాత్సానునాసికడచ్చారః | దహిం |
 దహి | సిద్ధావస్థాపెక్షయా దహిఇత్యపిభవతి | జశ్వసోశ్చిక్షిమాదయః |

దహీణి | దహీణం | దహీణ | దేదహీణ | ల్యాది | శేషంపుల్లింగకవివత్ || పవం
 వారిప్రభృతయః | అస్థిశబ్దేవిసంస్థలాస్థిత్యాదినాయుక్తస్ఫురత్వం | వక్త్రాది
 త్వాద్విస్త్యుః అంతిం | అన్యత్ర దధివత్ | అక్షిశబ్దస్యస్పృహాదిత్వాత్ క్షస్య
 ఛత్వం | అచ్చిం | దధివత్ | ద్విత్తి శబ్దయోగ్లంగ త్రయేపిసమానంరూపమ్ |
 గ్రామణీశబ్దే క్విపఇతి హ్రస్వః | గామణిమ్ | ఇత్యాదిదధివత్ | ఉ
 కారా న్ననపుంసకలింగో మధుశబ్దః | ప్రధమాద్వితీయయోదశధివ
 త్ | సిద్ధావస్థాపెక్షయా మహుఇతిచ భవతి | అన్యత్ర పుల్లింగకా
 రువత్ | విస్తశబ్దస్య గుణాదిపాతాత్ క్షీణగుణగాఇతివానపుంసకత్వే
 మధువత్ | శ్శశ్రు శబ్దేశోలుక్తోరిత్యాదినా శోలుక్ | వక్త్రాదిత్వా
 ద్వింమః | మంసుం ఇత్యాది మధువత్ | ఖలపూశబ్దేహ్రస్వః | ఖల
 పుం | శ్విమాదౌపునదీర్ఘః | ఖలపూని | ఇత్యాది మధువత్ | పవం
 కాండలూ ప్రభృతయః | ఋకారా న్ననపుంసకలిక్టః కర్తృశబ్దః | ఆ
 రస్సుపీత్యారాదేశః | కత్తారం | కత్తారాణీత్యాద్యారాదేశేకుణ్డవత్
 ఉదృతాంత్యస్వమామీత్యుత్పేదకత్తూనీత్యాద్యుత్ప పక్షమధువత్ | స్వ
 మామితు అరవవ | ఓకారా న్ననపుంసకలిక్ట ఉపగోశబ్దః | సిద్ధావస్థా
 పెక్షయా ఉవఉ | ఉవఉం | ఇత్యాది మధువత్ | ఐకారా న్ననపుం
 సకలింగోఽతిరైశబ్దః | అనుక్తమన్యన్యాయేన హ్రస్వోనపుంసకే హ్ర
 తిపదికస్యైతి హ్రస్వోపచ ఇష్టస్వాదేశఇతిపచఇక్ | తలూపః | అఇ
 రిం | అఇరీణీత్యాదిదధివత్ | గొశబ్దస్య సాధ్యావస్థాపెక్షయా అఉ
 ఆఇఇత్యాదేశయోః ఉవగఉం | ఉవగాఇం ఇత్యాదిమధువద్దధివచ్చ ||
 బౌకారా న్ననపుంసకలింగోఽతినాశబ్దః | అనుక్తమన్యన్యాయేన హ్ర
 స్వాదిపూర్వవత్తలూపః | అఇణుంఇత్యాది || పక్షేనావ్యావఇత్యా
 వాదేశేఅఇణావం | అఇణావాణిఇత్యాది కుణ్డవత్ ||*****

— శ్రీఇత్యజ్ఞానపుంసకలిక్టాః శ్రీ —

క్తప్రత్యయాంతే విశేషః | అదెల్లుకావ్యజ్ఞోరతఇత్యతోతఇత్యధిక్య

త్య | మోమముష్పిచ్చేత్యశశ్చదితిచ ||—|| కై || ౨౪౧౨ || క్షప్త్య
యోపరే అత్యత్వంస్యాత్ | హసిలః | పడిట్టిలం | ఇత్యాది | ఇలం | గ
అం | ఇత్యాదితు సిద్ధావస్థాపెక్షయా | అత్యత్యేవ | జాలం | లూలం | భూ
లం | ఇత్యాద్యుహ్యం | ఇంతకైతు ||—|| లుగావిల్బాచక్రకై || ౨
౪౧౩ || యజ్ఞదేవావాచ ఇత్యంతోనిజనువర్తతే | క్షప్త్యయేవరేణిచా
వాలుక్ | ఆవిత్త్యాదేశశ్చనాభవతి | లిత్వాన్నిత్యం | కారిలం | కా
రావిలం | హసిలం | హసావిలం | ఇత్యాద్యుహనీయం ||—|| అథ
హలస్తాః ||—|| హకారాస్తఃపున్లింగోగౌఢుక్ శబ్దః | గౌడుమ్మి
తిస్థితే ||—|| హలోక్ | ధాతోరంత్యస్య హలః పరః | అగాగమస్సాన్య
త్ | ఇత్యగాగమే గౌడుహోగౌడుహో ఇత్యాదిరామవత్ | ఎవ మ
నడుమ్ ప్రభృతయః | యకారాన్ప్రసిద్ధః ||—|| వకారాస్తఃపున్లిక్లిఃసుది
వ్ శబ్దః | వకారస్యాంత్యహలా శ్రమదీ ఇతి లాపః | ధాతుత్వాభా
వాదగాగమో నభవతి | కప్రత్యయః | సుదిట | సుదిట ఇత్యాదిరా
మవత్ | భిన్నస్సస్పృశుడివఉచిత్వ త్వేసిద్ధావస్థాపెక్షయా సుద్యుత్యస్య
ద్యయ్యర్థ్యాంజతిజత్వే సుజ్ఞాహిం | సుజ్ఞాసుంతో | సుజ్ఞాసుమిత్యా
దికారువత్ | అత్ర ధాతుత్వా ధాతుత్వ వివేకస్తు ప్రియోగికః |
ధాతుత్వవక్షే అగాగమః అన్యత్ర క్షప్త్యయః ||—|| యేషాస్తఃపున్లిక్లిస్సు
గీర్ శబ్దః | అగాగమః | సుగిరో | సుగిరా | ఇత్యాది రామవత్ || ౨
౪౧౪ || సుధూర్ సుపూర్ ప్రభృతయః | చతుర్ శబ్దస్య ||—|| చతురో
జశ్చస్థాన్యం చడరో చత్తారో చత్తారి | ౨౪౧౫ || చతుర్ శబ్దస్య జ
శ్చస్థాన్యం సహ చడరో చత్తారో | చత్తారి ఇతి త్రయతదేశాభవన్తి ||
జసిచడరో | చత్తారో | చత్తారి | శప్యతాన్యేవ | అన్యత్ర భిసాది
వ్వం త్యహలోలోపే | భిన్నస్సపీఠాధికృత్య | ఇదుతోదిరిత్యతో
దిరితిచ ||—|| చతురోనా || ౨౪౧౬ || ఉదంతస్య చతుర్ శబ్దస్య భిన్న
స్సపిపరేవాన్దీర్ఘస్సాన్యత్ | చడహిం | చడోహిం | చడహింతో | చ

ఓహింతో | ఎవంతో దోదవస్సుంతో చ | చడసు | చడోసు | ఇత్యాది | ఆమి | ణ్ణా
 ణ్ణం సంఖ్యా యామి త్యాది నాణ్ణాణ్ణాం | ఉడ్హ్వా | చడ్హ్వాం | శేషం కారువత్ |
 —|| మకారాస్తపున్లిఙ్గాః || ప్ర శామ్ శబ్దః | హలూగిత్య గాగమః | శోస్స
 త్వంపసామో | పసానా ఇత్యాది గామవత్ | ఏనం ప్రతామాదయః ||
 కిం శబ్దస్యతుభేదః | క్వచిత్సుపితదోబిభ్రత్యతస్సుపీత్యనికృత్య || —|| త్ర
 తసేచకిమోలకః || ౨౧ ౨౧౨ || కిం శబ్దస్య త్రతసోస్సుపిచ పరే కఇ
 త్యాదేశో లిత్యాత్ | సారిత్యాత్ | కొ || సర్వనామత్వాజ్ఞన ఏ
 త్వమ్ | కే | శసి సర్వవత్ | టా || — || ఇదమేతత్కింయత్తద్భ్య
 స్టోడితా || ౨ | ౨ | ౨౩ || అనిదమేతదస్తు కింయత్తద్భ్యస్త్రీయా
 నుపిహి మిత్యతోమణ్డూకప్లుతిన్యాయేనత్విత్యనువర్తమానైవభ్యస్సర్వా
 దిభ్యోదంతేభ్యః పరస్యటావచనస్య ఇతాఇతి డిద్వాస్యాత్ | కిణా |
 కేణ | కేణం | భిససర్వవత్ | జసా || —|| వ్హాజసే || ౨౧ ౨౧౨ || అనిదమే
 తదిత్యాదేః కింయత్తద్భ్య ఇత్యనువతః తెత్పితచ | కింయత్తద్భ్యః పరస్య
 జసేష్వా ఇత్యాదేశో వాస్యాత్ | కష్టా | పక్షే సర్వవత్ || —|| కిమోడినడి
 ణో | ౨౧ | ౨౧౨ || జసేరిత్యనువర్తతే | కిమః పరస్య జసేః ఈసఈణో ఇత్యా
 దేశోడితౌ వాభవతః | కీస | కిణో | పక్షే సర్వవత్ || జసి | కింయత్త
 ద్భ్యస్సశిత్యతస్సశిత్యనికృత్య || —|| కింయత్తద్భ్యజన్ || ౨౧ ౨౧౨౨
 జన్ ఇతివిభక్త్యయేన వస్త్యేభ్యః పరస్య జసస్సశేభవతి | కాస ||
 పక్షేకస్య | ఆమిఆమాండేసిమితి వాడేసిమాదేశః | కేసు | పక్షే ||
 —|| కింయత్తద్భ్యస్సశే || ౨౧ ౨౧౨౩ || ఆమామిత్యనువర్తతేభ్యః
 పరస్య ఆమశ్శిత్యకారోవాస్యాత్ | కాస | పక్షే సర్వవత్ | కాణం |
 కాణ | జౌ | జేర్ధస్సింమ్ని | కర్థ | కస్సిం | కమ్ని | అనిదమేతదిత్యాది
 నావాహించ | కహిం | జౌ వేనవిశేషః || —|| జిరిఆడాహేడాలాకా
 లె || ౨౧ ౨౧౨౪ || కింయత్తద్భ్యః పరొజీః ఇతి ఇత్యాదేశం ఆహే
 ఆలాఇత్యేతాడితౌ చాపర్యతేవా కాలేభిధేయ || కఇతి || కాహే ||

కాలా । కదేత్యర్థః । ఏమ యత్తదోరస్యై ఆదేశాః కాలేభిధేయే ।
 శేషంసర్వవత్ । ఇదం శబ్దస్య తుఇదమ్సుఇతిస్థితే । క్వచిత్సుపితదా
 ఇతిత్యతస్సుపీత్యధిక్యత్య ॥—॥ ఇదమితియః ॥ ౨౧౨౧౨౨ ॥ ఇదంశ
 బ్దస్య ఇమిత్వాదేశోభవతి సుపిపరే । ఇమో ॥ — ॥ పుంసిననాత్వ
 యం స్త్రియామిమితి ॥ ౨౧౨౧౨౩ ॥ ఇదమితిత్వనువర్తతే । ఇదమ
 స్సునాససాతస్యపులిక్లేతియమితి స్త్రీలిక్లే ఇమితిఇతివాభవతి । అయం ।
 యద్యస్యేతద్రూపం సిద్ధానస్థాపేక్షయాపి భవతి । తథాపి ఇమితిర్ధం
 వచనం । జసి సర్వవత్ । ఇమేద్వితీయాత్యతీయయోః ॥—॥ టాససార్థః
 ॥ ౨౧౨౧౨౪ ॥ ఇదమితిత్వనువర్తతేటాన్త్యతీయా । అసద్వితీయాతయోః
 పరయోరిదమోణిత్వాదేశోవాస్యత్ । అమి । ఇం । వత్తే । ఇ
 మం ॥—॥ ఇహేణంజ్యమా ॥ ౨౧౨౧౨౫ ॥ ఇదమితిత్వనువర్తతే । జి
 అమ్ఇత్యైతాభ్యాం సహితస్యేదమస్థానై ఇహిణంఇత్యైతౌక్రమేణ
 స్తః । ఇణం । శస్యేదితివాఎత్ । ణే । ణా ॥ శసఃష్టుక్ । ఇమే । ఇ
 మా । టా । ణేణం । ణేణ పత్తేఇమేణం । ఇమేణ అత్ర టాడేణ లి
 త్యైణాదేశః । ఇదమేతదిత్యాదినా టాడిణాచ । ఇమిణా । భిసి ణే
 హిం । ఇమేహింఇత్యాదిరామవత్ ॥—॥ అత్సుస్సింహిస్సు ॥ ౨౧౨౧౨౬ ॥
 ఇదమితిత్వనువర్తతే । ఇదమః సుప్ । జి ॥ భిన్ ॥ జీన్ । ఎతేషు । సు
 స్సిం । హి । స్సు । ఇత్యాదేశానాపన్నేషు అత్వంవాస్యత్ । ఇతీద
 మసర్వస్యాత్యైభిస్స్వస్సుపీత్యైత్వేఎహిం । ఇత్వపి । అత్రనూత్రేహీ
 త్యనైభిస్స్వస్సారాదేశస్య హేర్గ్రహణమ్ । తేనోభయత్రాప్యత్వం
 జసావిమాదేశే ఇమాహింతోఇత్యాది రామవత్ । భ్యసి । ఇమేహిం
 తా । ఇమాహింతా । ఇత్యాదిరామవత్ । అత్రైవజసిసాహిరిత్యా
 దేశే తస్మిన్నిదమః అత్యైభ్యసి । ఏహి । ఆహి । జసి । అస్సు ।
 ఇమస్సు ॥ — ॥ తదిదమేతదాంసెసిం తుజసానూ ॥ ౨౧౨౧౨౭ ॥ ఏ
 హంస్థానై । జన్ । ఆమ్ । ఇత్యైతాభ్యాం సహాసెసిం ఇత్యాదేశా

యథాసంఖ్యంవాస్తః | జసి | సె | ఆమి | సిం | ఇ మేసిం | ఇమాణం | ఇ సూణ |
 జౌ ||—|| నన్ధః || ౨||౨౨౦ || ఇద చుఇత్యనువర్తతే | ఇదమఃపరస్యజేః |
 జేర్దస్సింమీతిప్రాప్తః త్థోనస్యాత్ | ఆస్సిం | ఇమస్సిం | ఇమమ్మి | ఇహ
 సుపి | ఎత్ | ఏసుం ఎసు | ఇమీసుం | ఇమెసు | సుపీదమోణాచేశతి
 తికచిత్ | ణెసుం | ణెసు | జకారాన్తోప్రసిద్ధః ||—|| నకారాస్తః
 పుల్లింగో సుగణశబ్దః | అగాగమః | సుగణోసుగణాంత్యాదిరా
 మవత్ | ఎవం సువణ్ సురణ్ ప్రభృతయః ||—|| నకారాస్తఃపుల్లిం
 గోరాజశబ్దః | రాజశ సుఇతిస్థితే | అన్యహలోశ్రదునీతినలాపే |
 ఆసావేత్యధిక్యత్య ||—|| రాజ్ఞః || ౨||౨౨౩ || రాజశ శబ్దస్య నలో
 పెసత్యం త్యస్యసాపరే ఆత్వంవాస్యాత్ | రాఆ | పక్షే ||—|| పుంస్యా
 ణోరాజవచ్ఛానః | ౨||౨౨౪ || పుల్లిజ్జేవర్తమానస్యఅన్త ఇత్యన్యస్థా
 నై ఆణ ఇత్యాద్యోవాస్యాత్ | రాజవత్కార్యం యథాదర్శనమ్ |
 టాణా | జశ్వన్ జసిజసాంణోశీతిభవతి | అత్రాణాదేశఏవ అన్య
 త్రాణా దేశోరాజనత్కార్యంచ | ఆణాదేశేచ సారిత్వాదయఃప్ర
 వర్తన్తే | రాఆణో | జసి | ఆసావేత్యతోవేత్యధిక్యత్య ||—|| జశ్వన్
 జసిజసాంణోశీ || ౨||౨౨౫ || రాజ్ఞఃపరేషామేషాంణోశాస్వా
 త్ | రాజశాణోఇతిస్థితే ||—|| ణోణాజీష్విదనాజః || ౨||౨౨౬ ||
 వేత్యనువర్తతే | రాజశ సంబంధినోజస్య అనాసహితస్య ణోణాఇ
 త్యాదేశయోః శౌదపరే ఇకారోవాస్యాత్ | ఇతిత్వేరాఇణో | ఇ
 త్యాభావేరాఆణాణో | రాఆణో | ణోశభావేరాఆ | ఆణాదేశేరా
 ఆణా | సంబుద్ధౌ | దెరాఆ | దెరాఆ | దెరాఓ | దెదాఆణో | అ
 మి ||—|| ఇణమమామా || ౨||౨౨౭ || అనాజఇత్యనువర్తతే | రా
 జశశబ్దసంబంధినోజస్య అనాసహితస్యఅమ్ | ఆమ్ ఇత్యేతాభ్యాం స
 హితస్యఇణమిత్యాద్యోవాస్యాత్ | రాఇణం | పక్షేరాలిం | ఆణా
 దేశేరాఆణం | శసి | రాఆణాణో | రాఆణో | రాఇణో | రాఆణా

శస్యత్ | రాజే | రామ | రాజ || — || టాణా || ౨౨౫౫ || రాజా
శబ్దాత్పరస్య టాణాత్పరస్య ణాణాత్పరస్య వాస్యాత్ | ణోణాజిష్టి
త్యాదినాచాణాత్పరస్య | పక్షే || — || జ్ఞానాఽహోణాఽహో |
౨౨౫౬ || రాజాశబ్దస్యానాసహితస్య జస్యజన్ | జసి | టా | వదనా
నాం ణోణాణాత్పరస్య తయోః పరయోఽహో ఇత్యాదేశోవాస్యా
త్ | టిలోపః | రణ్ణా | నజయోలాఽపె | రావీం | రావీం | ఆ
ణాదేశేరాజేణం | రాజేణం | భీసి || — || భీష్మస్యామ్సుప్సీవత్
౨౨౫౭ || రాజాశబ్దాత్పరస్య వత్ | రాజాశబ్దస్యానాసహితస్య జస్య
భీస్ భీస్ ఆమ్ సుపిత్వేత్యేషు పరేషు ఈకారోవాస్యాత్ | రా
ఈహింఇత్యాది | ఈత్వాభావేనజయోలాఽపెరావీం ఇత్యా
ది | ఆణాదేశేరాజేహిమిత్యాది | జసా | ణోశ్ | యత్ | డాన్ | రా
ఆణాణా | రాజాణా | రణ్ణా | పక్షే | రాజహింతోఇత్యాది | ఆ
ణాదేశే | రాజాహింతోఇత్యాది | భీసిఆణాదేశే | రాజాహిం
తో ఇత్యాదిరామవత్ | నజయోలాఽపె రావీహింతో | రావీహిం
తో | రాఈహింతో | ఇత్యాదిరామవత్ | జసి | రావీ | రణ్ణా | రాజ
ణాణా | రాజాణా | రాజస్య | రాజస్య | ఆమి | రాఈం | రాఈ
ణాదేశే | రాజాహిం | రాజాహిం | పక్షే | రాజాం | రాజాం ||
జా | ఇత్యే రాజమ్ | పక్షే | రాజమ్ | ఆణాదేశే | రాజే | రాజమ్ | పక్షే
రావీ | సుపి | రాఈం | రాఈం | రావీం | రావీం | రావీం | రావీం | రావీం | రావీం ||
— || వాత్సభస్యవిషః || ౧౨౪౨౨ || ఆత్మభస్య | అనయోస్తాఃపావాస్యా
త్ | అపాపక్షే | మనయామితిమలాపేశేషద్విత్వే | అత్తా | అత్తరాజ
వదిత్యతిదేశాదాసౌవేత్యనువర్తమానై | రాజాశబ్దాత్పరస్య వికత్వేన భవతి
పక్షే | అపాప | అత్తా | పుంస్యాణా రాజవచ్చనశ్చ శ్యాణాదేశేరాజవ
త్కార్యం | అపాపా | అత్తా | జసి | జస్యజ్ఞానాహో | ఆ

ప్పాణో | అప్పా | అణాదేశే అప్పాణా | సంబుద్ధా | దెఅప్ప | దెఅ
 ప్పా | దెఅప్పా | దెఅప్పాణా | జసి తా న్యైవ | అమి | అప్పం | అప్పాణం | శసి ||
 అప్పాదేశే అణాదేశేద రామనత్ ||టా||—|| టా వాత్సనోణిఆణిఇఆ
 ౨|౨|౬౦ || ఆత్మసంపరస్యటావచనస్యణిఆణిఇఆ త్యాదేశౌవాస్తః ||
 అప్పణిఆ | అప్పణిఇఆ | అయమేవవిశేషః | ఇతరత్సర్వయాణాదేశే అ
 ప్పాదేశేవరామనమాప్రపం | ఎవసుత్తశబ్దాపి || యువక శబ్దస్య | జు
 వాణో | జువా|జువో | పూవకశబ్దస్య పూసాణో | పూసా | పూసా |
 తక్షణ | త్వుడకాచిత్వాత్తుస్యఖః | తక్ఖాణో | తక్ఖా | తక్ఖో | మూ
 ధ్ధక శబ్దస్య రెభలాపప్రసాప్స | వక్రాదిత్వాద్భిందుః | ముంధాణో
 ముంధా | ముంధో | ధోర్ధధీత్వాదినాస్తోధత్వేముంధాణో ఇత్యా
 ద్యపి | శ్వకశబ్దస్యసాణో | సా | ఇత్యాది | సుకర్తశబ్దస్య సుకమ్మా
 ణో | సకమ్మో | ఇత్యాది | ఆత్మశబ్దవత్ప్రక్రియా | అన్యేహంనపుం
 సకలింగానామపి నకారాంతానామ్ ||—|| స్నమదామశిరోనభానరి||
 ౧|౧|౪౯|| సాస్తంనాస్తంచ యచ్ఛబ్దరూపంతన్నరిపుల్లింగైప్రయోక్త
 న్యమ్ | దామక | శిరసే | నభసే | ఎతావజాయత్వా | ఇతి పుల్లిం
 గతాయాం కర్తృక | కమ్మో|నర్తక | నమ్మో | ఇత్యాదిరామవత్ |
 దన్తకశబ్దస్య ||—|| తుసక్ఖిణభవస్తజమ్మణమహంతాః | ౧|౧|౩౭|| సా
 డ్యౌదయశ్శబ్దావిహితాంత్యన్యంజనాదేశౌవానిపాత్యై | జమ్మణో |
 పక్షైజమ్మో | భన్తకశబ్దేవాత్తభస్మనిప ఇతిస్తార్వాపః | భప్పా | ప
 త్వాభావేమనయామితమలూపేశేపద్విత్వేచభస్మా | భన్తకశబ్దే | వాఛ
 ద్ధిత్యాదినా అంత్యహలః పాగ్గుత్వేచఉమో | పక్షైఛమ్మో | ఉభయ
 లాంత్యహణాలోపః | డలోపశ్చ | శ్చైష్వకశబ్దేశ్చైష్వబృహస్పతౌతు ఫా
 రితద్విత్వాయాన్యస్తాఃఫత్వే | సెప్పా | సిలెమ్మో | అత్రలాదక్లిబేష్వితిసం
 యుక్తస్యాంత్యహలః పాగ్గుత్వమ్ | శ్చష్టైత్యాదినామ్మాదేశః | ఇన్మం
 తెషుసర్వప్రనలాపేకవిశబ్దవత్ | కరి|కరిణో | ఇత్యాది | మనస్విక

శబ్దై వక్రాదిపాతాద్విస్తీయాదవః పరీబించుః । మణంసీ । సాక్షీ
 శబ్దస్యతు సక్ష్మణేత్యాది నా నిపాతనాత్ సక్ష్మణౌ । పక్షైసక్ష్మీ । పధికశ
 బ్దస్యమూషికవిభీతకేత్యాది నా ఇతః అత్వంఅత్వహలోలోపః । ధస్య
 హత్వంపహోపహోఇత్యాది రామవత్ । యుకారాంతౌఽప్రసిద్ధః ॥—॥
 భకారాంతఃపుల్లింగస్సుకకుభ్ శబ్దః॥—॥ హఃఃఽమృతకృభి॥౧౧౩౧ ॥
 అంత్యహలాశ్రమదీప్త్యతొంత్యహలఇత్యనువర్తతే । త్మతకృభౌ
 రంత్యహలాహకారౌభవతి । లాపాపపాదఃసుకకుహోపకకుహోఇత్యా
 ది రామవత్ । ఘణాంతావప్రసిద్ధౌ ॥—॥ ధకారాంతఃపుల్లింగస్త
 త్వబుధ్ శబ్దః । అగాగమః । తత్తబుహో । తత్తబుహోఇత్యాది రామవ
 త్ । ఏవంసుయధ్ । సుసమిధ్ ప్రభృతయః । జకారాంతఃపుల్లింగో
 విశ్వస్యజ్జబ్దః । అగాగమః । వలోపః । శోలుఃపైతి దీర్ఘః । ఋతోది
 త్యత్వం । వీససఙ్ । వీససఙ్ । ఏనంహుతభుజాదయః । భిషక్చబ్దస్య ॥
 —॥ శరదామల్ ॥౧౧౩౬ ॥ శరత్ప్రకారాణామంత్యహలః అ
 త్వంభవతి । లిత్వాన్నిత్యమ్ । ఇతిశరత్ప్రకారత్వాదత్వమ్ । భిసఙ్ ॥
 భిసఙ్ । ఇత్యాది । బగడాంతావప్రసిద్ధాః॥—॥ ధకారాంతఃపుల్లింగో
 వేదవిచ్ఛబ్దః । అగాగమః । వేదవిదౌ । వేదవిదా । ఎవం తత్వవిదా
 దయః । యద్ శబ్దస్యతుభేదః । అన్త్యహలోలోపః । జత్వమ్ । జౌ ॥
 జసి । జే । అమి । జం । శసి । జే । జా । శస్యత్వమ్ ॥ శ్లుక్చ । ఇ
 దమేతదిత్యాది నా వాడిణా । జిణా । జేణ । జేణంభిసి । జేహిం । ఇత్యా
 ది । జసాఃప్రజాసెరితివాష్టాదేశః । జష్టా । పక్షేజాహింతోఇత్యాది
 సర్వవత్ । భ్యసి । జాహింతో । జేహింతో । జాసుంతో । జేసుం
 తో ఇత్యాదిసర్వవత్ । జసి । కింయత్తద్భృజసస్సశ్వా । జాస । ప
 క్షే ॥ జస్య । ఆమివాడెసిం । జేసిం । పక్షైజాణం । జాణ । జౌజేత్థక
 సింమ్మి । జత్థ । జస్సిం । జమ్మి । అనిదమేతదిత్యాది నాహించ । జహిం
 జౌకాలెజిరితాహేఇత్యాది నా ఇతిఇత్యాదయః । జఇతి । జాహే ॥

జాలా | యదెత్త్యధః | సుపి || జేసుం | జేసు | తచ్చబ్జస్యాంత్యహలోలూ
 పః | తసుఇతిస్థితే | ఎత్తాఎత్తా హేజసి నైతదత్త్యత్యతవెతదత్త్యనువర్త
 మానె ||—|| తస్సాసాక్షీ బెతదశ్చ || ౨౧౨౮౯ || తదశ్చకారాదెతదస్త
 కారస్య సౌపరెసకారోభవతి | అక్షీ బె | నపుంసకలిం గెతునభవతి | సా |
 అక్షీ బెఇతికిం | తమ్ | ఎలం | జసి | తే | అమి | తమ్ ||—|| క్వబిత్సు
 పితదోః || ౨౧౨౯౦ || తచ్చబ్జస్యసుపివరెణోభవతి | క్వచిల్లక్యస్య
 రోధేన | ఇత్త్యమ్శసాఃటావచనెసుపిచలక్యతే | ఇత్త్యమితదోజెనతి |
 ణం | శసి | తె | తా | జే | ణా || టావచనే | ఇదమేతదిత్యాదినాటా
 వాడిణా | తిణా | తెణం | తేణ | ణిణా | జేణం | జేణ | భిసి || తేహిమి
 త్యాది | జసా || హ్వాజసెరితివాహ్వా | తహ్వా | అస్తాత్ జసెరిత్యనువర్త
 మానె ||—|| డోతదస్తు || ౨౧౨౯౧ || తదఃపరస్యజసః డిత్ ఓత్వం
 వాభవతి | తా | పక్షేతాహింతోఇత్యాదిభ్యసి | తాహింతా | తెహిం
 తా | తాసుంతా | తేసుంతా ఇత్యాదినర్పవత్ | జసికింయత్తద్భ్యఇతిజన
 స్సశ్ | తాన | పక్షేతస్స | తదిదమేతదామిత్యాదినాసె | సె | ఆమి |
 సిం | తాస | తెసిం | తాణం | తాణ | ఇతఃపరంయద్వత్ | సుపి | తెసుం
 తెసు | జేసుం | జేసు | ఎతచ్చబ్జస్య | పతద్ సుఇతిస్థితేఅంత్యహ లూ
 లోపః | తస్సాసాక్షీ బెతదశ్చేతిచకారవిహితస్సాదేశః || ఎసా | ఏత్తా
 ఏత్తాహే జసి నైతదత్త్యస్తా దెతదత్త్యనువర్తమానె ||—|| సునై
 నఇణమోఇణం || ౨౧౨౯౨ || ఎతదస్సనాసహ | ఏస | ఇణమో | ఇణం | ఇ
 తి | త్రయతదేశోభవన్తి | ఏస | ఇణమో | ఇణం | జసితలాపె || ఏఎ | అమి |
 ఎలం | శసి | ఎఎ | ఏఆ | టా | ఏఇణా | ఎఎణ | ఎఎణం | భిసి | ఎఎహి
 మిత్యాది | జసాతదిదమేతదిత్యా దెస్త్విత్త్యనువర్తతే ||—|| ఏత్తోఎత్తా
 హేజసి నైతదః || ౨౧౨౯౩ || ఎతదోజసి నాసహ | ఏత్తో | ఏత్తాహే |
 ఇత్యాదేశోవాభవతః | ఎత్తా || ఎత్తాహే | పక్షే | ఏఆహింతోఇత్యా
 ది || భ్యసి | ఏఆహింతా - ఏపహింతా - ఏఆసుంతా | ఎపసుంతాఇ

త్యాది । జపితదిదమేతగామితిసేచ । సె । ఏలస్స । ఆమి । సిం । వీ
ఎసిం । ఎలం । ఎలా । శౌర్ధస్సిమ్మయః ॥—॥ ధైడల్ ॥ ౨౩ ॥ ౧౬ ॥
ఏతద ఇత్యనువర్తతే । ఎతదస్థానే రానుబద్ధకా రేపరెలానుబద్ధఏకా
రొడిద్భవతి । లిత్వాన్నిత్యమ్ । ఎత్త ॥—॥ ఏతొమ్మావదితొవా ॥ ౨౩ ॥ ౧౭ ॥
ఎతదఇత్యనువర్తతే । సప్తమ్యైకవచనాదేశే వ్యూపరేపతదః
ఏకారస్య । ఆ । ఇ । ఇత్యైతావాదేశౌవాభవతః ॥ అలమ్మి - ఇలమ్మి
పత్తేఎలమ్మి । శరచచ్చబై శరధామలిత్యత్వై బహులాధికాగాత్ శర
త్వాగ్విషా పుంస్యైవవక్తవ్యావితి త్రివిక్రమదేవవచనాత్పుల్లికా
ప్రప్రయోగః । సరట । సరఆత్త్యాదిరామవత్ । ఖభభతాంత్రాప్ర
సిద్ధాః ॥—॥ ధకారాంత్రాఃపుల్లింగో అగ్నిమచ్ఛబ్దః ॥ అగాగమః । అగ్ని
మహా - అగ్నిమహా । పత్తేస్సైహా గ్నోర్వైత్వైన్యైహలః పాగిత్యే
అగణిమహాఇత్యాదిరామవత్ । ఎవం దధిమధాదయః ॥—॥ చకా
రాంత్రాఃపుల్లింగో వారిముచ్ఛబ్దః ॥ అగాగమః ॥ చలాపః । వారిము
ట । వారిముఆత్త్యాది । ఏవంజలముచాదయః । తిర్యచ్ఛబ్దస్య తిర్యక్ష్
దాతిశుక్తేస్తిరిచ్చిపాయికాసిప్పీతి నిపాతనాత్తిరిచ్చాదేశే । తిరచ్చీఇ
త్యాది కవివత్ । టకారాంత్రాప్రసిద్ధః ॥—॥ తకారాంత్రాఃపుల్లింగోమ
రుత్శబ్దః । అన్త్యహలోలోపే । మరూ । మరుణౌ ఇత్యాదికారువ
త్ । భవన్తహచ్ఛబ్దయోఃతుసక్తిణభవన్తజమ్మణమహంతాత్తి నిపాతనా
త్ । భవన్తమహాన్తాత్తి క్రమాద్వాభవతః । భవన్తా - భవన్తా - మ
హన్తా - మహన్తా ఇత్యాదిరామవత్ । పత్తే అన్త్యహలోలోపేభ
వౌ ॥ భవా ॥ మహా ॥ మహా ॥ ఇత్యాదిరామవత్ । శత్రంతస్యభవచ్ఛబ్దస్య ।
భూశత్యైశ్చిత్తే ॥—॥ హోహువహావాభువేన్తు ॥ ౩౧ ॥ ౧౮ ॥ భవతేధౌ
తాఃహా । హువ । హవత్తి త్రయతదేశాభవన్తి । హోశత్య - హు
వశత్య - హవశత్యైశ్చిత్తే । మాణన్తౌచల్యజిత్యతోమాణన్తౌలిత్య
ధిక్పత్య ॥—॥ శత్యశానచాః ॥ ౨౪ ॥ ౧౯ ॥ శత్యశానచాస్థానెమాణన్త

ఇత్యేతావాదేశౌప్రత్యేకంస్త్రః । హోమాణో । హోంతా । హువమా
 ణో - హువంతా । హువమాణో - హువంతా । అత్రైవపచ్చక్వాతుంత
 వృభవివృతీత్యత ఏరిత్యధికృత్య ॥ అదెల్లు క్యాణ్ఠోరతఇత్యతాతఇతిచ
 ॥—॥ వాలక్ష్ణోట్ఫుత్తము ॥ ౨౪ । ౧౯ ॥ ఎముపరెచ్చతపత్వం వాస్యా
 త్ । ఇత్యేత్వేహువేమాణో - హువేంతా - హువేమాణో - హువేంతా ॥
 హోమాణో । హోంతా ఇత్యత్ర ఎత్వం నభవతి । అనదుతత్వాత్
 ॥ — ॥ హురచితి ॥ ౩౧ । ౫ ॥ భువేత్యనువర్తతే । చిద్వర్జితేప్ర
 త్యయేపరే భువేధాతాః హుఇత్యదేశస్సాన్యత్ । హుంతా ॥ సర్వ
 త్రభవనై । పవంహసమాణో హుసంతా హుసమాణో హుసంతా । భ
 జమాణో - భజంతా - భజేమాణో । భజేంతా ఇత్యాదయః । త్వరతే
 స్తు । తువరజయడాత్వరేత్యత స్త్వరేత్యధికృత్య ॥—॥ అతిజీతురః ॥ ౨౪
 ౧౦౮ ॥ తిజ్యగ్జితేప్రత్యయేపరే త్వరతేస్తురఇత్యాదేశస్సాన్యత్ । తు
 రంతా తురమాణో - తురంతా - తురమాణో ॥—॥ తూరశ్శతృతిజీ
 ౨౪ ౧౦౮ ॥ త్వరేతిత్యనువర్తతే ॥ జీత్వరాసంభ్రమఇత్యస్యతజీతృ
 ప్రత్యయేవ పరతఃతూరఇత్యాదేశస్సాన్యత్ । తూరంతా - తూరంతా -
 తూరమాణో - తూరమాణో । ఇత్యాది । ఎవంసర్వధాతుషుతదా
 దేశేషుచ శతృశానహానిస్తానమాణంతావిధాతవ్యా । శేషంరామవత్ ।
 కర్తృణిశుశానచిక్రతేతస్యమాణస్తయోః కృతయోధాతౌర్హౌ ఇత్యాన్య
 దేశేషు కృతేషు । అణుహోయక్మాణఇతిస్థితే ॥—॥ ఇతిఇజ్జేయ
 కః ॥ ౨౪ ౧౦౯ ॥ యకఃస్థానైతిఇజ్జఇత్యేతావాదేశౌభవతః । ఇతిఇతి
 ఇజ్జాదేశయోః । అణుహోఇతిమాణో - అణుహోఇజ్జమాణో । అణు
 హోఇతింతా - అణుహోఇజ్జంతా । పవంహసింతా - హసిజ్జంతా - హసి
 తమాణో । హసిజ్జమాణోఇత్యాది । సర్వధాతుషు తదాదేశేషుచ
 కల్పనీయం । కర్తృణిహలంతధాతుష్వగాగమాత్పుర్వమేవ ఇతిఇజ్జ
 యోఃకృతయోః హసిజ్జమాణో । హసితమాణోఇత్యాదయస్సిద్ధాః

అహంశ్చబైస్సిద్ధైశ్చనతావిశ్వతాదితావిశ్వధిక్యత్యైరత్నైస్త్యహ
 లభిత్యతోస్త్యహలభితవ ॥—॥అహంత్వచ ॥౧౧౧౦౫॥ అహంశ్చ
 బైస్సిద్ధైస్త్యహలః ప్రాగుత్వంచకారాదదితాచభవతః । అరుహంతో- అ
 రిహంతో - అరహంతో । ఏవంఅరుహమాణోఇత్యాదయః । అస్త్యహలో
 లూపెతు । అరుహో - అరిహో - అరహో । ఇత్యాస్త్యపి । శేషంరా
 మవత్ ॥—॥ పకారాస్త్యపుల్లింగోధర్మగుప్తశబ్దః ॥ అగాగమః ॥ ధ
 మ్మగువో । ధమ్మగువాఇత్యాది । శకారానైషుసద్భగాదిష్వగాగమేకేవ
 లస్యరిరిత్యనువర్తమానై । దృశ్యస్పీక్షీతీయుతోదితిచ । సరిసా । సరి
 సా । ఎవం తారిసాఇత్యాది । షకారానైరత్నముట్పబ్దైఅగాగమేత్తా
 రిత్నైస్త్యహలః ప్రాగత్వేచ । రతిఃసుసాఇత్యాది । ప్రాన్యట్పబ్దై శ
 రత్పాస్త్రివృషాపుంస్యేవేతి త్రివిక్రమదేవవచనాత్పుల్లికతాయాంస
 ఆయురప్సరసారిత్యతస్సఇత్యనువర్తమానై । అస్త్యహలాశ్రమదీ ఇ
 త్యతోస్త్యహలభితవ ॥—॥ దిక్పాస్త్రివృషి ॥౧౧౧౩౫॥ అనయోరస్త్య
 హలస్సోభవతి ॥లోపావవాదః । ఋత్వాదిపాతాదృతఉత్సవ్ । పాఉ
 సా । పాఉసాఇత్యాదిరామవత్ ॥ షట్పబ్దస్యాస్త్యహలాలూపేభ్యో
 షట్పమీత్యాదినాశోశ్చత్వై । ఛా॥ ఛే॥ ఛా॥ ఛేహిం-ఛేహింతో । ఆమి ।
 ఛన్దో- ఛన్దో ఛేనుం । ఛేసు । సకారానైషువర్చస్వబైస్సిద్ధైస్త్యహలో
 లూపెనువచ్చు । సువచ్చు । ఇత్యాదిరామవత్ । మనస్ । యశస్ । మ
 హాన్ఇత్యాదీనాంస్సమదామశిరొనభాసరితిపుల్లికతాయాం అస్త్యహ
 లాలూపే ॥ మణో॥జసో॥మహో॥ఇత్యాదిరామవత్ । ఎవంతమన్ ప్ర
 భృతయః । సుమనస్ శబ్దస్యాస్త్యహలాలూపెనుమణోసుమణాఇత్యా
 ది । ధనుశ్చబ్దేతుహఃక్షుత్రుకుఫీత్యతోహాఇత్యధిక్యత్యై । అస్త్యహ
 లోశ్రమదీతిత్యతోస్త్యహలభితవ ॥—॥ ధనుషివా ॥ ౧౧౧౩౬॥ అ
 త్రాస్త్యహలోహత్వంచాస్యాత్ ॥ ధణుహో । ధణుహోఇత్యాది । ష
 త్నైస్త్యహలాలూపేధణూఇత్యాదికారువత్ । ధనుర్న ససార్మపుంసక

త్వమితీకేచిత్ || తదామణంధణుహంధణుతత్వాదికుణ్డనన్దధువచ్ఛతి
దన్ శబ్దస్య అదన్ సుచిత్యైతే || సుప్యదసోమరిత్యతోదసచిత్యధిక్యత్యై ||
—|| అహద్వాసునా || ౨౩౧ || అదసస్సునా సహలహాదిత్యాదేశోవా
స్యాత్ || తకాంతావన్తాశ్రదర్శనార్థః | అహ || పత్యై—|| సుప్య
దసాముః || ౨౩౧ || అదసస్సుపిపరెతముతత్వాదేశస్యాత్ || అ
మూ || జసి || అమూ|అమట || అమడ|అమణో-అమి- అము||శస|అ
మూ || అమణో|త్యాది సర్వంకారువత్ || శౌ ||—|| ఇతిఘ్నా||
౨౩౧|| అదసోజీవనాదేశేష్టాపరెతలలలత్యాదేశావాభవతః
ఇతిష్టి |అతిష్టి|పత్యైఅముష్టి||సర్వనామత్వేపినాశ్రజేధాదయః | అ
నంతత్వాత్ || ఇతిహలస్త్రాపుల్లిక్లాః ||*****||

—|| శ్రీ అథహలస్త్రీలింగాః || శ్రీ —||

హకారాస్త్రీలింగో ఉపానయశబ్దః || అస్త్రీహలాశ్రమదీత్యతో
స్త్రీహలః త్యధిక్యత్యై ||—|| అవిద్యుతిస్త్రియామాల్ || ౧౧౧౧౨ ||
స్త్రీలిక్లేపర్తమానస్య అస్త్రీహలః ఆత్వం భవతి || లోపాపవాదః || పా
వః || ఉవాణల| ఇత్యాదిజాయావత్ || యకారాంతాప్రసిద్ధః—
వకారాస్త్రీలింగో దివశబ్దః || పూర్వవదాత్వమ్ || దిఆదిత్యాదిజా
యావత్ || రెఫాస్త్రీలింగో గీర్ శబ్దః || అవిద్యుతిస్త్రియామాలిత్య
తస్త్రియామిత్యధిక్యత్యై || అస్త్రీహలాశ్రమదీత్యతోస్త్రీహలః తి
చ ||—|| రోరా || ౧౧౧౩౦ || స్త్రియాంవర్తమానస్యాంత్యరేశస్య
రాఽత్యయమాదేశోభవతి || గిరా||ధూర్||ధూరా||పూర్||పురా||ఇత్యా
దిజాయావత్ || చతుర్ శబ్దః పుల్లిక్లవత్ || లకారభకారాంతాప్రసిద్ధౌ
||—|| మకారాస్త్రీలిక్లేపశబ్దః || పూర్వవదాత్వమ్ || పుంసాజాతేజ్ఞే
జ్వత్యతోజీవ్యధిక్యత్యై ||—|| కింయత్తదోస్సమామిషుపి ౨౨౧౦ | సుఅ
మఅమ్ | వర్జితే సుపిపరెకింయత్తదోస్సమామిషాస్యాత్ | పత్యైవికల్పసామధ్య
తేవటాప్ || వికల్పస్యపామిస్సమశిష్టవస్తుద్వయవిషయత్వనియమాత్ |

కా॥కీట॥ కీట ॥ కీ ॥ కాట ॥ కాట॥కా॥అమి॥కం॥శసిజస్వత్ ॥ జశ్వశా
 శ్శోశుస్త్రీయాం త్విశశోశుం ॥ టావచనె॥ కీట॥కీట ॥ కీ॥కీ॥కీ॥ టా
 పిశావజీతం శ్రయమ్ ॥ కాట ॥ కాట ॥ కాట ॥ అత్రటాజీజసామి
 తిశశాశిశే ॥ భిసి ॥ కీహిమిత్వాది ॥ కాహిమిత్వాదిచ ॥ జసాశశాశిశే
 టావత్ ॥ భిసి ॥ కీహి॥తొ॥తొ॥తొ॥ ॥ కాహి॥తొ॥తొ॥తొ॥ ॥ జసి॥కిం
 యత్తద్భ్యోజసిత్వతాజసిత్వధిక్పత్య ॥ అనిదమేతదస్త్విత్వాదెస్త్వి
 త్యనువర్తతే ॥—॥ ఈతస్ససార్ ॥ ౧॥౧॥౬౦ ॥ ఈకారానైభ్యఃకిం
 యత్తద్భ్యః పరాజన్ సెసాఇత్యదేశావాపద్యతే ॥ కీస - కిసా॥అ
 త్రరిత్వాద్విత్వమ్ ॥ పక్షేకీట ॥ కీట - కీ॥ - కీ॥ - కాట - కా॥ -
 కాప ॥ కింయత్తద్భ్యోజసితిసకారశ్చ ॥ కీస - కాస ॥ ఆమి - ఆమాం
 డెసిం ॥ కెసిం ॥ కింయత్తద్భ్యోసశిత్యామస్సకారః ॥ కాన॥ కాణం॥
 కాణ ॥ జాశశాశిశే ॥ కీట॥త్యాది ॥ కాట॥త్యాదిచ టావత్ ॥ అని
 దమేతదస్తుకింయత్తదస్త్రీయామపి హిమితక్షేద్ధిం ॥ కాహిం ॥ ఈ
 కారాంతేహింనాస్తి ॥ హిమోకారాన్తవిషయత్వాత్ ॥ సుపి ॥ కీ
 సుం ॥ కీసు ॥ కాసుం - కాసు ॥ ఇదమ్శబ్దస్యౌదమౌదమౌదతీమాదేశః ॥
 ॥—॥ పుంసాజాతేజీకావా ॥ ౧॥౧॥౩౭ ॥ అజాతివాదినః పుల్లింగా
 త్ స్త్రీయాంపాజీవ ॥ అనుక్తమన్యన్త్యామేన యస్యైతిచేత్యకార
 లాపః ॥ ఇమీ ॥ పక్షేటాప్ ॥ ఇమా ॥ పుంసిసునాత్వయాస్త్రీయా
 మిమిలతీమిలచ ॥ ఇమిల ॥ సిద్ధావస్థాపెక్షయాఇలంచ॥జసి॥ఇమాటృ
 త్యాది॥అమి॥ఇమిం॥ఇమం॥శసిజస్వత్॥టా॥శశాశిశే॥ఇమీలతీ త్యాది॥ఇ
 మాఅత్రత్యాది॥ భిసి॥ఇమీహిమి త్యాది॥ఇమాహిమి త్యాది॥ జసా ॥ శశా
 శిశే॥ఇమీలతీ త్యాది॥ఇమాఅత్రత్యాది ॥ పక్షేఇమీహింతోఇమాహింతో
 త్యాది॥భ్యసి॥ఇమీహింతో ॥ సుంతోచ॥ఇమీసుంతో॥ఇమాహింతో॥ఇమా
 మంతోఇత్యాదిచ॥జసి॥శశాశిశే ॥ ఇమీలతీ త్యాది॥పక్షేతదదమేతదామి
 త్యాది నాసె॥సె॥అమి॥అనైవసిమాదేశః॥సిం॥పక్షే ఆమాం డెసిం॥ఇమే

సింఁ|ఇమీణం || ఇమీణ | ఇమాణం || ఇమాణ|జౌ||శశాశిశే||ఇమీఅఇ
త్యాది || ఇమాఅఇత్యాది | పత్రైఇమస్సిం | ఇహమ్మి ||అస్సిం |అశ్ర
త్వత్సుస్సింహీస్సైత్యత్ || ఇహేణం జ్యూహా | ఇహ | అత్ర త్తాకా
రానై స్సిమ్మీనస్తం || అనదంతత్వాత్ | ఇమీసుం | ఇమీసు|ఇమాసుం
ఇమాసు || ఇదమఃఅత్ | అసుం|అసు || జణాన్తావప్రసిద్ధౌ ||—|| న
కారాస్త్ర(స్త్రీ)లిక్తస్సిమకశబ్దః | అపిద్యుః(స్త్రీ)యామాలిత్యాత్వం | సీ
మఆ | గరిమక | లఘుమక | మహిమక || ఇత్యైవమాదీనాం ఇను
నిజంతానాం స్త్రియామిమాంజలిగాఇతి స్త్రీలిక్తత్వే నప్రసిద్ధానై న
త్కపి బహులాధికారాదాత్వం నాస్తికింతునలాపవన | టాప్||గరిమా|
లహిమా||మహిమాఇత్యాదిజాయావత్ | స్త్రీత్వస్యవైకట్పకత్వాగ్గరి
మో|లహిమో|మహిమో|ఇత్యపిభవతి|యాంతౌప్రసిద్ధః||—||భకా
రాస్త్ర(స్త్రీ)లిక్తఃకకుభశబ్దః || అన్త్యహలోశ్రదుదిత్యతంత్యహల
ఇత్యధికృత్య ||—|| హఃతుత్-కుభి||౧||౧||౩||౧|| తుత్ ||కకుభ || అ
నయోరన్త్యహలాహత్వమ్ || టాప్||కకుహః | తుస్య స్పృహాదిత్వా
చ్ఛః||కుహః||—||జకారాస్త్ర(స్త్రీ)లిక్తఃప్రజేశబ్దః||అల్పం||సల|| దకా
రాస్త్ర(స్త్రీ)లింగోద్యుపదశబ్దః|అత్వంకృపాదిత్వావృతతత్వం||దిసల||ఎవం
సంపత్ప్రభృతయః||ప్రతిసవచ్ఛబ్దస్యసమృద్ధ్యాని పాతానాదెరచా
వాదీర్ఘః|అల్పం|ప్రత్యుదిపాతాత్తస్యడత్వంవస్యవత్వంచ || పడిసల |
పాడిసల|ప్రతిపత్||దకారాస్త్ర(స్త్రీ)లింగో యదశబ్దః||కింయత్తదాస్వ
మామీతివాజీప్ || జత్వం || జా||జసి||జీట||జీడ||జీ||జాట||జాడ ||జా|| ఇ
త్యాదిస్త్రీలిక్తకింశబ్దవత్||తదశబ్దస్యకింయత్తదాస్వమామీతిజీప్ ||సా||
తస్సాసాక్లేబెఇత్యాదినాసః || సా||జసి || తీట | తీడ || తీ | తాట||తా
డ || తా || తమిత్యాదిస్త్రీలిక్తకింశబ్దవత్ | పతదశబ్దస్య పుంసాజాతే
జీకబ్దేతివాజీప్ | పతేటాప్ || ఉభయత్రాంత్యహలాలోపః | సా ||
నునైసరిణమోరిణం || ఇత్యాదేశావాభవంతి | తస్సాసాక్లేబెతదశ్చేతి

చకారప్రాప్తం సత్త్వంచ ॥ ఎసా ఇణమో ॥ ఇణం ఎసా-ఎకు ॥ అత్రా
 న్యహలోలాపః ॥ జసిశోశూ ॥ ఏకుః ఇత్యాది ॥ అమి ॥ ఏఅం ॥ ఏ
 ఇం ॥ శసిజస్వత్ ॥ టా ॥ శశశశే ॥ ఏకుః ఇత్యాది ॥ ఎఅఇత్యా
 ది ॥ భిసి ॥ ఏకుః హిమిత్యాది ఏఅహిమిత్యాది ॥ జసాశశశశే ॥ పక్షే
 హింతో ఇత్యాదయః ॥ ఏకుః ఇత్యాది ఏఅఇత్యాది ॥ ఏకుః హిం
 తో ఇత్యాది ॥ ఎఅఇంతో ఇత్యాది ॥ జసి ॥ శశశశే ॥ ఏకుః ఇత్యా
 ది ॥ సె ॥ అమి ॥ ఎఏసిం ॥ సిం ॥ అత్ర తదిదమేతదాం సెసింతుజసామే
 తిసిం ॥ పక్షే ॥ ఏకుః ఇం ॥ ఏకుః ఇం ॥ ఎఅఇం ॥ ఎఅఇం ॥ శాశశశశే ॥
 ఏకుః ఇత్యాది ॥ ఎఅఇత్యాది ॥ ఏకుః ఇం ॥ ఏకుః ఇం ॥ ఏకుః ఇం ॥ ఏకుః ఇం ॥
 ఫళతధాంతా అప్రసిద్ధాః ॥ చకారాంతస్త్రీలింగవాచశబ్దః ॥ అత్త్వం
 వాచ ॥ త్వచ్ శబ్దస్య అవిద్యుతీత్యా త్వేత్త్వద్వద్వద్వామితీనామైత్యత్త్వ
 స్య చత్వేదళ ॥ ఎవంరుచాదయః ॥ తకారాంతస్త్రీలింగయోషిచ్ఛ
 బ్దః ॥ అత్త్వం ॥ జత్త్వం ॥ జోసిఆ ॥ ఏవంసరిదాదయః ॥ విద్యుచ్ఛబ్దస్య
 అవిద్యుతీస్త్రీయామాలిత్యత్త్వ అవిద్యుతీతి పర్యుదాసాదాత్వం నభవ
 తి ॥ కింతస్వంత్యహలోలాపవస ॥ ద్యయ్యర్థ్యాంజఇతిజత్త్వం ॥ విజ్ఞాత
 నువత్ ॥ కులాదిపాతాద్వాపుల్లిజ్ఞతాయాం కారువత్ ॥ లోవావిద్యుది
 త్యాదినా స్వాధైవా లెసతి ॥ విజ్ఞలా ॥ శతృశానజంతేషుస్త్రీయాం
 విశేషః ॥ పుల్లిజ్ఞశశతృశానచాః కృతయోః ॥—॥ స్త్రీయామీచ ॥
 ॥ ౧౪౧ ॥ శతృశానచారిత్వనువర్తతే ॥ శతృశానచాః స్థానైస్త్రీయామీ
 త్వంచకారాన్తాణస్త్రీచభవతః ॥ హసకు ॥ హసమాణీ ॥ హసన్తి ॥ భ
 జకు ॥ భజమాణీ ॥ భజన్తి ॥ పుంసాజాతేజీవ్యతివాజీవ ॥ హసమా
 ణా ఇత్యాద్యపి ॥ ఎవం సర్వత్రోహ్యమ్ ॥ శేషం గౌరీవత్ ॥ కకారా
 న్తాప్రసిద్ధః ॥ సకారాంతస్త్రీలింగచ్ఛబ్దః ॥ అంత్యహలత్త్వం ॥ అఆ
 మలాపః ॥ జసిసిద్ధావస్థాపెక్షయా అఙ్గతిదృశ్యతే ॥ బహ్వధావాచ
 త్వాత్సర్వత్ర బహువచనమేవ జాయావత్ ॥ శకారాంతస్త్రీలింగ

శశబ్దః ॥ దిక్పాన్త్యపీత్యన్త్యహలస్తత్వం । దిసాదిసాఽభిత్వాదిజా
యావత్ ॥ దృశశబ్దస్యాత్వం కృపాదిత్వాన్త్యభిత్వమ్ ॥ దిఆ ॥ వకా
రాన్తస్త్రీలింగస్త్రివమ్శబ్దః ॥ ఆత్వం ॥ త్వస్యచత్వం ॥ చిఆ ॥ చిఆట ॥
వమ్శబ్దఃపుల్లికవత్ ॥ సకారాన్తస్త్రీలింగఆశీన్శబ్దః ॥ ధనుషివేత్యతో
వేత్యధిక్యత్య ॥—॥ సశాశిషి ॥ ౧॥౧॥౩౩ ॥ ఆశీశ్చబైఅన్త్యహలస్తకా
రొవాస్యాత్ ॥ శిత్వాత్పూర్వస్య దీర్ఘః ॥ ఆసీసా ॥ పత్రైఆత్వం ॥ ఆసి
ఆ॥అపురస్శబ్దై—॥ సఆయుగిఘరసాః ॥ ౧॥౧॥౩౪ ॥ ధనుషివేత్యతోవేత్య
నువర్తతే ॥ అనయోరన్త్యవ్యంజనస్యసకారొవాస్యాత్ ॥ ఇతిసత్వే ॥ ధ్య
శ్చత్వస్వామిశ్చలఇతిపుస్యభవ్యం ॥ అచ్చగసా ॥ పత్రైఆత్వం ॥ అచ్చ
రఆ॥అదస్శబ్దస్యతనూద్వాసునెతి వాచిహః ॥ అహ ॥ పత్రైసుప్యదసా
మరితి అముః ॥ అమూ ॥ అమూట ॥ ఇత్యాదితనువత్ ॥ *****

— శ్రీ ఇతిహలస్తాస్త్రీలితాః శ్రీ —

హకారాన్తనపుంసకలితస్త్వనడువేశబ్దః ॥ అగాగమః ॥ సుఅనడుహ
మిత్యాది కుణ్డవత్ ॥ వకారాన్తైసుదివశబ్దై కప్రత్యయైసుదిఆమిత్యా
ది ॥ రేఫాన్తఃసుగిరమిత్యాదిః ॥ చతుర్శబ్దః పుల్లికవత్ ॥ ఇదంశబ్దస్య
ఇదమిమిత్యత్యిదమిత్యధిక్యత్య ॥—॥ క్లిబెర్వమేదమిణమో
౨॥౨॥౧౨ ॥ నపుంసకేవర్తమానస్యేదమః సుఅమ్ ఇత్యైతాభ్యాం స
హఇదం ఇణం ఇణమౌఇత్యాదేశాభవన్తి ॥ ఇదం - ఇణం - ఇణమౌ
అన్యత్రపుల్లికవత్ ॥—॥ కిం కిం ॥ ౨॥౨॥౧౩ ॥ క్లిబెర్వస్యనువర్తతే ॥
స్వమేతిచ ॥ క్లిబెవర్తమానః కింశబ్దఃస్వనూపహకిమేవభవతి ॥ కింకిం ॥
అన్యత్రపుల్లికవత్ ॥ దామకాశబ్దై ॥ స్నమదామెతినూత్రైఅదామేతి
పర్యుదాసాన్తనపుంసకత్వమ్ ॥ అన్త్యహలోలాపః ॥ దామం దామా
ణం ॥ కుణ్డవత్ ॥ శర్మవర్మశబ్దయోఃస్నమదామెత్యాదినాపుల్లికత్వప్ర
తిజ్ఞానెపి ॥ సప్తంవప్తంఇతిచ దృశ్యతే ఇతి వచనాన్తనపుంసకత్వైకు
ణ్డవత్ ॥ నపుంసకే అస్మజ్శబ్దేఋత్యత్య ॥ మల్లుగసంబుద్ధైరితి మ

జ్ఞుక్ || అంత్యహాలాలోపః | అసి | అసిం | దధివత్ | యద్ | జం |
 జాణీత్యాదిప్రథమాద్వితీయయోఃకుణ్డవత్ || అన్యత్రపుల్లింగవత్ |
 యద్వత్తచ్ఛబ్దః || ఏతదః | సునైసఇణమోఇణమిత్యాదేశాః | ఏసఇ
 ణమో | ఇణం | పక్షులమి త్యాదికుణ్డవత్పుల్లిజవచ్చ | శకృత్ | ఋ
 తతిత్వం | సఇం | దధివత్ || తాదృశ్ | అక్ || రిత్వం | తారినం || ఏ
 వంయాదృశాదయః | షష్ఠపూర్వవత్ | శిరస్ | నభస్ | ఎతయోః స్మ
 మదా మెత సూత్రై పర్యుదాసాన్నపుంసకత్వమ్ | సిరః | ఇహం | వ
 యస్ | సదస్ | సుమనస్ | వఅం || సఅం || సుమణమితి దృశ్యత ఇతి
 వచనాన్నపుంసకత్వం | హఃకుతఃకుభీత్యతోహఇత్యధికృత్య ||—||
 ధనుషివా || ౧ || ౧ || ౩ || అత్రాంత్యహాలాహత్వంవా | ధణుహం | ధణు
 అదస్ || అము | అహచసా | అహ | అమూని | అమూఇం | అమూఇ
 శస్యైవం || అన్యత్రపుల్లిజవత్ || *****

— శ్రి ఇతిహాలస్తానపుంసకలిక్లాః శ్రి —

అథయక్షదస్త్రచ్ఛబ్దావలిక్లావితికేచిత్ || అభిధేయవల్లింగావిత్యవరే ||
 పక్షద్వయేపి రూపనిర్ణయస్సమానః | యక్షద్ సుఇతిస్థితే ||—|| యు
 క్తత్సనాతువంతుంతుమంతుహ || ౧ || ౩ || ౧ || యక్షచ్ఛబ్దస్సనాసహ || తు
 వం | తుం | తుమం | తుహ | ఇతివతురఆదేశానాపద్యతే || తువం ||
 తుం | తుమం | తుహ | త్వమిత్యస్త్రేవసిద్ధావస్థాపెక్షయావల్పపెత
 మిత్యేపి | యక్షద్ జనితిస్థితే ||—|| జసాభేతుభృతుష్టేఽఽతుభృ ||
 ౧ || ౩ || ౩ || యక్షచ్ఛబ్దోజసాసహభేత త్యాదిపక్షాదేశానాపద్యతే | భే ||
 తుభృ | తుష్టే | ఽఽతుభృ | యూయం ||—|| వాబ్బృష్టృష్టే ||
 ౧ || ౩ || ౧ || యక్షదాదేశేషుద్విరుక్త భకారస్యష్టష్టృత్యాదేశానా
 స్తః || తుష్టే || తుష్టే || తుష్ట || తుష్ట | ఇతి జనినవరూపాణి | అమి
 యక్షత్సనాతువంతుంతుమంతు హేత్యతస్య నెత్యన్యదధికృత్య ||—|| అ
 మాతుమేతువచ || ౧ || ౩ || ౧ || యక్షచ్ఛబ్దోమాసహతుమేతుపక్ష త్యాదే

శౌచకాగాత్తువమాదిచ తుప్తయంచాస్సౌతి | తుమే | తువ | తువం |
 తుం || తుమం || తుహ || త్వామిత్యస్యసిద్ధావస్థాపెక్షయావలాపెన్య
 రస్య బిద్ధవమీతిప్రాప్సితమిత్యపిభవతి || శసి | జసాభేతుబ్ధే తు
 యోఉయ్యోతుబ్ధిత్యతోజానత్యన్యననువర్తతే ||—|| శపావోచ||౨౩||౪
 యుష్మత్ శసానహవోచతిచకారాత్ భేదత్యాదీన్నవాదేశాంశ్చాప
 ద్యతే ||వో| భే|| తుయ్యే |తుయ్యే | తుయ్యే | ఉయ్యే | తుబ్ధ | తుష్ట ||
 తుష్ట ||తుబ్ధే||౧||యుష్మాత్||—||టాభేతేదేదితుమంతమి||౨౩||౫||
 యుష్మత్ టావచనైన సహభేదత్యాది షడాదేశానాపద్యతే ||—|| జీ
 టాభ్యాస్తుమపతుఇతుపతుమాఇతుమే ||౨౩||౬ || యుష్మద్జీటాభ్యాం
 సహతుమపితిత్యాదిపంచాదేశానాస్సౌతి | ఎవంచటావచనై | భే||తే||
 దే||ది|| తుమం | తుమఇ | తుమప||తుఇ|| తువ||తుమాఇ|తుమే|త్వయా|
 భిసి ||—|| భిసాభేతుబ్ధేహ్యుబ్ధేహ్యుయ్యోహితుయ్యోహి || ౨౩||౧౦||
 యుష్మచ్ఛిసాసహభేదత్యాదిపంచరూపాణ్యాపద్యతే | వాబ్ధిష్టాన్యో
 ఇతివచనాత్తాభ్యాంయోగేచత్వారి | మిళిత్యానవరూపాణి || భే ||తు
 బ్ధహి || తుయ్యేహి | తుయ్యేహి | ఉబ్ధహి | ఉయ్యేహి | ఉయ్యేహి | ఉ
 య్యేహి | తుయ్యేహి ||౯||యుష్మాభిః | జసా||—||తుబ్ధతుహితౌతుయ్యజ
 సినా ||౨౩||౭ || యుష్మద్జసినాసహతుబ్ధాదీన్ త్రీనాదేశానాపద్య
 తే || వాబ్ధిష్టాన్యోవపి | తుబ్ధ || తుష్ట | తుష్ట | తుహితౌ ||తుయ్య||౫||
 త్వత్ ||—|| తుత్యజివజసా||౨౩||౮|| జీవితినప్తమి | జసీతివంచమ్యే
 కవచనం | తయోఃపరయోర్యుష్టచ్ఛబ్దః || తు || తి | ఇత్యాదేశావాప
 ద్యతే యధాసంఖ్యం | సప్తమీజస్యోర్యధోక్తాపవాదేశాః | జసాహిం
 తోత్రోదోదవః | తకుహింతో | తఇత్రో | తకుః | తకుః | అత్ర
 సర్వత్రదిదోత్రోఇత్యాదినాదీర్ఘః | త్వత్ ||—|| తువతుమతుహ
 తుబ్ధ ||౨౩||౯||జిష్టసావిత్యనువర్తతే|జీపిజసావపరెయుష్మద్తువాదీన్
 చతురదేశానాపద్యతే | జిష్టసౌర్యధాప్రాప్తమేవ | జసాహింతో

త్వాదోదనః । తువాహింతో । తువత్ ॥ తువాః । తువా
 డ్ । తువాహి ॥ తువా । ఇతివత్ । ఏవంతుమతుహయోరపి ప్రత్యే
 కంవత్ । తుబ్భత్వత్ ప్రస్తుజ్ఞాభ్యాః యోగేతుబ్భతుస్తుతుజ్ఞాఇతిత్ర
 యః । త్రయాణామపి ప్రత్యేకంహింతోఇత్యాదివత్ । ఏవంజసా
 పూర్వసూత్రద్వయోక్తానినవ ॥ తృతీయసూత్రోక్తాని షట్టిగ్రంథే
 మిలితావసంచవత్సారింశద్రాపాణి ॥౪౫॥ అత్రయుష్మదః అదంతా
 దేశపక్షేజసిసాహిజసెష్టుగితిద్వయమప్యదాహార్యం । భ్యసి ॥—॥అ
 మ్నోయ్యతుయ్యతుబ్భభ్యసి ॥౧॥౩॥౧౧॥ యుష్మద్భ్యసిపరేఅష్టాడ్యుతు
 య్యతుబ్భఇతివతుర ఆదేశానాపద్యతే । భ్యసస్తుయధాప్రాప్తమేవ॥వా
 బ్భిష్టాజ్ఞావితితాభ్యాంయోగేవత్ । వణ్ణోమిప్యేకైకస్యనవరూపాణి
 ఏవంభ్యసివతుః పంచాశద్రాపాణి ॥ ఏకస్యనవరూపాణి ప్రదర్శ్య
 నై । అష్టైహింతో । అష్టాహింతో । అష్టైసుంతో । అష్టాసుః తో
 అష్టైహి । అష్టాహి । అష్టత్ ॥ అష్టాః । అష్టాడ్ । ఏవండ్య్యతు
 య్య । తుబ్భ । తుష్టు । తుజ్ఞు । ఎవ్వపిప్రత్యేకంనవనవరూపాణ్యు
 దాహారణీయాని । అత్రనర్వత్రరామశబ్దనద్వైమైత్వైజసి ॥—॥ తు
 బ్భోబ్భోయ్యతేఇతుహంతుహతుంహతు నతుమతు మేతుమాఇతుమో
 దేతేదితుఇఎజసా ॥౧॥౩॥౧౨॥ యుష్మద్జసాసహ । తుబ్భ । ఉబ్భాడ్య
 య్య । తఇ । తుహం । తుహ । తుంహ । తున । తుమ । తుమే । తు
 మాఇ । తుమో । దేతేదితు । ఇపి । ఇత్యప్రాదేశాదేశానాపద్యతే ॥
 వాబ్భిష్టాజ్ఞావితితాభ్యాంయోగేవత్సారి ॥ ఏవంమిలితావ్వావిం
 శతీరూపాణి । ననువాబ్భిష్టాజ్ఞావిత్యనెనతుష్టైతిరూపసిద్ధావత్రసూ
 త్రేపునస్తుష్టుగ్రహణంవ్యథమ్ । చ్చన్దోవరూపత్రాణీతీనూత్రా
 ణాంభంసస్తుల్యత్వాదభిప్రాయాపరిజ్ఞానాత్ । యద్వాఅత్రశాస్త్రే
 ఖర్వత్రబహులాధికారాదత్రపునస్తుష్టాభావమాశంక్య పునస్తస్య
 హణం ఆమి ॥—॥ తుష్టాణతుబ్భంతుబ్భాణతుమాణతువాణతుహా

గతుబ్ధవో భేత్వానా ॥ ౧౩:౧౩ ॥ యక్షదేవతానాం సహా । తుష్టానాం ।
 తుష్టానాం । తుష్టానాం । తుష్టానాం । తుష్టానాం । తుష్టానాం । తుష్టానాం ॥
 భే ॥ శ్వా । ఇతి దశాదేశానాం పద్యతే । మౌఖ్యభాగ్యం యోగైశ్చానుపా
 స్తునుశాదితినా విద్వాం చ విద్వాన్తానాం ॥ అవిద్వాన్తానాం ॥ తుష్టామిత్య
 త్ర త్రీణి । తుష్టామిత్యత్రాపి తదేవ । శిష్యైస్త్రీభిస్సహా త్రయోవింశతి
 రూపాణి । ననుతుష్టాణామితి అత్ర సూత్రేన గృహీతవ్యం । స్వభా
 వతపవ తదూహనస్య నిరూపయితుం శక్యత్వాత్ । తథాపి । యక్షదే
 వతః । ఇతిస్థితే అంత్యహం లాపే ఆమోహశిక్పతే అధికపరేతో య
 క్షదీతి యస్య తత్వే శితిదీనుకృతీ ర్నైష్టస్య మ్మత్వేన సిన్ధ్యతీతి । సత్యమే
 వ । తథాపి సూత్రకృతాం ప్రవృత్తిర్విచిత్రైశ్చాపయితుం తద్గ
 హణమితి సంతోష్టవ్యం । యష్టాకం । శౌ । జీహాభ్యాస్తమపశ్చత్వాది
 నాతుమపశ్చత్వాద్యాదేశాః పంచ । తుతదజిష్టసావితిజిష్ట యధాక్ర
 మప్రాప్తస్త ఇత్యాదేశపకః । పంచమత్ । తుమప । తుఇ । తుప ॥
 తుమాఇ । తుమే । తుమ్మి । అత్ర జేర్నిరితిమిరెన । నతుర్దాదయః స
 ర్వనామశబ్దత్వేన నదంతత్వాత్ । సుపి । జీవిత్యనువర్తనా నేతువతు
 మతుమాతుభ్యేతి సూత్రే నియుక్తదస్తువాదయశ్చ త్వారణదేశాన్సుపివ
 రేతు వేసుంతు వేసుతు మెసుంతు మేసుతు హేసుంతు హేసుతుభ్య
 సుం । తుభ్యసు । తుమ్మైసుం । తుమ్మైసు । తుమ్మైసుం ॥ తుమ్మైసు ॥ అ
 త్ర భిష్ట్యస్సుపీత్యేత్వంతుతదజిష్టసావితి సుప్యపితుఇత్యాదేశః । ఇ
 దుతోర్దిరితిదీర్ఘః ॥ తూసుం । తూసు ॥—॥ ఇతి యక్షచర్చః ॥***

— శ్రీఅధాస్తచర్చః శ్రీ—

సా ॥—॥ అస్తత్తునాన్మిహమహామహామహాన్మ్యన్మి ॥ ౧౩:౧౪ ॥ అ
 స్తత్తునానహా । అమ్మి । హం ॥ అహతిం । అహం । అహమ్మి । అమ్మి ।
 ఇతి మధాదేశానాం పద్యతే । అమ్మి । హం । అహతిం । అహం ।
 అహమ్మి । అమ్మి । అహమిత్యర్థః । జసి ॥—మో భేవతింజసా ॥ ౧౩

భృగీసరతః । అష్ట । మమ । ఇత్యేతావాదేశావాపద్యతే । భృగస్త్ర
యధాప్రాప్తమేవ । ఎకైకస్య అష్టాహింతోమమాహింతోఇత్యాదీనిన
వనవరూపాణిరామశబ్దవస్త్రపికిల్పనీయాని । అస్తత్ ॥ ౧౮ ॥ జసి ॥
॥—॥ అష్టం మజ్ఞం మజ్ఞ మిశ్రమహమహం మేచజసా ॥ ౨౩ ॥ ౨౪ ॥
అస్తద్దజసాసహ అష్టమిత్యాదీన్ సప్తాదేశాన్ చకారాదష్టమ
హాచావద్యతే । అష్టం । మజ్ఞం । మజ్ఞ । మిశ్ర । మహ । మహం ॥
మే ॥ అష్ట । మమ ॥ ౧౯ ॥ మమ । ఆమి । అష్టే । అష్టా । అష్టాణమమాణమహా
ణమజ్ఞాణమజ్ఞాష్టాష్టం జ్ఞాణామ ॥ ౨౩ ॥ ౨౬ ॥ అస్తదామాసహ
అష్టే ఇత్యాదీనైకాదశాదేశానావద్యతే । క్వాప్తసుపాస్త్రసుశాదితి బిందు
యోగేవత్వారి । అష్టే । అష్టా । అష్టాణ । అష్టాణం । మమాణ ।
మమాణం । మహాణ । మహాణం । మజ్ఞాణ । మజ్ఞాణం । మజ్ఞ । అ
ష్ట । అష్టం । జ్ఞాణా ॥ ౧౯ ॥ అస్తాకం । జా । మిమిమమామిమపి
మేజీటాఇత్యనెనపంచాదేశాః ॥—॥ అష్టమమమజ్ఞమహాజిపి ॥ ౨౩
౨౭ ॥ జిపిన ప్రమాణంవరతః । అస్తద్దాష్టే త్యాదిచతురతిదేశానాపూర్తి
జిసుపార్యధాప్రాప్తజేడేజేర్మిరితిచ । మి । మిశ్ర । మమాశ్ర । మపి ॥ మే ॥
అష్టే । అష్టాష్టి । మమే । మమష్టి । మజ్ఞే ॥ మజ్ఞాష్టి ॥ మహే ॥ మహ
ష్టి । ౧౩ ॥ మయి ॥ జాపస్తదః । అష్టాద్యాదేశస్థలైకే ఖస్సింష్టితిర్థాద్యా
దేశాంతోదాహరణప్రదేశానాభావస్తువిచారణీయస్త్రైవిక్రమే ॥ సుపి
అష్టాదయః । అత్ర సుప్యతపత్వం వికల్పితమితికేచిత్ । అష్టైత్యన్య
సుపితతతపత్వమిత్యపరే ॥ అష్టాసు । అష్టేసు । అష్టాసు । మమేసు । మమ
సు । మజ్ఞేసు ॥ మజ్ఞసు ॥ మహేసు ॥ మహసు ॥ ఎతేహమేవక్వాసుపాస్త్రసు
శాదితివాబిందాసతినబిందుకానవ ఇతరై సవేత్యష్టాదశరూపాణిసుపః ॥
అస్తాసు ॥ ౧౮ ॥ ఇతియుష్కదస్తత్ప్రక్రియా ॥—॥ సదృశం త్రిమలిం
గమనర్వాసుచవిభక్తిసు । వచనెమచన ర్వేమయన్న వ్యేతితదవ్యయం ॥
అధావ్యయాని ॥—॥ అవ్యయం ॥ ౨౧ ॥ ౩౧ ॥ అధికారోయమాపాద

పరిసమాప్తైః । ఇతఃపరంయేవక్యం తేత్యవ్యయసంజ్ఞాజ్ఞేయాః॥—॥ ఆ
మలభ్యుపగమే ॥౧॥౩౧॥ అభ్యుపగమాభేదమేతిప్రయోక్తవ్యం॥ఆ
మబహుభావణావర్తే । ఆమసంసక్మలెపీతి కేచిత్ ॥—॥ తంవాక్యోప
న్యాసే ॥౧॥౩౩॥ తమిత్యవ్యయంవాక్యోపన్యాసే ప్రయోక్తవ్యం॥
తంతి ॥—॥ ఇతిచేతిచిత్తవ్యవస్థా ॥ ౧॥ ౩౪ ॥ అవధారణార్థే ।
ఇతి ॥ చేతి॥వితి॥ వ్యతిత్యేతేచత్వారః । ప్రయోక్తవ్యాః॥గహీతృఇతి ॥
గృహీతృవ ॥ జంచేతి॥యదేవ॥ తంచిత॥ తదేవ ॥ దేవాదిపాతాద్వి
త్వే ॥ తెచ్చిఅధర్మా । తపవధన్యాః । తెచ్చిఅనుఉరిసా । తపననుపురు
షాః ॥సావ్యనయోరూపేణ । నవనయోరూపేణ ॥—॥హద్ధినిర్వదే
౧॥౩౫॥ హద్ధితినిర్వదేప్రయోక్తవ్యం ॥ హానికశబ్దవత్ । హద్ధికిట్టం॥
—॥దరలగ్ధేతిత్వేవా ॥౧॥౩౬॥దరేత్యవ్యయమధైతిత్వేవాప్రయో
క్తవ్యం । దరవితినిలం । అథఃమీషద్వాపికసితం ॥—॥కిణోప్రశ్నే ॥
౧॥౩౭ ॥ ప్రశ్నైకిణోఇతిప్రయోజ్యం । కిణోచిట్టసి । కిమితిత్వసి
॥—॥మివపివవివవి । అవవ్యవవాధై । ౧॥౩౮॥ మివ॥పివ॥ వివ । వితి
వ॥స్వ । వదేత్యేవాధైప్రయోక్తవ్యాః । కమఘంమివ । చందేణపివ ॥
హంసావివ ॥ బాలావితి॥ఉలతిస్సవసీతిశత్రుణం॥ఉదకస్యవశీతలత్వం॥
సాలరస్సవ్వగంభీరితిం । సాగరస్యవగాంభీర్యం । పక్షైకమలమివత్యా
ది ॥—॥కిరగరహిరకిలాధై ॥ ౧॥౩౯॥ ఏతే త్రయఃకిలాధైవాప్ర
యోక్తవ్యాః । కలంకిర । కృతంకిల । తస్యగరపిటవలింసా ॥ తస్యకిల
ప్రియవయస్యః ॥ వాహిత్రాహిర ॥ వ్యాహృతాకిల ॥ పక్షైకలంకి
రత్యాది ॥—॥ అన్యైఅశ్చర్యే ॥౧॥౪౦॥ అన్యైఇత్యాశ్చర్యేవాప్ర
యోక్తవ్యం । అన్యై కహంభాఇ ॥ అశ్చర్యంకథంభాతి॥ పక్షైకహమ
శ్చరితిం ॥—॥ అబ్ధౌపశ్చాత్తాపసూవనాదుఃఖసంభావణాపరాధా
నందాదరభదవిస్తయవిషాదభయేషు ॥ ౧॥౪౧ ॥ అబ్ధౌఇతి పశ్చా
త్తాపాదిష్టేకాదశనుప్రయోక్తవ్యం ॥ పశ్చాత్తాపే ॥ అబ్ధౌమహం

ఖుపావమాఅరిఅం । నుహత్థలుపాపమాచరితమ్ । సూచనాయాంఅ
 బ్బాదుకరొఅగధ్ధౌ । దుమరఆరభిః । దుఃఖేఅబ్బాసవ్వంగలం । స
 ర్వంగతం । సంభావణేఅబ్బాకిమిణం । కిమిదం । అపరాధే అబ్బాపగ
 ధణంహరంతిఖలా । పరధనంహరంతిఖలాః । ఆనందే । అబ్బాసుప్ప
 హోఅమిణం । సుప్రభాతమిదం । ఇత్థానీనియధాయోగం కవిభిః ప్ర
 యోక్తవ్యాని ॥—॥ హుంపుచ్చాదాననివారణే ॥౨౧౧౪౨॥ హుమి
 త్యవ్యయంపుచ్చాయాందానె నివారణేచ ప్రయోజ్యమ్ । పృచ్చా
 యాం । హుంకహఅసమ్భవం । కథయసద్భావమ్ । దానెహుంనుహ
 ధనమ్ । మమధనమ్ । నివారణేహుంచిట్ట ॥—॥ వణెనిశ్చయానుకం
 వ్యవికల్పే ॥౨౧౧౪౩॥ వణెత్తి నిశ్చయాదా ప్రయోజ్యమ్ ॥ నిశ్చ
 యే । వణేహోఇ । నిశ్చయోభవతి । అనుకంప్యే ॥ దాసోవణెముచ్చ
 ఇ । దాసోనుకంప్యానముచ్చతే । వికల్పే । హోఇవణేహోఇ । భవ
 తినభవతివా ॥—॥ సంభావనెఅత్తిచ ॥౨౧౧౪౪॥ సంభావనెఅత్తిచ
 కారాద్వణేత్తిచ ప్రయోజ్యమ్ । అత్తిచెఅరకింఱమెచ్చసి । అయిదెవ
 రకింఱవశ్యసి । ఎచం । వణెపి ॥—॥ ఆనంతర్యేణవరిఅ ॥౨౧౧౪౫॥ ణ
 వరీ త్యానంతర్యాధై ప్రయోజ్యమ్ । ణవరిఅసె రహవణ్ణా । అనం
 తరమస్యరఘవతే ॥—॥ కేవలెణవర ॥౨౧౧౪౬॥ ణవరెతికెవలె ప్ర
 యోజ్యమ్ । ణవరదోజ్జణంపఅడిఅం । కేవలందోజ్జణన్యంప్రకటితం ॥
 కేచిత్తుకెవలానంతర్యయోర్ణవరణవరీ త్యైకమేవసూత్రమాహుః । తన్న
 తేఉభావపుభయార్థౌ ॥—॥ భందగృహోణాధే ॥౨౧౧౪౭॥ భం
 దెటగృహోణాధేవాప్రయోజ్యమ్ । భందపాప్పం । గృహోణపుష్పమ్ ॥
 —॥ భందివికల్పవిషాదసత్యనిశ్చయ పశ్చత్తాపేషుచ ॥౨౧౧౪౮॥
 భందీ త్యైతద్వికల్పాదిషుచకారాద్గృహోణాధేచ ప్రయోజ్యమ్ । వి
 కల్పే । భందిహోజ్జపీతాహే । వాభవెదానీం । విషాదే । భందిచళ
 ణాణటసాణమాణిట । హంతచరణానతస్సనమానితః । సత్యే । భందితు

హాసామో । సత్యంతవసామః । నిశ్చయే । సాహిజ్జభందితుహ
 కిజ్జం । సాధ్యతేనిశ్చయేనతవకార్యం । పశ్చాత్తాపే । భందినదిట్టాపి
 ఓ । హంతనదృష్టః । ప్రియః । గృహాణాథేభందిధణం ॥—॥ సం
 భాషణరతికలహేరెఅరె ॥ ౨౧౧౮౯ ॥ సంభాషణరతికలహేచరెఅరె
 ఇతిప్రత్యేకంప్రయోజ్యమ్ ॥ సంభాషణే । రెఘస్త । అరెఘస్త ॥
 రతికలహే । రెకిఅల ॥ అరెకిఅల ॥ కిరవ ॥—॥ హరెత్తేపెచ ॥ ౨౧౧
 ౫౦ ॥ త్తేపె । చకారాత్సంభాషణరతికలహయోశ్చహరెఇతిప్రయో
 జ్యమ్ ॥ త్తేపె । హరెణిశ్శజ్జ । సంభాషణే ॥ హరెపురిసా । రతికల
 హే ॥ హరెబహువశ్యహ ॥—॥ ధూకుత్సయాం ॥ ౨౧౧౫౧ ॥ ధూ
 ఇతి కుత్సయాం ప్రయోజ్యమ్ ॥ ధూణిశ్శజ్జాథాహా ॥—॥ డోగ్ధా
 విస్తయసూచనాత్తేపె । ౨౧౧౫౨ ॥ డోఇతి గ్ధాదిషుప్రయోజ్యమ్ ॥
 గ్ధాయాం । డోణిశ్శజ్జ । విస్తయే డోకహంఘణిఅం । సూచనాయాం
 డోకేణవిణ్ణాఅం । కేనాపి నవిజ్ఞాతమ్ప్రకాతస్యవాక్యస్యవిప
 ర్యాసశంకానివర్తనలక్షణాత్తేపః । తత్రడోభణిదవ్వం । కకుభణిత
 వ్యం ॥—॥ పుణరుత్తంకృతకరణే ॥ ౨౧౧౫౩ ॥ పుణరుత్తమిత్కృతకర
 ణేప్రయోజ్యమ్ ॥ అయినహసుపుణరుత్తం ॥ కృతకరణంసహస్వేత్యర్థః
 ॥—॥ హుఖునిశ్చయవిస్తయవితరేషు ॥ ౨౧౧౫౪ ॥ హుఖుఇత్యేతా
 నిశ్చయాదిషుప్రయోజ్యౌ । నిశ్చయే । హువధిఅం । అసంశయంప
 రితిమ్ । విస్తయే । హువసో కొధణుహరో ॥ వితరొనామడోహ
 స్సంశయోవా । డోహే । హుపిట ఆఅమిస్సది । సపశయే । హరీహు
 హరోహు । ఎవంఖుఇత్యపి ప్రయోజ్యమ్ ॥ బహులాధికారాదను
 స్సారాత్పరోహుర్నప్రయోజ్యః ॥—॥ ణవివైపరీత్యే ॥ ౨౧౧౫౫ ॥
 ణవిఇత్యేతద్వైపరీత్యేప్రయోజ్యమ్ ॥ ణవివిహివిపరిణామో । విపరీ
 తోవిధివిపరిణామః ॥—॥ చచ్చేవిషాదభయవారణే ॥ ౨౧౧౫౬ ॥ వి
 షాదభయవారణాథేషుచచ్చేఇతిప్రయోజ్యమ్ ॥ చచ్చేఘణిఅం ణవి

ష్టరామో | విషాదఘణితం నవిస్త్ర గామః || భయే || చచ్చెపలాశ్చదం
 తేఽభయేనపలాయితం తెన| వారణే|| వచ్చేచాపలం| నాచాపలం ||—||
 ఆమం త్రణేపప్పెచ|| ౨౧౧౫౭ || పప్పెచలచకారాచ్చచ్చెఇతిచామం త్ర
 ణేప్రయోజ్యమ్ | పప్పెపితి ||—|| వాసఖ్యామామిసాథాహా లే || ౨
 ౧౧౫౮ || ఆమం త్రణత్వత్వసర్తతే | సంఖ్యాఆమం త్రణేనామి || హ
 థా | హా లే | ఇతి త్ర యోవాప్రయోజ్యః || మామిభామిణి| ఎవంహ
 థాహా లేచ| పత్తెసహి||—దెసమ్మఖికరణేచ|| ౨౧౧౫౯ || సంమ్మఖికరణే
 చకారాత్పఖ్యాఆమం త్రణేచదెఇతిప్రయోజ్యమ్ | దెసహి | దెరామ|
 దెజాణఇ ||—|| ఓపశ్చత్తాపసూచనె || ౨౧౧౬౦ || పశ్చత్తాపెసూ
 చనెసఓఇతిప్రయోజ్యమ్ | ఓకలిం పావం | సూచనె | ఓతుహచరి
 లింసవ్వంవిణ్ణాల ||—|| అణణాఇం నఇద్ధే || ౨౧౧౬౧ || అణ | ణా
 ఇం | ఇల్లేఞాపుత్తాద్ధేస్యాతాం | అదింతిలింముణంతి | నచిన్తితం
 జానంతి | ణాఇంకరెమిరోసం | నకరోమిరోపం ||—|| నిశ్చయనిద్ధా
 రణేనలె || ౨౧౧౬౨ || నిశ్చయే నిధాఁరణేచవలె ఇతిప్రయోజ్యమ్ ||
 నిశ్చయే || వలెసేహో || సింహఎవాయం | నిధాఁరణే | వలెపుగిసా
 ధణంజఓఖత్తిఆణం | త్తత్తియాణాంధనంజయపవపురుషః ||—|| నూ
 ణేవిమశేఁ || ౨౧౧౬౩ || విమశేఁమణేఇతి ప్రయోజ్యమ్ || మణేసూ
 రో | కింస్విత్సూరః ||—|| మాఇమాధేఁ || ౨౧౧౬౪ || మాఇఇతిమా
 కారాధేఁప్రయోజ్యమ్ | మాఇహోదురోసా | మాభవతురోపః ||
 ఆలాహినివారణే || ౨౧౧౬౫ || నివారణేఆలాహాఇతిప్రయోజ్యమ్
 ఆలాహివిసాదెణ | అలంవిమాదెన ||—|| లక్షణేజేణలేణ|| ౨౧౧౬౬
 పతౌలక్షణేప్రయోజ్యో || భమరరులిం జేణలేణకమశవణం||—|| త్వో
 దవాపోతాః || ౨౧౧౬౭ || అవలపశ్యత్యేతాపుపసర్గాడతత్తఃవికల్ప
 ధాఁనిపాతశ్చఓత్వం వాపద్ధ్యనై | ఓఆరో || అవతారః | అపకారో
 వా || ఉత | ఓవిరపమిణహస్థలే || ఉతఓరచయామినభస్థగె | పత్తెతి

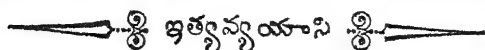
వఆరొఇ త్యాది॥—॥ ఉడుఉపె ॥౨౧౧౬౮॥ ఉపఇత్సప్సనగె= ఉడుఇతి
 ద్విధాప్రయోజ్యమ్ ॥ ఉఆరో । ఓఆరో । ఉవఆరో । ఉపచారః ॥—
 ప్రత్యేకముఃపాడిఎకగ్రం పాడికగ్రం ॥౨౧౧౬౯॥ ప్రత్యేకమిత్యస్మి
 న్నధే=పాడిఎకగ్రంపాడికగ్రంఇతి తుప్రయోజ్యమ్ । పాడిఎకగ్రం
 పాడికగ్రం । పత్రైసచ్చైలం । అత్ర త్యోచైత్యఇత్యస్యచః ॥—॥ స్వ
 యమోఅప్పణా ॥౨౧౧౭౦॥ స్వయమిత్యస్యాథే= అప్పణేతివాప్ర
 యోజ్యమ్ ॥ అప్పణాపాట । స్వయంపాకః ॥—॥ ఏకగ్రసరిలం యు
 డితి సంప్రతి ॥౨౧౧౭౧॥ యుడిత్యథే= సంప్రత్యథే=చఎకగ్రసరిల
 మితితుప్రయోజ్యమ్ । ఎకగ్రసరిలం । యుడితిసంప్రతివా॥పత్రైయు
 త్తి సంపత్తి ॥—॥ ఇహరాఇతరధా ॥౨౧౧౭౨॥ ఇహరాఇతిఇతరధా
 థే=వాప్రయోజ్యమ్ । ఇహరా । పత్రైఇలరహా ॥—॥ ముధామోర
 ఉల్లా ॥౨౧౧౭౩॥ ముధేత్యథే=మోరఉల్లేతితుప్రయోజ్యమ్ । మోరఉ
 ల్లా । పత్రైముహా ॥—॥ అయివి ॥౨౧౧౭౪॥ అయిత్యథే=విఇతివా
 ప్రయోజ్యం । అతఎనవచనాదైకారస్యాసి ప్రాకృతేప్రయోగః ॥ విస
 హి ॥ పత్రైఅనహి ॥—॥ ఉవపశ్యే ॥౨౧౧౭౫॥ పశ్యేత్యథే=ఉవే
 తివాస్యాత్ । ఉవణి ప్పశణిస్ఫండా । పశ్య నిష్ఫలనిష్ఫండా । పశ్య
 తేత్యథే=ఉవహఇతిచదృశ్యతే॥ ఉవహగొట్టనుష్టుమ్మి । పశ్యతగొష్టమ
 థ్యే ॥—॥ ఇజైరాఃపాదపూరణే ॥౨౧౧౭౬॥ పాదపూరణేథే=ఇ
 జై । ర । ఇత్యేతేతుప్రయోక్తవ్యాః# రామోఇ । ఎవంజైరయోరపి । అ
 హా । అంహా । హా । నామ । హే । అహాహ । హి । అఇత్యాదయః
 సంస్కృతవచనసిద్ధాః ॥ అధాన్యయేషు కేచిద్విశేషాఃప్రదశ్యకంతే॥
 కహం । కిహ । ఇఆణిం । ఇఆణి । అత్రహంసాదిత్వాద్వికప్తేన వి
 స్తూతాపః ॥—॥ ఏష్టేంఎత్తాహేఇగానీమః ॥౧౧౩౧౦౩॥ ఇదానీంశబ్ద
 స్యఏష్టేంఎత్తాహేఇత్యాదేశౌ భవతః ॥ ఏష్టేం । ఏత్తాహే ॥—॥
 బాహింబాహిరౌబహిసః ॥౧౧౩౧౦౪॥ బహిస్శబ్దస్యబాహింబాహి

రా|ఇత్యేతా వాస్యాతామ్ । బాహిం॥బాహిరా । ఉవరిం॥అత్రవక్త్రా
 చితాన్విప్లిప్తిః ॥—॥ యత్తస్యమ్యగ్నిష్వక్ష్మృథకొమల్ ॥౧౧౩౨॥ అ
 న్త్యహాలాశ్రమదీప్తిత్యంత్యహలభ్యనువర్తతే । ఏషామంత్యహలా
 మస్యాత్ । యత్ । జం । తత్ । తం । సమ్యక్ । సమ్మం । అత్ర
 మనయామితియలాపః । విష్యక్ । వీసుం । అత్రఉల్బవనీత్యాదినా
 వకారసంబంధినోవర్ణస్యఉత్పమ్ । రవ లెతివలాపః । శోలు=ప్రేత్యాది
 నాదీర్ఘః ॥ఉచ్చైః । అత్రవివచిత్యతవివభ్యధిక్ృత్య ॥—॥ ఉచ్చై
 ర్నీచైసారలః ॥౧౧౧౦౦౮॥ అనయోరైచః అలభిత్యాదేశోభవతి । ఉ
 చ్చఅ । నీచఅ । పృథక్ । అత్రఖఘేత్యాదినాథస్యహః ॥—॥థఃపృ
 థకితు ॥౧౧౩౨౧౦॥ అత్రధస్యథావాస్యాత్పక్షాహత్వమ్ । యత్తస్య
 మ్యగ్నిత్యాదినాంత్యహలామత్వమ్ । వృష్టివృథగి త్యాదినాఋత్యత్వము
 త్వంచ । పిథం । పుథం । పిహం । పుహం । మిధ్య । అత్రధ్యశ్చత్స
 ప్సామితిసూత్రేణధ్యస్యధః । మిచ్చా ॥ ఈషత్ । అత్ర స్వపాదితాన్వి
 దతిశ్చల్ । ఇసి ॥—॥ కూరొగౌణేషతః ॥౧౧౩౧౦౦౨॥ ఈషచ్ఛబ్దస్యగౌ
 ణస్య కూరభిత్యాదేశోభవతి । చించవ్వకూరసంకారా । చంచేవేషద్వ
 క్రా । యధా । తధా । అథవా । కదా । తగా । ముధా । ఉభయ
 ధా । అన్యధా । ఇత్యాదౌనవావ్యయోత్థాతాదావిత్యాదెరాకారస్య
 వికల్పేనహాస్యః । జహ । జహః । తహ । తహః । అహవ । అహవా
 ఇత్యాది ॥—॥ ఉహాదోల్బృషే ॥౧౧౧౦౮౬॥ అత్రఋతఉత్వమూ
 త్వమోత్వంచస్యాత్ । ముసా । మూసా । మోసా । శ్వః । అత్రప
 కాచిశ్వస్వఇతిసంయుక్తస్యాంత్యహలః ప్రాగుత్వం । సువో । క్వాప్ర
 త్యయస్య ॥—॥ తుమత్తుఆణతూణాః క్త్వః ॥౧౧౧౦౧౯॥ క్వాప్రత్యయ
 స్య । తుం । అత్ । తుఆణ । తూణ । ఇతిచత్వారఆదేశోభవంతి|తుం
 దట్టుం । తుఆణ ॥ దట్టుఆణ । తూణ । దట్టుఆణ । అత్ర ఘేత్తుంతవ్య
 క్త్వాసు గ్రహేరిత్యతఃతుంతవ్యక్త్వాస్పిత్యధిక్ృత్య ॥—॥ తాట్టాద్భ

శః || ౨౪|౪౫ || దృశ్యోన్మయస్యతుమాదిషుపరేషుతాతకారేణ సహద్వి
రుక్తః | రోభవతి | ఇహతః ఋకాచిత్యత్వం చ | అత్ | భమిః | భమిత్వా
||—|| ఘేతుంతవ్యక్తావస్థుః || ౨౪|౪౬ || తుమాదిషుపరేషు
ఋహేధాతాఘోదత్యాదేశోభవతి | ఘేతుం | ఘేతుతాణ | ఘే
తుతాణ | అత్రతుంఋహజేఽ తుమున్యాగ్రహితోనతుక్తావదేశః | క్తా
ఋహజేనైవ తస్యసిద్ధత్వాత్ | ఘేతుంతవ్యక్తావస్థుఋహేరిత్యతస్య
స్తవ్యక్తావస్థిత్యధికృత్య ||—|| అంత్యస్యవచిముచిరుదిశ్రుభుజాఙ్కాల్
౨౪|౪౭ || తుమాదిషుపరేషుఎషామంత్యస్యహలాఙ్కాన్వలిత్యాత్ |
వచి | వోతుం | వోతుతాణ | వోతుతాణ | ముచి | మోతుం | మోతు
తాణ | మోతుతాణ | రుచి | రోతుం | రోతుతాణ | రోతుతాణ | శ్రు ||
ఘోతుం | ఘోతుతాణ | సోతుతాణ | ఘజ || భోతుం | భోతుతాణ | భో
తుతాణ | అదంతేషుఅదేల్లుక్యాన్వౌరత్యత్యతోత్యత్యధికృత్య | మోమ
మషిష్వచ్చేత్త్యత్యధిపత ||—|| ఎచ్చక్తావస్థుంతవ్యభవిష్యతి || ౨౪|౪౮ ||
క్తావస్థిషుపరేష్వతెచ్చవతి చకారాదికారశ్చ | క్తావ | హసేడోణ |
హసిడోణ | తుం | హసేడం | హసిడం | ఎవమదంతేసర్వత్రక్తా
తుమునారుదాహార్యం | అత్యతికిం | కాడోణ ||—|| ఆభూతభవిష్య
తచకృత్తాః || ౨౪|౪౯ || అంత్యస్యేత్యనువర్తతే ఘేతుంతవ్యేత్యతస్యం
తవ్యేత్యాదిచ | కృత్తోన్మయస్యధూతేభావిష్యతీచకారాస్తుమాదిషుచఆ
కారోభవతి | కాడం | కాడతాణ | కాడోణ | కృత్యా | ధాతోరిత్యధి
కృత్య ||—|| యోరేడే || ౨౪|౫౦ || ఇశ్చడేశ్చయః | ధాతోరివణో
వర్ణయోరేదోతాయధాసంఖ్యంస్తః | ణేడోణ | ణేడతాణ | నీత్యా || జే
డోణ | జేడతాణ | జిత్యా | సోడోణ | సోడతాణ | శ్రు త్యా | ఏవం
సర్వత్రఇవణోవర్ణయోరుదాహార్యం ||—|| ణోహశ్చవిజిపూశ్రు
భూస్తుపాలూభ్యః || ౨౪|౫౧ || ఏభ్యఃపరోణఇత్యాగమోభవతి | తత్స
న్నియోగేన దీఘస్యహ్రస్వశ్చ | చిణ్డోణ | చిత్వా | జిణ్డోణ | జిత్యా

సునిహేణ | శ్రుత్వా | హునిహేణ | హుత్వా | పునిహేణ | భునిహేణ
 లునిహేణ | అత్ర దీర్ఘస్య హాస్యః | అత్రణకారాత్పరస్యాకారస్య
 ఏచ్ఛక్తావతుమిత్యాదివాపకారః | తథాచచిత్రహేణత్యాదిసిద్ధమ్ || జ్ఞా
 త్వా | అత్రజాణముజ్ఞాత్వాజ్ఞాథాత్పాదాదేశేజాణిహేణ | బహు
 లాధికారాజ్ఞానాదేశస్య క్షిప్రదిష్టకల్పితవచనాదస్యాభావేనాహేణ ||
 అత్రజ్ఞమోరితిజ్ఞస్యనాదేశః | దీర్ఘస్యజ్ఞస్యాదేశాన్తస్యాపిదీఘః ||
 అత్రసంస్వత్రక్వాప్రత్యయాదేశసంబంధినోణకారాత్పరణః క్వాసుపా
 స్తు సునాదితివాచ్యేదౌదత్తూణం | దత్తుత్రాణం | కాహేణం | కాహత్రాణం |
 ఇత్యాద్యపి సంచారణీయమ్ | వందిత్యాదృతితుసిద్ధావస్థాపేక్షయావలూ
 పె | సదా | ఇత్తుసనాదాదితితదేరాకారస్యవాత్యైసజ | సత | ఉభ
 యత్రప్రాప్తయోలుగితిదలాపః | అపి | అత్రలుగన్యయత్యగాద్యా
 త్తదచిత్రాధికృత్య || వాలాబ్ధరణ్యిత్యతావేతిచ | ఆదేవితచ ||—||
 అపిపదాత్ || ౧ | ౨ | ౫ || పదాత్పరస్యాపీత్యుపసగఃస్య ఆదర
 చావాలుక్స్యాత్ | కింవి | కిమపి | తంవి | తమపి | కేణవి | కేనాపి
 అహంవీత్యాది | పదాత్ || అవిణామ ||—|| ఇతే || ౧ | ౨ | ౬ || పూ
 ర్వంసర్వమనువర్తతే | పదాత్పరస్యైతి శబ్దస్యాదరచాలుక్స్యాత్ ||
 యోగవిభాగాన్నిత్యం | కింత | కిమితి | జంతి | యదితి | తంతి | తది
 తి | అత్రయత్రత్సమ్యగితివిద్వః | జుత్తంతి | యుక్తమితిపదాదితికిం |
 ఇతివిర్యునుహాణిశబ్ద | ఇతివింధ్యగుహానిలయాయాః | అత్రత్వేదిత
 ఇత్యత్రత్రిత్రాధికృత్య | మూషికవిభీతకేత్యాదరదితిచ ||—|| ఇతా
 తావాక్యాదౌ || ౧ | ౨ | ౪ || వాక్యాదిభూతేఇతిశబ్దేతకారసంబంధినశ్చకా
 రస్యతత్త్వంభవతి | ఇతీకారస్యాత్త్వం | వాక్యాదిభూతఇతికిం | పిపిత్తి
 ప్రియైశ్చి ||—|| తోచః || ౧ | ౨ | ౭ || ఇతేరిత్యనువర్తతే | అచఃపరస్య
 తిశబ్దస్యాదరచః తకారోభవతి | యుత్తి | యుడితి | నూనం | ఎవం ||
 కిం | సం | అత్రమాంసాదిత్వాద్వికల్పేనబిందులూపే | ణూణం |

ణూణ | పవం | ఎవ | కిం | కి | సం | స | యావత్ | తావత్ | ప
 వమేవ | అత్ర పవమేవ దేవకులెత్యానానూత్రైణామంతర్వర్తమాన
 స్య పకారస్యాచానహలూపె | జా | జావ | తా | తావ | పమేవ |
 ఎవమేవ | కు త్ర | కుతః | త్రతసి దకిమోల్గ-ఇతికిమః కాదేశేసార్ధ
 హస్త్రులఇతిత్రులస్త్రిష్వదేశేషు | కహి | కద్ధ | కహ | తస్మాదా
 శేకతఇతితే ||—|| అతాడోవిసర్గః || ౨ | ౨౧౨ || అకారాత్పరవిస
 గ్నోఽడిదోకారోభవతి | కట | అత్రైవదోత్రాతనఇతితసాదోత్రాకదో
 కత్తా | సిద్ధావస్థాపెక్షయాకుట | కుదో | ఎవమగ్రతః | అగ్రట | పు
 రతః | పుగట | సగ్వతః | సవ్వట ఇత్యాది | నపునర్శబై ||—|| శిక్షుజ్ఞు
 పునరితు || ౧౧ | ౨౨ || అంత్యహలోశ్రదుదీత్యతంత్యహలఇత్యనువర్తతే
 నపునర్శబైఅంత్యవ్యంజనస్యశానుబద్ధఇకారోలుక్పవాభవతి | శిశ్వా
 త్సూర్వస్యదీర్ఘః | ణడణాఇ | ణడణా | పక్షేణడణ | ణడణా | పున
 ర్శబై | పుణాఇఇతిచదృశ్యతే | ణడణేత్యత్రపదాదిత్వాత్పస్యలాపా
 భావేపి బహులాధికారాత్క్వచిదాదెరపి భవతితి పకారస్య లాపా
 భవతి | తేనణడణా | నపునః | స్రీసక్తాద్యద్యహమిత్యాదోకించిదుచ్య
 తే | యదిఇమాః | వయం అన్యత్ర ఇత్యాదౌ | ఆదెరిత్యధిక్పత్య ||—||
 లుగవ్యయిత్వదాద్యాత్తదచః || ౧ | ౨౩ || అవ్యయాత్త్వదాదేశ్చపరస్యతద
 చః తయోరేవావ్యయిత్వదాద్యోరాదెరచౌ బహులంలుక్స్యత్ | అ
 వ్యయాత్తావత్ | జఇఅహం | జఇహం | యద్యహం | జఇఇమా | జఇ
 మా | యదీమాః | త్యదాదేశఃపరస్య | అన్తాఅణ్ణధ | అన్తాఅణ్ణధ | వయ
 మన్యత్ర || ఆదెరితికిం | జఇఇమాఇత్యాదావనాదెర్నాభూత్ | ఎవం
 సర్వత్రావ్యయసంబధినస్త్యదాదెరచౌలోపాద్రిప్తవ్యః ||***||

అథతద్ధితాదేశాః ||—|| మంతమణవంతమాఅలుఅలఇరఇల్లఉల్లఇంతా
 మతుపః || ౨ | ౧౧ || మతుష్ప్రత్యయస్యమంతాదయఆదేశాయథాప్ర

యోగంభవంతి । మంత్ర । శ్రీమాన్ । సిరిమన్తా । పుణ్యమన్తా । మణి
 ధనవాన్ । ధణమణి । వస్త్ర । భక్తిమాన్ । భక్తివన్తా । మా । హ
 నుమాన్ । హనుమా । పటవాన్ । పడమా ॥ అశు ॥ గౌహాళూ । ద
 యాళూ । శజ్జాళూ ॥ అల ॥ సద్ధాలో । జడాలో । రసాలూ । జొ
 స్థాలో ॥ ఇర ॥ గర్విరో । గర్వవాన్ । అత్రానుక్తన్యాయేనయస్యై
 తి చేత్యకారలోపః । ఇల్ల । ఛాఇల్లా । భాఇల్లో । ఉల్ల । దప్పుల్లో
 దర్పవాన్ । అత్రాడితరణాభావేష బహులగ్రహణాదకారలోపః ।
 ఇన్త । మాణిఇన్తా । మతుపత్తికిం । ఫణీ । అత్తీ ॥ — ॥ వతుపాడెత్తి
 అమిదమెత్తుత్తేతద్వత్తదః ॥ ౧౧౧౨ ॥ ఏతత్ । యత్ । తత్ । ఎతే
 భృః । పరస్యపరిమాణాథస్య వతుప్పత్త్యయస్య డిత్ ఇత్తి అమి
 త్యాదేశస్సాన్యత్ ॥ ఇదమెతదోలుక్ప । ఏతావత్ । ఇత్తిలం । జిత్తి
 లం । తిత్తిలం ॥ — ॥ కిమిదమశ్చ డెత్తిఅడిత్తిలడెద్దహం ॥ ౧౧౧౩ ॥ కిమిదమ్
 భ్యాంపరస్యచకారాదెతద్వత్తదః పరస్యవతుప్పత్త్యయస్య డానుబ
 ధ్ధాఃఏత్తిల । ఇత్తిలఏద్దహాఇత్యాదేశాస్సన్యః ॥ ఇదమేత్తుక్ప । డానుబ
 ధ్ధాదన్త్యస్వరాదెలుక్ । ఏతావత్ । ఎత్తిలం । ఇత్తిలం । ఎద్దహం
 కియత్ । కేత్తిలం । కిత్తిలం । కేద్దహం । ఇయత్ । ఎత్తిలం । ఇత్తి
 లం । ఎద్దహం । యావత్ । జేత్తిలం । జిత్తిలం । జేద్దహం । తావ
 త్ ॥ తేత్తిలం । తిత్తిలం । తెద్దహం ॥ — ॥ ఇకఃపథోణస్య ॥ ౧౧౧౪
 పంథోణనిత్యమితపథోయోణప్రత్యయోవిహితః తస్యఇకఇత్యాదేశోభ
 వతి । ఫాన్ధః । పుహిట । యద్యపిపథికశబ్దాదపి సిద్ధావస్థాపెక్షయేదం
 రూపంభవతి । తథాపి పాన్దశబ్దస్య రూపాన్తరనిష్పత్త్యర్థమిదముదా
 హృతం ॥ — ॥ ఖస్యసర్వాక్లాత్ ॥ ౧౧౧౫ ॥ ఇకఇత్యనువర్తతే సర్వా
 క్లాద్వాన్యపిన్యధైవిహితస్య ఖప్రత్యయస్య ఇకఇత్యాదేశస్సాన్యత్ ॥ స
 ర్వాంగీణః । సర్వంగిట ॥ — ॥ ఛస్యాత్తనోణలి ॥ ౧౧౧౬ ॥ ఆత్మనః ప
 రస్య ఛప్రత్యయస్యణలిఇత్యాదేశోభవతి । ఆత్మీయం । అప్పణలిం । అ

త్రవాత్తభస్మనిపశ్యతిపః ॥—॥ హిద్ధహోస్త్రులః ॥ ౧౧౧౨ ॥ సప్తమ్య
 న్నాన్నామ్నో విహితస్యత్రప్రత్యయస్య । హీ । ధ్ । హ । ఇతిత్ర
 యఅదేశాస్సుయః । య త్ర । జహి । జద్ధ । జహ । కుత్ర । కహ । క
 ధ్ధ ॥ కహ । అత్రత్ర తసిచకిమోలగ్-ఇతికిమఃకాదేశః ॥ అన్యత్ర
 అణ్ణహి । అణ్ణద్ధ । అణ్ణహ । ఇత్యాది ॥—॥ కేరభద్రమధ్ధే ॥ ౧౧౧౩ ॥ ఇ
 దమధ్ధేవిహితస్యప్రత్యయస్య కేరభత్యాదేశస్యాత్ । యుష్మదీయః ।
 తుష్టుకేరో । అత్ర అథఃపరేతాయుష్మదీతి యస్యతకారః । త్తమై
 త్యాదినాష్మస్యస్టుః అస్తదీయః । అష్టుకేరో । అత్రైవదైవా
 దిపాతాద్విత్వే ॥ అష్టుకేరో । అత్రాప పూర్వవత్ స్థాదే
 శః । బహులాధికారాత్కచ్చిన్నభవతి । మదీయవత్తుః । మశుఅప
 క్ఖౌ । పాణినీయం । పాణినీఅం ॥—॥ రాజపరాడ్డికగ్-డకౌచ ॥ ౧౧౧౪ ॥
 రాజపరభిత్వేతాభ్యాం పరస్యభద్రమథఃప్రత్యయస్యడిత్ । ఇకగ్ ।
 అకగ్ । ఇతిభవతః । చకారాతైరశ్చ । రాజకీయమ్ । రాఇకగ్ ।
 అత్ర జలోప టిలోపా ॥ రాఅకగ్ । రాఅకేరం । పరకీయం ॥
 పారికగ్ । పారకగ్ । పారకేరం । అత్రసమృద్ధ్యాదిపాతాదాదే
 రవర్ణస్యవాదీర్ఘః । పరికగ్ । పరకగ్ । పరకేరం ॥—॥ డెచ్చటయు
 ష్మదస్తదోఽణః ॥ ౧౧౧౫ ॥ యుష్మదస్తద్భ్యాం పరస్య భద్రమథః
 స్య అణఃడిత్ ఎచ్చఅభిత్వేదేశోభవతి । యాష్టకం । తుష్టైచ్చఅం ।
 అస్తాకం । అష్టైచ్చఅం ॥—॥ నర్వతే ॥ ౧౧౧౬ ॥ ఉపమానాథః
 స్యవతిప్రత్యయస్యవర్ ఇత్యాదేశోభవతి । రితావద్విత్వం ॥ మహు
 రన్వపాడలిపుత్రైపాసాట । మధురావత్పాలీపుత్రై పాసాదః ॥—॥
 త్వస్యతుడిమాత్తజ్ఞౌ ॥ ౧౧౧౭ ॥ భావాథఃస్యత్వప్రత్యయస్యడిత్ ఇ
 మా । త్రణ । ఇత్యాదేశౌతుభవతః । పీనత్వం । పీణమా । పీణత్తణం
 పూర్వత్వం । పుష్వనా । పున్వత్తణం । పత్నే । పీణత్తం । పున్వత్తం
 త్వస్యేతికిం । పీణఆ । పీణదా । పీనతా ॥—॥ దొత్తాతనః ॥ ౧౧౧౮

పంచమ్యంతాన్నాముః పరస్యతసఃదో । త్తో । ఇతివాభవతఃసప్తదో
 సప్తత్తో । అణ్ణదో । అణ్ణత్తో । పక్షేసప్తః । ఇత్యాదిఅత్ర ॥—అ
 తోడోవిసగః ॥౨౧౧౧౨॥ అకాగాత్పరొవిసగోఽడిదోకారస్య
 త్ ॥ ఇతి విసగస్యాకాగః । పవమగ్రతః పురతః । కుతఇత్యాది॥
 —॥పకాద్దస్సిసితఇతి ॥౨౧౧౧౫॥ ఎకశబ్దాశ్చిరస్యదావ్రత్యయస్య॥సి
 సిత । ఇతి । ఇత్యాదేశాభవన్తి । ఏకదా । ఎక్కసి । ఎక్కసితి ॥
 ఎక్కఇతి । పక్షే । ఎక్కతి । అత్రదైవాదిపాతాద్వాద్విత్వం । పక్షే
 ఎకసితిఇత్యాస్యపి ॥—॥ ఋత్తంకృత్వసుచః ॥౧౧౧౧౬॥ కృత్వసుచ్చి
 త్యయస్యహుత్తమిత్యాదేశోలిత్యాత్ । సలిహుత్ । శతకృత్వః । స
 హాసహుత్ । సహస్రకృత్వఇత్యాదిఅత్రశ్రోలుఃపైతిదీఘః॥—॥
 భవేడిల్లాల్లాడో ॥౨౧౧౧౭॥ భవాధైనాముః పరో ఇల్లఉల్లభత్యేతౌ
 డితౌభవతః । పురోభవం । పురిల్లం । అధోభవం । హేటిల్లం । అ
 త్ర ఉభయాభసారవహహట్టావిత్వధసాహేట్టాదేశః । ఉల్ల । ఆత్మభ
 వం । అపుల్లం ॥—॥ స్వాధైతేతుకశ్చ ॥౧౧౧౧౮॥ స్వాధైనాముః ప
 రః కప్ర్యయోనాభవతి । చకారాడ్డిల్లాల్లోఽచ । చన్తః । చన్తో॥
 చన్తః ॥ ఇహ । ఇహతి । కకారోచ్చారణంపైశావీభాషాథం । తే
 నతత్ర । వదనం । నతనకం । డిల్ల । పురిల్లో । పురా । పురోవా । ఉ
 ల్లిపిఉల్లా । ప్రియః । ముహుల్లం । ముఖం । హట్థల్లా । హట్థో । హ
 స్తః । పక్షే । చన్తోఇత్యాది । కుత్సాదివిశ్లేషేముసాస్కృతవచేవకస్సి
 ధః ॥—॥ ఉపరెస్సంన్యానేల్లత్ ॥౨౧౧౧౯॥ ఉపరశబ్దాత్సంన్యానై
 ధేద్విరుక్తోభవతి । లిత్వాన్నిత్యం । ఉపరిల్లా । సంన్యానఇతికిం ।
 ఉపరిం । అత్రవక్రాదిత్వాద్విదుః ॥—॥ మిశ్రాల్లిఅశ్ ॥౨౧౧౨౦॥
 మిశ్రశబ్దాత్సన్ధిశిదావలితిఇత్యాదేశస్యాత్ । శిత్వాత్సూప్రస్య
 దీఘః । మీసాలితి । పక్షేమీసం । అత్రశ్రోలుఃపైతిదీఘః॥—
 శవైసాల్లితి ॥౨౧౧౨౧॥ అష్టాల్లిడిచ్చఇతిస్యాత్ । సణితి ॥—॥

మనాకోదంతవా ॥౨౧॥౨౩॥ అస్తాత్ | డిత్ | అలం | చకారాది
 అంచవాస్యాత్ ॥ ముణిలం | మణిలం ॥—॥ రోదీఘాత్ ॥౨॥
 ౧॥౨౪॥ అస్తాత్ స్వాధైరోవాస్యాత్ | దీహరం | దీహం | దిగ్ధం ॥—
 లావావిద్యుత్స్వత్ర పీతాః ధాత్ ॥౨౧॥౨౬॥ ఎభ్యస్సాన్వధైలోవా
 స్యాత్ | విజ్జాలా | విజ్జా | పత్రలం | పత్రం | పీనలం | పీలం | ఆ
 న్ధలో ॥ అంధో ॥—॥ ఇరశ్శీలాద్యధకస్య ॥౨౧॥౨౮॥ శీలధర్మసాధ్య
 థేకవిహితస్య ప్రత్యయస్యస్థానై కరణ త్యాదౌభవతిహాసనశీలః ॥ హ
 సిరో | రోదనశీలః | రోదహం | లజ్జాశీలః | లజ్జరో | జపశీలః ॥ జపిరో ॥
 ఇత్యాది ॥—॥ ఇతితద్ధితాదేశాః ॥—॥ అధశాస్త్రీకైః కఠిదిద్విభ
 క్త్యధాః ప్రసర్జ్య నై ॥—॥ జేసాజమ్ ॥౨॥౩॥౩౫॥ జేస చతుర్థీ
 జమ్పఘ్నీ ॥ చతుర్థీస్థానైపఘ్నీస్యాత్ ॥ ముణిస్స ముణిణోభూతం
 దేహి | ణమోదేవస్సదేవాణ ॥—॥ తాదర్థ్యేజేస్తు ॥౨॥౩॥౩౬॥ తా
 దర్థ్యచతుర్థ్యేకవచనస్థానైపఘ్నీవాస్యాత్ ॥ దేవస్స | దేవాయ ॥
 దేవాధకమిత్యధాః | జేరికిం ॥ దేవాణం ॥—॥ వధాడ్డాతద ॥౨॥
 ౩॥౩౭॥ వధాత్పరస్యజేస్థానైఆత్తితి డిద్వాస్యాత్ ॥ జాతుపఘ్నీ | వ
 హాత్తి | వహస్స ॥ వహాయ ॥ వధాధకం ॥—॥ క్వదిదసాదెః ॥౨॥౩॥
 ౩౮॥ జమనువతకతే | ద్వితీయాదివిభక్తీనాంస్థానైక్వదిత్పఘ్నీస్యాత్ ॥
 మాహవస్సవందే | మాధవం వందే | ధణస్సలద్ధో | ధనెనలబ్ధః | చౌ
 రస్సభిహత్తి | చౌరాద్భిభేతి | అంతేఉరస్సరమిడం ఆటట | అంతః పు
 రెరంతుమాతః ॥—॥ లస్టాసోజీవ్ ॥౨॥౩॥౩౯॥ అసేద్వితీయా | టా
 సేశ్యతీయా | తయోస్థానైజీవ్ | సప్తమీక్వచిద్భవతితు | గామెవహా
 మి | గ్రామంవహామి | ణతిరెణజామి | నగరంనయామి | అత్రద్వి
 తీయాయాః | తెసుంఅలంకఆపుహవీ | తైరలంకృతావృధవీ ॥ అత్ర
 తృతీయాయాః ॥—॥ జసిసన్తాస్స ॥౧॥౩॥౪౦॥ జసిసంపంచమ్యాఃటా
 సు | శ్యతీయా | చకారాత్సప్తమీభవతి | చౌరెణభిహత్తి | చౌరాద్భి

భేతి | అందెపుకేరమిఅలలట || అంతః పురాద్రుంత్యాకతః ||—||
 జీవాన్ || ౧౩ | ౪౦ || జీవఃసప్తమ్యాఃస్థానెఅనద్వితీయాక్ష్వవిత్సాన్య
 త్ || విజ్ఞజ్ఞోఅంభరగరగ్ధం | పిద్యుద్వ్యోతెస్కరతీగతం | పునక్టా
 దైకైకమిత్యాదివీప్సాస్థానెకించిదుద్యతే ||—|| వీప్సాధాత్తదచిసు
 పామస్తు || ౧౧ || ౧౦ || వీప్సాధాత్వదాత్పరస్యసుపస్థానెతదచిరస్యవీప్సా
 ధాస్యసంబద్ధిస్యచిపరేమోవాస్యాత్ || ఏకైకం ఏకగమైకం | ఏకగ
 మైకైకం | అం గె | అం గె | అగ్గమగ్గన్తి | పత్యై ఏకేకగమిత్యాది | ఎవం
 వీప్సాన్తతే సర్వత్రరూపాణ్యుదాహత్తవాన్తి ||—|| ఇతివిభక్త్య
 ధాః ||—|| అథ నిపాతాః ప్రదశ్యంతే ||—|| వరకత్తగాస్త్య
 నాద్యైః || ౧౧ || ౩౦ || వరకత్తకత్తాదయస్త్యనాదిప్రత్యయసహ
 తాస్త్యరాద్యాదేశవిశేషితాబహుళనిపాత్యంతే | వరకత్తా | నూ
 తనవరః | కణగ్గ్లా | వాలిడో | శుకః | ముగలపుత్రీపుష్పవత్సాం || పు
 ష్పవత్సాం | ముగలపుత్రీకతిప్రయోజ్యమ్ | ద్విపెదుగ్గ్లోట్టదొగ్గ్లోట్టదూణాః |
 త్రయపతేద్విపెనిపాత్యంతే | దుగ్గ్లోట్టా | దొగ్గ్లోట్టా | దూణా | ధా
 రావిరెచనశీలేవిరిచిరొ | అస్తిన్నయంనిపాత్యంతే | సూరల్లీమధ్యా
 హ్నా | మధ్యాహ్నైఅయం ప్రయోజ్యః | సూరల్లీ | కొమలవిలాసిజా
 ర్పల్లహల్లా | అనయోరయంనిపాత్యంతే | నూపురెసద్దాలం | నూపు
 రెఅయం నిపాత్యంతే | భ్రీమరెఅల్లిల్లపుల్లంధఅరసాటః | ఎతే ప్రయో
 భ్రీమరెనిపాత్యంతే | అల్లిల్లా | పుల్లంధట | రసాట | లలిణీకణకులఇ
 ణాలతాయాం | త్రయపతేలతాయాంనిపాత్యంతే | లలిణీ | కణకు
 లఇణా | కనీయస్యాంబహుజ్ఞా | అస్యామయంనిపాత్యంతే | భ్రాతృజా
 యాయాం భ్రాతృజ్ఞా | అస్యాంభ్రాతృజ్ఞాఇత నిపాత్యంతే | మాతులాత్త
 జాస్యాల్లా మేహుణిత | అనయోరయంనిపాత్యంతే | మేహుణిత ||
 రొదనశీలేరిమిణా | అస్తిరిమిణఇతి నిపాత్యంతే || అడలణాచిచ్ఛకు
 పుణ్ణాశ్యః పుంశ్చల్యామ్ | త్రయోస్యాంనిపాత్యంతే | అడలణా | ఛ

చ్చకుః । పుణ్ణోరీ । బహుమిథ్యావాదినిచప్పశట । అస్తిన్నయంనిపా
 త్యతే । చప్పశట । పిష్వంజలె । మఘాణోమఘవతి । నఇలాసిట మ
 యూరె । అస్తిన్నయంనిపాత్యతే ॥ ప్రలపి తేవాడ్లొ । మూర్ఖైపల
 హిఅట । ఉపలహృదయ ఇత్యర్థః । చణ్డిక్రూకొపె । కొపెతి
 యంనిపాత్యః । చణ్డిజ్జః పిశునకొపయోః । అనయోరయంనిపాత్య
 తే । చణ్డిజ్జో । న్నా నెకుష్ఠణో । అస్తిన్నయంనిపాత్యతే । ద్వైప్యే ॥
 అచ్చిసూరుల్లో ॥ అస్తిన్నయం ప్రయోజ్యః । రూపవతిఛాఇల్లో । ఛా
 ఇల్లో । కాన్తిమాక । లతాగృహే కుడుక్లకుడుక్లకుడుక్లొః । అస్తి
 న్నైతేనిపాత్యనై । కుడుంగొ । కుడుంగొ । కుడుకొగ । వృద్ధైజగిల్లో ।
 వృద్ధైఅయంనిపాత్యతే ॥ అచ్చివిఅచ్చిపరస్పరాకృష్టే । అస్యాంఅచ్చివి
 అచ్చిఇతినిపాత్యతే । ధూమరితుహినైతుహినెఅయంనిపాత్యతే । సాస్త్రీత
 రంగిణ్యామ్ । అస్యామయంనిపాత్యతే । గ్రహభీతేఅహిసిట ॥ అస్తిన్నయం
 ప్రయోజ్యః । గవిగావీ । గవిగావీతినిపాత్యతే । ఉర్ధ్వపర్ధ్వౌ పార్శ్వస్వ
 యావవృత్తౌ ॥ అజ్గస్పశః నిమిత్తయోర్ధ్వాసపులకయోగజ్జలిట । అజ్గస్పర్శ
 నిమిత్తేహాసపులకచ అయంనిపాత్యతే । గజ్జలిట । చిత్తలంరమ్యైరమ్యై
 యంనిపాత్యతే । పాడహుకః ప్రతిభువి । పాసణిఅపాసాణిదౌ నాక్షిణి । అ
 వరిజ్జలాహిల్లావద్వైతలంపటయోః । అవరిజ్జం । లాహిల్లో । కడిల్లమా
 శీగః హనదౌ వారికకటివస్త్రనిర్వివరవిపక్షేషు । ఆశీః ప్రభృతిషు ష
 ట్సుకడిల్లమితినిపాత్యతే । రూపసిణీకుడుమ్మిఅంరూపవతీసురతయోః ॥
 రూపవత్త్యాంసురతేచ క్రమాదేతౌస్తః । రూపసిణీ । కుడుమ్మిఅం
 అన్తరిజ్జంరశనాకటిసూత్రయోః । అనయోరయంనిపాత్యః । అంతరిజ్జం ।
 అవడుల్లిఅంకూపాదినిపాత్యతే । అస్తీక అవడుల్లి అమితినిపాత్యతే । అవ
 డుక్కిఅమితకేచిత్ । పిప్పడిఅబుడ్డిరౌయతిగంచెన్నరితమహిషయోః ।
 యథాక్రమంనిపాత్యతే । పిప్పడిఅం । బుడ్డిరో । సరిసాహులగుమి
 తౌసద్మశఃకూఢయోః । అనయోరేతౌక్రమాన్నివాత్యతే । సరిసా

హులూ || గుమిలూ | కచ్చంకార్యై | ఘడితఘడాఘడ్యోగోస్థ్యాం |
 గోస్థ్యామేతానిపాత్యై | ఘడిత | ఘడాఘడీ | నిశ్రేణ్యాంకమణీ | కిరికి
 రిరికగ్నోపకణికాకుతుకయోః | అనయోరయంప్రయోజ్యై | కిరికిరిత
 అణ్ణణకస్వగ్వాథకృపై | అణ్ణణట | సాహుభీశాఖాయాం | శాఖా
 యామయంనిపాత్యై | దృష్టాథకయాచనశీలెజంపెఞ్చిరమగ్గిరట | అ
 స్తిన్నయంనిపాత్యై | జంపెఞ్చిరమగ్గిరట | గలసాడల్లసిహండహిల్లా
 విరక్తబాలకయోః | అనయోరెతాక్రమాద్భవతః | గలసాడల్లో | సి
 హండహిల్లో | ధూతకృపవభేలలవలవసహో | అస్తిన్నయంప్రయో
 జ్యై | ప్రణయకొపెఖురహఖుడీ | అస్తిన్నయంనిపాత్యై | ఖురహ
 ఖుడీ | హిమకాలదుచికెనెసీడల్లంసీడట్టంచ | అస్తిన్నైతాప్రయోజ్యై
 సీడల్లం | సీడట్టం | తత్తివరణ్ణైతాత్పర్యప్రాకారయోః | అనయోరె
 తాక్రమాత్ స్తః | తత్తీ | వరణ్ణో | పరండస్సంస్కృతే పీతికెచిత్ |
 త్రపాయాంహీరణా | గ్రామభక్షకెగామరెడో | యోంశస్థిత్యాగ్ర
 మంభుక్షేతస్థికాగామరెడోఇతినిపాత్యై | గామరెడో | లడహావె
 ల్లర్యావిలూసవత్యాం | అస్యామేతాస్తః | లడహా | వెల్లరీ | డుమ్మగణీలజ్జా
 లుగ్గణ్యైకలహకారిణీ త్రపావత్యై | అనయోరెతాక్రమాత్ స్తః ||
 డుమ్మగణీ | లజ్జాలుగణీ || తణ్ణాచిక్ర-అణావాద్రాసహనయోః ||
 ఆద్రే | అనహనెచక్రమాదేతాస్తః | తణ్ణాఅం | చిక్ర-అణో | వేణీఅ
 సుణ్ణసిబౌ వచనీయ నిద్రాశీలయోః | అనయోరెతాక్రమాత్ స్తః ||
 వేణీఅం | సుణ్ణసిట | వప్పిఅబన్ధాల్లోకెదారమేళకయోః | అనయోః
 క్రమాదేతాస్తః | వప్పిట | బన్ధాల్లో | వారిజ్ఞోవివాహే | హడహడ
 సాడల్లావనురాగే | అస్తిన్నైతాస్యాతామ్ | హడహడో | సాడల్లా
 మాణంసీమాయావిమనస్వినోః | అనయోరయంనిపాత్యై | కొడిత
 కొడిల్లాపిశునె | అస్తిన్నైతానిపాత్యైతే కొడిట | కొడిల్లో | అట్టణ్ణ
 గంజోలౌ వాతకజ్ఞనమాకులయోః | అనయోరెతాస్యాతాం | అట్ట

ణ్ణో । గంజోల్ । వందినివండిణ్ణో । తత్తిల్లతచ్చిల్లొ తత్తరై । తత్తిణ్ణో
 తచ్చిల్లొ । ఊసుంభిఅంరున్దగళరొదనె । అస్తిన్నయంస్యాత్ । ణి
 ఊకగ-బవ్వాలతాణిజ్జడవడ్డజ్జాస్తూప్తికావస్తార గౌరవోపకారిణు క్ర
 మాదెతేస్వేతెస్సుగః । ణిఉకొగ- । బవ్వాలా ॥ తాణిజ్జం । ఉవడ్డజ్జో ।
 చుక్క-ల్లమహల్లో పబలముఖరయోః । ఎక్క-ల్లొ । మహల్లొ । మాఉసిఆ
 మాఉచ్చాచమాతృస్వసరి । అస్యామెతాస్యాతాం । మాఉసిఆ । మా
 ఉచ్చా । కుచ్చిమఈగర్భవత్థ్యాం । రింఛోభీధొరణ్యోపజ్జౌగ- । పటకు
 ట్యాంపడమా । యూనిజుఅణ్ణో ॥ కరమరీహతహృతాయాం । దవవ
 త్తకనిదడ్డావీకృత్తిమెకారిమం । జంఘాలుఅజంఘామదౌ ద్రుతే ।
 అస్తిన్నైతాస్యాతాం । జంఘాలుట । జంఘామట । బలామోడీబలా
 తాగరై । అస్తిన్నయంస్యాత్ । బలామోడీ । చక్క-లంవతుకలై ॥
 బాహుల్లిక్రీడో చితసాలభంజికాయాం । అస్యామయంస్యాత్ । మ
 తైమత్తవాలా । బహుల్లిఆజ్యేష్ఠభ్రాతృవధ్వాం । బహుల్లిఆ । జంభ
 ణంభణవైర్వరభాషిణి । అస్తిన్నయంస్యాత్ । జంభణంభణో । భా
 త్తరభేజ్జలభేజ్జటజ్జరాభీరా । చత్వారవేతేనిపాత్యంతే । భాగరొ । భ
 జ్జలో । భజ్జో ॥ ఓజ్జరొ । ఆహడంసీతాగరై । కాఅపిఉణాకొకిలాయాం ॥
 అస్యామయంనిపాత్యతే । కాఅపిఉణా । ముహాలంముఖై । గత్తడిగా
 యికాయాం । అస్యామయంస్యాత్ । దుద్దోళనాగపి । గవ్యయంస్యా
 త్ । మాభాయ్యభయే । అభయేఅయంస్యాత్ । తోమరికశ్శస్త్ర
 మాజకనె ॥ తోమరిట । వహుహడిణీవధ్వాఉపరిపరిణీతాయాం । అ
 స్యామయంస్యాత్ । । వహుహడిణీ । రూఅరూఇఆఉతగ్ర-లికాయాం
 అస్యామయంస్యాత్ । రూఅరూఇఆ । పుప్పీపిడిసిఆపిఉచ్చాః పితృ
 వ్స్వసరి । అస్యామేతెస్సుగః । పుప్పీ । పిడిసిఆ । పిఉచ్చా । ఆసన్నప్రస
 వాయామణుసూఆ ॥ అస్యామయంస్యాత్ । అణుసూఆ । భాగినేయే
 భచ్చి । ఓహల్ల్యవస్మతౌ । అపస్మతావయంస్యాత్ । ఓహల్లి । మ

మృక-మడప్పరౌగర్వే । అస్తిన్నైతౌస్యాతాం । మమ్మకౌగ । మడ
 ప్పరౌ—॥ ఇతివరణత్వాదయః ॥—॥ గోణాద్యాః॥౧౩॥౧౦౫॥ గోణా
 దయశ్చబ్దా అనుక్తప్రకృతి ప్రత్యయలూపాగమవికారా బహుళంసిపా
 త్యం తే । గవి । గొణా । తల్లతల్లడతలానితల్పే । అస్తిన్నేలేస్యః । త
 ల్లం । తల్లడం । తలం । తల్పం । ధిరభ్యుధిగస్త్యైర్ధై । అస్తిన్నయంస్యా
 త్ । గొలాగొదె గొదావర్యామ్ । అస్యామేతౌస్యాతామ్ । గొలా
 గొదా । గొలాసంస్కృతేపీతికెచిత్ । ఓసాఅణమహీశానె । అస్తిన్న
 యంస్యాత్ । ఆసాశనశ్చితికెచిత్ । వణచా వనరాజౌ । అస్యామయం
 స్యాత్ । పంగురణం పావరణే । ఓసిరణగొసావ్యుత్సజ్జనప్రత్యూ
 షయోః । అనయోరైతౌక్రమాద్భవతః । భావధేవధోక్తాస్తాకే ।
 ఆఅవిరుడౌఅవ్విరుద్ధయోః॥పథేవాఅవేలహ్వాపాథేయవిడప్పనయోః
 అనయోరైతౌక్రమాత్ స్తః । పథేహట । వెలంబా । బాలబుచ్చుద
 కరీరేషు బాలబులుబులకరిల్లాః । ఎప్పైలేక్రమాత్ స్యః । బాట ।
 బులుబుల్ । కరిల్లా । ఊఅదోగ్ధఢిఆయాకయగ్ధన్యాసు । ఎ
 తెప్పైలేక్రమాత్స్యః । ఊఆ । దొగ్ధం । ధణిఆ । ఉద్వహనెణివ్వ
 హణం । నివ్వహణి । ఉద్వహతీణ్యథః । ఇళిగ్ధిగిత్వధే । వృతా
 వాడీ । గహిల్లోగ్రహిలె । గొసమూహేగొణికౌగ । ఆయుజరెవళు
 అది । రయవత్యాం । ఆణరహూనవవధ్వాం । అసురెఅమట । పణ్ణప
 ణ్ణౌపంచపంచాశతి । అస్తిన్నయంస్యాత్ । తెవణ్ణౌత్రిపంచాశతి । వ
 ణ్ణౌపంచాశతి । గామహణఘుసిమే గ్రామస్థానఘుస్మణయోః ॥ అ
 నయోరైతౌక్రమాత్ స్తః । గామహణం । ఘుసిమం । ఛటాయాం
 చ్చటా । పాడరణవశ్చల్లౌప్రావరణబలీవదయోః । అనయోరైతౌక్ర
 మాత్ స్తః । పాడరణం । వశ్చల్లా । హిజ్జాహ్యస్థానె । హ్యైత్త్యధేహి
 జ్జైతిసిపాత్యతే । హిజ్జా । త్రిదత్వారింశశతెఆళిసా । అస్తిన్నయం
 స్యాత్ । తెఆళిసా । అసంఘణాసిణ్యావాస్థాజ్యోత్స్నయోః ॥ అన

యోరెతౌక్రమాత్ స్తః | అసంఖా | డోసిణీ | లకుగ్-డోలగుడే |
 ఛణౌస్తేన | కక్టడ కక్టలౌకరగ్ శే | అలాబూకళత్రయోః కలబూ
 కిత్రే | అనయోరెతౌక్రమాత్ స్తః | కలబూ | కత్తం | నిలయెణలి
 అణిహేళణి | అస్మిన్నైతౌస్యాతాం | ణలిఅం | ణిహేళణం | ణిక్-డణి
 రాసానిశ్చయన్యశంసయోః | అనయోరెతౌక్రమాత్ స్తః || ణిక్-
 డౌ | ణిరాసా | విహుండుఅణిప్పంసౌవిధుంతుదనిస్త్రీంశయోః | అ
 నయోరెతౌక్రమాత్ స్తః || విహుండు | ణిప్పంసౌ | నహిఅకౌలీ
 రేమధితకురువిందయోః | అనయోరెతౌక్రమాత్ స్తః | వహిం ||
 కౌలీరం | ఛడ్డంభేలె | విడనగ్గవ్యడౌవ్యత్సగ్-విటయోః | విడనగ్గౌ
 వ్యడౌ | సంఘఅణఘాఅణౌసంహనసగాయనయోః | అనయోరెతౌ
 క్రమాత్ స్యాతాం | సంఘఅణం | ఘా అణౌ | మతుగ్-ణకకుదజం
 బాసెమడెక్కు-ణకడడసెవాలాః | ఏతేష్వేతేక్రమాత్స్యః | డెంకు
 ణౌ | కడడం || సెవాళం | అథక్-ఖుడ్డఅవడ్డఅరాఅకాం డత్తుల్ల
 కబృహత్తరేషు | ఎష్వేతేక్రమాత్స్యః | అథక్- | ఖుడ్డం | వ
 డ్డఅరో | ఆన నె ఆణుఅం | సంగొల్లసామరీసిప్పితలారాస్సంఘాత శౌ
 ల్మలీసూచీతలవరేషు | ఎషుక్రమాదేతేస్యః | సంగొల్లం | సామరీ ||
 సిప్పీతలారౌ | అవాసఅమ్బాయాం | పమ్మిహీమోరజచ్చందాః పాణి
 భీమారస్వచ్చందేషు | ఎతేష్వేతేక్రమాత్స్యః | పమ్మి | హీమోరం
 జచ్చందౌ | దినముఖకుడుకశీవక్త్ర సంస్తరేష్వణుదివకుడ్డసీసక్-స
 త్థరాః | ఏషుచత్వారః క్రమాదేతేస్యః | అణుదివం | కుడ్డం | సీ
 సక్- | సత్థరౌ | విత్థిరవీచికడప్పదూసలావిస్తారవీచికలాపదుర్భగేషు |
 ఎష్వేతేక్రమాత్స్యః | విత్థిరం | వీచీ | కడప్ప | దూసళౌ | ఛి
 ల్లడంభిఅడెడ్డరాశ్చిద్రదాంభికదమక్త్రేషు | ఎతేష్వేతేక్రమాత్స్యః
 ఛిల్లం | డంభి | డెడ్డరౌ || గండఫలె గల్లా | వీచీవీధ్యాం | పాడి
 పిడ్డిపడిసిడ్డిప్రతిస్పథాకయామ్ || ఎతావస్యాంస్యాతాం | వంజరమం

జరమాద్భారే । అస్మిన్నేతాస్యాతాం । మంజరీ । మంజరీ । గృధ్రే ।
 గహరీ । ఉలజమావృజౌ । ఋజువేతాస్యాతాం । ఉట । అజమో ।
 అరణితణిసి సాశక్కి-అస్సరణిశృణరాశిశారి కాసు ॥ ఏష్వేతైక్రమాద్భు
 వన్తి । అరణీ । తణిసి । సాశక్కి-అ । దుఃఖచతుష్పథకరాశైషుదుగ్ధవ
 ఉక్ర-కలెరాః । ఏషుత్రయః క్రమాద్భవన్తి । దుగ్ధం । చఉక్ర-ం । క
 లెరం ॥ ఇతిగోణాద్యః ॥—॥గహితద్యుః ॥ ౧౪౧౨౦ ॥ గహితద
 యోవిర్వచనగోచరానిపాత్యన్తై । గ్రాహ్యయాంగహిత । అస్యామ
 యంస్యాత్ । ఇందిణీవడిణాయాఢేనుఘఘుఃరకణ్ఠయోః । వజ్రరోడా
 విణలవజ్రచ్ఛిణ్ణాణడాజడభిచ్ఛుఅచ్ఛిణ్ణాళాజారే ॥ ఎతేసప్తజారేనిపా
 త్యన్తై । వజ్రరోడా । అవిణలవళు । చ్ఛిణ్ణో । అణడో ॥ అజడో । భి
 చ్ఛుట । చ్ఛిణ్ణాళో । దూత్యామత్తిహరీసంచారీమదోభీపెనణలభీమరా
 భీసహఉత్థిలః । దూత్యామేతేనిపాత్యతే ॥ పడిసోస్తపడిక్థరాప్రతి
 కూలె । అస్మిన్నేతాస్యాతాం । జౌలదౌసారలణనముద్దణవణీలదౌస
 ణీజన్తాశ్చంద్రై । ఎతేచత్వారశ్చంద్రైనిపాత్యంతే । జౌట । దోసా
 రలణా । సముద్దణవణీలం । దౌసణజంతౌ । కిమిఘురవసణంకౌశే
 యే । కౌశేయేలయంనిపాత్యతే । ముహరోమరాఇవిసారాభ్రాస్తే
 న్యయోః । అనయారెతాక్రమాత్ స్తః ॥ ముహరోమరాళు । విసా
 రో । చిరిచిరిఅచిలిచిలితథారాయామ్ । సముద్దహరమంబుగృహే ॥త
 మ్చకుసుమంకురవకకురుంటకయోః ॥ ఫణినిపాలపలలాయా । అస్మిన్నే
 తానిపాత్యై । పాట । పలలాట । అహితలోకోద్ధేఅయంనిపాత్యః ।
 స్తనెసిహిణం । అస్మిన్నయంస్యాత్ । అస్థిరేధిడణ్ణేసా । జౌఇక్థసూరం
 గాడిపె । దీపెఎతాస్తః । జౌఇక్థో । సూరంగో । థేవౌబిష్టా । పా
 సావల । కొప్పగవాతూపరాధయోః । అనయారెతాక్రమాద్భవతః ।
 ఉద్ధతెడిమ్ముహఉద్ధణవహట్టాః । జణఉత్తజణ్ణహరౌగ్రామప్రధాననర
 రాక్షసయోః । ఏతయారెత్తాస్తః । జణఉత్తో జణ్ణహరో । అరనాశకే

రోసణబహుహరమంబుజే | అంబుజేత్రయవతేనిపాత్యుతే | ఆరనా
 శం | కేరొసణం | బహుహరం | కందోట్టంకలిమంచాత్మతే | ఎతాపు
 త్యతే ప్రయోజ్యోగరణిద్ధం చందోజ్ఞంకుముచే | ఎతాకుముచేనిపాత్యు
 రణిద్ధం | చందోజ్ఞం | ధూమద్ధఅమహిసీ కృత్తికాసు || అవహోట
 విరహే | లంబావెల్లివేల్లిరిఅవల్లిరీకేశయోః | అనయోరెతేస్యః | ఘ
 రణందంముకురే | అస్మిన్నయం స్యాత్ | ఆఆసతలంహర్ష్యవృష్టే ||
 అస్మిన్నయం | సూరధ్ధటదివసే | దివసేఅయం స్యాత్ | సూరధ్ధట | ప
 థమరజస్వలారక్తవస్త్రే | ఆణందవసో || అస్మిన్నయం స్యాత్ | నిమిల
 నలాక్షారక్తవృష్టేవృద్ధివడణవల్లవిఅణీసంకాః | ఏష్వేతేక్రమాన్ని
 పాశ్యాః | అచ్ఛివడణం | పల్లవిలిం || ణీసంకా | ఏలవిలాధనివృష
 యోః | అనయోరయంనిపాత్యతే || ఏలవిలా | సుహరటధారికాగృ
 హచటకయోః | అనయోరయంనిపాత్యతే | సుహరట | ణిమ్మీసుఅహ
 ట్టమహట్టే నిశ్చక్రకయవస్వస్థయోః || అనయోరెతాక్రమాత్సా
 తాం | ణిమ్మీసుట || హట్టమహట్టా || ణిసుఅజహణరొహకాసురతొ
 ర్వోః | సురతేడోరాచేతాక్రమాత్సాత్సాతాం | ణిహులిం | జహణరొ
 హా | అచ్ఛుద్ధసిరీమనారధాధికఫలప్రాప్తా | ఫలప్రాప్తావయంనిపా
 త్యతే | అచ్ఛుద్ధసిరీ | అచ్ఛుద్ధసిరీతికేచిత్ | పల్లాట్టజీహాఉడ్డుహర
 హస్యభేదిని | పిశాచేవరేట | అస్మిన్నయం ప్రయోజ్యః | చారఘ
 ర్తయోబహుజాణో | అయంచారఘాతేచనిపాత్యతే | జారఘ
 ర్తయోరితికేచిత్ | బహుజాణో || జోకుడ్జల్లావిద్యుత్ప్రబలయోః ||
 అనయోరెతాక్రమాత్ స్తః | జోకు | ఉడ్జల్ల || భింగంసీలస్వకృత
 యోః | నీలెస్వకృతేచాయం స్యాత్ || పరిధానేణిద్ధం | జహణో
 సులింపల్లణకంచజఘనాంశుకే | అస్మిన్నైతాస్యాతాం | జహణోసులిం
 పల్లణకం | పాడరణంకవచె | కవచేఅయం ప్రయోజ్యః | పాడరణం | కంపావ
 చారయోరోల్లూ | అనయోరయం స్యాత్ | ఓల్లూ | కరాఘాతేచపె

టా । అస్మిన్నయంస్యాత్ । రఇలక్ష్మగోసన్జ్ఞో జఘనమూఖః యోః ।
 అనయోరెతౌక్రమాత్ స్యాతాం । రఇలక్ష్మం । గోసన్జ్ఞో ॥ వావడ
 పురిల్లో కుడుచిదైశ్యయోః । అనయోరెతౌక్రమాస్తః । వావడో ।
 పురిల్లో । పరభత్తవచ్చిక్కుభీరుస్థాపకీయోః॥ అనయోరెతౌక్రమా
 త్ స్తః । పరభత్తో ॥ చచ్చిక్కు । కాశభట్టిఅద్ధగ్ధిధూమాస్తమిస్తవి
 స్స్థుతుహినేను । ఎముక్రమాత్త్రయోనిపాత్యాః । కాశం ॥ భట్టిట ।
 ఇద్ధగ్ధిధూమో । పత్తరటవాఅబోపాడతాడనాపాతపయోః ॥ అనయో
 రెతౌక్రమాత్ స్తః । పత్తరం । టవాఅట । పిడచ్చామాఉఆవనభ్యాం ।
 సభ్యామేతానిపాత్యైతే ॥ పిడచ్చా ॥ మాఉఆ ॥ పొరన్దహోసామత్స ।
 రిణోపయోః ॥ అనయోరెతౌక్రమాత్ స్తః ॥ పొరన్దో ॥ దోసా ॥ చ
 చ్చాపస్తుతాతలాహతికేనరయోః ॥ ఎతయోరెతానిపాత్యైతే ॥ చచ్చా
 పస్తులా ॥ ఖంధలట్టిఖంధమసాస్కంధయస్తే । అస్యామేతాస్యాతాం ।
 ఖంధలట్టి ॥ ఖంధమసా ॥ తంబకిమిఅగ్గిఆయావింద్రగొప ॥ అస్మిన్నై
 తాస్యాతామ్ ॥ తంబకిమి ॥ అగ్గిఆట । అనథేవిహడణో । జోఅణ
 జోఅడాఖద్యౌతే । జోఇఅదరవళ్ళహాఖద్యౌతాతరయోః ॥ క్రమా
 దనయోరెతాస్యాతాం ॥ జోఇట ॥ దరవళ్ళహో ॥ భోఇఅపండరంగో
 మహేశ్వ్రమేశయోః ॥ అనయోరేతౌక్రమాత్ స్తః ॥ సంకరసగ్గహా
 రధ్యాముక్తయోః ॥ అనయోరెతాస్యాతాం ॥ సంకరో ॥ సగ్గహో ॥
 అథ్కదరెపలిరో ॥ సురాయాం మఇమోహిణీ ॥ దుడుకరెధారావా
 సా ॥ ఆస్యకలహయోః కమలం । అనయోరయంస్యాత్ ॥ వేణుసాలధు
 అరాబోభ్రమరే ॥ అస్మిన్నైతాస్యాతాం ॥ వేణుసాట ॥ ధుఅరాట ॥ అస్మిన్
 ప్రకిరణేలింగవృత్తయః ప్రయోగాధీనః ॥—॥ ఇతిగోపీఆద్యాః ॥—॥
 వాపుయాన్యాద్యాః । ౧ । ౨ । ౧౦౦ । పుఅఈఇత్యాదయశ్చబ్దాః స్వరాద్యా
 దేశవిశేషితావానిపాత్యంతే ॥ ఉన్నత్తపిశాచయోః పుఅఈ ॥ అనయోర
 యంనిపాత్యైతే ॥ పుఅఈ ॥ ఊంఁదలిమానందితే ॥ తుంబుకాజొం

బురో | మాహివాటమాఘవాతే || సశ్శకొడిశతకొటౌ || మాఇందో
 మాకందే | ఓందురోఉంచురౌ || ఆభిఆభిభ్యాం || అస్మిన్నయంస్యాత్
 ఆభిఆ || తణసోల్లీ తృణసూన్యే || అస్మిన్నయంస్యాత్ || తణసోల్లీ |
 అరిష్టదైత్యకాకేషురిట్టౌ || ఎవ్వయంస్యాత్ || రిట్టౌ || దుక్రితేదురిలిం
 అస్మిన్నయంస్యాత్ || దురిలిం || కిరోకిరౌ || వామలూరౌవామలూ
 రౌ || విసౌ వృషమూషికయోః || అనయోరయంస్యాత్ || విసౌ || వ
 స్తంబృందే || బృందేలియంస్యాత్ || వందం || హేరింబౌ హేరంబే ||
 హేరమ్బేలియంస్యాత్ || హేరింబౌ | చిక్రంస్తాకే || స్తాకేలియం
 స్యాత్ || చిక్రం || షరణాయ దేవలణాటఛణే || అస్మిన్నయంస్యా
 త్ || చలణాటహణే || ఉన్మత్తాచుశ్శీలయోర్వఅణిఆ || అనయోరయం
 స్యాత్ || వఅణిఆ || ఉన్మత్తాచుశ్శీలాచ || మహాలయపత్నే మహాశయ
 పత్నౌ || అస్మిన్నయంస్యాత్ || మహాశయపత్నౌ || చంచరీకేచచ్ఛరిట ||
 అస్మిన్నయం || చచ్ఛరిట || ముసలంమాంసతే || ఇత్యాది ||—|| అ
 పుణ్ణగాఃత్తైన || ౩ || ౧ || ౧౩౨ || అపుణ్ణాదయఃశబ్దాఃక్రస్త త్యయేన స
 హనిషాశ్యంతే || ఆక్రాంతేఅపుణ్ణం || అస్మిన్నయంస్యాత్ || అపు
 ణ్ణం || అష్టచ్ఛపహట్టావసంబధ్ధాచిరతరదృష్టయోః || అసంబధ్ధేఅచిర
 తరదృష్టేచఎత్క్రమాశ్శాన్యతాం || అష్టచ్ఛం || పహట్టౌ || ఉల్లా
 క్కమరిలిటసణ్ణాస్త్రీటితే || ఎతేత్రయస్త్రీటితేనిపాత్యంతే || ఉల్లా
 కొగ్గ || మరిట || ఓసణ్ణౌ || గుజ్జలిఅపెజ్జలిదౌ సంఘటితే || అస్మి
 న్నైతౌనిపాత్యేతే | గుజ్జలిట || పెజ్జలిట || పసల్లిఅగళద్ధఅఠోరుమల్లాః
 ప్రేరితే || నిపాత్యంతే || పసల్లిట || గళద్ధట || ఠోరుమల్లా || అవకీణే
 ఉక్థణం || అస్మిన్నయంస్యాత్ || ఉక్థణౌ || ఓసట్టనిహిమిహిదౌ వికసి
 తే || ఎతౌవికసతేస్తః || ఓసట్టౌ || విహిమిహిట || అదికేఉడ్డరిలిం
 ఉపనర్పితేఉల్లట || అస్మిన్నయంస్యాత్ || ఉల్లట || చ్చిన్నచ్చిద్రితయోః
 కడద్దరిలిం | అనయోరయంనిపాత్యతే || కడద్దరిలిం || ఝడిలిపరిహాఇ

ఔశ్రాంతపరిక్షీణయోః ॥ అనయోరెతాక్రమాత్స్యాతాం ॥ ఝడిట ॥
 పరిహాఇట ॥ ఉక్కుజ్జణికకజ్జతడకడిఅఉచ్చుగాఅనవస్థితే ॥ అస్మిన్నైతే
 నిపాత్యంతే ॥ ఉక్కుజ్జో ॥ ణిక్కుజ్జో ॥ తడకడిట ॥ ఉచ్చుగో ॥ ఉద్దల
 పువ్వంగఉచ్చరణఉచ్చల్లా శ్శాంతముండితోచ్చిష్టోద్విగ్నేషు ॥ పషు
 చత్వారః క్రమాన్నిపాత్యంతే ॥ ఉద్దట ॥ పువ్వంగో ॥ ఉచ్చరణో ॥
 ఉచల్లో ॥ చకితక్లాంతయోరువ్విడం ॥ అనయోరయంనిపాత్యంతే ॥ ఉ
 వ్విడం ॥ వహిఇఅమాకాసిఅంచపర్యాప్తై ॥ పర్యాప్తైద్వయంనిపాత్య
 తే ॥ వహిఇఅం ॥ ఆకాసిఅం ॥ ఉవ్విధణాళీగొరడితహిద్ధాస్త్రస్తే ॥
 త్రస్తైచత్వారపతేనిపాత్యాః ॥ ఉవిద్ధో ॥ ణాళీ ॥ గొరడితం ॥ హి
 ధ్ధో ॥ క్రుద్ధేఉవ్వివ్ ॥ క్రుద్ధేఅయంస్యాత్ ॥ ఉవ్వివ్ ॥ సిట్టవిత్తా
 సుప్తాత్థితే ॥ సిట్టా ॥ విట్టా ॥ ఓమంసఉవ్విక్కావపసృతప్రలపిత
 యోః ॥ అనయోరెతాక్రమాత్ స్తః ॥ ఓమంసా ॥ ఉవ్వికో ॥ అవ
 రోపితముక్తయోర్విఅంటూతం ॥ అనయోరయంప్రయోజ్యః ॥ విఅం
 టూతం ॥ ఓహరణిమిఅటఅఘిఆఆఘాతే ॥ ఎతేత్రయఆఘాతే ని
 పాత్యంతే ॥ ఓహరణం ॥ నిమిఅం ॥ ఓఅఘిఅం ॥ ఉోసవిఅముద్వావై ॥ ఉ
 ద్వావైఅయంస్యాత్ ॥ ఉోసవిఅం ॥ రుద్ధగళితయోరాహిద్ధో ॥ అనయో
 రయంస్యాత్ ॥ ఆహిద్ధో ॥ పాతితేణిసుద్ధో ॥ అస్మిన్నయంస్యాత్ ॥ ణి
 సుద్ధో ॥ ఉమ్మడ్డణిచ్చుడ్డాపువ్వతై ॥ ఉద్వతై ॥ ఎతాస్యాతాం ॥ ఉ
 మ్మడ్డో ॥ ణిచ్చుడ్డో ॥ ఉడ్డిఅజాసఆ పుట్టిపై ॥ ఎతాఉత్తిపైస్యాతాం
 ఉడ్డిట ॥ జాసట ॥ సుపైణిజ్జలవణిహవలుకాః ॥ సుపైచత్వారోనిపా
 త్యంతే ॥ ణిజ్జో ॥ లవవో ॥ ణిహవో ॥ లుకో ॥ రిఅంటూనె ॥ అస్మి
 న్నయంస్యాత్ ॥ రిఅం ॥ విక్రీతనిమ్మీకృతయోరుజ్జుణిఅం ॥ త్యకైజడం ॥
 అస్మిన్నయంస్యాత్ ॥ జడం ॥ శుషుకనిమ్మీకృతయోరుజ్జుఅం ॥ అ
 నయోరయంస్యాత్ ॥ ఉజ్జుఅం ॥ ఘడంసృష్టికృతే ॥ అస్మిన్నయంసా
 త్ ॥ ఘడం ॥ జలాంతః పతితేడిండవో ॥ జలావగాహిన్యయంప్ర

యోజ్యః ॥ డిండవో ॥ ఆకీణేఁట సడిట ॥ అస్తిన్నయంస్యాత్ ॥ ఓ
 సడిట ॥ గులిలంమథితే గులిలం ॥ ఉచ్చరిఅమున్నూలితే ॥ అస్తిన్నయం
 స్యాత్ ॥ ఉచ్చరిలం ॥ ఉత్తిప్తై పరిచ్చిలఉగాహిఅఉడాహిలః ॥ ఉ
 త్తిప్తైత్రయోనిసాత్యాః ॥ పరిచ్చిలం ॥ ఉగాహిలం ॥ ఉడాహిలం ॥
 ఉగాహిలంచ ॥ అయమపుత్తిప్తైనిపాత్యః ॥ రసితేహేసిలదుందుమి
 డో ॥ రసితేద్యయంనిపాత్యం ॥ హేసిలం ॥ దుందుమిలం ॥ పరితాపి
 తేచిత్తవిట ॥ అస్తిన్నయంనిపాత్యతే ॥ చిత్తవిట ॥ పరోష్ట్యుపిలప
 ల్లిత్యాఃపర్యస్తే ॥ పర్యస్తే త్రయోనిపాత్యాః ॥ పరోష్ట్యం ॥ రుపిలం ॥ పల్లి
 త్తం ॥ ప్రమృతై అష్టత్తో ॥ అస్తిన్నయం ప్రయోజ్యః ॥ అష్టత్తో ఆఘూణి
 తేగతిం ॥ అస్తిన్నయంస్యాత్ ॥ గతిం ॥ న్యాస క్తవ్రవృద్ధయోరో వేవట ॥ అ
 నయోరయంనిపాత్యః ॥ ఓవేవట ॥ ఓఅన్యటటహామిలపభిభూ తే ॥ ఏతావ
 భిభూ తేనిపాత్యో ॥ ఓఅన్యట ॥ ఓహామిట ॥ అభిలషితపృథ్వీధృతపృ
 థ్వధేషురగిల్లవచ్చుద్ధలితలికగ్రంతాః ॥ ఎషు త్రయః ॥ క్రమాన్నిపా
 త్యాః ॥ రగిల్లో ॥ వచ్చుద్ధలిట ॥ లికగ్రంతో ॥ జలల్లకరమాచ్ఛన్నక్షీణ
 యోః ॥ అనయోరెతోక్రమాత్ స్తః ॥ జలల్లో ॥ కరమో ॥ ఉపరత
 క్షీణయోఃకథో ॥ అనయోఃకథోఇతినిపాత్యఃకథో ॥ పెక్కిలం వృషర
 టితే ॥ అస్తిన్నయంస్యాత్ ॥ పెక్కిలం ॥ అంకితమాలింగితే ॥ అస్తి
 న్నయంస్యాత్ ॥ అంకిలం ॥ ఉలుటసిఅచిమిణోసలిఆరోమాంచితే ॥ అ
 స్తి ॥ త్రయోనిసాత్యాః ॥ ఉలుటసిలం ॥ చిమిణం ॥ డోసపిలం ॥ అన్య
 క్షేఅమాసక్తే ॥ అయంస్యాత్ ॥ అన్యగిలం ॥ ముకులితముక్తభ్రాంత
 పులకితేషు ఆరోఇలం ॥ చతుషు ఆరోఇతిమితిప్రయోజ్యమ్ ॥ ఆరో
 ఇలం ॥ అపహృతశరీరాచివ్యధితయోరోచ్చందిలం ॥ అనయోరయంస్యా
 త్ ॥ ఓచ్చందిలం ॥ ఛండిలం ॥ చ్చన్నై ॥ అస్తిన్నయంస్యాత్ ॥ ఛం
 డిలం ॥ డోసమ్మిఅమాసఅంచోషధానీకృతే ॥ ఏతాపుపధానీకృతేస్యా
 తాం ॥ డోసమ్మిలం ॥ డోసలం ॥ ఆవిలంప్రాతే ॥ ప్రాతేతియంస్యాత్ ॥

|| ఆవిలిం || దపిఁతె అవహిఱ్హా || అస్తిన్నయం స్యాత్ || అవహి
 ఱ్హా || ప్రవృద్ధగృహాగతయోరారోద్ధా || అనయోరయం స్యాత్ ||
 ఆరోద్ధా || అన్నిష్టేఉడిలింఘుసణిలింఛ || అన్నిష్టైవితాస్యాతామ్ ||
 ఉడిలిం || ఘుసణిలిం || అశంకేఫణితేఘుష్టుఘులిం || ఆరూఢేఉల్లాఢో
 మ్చాఢో || ఏతావారూఢేప్రయోజ్యో | ఉల్లాఢో || ఉమచ్ఛా ||
 ఆవిలింకుపితే | కుపితేఅయం స్యాత్ || ఆవిలిం || కడిలింప్రీణితే ||
 ఉష్పత్తోగభితవిరక్తయోః || సన్నధేఉటగ్గిట || అపూరితస్థితామూ
 లోచ్ఛృతితమూఢవిఘటితేఘుగున్ముఞట || భగ్నైపడిరిగ్గలం | అస్తిన్న
 యం స్యాత్ || పడిరిగ్గలం || ప్రకటితేపరిఅడ్డిలిం | పరిచ్ఛన్నైపరిఅట్ట
 విలిం | ఓష్పంమృష్టై || కోజ్జరిఅమాపూరితే || ఓమల్లంఘనీఘాతే || వే
 ల్లఞ్చలింఘుడృశలింఛసంకుచితే | యుదింఅప్రదుతే || అస్తిన్నయం
 స్యాత్ || ప్రయతపరిజాగరితయోరణుజ్ఞిఅట | అనయోరయం స్యాత్ ||
 అణుజ్ఞిఅట || పజ్జత్తరందభితే || అస్తిన్నయం స్యాత్ || అవితృప్తైఉలుహు
 లులిం || అస్తిన్నిదం స్యాత్ || ఉలుహిలుఅమితకేచిత్ || వప్పిఅమారో
 గ్గరిఅముల్లలింఛరక్తే || త్రయవతేనిపాత్యాః || వప్పిలిం || ఆరోగ్గరిలిం
 ఉల్లలిం | ఉఘణమహిరోఞ్చఅమద్దమాఅమపుష్ణంఛపూణే || పూణేఁఛ
 త్వారోనిపాత్యాః || ఉఘణం || అహిరోఞ్చలిం || అద్దమాలిం || అపుష్ణం |
 సమ్ముఖమాగతేపచ్ఛాణిట || అస్తిన్నయం స్యాత్ || పచ్ఛాణిట || అగ్గచ్ఛం
 ప్రమితే | ప్రమితే || అయం స్యాత్ || పడ్డావిలింసమాపితే || అస్తిన్నయం
 స్యాత్ || అభిషీడితేవారడ్డం | అస్తిన్నిదంనిపాత్యమ్ | ఉద్ధారిలింరణదు
 తే || అత్రైరితన్నిపాత్యమ్ || ఉష్ణమాణంపలాయితే || అత్రైదం స్యాత్ ||
 అజఁతేవిట్టిత్తం || అస్తిన్నిదం స్యాత్ || చ్చికంస్పృష్టై || స్పృష్టైఞ్చదం
 స్యాత్ || హతేపణిఘ్నం || హతేఞ్చదం స్యాత్ || ఆవిన్నైపిడట || అత్రా
 యం స్యాత్ || సాణిలిణిక్థావిబౌశానై || అస్తిన్నైతాస్యాతామ్ || సాణి
 ఓ || నిక్థావిట || ప్విష్టైఅప్పణసోహిలివకంసమరాఞ్చలిః || ప్విష్టైఛత్వారో

నిపాత్యాః || ఆప్వణం || సాహితం || వక్త్రం || సమగాఇలం | నడ్డిహవ
డిసాఅలవనన్తా స్సృతే | సుతే శ్రయోనిపాత్యాః || నడ్డిమం | వడి
సాహం || అవసన్తం | సుతమిత్యధః || వండభలం పీడితే || ఆస్తిన్నయం
స్యాత్ || విరచితవిప్రగృహీతయోరగ్గహిట || అనయోరయం స్యాత్ ||
అగ్గహిట || అవధృతే గవితం || స్తిన్నదం నిపాత్యమ్ || నిషిద్ధేపిడుచ్చట |
అస్తిన్నయం నిపాత్యః || నిగతే గగ్గతో || అత్రాయం నిపాత్యః || వొట్టికి పా
డావత్యాన క్తస్థలితయోః || అనయోరెతౌ క్రమాత్ స్తః || వొట్టి ||
కిపాడా || పవరంజవల్లౌ స్తిగ్ధస్త్వతయోః || అనయోరెతౌ క్రమాత్ |
స్యాతామ్ || పవరంజవో || లాట్టా || ఉవడిలముదూళిల మోణలమువనతే |
అవనతే శ్రయోనిపాత్యాః || ఉవడిలం || ఉదూళిలం || ఓణలం | ఉడ్డుళిలం
ప్రక్షిప్తవిక్షిప్తయోః || అనయోరయం స్యాత్ || మత్తేలవిహిట || మత్తే
లయం స్యాత్ || పరిక్లాఇలట పరిక్షీణే || పరిక్షీణేలయం స్యాత్ || త్నుతేచ్చి
కంపిలులంచ || అస్తిన్నైతౌ స్యాతామ్ || చ్చిక్కం || పిలులం || పవిగ్ధం వి
స్త్వతే || అస్తిన్నయం స్యాత్ || ఉడ్డుసిలమవడాహిలముకాగ సము
త్కృష్టే || ఉత్కృష్టే శ్రయోనిపాత్యాః || ఉడ్డుసిలం || అవడాహి
లం || ఉకాగసం || హల్లపవిలంత్వరితే || త్వరితయం స్యాత్ || ఉద్దా
రిలముతాతే || ఉత్తాతేలయం స్యాత్ || ఉద్దారిలం || యాతేరిట్టా || అ
స్తిన్నయం స్యాత్ || ఉల్లిక్కందుళ్ళేష్టితే || అస్తిన్నైతన్నిపాత్యమ్ || ఉచ్చ
దిలం ముషితే || ఊగిలపట్టిలమిలలలబ్జతే || అలబ్జతే శ్రయోని
పాత్యాః || ఊగిలం | పట్టిలం || మిలం || ఉక్కిలం || ప్రసృతే || ప్రసృతేల
యం స్యాత్ || ఉచ్చిరణముచ్చిష్టే || ఓసరిఓటికేణే అక్షిసంకాచాత్సంజ్ఞ
తేచ || కత్తల్లక్కగావసత్తాగతే || గతేచ త్వారోనిపాత్యాః || కత్తా || ప్లి
క్కొగ || గావో || సత్తా || ఓసిలవిచ్చురిలపడిహత్థాలపూర్వే || అపూర్వే
శ్రయోనిపాత్యాః || ఓసిలం || విచ్చురిలం || పడిహత్థో || ణిడిరంభిన్నజీర్ణ
యోః || అనయోరయం స్యాత్ || అధ్యాసితే ఉచ్చల్లాప్లగ్గోయ్యల్లాంజ

డియోత్రతాః ॥ అధ్యాసితేపంచైతేనిపాత్యాః ॥ ఉచ్చల్లాఉష్ణల్లో ॥
 ఉయ్యల్లా ॥ అంజడిట ॥ ఉత్తతా ॥ ఓలల్లలముక్కలంచంచవిపరిభే ॥
 అస్తిన్నైతొనిపాత్యాః ॥ ఓలల్లలం ॥ ఉక్కలం ॥ లిప్తేఉడమ్మో ॥ అస్తిన్నయం
 స్యాత్ ॥ ఛూహిఅంపాశ్వపరావృతై ॥ అస్తిన్నయం స్యాత్ ॥ అపి
 ట్టపల్లటంపునరుక్తై ॥ అస్తిన్నైతొస్యాతామ్ ॥ ఆస్త్రలైఁణ్ణాసలం ॥ అస్తి
 న్నయం స్యాత్ ॥ అనష్టైలపండిలం ॥ అస్తిన్నయం స్యాత్ ॥ అగహ
 వణలంభత్సితై ॥ అస్తిన్నయం నిపాత్యాః ॥ ఉక్కరిలముగిలఁఘిలవివల
 ఇసలవిస్తీణే ॥ విస్తీణేపంచైతేని పాత్యనై ॥ ఉక్కరిట ॥ మరిట ॥ ఓ
 ఘిట ॥ వివట ॥ ఇసట ॥ రుద్ధవానూకగళవేణ్ణధుత్తాకాన్తై ॥ ఆకాన్తై
 పంచైతేనిపాత్యాః ॥ రుద్ధో ॥ వామో ॥ అవగళో ॥ వెణ్ణో ॥ ధుత్తా ॥ ఆరోపి
 తఖణ్ణైయోరుక్కరిలం ॥ ఉగరిలంఉక్కండిలంఉణ్ణంకవ్వరిలం ॥ ఎత
 యోపంచైతైప్రయోజ్యాః ॥ ఉక్కరిలంఇత్యాది ॥ మాణి ॥ అలడవి
 ఓ ॥ అస్తిన్నయం స్యాత్ ॥ ఉల్లులంఘహలంఉల్లిలంఉల్లోసిలంఉచ్చ
 రిలంవణనత్తడిలంచపురస్కృతై ॥ పురస్కృతైవడతైప్రయోజ్యాః ॥ వ
 లకిలంఉత్సక్తై ॥ అస్తిన్నయం స్యాత్ ॥ ఉయ్యకిలంపుంజీకృతై ॥ అ
 తైత్రితత్ప్రయోజ్యమ్ ॥ పిడ్డఇలంప్రశాన్తై ॥ అత్రైదంనిపాత్యమ్ ॥ ఉల్లు
 హుండిలం హేపిలంహాకిలం హేసమణంచొన్నతై ॥ ఉన్నతైచత్వా
 రోనిపాత్యాః ॥ నివాసితైష్టహురావిలంఱిగమిలంచ ॥ అస్తిన్నైతొస్యా
 తామ్ ॥ ఉచ్చిల్లోలపజీణే ॥ అస్తిన్నయం స్యాత్ ॥ గుమ్మటమూలాచ్చి
 న్నై ॥ అస్తిన్నయం స్యాత్ ॥ జలధౌతేనిప్పణిట ॥ అస్తిన్నయం స్యాత్
 ఆచ్చాదితైవక్ఖలం ॥ అత్రైత్రితస్యాత్ ॥ రంజితైతత్తురిలం ॥ అత్రైత్రితస్యా
 త్ ॥ గ్రాక్షితైకొక్కలం ॥ అయమశ్రస్యాత్ ॥ పీతపతితపెటితేషు
 వరత్నై ॥ ఎవ్వయం స్యాత్ ॥ వర్ధితపరినుత్తయోస్సడిలగిలం ॥ ఆనయో
 రయం స్యాత్ ॥ దాతితేఉచ్చల్లా ॥ అత్రైదంప్రయోజ్యమ్ ॥ వంచితే
 అవాడిట ॥ అత్రైత్రితస్యాత్ ॥ ఉగరిసంకిలనగ్గలపంసులారుడ్డై ॥ రుడ్డై

త్రయపతేనిపాత్యాః॥ అపూణగూఢస్థలితేషుగమిదౌ | త్రివ్యయం
నిపాత్యః ॥ ఆరూఢమాణిఃతపీతౌద్విగ్నేషుసంసాఢ్ | చతుష్వయం
నిపాత్యః॥ సంసాఢ్ ॥ దృష్టేఉత్తుర్వా॥ దృష్టేఅయంనిపాత్యః | ఉత్తు
ర్వాప్యత్యాచి ॥ కృష్టానుపసగఃఘృష్టవాక్యవిద్యస్వాచస్పతివిష్టరశ్రవన్
ప్రచేతన్ప్రాక్తాదీనాంక్షిబాదిప్రత్యయాం తానాం చాగ్నిచిత్రీమనుష
త్యాదీనాంసుగ్లాసుమేఽత్యాదీనాంచ పూర్వైఃకవిభిరప్రయుక్తా
నాంప్రతీతివైషమ్యకరఃప్రయోగౌనకర్తవ్యః ॥ శబ్దాన్తరైరెవతదర్థో
భిధేయః ॥ యథాకృష్టఃకృశఃవాచస్పతిగురుః ॥ విష్టరశ్రవాఃహరి
త్యాచి॥మృష్టశబ్దస్యసావసగఃస్యప్రయోగఇవ్యతపివ | మన్దరఅడపరి
ఘట్టం | మన్దరతటపరిఘృష్టమ్ ॥—॥ ఇతిశ్రీమదఖిలవిద్యాపరివారద
క్షిణామూర్తిమాహాదేవప్రసాదలబ్ధవిద్యపూర్వాత్తర మీమాంసాశ
బ్దతర్కసాహిత్యసార్వభౌమచరకూరియజ్ఞేశ్వరభట్టాపాధ్యాయ తన
యకొణ్డభట్టాపాధ్యాయశిష్యుణసర్వాప్సికాగర్భశుక్తిముక్తామణినా
దక్షిణామూర్తిఃమహాదేవకిచర్కరెణసర్వవిద్యత్కవిమలేనలక్ష్మీధరెణవి
రచితాయాంషడ్భాషాచంద్రికాయాం ప్రాకృతప్రకీర్యాయాంసుబ
న్దవిభాగస్సంపూర్ణః ॥ *****

—శ్రీశ్రీహయగిరివాయనమఃశ్రి—

నమోబ్రహ్మదేవనామజ్ఞానధావస్తభానవే | చంద్రిచారువ
రాక్షాయదక్షిణామూర్తయేనమః ॥ అథ తిజస్తప్రకీర్యానిరూప్యతే॥
భూసత్తాయామ్॥భూఇతిస్థితే॥—॥హోహువహవాభువేస్తు ॥౩॥౧॥౧
భవతేధాతేహోహువహవఇతిత్రయఅదేశాభనన్తి॥అకారఉచ్చా
రణార్థః ॥ హోఇతిస్థితే ॥అనుక్తమన్యన్యాయేన॥లటస్తిబాదౌసతి॥—
లటస్తిప్తావిజెచ్ ॥౨॥౧॥౧॥లటఃప్రళమపురుషైకవచనయోస్తిప్తయోః
ప్రత్యేకంఇచ్ఛపిచ్ ఇతి భవతః ॥ చకారౌహురచితివిశేషార్థౌ ॥ అ
త్రలక్ష్మీహణంలకారమాత్రోపలక్షకమ్ ॥ లేనలటః లస్యైత్యర్థః॥

అనుక్తమస్యన్యాయేన శబ్దాదిప్రాప్తౌ ||—|| నశసామ్ || || అ
 త్రశబ్దాదీనాం ప్రయోగానభవతి || ఇతిశబ్దాదిప్రతిషేధః || హోఇ
 —|| అతిఎవేచ్ఛె || ౨౪౨ || లటః ప్రథమపురుషస్యైకత్వే విహితో
 యపచ్ఛ మధ్యమపురుషస్యైకత్వే విహితో యస్మిన్ నకారాంతాదేవభ
 వతో నాన్యస్తాత్ || ఇన్యోదస్తవిషయత్వాత్ || హోఇ ఇత్యత్ర తా
 నభవతః || హలోగిత్వతోఽగిన్యయవతః మానె ||—|| త్వనతః || ౨
 ౪౨ || అకారాంతవజిః తదజంతాద్ధాతౌరగాగమోభవతి || హోఅ
 ఇహోఅవి అత్రాగాగమేక్యతే అదస్తత్వాదేచ్ఛభవతి ||—|| లక్ష్మటో
 శ్చజర్జారౌ || ౨౪౩ || లక్ష్మటార్పితమానభవిష్యతోశ్చకారాద్వి
 ధ్యాదిషుచ సర్వత్రపురుషేషుచ నేషుచ విహితస్య ప్రత్యయస్యస్థా
 నేజజావిత్యేతారితావాభవతః || రితాద్విత్వమ్ || ఇతిలట్ప్రథమపురు
 షస్యైకస్థానైతాభవతః || హోజ్జహోజ్జా || పక్షేహోఇ || సర్వలకారే
 షుజజా-రావితికేచిత్ || లక్ష్మజోశ్చజజా-రావిత్యధిక్యత్య ||—|| మధ్యే
 చాజంతాత్ || ౨౪౪ || అజంతాద్ధాతౌః ప్రకృతిప్రత్యయయోర్మధ్యే
 చకారాశ్చక్రిన్యాయానాంస్థానైజజా-రాతుభవతోలక్ష్మటార్విధ్యాది
 షుచ || ఇతిహోఇకారయోర్మధ్యేభవతః || హోజ్జఇహోజ్జాఇ | ఇత్యే
 కవచనమ్ || తిజనైపిద్వివచనస్యబహువచనమేవ ||—|| ఋర్ము
 రై || ౨౪౫ || లటః ప్రథమపురుషస్య బహుత్వేవతమానయోః ఋర్ము
 యోః ని || నై || ఇరై || ఇతిత్రయతదేశాభవన్తి || హోన్తి || హోన్తై || హోఇ
 రై | అత్రైవహోహువహవాభువేన్తి వ్యత్యతోభువెరిత్యధిక్యత్య ||—||
 హురచితి || ౨౪౬ || చిద్వజిః తేప్రిత్యయేపరై భువేహు-రిత్యాదేశో
 భవతి || హున్తి | హున్తై | హుఇరై ఇత్యాద్యపిబౌద్ధవ్యమ్ || బహులా
 ధికారాత్కచ్చిదేకత్వేపి ఇరైదృశ్యతే | సూసఇరైతాణతాతిసాకణ్ఠా
 శువ్యతితాసాంతాదృశకణ్ఠః | రుషగేచాదిరిత్యుకారస్యదీఘః | త్వ
 నత్యత్యగాగమః | హోఅన్తి | హోఅన్తై | హోఅఇరై | మధ్యేచాజన్తా

మి । ఇదం సూత్రం లక్ష్మణాటాస్సర్వనవసైమితగాగమశ్యవావిశ్యవిధా
యకం క్వచిన్నభవతి । జలభిః క్వచిగాత్వమపి సుఖాభిః । వాలక్ష్మణాడిత్య నై
వైవ త్వహోజ్జైమి । హూజ్జైమి । లక్ష్మణోశ్చ జజ్ఞా రావితి జజ్ఞారాభవ
తః । హూజ్జై హూజ్జై ఉత్తమపురుషబహువచనైః —॥ మోమముమస్త
జ్ఞే ॥ ౨౧౮ ॥ ఉత్తమపురుషస్య బహుత్వేన తమానయోమస్మినుహిజ్ఞే
ఏతయోః । మో । మ । ము । ఇతి త్రయ ఆదేశాభవన్తి । హూ । మో । హూ
మ । హూమ । త్వనత ఇత్య గాగమే సతి । అదెల్లు క్యాఞ్ఞోరత ఇత్య తోత
ఇత్యధిక్రత్య తుమావిశ్య స్త్వితి చ ॥ —॥ మోమముష్విచ్చ ॥ ౨౧౮ ॥ అ
కారాంతాద్ధాతోః । మో । మ । ము । ఇత్యేతేమపరేషు తత ఇత్వంచ కా
రాదాత్వంచనాస్యాత్ । ఇత్య గాగమస్త్వైవధాత్వనయవస్య ఇత్వేతి
త్వేచ హూ ఇమో । హూ ఆమో । పక్షే । హూ అమో । వాలక్ష్మణాడిత్యేత్వై
హూ ఏమో । హూ ఇమ । హూ ఆమ । హూ అమ । హూ ఏమ । హూ ఇ
ము । హూ ఆము । హూ అము । హూ ఏము । మధ్యే చాజంతాదితి జజ్ఞారా ।
హూజ్జై మో । హోజ్జై మో । హోజ్జై మో । హూజ్జై మో । ఏవం మమ్వోర
పుదాహార్యమ్ । లక్ష్మణాశ్చ జజ్ఞారా । హూజ్జై । హూజ్జై । ఏవం జంతా
నాం లటికూపం నైయమ్ । హవాదీనాం హలంతానాన్తభేదః । హవ ఇతి
స్థితే । అనుక్తన్యాయే చ ఉపదేశే జనునాసిక ఇదిత్య కారలాపః । సుఖోచ్చ
రణం ప్రయోజనమ్ । హలోగిత్య గాగమః । ఇజాదయశ్చ । హవ ఇహ
వవి । లక్ష్మణాశ్చైతి జజ్ఞారా ॥ —॥ జాజే ॥ ౨౧౯ ॥ అదెల్లు
క్యాఞ్ఞోరత ఇత్య తోత ఇతి ఏదితి చానువర్తతే । వాలక్ష్మణాడిత్య తోవేతి చా
జా ఇత్యేతయోః పరయోః అత ఏత్వం వాస్యాత్ । హవేజ్జా । హవే
జ్జ । అత ఇత్యేవ ॥ హూజ్జా । స్వతోనజతత్వాన్తధ్యేజాజంతాదిత్యయం
విధిర్నభవతి । వాలక్ష్మణాడిత్యేత్వం వా । హవే ఇ । హవ ఇ । హవన్తి ।
హవన్తే । హవ ఇరే । ఏవమేదన్తేపి । మధ్యమే । హవసి । అత ఏత్వేచ్చై
ఇతి సే । హవసి । హవేసి । హవేజ్జా । హవేజ్జ । హవజ్జా । హవజ్జ ॥

హవఇథ్థా | హవహ | హవేఇథ్థా | హవెహ | హవజ్జా | హవజ్జ | హ
వెజ్జా | హవేజ్జ | ఉత్తమే | తుమావిత్త్యాత్వమ్ | హవామి | హవమి
మావిత్వమితికచిత్ | హమిమి | హవెమి | జజాఁరౌచ | మోమము
ష్విచ్చేతిఆదితావాలక్ష్యాడిత్యేష్వంచ | హవమో | హవామో | హవి
మో | హవేమో | హవము | హవాము | హవిము | హవేము | హవ
మ | హవామ | హవిమ | హవేమ | హవేజ్జా | హవెజ్జ | ఎనమన్యె
హంహలన్తానాంలటిరూపం నెయమ్ | హుహువహవాభువె స్త్రిత్యతో
భువెరిత్యధికృత్య ||—|| పృథక్ స్పష్టైశివ్వడః ||౩||౧||౨||పృథగ్భూతేస్ప
ష్టైచకతకరిభువేః | నివ్వడఇత్యాదెశోభవతి | ణివ్వడఇ||ణివ్వడవి| పృ
థగ్భవతి | స్పష్టాభవతిచేత్యధః ||—|| ప్రభౌహుప్పః ||౩||౧||౩|| భు
వెరిత్యనువర్తతే | త్వితిచ | ప్రభుకర్తృకస్యభువెఃహుప్పఇత్యాదెశో
వాభవతి || హుప్పఇ | హుప్పవి | ప్రభవతీత్యధః | పత్రే | పహవ
ఇ | బహులాశికారాదన్యదపి | పరిభవతి | సంభవతి | ఉద్భవతీత్యధై
పి | పరిభవతి | సమ్భవఇ | ఉబ్భవఇ | లుక్లజ్జీటు ||—|| భూతార్థ
స్థానిహితహి || ౨||౪||౨౧ || భూతార్థేవిహితోయోలుజాదిప్రత్య
యః | తస్యలుజౌలజౌలిటశ్చస్థానెప్రత్యేకమ్ | సి | హిత | హి | ఇతి
త్రయతదేశాభవన్తి | ఉత్తరత్ర హలఈఅఇతివిధానాత్స్వగ్నాదె
వాయంవిధిః | హూసి | హూహిత | హూహి | త్వనతఇత్యగ్గమః |
హూలిసి | హూలిహిత | హూలిహి | సర్వత్రఅభూత్ | అభవత్ | జ
గూనవా | స్వాదయస్తుతిప్రయోరెవఅస్త్విక శాస్త్రీ వతకమానాథక
వాచినోపిభూతార్థకవాచిత్వమస్తీతి లడాదేశాఇజాదయోపి భవన్తి ||
తేనలక్ష్మటోశ్చజజాఁరౌ | మధ్యేచాజన్తాదితిజజాఁరౌసర్వత్రభవ
తః || తథాచ | హూఇ | హూన్తి | హూమి | ఇత్యాదీనిసర్వాణిలక్ష్యాపా
ణ్యుదాహరణవ్యాని | గ్రంథవిస్తరభయాన్నలిఖ్యం నై | ఎనమన్యెహమజ
న్తానాం భూతలకారేషురూపనిర్ణయః | హలన్తానాంతు ||—|| హలఈ

అ || ౨౪ || ౨౨ || భూతార్థస్యోశ్యనువర్తతే | భూతార్థేవర్తమానయోః
హలంతాత్పరయోః | తిష్ఠయోః | ఈల ఇత్యాదేశోభవతి | హవీతి | హ
వ ఇ | హవన్తి || ఇత్యాదిహలస్తవహ్రీపాణసర్వాణ్యుగాహర్తవ్యా
ని | ఎవమన్యేషాం హలంతానాం భూతార్థనాచిషు రూపం నైయుమ్ |
ల్యులుటాః ||—|| భవిష్యతిహిరాదిః || ౨౪ || ౨౪ || భవిష్యదధై విహిత
ప్రత్యయే పరే తస్యైవహిరిత్యాదిః | ప్రయోక్తవ్యః || పూర్వవదితా
దయః || హోహి ఇ | బహులాధికారాత్ప్రచిదేకపదేపి సద్ధిః | హో
హీ | భవిష్యతి | భవితావా | బహుత్వేహిః | హోహిన్తి | ఇత్యాది
లడ్వత్ | లకారాత్ప్రాక్ హికారఎవాధికః | మధ్యమే | హోహి
సి | హోజ్జహిసి | హోజ్జహిసి | హోహిజ్జ | హోహిజ్జా | హోహిద్ధా |
హోహిహ | ఇత్యాదిసర్వం లడ్వత్ | లకారాత్ప్రాక్ హికారఎ
వాధికః | ఉత్తమే ||—|| హోర్హమి మోముమేవా || ౨౪ || ౨౪ ||
భవిష్యతీత్యనువర్తతే | ఆదిరితిచ | భవిష్యదధై విహితేషు ఉత్తమ
పురుషాదేశేషు | మి | మో | ము | మ | ఇత్యేలేషు పరేషు ఎహమేవా
దిః | హో | ర్హ | ఇతివా ప్రయోక్తవ్యో | పత్యేహిరపి | హో
హోమి | హోస్సామి | అత్ర రిత్వాద్ద్విత్వం | హోహోమో | హోస్సా
మో | హోహోము | హోస్సాము | హోహోమ | హోస్సామ || పత్యే ||
హోహిమి | హోహిమో | హోహిము | హోహిమ | క్స్వచిత్తుహసభ
వతి || డం మేశ్చాత్తత ఇత్యతోమేరిత్యనువర్తతే | భవిష్యతీతిచ ||—||
సర్ || ౨౪ || ౩౧ || ధాతోఃపరతోభవిష్యతి కాలే మేస్థానె సర్ ఇతివా
భవతి | రిత్వాద్ద్విత్వం | హోహిస్సుం | పత్యే | హోహిమి ||—|| హి
స్సాహిద్ధాముమోమస్య || ౨౪ || ౩౬ || వేత్యనవర్తతే | భవిష్యతీతిచ |
భవిష్యతికాలే | ము | మో | ము | ఇత్యేలేషాం స్థానె హిస్సాహిద్ధా |
ఇత్యేతా ధాతోః పరతోవాప్రయోక్తవ్యో | హోహిస్సా | హోహి
ద్ధా | పత్యే | హోహిము ఇత్యాది | పూర్వవజ్జ్ఞానౌచ | త్వనశిష్య

గాగనాచలద్వితీ | ఎవమనైహమజన్తానాం భవిష్యతిరూపం ||—
 హలన్తానాంతు భవిష్యతి | అగాగమైశ్వరే | అదెల్లుకాంతోరతశత్రు
 తోతశశ్చధిక్రత్య | మోహముష్టిచ్చేత్యతనితవ ||—|| ఎచ్చక్వాతు
 స్తస్యభవిష్యతి ||౨౪౧౦|| క్వాతుంతవ్యేషు భవిష్యతాకలవిహితే
 చ ప్రశ్నమపరతఃఅతఎత్సంధకారాచ్యభవతి||హవేహిఇహవిహిఇ
 హవేహిజ్ఞా | హవేహిజ్ఞా | హవిహిజ్ఞా | హవిహిజ్ఞా | హవేహిన్తి | హవే
 హిన్తే | హవిహిన్తి | హవిహిన్తే | ఇత్యాది || జజాకరౌచ | మధ్య
 మే||హవేహిసి | హవిహిసి | అవేహిఇద్ధా | హవిహిఇద్ధా | హవేహి
 హ | హవిహిహ | జజాకరౌచ | ఉత్తమే | హవేహిమి | హవిహి
 మి | హవేహమి | హవిహమి | హవేహస్సమి | హవిహస్సమి | హవే
 హిస్సం | హవిహిస్సం | జజాకరౌచ | హవేహిమో | హవిహిమో |
 హవేహమో | హవిహమో | హవేహస్సమో | హవిహస్సమో | ఎవం
 మమోర్వపి | అవేహిస్సా | హవిహిస్సా | హవేహిద్ధా | హవిహిద్ధా |
 జజాకరౌచ | ఎవమనైహం హలన్తానాం భవిష్యతి రూపంనెయం |
 లూటి ||—|| ఏకష్టిక్ ప్రథమాదర్శిధ్యాపిషు దుసుము ||౨౪౩౪||
 లిక్ష్ణోటాః | ప్రథమమధ్యమోత్తమపురుషేకవచనానాం స్థానేదుసు
 ముఇతి క్రమాద్భవన్తి | హోదు | లిక్ష్ణోటారాశీరధేఉకారాన్తస్యై
 వప్రయోగఇతి కేచిత్ | తదాదలాపః | దకారోచ్చారణంభాషాన్త
 రార్థమిశ్యవరే | ప్రాకృతేవిధ్యాదిషు హోఉ | అత్రప్రాయోలుగితి
 కలాపః | హోసు | హోము||— బహూన్తుహమో||౨౪౩౫|| లిక్ష్ణో
 టాః | ప్రథమమధ్యమోత్తమబహువచనానాంస్థానే | న్తు | హా | మో |
 ఇతిక్రమాద్భవన్తి | హోన్తు | హోహ | హోమో || — || సోస్తుహి
 ౨౪౩౬|| విధ్యాదిషు ఏకష్టిన్తి సూత్రేవిహితస్యసోర్తధ్యమపురు
 షైకవచనస్య స్థానేహిఇత్యాదేహోవాభవతి | హోహి | హోసు | పూ
 ర్వవన్త్యేచాజన్తాదితి జజాకరౌ | తదాహోజ్జమ | హోజ్జాదు | హో

జ్ఞా | హోజ్ఞా | ఏవం వచనా నైవస్యపి జజ్ఞాక రామావశ్యా | గిజీ—||
 త్విజ్ఞాల్లిజః || ౨||౪||౩౩ || లిజ్ఞాజ్జాక రాప్యంపర ఇకారోవా ప్ర
 యోక్తస్యః | హోజ్ఞా | హోజ్ఞా | ఇయాన్విశేషః | శేషం పూర్వ
 వత్ || ఏవ మన్యేహమజ్ఞానాం లిజ్ఞోటోరూపమ్ | హలంతానాంతు |
 హలన్తోల్లత్పప్యివా ఎత్వమ్ | హవేడ | హవడ | హవేన్తు | హవ
 న్తు | హవేజ్జ | హవజ్జ | హవేజ్జా | హవజ్జా | మధ్యమే సోస్తుహీత్యతస్సారిత్య
 నువర్తమానై ||—|| లుగిజ్ఞహీజ్ఞస్పిజ్ఞైతః || ౨||౪||౩౪ || అదంతాధా
 తోః మధ్యమేకవచనాదేశస్య సాఃస్థానైలుక్ | ఇజ్జహి | ఇజ్జసు | ఇ
 జ్జై | ఇతి చత్వార ఆదేశభవన్తి || హవ | హవిజ్జహి | హవిజ్జసు |
 హవిజ్జై | పత్నే | హవసు | హవెసు | హవెజ్జ | హవేజ్జా | త్విజ్ఞాల్లి
 జితి ఇత్వంచ | హవేజ్జా | హవెజ్జా | శేషం పూర్వవత్ | ఏవమ
 న్యేహం హలంతానాం రూపం నయమ్ | లృజీ ||—|| మాణస్తౌల్ప
 లృజః || ౨||౪||౪౦ || లృజోమాణ | నై | ఇత్యాదేశౌసర్వత్రపురుష
 షు వచనైషుభవతః | లిత్వాన్నిత్యమ్ | చకారాజ్జజ్జాకరాచ || హో
 మాణ | హోనై | హోజ్జమాణ | హోజ్జనై | హోజ్జామాణ | హోజ్జ
 హోజ్జా | హలంతానాంతు | హవమాణ | హవనై | హవేజ్జ | హవె
 జ్జా | ఏవమన్యేవ్వజంతేషుహలంతేషుచ భాతువ్వనయాప్రక్రియ
 యా సర్వ లకారాణాం రూపాణిప్రయోజ్యాని || ****

అథకేచిదేధాదయోధాతవః ప్రదశ్యంతే | ఏధవృద్ధౌ | అ
 గాగమః | ఖ ఘ ధ ధ భామితి ధస్య హత్వమ్ | ఇజాదయః | ఏహ
 శేషం హవవత్ | మపవచ్చాకై | అనుక్తమన్యన్యాయేనానుబంధలో
 పః | అక్ | ప్రాయోలుగితచలోపః | పతిత్త | పతిఎ ||—|| సొల్లపడ
 ల్లోపచే | ౩||౧||౩౮ || పచితేసొల్ల | పడల్ల | ఇత్యాదేశౌభవతః || సొ
 ల్లి | పడల్లి | టుచదిసమ్మృద్ధౌ | అక్ | ణందత్త | ణందప | ధ్వంసుగ
 తౌ | అక్ | త్వక్పద్వక్వాంక్వచిదిత్యాదినా ధ్వస్యర్థుకారః | ఝంప

ఇ | యుంచె | పక్షైరవలామితవలాపః | ధంసఇ | ధంసవి | వ్యేజ్ఞో
 సంవరణే | మనయామితియలాపః | వేఇ | త్వనతఇత్వగాగమే | వే
 అఇ | వేఅవి || అడభతణే | అఠ | ప్రాయోగ్రహణాద్దలోపాభావః
 అదఇ | అదవి | అస్తేర్విశేషఉచ్యతే | అసభువి | లటి—త్వస్తేష్టా
 మ్నోమ్మిమమోమినా || ౨ || ౮ || మిమి=బిటావితి విహితమినా మోమ
 ముమస్తహిజితివిహితమమోభ్యాఽచసహఅస్తేస్థానెయధాయోగమ్
 స్థ్వా | స్థ్వా | స్థ్వి | ఇద్యాదేశౌవా భవంతి | గఅమ్మి | గతోస్తి | గ
 అమ్నో | గఅమ్మ | గతాస్తః | ముకారస్యాగ్రహణాద ప్రయోగప
 ఐతస్యోత్పవసీయతే | పక్షే | అఛాఢ్విరితి అఢ్విస్సమాన్యప్రాప్తః | అఢ్వి
 —|| సినాల్పిః || ౨ || ౮ || అస్తేరిత్యనువత్తతే | అస్తేధా=తోస్సినా
 మధ్యమపురుషైకవచనాదేశేనసహసి ఇత్యాదేశోలిద్భవతి | లితావస్త్వి
 త్యమ్ | ణిట్టురోజంసి | నిష్ఠుర్యాయదసి ||—|| అఛాఢ్విః || ౨ || ౮ || ౧౦ || అ
 స్తేస్తిజాసహ అఢ్విఇత్యాదేశౌభవతి | అఢ్విసా | అస్తిసఇత్యర్థః |
 అఢ్విలే | సంతిత ఇత్యర్థః | మధ్యమే | అఢ్వితుమం | అసిత్య
 మిత్యర్థః | అఢ్వితుమ్నై | స్థయూయమిత్యర్థః | ఉత్తమే | అఢ్విహం | అ
 వ్యహం | అఢ్విహమ్నై | స్తవయమిత్యర్థః || లుక్లజ్జేట్సుభూ
 తాథాన్య సిహితహిత్యతోభూతాథాన్యోత్పధిక్పత్వ ||—|| అహే
 ప్యాసితేనాస్తేః || ౨ || ౮ || ౨౩ || అస్తేధా=తోర్భూతాథాప్రత్యయేనస
 హితహాసి | ఆసి ఇత్యాదేశౌభవతః | అహేసి | ఆసి | ఆసీత్ |
 ఆనః | ఆసీః | ఆస్త | ఆసం | ఆస్త | ఇత్యర్థః | లుక్లజ్జేటాః | అస్తే
 భ్యాదేశే | అఛూత్ | బభూవెత్యాది సంచారణీయం | ఇదం
 త్వాదేశవ్యయం సర్వవచనెషు పురుషత్రయేవ సాధారణమ్ | తే
 నభూత లకారమాత్రే అస్తేరిదమేవ రూపద్వయమ్ | లాటిసిద్ధావస్థా
 పెక్షయా అస్తఇత్యత్రస్తఇతిస్తస్య భత్వే | అఢ్వు | సంతు ఇతిచద్య
 త్యతే | లికిస్యాదిత్యత్ర స్యాద్భవ్యేతి సూత్రేణయాత్ప్రగీర్తమ్ ||

యలాపః । అంత్యహలాలోపశ్చ । సెఅ । అన్యైషులకారైషు అను
 క్తమన్యన్యాయేన అస్తేఘాఙ్గరితి భూధాతోరెవప్రయోగః । శీజ్ స్వ
 ప్నై ॥—॥ యోరెజ్ ॥౨॥౪॥౬౪॥ ఇశ్చఉశ్చయః । తస్యయోఃథాతో
 రివణాఙ్గవణాయోః ఏజ్ ఏదోతాయధాసంఖ్యం భవతః । ఇవర్ణస్యపి
 కారః । ఉవర్ణస్య ఓకారః । ఇత్యైత్యై । శోస్సల్ । సెఇ । త్వసత ఇ
 త్యక్ । సెఅఇ । సెఅఎ । ఇత్యాది । హువత్ । బూర్జ్ వ్యక్తాయాం
 వాచి ॥—॥ ఉవర్ణస్యపః ॥౨॥౪॥౬౩॥ ధాతోరంత్యస్య ఉవర్ణస్య అష
 థ త్యాదేశోభవతి । రెఫలాపః । బవఇ । బవఎ । యోరెజ్ త్యైష్వై బా
 ఇ । ఎవం హుజ్ మూఖ ప్రభృతయః ॥ హుడా నాదనయోః ॥—॥ ణో
 హశ్చచిజిపూశుభ్రూస్తుహులూఖ్యః ॥౨॥౪॥౬౦॥ ఏఖ్యః పరోణిఇత్యా
 గమోవాభవతి । తస్మన్నియోగేన దీఘస్య హస్తస్త్వహుణిఇహు
 ణి । పత్రేఉవర్ణస్య అషథత్యాదేశః । హవఇ । హవఎ । నాత్ర యో
 రెజీత్యుకారస్యౌత్వమ్ । అనంతరవిషయత్వాత్తస్య । పరంతూవర్ణస్య
 వ ఇత్యాదేశః । బహులాధికారాణ్ణాగమః క్షచిద్విఃత్పితః । ఉచ్చై
 ణిఇ । ఉచ్చైఇ । జెణిఇ । జెఇ । ఓహజ్ గతా । అనుక్తమన్యన్యాయే
 నానుబంధలాపః । త్వసత ఇత్యగ్గాగమః । హాఅఇ । హాఅఎ । పత్రే
 హాఇ । దుధాఇ । అనుబంధలాపః । అక్ । ధాఅఇ । ధాఅఎ । పత్రే
 ధాఇ ॥—॥ ధోదహశ్రదః ॥౨॥౪॥౧౨౯॥ శ్రదిత్యన్యయాత్పరస్య ద
 థాతేదిహిఇత్యాదేశోభవతి । అశ్రదఇతి పర్యుదాసాదంత్యహలో
 లూపానభవతి । రెఫలాపః । నత్వమ్ ॥ నద్దహఇ । నద్దహఎ । దివుక్రీ
 డాదౌ । అక్ । దివఇ । దివఎ । అథరుషాదయోపి ప్రదశ్యంతేః—
 రుషగైచొడి ॥౨॥౪॥౬౭॥ రుషాదిష్వాదెరచొదీఘాభవతి రుష ।
 రూసఇ ॥ రూసఎ । శుష । సూసఇ । తుష । తూసఇ । పుష । పూసఇ
 శిష । సీసఇ । మూఇ । ఉవర్ణస్య అషథత్యాదేశః । సవఇ । సవఎ ॥
 ణహుబంధనై ॥ ణహఇ । ణహఎ ॥ ముఇ అభిషవే । అవాదేశః । సవ

[illegible]

యుజేధాఁతోఃజుంజాయతదేశాస్సుయః | జుంజఇ | జుజ్జఇ | జుప్ప
 ఇ ||—|| భుజపాలనాభ్య వహారయోః | అక్ | భుఅఇ | భుఅఎ | ల్య
 లుటాః | డొచ్చవదిముచీత్యాదినా ఓచ్చాదేశోహిలుక్చ వా | భో
 చ్చిఇ | భోచ్చిహిఇ | డంమెశ్చ త్తతఇతిమేడఁం | భొచ్చం | వ
 ట్టే | భొచ్చిమి | శేషం హవవత్ ||—|| శివరొబుభుటౌక్షిపోః ||
 ౩||౧||౨౦|| సన్నంతస్యభుజేరాజ్పూర్వస్యక్షిపెత్సశివర ఇత్యాదేశోభ
 వతి | శివరఇ | బుభుక్షుతిఆక్షిపతివా ||—|| భుజేరణ్ణభుజ్జకమ్మసమా
 నవమడవడ్డజేమజిమాః ||౨||౧||౩||౨|| భుజేధాఁతోరణ్ణదయతదేశా
 భవంతివా | అణ్ణఇ | అణ్ణఎ | భుజ్జఇ | కమ్మఇ | సమాణఇ | చమడఇ
 చడ్డఇ | జేమఇ | జిమఇ | తనువిస్తారె | అక్ | తణఇ | తణఎ ||—||
 తడ్డవవిరల్లతడతడ్డాస్తనః ||౩||౧||౨౪|| తనువిస్తారఇత్యస్యోడ్డవఇత్యా
 దయశ్చ త్వార ఆదేశాస్సుయః || తడ్డవఇ | విరల్లఇ | తడఇ | తడ్డఇ—||
 మనుఅవబోధనే | అక్ | మణఇ | మణఎ | కృఞ్ | అరడరిత్యరః | క
 రఇ | కలఎ | లుక్లజ్జిట్సు | అంత్యస్య వచిముచీతిసూత్రాదంత్యస్యైత్య
 నువతఁతే ||—|| ఆభూతభవిష్యతిచకృఞః || ౨||౧||౪||౨ || భూతార్థే
 భవిష్యచ్ఛ్రేణ ప్రత్యయేపరైకృఞాంత్యస్య ఆఇత్యనుమాదేశోభవతి
 భూతార్థస్య సిహిఅహీతిస్యాదయః | కాసి | కాహిఅ | కాహి | అ
 కాక్షిత్ | అకరోత్ | చకారవా | ల్యులుటాః | కాహిఇ | కాహి
 స్తి | డంమెశ్చ త్తతఇత్యతోమేరిత్యనువతఁమానె ||—||కృదోహం ||
 ౨||౧||౩||౨|| కరోతేదఁదాతెశ్చ భవిష్యతి మేస్థానెహం ఇతివాస్యాత్ |
 ఆభూతభవిష్యతీత్యాకారః | కాహం | వట్టే కాహిమి | సమిత్వనే
 నసఁంచ | కన్నం | వట్టే | కాహిమి || శేషం హవవత్ ||—||కృఞః
 కుణః ||౩||౧||౨౦ || కృఞః కుణఇతి వాస్యాత్ | కుణఇ | కుణఎ ||—||
 కాణేక్షి తేజితరః ||౩||౧||౨౧|| కృఞఇత్యనువతఁతే | కృఞః కాణేక్షిత
 విషయస్యశివర ఇత్యాదేశోభవతి | శివరఇ | కాణేక్షితం కరోతి

జతేశ్వంత్యస్యవకారోభవతి || ఇమ్ | ఇవఇ | ఉచ్చిన్ | అక్ | ఉచ్చి
 వఇ | అత్రదలోపద్విత్వై | రుచర్ | రువఇ | ఉచ్చేవఇ | రోవఇ | అ
 చాచామిత్యేత్వ మోత్వంచ ||—|| చన్యతిమడివజాం || ౨||౪||౪౯|| అం
 త్యస్యేస్యనువతతే || నృతి | మద | వజ | ఏషాం ధాతూనామంత్య
 స్య చకారోద్భవతి | రిత్వాద్ద్విత్వై | ఇచ్చఇ | అప్రయుతోదత్యతః
 అత్వం | మచ్చఇ | వచ్చఇ | అత్రరవలామితి రెభలాపః ||—|| ఛగ్
 మియ్యనూసాం | ౨||౪||౫౦|| అంత్యస్యేస్యనువతతే | ఇమ్ | ఇమ్ | యమ్ |
 ఆస్ | ఏషామంత్యస్య ఛారిత్వాత్ | ఇచ్చఇ | ఇచ్చఇ | జచ్చఇ | అ
 త్రజత్వం | అచ్చఇ | అత్రసంయోగః | హస్యః ||—|| యథబుధ
 గృహమృధసిగముహంచజ్ఞః || ౨||౪||౫౧|| యథాదీనాంచ కారాచ్ర
 థేశ్వంత్యస్య ద్విరుక్త్యుకారస్యాత్ || జుష్టుఇ | బుష్టుఇ | గిష్టుఇ
 ఆత్ర కృపాదిత్వా దృత్యత్వం | అచాచామితి వాచత్వం | కుష్టుఇ |
 అత్ర రెభలాపః || సిధ | సిష్టు ఇ | ముహ | ముష్టుఇ || — || జర్స్సి
 దాం || ౨||౪||౫౨ || స్విదిప్రకారాణాం ధాతూనామంత్యస్య జకారో
 రిద్భవతి || స్విద్ || సిజ్ఞఇ | సంపద్ | సంపజ్ఞఇ | ఖజ్ఞఇ | బహువచ
 నం ప్రయోగానుసరణార్థం ||—|| థక్వధివద్ధాం || ౨||౪||౫౩ || క్షధ
 తేర్వధతేష్ఠ ధస్యాత్ | రవలెతి లూపః | కడ్ఢఇ || బహువచనా
 ద్వ్యధేః కృతగుణస్య వధతేష్ఠవిశేషేణగ్రహణం ||—|| వేష్ఠేః ||
 ౨||౪||౫౪ || థఇత్యనువతతే || వేష్ఠవేష్ఠనఇత్యన్యకటడత్యాదినాష
 లోపేంత్యస్య ఛోభవతి | వేథఇ ||—|| సముదోర్ || ౨||౪||౫౫ || వే
 ష్ఠైరిత్యనువతతే | సమ్జత్ ఇత్యుపసగ్గాభ్యాం పరస్యవేష్ఠతేరం
 త్యస్య లకారోరిత్యాత్ | సంవేల్లఇ | బహులాధికారాదుతఃపరస్య
 వాలః || ఉచ్చేల్లఇ | ఉచ్చేథఇ ||—|| బాదధావిలుక్ || ౨||౪||౫౬ || భా
 దతౌధావతౌచాంత్యస్య లుగ్భవతి | భాఇ || త్వనలత్తత్వక్ | భాలఇ ||
 బాహిఇ | అత్ర భవివ్యతిహారాదిరిటహిః | భాఉ | ఆత్ర ఏకప్తికప్ర

భూదేర్విధ్యాది ప్విత్వాదినామః । దలోపశ్చ । ధాఇ । ధాహీఇ
 ధాడి । బహులూధికాగాద్వత్తమానభవిష్యద్విధ్యాద్యైకవచన ఏవాం
 త్యలోనః ॥ తెనెహనభవతి ॥ ఖాదన్తి । ధావన్తి । క్వచిద్ధావఇ పుర
 ఓఇతిచ ద్యశ్యతే ॥ ధావతిపురతః । ఓసరఇ ॥—॥రస్పృజి॥౨౮॥౫౯
 స్పృజిధాతారంత్యస్యరత్వంభవతి । విసరఇ॥—॥ డస్సిదపతతి॥౨౮॥౬౦॥
 సిదతాపతతాచాంత్యస్యడత్వంభవతి । సడఇ ॥ పడఇ ॥—॥ మీలై
 ప్రిదేద్వేతు॥౨౮॥౬౧॥ ప్రిదేరుపసర్గాత్పరస్య మీతరంత్యస్య
 వాద్విత్వంస్యాత్ । సమిల్లఇ । అత్రసంయోగఇతి హ్రస్వః । సమీలఇ
 అత్రసమోమాంసాదిత్వాద్వికల్పేన బిందులోపః । సంమిల్లఇ । సం
 మీలఇ । నిమీలఇ । నిమిల్లఇ । ప్రిదేరితీకిం । మీలఇ॥—॥నలస్సృటే॥౨౮॥
 ౬౨॥ చలతౌస్ఫుటితౌచాంత్యస్య ద్వేరూపేనాభవతః ॥ చల్లఇ ।
 చలఇ । పుడ్డఇ । పుడఇ । అత్రన్నస్థాఃఫఇతిఫత్వం । టూడఇతిడత్వం
 చ ॥—॥ శక౯ ॥౨౮॥౬౩॥ ద్వైఇత్యనువత్తతే । శకాదిమధాతు
 వ్యంత్యస్యద్వేరూపేభవతః । శక । సక౯ఇ । మృగ । మగ్గఇ । పిపృ
 సివ్వఇ । అటి । అట్టఇ । లుటి । లుట్టఇ । తుటి । తుట్టఇ । కుప్ । కు
 వ్వఇ । జమ । జమ్మఇ । ణస । ణస్సఇ । అరడౌత్యతడౌత్యధిక్యత్య॥—
 అరివృపాం ॥౨౮॥౬౪॥ వృచప్రకారాణాంధాతూనామృవర్ణస్య ఆ
 రిఇత్యాదేశోభవతి । పృచ । వరిసఇ । మృచ । మరిసఇ । హృచ । హ
 రిసఇ । బహువచనంప్రయోగానురణార్థం ॥—॥ నిమేర్నిమ్మవనిమ్మా
 ణ ॥౨౮॥౬౫॥ అంత్యస్యైతి నివృత్తం । నిపూర్వస్య మిమీతేనిమ్మ
 వనిమ్మాణ ఇత్యాదేశోభవతః ॥ నిమ్మవఇ ॥ నిమ్మాణఇ ॥ ఆదెస్త్వితివాణ
 త్యైణిమ్మవఇ । ణిమ్మాణఇ । పక్షేణిమ్మఇ ॥—॥ అలీజొల్లిః ॥ ౨౮॥
 ౬౬॥ అజూర్వస్యలీయతేః అల్లిఇతిభవతి । అల్లిఇ ॥—॥ స్త్యస్స
 తఃఖా ॥ ౨౮॥౬౭॥ సంపూర్వస్యస్త్యైష్ట్యైశ్చబ్రసంఘాతయోరిస్య
 స్త్యఖాఇత్యాదేశోభవతి । సంబాఇ । త్వనతఇత్యైక్ । సంబాలఇ॥—॥

భ్రౌఢమోదః || ౨||౪||౧౨౫|| ఉత్పూర్వస్యత్వాశ్చబ్దాన్ని సంయోగయో
 రితిధాతోద్ధమాఇత్యాదేశోభవతి || ఉద్ధమాఇ | అచ్ || ఉద్ధమాలఇ
 —స్థప్థకుకురౌ || ౨||౪||౧౨౬|| ఉదఇత్యనువతః || ఉదః పరస్య
 ధాధాతోః | త | కుకుర | ఇత్యాదేశోభవతః || ఉద్ధఇ|ఉకు-కుర
 ఇ ||—|| ణిరప్పభక్రతావిట్యః || ౨||౪||౧౨౭ || స్థఇత్యనువతః ||
 తిష్ఠతేః || ణిరప్ప | ధక్ర | తా | విట్య | ఇతి చత్వారితదేశాస్సన్యః
 ణిరప్పఇ | ధక్రఇ | తాఇ | చిట్య | త్వనతఇత్యగాగమే | తాలఇ ||
 —|| విస్తరః పష్టసవీసరౌ || ౨||౪||౧౨౮|| విస్తరతేఃపష్టస | వీసర ||
 ఇత్యాదేశోభవతః | పష్టసఇ | వీసరఇ | పత్తేవిష్టరఇ | అత్రఅర
 ఉరితి ఋతౌగాదేశః || శ్చష్టేశ్యాదినా స్మస్యష్టాదేశః ||—|| కృపా
 జీజవహః || ౨||౪||౧౨౯|| కృపకృపాయామిత్యస్య ధాతోఃఅవహఇత్యా
 దేశోభవతి | జీజంతశ్చ | ఇతిజీజంతిత్వాత్ || జీజదేదావావే | ఇ
 త్యావేభవతి | అవహవేఇ ||—|| జాణముణౌజ్ఞః || ౨||౪||౧౩౦ || జ్ఞా
 జవబాధన ఇత్యస్య జాణ | ముణ | ఇత్యేతోభవతః | జాణఇ | ము
 ణఇ | మణఇ ఇతితుమన్యతేరేవ || — || స్పృశిశ్చివాలుక్ష్ఠపరిసఘా
 సఘం సాలిహచ్చిహం || ౨||౪||౧౩౧|| స్పృశస్పశఇత్యయంధాతుః ||
 శివ | ఆలుక్ష్ఠ | ఫరిస | ఘంస | ఆలిహ | శిహఇతి సప్తాదేశా
 నావన్యతే || శివఇ | ఆలుక్ష్ఠఇ | ఎవమన్యేపి || — || షక్రస్థక్రః ||
 ౨||౪||౧౩౨ || షక్రనీచైకతావివ్యస్య ధాతోః షక్రఇత్యాదేశోభవ
 తి | షక్రఇ ||—|| క్లాఘుస్సశహః || ౨||౪||౧౩౩ || క్లాఘుకథనఇత్య
 న్య ధాతోః సశహఇత్యాదేశోభవతి || సశహఇ ||—|| దిప్వస్తృపః ||
 ౨||౪||౧౩౪ || తృప్రప్రీణన ఇత్యస్య దిప్వ ఇత్యాదేశోభవతి || దిప్వఇ |
 —|| భియోభాభిహౌ || ౨||౪||౧౩౫ || భిభీభయ ఇత్యస్యభా | భిహ ఇ
 త్యాదేశోభవతః || భాఇ | అచ్ | భాలఇ | భిహఇ ||—|| జృంభేరవే
 జకంభా || ౨||౪||౧౩౬ || వీత్తుపసగఃరహితస్య జృభిగాత్రవినామఇ

త్యన్య జంభాజిత్యాదేశోభవతి || జమ్భాజ | జమ్భాజ | అవేరితీం ||
 విలింభజ ||—|| జనోజాజమ్భా || ౨ || ౧౮౦ || జనీప్రాచుర్భావ ఇత్యన్య
 స్యజా || జన్మ | ఇతిభవతః || జాజ | జాలజ | జన్మజ ||—|| ఉద్భల్లఉ
 చ్చరే || ౨ || ౧౮౧ || ఉత్పాగ్వస్య శలగతావిత్యన్య ఉద్భల్ల ఇత్యా
 దేశోభవతి || ఉద్భల్లజ ||—|| ఘూణోద్భుత్పల్లహఘోలఘులాః || ౨ || ౧౮
 ౧౮౧ || ఘూణకభ్రమణిత్యన్య | ఘున్మ | పల్లహ | ఘోల | ఘుల
 తి చత్వార ఆదేశాభవంతి || ఘున్మజ | పల్లహజ | ఘోలజ | ఘుల
 జ ||—|| లింసాలిపః || ౨ || ౧౮౨ || లిపేధాకతోలికంపిత్యాదేశో
 భవతి | లింపజ ||—|| శదేర్ఘ్యశుప్తాదా || ౨ || ౧౮౩ || శన్తశాతనజ
 త్యన్యయుషపన్థోడజ త్యేతానాదేశోభవతః || యుషజ | పన్థోడజ ||—|| నె
 న్నదేర్ఘ్యః || ౨ || ౧౮౪ || నిపూర్వస్య సదేర్ఘ్యతాః మన్జిత్యాదేశో
 భవతి || నిమజ్జజ | నిషీదతి | అశ్రద్ధినీయుప్రవాసిష్ఠితసూత్రై
 ణ నెరికారస్యాన్వం ||—|| పృచ్ఛేఽనుచ్ఛే || ౨ || ౧౮౫ || పృచ్ఛతేః
 పుచ్ఛాదేశస్సాత్ || పుచ్ఛజ ||—|| గంతోగ్రంథేః || ౨ || ౧౮౬ || గ్ర
 ణ్తనుదగృభిత్యన్య గణిత్యాదేశోభవతి | గణితజ ||—|| తువరజలదా
 త్వరేః || ౨ || ౧౮౭ || త్వరతేఃతువర || జలదజ త్యాదేశాభవతః || తువ
 రజ | జలదజ ||—|| తూరశ్శత్రుశే || ౨ || ౧౮౮ || త్వరేతిత్యుపవతకతే
 శత్రుప్రత్యయేతిజీవత్వరేస్తూరజ త్యాదేశోభవతి || తూరజ ||—|| ప
 ర్యసఃపల్లట పల్లట పల్లటాః || ౨ || ౧౮౯ || పరిపూర్వప్యానుయేవ
 ణ ఇత్యన్య పల్లట పల్లటాఃపల్లటాశ్చిత్రయఆదేశాభవంతి | పల్లటజ ||
 పల్లటజ | పల్లటజ ||—|| హృద్నాతేర్తలపరిహట్ట ఖుడ్తపన్నాడ చ
 డ్తమడ్తమిదాః || ౨ || ౧౯౦ || హృద్నాతేర్తల పరిహట్ట | ఖుడ్త | ప
 న్నాడ | చడ్త | మడ్త | మడ | ఇతి సప్తాదేశాభవంతి | మలజ | పరి
 హట్టజ | ఖుడ్తజ | పన్నాడజ | చడ్తజ | మడ్తజ | మడజ ||—|| ఝరప
 ష్ఠరపచ్చడ్తఖరణిస్థులణిబ్బలాఃక్షరేః || ౨ || ౧౯౧ || ష్ఠరతేః | ఝర |

వజ్రుర । వచ్చుడ । ఖర । నిధుల । నిబ్బల । ఇతి వచాదేశభవంతి ॥
 ఝర । పర్వర । పవమన్యేపి ॥—॥ కాసరవాదాసః ॥ ౨॥౧౫౫
 అవాత్పరస్య కాసే ర్వాస ఇశ్యాదేశోభవతి । ఓవాస ఇ । అత్ర త్వద్
 వాపాతా ఇతి సూత్రేణ అవేత్కుపసగఃస్య ఓ ఇశ్యాదేశః ॥—॥ న్య
 సేణిః మణుమా ॥ ౨॥౧౫౬॥ అస్య తేనిః పూర్వస్య నిః । ణుమా ఇశ్యా
 దేశోభవతః । నిమ ఇ । ణుమా ఇ । — అహ్రాక్షి సామా ఇక్షుణ్ణు రా
 బ్బుతాః ॥ ౩॥౧౫౭॥ అజి ఘ్రతి క్షయతే సా అనాం ॥ అగ్నిష్టు । నిష్టుర ॥
 అబ్బుత । ఇతి యథాసా ఖ్యంభవంతి । అగ్నిష్టు ఇ । నిష్టుర ఇ । అబ్బు
 త్త ఇ । పక్షే । అగ్నిష్టు ఇ । ఖల ఇ । ధ్వా ఇ । అగ్రత్పై త్యాదినాన్నస్య
 ధ్వాదేశః ॥—॥ రావేలిః యి ॥ ౩॥౧౫౮॥ లీజే శ్లేషణ ఇత్యస్య భాతో
 ర్విపూర్వస్య రా ఇత్యాదేశోభవతి ॥ రా ఇ ॥—॥ నివాన్వికరణిభు
 కిరణిభిః లిః గులకరణిరుద్ధాః ॥ ౩॥౧౫౯॥ లియ ఇత్యనువతతే ॥ ని ఇ
 త్యుపసగః సహలియతేన్ద్విగ్ । నిభుగ్ । నిలిలి ॥ లిగ్ । లు
 కగ్ । నిరుద్ధ ॥ ఇతి వచాదేశభవంతి ॥ లిగ్ ఇ । ఎవ మన్యేపి ॥—
 సా రః ప్రహుః ॥ ౩॥౧౬౦॥ ప్రహరతే సార్ ఇత్యాదేశోభవతి
 వా । సార ఇ । పక్షే । పహర ఇ ॥—॥ ప్రమరువేల్లవలల్లో ॥ ౩॥౧౬౧॥
 ప్రసరతేః । ఉవేల్ల । వలల్ల । ఇశ్యాదేశోభవతః । ఉవల్ల ఇ । వలల్ల
 ఇ । పక్షే । పసర ఇ ॥—॥ మహామహాగంధే ॥ ౩॥౧౬౨॥ గంధః ప్ర
 సరతి త్యక్తే ప్రసరతేర్మహామహ ఇశ్యాదేశోభవతి । మహామహా ఇమా
 శ్చ ఈగ్ధో । ప్రసరతి మా లిగ్ గంధః । గంధ ఇతికిం । పసర ఇ ॥—॥
 ఝుర్ ఝుర్ సుమర విష్టుభరభలలభపతిరపష్టుహః స్తరతేః ॥ ౩॥౧౬౩॥
 స్మృత్యాన ఇత్యస్యధాతోః । ఝుర । ఝూర । సుమర । విష్టుర ॥
 భర । భల । లభ । పతిర । పష్టుహ । ఇతి నవాదేశభవంతి । ఝుర
 ఇ । ఝూర ఇ । ఎవ మన్యేపి ॥ పక్షే ॥ స్మర ఇ । సర ఇ ॥—॥ జాగుర్
 గ్ధః ॥ ౩॥౧౬౪॥ జాగతే ర్దగ్ధ ఇత్యాదేశోభవతి ॥ దగ్ధ ఇ । పక్షే జాగ

రఇ ||—|| పట్టఘాట్టడల్లపిజ్జాః పిబెః || ౩ || ౧ || ౧౬ || పిబతేధాతుః |
 పట్ట ఘాట్ట | డల్ల | పిజ్జ | ఇతి చత్వార ఆదేశానామ్యుః | పట్టఇ | ఎ
 నమన్యోపి || పత్తై || పిబఇ ||—|| ధవోధూఇః || ౩ || ౧ || ౧౭ || ధూఇక
 మ్మన ఇత్యత్య ధవఇన్యాదేశోవాస్యాత్ || ధవఇ | పత్తై | ధుఇ |
 అత్రణోహశ్చవిజిపూశ్రు ధూస్తుపలుభ్యఇత్యనెనణాగమప్రాప్త్యా
 —భణశ్శృణోతేః || ౩ || ౧ || ౧౮ || శ్రుశ్రవణఇత్యస్య భణ ఇత్యాదేశో
 వాభవతి || భణఇ | పత్తై | సుణఇ | అత్రాపి పూర్వ వణ్ణాగమః || ర
 వలామితిరెఫలాపః | శోస్యలితినన్వంచ||—|| మ్లైవాపబ్బాబౌ || ౩ || ౧ ||
 ౧౯ || మ్లైగాత్రవినామఇన్యస్య | వా | పబ్బాఅ || ఇత్యాదేశౌవా
 భవతః || వాఇ | వాలఇ | పబ్బాఅఇ | పత్తై మిలాలఇ | అత్రలాద
 క్లీబెష్వితిలా త్పాగ్రిత్వమ్ ||—|| ఓహిరోష్ణానిద్రః || ౩ || ౧ || ౨౦ || ని
 పూర్వస్య ద్రేస్యష్టఇత్యస్యఓహిరక్ష్య ఇత్యాదేశౌవాభవతః || ఓహి
 రఇ | ఉష్ణఇ | పత్తైణిద్దాఇ ||—|| ఉద్వటరుమ్మావసుబౌ || ౩ || ౧ || ౨౧ ||
 ఉర్బూర్వస్యవాగఠగంధసయోరిత్యస్య ఓరుమ్మ | అవసుఅఇత్యాదేశౌ
 వాభవతః || ఓరుమ్మఇ | అవసుఅఇ | పత్తైఉన్వాఇ ||—|| రువోరుంజ
 రుంతౌ || ౩ || ౧ || ౨౨ || రుశబ్ద ఇత్యస్య ధాతుః రుంజరుంటఇతివాభవ
 తః || రుంజఇ | రుంటఇ | పత్తై | రువఇ ||—|| కొక్కవొక్కవ్యా
 హుః || ౩ || ౧ || ౨౩ || వ్యాహరతేః || కొక్క | వొక్క | ఇతివాభవతః ||
 కొక్కఇ | వొక్కఇ | పత్తైవాహరఇ ||—|| సన్నాయ ఆద్యజః || ౩ || ౧ ||
 ౨౪ || ఆద్రీయతేస్సన్నాయ ఇతివాభవతి || సన్నాయఇ | పత్తై ఆతిర
 ఇ ||—|| ఓహారోసరావవతరెస్తు || ౩ || ౧ || ౨౫ || అవపూర్వస్య త్పూర్ణవ
 నతరణయోరిత్యస్య ఓహర || ఓసర | ఇత్యాదేశౌవాభవతః | ఓహర
 ఇ | ఓసరఇ | త్వధితారెపునస్తు గ్రహణమధికారస్యానుస్తారణార్థం ||
 —|| శకేస్తరతీరపారదళః || ౩ || ౧ || ౨౬ || శక్తశక్లావిద్యస్యతర | తీర |
 పార | చల | ఇతి చత్వార ఆదేశాభవంతి || తరఇ | తీరఇ | పారఇ

ఇతి నవాదేశాస్యైః ॥ వేమల ఇ । ముసుమూర ఇ । పవమన్యేపి । ప
 డైభంజ ఇ ॥—॥ గజైబుక్కుః ॥ ౩॥౧॥౫౦॥ గజః తే బుక్కు
 దేశో వాస్యాత్ । బుక్కు ఇ । పక్షే గజ ఇ ॥—॥ డిక్కు వృషే ॥ ౩॥౧॥౫౧
 వృషకర్మకన్యగజ తే డిక్కు ఇ త్యాదేశో వాస్యాత్ । డిక్కు ఇ ॥—
 తిజైరొసుక్కుః ॥ ౩॥౧॥౫౨॥ తిజనిశాతన ఇత్యన్య ఓసుక్కు ఇతిభవతి ॥
 ఓసుక్కు ఇ । పక్షే తేల ఇ । అత్ర అహోచామితి ఇకారస్య ఏకారః ॥—
 ఆలోలవమాలౌపుండైః ॥ ౩॥౧॥౫౩॥ పుంజధాతోః ఆలోల వమాల ఇ
 త్యాదేశావాస్త్యైః ॥ ఆలోల ఇ । వమాల ఇ । పక్షే పుంజ ఇ ॥—॥ కన్ము
 వముపభుజిః ॥ ౩॥౧॥౫౪॥ ఉపపూర్వకౌభుజిః కన్ముర ఇ త్యాదేశమాప
 ద్యతే ॥ కన్ముర ఇ । పక్షే ఉపభుంజ ఇ ॥—॥ పిడవమజిః ॥ ౩॥౧॥౫౫॥
 లజిః పిడవ ఇ త్యాదేశమాపద్యతే । పిడవ ఇ । పక్షే అజ ఇ ॥—॥ లజ్జై
 జిహః ॥ ౩॥౧॥౫౬॥ ఓలష్టివీడాయామిత్యన్య జీహ ఇతి వాస్యాత్ ॥
 జీహ ఇ । పక్షే లజ్జ ఇ ॥—॥ స్ఫుటైస్సహాసేమురః ॥ ౩॥౧॥౬౦॥ హాస
 నహితాధైప్రయుక్తస్య స్ఫుటితాత్మోర్రుర ఇ త్యాదేశో వాభవతి ॥ ము
 ర ఇ । హాసేనస్ఫుటతీర్ణ్యర్థః ॥—॥ మండప్టివిడిక్కు-విడచించచించిల్ల
 చించటిః ॥ ౩॥౧॥౬౧॥ మడిఘాషాయామిత్యన్య టివిడిక్కు ॥ విడ । చిం
 చ । చించిల్ల । చించతి । ఇతి పంచాదేశావాభవంతి । టివిడిక్కు ఇ ।
 విడ ఇ । ఎవమన్యేపి ॥ పక్షే మండ ఇ ॥—॥ తుడిరుల్లుక్కు-ణిల్లుక్కు-లూ
 రొఘడలుక్కు-తోడఘడ్డఘడా ॥ ౩॥౧॥౬౨॥ తుడితోడన ఇత్యయం
 ధాతుః ॥ ఉల్లుక్కు-ణిల్లుక్కు । ఉల్లూర । ఉఘడ । లుక్కు । తోడ । ఘ
 డ్డ । ఘడ । ఇత్యస్తాదేశానాహ్నతి ॥ ఉల్లుక్కు ఇ । ణిల్లుక్కు ఇ । పవ
 మన్యేపి ॥ పక్షే తుడ ఇ ॥ త్రుటైశ్చకాదిత్వాత్ శకగ ఇత్యనైనాంత్య
 స్య ద్విత్వేతుట్ట ఇ ॥—॥ ఘుసలపిరోలౌమథిః ॥ ౩॥౧॥౬౩॥ మంథ
 విలాడన ఇత్యయంధాతుః । ఘుసల । విరోల । ఇ త్యాదేశానాహ్న
 తి । ఘుసల ఇ । విరోల ఇ । పక్షే మంథ ఇ ॥—॥ నిహర ఆక్రందః ॥

౩॥౧॥౬౫॥ ఆ జూర్వస్వక్రందేః శిహరణి వాస్యాత్ ॥ శిహరణి
 పత్తే । అకరంద ఇ ॥—॥ ఓలందోద్దాతౌభిదెరాజా ॥ ౩॥౧॥౬౬॥ భిది
 ర్దై వధీకరణిత్వస్య ఆభుహితస్యఓలంద ॥ ఉద్దాల । ఇత్యేతౌవాభ
 వతః । ఓలంద ఇ । ఉద్దాల ఇ । పత్తే భింద ఇ ॥—॥ అట్టఃక్వథేః ॥ ౩॥౧
 ౬౭॥ క్వథేనిష్పాకణిత్వస్య అట్టణి వాస్యాత్ । అట్ట ఇ । పత్తే । కహ
 ఇ ॥—॥ కథేర్వజ్జరపజ్జరస్క్వసాససాహచవజపపిసుణబొల్లోవ్వాలాః
 ౩॥౧॥౬౮॥ కథయ తేఃవజ్జర । పజ్జర । స్క్వ । సాస । సాహ । వవ । జ
 ప్ప । పిసుణ । బొల్ల । ఉద్దాల । ఇత్య దశాదశాభవంతి ॥ వజ్జర ఇ । వ
 జ్జర ఇ । ఎవమన్యేపి ॥ పత్తే । కహ ఇ ॥—॥ జూరఃక్రథేః ॥ ౩॥౧॥౬౯
 క్రథాజూరణిత్యాదేశౌవాస్యాత్ ॥ జూర ఇ । పత్తే కుజ్జు ఇ । ధ్యహ్యో
 ర్ములితిర్ము ॥—॥ విసూరశ్చభదేః ॥ ౩॥౧॥౭౦॥ భద్రదైన్యణిత్వస్యవి
 సూరణివాస్యాత్ ॥ చకారాజూరణితచ ॥ విసూర ఇ । జూర ఇ । ప
 త్తేఽజ్జ ఇ । ఆత్రప్యయ్యర్థ్యాంజణిత్వస్యజః ॥—॥ నిరఃపద్యతేర్వలః ॥
 ౩॥౧॥౭౧॥ నిపూర్వస్య పద్యతేర్వలణివాస్యాత్ । శిన్వల ఇ । పత్తే ।
 శిన్వ ఇ ॥—॥ సంతపాంఝాః ॥ ౩॥౧॥౭౨॥ సంపూర్వస్యతప్యతేఃబ
 హువచనాన్నిశ్చసితవిలపత్యుపాలభతినాంచ ఝంఖణివాస్యాత్ ॥ ఝ
 ఙ్ఖ ఇ । సంతప్యతే । నిశ్చసిత । విలపతి । ఉపాలభతేవా ॥ పత్తే శీన
 సి ఇ । శౌలుఃప్రైతిదీఘః । విభవ ఇ । ఉవాభవ ఇ ॥—॥ శిరవోబు
 భుతోక్షిప్యః ॥ ౩॥౧॥౭౩॥ బుభుక్షుతేరాజూర్వస్వక్షిపతేశ్చశిరవణ
 త్యాదేశౌవాస్యాత్ ॥ శిరవ ఇ । బుభుక్షుతే ॥ ఆక్షిపతివా ॥ పత్తేబు
 హుక్ఖ ఇ ॥—॥ క్షిపెర్డక్షపరిహులఘత్రచూహపెల్లణోల్లసోల్లగల్లతాః ॥
 ౩॥౧॥౭౪॥ క్షిపపేరణిత్వస్యఅడ్డక్ష । పరిహుల ॥ ఘత్రచూహపె
 ల్లణోల్ల ॥ సోల్ల । గల్లశ్శణితి నవాదేశావాసుః ॥ అడ్డక్ష ఇ । పరి ఇ । ఎ
 వమన్యేపి ॥ పత్తేఽప ఇ ॥—॥ ఉత్త్రిపెరుత్తంఘాసికాహుక్ష్తవాల్లతగు
 టుగుంఛాట్టుతాః ॥ ౩॥౧॥౭౫॥ ఉత్పూర్వస్వక్షిపతేః ఉత్తంఘ । ఉసి

క్క- | ముక్తున | అల్లశ్శ | గులగుంఛ | అబ్బుత్త | ఇత్యాదేశావాభవ
 స్తి || ఉత్తంగుఱ | ఉత్తంగుఱ | ఏవమన్యేపి | పత్తే || ఉత్తివఱ ||—|| వె
 పెరాఅబ్బుఅత్తి || ౩||౧||౨౦ || టువేపుకంపనఇత్యన్య ఆఅబ్బు | ఆఅ
 జ్ఞుఱతివాభవతః || ఆఅబ్బుఱ | ఆఅజ్ఞుఱ | పత్తే | వెవఱ ||—|| విరణ
 తాగుపెః || ౩||౧||౨౧ || గుపవ్యాకులత్వఇత్యన్యవిరణదత్తతివాభవతః ||
 విరఱ | ణదఱ | పత్తేగుప్పఱ ||—|| చచ్చారవేలవముపాలభేః || ౩||౧ ||
 ౨౩|| ఉపాజ్ఞూర్వస్వదులభమ్ ప్రాప్తావిత్వస్యచచ్చార | వెలవ |
 ఇతివాభవతః || చచ్చారఱ | వెలవఱ | పత్తే ఉపాశ్శవాఱ ||—|| ఖడ
 రపద్మహళాత్మభేః || ౩||౧||౨౪ || యుభ్యతేఃఖడరి | పద్మహఇతివాభవ
 తః || ఖడరఱ | పద్మహఱ | పత్తే ఖుబ్బుఱ ||—|| ప్రదీపః సంయక్తా
 బ్బుత్తవెలససంధుమాః || ౩||౧||౨౫ || ప్రపూర్వస్య దివ్యతేః | సంయ
 క్త | అబ్బుత్త | వెలవ | సంధుమ | ఇతి చత్వారఅదేశాభవంతి | సం
 దుక్ఖఱ | ఉబ్బుత్తఱ | వెలవఱ | సంధుమఱ | పత్తేసలీవఱ | అత్రదో
 హద ప్రదీపేత్యానినాదస్యలః ||—|| అల్లిఅఉససర్వేః || ౩||౧||౨౬ ||
 ఉపపూర్వస్య సృపగతావిత్వస్య అల్లి అఇతివాస్యాత్ || అల్లిఅఱ || ప
 త్తే ఉపసప్పఱ ||—|| కమవస వినలొట్టాస్వపేః || ౩||౧||౨౭ || జేవ
 ప శయఇత్యన్యకమవ | సవిన | లొట్ట | అల ప్రయతదేశావాస్యః |
 కమవఱ | సవినఱ | లొట్టఱ || పత్తే త్వద్రాడవోచిత్యతడవోచిత్యమ
 వతానూనె ||—|| స్వపి || ౧||౨||౨౮ || స్వపిదాతో ఆదెరణఉవోతావా
 భవతః | సువఱ | సావఱ ||—|| విడవిదోవిలపేః | ౪||౧||౨౯ || విపూ
 ర్వస్యలపవ్యక్తాయా వాచీత్యస్య విడవిడఇత్యాదేశావాస్యాత్ | వి
 డవిడఱ | పత్తేనిశవఱ ||—|| రభిగాజోడగ్గుడపా || ౩||౧||౩౦ || ఆ
 జ్ఞూర్వలభరాభస్య ఇత్యయంధాతుః | డగ్గు | డప | ఇత్యేతావా
 దేశావాస్మాంతి | డగ్గుఱ | డపఱ | పత్తేఆరహఱ ||—|| గాగాక్రాం
 తేనమేర్మినుడః || ౩||౧||౩౧ || భారాక్రాంతానమతీత్వర్థేన మతేర్మినుడ

ఇత్యదేశోభవతి || చిరుడతి ||—|| ఉబ్బినవేల్లియసరికొడ్డుమగంఖుడ్డు
 భొడ్డుమోట్టాచిలికిచారమే || ౩౧౧౯౦ || రిముక్తదాయామిత్యస్య
 ధాతోః ఉబ్బిన | వేల్లి | తిసర | కోడ్డుమ | సుఖుడ్డు | బోడ్డు | మో
 ట్టాచి | కిలికించ | ఇత్యస్తాదేశోవాసుయః | ఉబ్బినతి | వేల్లితి | ఎవమ
 న్యేపి | పత్తై | రమతి ||—|| పడిసాపడిసామాకమే || ౩౧౧౯౧ || శమడి
 పశమతిత్యస్య పడిసా | పడిసానా ఇత్యస్తాదేశోవాభవతః | పడిసాచి
 పడిసానాతి ||—|| లుభేస్సంభావః || ౩౧౧౯౨ || లుభగాన్మృతాత్త్యస్య
 ధాతోస్సంభావతి వాస్యాత్ | సుభావతి | పత్తైలుభతి ||—|| ౩౧౧౯౩ ||
 మిరోహోవాత్తారఘండా || ౩౧౧౯౪ || అజ్ఞాన్యః క్రమపాదవిక్షేప
 ఇత్యయంధాతుః | యహేవ | ఉత్తార | ఘండ | ఇతిత్రీ | నాదేశోనాపా
 తి | సహపతి | ఉత్తారతి | ఘండతి | పత్తై అకరమాతి ||—|| విశ్ర
 మతేణివా || ౩౧౧౯౫ || విపూర్వస్య శ్రమతపసేభదేత్యస్య నివా
 ఇత్యాదేశోవాస్యాత్ | తివాన్తి | పత్తై | వీనమాతి | అత్రశోలు
 నైత్యానా దీప్యః ||—|| ముమల్లమయడ | మల్లభమాదభవభంనుడర
 లలింటర్పూటగుమటరటిల్లపరిపరఘమచక్కమాభమడభసర్పూంపడుసా
 భమే || ౩౧౧౯౬ || భ్రములినవధానతిత్యస్య ముండుల్ల | మమ |
 డుడల్ల | భమాడ | భవ | భంమడ | రలలింట | ర్పూంట | గుమ | ట్రి
 ట్లి | పరి | పర | ఘమ | చక్కమ | భమడ | భస | ర్పూంప | మస
 ఇత్యస్తాదేశోదేశోవాభవంతి | ముండుల్లతి | మమతి | ఎవమన్యేపి | ప
 త్తై భమతి ||—|| ప్రత్యాగమాగమాభ్యాగమాంపల్లాటాహిపచ్చఅ
 మ్మచ్ఛాః || ౩౧౧౯౭ || ప్రత్యాగమేరాగమే రభ్యాగమేశ్చ యధాక్ర
 మమేతేత్రయ ఆదేశోవాభవంతి | పల్లాటతి | అహిపచ్చతి | అమ్మ
 చ్చతి | పత్తై పచ్చాచచ్చతి | అత్రత్యోనైశ్యతిత్యస్య పః | అచచ్చ
 తి | అబ్బాచచ్చతి ||—|| రిహరింగ్రాప్రవిశేః || ౩౧౧౯౮ || ప్రవిశ
 తేరిహ | రింగతిహివాభవతః | రిహతి | రింగతి | పత్తై పపినతి ||—||

సుగమోచ్చిడః | ౩ | ౧౧౦౦ | సుగచ్ఛతే రచ్చిడఇతిభవతి | అచ్చిడఇ
 పత్తే సుగచ్ఛి | — | డిప్పణిడ్డుహోవిగ లెః | ౩ | ౧౧౦౦ | విపూర్వస్యగ
 ల తేః డిప్పణిడ్డుహోవాభవతః | డిప్పి | ణిడ్డుహ | పత్తే విగళ | —
 — | ణివహణిరిణాసణిరిణిజ్జరొచ్చ చండాః పిషేః || ౩ | ౧౧౦౦ | పిన్దసం
 చూర్ణ న ఇత్యస్య ణివహ | ణిరిణాస | ణిరిణిజ్జ | రొచ్చ | చండఇతి పం
 చాదేశోవాస్యః | ణివహ | ఎవమన్యేపి | పత్తే | పిస | — || వలే
 గ్వంఘః | ౩ | ౧౧౦౦ | వలెర్వంఘఇతివాస్యాత్ | వంఘ | పత్తే వల | —
 — || భ్రంశేః పిడ్డపిట్టఘక్-ఘల్లపుట్టపుటాః | ౩ | ౧౧౦౦ | భ్రంశుతి
 ధః పతనఇత్యస్య పిడ్డ | పిట్ట | ఘక్ | ఘల్ల | పుట్ట | పుట | ఇతి వ
 డాదేశోవాస్యః | పిడ్డ | ఎవమన్యేపి | పత్తే భంస | — | భషే
 బుక్- | ౩ | ౧౧౦౦ | భవశ్వవిరావ ఇత్యస్య బుక్-ఇతివాస్యాత్ |
 బుక్- | పత్తే | భస | — || పురఘువాఘూడాహిరనాంగుమాం
 డుమాః | ౩ | ౧౧౦౦ | వ్యూపాలనపూరణయోరిత్యస్య ఆఘవ | అఘూ
 డ | అహిరమ | అంగుమ | అండునుఇతి పంచాదేశోవాస్యః | అ
 ఘవ | ఎవ మన్యేపి | పత్తే పూర | — | ఆహోహిలంఘవచ్చాహితక్
 మహాసిహచిల్లుంపచంపాః కాక్షేః | ౩ | ౧౧౦౦ | కాంక్ష తేః | ఆహ | అ
 హిలంఘ | వచ్చ | అహితక్ | మహా | సిహ | చిల్లుంప | చంపఇత్యష్టా
 దేశోవాస్యః | ఆహ | ఎవమన్యేపి | పత్తే కంఠ | — | నశిగవహరా
 వసేహణివహపడిహసేహణిరణాసా | ౩ | ౧౧౦౦ | నశ్యతీత్యయంధా
 తుః | అవహర | అవసేహ | ణివహ | పడిహ | సేహ | ణిరణాసఇతి
 వడాదేశోనాపద్యతేవా | అవహర | ఎవమన్యేపి | పత్తే ణాస | అ
 త్ర శోలుకపైతి దీఘః | — సాతిడ్డాణచ్చకడ్డాచ్చాఅంఛాణంఛాః
 కృషేః | ౩ | ౧౧౦౦ | కృషవిలేఖన ఇత్యస్య సాతిడ్డ | ఆణచ్చ | కడ్డ |
 అచ్చ | ఆఅంఛ | ఆణంఛఇతి వడాదేశోవాస్యః | సాతిడ్డ | ఎవమ
 న్యేపి | పత్తే కాస | — అసావకొడః | ౩ | ౧౧౦౦ | కృషేరిత్యనువ

రకతే । అసింకౌశాత్క-వశసీస్యై కవశతేః అక్ష్ణోదభాభవతి । అ
క్ష్ణోదభి । — ఉల్లపెరుసలూసుంభారోఅణిల్లసగుంజొల్లపులతతః । ౩|౧|
౧౧౧| ఉత్పూర్వస్య లవకాంతావిత్యస్యడోసల । డోసస్య । ఆరోత
ణిల్లస । గుంజొల్ల । పులతతభి షడాదెశాభవంతి । డోసలభి । గుం
జొల్లభి । ప్రాస్వెగుంజుల్లభి । ఏవమన్యేపి । పతే । ఉల్లసభి । — సం
దిశోఽవ్యాహః । ౩|౧|౧౧౨| సంపూర్వస్య దిశ తిసజ్జనభ్యస్య
అవ్యాహభివాస్యాత్ । అవ్యాహభి । పతేనంచినభి । — స
సః । ౩|౧|౧౧౩| సుఅదనభ్యస్య ఘిసభివాస్యాత్ । ఘిసభి । ప
తేగనభి ॥—॥ భాసుభిసః । ౩|౧|౧౧౪| భాసుదీప్తావిత్యస్యభిసభి
తివాస్యాత్ । భిసభి । పతేభాసభి ॥—॥ ప్రతీతైర్విహరవిరమాలపా
మతః । ౩|౧|౧౧౫| ప్రతిపూర్వస్యేక్షతః । విహర । విరమాల । సా
మతభితివాభవంతి । విహరభి । ఏవమితరౌ । పతేషక్షిభి—॥ సం
సల్లాసడిన్యా । ౩|౧|౧౧౬| సంసుఅవ సంసన భ్యస్య ద్వాభ
వతః । ప్లిసభి । డిన్యాభి । పతేనంచినభి । పర్హిసభి । ఇత్యపి ద్భ్య
తే । — మృత్యైస్సవడః । ౩|౧|౧౧౭| మృక్షసంఘాత భ్యస్య చౌ
వ్వడభివాస్యాత్ । చౌవ్వడభి । పతే మక్షభి । — విసట్టాదభిః । ౩|
౧|౧౧౮| దళతైర్విసట్టభివాస్యాత్ । విసట్టభి । పతే । దళభి । —
త సర్వజ్ఞదరౌ । ౩|౧|౧౧౯॥ త సతేఃపజ్జదరభి త్యైశావాభవతః । ప
జ్జభి । దరభి । — వాజ్ఞో వీజేశ్చ । ౩|౧|౧౨౦| వీజవ్యజనభ్యస్య చకా
రాత్త సేశ్చ వోజ్జభివాస్యాత్ । వోజ్జభి । పతే వీజభి । తనభి—
గవేషేషు త్రగ మేసడుండుల్లడండొల్లాః । ౩|౧|౧౨౧| గవేషయైః
ఘత్త । గమేస । డుండుల్ల । డండొల్లభి చ త్వార ఆదేశావాస్యః ।
ఘత్తభి । ఏవమన్యేపి । పతే గవేసభి । — తత్యైశ్చంఢరంపరంఘః । ౩|౧|
౧౨౨| తక్షూతనూకరణభ్యస్య చంఢ । రంప । రంఘ । ఇతి త్రయ
ఆదేశాభవంతి । చంఢభి । రంపభి । రంఘభి । పతే తక్షభి । స్పృహ

వివాహం కన్యకుః । తద్భర్త । — హాసగుణంబుఁ ద్రేగిగిలె । హాసతే
గుణంబుగతివాసాన్యత్ । గుంబుగ । పతేహనగ । — కహేరహిడోల
లుక్ష్మి । ౩ । ౧ । ౧౨౪ । దహవక్తీకరణ ఇత్యుక్య । అహిడోల । అలుక్ష్మిగతివా
భవతః । అహిడోల । అలుక్ష్మి । పతే నహా । — నికసెఁగొలసలూస
త్తే । ౩ । ౧ । ౧౨౫ । వికసెఁగొలస । అసత్త్వగతివాభవతః । కోలనగ ।
లాసత్త్వ । పతే వికసగ । — స్లిషోపతరిసామ్యపరితత్తః । ౩ । ౧ । ౧౨౬
స్లిషులలింగనగన్యస్య అసతస । సామ్య । పరితత్త్వగతివాభవంతి । అ
పతసగ । సామ్యగ । పరితత్త్వ । పతే సనగ । — గాగుప్పతేర్గుణదు
గుచ్చమగుంభ యుష్మమగచ్ఛాః । ౩ । ౧ । ౧౨౭ । జుగుప్పతేర్గుణదు
చ్చ । మగుంభ । యుష్మ । మగచ్ఛగచ్ఛాదేకావాసాన్యః । యుగ ।
మగుచ్ఛగ । ఎననున్యేపి । అదేజుగచ్ఛగ । అత్తస్యస్య స్పృహమిహిప్స
స్యః ॥ — వలగచ్ఛడావారుహేః । ౩ । ౧ । ౧౨౮ । అజూర్వస్య రు
హేః । వలగ । భుగతివాభవతః । వలగ । భుగ । పతే అరుహగ
— చుల్లాలత్యోత్ ఫలైః । ౩ । ౧ । ౧౨౯ । లత్యువిషయకస్య ఫలతైఃచు
ల్లగతిభవతి । లత్యోత్ ఫలతిత్వధే చుల్లగ । — ॥ గాహోపవాద్యాహః
౩ । ౧ । ౧౩౦ । అవాత్సరస్య గాహవావిలోడనగత్యన్యవాహాశ్చ । వాస్యాన్
టవాహగ । పతేటగాహగ । అత్తత్సోగవాహతాగతినూత్రైః
వన్యటగత్యాదేశః । — సుష్టుగుష్టుహేముహేః । ౩ । ౧ । ౧౩౧ । ముహవై
చిత్త్యగత్యన్యగుష్టు । గుష్టుగతివాభవతః । గుష్టుగ । గుష్టుగ । ప
తే ముష్టుగ । అత్తగ్మహ్యోర్గుణలితియుల్ । విశేషాననుప్యతైఃసూర
శ్శత్రుజీవజ్ఞాపకాప్తఉక్తాధాత్వాదేకాశ్శత్రుశానజాదిష్వపి సంచారణీ
యాః ॥ — ధాతవోధాంతరేష్వపి ౩ । ౧ । ౧౩౩ । ఉత్తేభ్యోన్యేష్వస్య
ధేసుధాతవోభవంతి । పలిః ప్రాణసేవితఃఖాదనైః పలిద్వయోః
ప్రయోజ్యః । పలిగ । ఖాదతి । ప్రాణితివా । కలిస్సంఖ్యానై సం
జ్ఞానైః । కలిరుభయోః ప్రయోజ్యః । కలిగ । జానాతి । సంఖ్యానంక

రోతవా । గిరికాంతా ప్రవేశేవ । అనయోరయం ప్రయోజ్యః । గిరశ్చ
గచ్ఛతి । ప్రవిశతివా । విలపత్యుపాలమ్మిసంతపనిశ్చసాంకంబాదేశః
విలపత్యాదీనాం చ తుణాంకంబాదేశోభవతి । కంభిఇ । విలపతి । ఉ
పాలభతే । సంతప్యతి । నిశ్చసితీవా । కేచిద్భాష్యంతే కైశ్చిదుపస
గైర్నిత్యమ్ । అత్ర కేచిద్ధావతః కైశ్చిదుపసగైరభాంతరేషుని
త్యం భాష్యంతే । పహరఇ । యుధ్యతే । సంహరఇ । సంవృణోతి ।
అణుహరఇ । నద్యశేభవతి । ణిహరఇ । పురిహోత్యజనంకరోతి । విహ
రఇ । క్రిణతి । ఆహరఇ । భాదతి । పరిహరఇ । త్యజతి । పడిహరఇ ।
పునః పూరయతి । ఉపహరఇ । పూజయతి । ఆహరఇ । ఆహ్వయతి ।
పవసఇ । దేశాంతరంగచ్ఛిడిఉచ్చరఇ । వటతి । ఝల్లహరఇ । నిస్సరతీత్యా
అత్ర భావకర్తానాం రెభ్యసవ కతిదిక్పాణిప్రదర్శ్య

స్తే । అత్రాకర్తృకేషుభాతుషుభావే ప్రథమపురుషైకవచనమేవ ।
ఉపసగవశాత్సకర్తృకత్వే తేభ్యోపి బహువచనానిభవంతి ॥—॥ భా
వే । భూఇతిస్థితే । అనుక్రమస్యన్యాయేన యకీహోఇత్యాదేశః
పూర్వవత్ ॥ హోనుఇతిస్థితే ॥—॥ ఈలఇజ్జైయకః ॥౨॥౪॥౧॥స
ర్వేభ్యోధాతుభ్యోభావకర్తృణోర్విసాతోయాయక్పత్రిత్యయః తస్య
ఈలఇజ్జ । ఇత్యాదేశాభవతః ॥ హోఈల । హేఇజ్జఇతిస్థితే । తిహ
దయస్తదాదేశాఇజాదయశ్చపూర్వవత్ ॥ భావే । హోఈలఇ । హో
ఈలవి । హోఇజ్జఇ । హోఇజ్జవి । వాలక్లోట్పుత్పిత్వైస్త్వంవా । హో
ఈవఇ । హోఇజ్జైఇ । లక్ష్మటోష్పజజాంరావతి ఇవస్థానైజ్జరాంరాజ
జాంజైఇత్యతివత్సంచనా ॥ హోఈవిజ్జ । హోఈవిజ్జా । హోఇజ్జై
జ్జ । హోఇజ్జైజ్జా ॥—॥ కర్తృణిలటిప్రథమైకవచనై । అనుపూర్వత్వమే
వవిశేషః ॥ యాపాణితు । అణుహోఈలఇ । ఇత్యాదిభావవత్ ॥కర్తృ
ణిప్రథమబహుత్వేషిర్పుయోరాదేశాఃపూర్వవత్ ॥ యకీఈలదేశవ
త్తే । అణుహోఈలంతి । అణుహోఈలస్తే । అణుహోఈలత్తరేవా

హంఽ ధాతూనాం ధూతాద్ధేనూపక్తస్తిర్భవతి | లృలుటాః భవిష్యతి
 హీరాదిరితహిః | ఈఅఇజ్జౌచ || ఏచ్ఛక్తా వృతుంతవ్యభవిష్యతీత్యేది
 తా || భావే | హేలు ఈపహిఇ | హేలు ఈఇహిఇ | హేలు ఈపహి
 జ్జ | హేలు ఈఇహిజ్జ | హేలు ఈపహిజ్జా | హేలు ఈఇహిజ్జా || ఏవం
 యకఇజ్జాదేశేపి || కర్తృణి ప్రథమేకవచనె అనుపూర్వశ్చ మేవనిశేషః |
 రూపాణిశుభావనత్ | కర్తృణి ప్రథమబహుత్వే అణు హేలు ఈపహిన్తి
 అణు హేలు ఈఇహిన్తి | అణు హేలు ఈపహిన్తై | అణు హేలు ఈఇహి
 న్తై | అణు హేలు ఈపహిరై | అణు హేలు ఈఇహిరై | అణు హేలు ఈ
 పహిజ్జ | అ హేలు ఈపహిజ్జా | ఎవనిజ్జాదేశేపి || మధ్యమైకవచనె ||
 అణుహోఈపహిసి | అణుహోఈఇహిసి | అణుహోఈపహిస్స | అ
 ణుహోఈఇహిస్స || జజాఽరౌచ | ఏనమిజ్జాదేశేపి || ఉత్తమైక త్వే అణు
 హేలు ఈపహోమి | అణు హేలు ఈఇహోమి | అణు హేలు ఈపహిస్సామి | అ
 ణు హేలు ఈఇహిస్సామి | అణు హేలు ఈపహిస్సం | అణుహోఈఇహిస్సం || జ
 జాఽరౌచ || ఎనమిజ్జాదేశేపి || బహుత్వే | అణుహోఈపహిమో |
 అణుహోఈఇహిమో | అణుహోఈపహోమో || అణుహోఈఇహో
 మో | అణుహోఈపహిస్సామో | అణుహోఈఇహిస్సామో | ఏవంమ మోవ్వా
 రిపి | హిస్సాహిస్థయోః | అణుహోఈపహిస్సా | అణుహోఈఇహిస్సా
 అణుహోఈపహిస్థా | అణుహోఈఇహిస్థా | జజాఽరౌచ || ఎనమిజ్జా
 దేశేపి || ఏవమవ్యేసాం ధాతూనాం భావకర్తృణాం ర్భవిష్యతీరూపాణి ||
 తోటిపూర్వనదీఆఇజ్జౌ | ఎకస్మిన్ ప్రథమాదెరితి ధునుమవః | త
 వశాస్తుహమో || సాస్తుహి | లుగిజ్జహిజ్జస్విజ్జైతఇః లుగాదయః || వాల
 త్లోటభతృప్సిత్వేత్వంచవా || శేషం పూర్వవత్ || భావే || హోఈప
 దు || హోఈఅదు || హోఇజ్జైదు | హోఇజ్జదు | కర్తృణి | ఈఅదేశవ
 త్తే || ప్రథమైక త్వే | అణుహోఈపదు | అణుహోఈఅదు | జజాఽ
 రౌచ || ఏనమిజ్జాదేశేపి || అణుహోఈపన్తు | అణుహోఈఅన్తు

వ్యధనై । తుదీతిఇ । తుదిజ్జఇ । వృత్ ॥ మరీతిఇ । మరీజ్జఇ ॥ ముభ ॥
ముఈతిఇ ॥ ముభజ్జఇ । లృలుహః ॥ డొచ్చవ చిముచిరుచి శ్రు భుజఇ
ఓ డొచ్చాదెశహిలుచ్చవా ॥ మోచ్చితిహిఇ । మోచ్చిజ్జహిఇ । డంమె
శ్చ త్తతెఇ మేస్తా నెడంచ । మోచ్చితితి ॥ మోచ్చిజ్జతి ॥ ఏవం వ
చ్యాదెరపి భావకర్తాః లృలుహః రూపం । శేషం పూర్వసత్ ॥ రుధి
ర్ । రుంధీతిఇ । రుంధీజ్జఇ । యుభబుధే శ్యాది సూత్రేణ రుధేరంత్య
స్యరూపదేశే ॥ గుంఝితిఇ । గుంఝిజ్జఇ ॥ యుజిర్ ॥ జంజీతిఇ । జంజి
జ్జఇ ॥ జుప్పీతిఇ । జుప్పిజ్జఇ ॥ జుజ్జీతిఇ । జుజ్జిజ్జఇ । అత్ర జంజజున్న
జుజ్జాయజేరితి సూత్రేణ త్రయతదేశాః ॥ క్వచిత్ప్రధానస్థాపేక్షయా
జుజ్జఇతిచిదన్వశ్యతే ॥ భుజసాలనాభ్యవహాగయోః । భుఈతిఇ । భు
ఇజ్జఇ । లృలుహః ॥ డొచ్చవచిముచిరుచి శ్రు భుజఇతి ఓచ్చాదెశహి
లుచ్చవా । భోచ్చితిహిఇ । భోచ్చిజ్జహిఇ ॥ భోచ్చితిఇ । భోచ్చిజ్జఇ
డంమెశ్చ త్తతెఇ మేస్తా నెడంచ । భోచ్చితితి ॥ భోచ్చిజ్జతి ॥ భోచ్చి
తిహిమి । భోచ్చిజ్జహిమి । తను । తణీతిఇ । తణిజ్జఇ ॥ తడ్డవచిరల్లతడ
తడ్డాస్తనేరితి తడ్డవాద్యాదేశాః । తడ్డవీతిఇ । తడ్డవిజ్జఇ । ఇత్యాద్యన్తి
మను । మణీతిఇ । మణిజ్జఇ ॥ కృచ్ఛ్ ॥ కరీతిఇ । కరిజ్జఇ ॥ లుక్లక్లిట్లు
అభూతభవిష్యతిచ కృశిఇత్యాకారః స్వాదయశ్చ । కాఈతిసి ॥ కా
ఈతిహితి । కాఈతిహి । ఏవమిజ్జాదేశేపి ॥ భవిష్యతి । కాఈపహిఇ
కాఈతిహి । ఏవమిజ్జాదేశేపి ॥ కృదోహామితి భవిష్యతి మేస్తానే
హం । కాఈపహం । కాఈతిహం । కాఇజ్జేహం । కాఇజ్జిహం ॥ ప
క్షై । కాఈసహిమి । కాఇజ్జహిమి ॥ వృచ్ఛ్ ॥ వరీతిఇ । వరిజ్జఇ । గ్ర
హడిపాదానై । గహీతిఇ । గహిజ్జఇ । అనయాదితాదాత్వంతరానాం
సామాన్యేన విహితోక్తధాత్వాదేశస్థితచ భావకర్తాణాంకారేషు
రూపాణ్యుదాహరణవ్యాధి । గ్రంథవిస్తరభయ్యాద్విశేష విధానా
భావాద్వాస్తాభిర్మలిభ్యంతే ॥—॥ అథ భావకర్తాధాతూనా

మాగమాతదేశాశ్చ ప్రగన్ధ్యంతే | బొహశ్చ విజిహ్రాశ్రుః సూక్ష్మహు
 లూభ్యఇన్ధ్రాణాం బొహశ్చైత్యవ్యవధిశ్చ ॥ — ॥ భావకర్త నితువర్యస్తు
 క్ష ॥ ౧౮ ॥ ౬౩ ॥ భావకర్త నితువర్యమా నైభ్య శ్చిజ్జాదిభ్యో భాతుభ్యః
 పరోపకారాగమోరిత్యుద్వా ॥ తత్సన్నియోగేనయికోలుక్ ॥ రిత్యు
 ద్విషం ॥ చివ్య ఇ ॥ జివ్య ఇ ॥ పువ్య ఇ ॥ సువ్య ఇ ॥ ధువ్య ఇ ॥ ధువ్య ఇ ॥
 హువ్య ఇ ॥ లువ్య ఇ ॥ అత్ర సంత్యోగ ఇతి యథా యోగం ప్రాప్త్యః ॥
 బహులూధి కా రాత్తా విత్తుత ఓత్వం నభవతి ॥ పత్యే బొహశ్చైన్ధ్రాది నా
 గ ఇత్యాగమః ॥ యకా అ ఇత్యో ॥ చిణీ అ ఇ ॥ చిణీ జ ఇ ॥ జిణీ అ ఇ ॥ జి
 ణీ జ ఇ ॥ ఇత్యాగి ॥ భవిష్యతి ॥ చివ్య హి ఇ ॥ చిణీ జ్జ హి ఇ ॥ ఇత్యాది ॥ —
 మత్పే ॥ ౧౮ ॥ ౬౪ ॥ భావకర్త నితువర్యమా నైభ్య శ్చిజ్జాది నా
 తేః పరోపకారాగమోరిత్యుద్వా ॥ చివ్య ఇ ॥ పత్యే చి
 వ్య ఇ ॥ చిణీ జ ఇ ॥ భవిష్యతి ॥ చివ్య హి ఇ ॥ పత్యే ॥ చిణీ జ్జ హి ఇ ॥ — ॥
 అంత్యస్య హనభిః ॥ ౧౮ ॥ ౬౫ ॥ మరత్యనువతే అ ॥ హన ॥ భన ఇ
 త్యేతయోరంత్యస్య భావకర్త నితువర్యమా నైభ్య శ్చిజ్జాది నా
 యస్తుక్ష్ ॥ హన్త ఇ ॥ పత్యే ॥ హణీ జ్జ ఇ ॥ భవిష్యతి ॥ హన్త హి ఇ ॥ భణీ
 జ్జ హి ఇ ॥ బహులూధి కా రాత్తా త్తా ర్యపి ॥ హన్త ఇ ॥ హంత్యథః ॥
 క్వచిన్నభవతి ॥ హంతవ్యంకహంచణ ॥ — ॥ మహలిహ వహరుహంభ
 రతడప్ప ॥ ౧౮ ॥ ౬౬ ॥ మహాదీనా మంత్యస్య భావకర్త నితువర్యమా నైభ్య
 శ్చిజ్జాది నా ॥ తత్సన్నియోగేన యస్తుక్ష్ ॥ వహేరతడకారశ్చ ॥ మబ్బ ఇ ॥
 లిబ్బ ఇ ॥ పుబ్బ ఇ ॥ రుబ్బ ఇ ॥ పత్యే ॥ మహి జ్జ ఇ ॥ లిహి జ్జ ఇ ॥ వహి జ్జ ఇ ॥
 రుహి జ్జ ఇ ॥ — ॥ దహేర్థ్య ॥ ౧౮ ॥ ౬౭ ॥ అంత్యస్యైత్యనువతే అ ॥ ద
 హేరంత్యస్య భావకర్త నితువర్యమా నైభ్య శ్చిజ్జాది నా
 యస్తుక్ష్ ॥ దహ్మ ఇ ॥ పత్యే దహి జ్జ ఇ ॥ — ॥ బన్ధాన్ధః ॥ ౧౮ ॥ ౬౮ ॥ యుగ
 నువతే అ ॥ బంధబంధన ఇత్యస్య దాతోః ప్రభిజ్జాది భావకర్త నితువర్యమా నైభ్య
 శ్చిజ్జాది నా ॥ తత్సన్నియోగేన యస్తుక్ష్ ॥ బన్ధ ఇ ॥ బంధి జ్జ ఇ ॥ — ॥ రు

ధడపసమనాః ॥౨౪॥౪౯॥ అంత్యస్యనువతతే ॥ యురితచ ॥ ఉత
 సమనుభ్యః పరస్పగుధేరంత్యస్య భావకర్తణ్యుకారోరిద్వాస్యాత్ ॥త
 త్సన్నియోగేన యస్తుక్ ॥ ఉపరుష్ట ఇ । వత్తే ఉపరుష్ట ఇ । ఇత్యాది
 ॥—॥ ద్వైగమిగె ॥౨౪॥౫౦॥ అంత్యస్యనువతతే ॥ గమ దౌధా
 తారంత్యస్య ద్వైభవతోభావకర్తణి । తస్మిన్నియోగేన యస్తుక్ । గ
 మ్మ ఇ । గమిజ్జ ఇ । హస్మ ఇ । హసిజ్జ ఇ ॥ భణ్ణ ఇ ॥ భణిజ్జ ఇ । ఇన్యది । గ
 మాది ॥ గమ్ ॥ హన్ । భన్ । లుభ్ । కభ్ । భస్ । భజ్ । రుద్ ।
 రువ్ ఇ । నమోద్విజరువోద్వితి కృతవకారోరుదిరత్ర గృహ్యతే ॥—
 త్వీరహృకృత్యజాం ॥౨౪॥౫౧॥ హృక్ । కృక్ ॥ త్వ ॥ హ ॥ ఇత్యే
 తేహమంత్యస్య భావకర్తణి ఈర ఇత్యాద్యోవాస్యాత్ ॥ తత్సన్ని
 యోగేన యస్తుక్ ॥ హీగి ఇ । హరిజ్జ ఇ । తీర ఇ । తరిజ్జ ఇ । జీర ఇ । జ
 రిజ్జ ఇ । అత్ర సర్వత్ర ఈకారాదేశాభావే లరఉరితి ఋకారన్య అ
 రాదేశః ॥—॥ అజైర్విడప్తుః ॥౨౪॥౫౨॥ అంత్యస్యతినివృత్తం ।
 అజైర్విడప్తు ఇత్యాద్యోవాస్యాత్ ॥ తత్సన్నియోగేన యస్తుక్ ॥ వి
 డప్తు ఇ । పడై లజ్జిజ్జ ఇ ॥—॥ అరభఅడప్తుః ॥౨౪॥౫౩॥ అరభతేర్భావ
 కర్తణి అడప్తు ఇత్యాద్యోవాస్యాత్ ॥ తత్సన్నియోగేన యస్తుక్ ॥ ఆ
 డప్తు ఇ । వత్తే అరభిజ్జ ఇ ॥—॥ ఇప్పణజ్జ్ఞోష్ఠః ॥ ౨౪॥౫౪ ॥ జాణా
 ర్భావకర్తణి ఇప్ప ణజ్జ ఇత్యేతావాదేశోవాస్యాత్ ॥ తత్సన్నియోగేన
 యస్తుక్ ॥ ఇప్ప ఇ । ణజ్జ ఇ । వత్తేజాణిజ్జ ఇ ॥ ముణిజ్జ ఇ । అత్ర జాణ
 ముణ్ణోష్ఠ ఇ । తిజ్ఞాథాతో జాణముణాదేశా । జ్ఞమోరితినివృత్తే ॥ తా
 ఇజ్జ ఇ ॥—॥ సిప్పసిచస్సహాః ॥౨౪॥౫౫॥ సింపతేస్సిహ్యతేచ్ఛభా
 వకర్తణిసిప్పాద్యోవాస్యాత్ । తత్సన్నియోగేన యస్తుక్ ॥ సిప్ప ఇ ॥
 సివ్యతే । సిహ్యతేవా । పత్తే సింపిజ్జ ఇ । ణ్ణిహిజ్జ ఇ । అత్ర శ్చష్టై
 త్యాదినిష్టాదేశః ॥—॥ వాహిప్పవ్యాహుః ॥౨౪॥౫౬॥ వ్యాహర
 తేభావకర్తణివాహిప్ప ఇత్యాద్యోవాస్యాత్ ॥ తత్సన్నియోగేన యస్తు

అత్ర నిజాదేశయోరావెలవఇత్యేతయోః జాకజేత్యేత్యేక్యతే
 జాదేశయోః అత్ పత్ ఇత్యేతయోశ్చ స్వరూపతాభేదాభావాచ్చ
 తుణాముదాహరణవేళాయాం ద్వైవరూప్యమవగంతవ్యమ్॥ హోఅఇ
 హోఎఇ । హోఅవఇ । హోఅవేఇ । ఏవంతిప్తయోరిజాదేశేయాపాని॥
 మధ్యేచాజంతాదితి జజాకరో । హోఎజ్జఇ । హోఏజ్జాఇ । ఇదమదె
 తోస్సమానం ॥ హోఅవేజ్జఇ । హోఅవేజ్జాఇ । ఇదమావెలవయోస్తుల్యం
 హోఅవిజ్జఇ । హోఅవిజ్జాఇ । లడ్డప్టోశ్చజజాకరో ॥ హోఎజ్జ । హోఏ
 జ్జా ॥ ఇదమదెతోస్సమానంయాపమ్ । హోఅవేజ్జ ॥ హోఅవేజ్జా ॥ ఇద
 మావెలవయోస్తుల్యం । హోఅవిజ్జ । హోఅవిజ్జా । లట్టక్రిధమబహు
 త్వే । హోఅన్తి । హోఅన్తై । హోఅఇరె । హోఎన్తి । హోఎన్తై
 హోఏఇరె । ఎనమావావెలన్తానామపుదాహార్యం । హోఎజ్జన్తిహో
 ఎజ్జన్తై । హోఎజ్జఇరె ॥ ఇదమదెతోస్తుల్యం । హోఅవేజ్జన్తి । హోఅవే
 జ్జన్తై ॥ హోఅవేజ్జఇరె । ఇదమావెలవయోస్తుల్యం । పూర్వోక్తాన్యేన
 జారాదేశపక్షే పుదాహరణాని ॥ విశేషస్తు హోఏజ్జాఇరె । హోఅ
 వేజ్జాఇరె । యుక్తపరేసంయోగఇతి ప్రాస్తవః । హోఅవిజ్జన్తి ॥ హో
 అవిజ్జన్తై ॥ హోఅవిజ్జఇరె । హోఅవిజ్జాఇరె ॥ జారిపూర్వనత్ । హో
 ఎజ్జ । హోఎజ్జా । ఇతి మధ్యేచాజంతాదితిజజాకరాపుదాహరణవ్యా
 ఎనమావేలవయోరపి జజ్జారాపుదాహరణవ్యా ॥ మధ్యమే । హోఅ
 సి । హోఅసి । హోఅవసి । హోఅవసి । హోఎసి । హోఅవేసి ।
 హోఅవిసి । నాత్రసే ॥ అనదంతత్వాత్ ॥ హోఏజ్జసి । హోఎజ్జాసి
 అచేతోరిదం ॥ హోఅవేజ్జసి । హోఅవేజ్జాసి । అవెలవయోరిదం ॥
 హోఅవిజ్జసి । హోఅవిజ్జాసి । అంతే జజాకరాచ॥ మధ్యమబహుత్వే
 హోఅఇత్థా ॥ హోఅహ । హోఏఇత్థా । హోఎహ । ఎనమావావెలవీనామ
 దాహార్యం ॥ హోఎజ్జఇత్థా । హోఎజ్జాఇత్థా । హోఎజ్జహ । హోఎజ్జాహ ।
 అదేహోః ॥ హోఅవేజ్జఇత్థా । హోఅవేజ్జాఇత్థా । హోఅవేజ్జహ । హోఅవే

జ్ఞాహ | ఆవేళవయోస్సమానం | హోఅవిద్యతా | హోఅవిహ | జగ్గూ
 రాచ || ఉత్తమే | హోఅమి | హోఆమి | హోఎమి | హోఇమి | పవమా
 వాదేశేపి | హోఎమి | హోఆవెమి | హోఅవిమి | మధ్యే జగ్గూర్పత్నే ||
 మీత్యసాచ్చారణమెవవిశేషః || అవ్యన్యధ్యమైశ్చవత్ | బహుత్వే ||
 హోఅమో | హోఆమో | హోఎమో | పవమావాదేశేపి | ఎవమవా
 వయోర్మయోర్వరపి | హోఎమో | హోఆవెమో | పవమనయోర్మయోర్
 పి | హోఅమో | ఎవమయోర్వరపి | జగ్గూర్పత్నే | హోఅజ్ఞమో | హోఆ
 జ్ఞామో ఇత్యాది పూర్వవత్ | విశేషస్తు మోమమూనాముచ్చారణం ||
 తింతే జజ్జారాచ || పవ మస్యేనానుజంతానాం నిదిలటిహవం || లు
 క్షజ్జేట్సు | నిజాదేశాఇజాదయస్స పూర్వవత్ || భూతార్థస్యసిహి ఆ
 హీతస్యానయః || శేషం లడ్పత్ | హోఅసి | హోఅహిఆ | హోఆ
 హి | హోఎసి | హోఎహిఆ | హోపహి | పవమావాదేఅవీనాముదా
 హార్యం | లడ్పాపాణిచ సర్వాణి | ల్మలుటాః నిజాదేశాః భవిష్యతి
 హిరాదితిహిః || హోసామిమోముమేవేతి హోరా || ర్నమిగిర్నం |
 హిస్సాహిథ్థాముమోమస్యేతి హిస్సాహిథ్థాచ | శేషం పూర్వవత్ |
 హోఅహిఇ | హోఎహిఇ | హోఆవహిఇ | హోఆవెహిఇ | హోఅవిహి
 ఇ | హోఎజ్ఞహిఇ | అదేతోః || హోఆవెజ్ఞహిఇ | ఆవేళవయోః | హో
 ఎహిజ్ఞా | అదేతోః | హోఆవేహిజ్ఞా | ఆవేళవయోః | హోఅవిజ్ఞహి
 ఇ | హోఆవిజ్ఞహిఇ | హోఅపహిజ్ఞ | హోఅవిహిజ్ఞా | ప్రధమబహు
 త్వే || హోఅహిన్తి | హోఅహిన్తే | హోఅహిఇరే | ఎవమావాదేఅ
 వీనాముదాహార్యం || హోఅవిజ్ఞహిన్తి | హోఅవిజ్ఞహిన్తే | హోఅవిజ్ఞ
 ఇరే || ఎవంజారోపి || హోఎహిజ్ఞ | హోఎహిజ్ఞా | ఎవమవాదేఅవీ
 నాం || మధ్యమే || హోఅహిసి | హోఎహిసి | ఎవమావాదేఅవీనాం
 హోఎజ్ఞహిసి | హోఎజ్ఞహిసి | అదేతోః | ఎవమావేళవయోః |
 హోఅపజ్ఞహిసి | హోఅవిజ్ఞహిసి | జజ్జారాచ | మధ్యమబహు

త్వే । హూఅహిఇథా । హూఅహీహ । ఏవమావావే అవీ
 వాముదాహార్యం । హోపజ్జహిఇథా । హోఎజ్జహిఇథా । హోఎజ్జ
 హీహ । హోపజ్జహీహ । అదెతోస్తుల్యం ॥ ఏవమావావేఅవీనాము
 దాహార్యం ॥ జజాకరౌచ ॥ ఉత్తమే ॥ హోఅహీమి । హోఎహీ
 మి । ఏవమావావేఅవీవాముదాహార్యం ॥ హోఅహీమి ॥ హోపహీమి
 వేవమావావేఅవీనాం ॥ హోఅస్సామి । హోఎస్సామి । ఏవమావావే
 అవీనాం ॥ హోఅహీస్సం । హోఎహీస్సం । ఏవమావావేఅవీనాం ॥ హో
 వీజ్జహీమి । హోపజ్జహీమి । అదెతోః ॥ ఏవమావావేఅవీనాం ॥ జ
 జాకరౌచ ॥ ఉత్తమే బహుత్వే ॥ హోఅహీమో । హోపహీమో । ఏ
 వమావావేఅవీనాం । హోఅహీమో । హోపహీమో । ఏవమావావే
 అవీనాం ॥ హోఅస్సామో । హోఎస్సామో । ఏవమావావేఅవీనాం ॥
 ఏవం మమ్మోరపి దాహార్యం ॥ హోఅహీస్సా । హోఅహీస్సా ॥
 హోఎహీస్సా । హోపహీస్సా । ఏవమావావే అవీనాం । హోఎజ్జహీ
 మో । హోపజ్జహీమో । అదెతోరిదంరూపం ॥ ఏవమావావే అవీ
 నాం ॥ ఏవం మమ్మోరపి ॥ హోఅహీజ్జ । హోఅహీజ్జా । ఏవమావా
 వేఅవీనాం ॥ ఏవం మమ్మోరపి తానాణివిధవివృత్తి రూపం నేయం ॥
 లూటిణిచాదేశాః । దుసుమవః ॥ బహుత్వామో । సోస్తుహి । వాల
 క్లాడిత్యైత్వం వ యథాయోగం । ప్రథమే ॥ హోఅకు । హోపకు । అ
 దెతోః । హోఅవకు । హోఅవేకు । అవేఅవయోరిదం । హోఅవకు ॥
 హోపజ్జకు । హోఎజ్జకు । అదెతోః । ఏవమావావేఅవీనాం ॥ హోఎ
 జ్జ । హోపజ్జా । అదెతోః । ఏవమావావేఅవీనాం । ప్రథమే బహుత్వే
 హోఅన్తు । హోఎన్తు । ఏవమావావేఅవీనాం ॥ హోఎజ్జన్తు । అదె
 తోః ॥ ఏవమావావేఅవీనాం ॥ జజాకరౌచ ॥ మధ్యమే ॥ హోఅసు ॥
 హోఎసు । ఏవమావావేఅవీనాం । హోఎజ్జసు । హోఎజ్జాసు । అదె
 తోః ॥ ఏవమావావేఅవీనాం । ఏవం సారిత్వాదేవతైః ॥ జర్జరా

శబ్దముబహుత్వే || హోఅహ || ఎవమావావేఅవీనాం || హోషి
 జ్జహ || హోఎజ్జహ || అదెతోః || ఎవమావావేఅవీనాం || జ్జహారాచ ||
 ఉత్తమే || ఎకవచనెమీత్యస్యాచ్చార్ణం బహువచనెమోఇత్యస్యాచ్చ
 ర్ణం చ విశేషః || రూపాణితు ప్రథమమధ్యమైకత్వే బహుత్వవత్ ||
 వీచం శిచిలోట్పన్నైహ మజంతానాం ధాతూనాం రూపం నెయం |
 విశేషాదేశాః || త్వీజ్జాల్లిజఇతీజ్జాత్పరఇత్ || హోఏజ్జఇ || హోఏజ్జాఇ ||
 హోఅవేజ్జఇ || హోఅవేజ్జాఇ || ఇత్యాదిలాడ్మాహాణిచ || లృజీ || శి
 ణాదేశాః || మాణస్త్రా లృలృజఇతి మాణస్త్రాచ || హోఅమాణ || హో
 అస్త్ర || హోఏమాణ || హోఎస్త్ర || ఎవమావావేఅవీనాం || హోఏజ్జమా
 ణ || హోఎజ్జస్త్ర || ఎవమావావేఅవీనాం సర్వత్ర పురుషేషు వచనె
 మాదాహర్ణం—|| హావాదీనాంతుభేదః—|| పూర్వవజ్జిహాదేశాః ||
 శివదేదానావేఇత్యతాణిజత్యధికృతస్య వస్త్యంతవిపరిణామః—|| అ
 తేల్లుక్యాహ్లోరతః || ౨౪౧౦౪ || ఇహస్థానెవిహితేషు అత్ ఎత్ లు
 క్ ఇత్యేతేషు పరతః ధాతోరాదెరతః అద్భవతి || లుక్భావకర్తృనిశ్
 క్థతేనదగ్గయిష్యతే || హోపఇ || హోవెఇ || కేచిదావే అవఇత్యేతయో
 రపి ఆదెరత అత్వమిచ్ఛంతి || హోవాపఇ || హోవావెఇ || పూర్వవజ్జిహా
 రాచ || లటిప్రథమే || హోపఇ || హోవేఇ || హోవాపఇ || హోవావెఇ
 హోవేజ్జ || హోవేజ్జా || హోవన్తి || హోవన్తై || హోపఇరే || హోవెన్తి || హో
 వన్తై || హోవేఇరే || హోవావన్తి || హోవావన్తై || హోవాపఇరే || జ్జహారా
 చ || మధ్యమే || హోపసి || హోవేసి || హోవాపసి || హోవావేసి || జ్జహా
 రాచ || మధ్యమబహుత్వే || హోపఇద్ధా || హోపహ || హోవేఇద్ధా || హో
 వేహ || హోవాపఇద్ధా || హోవాపహ || హోవావేఇద్ధా || హోవావేహ ||
 జ్జహారాచ || ఉత్తమే || హోపమి || హోవామి || హోవిమి || హోవేమి ||
 హోవాపమి || హోవావామి || హోవావిమి || హోవావెమి || జ్జహారాచ ||
 ఉత్తమబహుత్వే || హోపమో || హోవామో || హోవిమో || హోవేమో ||

హేవావమో | హేవావామో | హేవావిమో | హేవావేమో | ఎవం
 ముమ్మోరపి || జర్జారాచ || ఎవం హలం తానాంఞిదిలటిరూపం నెయం
 లుక్లజ్జేట్టు ణిజాదేశాః || భూతాత్థహలకోలత్తితి తిప్తయోరీతి | హే
 నకోల | హేవేకోల | హేవావకోల | హేవావేకోల | శేవంఽద్వత్
 ల్యలుటాః | ణిజా నెశాః || భవివ్యతి హీరాదిరితిహిః | హేర్నాదు
 మోముమేవా | ర్నం || హీస్సాహీధాముమోముస్య శేవంపూర్వవత్
 హేవిహిత్తి | హేవేహిత్తి | హేవావిహిత్తి | హేవావేహిత్తి | హేవిహి
 జ్జి | హేవేహిజ్జి | హేవావిహిజ్జి | హేవావేహిజ్జి | ఎవంజారోపి || హే
 వహీన్తి | హేవేహీన్తి | ఎవం నైత్తిరయోః | హేవావహీన్తి | హేవా
 వేహీన్తి | ఎవం నైత్తిరయోః || జర్జారాచ || మధ్యమే || హేవహీసి ||
 హేవేహీసి || హేవావహీసి | హేవావేహీసి | జర్జారాచ | మధ్యమ
 బహుత్వే || హేవహిత్తిధా | హేవహిహ | హేవేహిత్తిధా | హేవేహి
 హ | హేవావహిత్తిధా || హీవావహిహ | ఎవ మేదుతేపి | జర్జారాచ ||
 ఉత్తమే || హేవహీమి | హేవహీమి | హేవిస్సామి | ఎవమేదంతేపి ||
 హేవావహీమి || హేవావహీమి | హేవావిస్సామి | హేవావిస్సం | ఎ
 వమతలదాదేశేపి | జర్జారాచ || ఉత్తమబహుత్వే || హేవహీమో ||
 హేవహీమో | హేవిస్సామో | ఎవమేదాదేశేపి || హేవావహీమో ||
 హేవావహీమో || హేవావిస్సామో | ఎవమతలదాదేశేపి || ఎవంమ
 మ్మోరపి || హేవహీస్సా | హేవహీధా | హేవావహీస్సా | హేవావ
 హీధా | హేవావిహీస్సా | హేవావిహీధా | ఎవమేదంతేపి || జర్జా
 రాచ || అత్రసర్వత్ర ఎచ్చక్వాతుంతవ్యభవివ్యతీత్యత ఎదితౌ | ఎ
 వంహలంతాంతరాణాం | లోటిణిజాదేశాః దుస్సుమనః | బహాస్తుహ
 మో | సాస్తుహి | లుగిజ్జహిజ్జసిజ్జైఽతత్తితి లుగాదయశ్చ || శేవం
 పూర్వవత్ || ప్రథమే || హేవదు || హేవెదు || హేవావదు || హేవా
 వేదు || జర్జారాచ || బహుత్వే || హేవస్తు || హేవెస్తు || హేవావేస్తు

హావావస్తు || జగ్జారౌచ || గుర్భుజే | హావసు | హావెసు | హావావ
 తు | హావావెసు | హావహి | హావెహి | హావావహి | హావావెహి |
 టుగాదయః || హావ | హావేజ్జహి | హావిజ్జసు | హావిజ్జై | హావావ |
 హావావెజ్జహి | హావావెజ్జసు | హావావెజ్జైత్యధి || జజాకరౌచ |
 బహుత్వై || హావహ | హావెహ | హావావహ | హావావెహ || జ
 జాకరౌచ || ఉత్తమై || హావమి | హావామి | హావిమి | హావెమి || ఉ
 త్తమబహుత్వై | హావమో || హావామో || హావిమో || హావెమో ||
 త్తమిన్ద్రీ || అత్రసర్వత్రయధాయోగం వాలక్లౌడిత్యాదినా అతప
 త్వంవా | మోమముష్పిచ్ఛేతీత్వంచ | లిజిత్విజ్జాల్లజితీత్వం || హావె
 జ్జిత | హావెజ్జాఇ || హావావెజ్జాఇ | హావావెజ్జాఇ | లోహూపాణిద ||
 లృజిమాణస్తౌ | హావమాణ | హావస్త | హావావమాణ | హావావస్త ||
 ఎవమేదంతాపి | జజాకరౌచ || ఎవం సర్వేషుపురుషేషునదనెషా
 నాహర్యం ||—|| ఎథావయఃప్రదర్శ్యంతే || నిజాదేశాః || గుర్వాదే
 తవిర్వా || ఎహఇ | ఎహేఇ | ఎహావఇ | ఎహావెఇ || ఎహావిఇ | హ
 వ || అదెల్లుక్యాత్థోరతఇత్యాత్వం || హేఅఇ | హేఅఇ | హేఅవఇ | హే
 ఆవఇ || అత్ర ఆత్వైకృతే బహులాధికారాదవిర్నభవతి | టునది | ణం
 తఇ | ణందేఇ | ణందావఇ | ణందావేఇ | ణందవిఇ | ధ్వంసుగతౌ ||
 ఝంసఇ | ఝంసేఇ | ఝంసావఇ | ఝంసావేఇ | ఝంసవిఇ | ఎవం
 భంసఇ ఇత్యాద్యపి || వ్యేర్థే || గుర్వాదేరవిర్వా || వెఅఇ | వెఅఇ ||
 వెఆవఇ | వెఆవెఇ | వెఆవిఇ | అద్ | ఆదఇ | ఆదేఇ | ఆదావఇ | ఆ
 దావెఇ | అదెల్లుక్యాదీత్యాత్వం || శీర్షే || యోరేజిత్యైత్వం || సేఅఇ | సే
 ఎఇ | సేఆవఇ | సేఆవెఇ || సేఆవిఇ | బూర్జీర్థే || ఉవణాస్యావః ||
 అదెల్లుక్యాదీత్యాత్వం || బావఇ | బావెఇ || బావావఇ | బావావెఇ
 హుదానాదనయోః || బోహశ్చైత్యాదినాః || హుణలిఇ | హుణవి
 ఇ | హుణావఇ | హుణావెఇ | ఓహర్షే || హాఅఇ | హాఅఇ | హాఆ

పద్య | సత్యవేద్య || సత్యవేద్య || అత్ర గుర్వాదిత్వాదవిః || ధాన్య || ధా
 అద్య | ధాన్య | ధాన్యవేద్య || ధాన్యవేద్య | ధాన్యవేద్య | దిక్ || దినవేద్య || ది
 వేద్య || దినవేద్య | దినవేద్య | మూర్త్యో || ఉపనిషత్సూత్రం || అదేర్ముఖీ
 త్యాన్యం || సావద్య | సావద్య | సావావద్య | సావావద్య | మృత్యు || అ
 రక్షః || ఆత్మ్యం | మూరద్య | మూరద్య | మూరావద్య | మూరావద్య | రు
 ధి | స్థనాభ || రుద్రద్య | రుద్రద్య | రుద్రద్య | రుద్రద్య | రుద్రద్య | ఇత్యాది || ఉ
 కృత్యో || కారద్య | కారద్య | ఇత్యాది || ఉక్తిగో || కేలద్య | కేలద్య ||
 కేలద్య | కేలద్య | కేలద్య | భ్రమ్ | నిజదేహవావేద్యత్యోనిజ
 త్యోనికృత్యం ||—|| భ్రమేరాద్య || ౧౧౮౧౩ || భ్రమేపరోనిజ్ అ
 త్యోనికృత్యం || భ్రమాద్య | పత్యే భావద్య | భావద్య | భావావద్య
 భావావద్య | పతిధాతానిద్యః పాతిపరిభాత్యాదినా పస్యః || పాశ
 ద్య | పాశద్య | ఇత్యాది || అత్ర బడిశాన్త్యాత్మ్యం లక్ష్యం ||—||

అధమరాదయః | చురస్తేయః | నిజానిజాదేశాః || అచాచామిత్య
 కారస్య ఓకారః | చూరద్య | చూరద్య | చూరావద్య | చూరావద్య | చూరనిజ
 అర్చపూజాయాం | అచ్చద్య | అచ్చద్య | అచ్చావద్య | అచ్చావద్య | అ
 చ్చద్య | పాలరక్షణే || పాశద్య | పాశద్య | పాశావద్య | పాశావద్య ||
 పాశద్య | ఇత్యాద్యక్త సర్వధాతుశుతదాదేశేషుచనిదయాపాణి
 ధీనుద్భిరూహ్యని || గ్రంథ గౌరవభయాదస్తాభిర్నలిఖ్యంతే || అథ
 నిచిధాత్వాదేశాః ప్రదర్శ్యంతే ||—|| స్పృహధూహ్ స్పృహధూ
 మాణిహః || ౧౧౮౧౪ || నిజంతయోరనయోస్పృహధూమద్యత్యే తావా
 దేశభవతః | సేహద్య | ధూమద్య | సేహద్య | ఇత్యాది ||—|| నివృ
 త్తతార్కిహోధావా || ౧౧౮౧౫ || ఇత ఉత్తరం యానిధాత్వాదేశాని
 జనువతః || నివూర్వస్యవృషాః పత్యేచనిహోధ ఇత్యాదేశావా
 న్యాత్ | నిహోధద్య | నివారయతి పాతయతివా || పత్యేచనిరద్య | పా
 ద్య | అత్ర ప్రత్యానిపాతాత్తస్యదత్తం ||—|| ధవళోద్భూతా

మోక్షా ॥౨॥౪॥౪॥ వెత్యనువతేతే ॥ ధవళయతేర్నానుధాతాః ఉ
 త్సార్వస్య ఘటయతేశ్చ నిజంతస్య యథాసంఖ్యం చుచు ॥ ఉగ్గ ॥ ఇ
 త్యాచేశోవాభవతః ॥ చుచుచ ॥ ఉగ్గ ॥ పత్యేధవళిఉగ్గడెచ ॥ అత్ర
 టాడెచ ॥ టప్యడత్సం ॥ — ॥ భ్రమవెష్ట్యస్తాలిలంజపరిలలౌ ॥౨॥౪॥౪॥
 భ్రమయతివెష్టయత్యోర్ణిజంతయోఃయథాక్రమంతాలిలంజపరిలల
 ఇత్యేతావాదేశోవాభవతః ॥ తాలిలంజ ॥ పత్యేధమాడెచ ॥ భమాడె
 చ ॥ అత్ర భ్రమేరాడెచత్యాడః ॥ భావ ॥ వెష్టేః ॥ పరిల ॥ ప
 త్యేవెడెచ ॥ అత్రవేష్టేరిత్యత్యస్యడః ॥ — ॥ రావోరంజయతేః ॥౨॥
 ౪॥౪॥ రంజయతేర్ణిజంతస్యరావ ఇత్యాచేశోవాస్యాత్ ॥ రావేచ ॥
 పత్యేరంజెచ ॥ — ॥ తులిడొల్యోరహమరంభోతౌ ॥౨॥౪॥౪॥ నిజం
 తవ్యతులయతే దోలయతేశ్చ నామధాతోర్యథాసంఖ్యం ఓహమ ॥
 రంభోల ఇత్యేతావాభవతః ॥ ఓహమ ॥ రంభోల ॥ పత్యే తుల ॥
 డొల ॥ — ॥ ఆసంఘస్సంభావేః ॥౨॥౪॥౪॥ సంభావయతే రాసం
 ఘ ॥ వాస్యాత్ ॥ ఆసంఘ ॥ పత్యేసంభావేచ ॥ సంభావయతి ॥
 — ॥ అర్పేర్గ్లనపణానపచ్చువాన్ః ॥౨॥౪॥౪॥ నిజంతస్యార్వయతేః
 ల్లిన ॥ పణాన ॥ పచ్చున్వ ॥ ఇతి త్రయతదేశావాభవంతి ॥ అల్లివ ॥ ప
 ణాన ॥ పచ్చున్వ ॥ పత్యే అప్పె ॥ ఓప్పె ॥ అత్రత్వద్వైరిత్యాడె
 రతటత్వంవా ॥ — ॥ గులుగుచ్చత్తంఖావ్వెల్లోల్లాలాఉన్నమే ॥౨॥౪॥
 ౧౦౦ ॥ నమతేరుత్పూర్వస్య నిజంతస్య ॥ గులుగుచ్చ ॥ ఉత్తంఘ ॥ ఉ
 వేల్ల ॥ ఉల్లాల ॥ ఇతి చత్వారతదేశావాస్యః ॥ గులుగుచ్చ ॥ ఉత్తం
 ఘ ॥ ఉవేల్ల ॥ ఉల్లాల ॥ పత్యే ఉల్లాల ॥ అత్రనమోద్విజరు
 తోవ ఇతి అంత్యస్యవత్సం ॥ — ॥ ప్రకాశేణుచ్ఛః ॥౨॥౪॥౧౦౧ ॥
 ప్రకాశతేర్ణిజంతస్య ణుచ్ఛతివాస్యాత్ ॥ ణుచ్ఛ ॥ పత్యే పటా
 డె ॥ — ॥ నిహువఃకమే ॥౨॥౪॥౧౦౨ ॥ కమేస్వాథేనిజంతస్యనిహు
 వ ఇత్యాచేశోవాస్యాత్ ॥ నిహువ ॥ పత్యేకామే ॥ — ॥ నతేర్నివన్వ

గాలననపలావహరవపు డాః || ౨౪||౧౦౩ || సాశయతేర్జిజంతస్య ।
 విష్వగాల । ననవ । పలావ । హరవవిపుడ । ఇతిపంచాదేశవాన్యః ।
 విష్వగాల ఇ । ననవ ఇ । పలావ ఇ । హరవ ఇ । విపుడ ఇ । పక్షైశాన ఇ ।
 —|| బలతరోపేః || ౨౪||౧౦౪|| ణిజంతస్యారోపేర్బల ఇతివాస్యాత్ ।
 బల ఇ । పక్షైశారోవ ఇ ||—|| విరేచేరోల్లుడ్డోల్లుడ్డపల్లాభైః || ౨౪||౧౦౫ ||
 విపూర్వస్య రేచయతేర్జిజంతస్య ఓల్లుడ్డ || ఓల్లుడ్డ । పల్లాభ । ఇతిత్ర
 యుఆదేశావాభవంతి । ఓల్లుడ్డ ఇ । ఓల్లుడ్డ ఇ । పల్లాభ ఇ । పక్షైవిరేవ ఇ ||
 —|| కంపెర్పిచ్చ్యశః || ౨౪||౧౦౬ || కంపయతేర్జిజంతస్య విచ్చ్యశ ఇతి
 వాస్యాత్ || విచ్చ్యశ ఇ । పక్షైకంప ఇ ||—|| రోమంథేరోగ్గాలవగ్గా
 లౌ || ౨౪||౧౦౭ || రోమంథతేర్గామధాతోర్జిజంతస్య ఓగ్గాల । వగ్గా
 ల ఇతివాస్యాతాం । ఓగ్గాల ఇ । వగ్గాల ఇ || పక్షైరోమంథ ఇ ||—|| స్థా
 వెరోంబాలవంబాలౌ । ౨౪||౧౦౮ || స్థావయతేఃరోంబాల । వంబాల
 ఇతివాభవతః || రోంబాల ఇ । వంబాల ఇ । సక్షైపావ ఇ ||—|| మిశ్రే
 మీసాశమేళవా || ౨౪||౧౦౯ || మిశ్రయతేః || మీసాశ || మేళవ । ఇతి
 వాభవతః || మీసాశ ఇ । మేళవ ఇ । పక్షైమీస ఇ । లిత్ర శోలుపైతి దీ
 ఘుః ||—|| ఛాదెర్నూమనుమోంబాలభక్కపబ్బాలసన్లుమాః || ౨౪
 ౧౧౦ || ఛాదయతేఃనూమ । నుమ । ఉంబాల । భక్క । పబ్బాల । సన్లు
 మా । ఇతిషడాదేశాపాన్యః । నూమ ఇ । నుమ ఇ । ఉంబాల ఇ । భక్క
 ఇ । పబ్బాల ఇ । సన్లుమ ఇ । పక్షైఛాప ఇ ||—|| ఆమోక్కపొక్కావిజ్ఞా
 పేః || ౨౪||౧౧౧ || విజ్ఞాపేః || ఆమోక్క । పొక్క ఇవాభవతః । ఆమో
 క్క ఇ । పొక్క ఇ । పక్షైవిజ్ఞావ ఇ ||—|| పరివాడొఘుటేః || ౨౪||౧౧౨ ||
 ఘటయతేః పరివాడొవాస్యాత్ । పరివాడ ఇ । పక్షైఘట ఇ ||—||
 —|| దృశేవావడెక్కనదంపాః || ౨౪||౧౧౩ || దృశేజిజంతస్య
 దావ । డెక్కన । దంప || ఇతి త్రయఆదేశావాన్యః || దావ ఇ । డె
 క్కన ఇ । దంప ఇ । పక్షైదంప ఇ ||—|| ప్రస్థాపేః పట్టవపిండవా

౨॥౪॥౧౦౪॥ ప్రస్థాపెర్ణిజంతస్య పట్టవ ॥ పెండవచ్చెత్తొవాభవతః ।
 పట్టవచ్చ ॥ పెండవచ్చ ॥ పత్తే వత్తావేచ్చ ॥ అత్రకగేహ సలాపద్విత్వే ॥
 —॥ యాపెజకపః ॥౨॥౪॥౧౦౫॥ యాపయతేజకవచ్చత్యాదేశోవా
 స్యాత్ ॥ జనచ్చ ॥ పత్తే జావేచ్చ ॥—॥ విణాసః పక్షాడః ॥౨॥౪॥
 ౧౦౬॥ పికాసెగ్నానధాతోః పక్షాడ ఇతివాస్యాత్ ॥ పక్షాడచ్చ ॥ పత్తే
 వికాసచ్చ ॥—॥ గుర్తడ్యూలైః ॥౨॥౪॥౧౦౭॥ డ్యూళయతేర్నామధా
 తార్ణిజంతస్యగుర్తత్యాదేశోవాస్యాత్ ॥ గుర్తచ్చ ॥ పత్తే డ్యూలైచ్చ ॥
 —॥ తడెరాహోడవిహోడౌ ॥౨॥౪॥౧౦౮॥ తాడయతేర్ణిజంతస్యరా
 హోడ ॥ విహోడ ఇత్యాదేశోవాభవతః । రాహోడచ్చ ॥ విహోడచ్చ ॥
 పత్తే తాడచ్చ ॥—॥ హ్లాదెరవయచ్చౌడణివత్స ॥౨॥౪॥౧౦౯॥ హ్లాదయ
 తేరణిజంతస్య చకారాణ్ణిజంతస్య చలవయచ్చ ఇత్యాదేశోవాభవతి ॥
 అవయచ్చచ్చ ॥ ఏవమన్యేషుధాతుషుతదాదేశేషుచిహాదేశాలదావ
 యత్స కల్పనీయాః ॥—॥ అభణిచి భావకర్త వివత్తాయాం ధాతారు
 పరిణిక్ ॥ తమపరియక్ ॥ తస్య పూర్వవదీ అఇజ్జయోర్విధానెణిజదే
 దావావే ఇన్యతోణిజిత్యధిక్పత్య ॥—॥ లుగవిల్భావకర్తకై ॥౨॥౪॥
 ౧౧॥ భావకర్తవిహితేప్రత్యయకైచపరేణిచాలుక్ ఆవి ఇత్యాదేశౌ
 వాభవతః ॥ లిత్యాన్నిత్వం ॥ ఎవం ణిచాలుకి ఆనౌచపతిలటిభావేహ
 పాణి ॥ హోఇచ్చ ॥ హోఇచ్చ ॥ ఇత్యాది ॥ లుప్తతైకేవలభావవక్త్రా
 పాణి ॥ ఆవిల్పతై ॥ హోఆవిలచ్చ ॥ హోఆవిలచ్చ ॥ హోఆవిజ్జచ్చ ॥ హో
 ఆవిజ్జచ్చ ॥ నాలక్లాడిత్యేత్వంవా ॥ హోఆవిపచ్చ ॥ హోఆవిజ్జెచ్చ ॥ హోఆ
 విజ్జెచ్చ ॥ హోఆపిచ్చ ॥ హోఆపిజ్జెచ్చ ॥ హోఆపిజ్జెచ్చ ॥ కర్తణిప్రథ
 మేకత్వేభావవత్ ॥ బహుత్వే ణిచాలుల్పతై అన్యంతకర్తృబహుత్వవ
 క్త్రాపాణి ॥ ఆవిల్పతై ॥ అణుహోఆవిలచ్చ ॥ అణుహోఆవిలచ్చ ॥ అ
 ణుహోఆవిచ్చ ॥ అణుహోఆవిచ్చ ॥ అణుహోఆవిచ్చ ॥ అణుహోఆ
 విచ్చ ॥ అణుహోపిచ్చ ॥ అణుహోపిచ్చ ॥ ఏవమావిల్పతై ॥ యక్

ఇజ్జాదేశేపి || మధ్యమే నిజ్జుక్ష్మేఅన్యంతకర్తవత్ || ఆవిల్పతై || అ
 ణుహోఆవిఅసి || అణుహోఆవిఅసె || ఎవం యకఇజ్జాదేశేపి || జగ్ధా
 రాచ || మధ్యమబహుత్వే నిజ్జుకిపూర్వవత్ || ఆవౌ || అణుహోఆవి
 అఇథౌ | అణుహో ఆవిహ | అణుహోఆవిఎఇథౌ | అణుహోఆవిఏహ
 ఎవమిజ్జాదేశేపి || జగ్ధారాచ || ఉత్తమే లుకిపూర్వవత్ || ఆవౌ || అ
 ణుహోఆవిఅమి | అణుహోఆవిఅమి | అణుహో ఆవిఇమి | అణుహో
 ఆవిఏమి | ఎవమిజ్జాదేశేపి || జగ్ధారాచ || బహుత్వే నివిలుకిపూర్వ
 వత్ || ఆవౌ || అణుహోఆవిఅమో || అణుహో ఆవిఅమో || అణు
 హోఆవిఇమో || అణుహోఆవిఏమో || జగ్ధారాచ || ఎవంమమ్పూర
 పి || ఏవమిజ్జాదేశేపి || ఏవమబుతానాం లటిరూపం || లుక్లజ్జీటు ||
 భూతాథాన్యసిహితహితస్యాదయః || శేషం పూర్వవత్ || భావే
 లుక్ష్మతైపూర్వవత్ || ఆవౌ || హోఆవిఅసి | హోఆవిఅహి | హో
 ఆవిఅహి || ఏవమిజ్జాదేశేపి || కర్తృణ్యనుపూర్వత్వమేవ విశేషః || అ
 ణుహోఆవిఅసిఇత్యాది భావవత్ || లృలుటాః || భవిష్యతి హిరాదిః
 హోర్నాచ || స్సౌ | హిస్సాహిద్ధాచ || భావేలుకిపూర్వవత్ || ఆవౌ ||
 హోఆవిఎహి || హోఆవిఇహి || హోఆవిజ్ఞేహి || హోఆవిజ్ఞేహి || కర్తృణి
 కిపూర్వవత్ || ఆవౌ || ఎకత్వే ప్రథమభావవత్ || బహుత్వే || అణు
 హోఆవిఎహిన్తి | అణుహోఆవిఎహిన్తై | అణుహోఆవిఎహిన్తై || ఇత్య
 ది || శేషం పూర్వవదున్నేయం || లోటిణిది || లుగావిల్ప || ఈల
 ఇజ్జౌ | దుసుమవః || బహున్తుహమో | సాస్తుహి || శేషంపూర్వవత్ ||
 భావేలుకిపూర్వవత్ || ఆవౌ || హోఆవిఅదు | హోఆవిఎదు | ఎవమి
 జ్జాదేశేపి | కర్తృణిలుకిపూర్వవత్ || ఆవౌ || అణుహోఆవిఅదు || అ
 ణుహోఆవిఏదు | ఎవమిజ్జాదేశేపి || అణుహోఆవిఅన్తు | అణుహోఆ
 విఎన్తు | ఇత్యాది కల్పనీయం | చిజ్జిత్విజ్జాన్తిజగ్ధిజ్జాన్తిరన్తై || శేషం
 లూడ్వత్ || లృజీమాణన్తై || లుకిభావకర్తృణాః పూర్వవత్ || ఆవౌ ||

హోతవిలమాణ | హోతవిలస్త | హోతవిజ్ఞమాణ | హోతవిజ్ఞస్త ||
 కర్మణ్యనుపూర్వస్వమేవ విశేషః || ఏవం సర్వేషు వచనైషాదాహో
 ర్థం || హవాదీనాం పూర్వవర్ణనీయగువిల్ప || తుల్యజ్ఞోచ || అక్షే
 త్యాహారతదాది నీచాదుకి ఆదారతత్వం || హోతవిల || హోతవిల || హో
 తావిల || హోతావిల || హోతావిజ్ఞ || హోతావిజ్ఞ || అణుహోతా
 విల || అణుహోతావిల || అణుహోతావిజ్ఞ || అణుహోతావిజ్ఞ || అ
 ణుహోతావిజ్ఞ || ఇత్యాది || ఎవమన్యేషాం హలంకానాం ధాతూ
 న్మాం యావం || — || ఏధాదయః || కేచిన్ప్రదర్శ్యం తే || ఎహీత ||
 ఎహీజ్ఞ || ఎహోత || ఎహోజ్ఞ || పచ్ || పాచ్ || పాచ్ || పా
 తవిల || పాతవిజ్ఞ || నద్ || గంధీత || గంధీజ్ఞ || గంధావిల ||
 గంధావిజ్ఞ || ధ్వంస || ధ్వంసీత || ధ్వంసీజ్ఞ || ధ్వంసావిల ||
 ధ్వంసావిజ్ఞ || ధంసీత || ఇత్యాద్యపి || వ్యేష్ || వేచ్ || వేచ్ ||
 తేతవిల || తేతవిజ్ఞ || తద్ || తదీత || తదీజ్ఞ || తదావిల ||
 తదావిజ్ఞ || దిష్ || చిణీత || చిణీజ్ఞ || చిణావిల || చిణావిజ్ఞ ||
 కృష్ || కారీత || కారిజ్ఞ || కారావిల || కారావిజ్ఞ || గ్రహ
 గ్రహీత || గ్రహీజ్ఞ || గ్రహోత || గ్రహోజ్ఞ || చర || చో
 త || చోరిజ్ఞ || చోరావిల || చోరావిజ్ఞ || ఇత్యాది || ఎవమన్యే
 షాం ధాతూనామదాద్యాదేనాం చానయాదిశాదాహోతావిజ్ఞా
 త్యాది || గ్రంథని ప్రభయాదస్తాభిర్వప్రదర్శ్యం తే || కృణం తక్ష్మకం
 తయోర్విశేషః ప్రదర్శ్యం తే || క్వచిదస్తాదేతిత్యతః క్వచిత్కృమవర్త
 మానె || — || లుక్కర్మజ్యస్య || ౨ || ౩ || ౪ || ౫ || కతుఃకృతే సలాపశ్చే
 తి విహితస్య కృణంతస్యప్రవచనాల్లాహితాదిత్యాభ్యుః కృషితవిహిత
 స్యకృణంతస్యవసంబంధినో యకారస్య క్వచిల్లుగ్భవః || కృచ్ || గురూ
 యతేభాత్రః || గురూత || ఆత్రయలోపే గురూత్ || గురురితాత
 ర్థితత్వభావః || కృషిభమభమాంతుతే | భమభమాంతు | యలోపేభవ

క్షమాదః । లోహితాయతే ॥ లోహితబిజ । యలాపే లోహితబి ॥
అష్టిచాచ్ఛస్త్రీయజంత యజ్ఞుగంతసన్నంత్య జంతసుభూత్వాది
రూపాణాం విశేషవిధానాభావాత్పిథావస్థాపేక్షయావణానాం వి
శేషాదేకానాకలయ్య బుద్ధిచుద్భిః ప్రయోగాస్సంచారగోయాః ॥**

శ్రీగుణభల విద్యాపరివారదక్షిణామూర్తిప్రసాదబద్ధ విద్య
పూర్వోత్తర మీనాంసా సాహిత్య శబ్దతర్కసాగ్వభౌమవరహరియ
జ్ఞేశ్వరభట్టాపాధ్యాయ తనయ కొండభట్టాపాధ్యాయ శిష్యుణ స
త్వామ్బికాగర్భశుక్తిముక్తామణినా సర్వవిద్యత్స-విసంకుతేన దక్షిణా
మూర్తిమహాదేవి కింకరేణ లక్ష్మీధరేణవిగచితాయాం

శుద్ధాపాదస్త్రీకాయాంప్రాకృతప్రక్రియావిభాగ

— శ్రీ ససంపూర్ణ : శ్రీ —

ఎవంనిబంధనిర్మిత్యా యో పరోపకృతి స్తయా । వృషాకసాయీ
తనుణః ప్రీయతాంఫరమేశ్వరః ॥**

శ్రీరస్తు ॥ మతిముద్రాపరశ్వేణ జానుభిస్సక్తబాహవే । భు
జ్జగ్దబద్ధకాయ దక్షిణామూర్తయేనమః ॥—॥ అథకౌరవన్యాయ
యోభాషాః ప్రచర్చ్యంతే ॥ రాఘవశిష్టితే ప్రథమైకవచనమారభ్య
పంచమ్యైకవచనపురంతం ప్రాకృతవచనం ॥ పంచమ్యైకవచనైతు ॥
తామజనిశిష్టితే ॥ దస్తస్యకౌరవన్యాయభాషచాస్తాదిత్యతత్కౌరవన్యాయ
మిత్యైకకృత్య ॥—॥ అతోజనెనుదోశ ॥ ౩ ॥ ౨ ॥ ౨౦ ॥ కౌరవన్యాయ
భుకారాత్పరస్యజనః దుహిత్యేత్యేతాశితాభవతః ॥ రామాదు । రా
మాదో । అత్రుశితాద్విముః ॥ శేషం ప్రాకృతవత్ ॥ ఎవంఘటా
దీపాం సర్వవాహ్నాంచ ప్రాకృతవత్ ॥ పూర్వశబ్దస్యతు ॥—॥ పూ
ర్వస్యపురవః ॥ ౩ ॥ ౨ ॥ ౧ ॥ పూర్వశబ్దస్య పురవ ఇత్యాదేశస్సాన్యత్ ॥ పు
రవో ॥ పురవేఇత్యాది ॥ పితృశబ్దేతలోపే ప్రాప్తే ॥—॥ దస్తస్య

శౌర సెన్యామంతపక్రియా ॥ ౩॥౧॥౧॥ శౌర సెన్యాం భాషాయాః చః
 పరస్యాసంయుక్తస్య అనాదౌవత్తమా నస్యతకారస్య దకారస్యాత్
 పిదా । పినరొఇత్యాది ప్రాకృతవదేవ । సర్వత్రైవంభూతస్య తస్యద
 ఎవ । అఖావిశికిం ॥ తరుణో । అవిశికిం । కంతో । అస్తరితికిం । మ
 త్తో ॥ అజ్ఞఉత్తో ॥—॥ సంయోగేధః క్వచిత్ ॥ ౩॥౧॥౨॥ శౌర సెన్యా
 మిత్త్యనువతతే ॥ దస్తస్యేతి వ । పూర్వసూ త్రైణాస్తరిత్యపాదితేపి
 క్వచిద్విశేషః ॥ ఉచ్చరితే శౌర సెన్యాం సంయోగే అధౌవత్తమాన
 వ్య తకారస్య క్వచిల్లక్ష్యనురూధేన దకారోఽవతి ॥ నిచ్చిన్తో ॥ మహ
 ష్టో ॥ నిచ్చిత్తానుచా ॥ ఆర్యపర్యాయ ఇత్యాదిషు తావతి భౌర్వ
 త్యతోవేత్యనువతతమానె ॥—॥ ర్యోయ్యః ॥ ౩॥౧॥౩॥ ర్యభ్యస్యస్థా
 నేయ్యఇతి వాస్యాత్ ॥ జత్వాఽవాదః ॥ అయ్యో ॥ అజ్ఞో ॥ పయ్యో
 యో । పజ్ఞాః ॥—॥ ఇశ్యజంతాః పుల్లిజ్ఞాః ॥ స్త్రీలం గేషు కథాప్ర
 థాఇత్యాదిషు కస్యహత్వైప్రాప్తే ॥—॥ ధోధః ॥ ౩॥౧॥౪॥ వేత్యనువ
 తతే ॥ శౌర సెన్యామితి వ ॥ శౌర సెన్యాం కస్యకస్యాద్వా ॥ కథా
 కహ ॥ పథా ॥ పహ ॥ ఇత్యాది ॥ మాతృశబ్దేతస్యదః ॥ మాదాఇత్యాది ॥
 శేషం ప్రాకృతవత్ ॥—॥ అజంతేషు నపుంసకలింగేషు కుండప్రభృ
 తిషు శౌర సెనీలికారాంతపుల్లింగవదేవ ॥ అంతఃపురే ॥ సంయోగేధః
 క్వచిదిత్యుక్తత్వాత్ప్రయోగానుసారేణ స్తారపితస్యదః । అందెడరం॥
 —॥ ఆకహాలం తేషు విశేషఉచ్చలే ॥ నకారాంతేషు ఇన్నం తేషు ॥—ఆ
 త్సావామంత్ర ఇనానః ॥ ౩॥౧॥౫॥ ఆమంత్ర సౌపరే ఇనానకారస్య
 వాఆత్వంస్యాత్ ॥ దేకరిత । పత్తైదెకరీ ॥ దెకంచుఇత ॥ దెకంచుఈ
 ॥—మః ॥ ౩॥౧॥౬॥ ఆదితివ్యతిరిక్తంపూర్వసూ శ్రం సర్వమనువ
 తతే ॥ ఆమంత్ర సౌపరే నకారస్య మకారోవాస్యాత్ ॥ దె
 రాఅం । దెరాఅ । దెసుకన్తుం । దెసుకన్తు ॥ తకారాంతేషు ॥—భ
 తతాం ॥ ౩॥౧॥౭॥ ఆమంత్ర ఇతి నివృత్తం మఇత్యనువతతేనభితిత ।

భవన్ భగవన్ మఘవన్ కృతవన్ ఇత్యేవమానీవాం దృశ్యమానస్య
 నకారస్యసాపరే మకారోభవతి || కింభవంహితవిణందెఇ || కింభవాన్
 హృదయేనందతి || వజ్రభిదోభావంహుదానణౌ | ప్రజ్వలితోభగవా
 స్త్వతాశనః || మహావంపాతసానణౌ || మఘవాన్వాకశాసనః || కతి
 వం | కృతవాన్ | హలులేఘస్త్రీవపుంసకలింగయోరవిశేషః || యు
 వ్మదస్త్యదృష్ట్యాపి ప్రాకృతవదేవ || అథావ్యయేషు విశేషాః | ప్రద
 ర్శ్యంతే || తావత్ | దస్తస్యేత్యనువతతే || — || తావత్ భింష్ ||
 తి || ౨ || ౩ || తావచ్ఛబ్దేభౌస్తస్యదోవాస్యాత్ || అఖావిత్యస్యాపవాదః
 దావ | తావ | కథం | ధోధఇవాధత్వం || కథం | కహం || — || ఇహహ
 వాహాన్య || ౩ || ౨ || ౪ || ధోధ ఇత్యతాధ ఇత్యనువతతే || ఇహశబ్దహ
 కారస్య ధద్వమిద్ధాహచాపితిపహితహకారస్యచధోవాస్యాత్ || ఇధ ||
 ఇహ || ఇదానీంశబ్దస్య || — || ఇదానీమోల్లాణం || ౩ || ౨ || ౧ || శౌర
 సెన్యామిదానీం శబ్దస్యదాణిమితి లిద్భవతి | దాణిం || తద్వ్యత్యయ
 శ్చేతి సూత్రాత్ప్రికృతేపి || — || తస్మాత్ || ౩ || ౨ || ౧ || తస్మాచ్ఛ
 బ్దస్యశౌరసెన్యాంతాఇతి భవతి | తా || క్వాప్రత్యయస్య || — || ఇతి
 దూణొక్త్యః || ౩ || ౨ || ౧ || శౌరసెన్యామిత్యనువతతే || క్వాప్రత్య
 యస్యశౌరసెన్యామితి || దూణ || ఇత్యేతావాభవతః | భవితి | హా
 దూణ | పథితి | పథిదూణ | రమితి | రమిదూణ | ఇత్యాది || పథితా
 రంతాఇతికుసిద్ధావస్థాపేక్షయా భవతః || — || కృగమోడకదుటః ||
 తి || ౨ || ౧ || క్త్వఇత్యనువతతే || కృగమ్ || అభ్యాం పరస్యక్వాప్రి
 త్యయస్యడిత్ అనుబిఇత్యాదేశోభవతి | కదుటి | గదుటి | పక్షేకరితి
 కరిదూణ || గమితి || గమిదూణ || — || ణంనన్వధే || ౩ || ౨ || ౧ || నన్వ
 ధేణంఇతి భవతి | ణం || — || అన్వహేహాషే || ౩ || ౨ || ౧ || హాషే
 అన్వహేఇతివాభవతి | అన్వహేధణంశర్థం || — || హీహీవైదూటకే
 || ౩ || ౨ || ౧ || హాషకఇత్యనువతతే || వైదూటకే హాషేహీహీతిప్ర

యోజ్యం । హీహీసంఘణ్ణావణారహి అనలంసస్స । సంపన్నామ
నారథాః ప్రియవయస్యస్య ॥—॥ హీమాణహేని ర్వైఃపిన్నయే ॥౩॥
౧౦౭ ॥ నిర్వైడవిన్నయే చ హీమాణహే ఇతి ప్రయోజ్యం । నిర్వైడే ॥
హీమాణహే పరిస్సంతా । సరిశ్రాంతాః ॥ విన్నయే ॥ హీమాణహే
జీవంత వచ్చామేజణీ । జీవద్వత్స మేజనీ ॥—॥ ఎవాథ్థేవస్స ॥౩॥
౧౦౮ ॥ ఎవాథేవవేత్తి నిపాత్యతే ॥ మహావన్నమ్మమేవ ॥—॥ హం
జేచేట్యున్నె ॥౩॥౧౦౯ ॥ చేట్యున్నెహంజే ఇతి నిపాత్యః ॥ హం
జే । ప్రసంగాద్యక్తమిద మిత్థావిషు కించిదుచ్చతే ॥—॥ అంత్యాది
దెతిమోణః ॥౩॥౧౧౦ ॥ శౌరసేన్యాచంత్యాన్తః మకారాత్పరీణకా
రాగమోభవతి । ఇదెతి । ఇకారేవకారేచపరే ॥ జుత్తంతిమం ॥ యు
క్తమిదం । సరిసంతిమం । సరిసంతిం । సద్భవమిదం । ఎకారే ॥ ఐ
వ్వంతెదం । ఎవమేతత్ ॥—॥ ఇతి శౌరసేన్యాంసుబంతవిభాగః ॥—॥
అథజింతవిశేషాః ప్రదర్శ్యంతే । ఘాసత్తాయాం । ఇహాహూర్హ
న్యోహాన్యోత్యనువత్తమానై ॥ శౌరసేన్యామితిచ ॥—॥ భూభా
౩౧౧ ॥ భవతేథాతారాదేశస్య హకారస్య భకారాదేశోపాభవ
తి ॥ భోఇతిస్థితే । శేవంప్రాకృతవదిత్యతిదేశల్లట స్తిప్తావిజేజి ఇజే
చూర్పధానై ॥—॥ ఇజేచూర్లట్ ॥౩॥౧౧౨ ॥ లట స్తిప్తాదేశయోరిజే
చూర్లట్ ఆగమోభవతి । అనుక్తమన్యన్యాయనటిత్వా దాద్యంతౌట
కితాదిత్యాదావేవస్యాత్ । భోది । భువది । భువదే । అన్యత్ప్రాకృత
వత్ । లటోమథ్యనుపురుషబహుపచనెథద్వమిద్ధా హచావితహచినతి
ఇహాహూర్హన్యోతిహస్యధకారః । భోధ । సత్తై హుధ । హుహ ॥
శేవంప్రాకృతవత్ । భోది । భోన్తి । భోన్తై । భోఇరే । భోసి । భోఇద్ధా
భోధ । భూహ । భూమి । భోమ । భోము । భోమో । లృలుటాః ॥—॥ భవి
వ్యతిస్సి ॥౩॥౧౧౩ ॥ భవివ్యదధేవిహితస్య హేఃస్సిభవతి । హీస్సాదీ
సామవవాదః । భోస్సవిభోస్సిప్తిభాస్సిన్తై । భోస్సిఇరే । భోస్సిసి ।

౧౮౬ పద్మాపాదద్వితీకా—మూకధ్యాంసుబస్తప్రక్రియా

॥—॥ ఏనాదౌశ్చః ॥ ౩౧౨౩౨ ॥ అనాదౌ వర్తమానస్య లాక్షణిక
 స్యాలాక్షణికస్య చ చ్యుత్య శకారసహితవకారోభవతి ॥ పిచ్చిలః । పి
 శ్చిలై । లాక్షణికస్య । ఆపన్నవత్సలః । ఆవణ్ణవచ్ఛలౌ । ఆవణ్ణవశ్చలే
 పృతః । వచోచ్ఛ । వశేచ్ఛ । ఇత్యామ్యాహ్యమ్ ॥ అనాదివితకిం ॥ ఛా
 గః । ఛావ ॥—॥ తుఃకిః ॥ ౩౧౨౩౩ ॥ అనాదావిత్యనువర్తతే ॥ అనా
 దౌ వర్తమానస్య తుస్య మాగధ్యాం జహ్వమూలీయాక్రాంతకారోభ
 వతి ॥ యహః । యఃకే ॥ గామనః । లగఃకే ॥ వృతః । టగఃకే ॥ అ
 నాదావితకిం ॥ క్షయఃఖిప-—॥ సస్యహస్యంయోగైర్నగ్రీష్టే ॥ ౩౧౨౩౪ ॥
 అనాదావిత్యనువర్తతే ॥ అనాదుయోగైర్నగ్రీష్టమానయోస్యకా
 రషకారయోః మాగధ్యాం సకారోభవతి ॥ అగ్రీష్టే । గ్రీష్టేతు నభ
 వతి ॥ డోర్ధ్వలాపాద్యపదాదః ॥ ప్రశస్తః । పశస్తే ॥ హస్తః । హ
 స్తై ॥ విస్తయః । విస్తప ॥ శుపహః । శుసేహ ॥ శష్పకబలః । శష్పక
 వలే ॥ ఇత్యామ్యాహ్యమ్ ॥ అగ్రీష్టవితకిమ్ ॥ గ్రీష్టః । గిష్టో ॥ ధ
 న్య । సామాన్య ॥ గణ్య । ప్రాజ్ఞ ॥ ధనజ్ఞయఇత్యాదిషు ॥—॥ న్య
 ణ్యజ్ఞజ్ఞాంజర్ ॥ ౩౧౨౩౫ ॥ న్య । ణ్య । జ్ఞ । జ్ఞ । ఇత్యేతేహం ఇకా
 రారిచ్ఛవతి ॥ రిత్యాద్విత్సమ్ ॥ ధజ్ఞే । సానజ్ఞే ॥ గజ్ఞే । పజ్ఞే ॥ ధ
 ణజ్ఞవ ॥ ఇత్యామ్యాహ్యమ్ ॥ సనాజ । జయ । హృద్యేత్యాదిషు ॥
 —॥ జయద్యాంయః ॥ ౩౧౨౩౬ ॥ జకారయకారద్యకారాణాం యకా
 రోభవతి ॥ సమాజః । సనాయే ॥ జయః । యయే ॥ హృద్యః । హి
 య్యే ॥ విద్యాధరః । వియ్యాహరే ॥ దుర్జనః । దుయ్యణే ॥ జనపదః ।
 యణపవ ॥ అనరద్యః । అణవయ్యే ఇత్యాది ॥ యస్య యకారవిధాన
 మాజేర్దగ్గరస్య బాదనార్ధం ॥ ప్రకౌఠసప్తకృతభటైత్యాదిషు ॥—॥
 వట్టైస్థమ్ ॥ ౩౧౨౩౭ ॥ వృకారొద్విరుక్తలకారశ్చ సకారాక్రాంతక
 కారస్సృక్ ॥ పవశ్చే । పటశ్చే ॥ ప్రకౌఠః । సుప్తకృతః । సుప్తకప ॥
 భట్టః । భశ్చే ॥ భట్టారకః । భస్థాలవ ॥ ఇత్యాది ॥—॥ ధర్మైస్థమ్ ॥

కి॥౨౨౦॥ స్థర్థభ్యైతౌ సకారాకాంతతకారమావద్యేతే॥ ఉపస్థితః ।
ఉపస్థితే॥ అత్ర శౌరసేనీపదిత్యతిదేశౌత్తస్యదః ॥ అర్థః । అస్తే॥
సార్థవాహః । శస్త్రవాహే॥ ఇల్వొది॥ ఇకారాస్తమారభ్య హలంతా
స్తం లిజ్జత్రయపి శౌరసేనీపత్ప్రకృతవచ్చ॥ అస్తచ్చజేవిశేషః॥
—॥ హగైహంవయమోః ॥ ౩:౨౩౧॥ అహం । వయం । ఎతయోః
స్థానై మాగధ్యాం హగైఇతి భవతి ॥ హగైశుహమణుహోమి । అహం
సుఖమనుభవామి ॥ హగైశంవత్తా । వయంసమ్ప్రీతాః ॥ అవ్యయా
దిషు శౌరసేనీపత్ప్రకృతవచ్చ॥త్రిఇతిమాగధ్యాం సుబస్తవిభాగఃత్రి

అథ తిజన్మప్రక్రియా

మా ఇతి స్థితే శౌరసేనీపదిత్యతిదేశౌచ్ఛవోహకారస్య భకారః॥
భోది ఇత్యాది శౌరసేనీపత్ ॥ లృలుటాః । భవిష్యతిస్సిరితిస్సౌనతి
స్సోః శ్లావితి సకారస్య శకారః ॥ భాశ్చిది ॥ శేషం పూర్వవత్ ॥వి
శేషస్తు । ఊః కఇత్యనువర్తనానై ॥ —॥ సూః పెత్రితౌచక్షుతైః ॥
౩:౨౩౨॥ పేక్షతెరావక్షిలేళ్ళ ఊస్య సకారాక్రాంతకారాభవతి॥
ఊకఇత్యస్యాపవాదః ॥ పెస-ది । పెస-దె॥అస-ది । అస-దె॥
ఇత్యాది శేషం పూర్వసత్ ॥ న్యన్యన్యైశ్చాంజుతిత్యతౌజురిన్యధికృత్య—
జౌవ్రజేః ॥౩:౨౩౩॥ స్రజగతి విత్త్యర్థ జకారస్య జకారాంధ్యవతి॥
జయన్యాం యఇశ్యస్యాపవాదః ॥ ఇక్ష-ది । ఇక్ష-దె ॥ —చిట్టస్థితస్య॥
౩:౨౩౪॥ పాపూద్యైత్యాదివా యస్త్రిహదేశౌపహితః తస్య చిట్టఇతి
భవతి ॥ చిట్టది । చిట్టదే ॥—॥ మాగధ్యాం శౌరసేనీపత్ ॥౩:౨౩౫॥
దస్తస్యత్యారభ్య శేషం ప్రకృతవచ్చిత్వతత్ప్రకృతం శౌరసేన్యాం
యదుక్తం తత్సర్వం మాగధ్యామపి సజ్జారణీయమ్ ॥ — ॥ శేషం
ప్రకృతవత్ ॥౩:౨౩౬॥ ॥ మాగధ్యాం సూత్రైర్యద్విహితం యచ్చ
మాగధ్యాం శౌరసేనీపదిత్యతిదేశౌల్లభంశౌరసేనీకార్యం తదుభయా

అక్షర మధ్యాపాదద్వికా—పైశాచ్యాంసుబస్తప్రక్రియా

తేరిక్తంకార్యం పాక్ర్యతవత్సంచారణీయమ్ || ***** ||

—ఇతిమధ్యాపాదద్వికాయాం ముగధీభాషావిభాగః—

శ్రీరస్తు || వాసవాదిసుపర్వాల్లిః టీరద్యోతాంఘ్రియే ।

సామసూర్యానలాత్మాయ దక్షిణామూర్తయే నమః ॥

అథ పైశాచీభాషానిరూప్యతే ॥ రామసు ఇతిస్థితే ప్రథమేకవచన
 మారభ్య తృతీయైకవచనవర్యస్తం పాక్ర్యతవత్ ॥ తృతీయైకవచనై రా
 మటాఇతిస్థితే । టాడెణలితడెణలిసతరా మేణ ఇతిప్రాప్తే ॥—॥ నో
 ణనోః పైశాచ్యాం ॥ ౩|౨|౪౩ ॥ పైశాచ్యాం భాషాయాం ణకారనకా
 రయోః నకారోభవతి ॥ రామేన నకారస్యాపి పునర్నకారవిధానం
 నాదేశబాధనార్థం ॥ ఏవం సర్వత్ర ణస్యనోవిధేయః ॥ జసా ॥—॥
 అతోజసేస్తుతో ॥ ౩|౨|౪౪ ॥ అకారాత్పరస్య జేసేతు । తో । ఇ
 త్యాదేశా శితోభవతః ॥ రామాతు । రామాతో ॥ అతోజసేమదో
 శిత్యాదేశికస్యాపవాదార్థమయంయోగః ॥ అన్యత్పాక్ర్యతవత్ ॥
 అథాకాగాస్తేషు విశేషాః ప్రదర్శ్యంతే ॥—॥ న్యణ్యజ్ఞాం ఇర్ ॥
 ౩|౨|౪౫ ॥ పైశాచ్యామిత్యనెవర్తతే ॥ న్య । ణ్య । జ్ఞ ॥ ఇత్యేతేషాం
 పైశాచ్యాం ఇకారోరిద్భవతి ॥ రిత్యాద్దిష్ట్యం ॥ ధన్యః । ధజ్ఞో ॥
 గణ్యః । గజ్ఞో ॥ ప్రాజ్ఞః । పజ్ఞో ॥ ఏవం సామాన్యకన్యకాపణ్యకా
 పర్వజ్ఞాదీషు సంచారణీయమ్ ॥ ప్రతిభాసప్రతిపన్నవేతనగామోద
 రేత్యాదీషు ॥—॥ తల్లద్యోః ॥ ౩|౨|౪౬ ॥ తకారదకారయోః పైశా
 చ్యాం తకారోల్భవతి ॥ పతిహసా । పతిషన్నా । వెతసా । అత్ర త
 కారస్య డకారాద్యాదేశాన్తరబాధనార్థం తకారవిధానం ॥ తామో
 తరొ । దామోదరః ॥ మతొ । మదః ॥ ఇత్యాదికల్పనీయమ్ ॥ కళను
 క్తమశముకులేత్యాదీషు ॥—॥ భోలః ॥ ౩|౨|౪౭ ॥ పైశాచ్యాం ఖ
 కారస్య లకారస్యాత్ ॥ కలమో । కొమలో । మకులా ॥—॥ ఘస్త్తి

ర్యాశ్చకరే || ౩||౨౪౯ || యాదృశాదిషు దృశ్యస్వరూపైః ఇత్యయం
 మోదశోభవతి || యాతీసా | యాదృశః || తాసో | శాదృశఇత్యా
 ది || యాదృశాది | యాదృశ | శాదృశ | భవాదృశ | అన్యాదృశః |
 అత్రస్యస్య ఖర్ || అన్యాసా | ఏకసా | యాదృశః || కేతీసా | కీదృ
 శః || ఆత్రోభయత్ర ఏవీడవీడకీన్యశ్చాదినా ఈకవత్సం || అన్యా
 తీసో | అన్యాదృశః || అత్రశ్చక్షేప్త్యాదినా స్తస్య స్వాదేశః || ఆర్య
 వర్య | సామత్ | కష్ట | మష్టే శ్యానిషు || — || ర్యస్మష్టం రిచసినసి
 టాః క్వచిత్ || ౩||౨౫౦ || పైశాచ్యాం || ర్య | స్మ | ష || ఇత్యేతేహం
 యథాసంఖ్యం || రిచ | సిన | సట || ఇత్యాదేశాభవన్తి || ఆరిట | వరిట | సి
 నాతా | కసిటా | క్వచిదిత్యుక్త శ్వాగార్యఇస్సప్రతియోగ | భృష్ట
 త్రభట్టా ఇత్యేష్యస్తి || — || టాస్తతు || ౩||౨౫౧ || పైశాచ్యాం టు
 ఇత్యేష్య తుఇతివాస్మాత్ || వటుకః | వతుకో || కుటుంబం | కుతుం
 బం || పటుదేహః | పతుదేహో || — || యోల్పాహ్లాదయే || ౩||౨౫౨ ||
 హృదయశబ్దేయస్యసాలిత్సాన్ || హృదయసంతాపః | సీతసం
 తాసా || — || శబ్దాస్యః || ౩||౨౫౩ || పైశాచ్యాం సకారమకారం స
 కారోభవతి || శేషః | సెసా || వేషః | వెసా || శతః | సథో || పో
 షః | పోసోఇత్యాది || ఇదం సూత్రం నప్రాయోలుకాదిచ్ఛల్ ష
 ట్పున్యంతసూత్రోక్తమిత్యస్య సూత్రస్య పత్వబాధకస్య బాధనార్థం
 నను నప్రాయోలుకాదిసూత్రబాధనాద్ధమిది సూత్రమితీ యదు
 క్తంతదసగ్గతం || విచారానహత్వాత్ || తథాపి | ప్రాయోలుకా
 గేతి సూత్రమారభ్య ఖర్ పట్టమీసుధాశాఖనప్రవేశాభి సూత్రా
 న్తానియాసి సూత్రాణి తేహం ప్రాకృతభాషావిధాయకానాం పైశా
 చ్యాం ప్రసక్తాసత్యాం నప్రాయోలుకాదిఖర్ పట్టప్యంశసూ
 త్రోక్తమితినిషేధసూత్రేణ భవితవ్యం || నచ తేహం ప్రాకృతవిధా
 యకావాం పైశాచ్యాం ప్రసక్తిరస్తి || నచశేషం ప్రాకృతవిధ్యుత్తరే

౧౯౦ వ డ్యాషా దద్వికా—మైశాచ్యాయుబన్తప్రక్రియా

శాశ్వసక్తిర్భవిష్యతి నాద్యమ్ || తత్సూత్రస్య మైశాచ్యాయభా
వాత్ || పరంతు శేషం శౌరసేవీవదిత్యేవాప్తి || నచ శేషం శౌరసే
దీపతిత్యుదేశాదేవ ప్రాకృతానామప్యత్ర ప్రసక్తిర్భవిష్యతి శౌర
సేన్యాం శేషం ప్రాకృతవదిత్యుదేశస్య దృష్టత్వానతిదిష్టాతిదేశమ
ర్యాదయాప్రాకృతానామప్యత్ర సన్భవాదితినాద్యమ్ || అతిదిష్టా
తిదేశస్య అదృష్టచరణ్విత్ | తస్మాద్బాధకబాధనార్థమిన్యసంగతముక్త
మితిచేత్ || అతోద్యతే | యదుక్తం ప్రాకృతానామత్రప్రసక్తి
ర్యాప్తితి | తదనన్ | అతిదిష్టాతిదేశమర్యాదయాప్రసక్తే || నచాతి
దిష్టాతిదేశస్యాదృష్టచరణ్విత్ | అతిదేశతః ప్రాప్తానాం శ్యేనయాగధ
ర్మాణాం అఘనామకకర్తవ్యుతిదేశస్య దృష్టత్వాత్ | అగ్నిహోమీయధ
ర్మాణాం సామ్యాయుతిదేశతః ప్రాప్తానాం సవనీయాదానతిదేశస్య
దృష్టత్వాచ్చ | తస్మాద్బాధకబాధనార్థమిన్యసంగతమ్ | ఏక || భాగ |
కుచ | గజ | ఇత్యాదౌప్రాయోలుగితి కాశీలోపే ప్రాప్తే ||—|| న
ప్రాయోలుకాగ్రాదిభత్ పట్టమ్యంతసూత్రోక్తిమ్ || ౩|౨|౨౩||ప్రాయో
లుకాగ్రాగైతి సూత్రమారభ్యభత్ పట్టమ్యంతసూత్రపర్యంతం
యే విధయః ప్రాకృతే | లేపైశాచ్యాం నభవంతి || ఇతి కాదినాం లా
పాద్యవవాదః | ఏకో | ఛాగో | కుచో | గజో | ఇత్యాది || ఎవం స
ర్వవిధ్యభావోనుసంధేయః | సంస్పదయః ప్రాకృతత్ | సూర్వస్యపు
తవః | పురవో | పురవే | ఇత్యాది || ఇతిపరమజంతేషు లింగత్ర
యేషి ప్రాకృతవచ్చాగ్రసేవవచ్చ || హలంతేషు ||—|| రాజ్ఞోజ్ఞోవాచి
జ్ఞో || ౩|౨|౨౪|| సంస్కృతే రాజన్ శబ్దస్య యత్రయత్ర జ్ఞకారిః
తస్యతస్య జ్ఞకారస్య మైశాచ్యాం చిజ్ ఇత్యుదేశస్సన్విద్వా || రా
చిజ్ఞో లపితం రాజ్ఞోలపితం | రాచిజ్ఞోవచనం ఇత్యాది || జ్ఞఇతికిమ్ ||
రాజా ||—|| టా నెనతదిదమోః || ౩|౨|౨౫|| మైశాచ్యాం తదిదమోస్థా
నైటానదనెన సహనెన ఇతిభవతి || నెన | తేన అ నెనవా ||—|| నా

౧౯౨ వడ్డామ వద్దిక్రికా—చూలికాపైశాచీ ప్రక్రియా

యమిర్యావళిస్వాస్తవద్యోతనానాత్మమూర్తయే ।

వేదాస్తవక్షపాతాయ దక్షిణామూర్తయే నమః ॥

అథ చూలికాపైశాచీ

శౌర్యపుష్పాదైః ॥—॥ రోంస్తు చూలికాపైశాచ్యాం ॥ ౩॥౨॥౬౪॥
 చూలికాపైశాచ్యా రెఫస్య లోనాస్యాత్ ॥ గామో । లామో ॥ ఇ
 శ్యాని ॥ శేషంపై చీరత్ ॥—॥ గజడదబఘుర్ముఖభాంక దబితపఖిభరథ
 ఘాత్ ॥ ౩॥౨॥౬౫॥ చూలికాపైశాచ్యా గాదీనాం యథాగంభ్యం కా
 దయోభవంతి ॥ లింగస్మిన్ ॥ మార్గణః । చక్రం ॥ నగః । న
 కూ ॥ మేఘః । సెఖో ॥ స్యుఘ్రః । వజ్రో ॥ రాజా । లాచా ॥ జీ
 నూరిః । దీనూశా ॥ నిర్మరః । నిచ్ఛలా ॥ ర్ముఖః । ఛలో ॥ తడా
 కం । తలాం ॥ ఉయ్యుః । టనులుకొ ॥ గాథం । కారం ॥ ధకా
 తకా ॥ ముఖః । మరణం ॥ గామోదరః । తామోతలో ॥ మధు
 గః । మధులా ॥ ధాగా । ధానా ॥ బాడబః । పాటపా ॥ బాలకః ।
 చూలికో ॥ రభశః । లభసా ॥ రంభా । లంఘా ॥ భవః । భవో ॥ ఇ
 శ్యాని ॥ క్వచిత్తాక్షణికస్యపి ॥ ప్రశమా । పడిమా । పటినా । దం
 ప్తా ॥ దాధా । తాతా ॥—॥ ౨॥నైహమానియుజిన ॥ ౩॥౨॥౬౬॥
 చూలికాపైశాచ్యానైహమాచాగ్యాణాం మతే గజడదబఘుర్ముఖభాంక
 భాంక ॥ ౬౬౦ ॥ సర్వమానానాం యుజిధాతో చ కాదయోనభవంతి ॥ గతి
 మహా । జహా । స్ఫురీ ॥ ఇశ్యాన్యాహ్యమ్ ॥ యుజి । నియోజితం ॥
 —॥ శేషం పాశ్చాత్యం ॥ ౩॥౨॥౬౭॥ చూలికాపైశాచ్యా రోలప్తిశ్యా
 రభస్య ముమక్షు తశాన్య స్పృహత్ ॥ పైశాచీనత్ ॥ తేననానోః
 పైశాచ్యాని రభస్య సపాయోలు రుదీసూత్రాంతం యతాగర్య
 జాతం పైశాచ్యా తదత్రాపి భవతి । సర్వతోపదిష్టేనాతిదిష్టబాధః ।
 తేన । భా । భవతి । భవతే । భోఇయ్యుఇశ్యాదౌ భగ్య భవవ । భో

తి | ఘవతి | ఘవతే | ఇత్యాది | గ్రింధవిస్తరభయాన్నలిఖ్యతే ||—||
 * ఇతి మద్భాషాచంద్రికాయాం చూలికాపైశాచీభాషాపక్రియా *

అశేషవిద్యాసందోహవేష్టితాయపరాత్తన
 సర్వదేవపరీలాయ దక్షిణామూర్తయేనమః ||

—అధాపభ్రంశభాషానిరూప్యతే—

రామసు ఇతిస్థితే | ప్రాయోపభ్రంశే చాజిత్యతోపభ్రంశఇగ్న్య
 ధిక్పత్య ||—|| స్వమ్యశఙ్కత్ || ౩|౪|౨ || అపభ్రంశే సావమిచపరే అత
 ఉత్సాహత్ | జమోలుగిత్యతోలుగిత్యనువర్తమానై ||—|| సుససాః ||
 ౩|౪|౧౨ || సుస్ ప్రభమా | అస్ ద్వితియా | తయోరపభ్రంశే లుగ్భ
 వతి | ఇతిసోలాఃపః | రాము | స్వమోరదంతత్వమపి కేచిత్ | రా
 ము | స్వమ్యశఙ్కపిత్యతోఽతఇత్యనువర్తమానై ||—|| ఓత్సోతుపుంసి ||
 ౩|౪|౩ || పుల్లింగే వర్తమానస్యాతస్సాపరేవాఽత్వంభవత్యపభ్రంశే |
 రామో | అత్రాపి పూర్వవత్సోలుక్ || అత్రైవవిశేషః ||—|| తు
 మోజ్వం || ౩|౩|౩ || అచాస్తావఖౌకఖితథపఘగఘుదధబభానిత్యతో
 చాస్తావఖావిత్యనువర్తతే | అపభ్రంశే అచఃపరొనాదౌవర్తమానః అ
 సంయుక్తౌ మకారౌవత్వమావద్యతేవా | ఇతి ఏకత్వై నవత్వై జీత్వా
 త్సనునాసికఉచ్చారే || రావు | రావౌ | ఇత్యాద్యపి సజ్జారణీయం |
 జసి | రామజన్ ఇతిస్థితే ||—|| దిహానుపి || ౩|౪|౧ || అపభ్రంశఇత్యను
 వర్తతే || అపభ్రంశే సుపిపరతః నామోంత్యస్యస్వరన్యద్ధర్మప్రాప్త్యా
 మిథః ప్రాయోభవతి | ఇతిద్విత్వై రామాజసిత్స్థితే సుససారితి జహ
 లుక్ | రామా | దీర్ఘభావే | రామ | నమ్చుద్ధా || దెరాము | దెరా
 మో | నమ్చుద్ధావత్వమేవేతికేచిత్ || తేహంమతే దెరామ|దెరామా
 ఇత్యైవ | జసి ||—|| హోజనఆమంత్రణి || ౩|౪|౧౨ || ఆమస్త్రనే హ
 మ్మః పరస్య జనః హోఇతిభవతి || దేరామహో | దెరామాహో |

౧౪౪ చాపాహుతి ౧—అపభ్రంశే సుప్రప్రక్రియా

అత్ర దిహకా సుపీడిత్యః ॥ అమి । స్వయ్యోడవత్సవమ్ ॥ రామ
అమ్యదోతావితికేదిత్ ॥ రామ । రామో । అత్ర సుససారిత్యమో
లోపః । శసి । సుససారితి శసాలుక్ ॥ రామ । రామా ॥ శసఇదేతో
డితావితికేదిత్ ॥ రామి । రామే ॥ టా । రామటాఇతిస్థితే స్వయ్య
తడవిస్యతోతడత్యనువర్తమానే ॥—॥ టాతానుస్వారో ॥ ౩ । ౪ । ౧౦
అతఃపరస్య టావదనస్య ఇస్వమనుస్వారశ్చ భవతి ॥ ఎభిసీత్యతపఇత్య
నువర్తమానే ॥ స్వయ్యతడదిత్యతోతడతిచ ॥—॥ టి ॥ అతః టావ
చనే పరే ఎకారోభవతి ॥ పృథగ్యోగాన్నిత్యం ॥ రామేణ । రామేం ॥
టాడిదేత్వమితికేదిత్ ॥ రామే ॥ భిసి—॥ హింభిస్సహః ॥ ౩ । ౪ । ౧౧
భిస్సహఃహిమిత్యాద్యోభవతి । స్వయ్యతడదిత్యతోతడత్యధిక్పత్య ॥
ఓత్సోతుపుంసీత్యతస్త్వితిచ ॥—॥ ఎభిసి ॥ ౩ । ౪ । ౪ ॥ భిసిపరే అతపత్వం
వాస్యాత్ ॥ రామేహిం । రామాహిం । రామహిం ॥ అత్ర దిహకా
సుపీడిత్యః ॥ భిసాడిదేత్వమితికేదిత్ ॥ రామే । రామజసిఇతిస్థితే
—॥ జసెహ్నేహు ॥ ౩ । ౪ । ౭ ॥ అతడత్యనువర్తమానం పంచమ్యంతతయా
విపరిణమ్యతే ॥ అపభ్రంశే అకారాద్గురస్య జసః ॥ హే । హు ।
ఇత్యాదేకౌభవతః । రామహే । రామహు । రామాహే । రామా
హు ॥ అత్ర దిహకాసుపీడిత్యః ॥ రామభసిస్థితే ॥—॥ భ్యసా
హుం ॥ ౩ । ౪ । ౭ ॥ అపభ్రంశే అకారాద్గురస్య భ్యసాహుమిత్యాద్యో
భవతి ॥ రామహుం । రామాహుం ॥ రామజసిస్థితే ॥—॥ సుస్సు
హోజసః ॥ ౩ । ౪ । ౮ ॥ అతఃపరస్య జసః ॥ సు । స్సు । హో ॥ ఇతిప్రయ
ఆదేశకౌభవన్తి ॥ రామసు । రామాసు । రామస్సు ॥ రామహో । రా
మాహో ॥—॥ జమోలుక్ ॥ ౩ । ౪ । ౧౨ ॥ జమష్టవీధికైః ప్రాయో
లుక్భవతి ॥ రామ । రామా ॥—॥ ఆమోహం ॥ ౩ । ౪ । ౧౦ ॥ అతఃపర
స్య ఆమోహమితిభవతి ॥ రామహం । రామాహం ॥ జమోలుక్ ॥ రా
మ । రామా । రామ జిఇతిస్థితే । ఎభిసీత్యతపఇత్యధిక్పత్య ॥ అతడ

తీత ॥ — ॥ జీనేచ్ఛ ॥ ౩౧౪౬ ॥ అతాజీనానహిత్యావృత్తకారాదేచ్ఛ
 రామి । రామే ॥ సుపి । హిం భిస్సుపారిహిం ॥ రామాహిం । రా
 మహిం ॥ సుపస్సురెవెతేచిత్ ॥ రామసు । రామాసు ॥ తద్వ్యక్త
 యశ్చైతి సర్వాసు విభక్తిషు ప్రాకృతాదిరూపతావ ॥ ఏవమకారా
 న్నానాం వృత్తాదీనాం రూపం నైయం ॥ అథాకారానైషు విశేషాః
 ప్రదర్శ్యంతే ॥ లోక । కాక । మఖ । విశిఖ । సుత । మాత । నాథ ।
 శతవధ । కొప । తాప । రెఫ । కఫ । ఇత్యాదిషు ॥ ప్రాకృతాపభ్రం
 శే చాజిత్యతాపభ్రంశే ఇత్యధిక్యత్య ॥ — ॥ అచాస్తాపభ్రంశతప్రపఘ
 గఘదధబభాక ॥ ౩౧౩౧౯ ॥ అచఃపరే అసంయుక్తాః అనాచా వర్తమా
 నాః కాదయోయథాసంఖ్యం అపభ్రంశే గాదీనాస్తునః తిప్రాయః ।
 స్వహ్యతడః త్యుత్వంచ ॥ లోగు । కాగు । మఘు । విసిఘు । సుదు ।
 చూదు । శాధు । సదబధు । కొబు । తాబు । రెభు । కభు ॥ ఇత్యా
 ది ॥ అన్యత్సర్వం రామవత్ ॥ ఏవంసర్వత్ర । శిష్టం పూర్వమన్మ
 యమ్ ॥ — ॥ వైశాఖ్యం ॥ ౩౧౩౧౪ ॥ వైశాఖ్యయం మాత్రాస్తభకార
 మాపద్యతే ॥ అప్రవృత్తితత్త్వైశ్చాదినా ప్రాకృతలక్షణాహిత్యైశ్చా
 గృహ్యతే ॥ తస్యాయం ఏసిః ॥ బ్రాహ్మణః ॥ బమ్భణు । ఏవమశ్శకా
 కాశ్చీరేత్యాదిస్వపిష్టస్యస్థపవ ॥ తథాచ ॥ అమ్భు । కమ్భారు ॥ ఇ
 త్యాదిసిద్ధం ॥ తుమోజ్జుమిత్యతః తుఇత్యనువర్తమానై ॥ — ॥ రోలు
 కమధః ॥ ౩౧౩౧౫ ॥ అధోవర్తమానో రెఫోలుకం తస్యపద్యతే ॥ పిడ ।
 ప్రిడ ॥ — ॥ క్వదిదభూతాపి ॥ ౩౧౩౧౬ ॥ రెఇత్యనువర్తతే । క్వదిదవి
 ద్యమానాపి రెఫోభవతి ॥ వ్యాసః । వ్రాసు । విజణ్ణ । వర్జణ । ఉక్త ।
 ఎను ॥ — ॥ ఉన్నవిద్యవృత్తాపణ్ణవత్తోక్తాః ॥ ౩౧౩౧౭ ॥ విజణ్ణాదీ
 నాం త్రయాణాం యథాసంఖ్యం ఉన్నదయతదేశాస్సుస్యః ॥ ఉన్ను ।
 విచ్చు । వుత్తు । యద్యశ । తాద్యశ । కీద్యశ । ఈద్యశ । ఎను । డా
 డెడెహోయాగృతాద్యక్రీడ్యగీద్యశామిగ్యస్తి డెహోవర్తమానువర్త

౧౧౬ జ్ఞాపాదస్త్రికా—అపభ్రంశేనుబద్ధప్రక్రియా.

మానః—॥ డఇసౌతాం ॥ ౩|౩|౧౦ ॥ అతామకారాన్తానాం యా
 ద్యగాదీనాండాదెరవయవస్య డిత్ అఇ సఇత్యాదేశోభవతి ॥ జఇసు
 యాద్యశః|రిఇసు | తాద్యశః ॥కఇసు|కీృశః॥ అఇసు|ఈద్యశః॥—॥అ
 న్యాద్యశస్యాణ్ణాఇసావరాఇసా॥౩|౩|౫౫॥అన్యాద్యశస్య అణ్ణాఇస |అవ
 రాఇస ॥ఇత్యేతావాదేశోభవతః ॥ అణ్ణాఇసు | అవరాఇసు ॥—॥ ఆ
 ట్ఠః పరస్పరస్య॥౩|౩|౫౪॥పరస్పరశబ్దస్యాదిరద్భవతి ॥ అవరౌవరు | అ
 త్ర తద్వ్యత్యయశ్చైత్యపభ్రంశఖాపాస్థసూత్రాకృష్టం పాక్రృతసిద్ధం
 ఘాఃపరస్పరనమసాగరఇత్యోన్వంచ ॥ సర్వాదీనాం భేదః ॥—॥ స
 ర్వాదీనైర్విమ్ ॥౩|౪|౧౬॥ సర్వాదేరుత్తరస్య జ్ఞేర్నిభవతి ॥ సవ్వ
 హిం ॥—॥ జన్వం ॥౩|౪|౧౭॥ సర్వాదేరుత్తరస్య జన్వంభవతి
 వవ్వహం | శేవం రామవత్ ॥ సర్వశబ్దస్యాదేశాన్తరం ॥—॥ త్వను
 పాహవన్యథాసర్వా॥౩|౩|౫౧॥ అన్యథా సర్వశబ్దయోః ॥ అను | సా
 హ | ఇత్యేతౌక్రమాద్భవతః ॥ సాహు | సాహో ॥ ఇత్యాదిపిం
 విశ్వాదీనాం రూపమ్ ॥—॥ ఇకారాన్తకపుల్లింగకవిశబ్దః ॥ సుససా
 రితిసులోపః ॥ కఇ | కఈ ॥ దిహశాసుపీఠీర్షః ॥ జసి | కఇ | కఈ
 అసిహోఇతికేదిత్ ॥ కఇహో | కఈహో | సమ్బుధౌ | దెకఇ | దెక
 ఈ ॥ హోజసామన్త్రే ॥ దేకఇహో | దెకఈహో ॥ అమిసుససోరి
 టిలుక్ ॥ కఇ | కఈ | శస్య మ్పత్ | టాణానుస్వారావిత్యధికృత్య ॥
 —॥ ఏంచేదియతః ॥౩|౪|౧౧॥ ఇకారాదుకారాచ్చ పరస్య టావచన
 స్య ఏం ఇతిచ భవతి | చకారాణ్ణానుస్వారౌచభవతః ॥ కఇఏం | క
 ఈఏం | కఇగా | కఈగా ॥ కఇట | కఈట ॥ భిసి | హింభిమ్మపారితి
 హిం ॥ కఇహిం | కఈహిం ॥జసౌ ॥—॥హిహేజిజస్యః ॥౩|౪|౧౩॥
 ఇమతత్త్వనువర్తతే ॥ ఇమతః పరయోః జి | జసి | ఇత్యేతయోః
 యథాక్రమంహి ॥ హే | ఇతిభవతః ॥ కఇహే | కఈహే ॥ భ్య
 హి ॥—॥ హుంభ్యసః ॥౩|౪|౧౪॥ ఇమతః పరస్య భ్యసాహుమితి ఇ

నతి || క ఇహుం | క ఈహుం || జసి | జ మోలుగితి నస్య లుక్ || క
 ఇ | జ సాహుమితికేచిత్ || క ఇహుం | క ఈహుం || ఆమి | హుం భ్యనభ్యో
 తాహుమిత్వనువర్తమానై ||—|| ఆమోహం వ || ౩ | ౪ | ౧౫ || ఇదుతిః పరస్యా
 మోహంభవతి జకారాన్ధంచ || క ఇహం | క ఈహం || క ఇహుం | క
 ఈహుం || జమోలుక్ || క ఇ || జౌ || హి హేజీజస్యరితిహిః || క ఇ
 హి | క ఈహి || జౌహుమితికేచిత్ || క ఇహుం | క ఈహుం || సుపి |
 హింభిస్సుపారితహిం || క ఇహిం | క ఈహిం || సుహాహుమితికేచిత్ ||
 క ఇహుం | క ఈహుం || సర్వత్ర విసశాసుషీః ద్విధః || తద్వ్యత్యయ
 త్యైతి ప్రాకృతహవతాచ || ఎవమగ్నిరీతిప్రభృతయః ఉకారాంతా
 నామవ్యయమేవ ప్రకారః || కారు | కారుహో || కారుహోఇత్యా
 దికల్పం ||—|| ఋకారాంతానాం పితృశబ్దప్రభృతీనాం విశేషః ||
 పితృసుఇస్థితే ||—|| ప్రాయోఽపభ్రంశేచౌచ || ౩ | ౩ | ౧ || అపభ్రం
 శే అచఃస్థానై అన్యోచ్ ప్రాయోభవతి || ప్రాయోగ్రిహణాద్యస్యామ
 భ్రంశే విశేషఉద్యతే || తస్యాపి క్వచిత్ప్రకృతవచ్ఛారసనీవచ్ఛ
 కార్యం భవతి || ఇత్యచఃస్థానై అజంతరస్య విధానాదృకారస్యాత్వ
 ముత్వంచ || తకారస్యాచౌస్తానభావిత్యాదినాదకారః || పిదు | పిదో ||
 ఇత్యాదిరామవత్ || ఎవమన్యేషజన్తైషు ప్రయోగవశాదజన్తరం క
 ల్పనీయమ్ ||—|| ఇత్యజన్తాః పున్దిక్తాః ||—|| అధాజన్తాస్త్రీలిక్తాః పృ
 థర్ష్యన్తే || జాఅపఇతిస్థితే సుససారితిసార్లుక్ || జాఅ || దిసశాసుషీతి
 హ్రస్వః || జాఅ || అకారాన్తైషు స్త్రియామిత్వమితికేచిత్ || జాఈ
 జాఇ || స్త్రియాం జేరిత్యతస్త్రియామిత్వనువర్తమానై ||—|| ఉదౌ
 తౌజశ్వసాః || ౩ | ౪ | ౧౩ || స్త్రియాం వర్తమానయోర్దర్శసాః || ఉత్ |
 ఓత్ || ఇతిచభవతః | జాఅఉ | జాఅఓ || జాఈఉ | జాఈఓ || ఎవం
 హ్రస్వాం లెప్యదాహర్యం || సర్వత్ర హోజసామన్త్రీణ్యతిహోచ || డె
 జాఅ | డెజాఅ || డెజాఇ | డెజాఈ || ఉదౌతౌజశ్వసాః || డెజాఅ

౧౫ కచ్చానానస్తి గ్రా—అపభ్రంశేనుబీనప్రక్రియా

ఉ. దేజాఅట || దేజాఅహో || దేజాఅహో || ఎవమీదనైపి || ఉభయ
 త్ర హ్రస్వపుష్పదాహార్యమ్ || అమి || జాతు || జాఇ || జాఅ || జా
 అ || అ త్ర సునసారితి లాపః || శసి || జాఅఉ || జాఅట || జాఅ || జా
 తుఉ || జాతుట || జాతు||ఎవముభయత్రహ్రస్వనైపుష్పదాహార్యం||
 అ.కారాంతపక్షే || టోణానుస్వారావితిణానుస్వారో || ఇత్వపక్షేఎం
 చేదిదుతత్తవిణానుస్వారాఎంచ|| జాఅః || జాఅః || జాఅం||జాఅం ||
 జాతుః || జాఇః || జాతు || జాఇ || జాతుఎం || జాఇఎం || భిస ||
 హింభిస్సుపారితిహిం || జాతుహిం || జాఇహిం || జాఅహిం || జాఅ
 హిం || జసా || స్త్రియాం జెరిత్యత స్త్రియామిత్యధిక్యత్య ||—|| జస్త్
 స్యాన్తే || ౩|౪|౨౨|| స్త్రియాం జస్త్స్యాన్తేభవతి || జాతుహే || జా
 ఇహే || జాఅహే || జాఅహే || భ్యసి || — || హుమామ్భ్యసః ||
 ౩|౪|౨౨|| స్త్రియామిత్యనువర్తతే || స్త్రియాంవర్తమానయోరామ్
 భ్యసాః హుంభవతి || జాతుహుం || జాఇహుం || జాఅహుం || జా
 అహుం || జసి || జాఅహే || జాఅహే || జమోలుక్ || జాఅ || జాఅ||
 ఎవమీదనైపి || అమి || జాఅహుం || జాఅహుం || జాఅ || జాఅ || ఎ
 వమీదనైపి || జో||—|| స్త్రియాంజేః || ౩|౪|౨౦ || హింభిస్సుపారిత్యతో
 హిమిత్యనువర్తతే|| స్త్రియాంవర్తమానస్యజ్జేర్లింభవతి||జాతుహిం||జా
 ఇహిం||జాఅహిం || జాఅహిం || సుపి || హింభిస్సుపారితిహిం || జా
 తుహిం|| జాఇహిం||జాఅహిం|| జాఅహిం || తద్వ్యస్యయశ్చేతిప్రాకృత
 రూపతాద || ఎవం శౌలామాలాప్రభృతయః || సగ్వనామశబ్దేషు ||
 త్వనుసాహవచ్యధానగ్వావితి సర్వశబ్దస్య సాహదేశే సాహఇత్యా
 విజాయావత్ || విశ్వాదీనామపి జాయావదేవ || విశేషవిధానాభా
 వాత్ || ఎవమజనస్త్రీలింగానాం రుచ్యాదీనాం జీవద్రూపం నెయం||
 మాతాపితృత్ || అత్వఽదస్యంచ || మాదా || మాదీ || ఇత్యాది||—
 ఇత్యన్తాస్త్రీలిక్తాః ||—|| అథాజనానపుంషకలిక్తాః || కుండనుఇతి

స్థితే || స్వమృతఉదిత్యుశ్వం సామన్ || కుండు || — || అడడమల్లా
 స్వాధికకలుక్చ || ౩ || ౩ || ౧౯ || నామన్ పరే | అ | అడ | డుల్లగ శ్చైత్యే ప్ర
 త్యయభవంత || తత్సన్నియోగేన స్వాధికకప్రత్యయభవంత || ఇతి
 యత్రయత్ర అడడమల్లా నాం ప్రాప్తిః త. త కప్రత్యయస్య లా
 షవ || అన్యత్ర కప్రత్యయస్యావస్థానమేవ || ఇతి కుండశబ్దే కప్ర
 త్యయస్యావస్థానై | ఇంసపీశ్యోనపీశ్యసీకృత్య || — || క్తాంతస్యావస్థానం
 స్వమోః || ౩ || ౪ || ౧౯ || కాంసస్య తాంతస్య చాతః స్వమోః పరయోః
 ఉంభవతి నవీనపుంసకలింగై | కుండశం || తాంతేభగ్గడు | భగ్గుం |
 రడు | కృతమిత్యాది || జసి || ఉదాతా జశ్యసారిత్వతా జశ్యసారిత్వ
 ధిక్యశ్య || — || ఇంసపీ || ౩ || ౪ || ౧౯ || నపీ నపుంసకలింగై వర్తమానయో
 ర్జశ్యసారింభవతి || దిహవాసుపీత దీర్ఘః | కుండాదా | నపుంసకలింగై
 జశ్యసారిదేతా డితావిశేషాత్ || కుండ | కుండ | కుండాని || అన్య
 త్వర్వం రామవత్ | తద్వ్యత్యయశ్చైత్య స్రాకృతాచిరూపతావ || ఎ
 వమన్యోసామకారా న్తనపుంసకలింగానాం రూపమ్ || — || ఇకారాన్త
 నపుంసకలింగో వారిశబ్దః || వారి | వారిడుం | వారిఇం || ఇత్యాది ||
 ఏవమజన్తనపుంసకలింగై యథా ప్రయోగం రూపాణి సర్వత్ర నిర్ణే
 తవ్యాని || ఇహైవిశేషవిధానాభావాదస్తాభిర్నప్ర పంచ్యతే || —
 || * ఇతి నపుంసకలింగాః * || అథ హలంతాః || కింశబ్దే | త్రతసితకి
 మోల-ఇతికాదేశః || ఉగ్వమోత్వంద || కు | కొ | క | కా | కే | ఇ
 త్యాదినర్వం సక్వరత్ || పిత్రేషు || జసహామిత్యహా జసేరిత్యధిక్య
 త్య || — || తుకిమోడిహ || ౩ || ౪ || ౧౯ || కింశబ్దజనః ఇహఇతి డిద్వా
 ప్యాత్ | కిహ | పతే | జసహామిహామం || కహం | కాహం || జ
 సిత | తుకిమోడి హేత్యత సీన్యధిక్యశ్య || — || జసస్సశ్యత్తతి-
 భ్యః || ౩ || ౪ || ౧౯ || యత్రత్రంభ్యః పరస్య జనః సుఇతి శిద్వాప్యాత్
 కాసు || శిత్వాద్దీర్ఘః || పతే సుస్సహాజసఇతిప్రియతదేశాః || కసు

కన్య || కహో ఇత్యాది || — || కీం కా ఇకవతో || ౩ ౩|౫౩ || కింశబ్దస్య
 కా ఇ | కవణ | ఇత్యాదేశో భవతి || కా ఇ | కా ఇహో || ఇత్యాది క
 వివత్ || కవణు | కనణో ఇత్యాది రామవత్ || ఇహ శబ్దస్య :— || ఇ
 దమ ఆయః || ౩|౪|౩౬ || ఇహ శబ్దస్య ఆయ ఇత్యాదేశో భవతి || అత్ర
 జశ్వసారసువృత్తియంగీకృత్య తయో రెవాయా దేశ ఇహ కేచిత్ || తయో రి
 నువృత్తియనంగీకృత్య సుష్మా త్రై ఆయా దేశ ఇహ సరే || వక్ష్యద్వయేపిన
 ర్వవత్ || ఆయు | ఆయో || ఆయ | ఒసి | ఆయ | ఆయా || ఆయో | ఆ
 యు | ఆయో ఇత్యాది || యదా జశ్వసారెవాయా దేశ స్తదా జశ్వసార్భస్య
 మన్యత్ర ఇదమ ఇసు ఇతి మా దేశే || ఇమ | ఇమో || ఇమ | ఆయ | ఆయా
 ఇత్యాది సర్వవత్ || యత్తదోః || — || యత్తమగ్నితుగ్ని స్వమోః ||
 ౩|౪|౩౭ || యత్తచ్ఛబ్దయోః స్వమోః పరతః యథా సంఖ్యం దుగ్ధింతుం
 ఇత్యాదేశో భవతి || దుగ్ధి | తుగ్ధి || వక్షే || జు | జౌ || సు | సౌ ||
 అత్ర తస్మా సౌఽక్లిబ్ధతి తస్య సః || జనస్సశ్యత్తతి గంభః || జాసు |
 తాసు || శేషముభయత్ర సర్వవత్ || యత్తమగ్నితుగ్ని స్వమో రిత్వ త
 స్వమో రిత్వ ధి కృత్య || — || ఎతదపహ పహా ఏహు స్త్రీకృనపి || ౩|౪|౩౮
 ఎతచ్ఛబ్దస్య స్వమోః పరతః స్త్రీపుంసపుంసకలింగేషు || ఏహా | ఎ
 హా | ఎహు || ఇతి క్రమాచ్ఛవన్తి || సుససారితి సౌలుక్ || — || జ
 శ్వసారేఽ || ౩|౪|౩౯ || ఏతదో జశ్వసోఽపరతః ఏడ ఇతి భవతి || ఎడ | శే
 షం సర్వవత్ || టాచి వ్యంత్య హలాలోపేతస్యదః || ఏదేః | ఎదేం |
 ఎదసోమిత్యాది || శకారా నైషు || — || దాదేదేహోయాద్యక్తాద్యగీ
 ద్యకాం || ౩|౪|౪౦ || యాద్య గాదీనాం దాదేరవయ వన్య డిత్ ఏహ ఇ
 త్యాదేశో భవతి || సర్వత్ర డిత్వా ట్టిలాపే || దేహు | దేహో | దే
 హా || యాద్యక్ || తేహు | తేహో | తేహ || తాద్యక్ || కేహు | కే
 హో | కేహ || కీద్యక్ || ఏహు | ఎహో | ఎహ || ఈస్యగీత్యాది రా
 మవత్ || అదన్ శబ్దస్య సుప్యదసా మురితి సుపీపరే అము ఇత్యాదేశః ||

అము । అమూ ॥ జసి । జశ్వసోరేణ్యత్యతాజశ్వసారిశ్వధిక్యత్య ॥—॥ ఓ
 ఇఅదసః ॥ ౩౧౪౩౫ ॥ అదశ్వబ్దస్య జశ్వసోఃపరతః ఓఇ ఇత్యాదేశోభవ
 తి ॥ ఓఇ । టాదౌ ॥ అముపిం । అమూఎం ॥ అముణ । అమూణ ॥ ఇ
 త్యాది కవివత్ ॥ * ॥ ఇతి హలంతాఃఃఃః ॥ * ॥ అథ హలంతా
 స్త్రీలిక్తాః ॥ కింశబ్దస్య కాదేశేనాకారాంతత్వాత్ స్త్రీయామీల్వే
 ప్తాప్తై ॥ కిం యత్తదౌన్యమామీతన్యమామన్యమీత్వం ॥ క । కా ।
 కీడ । కీట । కాడ । కాట ॥ ఇత్యాది జా ఆవత్ ॥ ఎవం యత్తచ్చ
 బ్దావపి ॥ విశేషస్తు ॥ జసస్సుశ్యత్తతిఁభ్యుత్తస్యనువర్తమానై ॥— ॥
 స్త్రీయాం డహే ॥ ౩౧౪౩౬ ॥ యత్తతిఁభ్యః పరస్య జసస్త్రీయాం
 డిత్ అహేఇత్యాదేశోభవతి ॥ కహే । జహే । తహే ॥ ఇదంశబ్ద
 స్య ఇదమత్యయిత్యాదేశే ॥ ఆయా । ఆయ ॥ ఆయాడ । ఆయా
 ఓ ॥ ఇత్యాదిసర్వవత్ ॥ ఎతచ్చబ్దస్య । ఏతదఎహ ఎహాఎహాస్త్రీన్య
 సపీతి స్వమోరేహాదేశః ఎహా ॥ జశ్వసోరేడ ॥ ఎడ ॥ అన్యత్రాంత్యహలో
 లాపె తస్య దత్వే ఎదాణఇత్యాదిజాఆవత్ । అదన్శబ్దస్య సుప్యద
 సామరిత్యముః ॥ అము । అమూ ॥ జశ్వసోః । ఓఇఅదసఇతి ఓఇఇత్యా
 దేశః ॥ ఓఇ ॥ అముఎం । అమూఎం ॥ ఇత్యాదిఈకారాంతజాఆవ
 త్ ॥ * ॥ ఇతి హలంతాఃఃఃఃః ॥ * ॥ కింశబ్దస్య కిం కిమితి స్వ
 మోః కిమూదేశః ॥ అన్యత్ర త్రతసిచకిమోలాఇతికాదేశే జశ్వసోః
 ఇంనపీతిఇం ॥ కాఇం । కఇం ॥ కింకాఇకవణావితికాఇకవణాదేశయోః
 కాఇ । కవణుఇత్యాదిపూర్వవత్ ॥ ఇదంశబ్దస్య । యత్తదుంతుంస్వ
 మోరిత్యధిక్యత్య ॥— ॥ ఇదమఇమునపుంసకే ॥ ౩౧౪౩౭ ॥ ఇదంశబ్ద
 స్య స్వమోః పరతః నపుంసకే ఇముఇత్యాదేశోభవతి ॥ ఇము ॥ సుస
 సారితిసోలుక్ ॥ ఇదమత్యయిత్యి జశ్వసారాయః ॥ అన్యత్ర ఇదమ
 ఇమఇతీనూదేశః ॥ శేషం సర్వవత్ ॥ ఇమఎణ । ఇమఎం ॥ ఇమహి
 మిత్యాది । సర్వత్రాయాదేశేవ్యవం నేయమ్ ॥ యత్తహిః । యత్త

దుగ్రింతుగ్రిం స్వమోరితిదుగ్రింతుగ్రిం | పత్తే బిందురితికేచిత్ | జం | తం |
 ఇంనపీతిఇంచ || జాఇం | తాఇం || జఇం | తఇం || శేమం పుల్లింగత
 చ్చబ్జవత్ || ఎతచ్ఛబ్జస్య ఏతదపహాఎహోఎహు(స్త్రీ)న్యనపీతి నపుంసక
 లింగే ఎతదః ఏహుఇత్యాదేశః || ఏహు | జశ్శసారేడ | ఏడ | పత్తే
 బిందుల్ | ఎదం | ఇంనపీతిఇంచ || ఏదఇం | ఎదాఇం || శేమం పుల్లిం
 వత్ || అదశ్శబ్జస్య | సువ్యదసామరిత్యముః || అము | జసి | జశ్శసా
 రోఇతిటఇ | ఇంనపీతిఇంచ | అమూఇం | అముఇం || ఇత్యాది | అన్యై
 మ శబ్దేషు విశేషవిధానాభావాత్ప్రకృతవచ్ఛారసేవచ్ఛ ద్రీప్త
 స్యమ్ || * || ఇతి హలస్తానపుంసకలిక్తాః || * || అధ యుష్మదస్త్యచ్ఛ
 బ్దాపుచ్చ్యేతే || యుష్మచ్ఛబ్జః || యుష్మద్ సుఇతిస్థితే ||—|| సాయా
 మ్మదస్తుహుం || ౩|౪|౩౭ || యుష్మచ్ఛబ్జస్య సావరేతుహుమిత్యాదేశో
 భవతి || తుహుం || త్వం | యుష్మద్ జనైశ్చిస్థితే ||—|| తుష్టైతుష్టైఇజ
 శ్శసాః || ౩|౪|౩౮ || యుష్మదోజశ్శసాః పరతః ప్రత్యేకం | తుష్టై | తు
 ష్టైఇ | ఇత్యాదేశోభవతః || తుష్టే | తుష్టుఇ || యూయం | యుష్మద్
 అమిఇతిస్థితే ||—|| జ్యమ్టాఎఇంతఇం || ౩|౪|౪౦ || యుష్మదఃజే | అమ్
 టా | ఎత్తైస్సహ || ఎఇం | తఇం | ఇత్యాదేశోప్రత్యేకంభవతః || ఎ
 ఇం | తఇం || త్వాం | శసి | జస్వత్ | టాలమ్వత్ | భిసి ||—|| భి
 సాతుష్టైహిం || ౩|౪|౪౧ || యుష్మదోభిసాసహతుష్టైహిమితిభవతి | తు
 ష్టైహిం | యుష్మభిః || జసా ||—|| తుష్టైతుధ్రతడజసిజసా || ౩|౪|౪౨ ||
 యుష్మదోజసిజసాస్థ్యంసహ | తుష్టై | తుధ్ర | తడ | ఇతి ప్రయతదే
 శాః ప్రత్యేకంభవంతి | తుష్టై | తుధ్ర | తడ | త్వత్ | జసిజసారే
 వ ప్రత్యేకం తుహతటఇతికేచిత్ ||—|| తుష్టైహామామ్భ్యసాస్థ్యం ||
 ౩|౪|౪౩ || అమ్భ్యన్ ఇత్యేతాభ్యాంసహయుష్మదస్తుష్టుహమిత్యాదేశో
 భవతి || తుష్టైహం | జసి | జసానివ || తుష్టై | తుధ్ర | తడ్ | తుహ |
 తట | తను | అమిభ్యస్వత్ || శౌ || జ్యమ్టాఎఇంతఇం | ఇతిపిఇంతఇం

చ । సుపి ॥—॥ సుపాతుష్టాసు ॥ ౩|౪|౪౨ ॥ యుష్మదస్సుపాసహతు
 ష్టాసు ఇతిభవతి ॥ తుష్టాసు । శేవం ప్రాకృతవదితి ప్రాకృతహాపతా
 చ । అస్తదోష్టహమిశ్యతో స్తదఇత్యధిక్యత్య ॥—॥ సాహడం ॥ ౩|౩|౪౫ ।
 అస్తదస్సపరేహడిమితిస్యాత్ । హడం ॥ — ॥ అష్టాఇం అష్టైఇం
 జశ్శసాః ॥ ౩|౪|౩౨ ॥ అస్తదోజశ్శసాఃపరతః అష్టాఇం । అష్టైఇం । ఇ
 తి ప్రత్యేకంభవతః । సుససారితిలుక్ ॥ అష్టాఇం । అష్టైఇం ॥—॥ మ
 ఇంజ్యష్టా ॥ ౩|౩|౪౬ ॥ జీఅమ్టాఇత్యైతైస్సహ అస్తదోమఇమితిస్యా
 త్ ॥ మఇం । మాం । శసిజస్వత్ । టాఅమ్యత్ । భిసి ॥— ॥ భిసా
 అష్టైహిం ॥ ౩|౪|౪౯ ॥ భిసాసహఅష్టైహిమితిస్యాత్ ॥ అష్టైహిం । ఆ
 స్తాభిః ॥—॥ జస్త్వసినామహుమ్య ॥ ౩|౪|౪౭ ॥ అస్తదోజస్త్వసిభ్యాం
 సహవ్రత్యేకిం । మహు । మ్యై ఇత్యాదేశౌస్తః ॥ మహు । మ్యై
 మత్ । భ్యసి । తుష్టహమామ్భ్యసాభ్యమిత్వతలమ్భ్యసాభ్యమిత్వ
 ధిక్యత్య ॥—॥ అస్తదోష్టహం ॥ ౩|౪|౪౮ ॥ ఆమ్భ్యస్ ॥ ఇత్యైతాభ్యాం
 సహ । అస్తదోఅష్టహమిత్యాదేశౌభవతి ॥ అష్టహం । అస్తభ్యం । జసి
 జస్త్వసిభ్యాం మహుమ్య ॥ మహు । మ్యై । మమ । ఆమిభ్యస్త్యత్ ॥
 అష్టహం । శౌ । మఇం । సుపి ॥—॥ సుపాతుష్టాసు ॥ ౩|౪|౫౦ ॥ అ
 స్తదస్సుపాసహఅష్టాసుఇతిభవతి ॥ అష్టాసు । అష్టాసు ॥ * ॥ ఇతి
 యుష్మదస్త్యచ్చత్థై ॥ * ॥ అథ అవ్యయేషు విశేషాః కథ్యంతే ॥—॥ క
 థం యథాతథిడిహడిధడిమడెమాస్థాడెః ॥ ౩|౩|౫ ॥ అపభ్రంశే కథ
 మాదిషు కకారాదెరనయవస్య । ఇహ । ఇధ । ఇసు । ఏమ । ఇతి త
 త్వారలదేశాడితోభవంతి ॥ కిహ । కిధ । కిమ । కిమె । కథం । జహ ।
 జిధ । జిమ । జెమ । యథా । తిహ । తిధ । తిమ । తెమ । తథా ॥
 —॥ యావత్తావత్త్వం మహిమావాడెః ॥ ౩|౪|౫౧ ॥ యావత్తావదిత్య
 స్యయయోర్వకారాదెతనయవస్య ॥ డం । మహి । మ । ఇతిత్రయ
 ఆదేశాభవన్తి ॥ జాడం । జామహి ॥ జామ । యావత్ । తాడం ।

౨౦౪ వాక్యాసావర్తి ౧౯—అపభ్రంశేఅన్యయప్రక్రియా

తామహి । తామ । తావత్ ॥ — ॥ డెత్తుడో త్ర లః ॥ ౩౩౩౧౩ ॥ స
 ర్వాదేస్సప్తమ్యంతాత్పరస్య త్రల్పక్రిత్యయస్య డిత్ పత్రహాఞ
 త్యదేశోభవతి ॥ సవ్వేత్తహో ॥ సర్వత్ర ॥ — ॥ యత్తదోడఇ ॥
 ౩౩౩౧౪ ॥ యత్తద్భాగంపరస్య త్ర లః అఇఇతిస్యాత్ ॥ జఇ । తఇ ।
 యత్ర । తత్ర ॥ — ॥ కుత్రాత్రేచడెత్తు ॥ ౩౩౩౧౫ ॥ అపభ్రంశే కుత్ర
 ఆత్ర ఇత్యేతయోః స్థితస్య చకారాద్యత్తదః పరస్యచ త్ర లః డిత్ ఎ
 త్తుఇతిభవతి ॥ కేత్తు । కుత్ర । ఎత్తు । ఆత్ర । జత్తు । యత్ర । తేత్తు ।
 తత్ర ॥ — ॥ క్త్వఇఇఉఎలివి ॥ ౩౩౩౧౬ ॥ క్త్వాప్రత్యయస్య । ఇ । ఇ
 ఉ ॥ ఎ । అవి ॥ ఇతి చత్వారలదేశాభవన్తి ॥ కరిఇ । కరఇఉ । కర
 ప । కరలివి । కృత్వా ॥ ఎవం సర్వతోహ్యమ్ ॥ — ॥ ఎప్పిప్పిణ్ణి
 పెప్పిణు ॥ ౩౩౩౧౭ ॥ క్త్వఇత్యనువర్తతే ॥ క్త్వాప్రత్యయస్య । ఎప్పి ।
 పిప్పిణు । పపి । ఎపిణు ఇతి చత్వారలదేశాభవన్తి ॥ కరపిప్పి । కరఎ
 ప్పిణు । కరపపి । కరఎపిణు । పమ సర్వత్ర కల్పనీయమ్ ॥ — ॥ తు
 మఎవమణాణహమణహించ ॥ ౩౩౩౧౮ ॥ తుమున్సక్రిత్యయస్య । ఎవం ।
 అణ । అణహం । అణహిం । చకారాత్ । పప్పి । ఎప్పిణు ॥ పపి । ఎపి
 ణు ॥ పతే భవన్తి ॥ దెవం । దాతుమిత్యాది ॥ — ॥ గమెన్తైప్పై
 ప్పిణ్ణోరెలుక్ ॥ ౩౩౩౧౯ ॥ గమెరు త్తరస్య క్త్వాప్రత్యయస్య యా ప
 ప్పి ఎప్పిణూతయో రెకారస్య వా లుక్స్యాత్ ॥ గప్పి । గప్పిణు ॥ గమే
 ప్పి । గమేప్పిణు ॥ గత్వా ॥ — ॥ జణిజణునంనఇనావఇనాఇఇవాధై ॥
 ౩౩౩౨౦ ॥ ఇవాధై । జణి । జణు । నం । నఇ ॥ నావఇ । నాఇ । ఇతి షడాదేశా
 భవన్తి ॥ చందుజణి । చందుజణు ॥ చందునం । చందునఇ ॥ చందు
 నావఇ । చందునాఇ । చంద్రీఇవ ॥ — ॥ తణేణతేసిం తెసితేహింకే
 హింశావధ్యై ॥ ౩౩౩౨౧ ॥ తాదధ్యై దోత్యై । తణేణ । తెసిం । తె
 సి । తేహిం । కేహిం ॥ ఇతి సంచనిపాతాః పాగ్రివదికాత్పరతః ప్ర
 యోక్తవ్యాః । రామతణేణ । రామతేసిం । రామతేసి ॥ రామతే

హిం । రామకేహిం ॥ ఇమోకార్-రో ॥ రామార్థం నమస్కారః ॥
 —॥ స్వాద్ధే డుఃఖనర్వినా ధ్రువమః ॥ ౩౩౩౨౬ ॥ ఘనః । వినాధ్రు
 వం ॥ ఎభ్యః । స్వాద్ధేడిత్ డఃప్రత్యయోభవతి ॥ ఘనహోఇ । ఘ
 నర్భవతి ॥ పాబువిణు । పాపంపినా ॥ ధ్రువుజమ్ము । ధ్రువంజన్త ॥
 —॥ డేండావనశ్యమః ॥ ౩౩౩౨౭ ॥ అవశ్యమః పరో స్వాద్ధేఎం॥అ॥ఇ
 త్యేతా డితాభవతః ॥ అవాసేం । అవాస । అవశ్యం ॥ అత్ర శొర్లు
 పైతి ద్ధర్మః ॥ —॥ పరమేశశసాడ=డి ॥ ౩౩౩౨౮ ॥ పరం । ఏకశః ॥ ఇ
 త్యేతాభ్యాం పరో స్వాద్ధే డితా అ॥ఇ॥ఇత్యేతాభవతః ॥ పర । ఏకసి॥
 —॥ ఇదానీమేవ్వహి ॥ ౩౩౩౩౪ ॥ ఇదానీమఃస్థానెవ్వహి । ఇతిభ
 వతి ॥ ఏవ్వహిహోఇఇదానీంభవతి ॥ —॥ ఎవజే ॥ ౩౩౩౩౫ ॥ ఏవఇత్యన్యస్థా
 నేజేఇతిభవతి ॥ రాముజే । రామపవ ॥ —॥ ఎవమేను ॥ ౩౩౩౩౬ ॥ ఏవమిత్వన్య
 స్థానె ఎమఇతిభవతి ॥ ఎమ రాముకుణ ఇ ॥ ఏవం రాముకరోతి ॥ —॥ న
 హి నాహి ॥ ౩౩౩౩౭ ॥ నహీత్వన్యస్థానె నాహీతిభవతి । నాహిధమ్ము
 నహిధర్మః ॥ —॥ ప్రత్యుతపచ్చలిడ్ ॥ ౩౩౩౩౮ ॥ ప్రత్యుతఇత్వన్యస్థా
 నె పచ్చలిడ్ ఇతిభవతి ॥ పచ్చలిడ్ సుఖు । ప్రత్యుతసుఖం ॥ —॥ ఏవ
 మేవపవ ఇ ॥ ౩౩౩౩౯ ॥ ఎవమేవేత్వన్యస్థానె ఎమఇతిభవతి ॥ ఎమఇ
 లాగు । ఎవమేవలొకః ॥ —॥ సమంసమాణు ॥ ౩౩౩౪౦ ॥ సమమిత్వన్య
 స్థానె సమాణుఇతిభవతి ॥ రామాణసమాణు । రామేణసమం ॥ —
 కిలకిర ॥ ౩౩౩౪౧ ॥ కిలెత్వన్యస్థానె కిరఇతిభవతి ॥ ఏమకిర । ఎవంకిల ॥
 —॥ పగ్గిమప్రాఇమప్రాడ్ప్రాఇవప్రాయసః ॥ ౩౩౩౪౨ ॥ ప్రాయసఇ
 త్యన్యస్థానె । పగ్గిమ । ప్రాఇమ । ప్రాడ్ ॥ ప్రాఇవ ॥ ఇతి చ జ్ఞావరః
 ప్రయోజ్యః । పగ్గిమచబులు ॥ ప్రాఇమచబులు । ప్రాడ్చబులు ।
 ప్రాఇవచబులు । ప్రాయశ్చవలః ॥ —॥ దివాదివె ॥ ౩౩౩౪౩ ॥ దివాఇ
 త్యన్యస్థానె దివేఇతిప్రయోజ్యం ॥ దివేణిద్రా । దివానిద్రా ॥ —॥
 సహసహం ॥ ౩౩౩౪౪ ॥ సహేత్వన్యస్థానె సహమిత్వభవతి ॥ రామా

౨౦౬ పద్మాసాదర్శికా—అపభ్రంశే అవ్యయ ప్రక్రియా

జనహుం । గామేజనసా ॥—॥ మామం ॥౩౩౩౪౫॥ నూత్యత్యస్య స్థా
 నై మమితిభవతి ॥ మంఎమ । మైవం ॥—॥ కుతః కిడుకహుతిహు ॥
 ౩౩౩౪౬॥ కుత్యత్యస్యస్థానై । కడు । కహు । తిహుతిభవతి ॥ కడుగదు
 కహుగదు । తిహుగదు । కుతోగతిః ॥—॥ అథనామనాగమానశమ
 నాడుం ॥౩౩౩౪౭॥ అథవా । మనాక్ । ఎతయోఃస్థానై యథాక్రమం
 అహవఇ । మనాడుం । ఇత్యేతాభవతః । అహవఇ కామనరతివృర
 మణీకడమ్భ । అథవా కామశరతీవ్రః రమణీకటాక్షః । మనాడుంది
 ణ్ణు । మనాద్వత్తం ॥—॥ ఇతసఎత్తహే ॥౩౩౩౪౮॥ ఇత్యత్యస్య స్థానై
 ఎత్తహేఇతిభవతి । ఎత్తహేయః । ఇతస్సంఘం ॥—॥ పశ్యేత్పశ్యఇ
 ౩౩౩౪౯॥ పశ్యేద్విస్యస్థానై పశ్యేత్పశ్యభవతి । పశ్యఇపహమ । పశ్యే
 త్ప్రభాతం ॥—॥ తతస్తగాతా ॥౩౩౩౫౦॥ తతః । తదా ఇత్యేతయో
 స్థానై తాభవతి । తాగదు । తతోగతః । తగాతోవా ॥—॥ త్వ
 నుసాహవన్యథాసర్వా ॥౩౩౩౫౧॥ అన్యథా ॥ సర్వ । ఇత్యేతయోఃస్థా
 నై యథాక్రమం । అను ॥ సాహ । ఇత్యాదేశౌవాభవతః । అనుకిదు
 అన్యథాకృతం ॥—॥ హుహురుఘ్ని గాశ్శబ్దచేష్టానుకృత్యోః ॥౩౩౩౫౨॥
 హుహుర్వాదయశ్చేష్టానుకరణే సుమ్యదయశ్చేష్టానుకరణే ప్రయో
 జ్యః ॥—॥ అనథా కాఘశ్చ గాదయః ॥౩౩౩౫౩॥ ఘశ్చ ఇత్యాదయో
 నిపాతా అనథాకాః ప్రయజ్యంతే ॥—॥ ఇత్యవ్యయాని — అథత
 ధీతేషువిశేషాకధ్యంతే ॥—॥ డేత్తుల డేవడావియతియతచవ్యాదే
 ర్వతుపః ॥౩౩౩౫౪॥ యాతత్తావత్తుం మహిమావాదెరిశ్యశ్యతోయావ
 త్తావతీత్యనువతః తే । ఇయత్ । కియత్ । ఇత్యేతయోః । చకారాద్యావ
 త్తావతోశ్చపరినూనాదైవిహితాయోవతుప్రత్యయః । తస్యవతుప్ర
 త్యయస్యవ్యాదేర్వకారాదేర్వకారాదేశ్చ అవయవస్య । ఎత్తుల । ఎవ
 డు । ఇత్యాదేశౌచితాభవతః । ఏత్తులు । కేత్తులు । జేత్తులు । తేత్తులు
 ఎవడు । కేవడు । జేవడు । తేవడు । అత్తసర్వతస్యవ్యతడిదిత్యు

త్వం । — త్వత్తతౌప్యం । ౩|౩|౧౬| భావేవిహితౌ యాత్వత్తతౌప్ర త్య
యాతౌప్యం ఇత్యదేశమాపయ్యతే । పడుప్పలు । పటుత్వం పటుత ।
పకకప్పలు । శుక్లత్వం శుక్లతా । — । తవ్యస్యవన్వయవప్యవవాన్వః ।
౩|౩|౧౭| తవ్యప్రత్యయస్య వన్వయః । వప్యవన్వ । ఇత్యాదేశాన్వయః
జేవన్వయః । జేవప్యయః । జేవన్వ । జేతవ్యయత్యాది । — । తృనోణజల్ ।
౩|౩|౧౮| తృప్రత్యయస్య అలస్యత్ । హోణడుభవితా । సుణడు
శ్రౌతా । — । ఛస్యయన్వదాదే ఛాఃరః ॥ ౩|౩|౧౯| యన్వదాదేః పర
స్యఛప్రత్యయస్య ఛిత్ ఆరయత్యాదేశో భవతి । తుష్టారు । అత్ర అ
ధావరేతౌ యన్వదీత్యాదిదేశికం యస్య తత్వం యన్వస్యన్వత్వం చ । అష్టా
రు । యన్వదీయః । అన్వదీయః । అత్ర స్వమృతఙ్విత్వత్వం । — । ఆ
డడుమల్లాస్వాధికకలుక్ప ॥ ౩|౩|౨౦| నామ్నః పరతః । అజతి । అడడు
ల్ల । ఇత్యేతాడితౌ చ ప్రత్యయాభవంతి । తత్సన్నియోగేన స్వాధికక
ప్రత్యయలోపశ్చ । అ । రామడు । అడ । రుక్మడు । డుల్ల । రుక్మల్లు
వృక్షః । పచమేతే ప్రత్యయాన్వర్వత్ స్వాధ్యేసంచారణీయాః ॥ ❀❀❀

— శ్రిరత్నపభ్రంశభాషాయాం సుబంతవిభాగః శ్రి —

అథ శబంతప్రక్రియా । ఘాతతిస్థితే భువోహోఇత్యాద్యాదే
శాః । ప్రాకృతవత్కర్తవ్యాః । శేషం శౌరసేనీవచిత్యతిదేశాదిజేహ
క్షాడితిదత్ । హోది । హవది । హవదే । తద్వ్యత్యయశ్చేతి ప్రాకృ
తరూపతాచ । హోఇ । హవఇ । హవసి । అపభ్రంశేతిప్రయోరిజేవేతి
కేచిత్ । తదాహోఇ । హవఇ । హోది । హవది । — । లటాహింవార్ము
ఝ్యాః ॥ ౩|౪|౧౦| అపభ్రంశే లటోర్ముఝ్యాహింవాస్యాత్ । హో
హిం । హవహిం । హువహిం । పత్నై నైవై ఇరెచ । హోనైఇత్యాది ।
— । హిధాస్సిహాః ॥ ౩|౪|౧౧| అపభ్రంశే ధాస్సిహాహిం ఇత్యాదేశో
వాస్యాత్ । హోహి । హవహి । పత్నైసేసిచ । హోసి । హవసి । హోసే । హవసే
— । హుధధ్వమోః ॥ ౩|౪|౧౨| అపభ్రంశే ధధ్వమోహుధ ఇత్యాదేశోవా

౨౦౮ షడ్భాషాచంద్రికా—అష్టభ్రంశేతిజన్మప్రక్రియా

స్యాత్ । హోహు । హవహు । ద్వయోఽపి పత్యేసిద్ధాహచౌచ । హో
 ఇద్ధా । హోహ । హవఇద్ధా । హవహ । — । ఉమిబిటాః । ౩।౪।౫౫ । ఆ
 పభ్రౌశేమిబిటా ర్వాడభవతి । హోఉ । హవఉ । పత్యేమిర్మిబిటోరితిమిః
 హోమి । హవమి । — । హుంమస్తహిజోః । ౩।౪।౫౬ । అష్టభ్రంశేసు
 స్తహిజోన్మంవాభవతి । హోహుం । హవహుం । పత్యేమోమవసః
 హోమో । హోమ । హోయ । హవమో । హవమ । హవము । ల్యులుటాః
 — సస్యపౌల్పటి । ౩।౪।౫౭ । వ్యాకరణాంతరేల్పటి పరేవిహితస్యస్య
 మ్పృత్యయస్య సఇత్యాదేశోవాస్యాత్ । హోసఇ । హోసది । హవసఇ ।
 హవసది । హోసహిం । అత్ర లటాహింవార్షు య్యోరితివాహిం । పత్యే
 హోసన్తి । హోసన్తే । హోసఇరే । మధ్యమే । హోసహి । అత్ర హి
 థాస్సిపారితిహి । పత్యే హోససి । హోసహు । అత్ర హుధధ్వమోరి
 తిహుః । పత్యే । హోసఇద్ధా । హోసహ । ఉత్తమే । హోసఉ । అత్ర
 ఉమిబిటారితిఉః । పత్యే । హోసమి । హోసహుం । అత్ర హుంమస్త
 హిజోరితిహుం । పత్యే హోసమో । హోసమ । హోసము । ఎవం । హవ
 సఇ । హవసది । హవసహిం । హవస నిఇత్యాది । లూటి । — । ఇదుదే
 త్వహ్యోః । ౩।౪।౫౮ । సంస్కృతే । సవాభ్యాంవాహా । సెహ్యౌపి
 చ్చ । ఆభ్యాంసూత్రాభ్యాంలోఽన్యధ్యమపురుషైకవచనస్థానై విహిత
 యోః స్వహ్యోః । ఇఉ । ఇతి త్రయ ఆదేశాభవంతి । హోఇ । హోఉ ।
 హోఎ । హవఇ । హవఉ । హవఎ । అన్యత్ర లోటాహింవార్షు య్యో
 రి త్యాదిసూక్రవిహితాదేశాః ప్రాకృతరూపతాచ । అన్యేషులకారే
 షు విశేషవిధానాభావాత్ప్రాకృతవద్రూపనిణయః । అనుక్తవిశే
 షస్థలేభాషాంతరొక్తమత్రకల్పనీయమితికేచిత్ । ఏవమజంతానాం
 హులం తానాంచ థాతూనాంభావకర్తృణాణిచిదరూపసిద్ధిః । ప్రాకృ
 తవదేవకల్పనీయా । — అథధాత్వాదేశాః సృదశ్యంతే । — । సర్వా
 ప్రాభువోవహుచ్ఛః ॥ ౩।౪।౫౯ ॥ భువోధాతాః పగ్వాప్ర్యథేవహు

వృక్షత్యాదేశస్సన్యత్ । వహుచ్ఛప । వహుచ్ఛది ॥—॥ నృజేర్వజ్ఞః
 ౩౧౪॥౬౦ ॥ వృజగతావిత్యస్య ధాతౌర్వజ్ఞాద్యయమాదేశస్సన్యత్ ॥
 వజ్ఞాద । వజ్ఞాది । కేహంచద్వృజతేర్బలత్వతిమతిం । బులద । బులది ॥
 —॥ బూర్జోబురివః ॥౩౧౪॥౬౧॥బూర్జోవృక్తాయాం వాచీత్యస్యబు
 వృత్యాదేశస్సన్యత్ । బురివద । బురివది ॥—॥క్రియేకిసు॥౩౧౪॥౬౨॥
 డుకృజ్కోకరణిత్యస్యకర్తణిలఙ్కత్తమపురుషేకవచనస్యక్రియేఇత్యస్యకి
 సుఇత్యాదేశస్సన్యత్ ॥ కిసు । క్రియే ॥—॥సస్యగచ్ఛాగృహిహాః
 ౩౧౪॥౬౩॥ దృశీర్ప్రేక్షణైగ్రహణపాగాన । అనియోధాత్వార్వ
 ధాసంఖ్యం । వస్స । గచ్ఛ । ఇత్యాదేశౌభవతః ॥ వస్సద । వస్సది ॥
 గచ్ఛాద । గచ్ఛాదిదృశేణిహణిహాఽతికేదిత్ ॥ణిహాఽగ్నిహాఽతిగ్ని
 హేఘ్నేతికేదిత్ ॥ ఘేద ॥—॥ తత్తైశ్చోల్లః ॥౩౧౪॥౬౪॥తక్షూ
 తనూకరణిత్యస్య చొల్లద్యాదేశౌభవతి ॥ చొల్లద । చొల్లది । శే
 షాశ్చధాత్వాదేశాః భావకర్తృణాథాత్వాదేశాఃప్రత్యయాశ్చసర్వై
 ప్రాకృతవచనగతవాః ॥ *****

ఓంకారాదిమమంత్రాణాం సర్వేషామధికాపిణే । సర్వశ్రే
 యోనిమిత్రాయ దక్షిణామూర్తయోనమః ॥ నవాక్షరమహామంత్ర
 నాదిశ్లోకగభితం । ఇమంప్రబంధంవిబుధఃపరన్నాక్షిద్ధిమాపునయా
 త్ ॥—॥ఎతన్నిబంధనిర్మితాయావరోపకృతిస్తయా । వృషాకపాయి
 రమణఃప్రీయతాంపరమేశ్వరః॥ *****

ఇతి శ్రీమదఖిలవిద్యాపరివార దక్షిణామూర్తికామహాదేవ ప్ర
 సాదలబ్ధవిద్యపూర్వోత్తర మీమాంసాశబ్దతత్కాసాహిత్య సార్వభౌమ
 చరకూరియజ్ఞేశ్వరభట్టాపాధ్యాయ తనయ కొండభట్టాపాధ్యాయశి
 ష్యేణ సర్వాంబికాగర్భశుక్తిముక్తామణినా సర్వవిద్యత్రావిసంమతే
 న దక్షిణామూర్తికామహాదేవకింకరేణ లక్ష్మీధరేణ విరచితాయాం

పుట	పజ్జీ	అశుద్ధ	శుద్ధ	పుట	పజ్జీ	అశుద్ధ	శుద్ధ
౪	౧౮	డాయి	డాత్తి	౧౦	౨-౪-౧౨౫	౨-౪-౧౩౦	
౬	౧౭	సూ(త)	రూప	౧౧	ఆదెలు	అదేలు	
౮	౨౩	టాసిసి	టాససి		కృత్యైత్యుత్తరం	ఇదితిచ	
౧౪	౫	మహా	మహా	౧౪, ౧౭	౪-౪-౧౮		
౧౭	౧౩	౨-౧-౫౮	౨-౧-౫౯	౨౮	౩ నదృష్ట	దృష్ట	
౧౯	౧౪	తె	తెవేతిచ	౧౧	౧, ౪, ౫౪	౧, ౪, ౫౫	
		జసేః	జసెర్వా	౨౯	౫ ఘటా	ఘటా	
౨౦	౬	మాణం	మాణం		౧-౩-౬౯	ఇత్యుత్తరం	
	౨౫	తప	తపర సా)		యోజరిత్యతోయిత్య		
౨౧	౨౪	భ్యామదంతసా (భ్యాం			ధిక్యత్య		
౨౩	౧	ర్వవత్	ర్వశబ్దవత్	౧౦	వస్య	వస్య	
	౨	ఈ నెఇత్యుత్తరం త్తా			(ధశ్చవిహ్లా విబ్బ		
		రత్నైంత్యహలత్వతో			విచ్చలా) లావిహ్లా		
		స్త్యహలత్వితచ		౧౮	౧, ౨, ౧౧౯	౧, ౨, ౧౧౯	
	౧౪	రుద్వృత్	రుద్వృ	౩౦	౧౨ ఖ=ఇతి	ధే=తుత్తి	
౨౪	౮	స్పాట	స్పాట	౨౨	విష్ట	విష్ట	
	౧౧	ద్వాద్వత్వం	త్వాద్వ	౩౧	౭ శ్చత్వః	శ్చత్వః	
		(త్యం		౧౦	ఉత	ఉత	
	౧౬	స్కంద	స్కంద		సాణా	సాణా	
	౧౯	తీక్షః	తీక్షః	౩౨	౨ ఇద్యధి	ఇత్యధి	
	౨౩	తెఇత్యుత్తరం ప్రమ్భి		౮	మజ్జణా	మజ్జణా	
		తిచ		౨౦	అణ్ణాఇత్యుత్తరం అజ్ఞః		
౨౫	౭	రారెఫ	రారెఫ	౩౫	౩ ణిట్టులా	ణిట్టులా	
౨౭	౧౧	౨-౪-౩౪	ఇత్యుత్తరం	౨౫	హరొ	హరొ	
		ఫోరిత్యనువతే తె		౩౬	౧౪ వాపా	వాపా	
		ఎమస్తా	ఎమస్తా	౩౭	౨౨ ణిహవొఇత్యుత్తరం ప		

పుట	పజ్జీ	అశుద్ధ	శుద్ధ	పుట	పజ్జీ	అశుద్ధ	శుద్ధ
		క్షేదవీర్వతిరాశివహా				అణు	హణు
౩౮	౧౩	ఉపరి	ఉవరి			౮ తూణీ	తూణీ
	౧౬	కలచుకం	కలచుకం	౪౮		ఉత్త	పుత్త
	౨౧	అస్పర్శ	స్పర్శ	౧౦		రిత్య	రిరిత్య
	౨౪	ముక్తాముక్త	ముక్త	౧౩		శ్వలప్త	శ్వప్త
౩౯	౭	ఇత్యధి ఇత్యత స్వేత్యధి		౧౪		పెట	పెటా
	౧౦	సలస్య	నయస్య	౧౬		శ్వనైశ్చరైత్యుత్తరం	
	౨౧	౧,౧౪,౬	౧,౧,౪,౬	౧౭		౧-౨౯౫	
౪౦	౭	చండఖండి	చండఖండి	౧౮		ఇనితి	ఇనితి
	౧౧	హేన	హేన	౧౯		నిచ్చరూ	నిచ్చరూ
	౨౩	అన	అన	౨౦		ఉత్తంతు	ఉత్తంతు
	౨౪	అన రెర	అన రెర	౨౧		భనతి	భనతి
౪౩	౧౭	౨,౪,౧౨౪	౨,౪,౧౨౭	౨౨		స్వస్వరితిత్తం - ఎర	
౪౪	౨౧	వాపి	వాపి			త్రాప్త్యం	
		ఉదిత్య	ఉదిత్య	౨౩		స్వటి కేత్యుత్తరం ౧౦	
౪౫	౧	ర్వచి	ర్వచి			౨౨౫	(తిచ
	౨౪	౧-౨,౪=	౧,౨,౪=	౨౩		౨౭ సత్య తెత్యుత్తరం ఉది	
౪౬	౭	ప్రత్యయా	ప్రత్యయా	౨౪		౪ హు	హు
		కయోర	కయోర			౧౦ కాహూ	కాహూ
	౧౦	అత్వంతు	అత్వంతు	౨౫		౧౪ సావత్త్యం	౧,౩,౫౫
		భనతిత్తరం పృథ		౨౬		౨౪ పాటిత్యం	౧,౩,౫౬
		గ్యోగానవికల్పః		౨౭		౨౪ సస్య	పస్య
		ముడలో ఎత్త్రాత్త్యం		౨౮		౫ గుల్ఫ	గుల్ఫ
	౧౧	ముడలో ఎత్త్రాత్త్యం				గుల్ఫ	గుల్ఫ
	౨౫	ఈత్వం	ఈత్వం	౧౦		పకార	పకార
		ఉవీర్వతిరాశివహా		౨౭		౩ వయవ	వయవ
		క్షేదవీర్వతిరాశివహా		౧౯		ఇత్యుత్తరంఖారితిచ	
౪౭	౩	హను	హను	౨౪		శబర	శబర

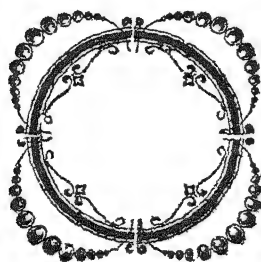
పుట	పజ్జీ	అశుద్ధ	శుద్ధ	పుట	పజ్జీ	అశుద్ధ	శుద్ధ
౫౮	౮	ఛము	ఛము	౫౯	౧౮, ౧౮౮	అ, ౧౮, ౧౮౮	అ, ౧౮, ౧౮౮
౫౯	౮	భాజనైత్యత్ర భాజనైత్య పాతాతరం		౬౦	౧౯	జాయా	జాయా
౬౦	౯	పూవ్వు	పూవ్వు	౬౦	౧౯	దీత్య	దీత్య
	౧౫	అడ	అడ	౬౦	౧౯	అ, ౧, ౧౩	అ, ౧, ౧౩
	౧౬	వాణి	వాణి	౬౦	౨౦	అడ్జు	అడ్జు
	౨౧	సితి	నగ్గ	౬౦	౨౧	దీవే	దీవే
	౩	భిస్స	భిస్స	౬౦	౨౨	దీవే	దీవే
	౫	లద్ది	లద్ది	౬౦	౨౩	చాడు	చాడు
	౧౧	సోహి	సోహి	౬౦	౨౪	లఅవా	లఅవా
	౧౨	సరితి	సరితి	౬౦	౨౫	లక	లక
	౨౦	యాదెయ్య	యాదెయ్య	౬౦	౨౬	లక	లక
౬౧	౩	అ, ౩, ౧౦౪	౧, ౩, ౧౦౪	౬౦	౨౭	లక	లక
	౧౬	టల్లు	టల్లు	౬౦	౨౮	లక	లక
	౨౧	తొడ	తొడ	౬౦	౨౯	లక	లక
౬౩	౨౫	చననా	చననా	౬౦	౩౦	లక	లక
౬౪	౧	చిన్నపి	చిన్నపి	౬౦	౩౧	లక	లక
	౨౧	లిగ్గ	లిగ్గ	౬౦	౩౨	లక	లక
౬౬	౪	త్రితి	త్రితి	౬౦	౩౩	లక	లక
	౫	౧, ౨, ౫౨	౨, ౨, ౫౨	౬౦	౩౪	లక	లక
	౧౪	సువత	సువత	౬౦	౩౫	లక	లక
	౨౪	త్యధి	త్యధి	౬౦	౩౬	లక	లక
౬౭	౨	పిడ	పిడ	౬౦	౩౭	లక	లక
	౨౧	జసిత్తు	జసిత్తు	౬౦	౩౮	లక	లక
	౨౨	సురా	సురా	౬౦	౩౯	లక	లక
౬౮	౧	గవడ	గవడ	౬౦	౪౦	లక	లక
		గవడ	గవడ	౬౦	౪౧	లక	లక
		గవడ	గవడ	౬౦	౪౨	లక	లక

పుట	పద్యము	శుద్ధ	పుట	పద్యము	శుద్ధ
౧౨	౧౨,౧౨	౧౨,౧౨	౧౨	సీత	సీత
	౨,౨,౧౩	౨,౨,౧౩		ఇత	ఈత
	౩ శృవాభ	శృవాభ	౨౩	సీత	సీత
	౪ హలాగిత్తు తరం		౨౪	ఇత	ఈత
	౨,౨,౨౪		౨౫	సీత	సీత
౧౩	౧౨,౨,౨౦	౨,౨,౨౦	౨౬	౨ దివ్య	ది
	౧౩ సదీ	సదీ	౧౦	౨ దివ్య	౨ దివ్య
	౧౪ ఈనా	ఇనా	౧౩	౩,౩,౧౦	౨,౩,౧౦
	౨౦ యత్తద్భవ	తద్భవం	౨౩	౩,౩,౧౦	౨,౩,౧౦
౧౪	౧౩ నా	నా	౨౩	౩,౩,౧౦	౨,౩,౧౦
	౧౪ జన్	జన్	౧౨	౧౨	౧౨
౧౫	౨ గా	గా	౨౦	౧౨	౧౨
	౨౦ దేనా	దేనా	౧౩	౨౩	౨౩
౧౬	౧౨ ఇల్	ఇల్	౧౫	౧౩	౧౩
౧౭	౨ ఇతి	ఇతి	౧౫	౧౩	౧౩
౧౮	౧౨ ౨-౨-౨౨	౨-౨-౨౨	౧౫	౧౩	౧౩
	౨౩ ౨-౨-౨౨	౨-౨-౨౨	౧౫	౧౩	౧౩
౧౯	౨ ౨,౩,౨౬	౨,౨,౨౬	౧౬	౨౩	౨౩
	౩ ౨,౩,౨౬	౨-౨,౨౬	౧౭	౨౩	౨౩
	౪ ౨,౩,౨౬	౨,౩,౨౬	౧౮	౨౩	౨౩
౨౦	౨ ౨,౩,౨౬	౨,౩,౨౬	౧౯	౨౩	౨౩
	౩ ౨,౩,౨౬	౨,౩,౨౬	౨౦	౨౩	౨౩
	౪ ౨,౩,౨౬	౨,౩,౨౬	౨౧	౨౩	౨౩
౨౧	౨ ౨,౩,౨౬	౨,౩,౨౬	౨౨	౨౩	౨౩
	౩ ౨,౩,౨౬	౨,౩,౨౬	౨౩	౨౩	౨౩
	౪ ౨,౩,౨౬	౨,౩,౨౬	౨౪	౨౩	౨౩
	౫ ౨,౩,౨౬	౨,౩,౨౬	౨౫	౨౩	౨౩
	౬ ౨,౩,౨౬	౨,౩,౨౬	౨౬	౨౩	౨౩
	౭ ౨,౩,౨౬	౨,౩,౨౬	౨౭	౨౩	౨౩
	౮ ౨,౩,౨౬	౨,౩,౨౬	౨౮	౨౩	౨౩
	౯ ౨,౩,౨౬	౨,౩,౨౬	౨౯	౨౩	౨౩
	౧౦ ౨,౩,౨౬	౨,౩,౨౬	౩౦	౨౩	౨౩
	౧౧ ౨,౩,౨౬	౨,౩,౨౬	౩౧	౨౩	౨౩
	౧౨ ౨,౩,౨౬	౨,౩,౨౬	౩౨	౨౩	౨౩
	౧౩ ౨,౩,౨౬	౨,౩,౨౬	౩౩	౨౩	౨౩
	౧౪ ౨,౩,౨౬	౨,౩,౨౬	౩౪	౨౩	౨౩
	౧౫ ౨,౩,౨౬	౨,౩,౨౬	౩౫	౨౩	౨౩
	౧౬ ౨,౩,౨౬	౨,౩,౨౬	౩౬	౨౩	౨౩
	౧౭ ౨,౩,౨౬	౨,౩,౨౬	౩౭	౨౩	౨౩
	౧౮ ౨,౩,౨౬	౨,౩,౨౬	౩౮	౨౩	౨౩
	౧౯ ౨,౩,౨౬	౨,౩,౨౬	౩౯	౨౩	౨౩
	౨౦ ౨,౩,౨౬	౨,౩,౨౬	౪౦	౨౩	౨౩
	౨౧ ౨,౩,౨౬	౨,౩,౨౬	౪౧	౨౩	౨౩
	౨౨ ౨,౩,౨౬	౨,౩,౨౬	౪౨	౨౩	౨౩
	౨౩ ౨,౩,౨౬	౨,౩,౨౬	౪౩	౨౩	౨౩
	౨౪ ౨,౩,౨౬	౨,౩,౨౬	౪౪	౨౩	౨౩
	౨౫ ౨,౩,౨౬	౨,౩,౨౬	౪౫	౨౩	౨౩
	౨౬ ౨,౩,౨౬	౨,౩,౨౬	౪౬	౨౩	౨౩
	౨౭ ౨,౩,౨౬	౨,౩,౨౬	౪౭	౨౩	౨౩
	౨౮ ౨,౩,౨౬	౨,౩,౨౬	౪౮	౨౩	౨౩
	౨౯ ౨,౩,౨౬	౨,౩,౨౬	౪౯	౨౩	౨౩
	౩౦ ౨,౩,౨౬	౨,౩,౨౬	౫౦	౨౩	౨౩

పుట	పజ్జి	అశుద్ధ	శుద్ధ	పుట	పజ్జి	అశుద్ధ	శుద్ధ
		రా	ర			రత్వత్	త్వత్
	౧౫	వంక్రా	వంకా	౧౧౭	౧౯	పుల్లం	పుల్లం
౧౧౦	౧	అ,ర,ర౫	అ,ర,ర౬	౧౧౯	౬	వెళ్ళ	వెళ్ళి
	౩	అ,ర,ర౩	అ,ర,ర౪	౧౨౦	౬	తలం	తలం
	౭	డోల్	డోట్	౧౨౫	౧౯	డరే	పరే
		అ,ర,ర౪	అ,ర,ర౫	౧౨౬	౧౧	హళయ	హల
	౮	త్వంలిత్యై	త్వంస్యై	౧౨౭	౧౨	హళయ	హల
	౧౩	అ,ర,౧౮	అ,ర,౧౯	౧౨౮	౨౪	ఉల్ల	ఉల్లి
	౧౬	అ,ర-ర౬	అ,ర-ర౭	౧౨౯	౫	ఉచ్చ	ఉచ్చ
	౨౦	అ,ర-౬౪	అ,ర-౬౫		౬	చల్లా	చల్లా
	౨౪	అ,ర,౭౧	అ,ర,౭౨		౯	ఉవి	ఉవి
౧౧౧	౧౨	త్యధి	త్యతా	౧౩౦	౨౪	సాత్	స్యాత్
	౧౪	కిమపి	కిమవి	౧౩౧	౫	స్సన్ని	అస్సన్ని
		తమపి	తమవి	౧౩౩	౧	నశపాం	
		నాపి	నావి		౬	అ,ర,౬౯	అ,ర,౭౦
౧౧౨	౧౦	దీత్య	దీషత్య		౮	అ,ర,౩౮	అ,ర,౩౯
౧౧౩	౮	డైత్తి	డైత్తి	౧౩౪	౧౩	అ,ర,౩౯	అ,ర,౪౦
౧౧౪	౧౬	డైచ్చుట	డైచ్చేట	౧౩౫	౨౦	అ,ర,౧౫	అ,ర,౧౬
	౧౮	ఎచ్చుతి	ఎచ్చేతి		౨౩	అ,ర,౧౯	అ,ర,౨౦
		చ్చుతిం	చ్చేతిం	౧౩౬	౮	త్యప్తి	త్యత్ప్తి
	౧౯	చ్చుతిం	చ్చేతిం			అ,ర-౧౬	అ-ర ౧౭
౧౧౫	౮	ఎక	ఎగ	౧౩౭	౧౯	అ,ర-౨౦	అ,ర,౨౧
		౧,౧,౧౬	అ,౧,౧౬	౧౩౮	౧౪	అ,ర-౨౧	అ-ర-౨౨
	౯	మిత్యా	ఇత్యా	౧౩౯	౧	అ,ర-౨౨	అ-ర-౨౩
	౧౩	హట్టా	హేట్టా		౫	ర-౨౪	ర-౨౫
	౧౪	౧,౧,౧౮	అ,౧,౧౮	౧౪౦	౧౫		ర,౨౬
౧౧౬	౨	మణితంత్రం	మణితంత్రం	౧౪౧	౧౯	భవతీత్యంత్రం	భవతీత్యంత్రం
		క్షేమణా				మో	

పుట పజ్జి	అశుద్ధ	శుద్ధ	పుట పజ్జి	అశుద్ధ	శుద్ధ
	౧౦౪, ౩౨	౪, ౩౩	౧౦౬, ౧౪	ద్రవ్యం	ద్రవ్యం
	౧౦౪, ౩౬	౪, ౩౬	౧౦౬, ౧౬	తిలక	తిలక
౧౦౩౮	౩౪, ౧౮	౪, ౧౮	౧౦౮, ౫	విసర	విసర
	౧౦౪, ౩౪	౪, ౩౫	౧౦౮, ౮	విస	విస
	౧౦౪, ౩౫	౪, ౩౬	౧౦౯, ౧౨	తస్య	తస్య
	౧౦౪, ౩౬	౪, ౩౭	౧౦౯, ౧౩	సల	సల
	౧౦౪, ౩౭	౪, ౩౮	౧౦౯, ౧౪	సల	సల
౧౦౩౯	౧౪, ౩౩	౪, ౩౪	౧౧౦, ౧౬	త్యాదౌ	త్యాదౌ
	౧౦౪, ౩౪	౪, ౩౫	౧౧౦, ౧౭	శక్తా	శక్తా
	౧౦౪, ౩౫	౪, ౩౬	౧౧౦, ౧౮	కొల్ల	కొల్ల
౧౦౪౦	౧౬, ౩౩	౪, ౩౬	౧౧౦, ౧౯	౩; ౧-౮౮	౩; ౧-౮౮
	౧౦౪, ౩౪	౪, ౩౭	౧౧౦, ౨౦	పరిసామగ్గత్యుత్తరం	పరిసామగ్గత్యుత్తరం
౧౦౪౧	౩౪, ౬౪	౪, ౬౫	౧౧౦, ౨౧	పత్తెసపత్తి	పత్తెసపత్తి
	౧౦౪, ౬౫	౪, ౬౬	౧౧౦, ౨౨	నహాగ్గ	నహాగ్గ
	౧౦౪, ౬౬	౪, ౬౭	౧౧౦, ౨౩	దంశదహోరితనన్యజః	దంశదహోరితనన్యజః
	౧౦౪, ౬౭	౪, ౬౮	౧౧౦, ౨౪	పస్య	పస్య
౧౦౪౨	౧౦, ౬౮	౪, ౬౯	౧౧౦, ౨౫	త్యజీ	త్యజీ
	౧౦౪, ౬౯	౪, ౭౦	౧౧౦, ౨౬	పురి	పురి
	౧౦౪, ౭౦	౪, ౭౧	౧౧౦, ౨౭	అహా	అహా
	౧౦౪, ౭౧	౪, ౭౨	౧౧౦, ౨౮	సేక	సేక
	౧౦౪, ౭౨	౪, ౭౩	౧౧౦, ౨౯	సేక	సేక
౧౦౪౩	౧౩, ౫౩	౪, ౫౪	౧౧౦, ౩౦	దృష్ట	దృష్ట
	౧౦౪, ౫౪	౪, ౫౫	౧౧౦, ౩౧	హిష్ట	హిష్ట
	౧౦౪, ౫౫	౪, ౫౬	౧౧౦, ౩౨	తస్మి	తస్మి
౧౦౪౪	౪, ౩౦	౪, ౩౧	౧౧౦, ౩౩	ధిష్ట	ధిష్ట
	౧౦౪, ౩౧	౪, ౩౨	౧౧౦, ౩౪	తస్మి	తస్మి
	౧౦౪, ౩౨	౪, ౩౩	౧౧౦, ౩౫	తస్మి	తస్మి

పుట	పజ్జీ	అశుద్ధ	శుద్ధ	పుట	పజ్జీ	అశుద్ధ	శుద్ధ
౧౭౫	౨౧	నాచేశావిద్యుత్తరంక				లకా	శకా
		నూత్				లమో	శమో
౧౭౬	౧౦	రొహ	రొహ			మలూ	మల్హ
౧౭౭	౨౨	లుల్వ	లుల్వ			కుల్హ	కుల్హ
౧౭౮	౪	విహ	విహ	౧౮౦	౧౬	చినాం	దీనాం
౧౮౦	౧౦	విలివి	విలివి	౧౮౪	౭	టీత్యుత్తరం	౩-౪ ౫-
౧౮౪	౪	పరిస్సం	పరిస్సం	౧౮౫	౩,౪,౭		౩,౪,౮
	౧౨	సౌర	శౌర	౧౮౬	౧౭	సామ	సామ
౧౮౬	౨	నాది	నాదా	౧౮౮	౧౦	౩,౪,౨౨	౩,౪ ౨౧
	౪	ఖిల	ఖియే	౨౦౦	౧	౩,౩,౫౩	౩,౩,౫౨
౧౮౩	౧౩	గిష్టే	గిష్టే	౨౦౩	౫	౩,౪,౩౮	౩,౪ ౪౮
	౨౦	హరే	హరే		౭	౩,౩,౪౬	౩,౪,౪౬
	౨౪	సుష్టు	శుష్టు		౨౧	కిమే	శేమ
౧౮౮	౧౩	౩-౮-౩౦	౩,౨,౩౦		౨౩	౩,౪,౧౨	౩,౩,౧౧
	౨౩	కళ	కల	౨౦౪	౧	డెత్తు	డెత్తు
	౨౪	మళ	మల		౭	జత్తు	జెత్తు
		కుళ	కులె	౨౦౬	౨౦	౩,౩,౧౧	౩,౩,౧౨
		లూలః	లూళః	౨౦౭	౨౪	హోనెగితివజ్జుకం	
	౨౫	శకా	లకా				

అత్రకించత్ప్రదశ్యతే — ప్రాకృతశబ్దలెఖనై తత్తద్వణా
ద్విశ్వబాధనాథం తత్తద్వణాపూర్వపాశ్చే చిందున్యాసః తత్త
ద్వణోత్తరముచ్చార్యమాణబిందోస్తత్తద్వణశిరోభాగేన్యాసఇతి
ప్రాచీనపద్ధతిరస్తి । ఎవం లెఖనై లెఖకస్యపతితుశ్చక్లేశః పరంజాయతే
ఖలంవాప్రమాణం వానకించిదుపలభ్యతే । పరింతశ్రీమద్వాల్మీకి మ
హాషికప్రణీత ప్రాకృతవ్యాకరణసూత్ర విరుద్ధయం । తథాహి -
తత్తద్వగ్యంనువణాద్విత్వేపూర్వస్య యుగ్వణాన్యస్థానైతత్తత్సూ
ర్వసణాఅదేశస్సాన్యదిత్యధాకేన పూర్వముపరివగ్యన్యయుజః ఇతి
సూత్రేణముఖ్యమిత్యాదౌయలోపే ఖద్విత్వేఖకారద్వయప్రాప్తౌ ప్ర
థమఖకారస్థానై తత్పూర్వః కకారః లఘుమిత్యాదౌ రెఫయకార
లోపే ఘకారద్విత్వే ఘద్వయప్రాప్తౌపూర్వఘకారస్థానై తదన్యవ
హితపూర్వోగకారశ్చ విసూతః । అతోముక్ఖమిత్యాదౌకకారఖకార
సంయోగః అగ్గమిత్యాదౌ గకార ఘకారసంయోగశ్చ ప్రతీయతే॥
తదైవోచ్చార్యతేచ ॥—॥ అతేవప్రాకృతసూత్రకృతాశ్రీకాత్యా
యన మహాషికాపి ద్విత్వప్రకరణపరితేన వగేయుజః పూర్వమితి
సూత్రేణాయంక్రమః ప్రాదశిక ॥—॥ కించ సంస్కృతశబ్దవృత్తా
దక సూత్రకృతా శ్రీహరినిమహాషికాపి తత్తద్వగ్యయోః స్వీతి
యవణాయోర్ధ్వేపూర్వస్య ఖరిచెతిచర్వైన తత్తత్పూర్వస్య కకా
రాదః చతుర్థవణాయోర్ధ్వేపూర్వస్య యులాంజశ్చ యశీతిజత్వై
న తత్తత్పూర్వస్య గకారాదేశ్చ విధానాత్సంస్కృతశబ్దైషు సర్వత్ర
తదైవలిఖ్యతే పత్యతేచ । ఏవమనెకప్రమాణసత్వేపి సంస్కృతలెఖ
నక్రమం విహాయ తత్తద్వణాద్విత్వ బాధనాథం తత్తత్పూర్వపా
శ్చే చిందులెఖనం వణోత్తరం లేఖనీయ బిందోశ్శిరోభాగేలెఖన
జ్ఞాఫలమప్రమాణంచ । కిన్తు కేవలం లేఖకపతిత్పక్లేశమాత్ర కార
ణమితిమత్వాతత్క్రమం విహాయ ప్రాకృతశబ్దైషు సర్వత్ర సంస్కృ
తవదేవలెఖనంకృత్వ । అత్రగుణదోషావిమృశ్య ప్రమాణంచాన్వి
వ్యదోషజ్ఞైర్మహత్తత్తత్తద్భాదనీయమిత్యభ్యర్థ్యతే ॥ *****

శ్రీహయగ్రీవాయనమః

శ్రీమద్వాల్మీకిమహర్షిప్రణీత ప్రాకృత సూత్రత్రయగణిత
వాతేకాదిపారమ్భః

యేనశ్రీరామచరితముఖిగవ్యపరషితః । శ్రీమద్రామాయణం
ప్రాకృతం తస్మై వాల్మీకియేనమః॥౧॥ యేననిర్మలితాగావష్టభాషాకృత
యోగ్యతాత్ । విమలైస్సూత్రకతకైస్తస్మై వాల్మీకియేనమః॥౨॥ సాన్వ
స్తస్యకావ్యేనగిరాంపవణ్ణాంసూత్రైర్మరాణాంకలుషంప్రపత్త్యా । ప
రాకరొద్యః ప్రథమంకవీనాం వాల్మీకిమేనం మునిమానతాప్తి ॥౩॥ ఓం
నమశ్శ్రీవాల్మీకివరరుచిప్రభృతిభ్యఃప్రాకృతభాషా సంప్రదాయప్ర
వతఃకేభ్యోమహద్భ్యోమునిభ్యాగురుభ్యః ॥ హరిఃఓం ॥

౧	సిద్ధిలాకాచ్చ	౧౬	సాను నాసికొచ్చారంజిత
౨	అనుక్తమన్యశబ్దాను శాస నవత్	౧౭	బహుళం
౩	సంక్షాప్తత్యాహారము యీవా	౧౮	దిశశామిధస్య
౪	సుస్పృధిరంత్యహలా	౧౯	సంధిస్తవదే
౫	హోహ్రస్వః	౨౦	నయః ॥—౧—॥
౬	దిదీఘః	౨౧	ఎజః
౭	శపసాశ్యః	౨౨	శేషేచ్యవః
౮	సస్సమాసః	౨౩	చక్ర వాక శాతవాహన
౯	ఆదీఘః	౨౪	యోస్సంధిర్వాచ్యః
౧౦	గొణవరః	౨౫	సుపురుషకుమ్భకార ద్వితీ
౧౧	ద్వితీయఃపుః	౨౬	యాదీనాంవావచనమ్
౧౨	సంయుక్తస్తునిః	౨౭	తిజః
౧౩	తువికల్పే	౨౮	లాపః
౧౪	ప్రాయోలితినవికల్పః	౨౯	అన్యహలోశ్రమదీ
౧౫	శితిదీఘః	౩౦	నిమకరివా
		౩౧	అంతరిచహచి

కా	అంతరక్షపరౌడాత్వం వా		నాగైమనస్విన్యాం పృతి
	చ్యవ		శృతి మనస్విలంయాంపా
౨౮	శిశ్నుజ్జపునరితు		శావ్ణివయస్యపిమనస్వి
వా	పునరిశిగ్వాచ్యః		నిద్వితియతస్త్యతీయాత్తు
౨౯	అవిద్యుఃప్రియామల్		స్యాదుపర్యతీముక్తియోః॥
౩౦	రౌరా	౪౩	క్వాసుపొస్తుసణాత్
౩౧	హఃత్సుతక్-కుభి	౪౪	లుక్తాంసాదౌ
౩౨	ధనుషివా	౪౫	మాంసాదిస్తుతదానీం కథ
౩౩	సశాశిషి		మేనంకిరౌమి నూనమి
౩౪	సఆయురప్సరసాః		దానీం । కాంస్యంమాంస
౩౫	దిక్పాప్రృషి		లసంముఖపాంసుల పాంస
౩౬	శరదామత్		వజ్రః కీరతౌహిగణాయం
౩౭	తునక్తిణభవంతజమ్బుణ మహంతాః	౪౫	సంస్కృతసంసార్-రె
		౪౬	డైతుకింశుకే
౩౮	యత్తత్సమ్యగిష్టవృద్ధ	౪౭	వగ్యైకాంత్యః
	కౌమల్	౪౮	వింశతిమాత్యాశ్లోపల్
౩౯	మోదివా	వా	గంష్ట్రాయాంవాచ్యః । సిం
౪౦	బిందుల్ ॥—౨—॥		హేవావచనం । వింశతే
౪౧	హలిజఞ్జనానాం		(స్త్రీ)యామేవేతివాచ్యం ॥
౪౨	స్వరెభ్యాసక్రాచౌ	౪౯	స్మమదామశిరౌనభౌ నరి
వా	గృప్తిమార్జార మనశ్శిలా	వా	చర్మశర్మసుమనస్సదౌవయ
	నాంవావచనం		సాం నేతివాచ్యం । ధనుష
౪౩	వక్రకుట్టలబుధాస్తి పు		స్తుహేసతి నేతివాచ్యం । స
	చ్ఛకకోటవృద్ధి కాః । గు		సత్యసతిచాప్సరసా నేతివా
	చ్ఛదశకనమూర్ధానఃప		చ్యం
	శ్వశుశ్రిశ్శగృప్తయః	౫౦	శరత్ప్రవృత్
	స్పృశకనశ్శశుగ్రమాజాక	౫౧	అత్యధికకులాద్యావా
	రాఃపృథమాద్భిందు శాలి	౫౨	విద్యుచ్ఛందౌ భాజనమా
	నః । ఛందఃసూతౌదేవ		హత్త్యందుఃఖవచనకులం

౫౨ స్త్రీబెగుణగాః
 గణ గుణదేవమండలాగాః ఖ
 శ్లోమిమశ్చకరరుహోవృ
 త్సః
 ౫౩ స్త్రీయామిహుంజలిగాః
 వా పృథ్వాదిత్యదేశేయనిచా
 స్త్రాత్రేణగ్రహణంవక్తవ్యం
 శ్వాదేశస్యవాపుంస్త్యం
 వాచ్యం
 గణ కుక్షిచలీనిధిరశ్చప్రశ్నాక్షి
 గ్రంధీచార్యవిధిపృథ్వాం
 జ్యోతిషిపుస్తసస్యకృతేత్స
 మ్యైవసంగ్రహణం॥౩॥ సి
 ధ్ధిరేజోహలిత్రయోదశః॥
 ఇతిప్రాకృతవ్యాకరణే ప్ర
 ధమస్యాధ్యాయస్య ప్రధ
 మఃపాదః * * * * *
 నిర్వహితోత్పరిమాల్యస్థా
 ర్వా
 ఆదేః
 లుగవ్యయత్యదాద్యాత్తర
 చః
 చాలాబ్ధరణ్యే
 అపేవదాల్
 ఇతేః
 తోచః
 శౌర్లుప్తయవరశోదిః
 జిహ్వయావలోపేదీర్హ
 వాచ్యః

౯ హేదక్షిణస్య
 ౧౦ తుసహృద్ధ్యాదా
 గణ ప్రతిసిద్ధిసద్భుతమనస్వినః
 ప్రసుప్తప్రవాసిచతురస్తాః
 అభిజాత్యస్పృశాప్రవనన
 ప్రసిద్ధిప్రరోహపరకీయాః
 ప్రతిపత్ప్రకృతప్రకటాస్స
 హప్రతిస్పృశానాసమ్మ
 ధ్యైదిః
 ౧౧ స్వప్నాగావిత్
 గణ వేతనకృపణ మృచంగోత్త
 మదత్తేషద్యభీక మరిచా
 శ్చ । న్యజనమితిస్వప్నాది
 ర్నైతనదత్తావికల్పేత్సా ॥
 వేతనఇతితారితివేతనవిక
 ల్పాద్యవేదిత్వం । దత్తేణ
 త్వేనత్వేవాంగారేలత్వే
 వజాహులకం
 ౧౨ పక్వాంగారలలాటేతు
 ౧౩ సప్తపణేఃఫోః
 ౧౪ మధ్యమకతమేచ
 ౧౫ హరేత్స
 ౧౬ ఉల్ఘ్ననిగవయవివచినః
 ౧౭ జ్ఞోగోభిజ్ఞాదా
 వా అభిజ్ఞాదోఽకారస్యలోపా
 వాచ్యః
 గణ ఆగమనర్వాత్తైంగితదేవా
 భిమనకృతాజ్ఞాంతాః
 ౧౮ స్నానకసాస్నే

	తశిరీషకాః । గృహీతజీవ	౬౫	హశ్చాతుకతూహలే
	దవసీదద్వితియ తృతీయ	౬౬	స్తా
	క ॥ । స్త్రోతం దగభీరాది	౬౭	సూక్ష్మద్వితః
	రానీతెదిరిపిస్త్రీయాం ॥	౬౮	అల్పకూలె
౫౩	వాపానీయగే	౬౯	ఈమహ్వాప్యథే
౫౪	జీవత్యభీకపానీయోవసీతె	౭౦	ఉల్గ్రంహాయతి హనూ
	షతగ్రిషకాః । పానీయా		మద్వాతూలె
	దావేవశేచి చ్చిరీషం కథ	౭౧	వామధూకే
	యంతిహి	౭౨	ఇదేన్నూపురె
౫౪	ఉల్లేణే	౭౩	ఓల్పూణానూన మూల్య
౫౫	తీర్థేహ్యూల్		తూణీరకూపకరగుళూచీ
౫౬	విహీనహీనేహ		కూశ్మాండితాంబూలీషా
౫౭	ఎల్లీడనీడకీదృశ పీయూష	వా	స్థాణాతూణయోస్తు వెతి
	విభీతకదృశాపీడె		వాచ్యమ్
వా	పీడనీడయోర్వావచనమ్	౭౪	ఋతౌత్
౫౮	త్వదుతడపరిగురుకె	౭౫	అద్వామృదుత్వ మృదుక
౫౯	ముకేళాదా		కృశాసు
౫౯	ముకుళం ముకురం ముకుటం	౭౬	ఇల్గ్రపగే
	యధిష్ఠిరస్సోకుమార్యజ్ఞు	౫౯	కృపసృపకృపణ్డికృశాః
	అగురుగుళూచీగుర్వోవి		కృశాసుశృంగారవృద్ధికవి
	ద్రుతతత్వంతు బాహుల		గృధ్రాః । భృంగారమృ
	కిమ్		గన్యగాలా వృశిక దృష్టి
౬౦	రోఘ్రీకుటీ పురుషయోరి		స్పృహోహృదయతృప్తాః॥
	త్ ॥—౩—॥		ధృష్టోశ్శ్రోక్షసమృద్ధి వ్యా
౬౧	క్షుతక్షుత		హృల్లభృంగక్షికృతికృషి
౬౨	దోదోనుత్సాహోత్సన్నడో		కాః । కృసరకృపాణనితృ
	చ్ఛసి		ష్టాఃపృథ్వీభృగుకృచ్ఛగ్రిధృ
౬౩	దురోరలుకిశు		తకృపాకృత్యాః । ఘృస్మ
౬౪	సుభగమునలె		ణసకృత్సృష్టానిచబృసీఘ్న

	జాబృంహితానిగృష్టిశపి		వృష్టే
	భృశహృతభృతకపితృ	౫౫	తుబృహస్పతౌ
	ఘృవృతిశ్చ పృతిశ్చ గృ	౫౬	ఉమాదొల్లపే
	ఘృశ్చ । తృషితం వృత్తం	౫౭	వృంతఇదేజ్
	సృష్టిర్మృతస్యేత్ర సవదర్శ	౫౮	రిరాదృతే
	కవ్యైవ	౫౯	దృమైరిప్తా
౭౭	శృంగమృగాంకమృత్యుదృ	౬౦	కెవలస్యరిః
	ప్రమసృజేషువా	౬౧	దృశ్యకన్యేసి
౭౮	వృష్టేఽనుత్తరపదే	౬౨	ఋతుఋణఋణఋషిఋణ
౭౯	ఉద్వృషభేవుః		షభేవా
౮౦	బృందారకనివృత్తయోః । ర	౬౩	శ్శప్తఇలిః
౮౧	ఋతుగే	౬౪	చపటకెసరకెవరమైన్యవే
౮౨	ఋతుబృందావన ఋషభ		దవాస్యేచస్త్విత్
	భాత్రిక బృంద ప్రవృష్ట	వా	ఎదోతొఃకన్వచిత్స్వరూపే
	ఋణవృద్ధాః । వృద్ధివీమృ		ణహాస్యోవాచ్యః
	జాళనివృతాఃప్రావృడ్వృ	౬౫	సైంధవశనైశ్చరే
	త్తాంతసంవృతస్పృష్టాః । ని	౬౬	త్వత్పరొరుహమనోహరప్ర
	ర్వృతినిర్వృతపితృకాసుం		కొస్తాతోద్యాన్యోన్యైవశ్చ
	భృతవివృత ప్రవృత్తనిర్వృ		క్తాః
	త్తాః । వృద్ధినివృత్తీప్రభృ	౬౭	కాక్షేయకఉత్
	తినివృత్తజామాతృకా ప	౬౮	శౌండగ
	రావృత్తః । నిభృతప్రాభృ	౬౯	శౌద్ధోదనిమాంజాయన
	తపరభృతభృతిభృతఋణ		దోవారికశౌండసౌందర్యం
	మాతృకాపరామృతాః		సౌషణికపౌలామీసౌగం
౮౩	గౌణాంశ్యస్య		ధ్యానీతశౌండాదిః
వా	భతృకదారికా దాచిత్వం	౬౯	గన్యఉదాఇత్
	వాచ్యమ్	౧౦౦	ఉస్తేనెనా॥—౫—॥
౮౩	ఇమన్తాతుః	౧౦౦	సౌచ్ఛాన్యసే
౮౪	వృష్టికృద్భజ్జుదంగనప్రక	౧౦౧	వివచక్షే

౧౦౩ అభిక్షువైరాదౌ
 గణ వైరంవైశంనాయన వైశిక
 వైశ్రీవణచైత్రవైలాసాః
 వైతాళికకైరవదైవానీత్యై
 తక్షువైరాది
 ౧౦౪ వైత్యాదౌ
 గణ దైత్యోదైన్యం దేవతకైతవ
 వైదభవవైదహః । విశ్వ
 ర్యంవైజననాభేగవైహారి
 కౌచవైదశః । వైశ్వానర
 వైశాఖాస్విరంవైశాలవై
 త్యైవ
 ౧౦౫ నావ్యావః
 ౧౦౬ గౌరవఆత్
 ౧౦౭ పౌరగెచాఉత్
 గణ పౌరస్సౌరమాళిః కౌరవ
 గౌడాచకౌలశ్చ । కౌలన
 పౌరుషకౌత్యైకాశ్చ సౌ
 ధశ్చమానంచ
 ౧౦౮ ఉచ్చైర్నిచైస్థారయః
 ౧౦౯ ఈధైర్యై
 ౧౧౦ వాపుయాయాద్యాః ॥౬॥
 గణ ఉన్నతపిశాచయోఃపు
 యాయీ॥౧॥ ఊంబుదియ
 మానందితే ॥ ౨॥ తుంబు
 రౌదొంబురో ॥ ౩ ॥ మా
 హివాయోమాఘవాతే
 ॥౪॥శతకౌటౌసఇకౌడి॥౫॥
 మాఞ్చందౌమాక౦డే॥ ౬॥

ఓంమరొడండురొ॥౭॥అభి
 ఆఆభ్యాం ॥౮॥తజసోన్లీత్య
 ణశూన్య ॥౯॥ అరిష్టదైత్య
 కాకేషురిట్టా ॥౧౦॥ దు
 తెమరియం ॥౧౧॥ కిరొ కి
 రొ ॥౧౨॥ వామలూరొవా
 మలూరొ ॥౧౩॥ విసావృ
 వమూషికయోః ॥ ౧౪ ॥
 వందంబుండె ॥౧౫॥ హే
 రింబొ హేరంబె ॥౧౬॥చి
 క్కంస్తాకె ॥౧౭॥ చలణా
 ఓహోచరణాయుధే ॥౧౮॥
 ఉన్నతాదుశ్శీలయో ర్వయ
 నీయా ॥౧౯॥ మహాలయవ
 తైమహాలవక్షో ॥౨౦॥వం
 చరీకేచచ్చరిట ॥౨౧॥ ని
 ర్వుత్త్యార్యాయాం త్వేది
 తఃక్షుతఈదృతుగెసా
 చ్చాప్స సదశ ॥*॥ఇతిప్ర
 ధమస్యభాగ్యయస్య ద్వితి
 యఃపాదః ॥*॥*॥*॥*॥*॥*॥
 ౧ ఎత్సాన్యులాత్రయోదశగె
 చః
 గణ అయస్కారోవిచకిలస్త్రు
 యస్త్ర్యింశత్రయోదశ ।
 స్థవిరశ్చత్రయోజింశతిస్త్రు
 యోదశగౌగణః
 ౨ కదలైతు
 ౩ కణికారెభోః

౪	నవమాలికా బదగనవఫలి కాపూగఫలపూతరటల్	౧౬	పున్నాగభాగినీ చంద్రికా సుమః
౫	తుమయూర చతుర్థ చతు ద్వార చతుశ్శశ చతుర్థ ణమయూఖిలూఖిల సుకు మారోదూఖిలలవణకుతూ హలే	౧౭	శీకరేతుహభా
౬	నివణ్ణఉమః	౧౮	డోత్వైసుభగదుభకగెవః
౭	అస్తారఖారచః	౧౯	నికషస్పటిక చికురేహః
౮	ప్రాయోలుక్కు-గ చజతదవ యహం	౨౦	ఖఘధధభామ్ ॥—౧—
౯	సనూనెంతర్వర్తివిభక్తి నిమత్తకంపనత్వంవేతి వా చ్యం॥౧॥ పిశౌచ్యాంచస్య జత్వంవాచ్యం॥౨॥ చిహ్న దావాదెరపీతివాచ్యమ్॥౩॥	౨౧	ధఃపృథకితు
౧౦	నాత్వః	౨౨	చోఃఖిచితపిశౌచయోస్స ల్లా
౧౧	యశ్రుతిరః	౨౩	ఝాజటిలే
౧౨	కాముకయమునా చాముం డాతిముక్తకైమోజ్ఞుక్	౨౪	టాబుడిశాదాలః
౧౩	ఖోపుష్పకుబ్జకర్పరకిలెకొః	౨౫	బడిశగుడనడచ పెటాపీడా వాటిచ నెణుశ్చ దాడిమ ఇహపాటయతిణిజంత వి వప్రగృహ్యతేనాన్యః
౧౪	భాగశృంఖలకిరాతే లకచాః	౨౬	స్ఫటికే
౧౫	వైకాదోగః	౨౭	రలంకొడె
౧౬	ఏకాకర్షాసుగాలూకా కా రొద్యోతకరాముకాః॥ప్రా వకోధోతీధకర ఏకాదిగ ణిఇవ్యతే	౨౮	ధఃకైటభశకటసటె
౧౭	ఖోఃకందుక మరకతమదక లే	౨౯	రః
		౩౦	పితరేహస్తురశ్చధః
		౩౧	లల్లానుడుగె
		౩౨	ఉడుగొడనిబిడనాడిపీడితనీ డాఇహోద్వాదిః
		౩౩	టాడః
		౩౪	అటతెర్నైతివాచ్యమ్
		౩౫	వేతనఇతితోః
		౩౬	ప్రతిగెంతప్రతీపగ
		౩౭	ప్రతిపన్నఃప్రతిభాసఃప్రతి హఃప్రతినివృత్తకర్తృకే

	ప్రతిపత్పతి మాప్రభృతి		శ్యయంహిగణః
	స్సహ ప్రతిస్పర్థివాప్ర	౪౩	అద్రుమేకదర్శ్యామ్
	తిఃకాతిః । ప్రతిశున్వృత	౪౪	కదర్థిశేఖోర్వః
	కంఛైవ భిదివాణాహరితి	౪౫	వీలేలెవా
	కీ । పశాకాప్రాభృశఃపిభీ	౪౬	దాదపి
	తికావ్యాప్యశిష్యమీ । ప్ర	౪౭	ఘోపృథివ్యాపథనిశీథే
	త్యానయస్సపిజ్ఞేయాఃప్ర	౪౮	ప్రధమశిథిలమేథిశిథిరనిజ
	తిపాదిరథావ్యతి ॥ ప్రతిప		ధేమ
	భృప్రసిష్ఠానం ప్రతిజ్ఞాన	౪౯	అధికనారుదితే
	భృనంప్రతి । ప్రతిష్ఠాచ	౫౦	నావానిముక్తకే
	ప్రతిసమయంప్రతిష్ఠాచ	౫౧	గర్భితే
	కీతికాతిః	౫౨	నః
౩౪	దంశిదహాః	౫౩	ఆదేస్తు
౩౫	దమ్భదరదర్భగదకభదప్త	౫౪	నాపితేహః
	దశఃదద్దదాహదోహచదో	౫౫	పానః
	థానణ్ణకదనెతు	వా	పత్వపత్వయోశ్శుశినుభా
౩౬	తుచ్చేచచ్చ		ద్వ్యనస్థా
౩౭	టల్లసరన్వంత తూబరత	౫౬	ఘోహటిసరిఘపరిఖా పరు
	గరే		షపనసపారిభద్రేషు
౩౮	హఃకాతరకకుదవితస్తిమా	౫౭	నీపాపీదేమోహ
	తులుంగేషు	౫౮	రల్పపర్థా
౩౯	తువనతిభరతే	౫౯	ప్రథూలేహః
౪౦	లఃవనిశిశశశ్చకదమ్బే	౬౦	ఘన్యభవశావా॥—౩—॥
౪౧	దోవాదప్రదిపశాతివాహ	వా	రేఫేభవవవాచ్యః । ముక్తా
	నాతస్యామ్		ఖలానౌ హపవవాచ్యః
౪౨	రలోనప్తత్యాదా	౬౧	బావః
౪౩	నప్తత్యాదిన్నప్తతి నప్తనై	౬౨	జ్వయాకబధే
	కాదశత్రయోదశచ । ద్వా	౬౩	విసిన్యామ్మః
	దశపంచదశాష్టాదశగద్గద	౬౪	వాభన్యకైటభే

౬౫ త్వభిషన్యోమః
 ౬౬ వన్తుభే
 ౬౭ తుడోవిషమే
 ౬౮ యోజితో యాసీయోత్ర
 రియ కృత్యేషు
 ౬౯ ఇన్తయతి
 ౭౦ భాయాయాః హోకాన్తా
 ౭౧ యప్త్యాంలల్
 ౭౨ కతివయోవహశౌ
 ౭౩ అథాపరేతాయుష్షది
 ౭౪ ఆదేశః
 ౭౫ భౌబృహస్పతౌతుబహోః
 ౭౬ తోడాపర్యాణే
 ౭౭ లాజతరవతరనిష్ఠురే
 ౭౮ హరిద్రాదౌ
 ౭౯ హరిద్రాంగారవరణసుకు
 మారయుధిష్ఠిరాః । స
 త్కారముఖరౌరుగ్ః కరు
 నోవరుణస్తథా । పరిఖా
 సంవత్సరమత్సరపరశుకిరా
 భశిధిరదారిద్యం । కాత
 తపరిఘదరిద్రాపద్వారాఃగ
 రుడపారిశ్చదగ్రించ । దరి
 ద్రాతిశ్చత్రపాదాథా ఏ
 వచరణోగణై వత్యతే ధకి
 రాతస్తుచత్వసంయోగ ఏవ
 హి
 ౮౦ కిరీపెరెడః
 ౮౧ భోజితరవీరెణి॥—౪—॥

౮౧ లాలలాటేచ
 ౮౨ లోహాలలాంగలలాంగూతే
 వా
 ౮౩ స్థూలేరలూతకృత్
 ౮౪ బొమశ్శబరే
 ౮౫ నీవీస్వపైవా
 ౮౬ హస్యఘోబిందోః
 ౮౭ శోన్మల్
 ౮౮ ప్రత్యూచదివనదశపాషా
 ణైతుహః
 ౮౯ స్నుషాయాంఘ్రిఃపాః
 ౯౦ ఛల్లట్చమీసుధాశాబసప్తవ
 శౌక
 ౯౧ సిరాయాంవా
 ౯౨ లుక్వాదపీతపాదపతనదు
 గాదెవ్యుదంబరేచాంత
 డః
 ౯౩ వ్యాకరణస్రాకారాగతేక
 గ్ః
 ౯౪ ఎవమేవ దేవకులస్రావార
 కయావజ్జీనితావటావరణ
 మానతానతివః
 ౯౫ జ్యోడకనుజవధరాజకుల
 భోజనకాలాయసకిసలయ
 హృదయేషు
 ౯౬ అవతౌఘరొగృహస్య
 ౯౭ స్త్రీభగినీమహి తృవనితా
 నామిట్టేబహిణీమాయావిల
 యాః

౯౮ ఉభయా ధనా రవహహే
 ట్టా
 ౯౯ హలినశ్చతి పూర్వ వైడూ
 ర్యాణాం మణిలదిహి పురి
 మవేరులుయః
 ౧౦౦ స్తరకటావ్రీసరకారౌ॥౫॥
 ౧౦౧ బాసాంబాహారౌహిసః
 ౧౦౨ కూరొగౌణృపతః
 ౧౦౩ ఎన్న్యంవేత్తాహేఇదానీమః
 ౧౦౪ తిక్యకృదాతి శుక్తేస్తీ రిద్ధి
 సాయుకరసిప్పి
 ౧౦౫ గౌణాద్యైః
 ౧౦౬ గవిగోణా ॥౧॥ తల్లతల్లడ
 తలానితత్పై ॥౨॥ ధిరత్తుని
 గస్తీవ్రత్యైర్థే ॥౩॥ గోలా
 గౌడెగౌదావర్యామ్ ॥౪॥
 ఓసాయణమహీశానె ॥౫॥
 ఆపాశనఇతికెచిత్ । వణ
 శువనరాజౌ ॥౬॥ పంగుర
 బంప్రావరణే ॥౭॥ ఓసిరణ
 గోసాపుశ్చజనప్రత్యూ
 షయోః ॥౮॥ ధౌనశేవభౌ
 కార్స్తాకే ॥౯॥ ఆయవిరు
 ఆనవిర్బుధ్యయోః ॥౧౦॥ప
 తైవాయవేలహ్వాపాథే
 యవిడంబనయోః ॥౧౧॥
 బాలబుద్బుధకరీరేషు బా
 యబులుబులకరీల్లాః ॥౧౨॥
 ధోయావౌగ్ధశయాయా

కయ్యగ్ధన్యాసు ॥౧౩॥
 ద్వహేణివహణం ॥౧౪॥
 భిచ్చిగిగిత్విర్థే ॥౧౫॥ వృ॥
 తావాడీ ॥౧౬॥ గహిల్లా
 గ్రహితే ॥౧౭॥ గౌసమూ
 హేగౌణికౌ ॥౧౮॥ అ
 యుజరేనశు అదిర యువ
 త్యా ॥౧౯॥ యుద్ధశృభి
 సారికాయామ్ ॥౨౦॥ అణ
 రహనానవధాన్వం ॥౨౧॥అ
 సురేలమయో ॥౨౨॥ వణ్ణ
 పణ్ణాపంచపంచాశతి ॥౨౩॥
 తేపణ్ణాత్రిపంచాశతి ॥౨౪॥
 పణ్ణాపంచాశతి ॥౨౫॥ గా
 మహణఘుసిమేగ్రామస్థా
 నఘుస్యణయోః ॥౨౬॥ ధ
 టాయాంఛట్టా ॥౨౭॥ పా
 ఉరణవణ్ణైస్తావరణబలీవ
 దయోః ॥౨౮॥ హిజ్జా
 హృస్థానె ॥౨౯॥ త్రిదత్వా
 రింశతితేయాభిసా ॥౩౦॥ఆ
 సంఘదాసిణ్యావాస్థాజ్యో
 త్స్నయోః ॥౩౧॥ లకుర
 ధౌలగుడె ॥౩౨॥ ఛణౌస్తై
 నె ॥౩౩॥ కక్తడకక్తరౌకరగ
 తే ॥౩౪॥ అలాబూకశత్ర
 యోఃకలబూకే తై ॥౩౫॥ని
 లయేణవియని హేలణై ॥౩౬॥
 ణికర ధణిర సౌనిశ్చయ

స్వసంశయోః ॥ ౩౭ ॥ వి
హుండుతితిష్ఠం సౌ విధుం
తుదనిస్త్రీంశయోః ॥ ౩౮ ॥
వహాయకొల్లీ రెచిత్త కురు
విండుయోః ॥ ౩౯ ॥ ఔష్ణ, భే
లే ॥ ౪౦ ॥ పిడుసగ్గపు, డౌపు
త్సగ్గవిటయోః ॥ ౪౧ ॥ పం
ఘయణ, ఘాటకౌసం హని
నగాయనయోః ॥ ౪౨ ॥ మ
తుగ్గణకకుదజంబాలెఘ
డెంకుణకడదసేవాలాః ౪౩
అధకగ్గ ఖుడ్డలవడ్డిలరాఅ
కాండయుల్లకచ్చహత్త రె
ము ॥ ౪౪ ॥ ఆన నెలఁబయం
॥ ౪౫ ॥ సంగోల్ల సాహరీసిప్పి
తలారాస్సగఘా తశాల్పలీ
సూదీతలవ రెము ॥ ౪౬ ॥ అ
వాపంబాయాం ॥ ౪౭ ॥ ప
మీహీ మోరజచ్చదాః పా
ణిభీమారస్వ చ్చండెము ॥
౪౮ ॥ దినముఖకుడకశేవక
త్రసం స్తరెఘయదిన కు
డ్డసేనకగ్గపథరాః ॥ ౪౯ ॥ వి
ద్ధిగివిషకడప్పకూ సభా వి
స్థాంవీచీకలాపమగ్గురెము॥
వీలీవిధ్యాం ॥ ౫౦ ॥ చ్చిల్లడం
లిలడెఘరాళ్ళిద్రీ దామ్మి
కదర్దురెము ॥ ౫౧ ॥ గణ్డస్థలే
గల్లో ॥ ౫౨ ॥ పాడిసిద్ధిపడి

సిద్ధీవ్ర శిస్వ భాకాయామ్
౫౩॥ పంజరమంజరామా
జాకాలే ॥ ౫౪ ॥ గృ, డ్రె, గ
శూరో ॥ ౫౫ ॥ డేయయ జ
మాన్యజౌ ॥ ౫౬ ॥ అరణిత
ణెసిసాశక్తియా న్నరణి
త్యుగరాశికారికాసు ॥ ౫౭
దుఃఖవతుష్పధక రాభైఘ
దుగ్గచడకగ్గలేరాః ॥ ౫౮ ॥
ఎత్తస్యిలాథగ్గ పృథకిదో
హదముక్తాఫలణా లలాటె
బాహింబాహిరౌపంజ ॥
॥ ౫౯ ॥ ఇతి ప్రథమస్యాధ్యాయస్య తృతీయః పాదః ॥ ౬॥

౧	స్తాః
౨	వారక్తగః
౩	శులెగ్గః
౪	కశ్యక్తముక్తగక్త మృదుత్వ
రుగ్గెఘ
౫	త్యేడకగ్గళ
౬	త్యేడకస్సొటక స్తద్వత్సే
టకశ్చెగ్గుసూహ్యతామ్
౭	దుగ్గసోగ్గ రామ్మి
౮	చుశ్చయర్వత్యే
౯	తుః
౧౦	స్థాణావహరే
౧౧	సూండతిత్తుశుష్కేతుభాః
౧౨	స్తమ్మి
౧౩	హోలన్యంబ

౧౩ స్త్రావనవత్తులైదతురః
 ౧౪ ప్తః
 ౧౫ విహస్సువాస్త్వనాభే-
 ౧౬ చఃస్త్వచత్వరే
 ౧౭ త్యైఃచైత్యై
 ౧౮ శ్వైరస్త్వైశ్చకేశ్వర్యా
 ౧౯ ఉత్సంఘ్నైశ్చకేశ్వర్యా
 ౨౦ శ్చనూయంతా || — ౧ —

౨౧ ఉత్సంఘ్నై
 ౨౨ స్త్వచత్వరే
 ౧౩ ఇత్యుత్సంఘ్నైశ్చకేశ్వర్యా
 ౧౪ ఇత్యుత్సంఘ్నైశ్చకేశ్వర్యా
 ౧౫ ఇత్యుత్సంఘ్నైశ్చకేశ్వర్యా
 ౧౬ ఇత్యుత్సంఘ్నైశ్చకేశ్వర్యా
 ౧౭ ఇత్యుత్సంఘ్నైశ్చకేశ్వర్యా
 ౧౮ ఇత్యుత్సంఘ్నైశ్చకేశ్వర్యా
 ౧౯ ఇత్యుత్సంఘ్నైశ్చకేశ్వర్యా
 ౨౦ ఇత్యుత్సంఘ్నైశ్చకేశ్వర్యా

౨౩ క్యైశ్చకేశ్వర్యా
 ౨౪ ద్యైశ్చకేశ్వర్యా
 ౨౫ త్యైశ్చకేశ్వర్యా
 ౨౬ ధ్యైశ్చకేశ్వర్యా
 ౨౭ సాధ్యైశ్చకేశ్వర్యా
 ౨౮ ద్యైశ్చకేశ్వర్యా
 ౨౯ ఇత్యైశ్చకేశ్వర్యా
 ౩౦ ర్త్రస్యాధూర్తాకాటః
 ౧౩ ధూర్తాకాటః
 ౧౪ తిలకవతిలకవతిలకాః

తిలకః । కాతిలకవతిలకా
 మూర్తానామూర్తాయాం వెతి
 వాద్యమిత్యాహుః । నమా
 వినిర్ని ప్రయితో వతా
 నంవతాక సదా । వాద్య
 కంచోత్త-తిలకశ్చ ధూర్తా
 దిగణశ్చరితః ।

౩౧ ప్రవృత్తనంక్షన్యత్రి వృ
 త్తైస్తాపత్రనకదధితాత్మై
 ౩౨ వాస్తవ్యమన్యదినా
 యోః
 ౩౩ దల్పార్థవిభజనాభ్య
 దికా వదావితదిగితా
 సంఘదా
 ౩౪ భాభాద్ధిక శ్రద్ధామూ
 ధ్నాతు
 ౩౫ దళవిదళవృద్ధిదంష్ట్రాన్యభే
 నా వృద్ధకవేర్నైశ్చవాద్యమ్
 ౩౬ పంచదశదత్తపంచాశతిః
 ౩౭ జ్ఞమోక్షః
 ౩౮ ప్రవేళావా
 ౩౯ రోహశ్చోత్సాహే
 ౪౦ స్తః || — ౨ — ||

౪౧ పర్యవైటశ్చ
 ౪౨ వాత్సభస్త్వనివః
 ౪౩ ట్కైః
 ౪౪ పుస్తోః
 ౪౫ భీష్మ
 ౪౬ నైష్ఠ్యహస్త్వతాతుహ

౪౭ గ్ధానుః
 ౪౮ వ్యః
 ౪౯ తామ్రానుయోమ్బకః
 ౫౦ డోధ్యోభోవా
 ౫౧ హ్వః
 ౫౨ వశ్చవిహ్వలై
 ౫౩ కశ్చీరెమ్బుః
 ౫౪ లావాద్రెక
 ౫౫ ర్యస్సాకుసార్య పర్యంకప
 ర్యస్తపర్యాణే
 ౫౬ అరరిఅరిజ్జమాశ్చర్యై
 వా గ్యసంబంధ్యవర్ణస్యలాపా
 భాచ్యః
 ౫౭ డేరొబ్రహ్మచర్య సాంచ
 ర్యైవ
 ౫౮ వాపర్యంతే
 ౫౯ దైర్యైః
 ౬౦ తూర్యదశాహక శాండి
 ర్యై॥—౩—॥

౬౧ శామ్మహాశ్రుణి
 ౬౨ కాహాకణే
 ౬౩ నవాతీర్ణయఃఖదక్షిణదీప్తై
 ౬౪ కూశ్మాండాంత్యంశ్చతులః
 ౬౫ త్వక్ష్మస్పధ్వంకవచచుచ
 జరుహః
 ౬౬ క్షణాల్పాః
 ౬౭ శ్చక్ష్మస్పక్ష్మసుస్తరరత్నాహః
 ౬౮ పత్తనీ
 ౬౯ శ్చక్ష్మస్పక్ష్మహృష్టా

హ్నిః
 ౭౦ సూక్ష్మై
 ౭౧ అన్తిష్టైలటౌ
 ౭౨ టరొన్తై
 ౭౩ తోథారిశ్చగజైతు
 ౭౪ సాబ్యహస్తతివనస్పత్యోః
 ౭౫ శోలుక్ష్మస్తంబనమస్త సి
 స్పృహపర స్పరశ్చశానశ్చ
 శ్రుణి
 ౭౬ శ్చన్యహరిశ్చంద్ర
 ౭౭ కిగటడతదపకకపశోరుప
 ర్యదై
 వా శోచ్యతతీస్నేహదౌలు
 గ్ధాచ్యః। జ్యోతాస్నదౌ
 హ్నివననచ్యుతి వాచ్యమ్।
 అగస్త్యాదౌధవనచ్యుతి
 వాచ్యం।లక్ష్మణాదౌఖవన
 హ్నిచ్యుతి వాచ్యం। మర్త్యా
 తౌలపవనచ్యుతివాచ్యమ్॥
 స్త్యగ్రింగకాతాస్నైకాదీ
 నామనచిహ్నానమిష్యతే
 ౭౮ లవరామధశ్చ
 ౭౯ వనయమ్
 వా ఇహోపసంఖ్యానం। ద్వా
 దశాదౌదస్యలుగ్ధాచ్యః।
 ద్వితీయాదౌపర్యాయేనా
 భయలాపావాచ్యః। పర
 లాపవిషయపి రేఖవనలు
 ప్యతే పూర్వవిప్రపేదేన

లనయోరపిక్వదిత్పుర్వవి
 ప్రతిషేధేనలోపోవాచ్యః
 ౮౦ ధాత్యధిరస్తు—౪—
 ఖా టుకి శేషస్వత్వంచేవ్యతే
 ౮౧ హస్యమధ్యాహ్న
 ౮౨ జ్ఞోజ్ఞోఽవిజ్ఞాన
 ౮౩ ద్విద్వాకే
 ౮౪ రాత్రా
 ౮౫ రితోద్విత్వల్
 ౮౬ శేషాదేశస్యాహోహ
 ఖాః
 ౮౭ దీమాకన్న
 ఖా అమాత్యాదిషు ప్రాయో
 హాస్వావాచ్యః
 ౮౮ కణికాకారేణోవా
 ౮౯ దృష్టదృష్టమై
 ౯౦ వాసే
 ౯౧ ప్రముక్తగే
 ౧౦౦ త్రైలోక్యంబద్ధఫలప్రము
 క్తసపిపాసశిఖరఖండహరవ
 శాః | ప్రతికూలసపరిహ
 సాదశేనముత్పలపలాశక
 సపరితాపా | ప్రపుల్లమే
 ముద్వితీయపదాదెద్విత్వ
 మివ్యతే
 ౧౦౧ దైవగైఽభా
 ౧౦౨ వ్యాకులమూకవ్యాహృతవి
 హితైకకురూహాలనడెమ
 రూప్యకసీదసవాస్థానున

ఖస్త్యానహాలేషు | దై
 వమృతుత్వేంత్యస్యహృథా
 స్తదియేతుకీద్యైవ | స్థా
 తల్పద్యైవగంపత్యైత్రతు
 చస్పసాద్విత్వమ్
 ౯౩ త్రైలోదా
 ౧౦౦ త్రైలవీధావిదికిల ప్రభూ
 తేషుయుజోద్విత్వా | మం
 డాకసోతసప్రేష్టిస్యా
 దంత్యస్త్యైవయావనె | వ
 మ్మేనాలూఖతఖస్త్యైవేష్టా
 త్రైలోదికేగణే
 ౯౪ పూర్వముపరినగ్యకస్య
 యుజః
 ౯౫ ప్రాక్తాఽఘాష్టక శాక్తేక
 జ్ఞోత్
 ౯౬ త్కారత్వేంత్యకాలః
 ౯౭ స్నేహగోష్ఠిర్వా
 ౯౮ శేషకవజ్రతప్తేష్యైత్
 ౯౯ హామకమకశీప్రీతి
 యావరావశకృత్సద్వి
 స్ట్యాహేక
 వా కృత్సైతలోపపవనచృత
 తివాచ్యమ్
 ౧౦౦ స్యాద్భవ్యచైత్యచార్యస
 మేయాత్—౫—
 ౧౦౧ గాంభీర్యచైర్యభార్యాపా
 న్దర్యబ్రహ్మచర్యవీర్యాణి
 చర్యాచార్యశ్శౌర్యంవర్య

స్తైర్యచసూర్యపర్యంకౌ
చార్మసమావిజ్ఞేయాః ప
ర్యంకేవాభవేతిత్వమ్॥

౧౦౦ లాక్ష్యబేషు

౧౦౧ క్షీబ్దమోవిన్దలశ్చమన్దప
క్షోద్ధవస్థవాః॥కేచస్తా
వయతిశ్చైతాదృశాః॥క్షీ
బాదయస్తృతాః

౧౦౨ నాన్యేవపెన్న

౧౦౩ స్థిరైశ్చదితౌ

౧౦౪ కృణ్వేనణా

౧౦౫ అహాత్యుద

౧౦౬ తస్మాద్యభే

౧౦౭ తస్మిలక్ష్మీగుక్ష్మీబహ్మీ మృ
ద్వీచపట్వీచ॥తస్మాద్యభా
విజ్ఞేయాఃపృథ్వాం వైక
ర్వికంచాత్వమ్

౧౦౮ (సు) ఘ్నైరాత్

౧౦౯ ఏకావిశ్వస్య

౧౧౦ వాచ్యర్కసర్వనూర్ణద్వారే

౧౧౧ శుజ్ఞాయాం

౧౧౨ హృశ్చనుహారాప్తౌ హో

ర్వ్యత్యయః

౧౧౩ రనారాలానె

౧౧౪ వారాణ్శికరెశ్వాంరణోః

౧౧౫ లలాటేడిలోః

౧౧౬ హృదేదహయోః

౧౧౭ చలయోరచలపురే

౧౧౮ హ్యేహ్యేర్వా

౧౦౯ లఘుకేలహోః

౧౧౦ రలాహారితాలె

౧౧౧ దర్శికరనివసశా దప్వీరలని
హవౌత॥—౬—॥

౧౨౦ గహియాద్యాః

౧౨౧ గ్రాహ్యయాం గహిఅ॥౧॥
ణందిణీపడిణాయా భేనుఘ
ఘృరకణ్డయోః॥౨॥ పఇ
రొడానిఅవఇచ్చిణ్డొణ
డాజడచ్చిచ్చఅచ్చిణ్డొలా
జారే॥౩॥ దూత్యామత్తి
హరీనుదోభీపెనణఆరీ మ
రాభీసహడధ్వియాః॥౪॥తు
డియసంఘడిఅపత్యా మృ
తేపత్యంతరసక్తతాయాం॥
౫॥ రహ్చాలోట్టణీ ప్రసి
ద్ధవృభిచారిణ్యామ్॥౬॥
టెంటానఖతుతకిణే॥౭॥
అన్దుగంకిన్యకాయాం॥౮॥
సంవత్తియాబాలాయాం॥
౯॥కురళంకుంతలె॥౧౦॥ మ
అణంమధూచ్చిప్తే॥౧౧॥
పడిసాత్రపడిష్ఠిరా॥౧౨॥ కూ
లే॥౧౩॥ జోఅదోసారఅ
ణసముద్గణవణీ అదోసణిజ
నాశ్చంద్రే॥౧౪॥ కిమిఘర
వసణంకౌశేయే॥౧౫॥ము
హరౌ మరాఇ విసారౌ
ఘాత్రేన్యయోః॥౧౬॥

చిరిచిరి ఆచిలిచిలి ఆధారా
 యాం || ౧౬ || సముద్దహర
 మాంబుగృహే || ౧౭ || తమ్మ
 కుసుమం కురవకకరం బ
 యోః || ౧౮ || ఫణినిసాయ
 పయలాయా || ౧౯ || అసా
 అలాక్రొధే || ౨౦ || స్తనె
 సిహిణం || ౨౧ || గండీ స్తన
 యోయపరిరచితవాసాగ్ర
 ధౌ || ౨౨ || అస్థిరేధిః శ్లేసా
 || ౨౩ || జోఇక్ష్మూరిం గౌ
 దీసే || ౨౪ || ధేనోబిందో
 || ౨౫ || పాసాపలకౌప్యగ
 వాత్సోపరాధయోః || ౨౬ ||
 ఉగ్రతేడమ్ముర్యోద్ధణ పసా
 ట్టాః || ౨౭ || జణపుత్తజన్మ
 హరాగ్రామప్రభాన నర
 రాక్షసయోః || ౨౮ || ఆర
 వాళధేరోనణబస్మహర
 మంబుజే || ౨౯ || కందోట్టం
 కలిమంబోన్పలే || ౩౦ || రతి
 శిర్ధతిం కందోజ్జంకుముదే ||
 ౩౧ || పుశ్యంకుసుమే || ౩౨ ||
 ధూమగ్ధలమహిసీకృత్రికా
 సు || ౩౩ || అనహాటవిరహే
 || ౩౪ || లంబావేల్లివెల్లిరి ఆ
 వల్లరీశేశయోః || ౩౫ || ఘర
 అందఅంముకురే || ౩౬ || ఆ
 అనతలంహర్మ్యపృష్ఠే || ౩౭ ||

సూరధిబిదివసే || ౩౮ || నీ
 మీలనలాటోగక్తవృషేవస్వ
 చ్చివడావల్లవలశీసంకాః ||
 ౩౯ || ఎలవిలోధసవృశ
 యోః || ౪౦ || సుహరటదారి
 కాగృహాదలకయోః || ౪౧ ||
 నిమ్మిసుఅహట్టమహత్తోనిశ్చే
 శుక్రియుసస్వస్థయోః ||
 ౪౨ || శిహుఅజహణరొ
 హశాసురతోర్యోః || ౪౩ || ఆ
 చ్చుత్తస్థిరీమనారధాధి కళ
 లస్తప్తా || ౪౪ || అబ్బుత్తస్థి
 రీశికచిత || పల్లజీహాడ్యు
 హరారహస్యబేధిని || ౪౫ ||
 పిశాచెవరట || ౪౬ || జాత
 ధూతయోగృహుజాణో
 || ౪౭ || జోతుడ్యన్తోవిద్యు
 త్ప్రబలయోః || ౪౮ || భిం
 గంసీలన్వకృతయోః || ౪౯ ||
 పరిధానెణింధణం || ౫౦ ||
 జహణూసుతిం చల్లంకంశ
 జఘనాంశుకే || ౫౧ || పాడి
 రణంకవచే || ౫౨ || కగపాప
 చారయోర్యిల్లా || ౫౩ ||
 కరఘాలేవపడి || ౫౪ || ర
 ఇలక్ష్మగౌనణ్ణోజఘన మూ
 ఖాణయోః || ౫౫ || వానడ
 పురిల్లోకుటుంబ దైత్య
 యోః || ౫౬ || పరబత్తచే

ద్వికౌ భీరుస్థానకయోః ||
 ౫౭ || భీరుస్థానకయో రితి
 కేచిత్ | కాలభట్టతల్లిగర్భ
 ధూమాస్తమిస్త విష్ణు తు
 హి నెమ || ౫౮ || పద్ధరట వా
 అవౌసాద శాడనాపాత ప
 యోః || ౫౯ || ఓడచ్చా మా
 ఉతపసఖ్యాం || ౬౦ || పోర
 ధదౌసానుత్సరికౌపయోః ||
 ౬౧ || చచ్చునస్తలౌతలా
 హతికెనరయోః || ౬౨ || భ
 ధ్దలట్టిఖంచనుసాసగంధ
 యష్టా || ౬౩ || తమ్మకిమితి
 గ్నియాయావించ్రీకోపే ||
 ౬౪ || గోట్రిగొడ్డిగోజ్జీమం
 డర్యాం || ౬౫ || ఉడ్లాయం
 భూపణే కపదానామ్ ||
 ౬౬ || పక్ష్మిదోదక్షిణహ
 సై || ౬౭ || ఒక్కరి అనుక ఓ
 అల్పసుశ్చలభ్యే || ౬౮ || తా
 భూరమావతే || ౬౯ || కె
 కొల్లితుక్తారకంభాణాల
 శ్వే || ౭౦ || చక్కెరవిదక్షణ
 || ౭౧ || పొట్టస్తుందె || ౭౨ ||
 మృగస్వేదనంకుమలిం ||
 ౭౩ || ఘరట్టః పెవణోపతే
 || ౭౪ || నిబ్బలంనదృక్షే ||
 ౭౫ || నెటపినాయకే || ౭౬ ||
 ముడతననివ్యాం || ౭౭ ||

దొంగరంపర్వతే || ౭౮ || ఆ
 హి శాగ్న సత్తిలణో ||
 ౭౯ || ఇతిజన్మపవనధే ||
 ౮౦ || కొలాహలెహలబ్బ
 లా || ౮౧ || అడయఉజ్జ్విలం
 పవరీతరతే || ౮౨ || పడిహ
 ధ్ధిప్రతిక్రియాయాం ||
 ౮౩ || లహరీతరంగ ప్రవా
 హయోః || ౮౪ || మహావి
 లంగనె || ౮౫ || కొప్పంల
 తాదిగనా నె || ౮౬ || బహు
 రాణోఅసిధారాయాం ||
 ౮౭ || అసారాకదధ్యాం ||
 ౮౮ || అనర్దేవిహడణం ||
 ౮౯ || జోలజోలదౌ భ
 ద్యౌతే || ౯౦ || జోఇతిదర
 వల్లసశాఖద్యౌతకాతగ
 యోః || ౯౧ || భోఇతివంద
 రుగౌమహేశగ్రామేశ
 యోః || ౯౨ || సంకరసగ్గ
 పశారధ్యాముక్తయోః ||
 ౯౩ || అర్ధసరేపలరో || ౯౪ ||
 సురాయాంష ఇమోహిణీ ||
 ౯౫ || దక్షరేధారావా
 సో || ౯౬ || జోఇనజోలణ
 జోడక్షజ్జోతస్తారకాయాం
 || ౯౭ || వెణుసాయథు య
 రాయాభ్రీమరే || ౯౮ || ధ్వ
 నాసింజరో || ౯౯ ||

	స్తోత్రములు వేవర్యుల బా	వా	కృచ్ఛిద్విరపికోవాచ్యః
	ప్రహస్య గాంభీర్య గహి	౧౯	ఉపరెస్సంహ్యా నెల్లల్
	యాద్యావకంచ॥*॥ ఇతి	౨౦	నవైక ద్వా॥—౧—॥
	ప్రథమస్యాధ్యాయస్య	౨౧	మిశ్రాల్లియశే
	చతుర్థపాదః॥***#*#	౨౨	శ్వసోల్లియ
౧	మంత్రమణవంతమాత్రు ఆ	౨౩	మనాకోడలంచవా
	లగ్నరగ్నలక్షణాన్ని మతుపః	౨౪	రోదీర్ఘాత్
వా	ఆల్పాలాదౌసంధి ర్నిత్య	౨౫	ల్లమలడమయాభునః
	వాచ్యః । ఇంతేసంధ్యభా	౨౬	లోవావిద్యత్ప్రపీతాం
	సపిసవాచ్యః		ధాత్
౨	నతుపాడ్యత్తిమిద మేతల్లు	౨౭	త్వాదెస్యః
	క్రైతద్యత్తదః	౨౮	ఇరశ్యేలాద్యథాస్య
౩	కిమిదమశ్చడ్యైతిడిత్తి ల	౨౯	తుమత్తులతూణాః క్త్వః
	డెద్దహం	౩౦	వరగత్తగాస్త్రనాద్యైః
౪	ఇకపథాణస్య	౧౯	వరగత్తూతనవరె॥౧॥
౫	భస్యసర్వాంగాత్		కణగల్లవాఅడౌశుకే॥౨॥
౬	భస్యత్తనాణయః		మగలపుత్తీపుష్పవత్త్వాం॥
౭	హిథహస్త్రులః	౩॥	ర్విపెమన్లుట్టదోన్లుట్ట
౮	కెరగ్నదమథై		దూణాః॥౪॥ధారావిరెవ
౯	రాజపరాడ్డిక్కుడ కొంచ		నశీలెవిరిచిరా॥౫॥సూ
౧౦	డెచ్చేటయమ్మనస్తదాణః		రల్లిమధ్యాహ్నం॥౬॥కొ
౧౧	వర్వతేః		మలవిలాసిసాన్వేల్లపల్లూ
౧౨	త్రైలస్యానంకొలాడెల్లః	॥౭॥	నూపురెసద్దాలం॥
౧౩	త్వస్యతుడిమాత్తజౌ	౮॥	భ్రమరెలల్లిల్లపుల్లంధ
౧౪	దొత్తొతనః	అరసాటః॥౯॥	లలణీకణ
౧౫	ఎకాద్దస్సిసిఆగళ		ఈలలణా లతాయాం॥
౧౬	ల్లుత్తఃకృత్తసుదః	౧౦॥	కనీయస్యాం బహు
౧౭	భవేడిల్లోల్లడౌ	జ్ఞా॥౧౧॥	భాత్యజాయా
౧౮	స్వాద్యైతుకశ్చ		యాం భాడ్యజ్ఞా॥౧౨॥మా

తులాత్తజాస్యాన్యార్తే
 పునఃశ్చ ॥౧౩॥ రోదనశీల
 రిమిణ్ ॥౧౪॥ అడతనాభి
 చ్చకృత్తాన్యైశ్చైపున్యై
 ల్యై ॥౧౫॥ బహువిధ్యా
 వాచినిదస్తుశబ్ద ॥౧౬॥ పి
 వ్యంజలే ॥౧౭॥ మథేనా
 తోమఘనతి ॥౧౮॥ సతి
 లాసిటమయూరే ॥౧౯॥ ప్ర
 లపిలేనాడల్లా ॥౨౦॥ మూ
 ధైరలహిత ॥౨౧॥ చం
 డికంకొపే ॥౨౨॥ చండి
 జ్ఞః పిశుచకోపయోః ॥౨౩॥
 మోనెమస్తుతో ॥౨౪॥ ద్వై
 ప్యైచ్చిహరుల్లో ॥౨౫॥
 రూపా చాభ్యై ॥౨౬॥
 లకాగృహేమమగకడు
 గకుడుకాః ॥౨౭॥ స్ఫుటే
 జరదా ॥౨౮॥ అద్భుత
 చ్చీపరస్వకృష్టే ॥౨౯॥
 భూయరీ ఐహినే ॥౩౦॥ సా
 క్తీశారంగణ్యం ॥౩౧॥ గ్ర
 హభీతేనాపి సిట ॥౩౨॥ గ
 విగావీ ॥౩౩॥ ఉత్పల్లిపద్యం
 పాశ్వర్యద్వయసృత్ ॥
 ౩౪॥ అంగస్పృశ నిమిత్త
 యోహాసపులకయోః
 జ్ఞలిట ॥౩౫॥ చిత్రలంఠమ్యై
 ॥౩౬॥ పాదపాకకప్రతి

భువి ॥౩౭॥ పాసాణితపా
 నణియాసాక్షిణి ॥౩౮॥ ఆ
 పరిజ్ఞలాహిల్లావద్వైలం
 పటయోః ॥౩౯॥ కడిల్లమా
 శీగ్రహనదౌ వారికకటివ
 స్త్రనిర్విసర విజ్ఞానము ॥
 ౪౦॥ రూపణిసీకుడుంబితం
 రూపవతీసురతయోః ॥౪౧॥
 అంవరిజ్జంశనాకటిసూత్ర
 యోః ॥౪౨॥ అవడుల్లిలం
 కూసాదినివతీతే అవడుకిరీ
 అమితి కేచిత్ ॥౪౩॥ పిష్ట
 డిలబుడ్డిరాయత్రీలంచిత
 రితమహిషయోః ॥౪౪॥ స
 రిసాహులగుమిరౌనదృశ
 మూఢయోః ॥౪౫॥ కచ్చం
 కార్యై ॥౪౬॥ ఘడితమదా
 ఘడ్యై గోష్ఠ్యై ॥౪౭॥ ని
 శ్రేణ్యైకమణి ॥౪౮॥
 కిరికిరితాణ్డౌపకణికా
 కుతుకయోః ॥౪౯॥ ఆణ్డ
 కస్పర్శార్థస్యపై ॥౫౦॥ సా
 హుభీశాఖాయాం ॥౫౧॥
 దృష్టాశ్చయోచనశీలే జం
 పెత్థిగమగ్గిరట ॥౫౨॥ గల
 సాడల్లిసిహదపిల్లో విర
 క్తబాలకయోః ॥౫౩॥ భూ
 తావృకభేరిలబలనహా
 ౫౪॥ ప్రణయకోపఖుర

హఘడి ॥౫౫॥ సీమకా
 లదుదికనెసీడల్లం సీడట్టం
 చ ॥౫౬॥ తిత్తివరడ్డో తా
 త్పర్యపాకారయోః ॥౫౭॥
 త్రపాయాం హీరణా ॥
 ౫౮॥ గామభక్షకే గా
 మేరెడో ॥౫౯॥ లడహవే
 ల్లర్యోవిలాసవశ్యామ్ ॥౬౦॥
 దుష్టుఇణీలజ్జాలుఇణ్యోకల
 హకారిణీత్రపావత్యోః ॥
 ౬౧॥ తణ్ణాలచిక్ష్ణతణావా
 ద్రాసహనయోః ॥౬౨॥
 వెణిలసున్దుసియావచనీ
 యనిద్రాశీలయోః ॥౬౩॥
 వప్పిలబద్ధోల్లాకేదారమేశ
 కయోః ॥౬౪॥ వారిజ్జోవి
 వాహే ॥౬౫॥ హడహడ
 సాడల్లావనురాగే ॥౬౬॥
 మాణంసీమాయావిమన
 స్వినోః ॥౬౭॥ కొడిలకొ
 డిల్లాపిళునె ॥౬౮॥ అట్టణ్ణ
 గంజోలావాతజ్జ సమా
 కులయోః ॥౬౯॥ వద్దినివ
 ద్దిణో ॥౭౦॥ తత్తిల్లతచ్చి
 ల్లాతత్పరే ॥౭౧॥ డోనుమ్మి
 అంరుద్ధగళరొదనె ॥౭౨॥
 ణిడక్రబష్టారతాణిజ్జడవ
 డ్జాస్తూష్ణీకాపస్తారశౌర
 వోపకారిషు ॥౭౩॥ ఎక్క

ల్లమహల్లోప్రబలముఖర
 యోః ॥౭౩॥ మాడసిలమా
 డ్చచ్చిమాత్పవ్వసరి ॥౭౪॥
 కుచ్చిమఈగభావత్యామ్
 ॥౭౬॥ రింఛోరీఠోరణ్యో
 పక్షోగ ॥౭౭॥ పటకుట్యాం
 పడమా ॥౭౮॥ యూనిజు
 అణో ॥౭౯॥ కమరీహత
 హృతాయామ్ బద్ధీకృతా
 యామితకచిత్ ॥౮౦॥ దవ
 వత్తనానిదధ్ధాల్లి ॥౮౧॥ కృ
 త్రమెకారిమమ్ ॥౮౨॥ జ
 క్షాలియజక్ష్యమయా ద్రు
 తే ॥౮౩॥ బలామోడిబలా
 తాగరే ॥౮౪॥ చక్కిలం
 వతులె ॥౮౫॥ బాడల్లి
 క్రిడొచితసాల భంజికా
 యామ్ ॥౮౬॥ మత్తైమత్త
 వాలో ॥౮౭॥ బహుల్లితి
 జ్యేష్ఠభ్రాతృనధ్వామ్ ॥౮౮॥
 జంభణంభణస్త్రైర్భాషి
 ణి ॥౮౯॥ భాత్తరభేజ్జలభే
 జ్జటజ్జరాభీరా ॥౯౦॥ అహ
 డంసీతాగరే ॥౯౧॥ కా
 యపిడలాకొకిలాయామ్ ॥
 ౯౨॥ ముహాలంముఖే ॥౯౩॥
 గత్తడి గాయికాయామ్ ॥
 ౯౪॥ దుద్ధోళనాగవి ॥౯౫॥
 మాభాయ్యభయే ॥౯౬॥

	తోమరికశ్చస్త్రమాజానె		త్వే
	౭౭॥ వహువాడిణీవధ్వా	౪౪	సమ్భావనెతిభవ
	ఉపరిపరిణీతాయామ్ ౯౮	౪౫	ఆనన్తర్యేణవరితి
	రూ॥రూఇఆఉత్కలికా	౪౬	కేవలెణవర కేవలూనన్త
	యామ్ ౯౯॥ పుష్పీపిడిసి		ర్యయోర్లశరణవరిభ్రత్యపి
	ఆపిడిచ్చాపిత్వస్వపరి		పాతః
	౧౦౦॥ ఆనన్తప్రసవాయా	౪౭	భంగగృహణార్థే
	మణుసూత్ర ౧౦౧॥ భాగి	౪౮	భద్దివికల్పవిషాదసత్యనిశ్చ
	నెయేభచ్చో ౧౦౨॥ ఓహ		యపశ్చాత్తాపేషువ
	ల్యపసృతో ౧౦౩॥ మన్యు	౪౯	సమ్భావణరతికలహారేతి
	క్రమడప్పరౌగర్వే ౧౦౪		రే
	ఇతి వరఇత్తాదయః	౫౦	హరేత్తేపేవ
౩౦	అవ్యయమ్	౫౧	ధూకుత్పయామ్
౩౧	ఆమలభ్యుపగమే	౫౨	ఉగ్రహవిన్తయసూచనా
౩౨	తంవాకోల్యపన్యాసే		త్వేపే
౩౩	ణిఇచెఅచిలవ్వపవాథే	౫౩	పుణరుత్తంకృతకరణే
౩౪	హద్ధినిర్వేదే	౫౪	హుఖునిశ్చయవిన్తయవిత
౩౫	దరఅథేత్వేవా		కే
౩౬	కిణోప్రశ్నే	౫౫	ణవివైపరీత్యే
౩౭	మివపిన వివవిలవన్య ఇవా	౫౬	వేవ్యేవిషాదభయవారణే
	థే	౫౭	ఆమంత్త్రణేపేవ్యేచ
౩౯	కిరఇరహిరకిలాథే	౫౮	వాసఖ్యానూమి య ధాహ
౪౦	అన్యైఆశ్చర్యే॥—౨—॥		త్వే
౪౧	అబ్బౌపశ్చాత్తాప సూచ	౫౯	దెసమ్ముఖిరణే
	నాదుఃఖినమ్మాపణాపరా	౬౦	ఓపశ్చాత్తాపసూచనె ౩॥
	ధానం దాదరభేదవిన్తయ	౬౧	అణణౌఇంనభద్ధే
	విషాదభయే	౬౨	నిశ్చయనిధానరణేవలే
౪౨	హుంపుచ్చాదాననివారణే	౬౩	మణేవిమశే
౪౩	వణేనిశ్చయానుకమ్ప్య విక	౬౪	మాఇమాత్మే

౬౫ అలాసాసివారణే
 ౬౬ లక్షణజేతలేణ
 ౬౭ త్వోదవాపాతాః
 ౬౮ ఉపఉప
 ౬౯ పృత్యైకమఃపాడిఎకం
 పాడికమ్
 ౭౦ స్వయమోలిప్పణా
 ౭౧ ఎకసరిఅంఝడితినమ్మృ
 తి
 ౭౨ ఇహరాఇతరధా
 ౭౩ ముఖామోరఉల్లా
 ౭౪ అఇవి
 ౭౫ ఉపవశ్య
 ౭౬ ఇజెరాఃపాదపూరణే
 ౭౭ ప్యాద్యాః॥—౪—॥
 మస్తమణమిశ్రాల్లియ శ
 బృహపశ్చదణణాఇంసప్తద
 శ॥ ఇతి ద్వితీయస్యాధ్యా
 యస్య ప్రథమఃపాదః॥*॥
 ౧ వీపాసాధాత్తదచిసుపోమ
 స్తు । మన్సర్వాదేశఇతివా
 చ్యమ్
 ౨ అమః
 ౩ శ్లుగ్జశ్మసాః
 ౪ ఇశామః
 ౫ హింహిజ్ హిభిసః
 ౬ హిన్తాత్తాదోదుజసిన్
 ౭ సున్తాభ్యసః
 ౮ దిదోత్తాదుజసా

వా ఇవిదీర్ఘోనెతివాచ్యమ్
 ౯ సాలుక్
 ౧౦ జసోస్త్రీయాంసర్
 ౧౧ జ్జేర్నిర్
 ౧౨ అతోజావిసగః
 ౧౩ సాః
 వా తోపుంస్యేవేతివాచ్యమ్
 ౧౪ వైత త్తదః
 ౧౫ జసేష్లుక్
 ౧౬ జెడెక్
 ౧౭ జసిసోహి
 ౧౮ టాడెగల్
 ౧౯ దిర్వాభ్యసి
 ౨౦ శస్యేత్ ॥—౧—॥
 ౨౧ భిష్మ్యస్సుపి
 ౨౨ ఇమతోదిః
 ౨౩ చతురోవా
 ౨౪ పుంసాజసోదఉడట
 ౨౫ ఉవాఉతః
 ౨౬ ణాశసశ్చ
 ౨౭ నృనపిజసిజసాః
 వా దిదోత్తాదుజసావితిదీర్ఘ
 నెతివాచ్యమ్
 ౨౮ టాణా
 ౨౯ శ్లుగనపిసాః
 ౩౦ మజ్లుగనమ్బుధేర్మపః
 వా అనన్తాల్లజ్జేతివాచ్యమ్
 ౩౧ శ్నిశింశిజ్ జశ్మన్
 ౩౨ శోశుస్త్రియాన్తు

వా	యథాసంఖ్యం వెతివాచ్యం సంజ్ఞాయామరస్త్యానై శోవాచ్యః		అమితోత్పన్నాచ్యైశ్చైత్యై త్వవిషయేష్యా అరాణేశా నస్తః
౩౩	అదీతస్సాశ్చ	౫౦	సంజ్ఞాయామరః
౩౪	జనేశ్వశాశ్చ	౫౧	అసౌవా
౩౫	టాజీజసామ్	వా	అరస్సుపిసంజ్ఞాయామరఇ త్యనయోఃప్రవృత్తౌనాయ మృనతతఇతి వాచ్యం
౩౬	నాతశ్చ	౫౩	రాజ్ఞః
౩౭	పుంసాజాతేజ్జేష్వా	వా	సావాక రొంతాదేశ ఏజే వ్యతే
౩౮	జీప్రత్యయే	౫౪	టాణా
౩౯	హరిద్రాచ్ఛాయా	౫౫	జశ్వస్సజసాంశోశ్
౪౦	కింయత్తదోస్వమామినుషి॥౨॥	౫౬	ణోణాజీష్విదనాజః
౪౧	స్వస్యగాడ్డాల్	౫౭	ఇణమమామా
వా	సంబుద్ధౌడత్వప్రతిషేధా వాచ్యః	౫౮	భిస్సృపామ్సప్ప్వీత్
౪౨	డొళ్లుకొతుసంబుద్ధేః	౫౯	జస్ససీటాఃణోణోడణో
౪౩	ఋదంతాడ్డః	౬౦	పుంస్యాణోరాజనచ్ఛానః॥ అణాదేశేరాజ్ఞఇత్యాదిప్ర తిషేధంకెచిదిచ్ఛంతి॥
౪౪	నామ్నిడరం	౬౧	టావాత్సనోణియాణఇ యా
౪౫	టాపాడే	వా	అణాదేశేణియాణఇయాదే శౌకేచిన్నచ్చంతి
౪౬	హ్రస్వలీదూతః	౬౨	సర్వాదేశసోతోడే
౪౭	క్విపః	౬౩	జేర్ధస్సిమ్మి
వా	సోమసాఇత్యాదినాం హ్ర స్వవాచ్యః	౬౪	అనిదమెతదస్తు కింయత్తడ స్త్రేయాంఛసాం
౪౮	ఉదృతాంతస్వస్వమామి	౬౫	అమాండెసిం
౪౯	అరస్సుపి		
౫౦	మాతురాఅరా		
వా	సంబుద్ధౌఅలకాలకయా ణాంప్రతిషేధోవాచ్యః॥౨॥ దాదంతౌజననీ దేవతావా చివాచితివ్యవస్థావాచ్యా		

౬౬	కింతద్భవంసశ్	౯౦	అహద్వాసునా
౬౭	కింయత్తద్భవంసశ్	౯౧	ఇయాయామ్నా —౫
౬౮	ఈతస్సేసార		వీప్సృథాఽదిభనభనసుసపి
౬౯	జీరితడాహేదాలాకాలె		స్వన్యగాట్టా రాత్తనాన
౭౦	క్షూణసః		ద్ధాద్వాదశ * ఇతిద్వితీ
౭౧	కిమోడిసడఱో		యస్యాథాయసన్య దివితీ
౭౨	జాతదస్తు		యఃపాదః * * * * *
౭౩	ఇదమేతకం యత్తద్భవ	౧	యుష్తత్సనాతువంతుంతు
	ప్రొడితా		మంతుహ
౭౪	క్వచిత్సపితహాః	వా	స్వమ్భాన్యనహయుష్త ద
౭౫	త్రైతసిదకిమోల్కః		స్తంవాచ్యమ్
౭౬	ఇదమియః	౨	అమాతుమెతువిశ
౭౭	పుంసిసునాత్వయంస్త్రై	౩	జసాభేతుభ్యేతుయ్యే ఉద్వై
	యామిమిత		తుభ్య
౭౮	అత్సస్సింహిస్సే	౪	శసావాద
౭౯	ఇదమస్సర్వాదేతోవాచ్యః	౫	టాభేతేదేదితుమంతుమచ్చి
౮౦	టాససియః	౬	జిటాభ్యాంతుమపతు ఇతు
	ఇహేణస్త్వయా —౪—		పతుమాఇతుమె
౮౧	సర్థః	౭	తుభ్యతుహిత్తో తుయ్యజపి
౮౨	స్త్రిజస్వమెదమియమో		నా
౮౩	కింకిమ్	౮	తుతత్తజిష్టసా
౮౪	తదిదమేతదాంసేసింతుజ	౯	తువతుమతుహతుభ్య
	సామా	౧౦	భిసాభేతుభ్యేహ్యుభ్యే హి
౮౫	ఎత్తోఏత్తాహేజసిన్దైతదః		తుయ్యేహే
౮౬	కైడెల్	౧౧	ఉన్యోయ్యతుయ్యతుభ్యభ్యసే
౮౭	ఏతోమ్నావదితోవా	౧౨	తుబ్భేబ్భోయ్యతుయ్యలే ఇ
౮౮	సునైసఇణమోఇణం		తుహంతుహతుయ్యతువతు
౮౯	తస్ససోక్తిబేతదత్ప		మతుమేతుమాఇతుమోజే
౯౦	సుప్యదసాముః		తేదితుఇపజసా

౧౩ తుష్టాణతుబ్ధంతుబ్ధాణ
తుమాణతునాణతుహాణ
తుబ్ధవోభేల్వానా
వా యుష్మదస్తదోరామిణ కా
రాణాంసుబాదేశత్వమి
వ్యతే
౧౪ వాబౌభ్రహ్మజౌ
౧౫ అస్తత్సనామహాయ
మహమహమ్మిఅమ్మి
౧౬ మోభే వయంజసా
౧౭ అష్టైఅష్టైఅష్టై
౧౮ చశసా
౧౯ మంజెణంమిమిమంమమ
మన్మహం మన్మఅన్మ అ
మా
౨౦ మిమ ఇనుమాఇను ఎమేజీ
టా ॥—౧—॥
౨౧ మమంజేమఅఇనుమఎటా
౨౨ జెఅష్టైహ్యష్టా హ్యష్టైఅ
ష్టభిసా
౨౩ మఇమమమహమజ్జుజసా
౨౪ అష్టమమభ్యసి
౨౫ అష్టంమజ్జంమజ్జ మఇమ
హమహం మెచజసా
౨౬ అష్టే అష్టై అష్టాణ మ
మాణమహాణ మజ్జాణ మ
జ్జాష్టాష్టంజెణాఅమా
౨౭ అష్టమమమహమజ్జ జిసి
వా అష్టానామత్వాత్వేవాచ్య

౨౮ చతుర్జాశ్చస్థాస్థ్యంచడరొ
చత్తారోచత్తారి
౨౯ తిన్ణిత్రైః
౩౦ దొన్ణిమవెబెన్ణిద్వైః
౩౧ దొవెటాదొచ
౩౨ తిత్తైః
౩౩ వ్విన్ణింసంఖ్యాయా ఆమో
౨వింశతిగ
౩౪ న్వసచవస్యబహువచనమ్
౩౫ జేసాజమ్
౩౬ తాదర్థ్యేజేస్సు
౩౭ నథాడ్డాయచ
౩౮ క్వచిదసాదెః
౩౯ అష్టాసాజివ
౪౦ జసిసస్టాస్స ॥—౨—॥
౪౧ జిహస్
౪౨ లుక్యజోర్యస్యతు
యుష్మత్సనామమంజేమ
జిహస్దోచ ॥*॥ ఇతి ద్వి
తీయస్యాథ్యాయస్య త్రితీ
యఃపాదః ॥ * * * *
౧ లట స్తిస్తావిజేచ్
౨ సిస్థాస్సెసి
౩ మిమిబితో
వా క్వచిదస్యకారలాపోవాచ్యః
౪ మిరథాన్తి నైఇరె
వా ఇరెక్వచిదెక త్వేపివాచ్యః
౫ ధధ్వమిద్ధాహచా
వా క్వచిదెక త్వేపిత్థావాచ్యః

౬ మోమముమస్తహిజ్
 ౭ అతపవైశ్చ
 ౮ త్వస్తేర్నామోష్ణి మమో
 మినా
 ౯ సినాల్ని
 ౧౦ తిజాత్తి
 ౧౧ నిజదేవావావే
 ౧౨ ధావయతే రావెనెవ్యతే
 ౧౩ శుష్యదరవిర్వా
 ౧౪ భృమేరాడః
 ౧౫ లుగావిల్ భావకర్తృకై
 ౧౬ అదెల్లుక్యాభౌరతః
 ౧౭ తుమా
 ౧౮ మోమముష్విచ్చ
 ౧౯ క్తే
 ౨౦ ఎచ్చక్త్వాతుమ్యభవివ్యతి
 ౨౧ వాలక్లోల్పశృమ—౧—
 వా జయతేరెత్వం నెతివాచ్యం
 క్వచిదాత్వంవాచ్యమ్

 ౨౧ జ్ఞాజ్ఞే
 ౨౨ భూతార్థకస్య సిహితిహి
 ౨౩ హలకుఅ
 ౨౪ అహస్సాస్సీతేరాస్తైః
 ౨౫ భవివ్యతిహిరాడిః
 ౨౬ హస్సామిమోముమెవా
 వా హనతేహానెతివాచ్యం
 ౨౭ హిస్సాహిధాముమోమ
 స్య
 ౨౮ డచ్చన్యశిగమఇజానౌహి

లుక్పవా
 ౨౯ భిదివిదిచ్చిదోడచ్చ
 ౩౦ తాచ్చనచిముచిరుదిశుభ
 జః
 ౩౧ డంమెశ్చాత్తతః
 ౩౨ కృదాహ
 ౩౩ సర్
 ౩౪ త్విజ్జాల్లిజః
 ౩౫ ఎకప్తిక్ ప్రధమాదేర్వి
 ధ్యాదిమచుసుము
 ౩౬ చహశాన్తుహానా
 ౩౭ సెస్తుహి
 ౩౮ లుగిజ్జహిజ్జస్విజ్జేతః
 ౩౯ లడ్లుటాశ్చజజానౌరా
 వా సర్వలకాలాణామెతౌవా
 చౌ
 ౪౦ ద్విత్వంసర్వత్ర హలపవే
 వ్యతే
 ౪౧ మధ్యేచాజంతాత్—౨॥

 ౪౧ వాణనౌల్పల్పజః
 ౪౨ శతృశానహాః
 ౪౩ (స్త్రీ)యామీచ
 ౪౪ ఘేత్తుంతవ్యక్త్వాసుగ్ర
 హేః
 ౪౫ అంత్యస్యవచిముచిరుదిభు
 జాండౌల్
 ౪౬ తాట్టాదృశః
 ౪౭ ఆభూతభవివ్యతిచక్పళః
 ౪౮ అగినెవ్యతే

౪౮	నమోద్విజరుదాంవః	౫౯	రుషిశ్చపిర్దుషితుషీపుషి
౪౯	చన్వకతమదిప్రిజాం		శ్చిషిరికిగృశః
౫౦	ఛగకమివ్యమాపాం	౬౯	హలోఽక్
౫౧	రుధేన్దశ్చాన్	౭౦	త్వనతః
౫౨	యభబుభగ్యభక్రభసిభ	౭౧	అచాఽచాం
	ముహంచజ్జుర్	౭౨	శోహశ్చవిజిపూత్రభూ
౫౩	జర్స్విదాం		స్తుహలుభ్యః
౫౪	భిదిభిదోన్దః	౭౩	వభావనర్తజితుయన్లుక్
౫౫	భఃక్విధివధాం	౭౪	మచేః
౫౬	వైషేః	౭౫	అన్యన్యమానఖినాః
౫౭	సమదోఽక్	౭౬	దుహలిహవహరుహంభర
౫౮	ఖాదదాదిలుక్		తిడచ్చ
౫౯	రస్యజి	౭౭	దహేర్ముక్
౬౦	డస్సిగపతి — ౩ —	౭౮	బంధోన్దః
౬౧	మలఃప్రాదెద్వైతు	౭౯	రుధడవసమనాః
౬౨	చలస్సట	౮౦	ద్వైగమిగె — ౪ —
౬౩	శకగె	ఇ	రుదఃకృతవత్వద్యైవేవ్యతే
౫౯	శక్తిర్మగిలకగిసిచీటటత్తిర్లు	౮౧	ఈరహృకృతహృమ్
	టతిమ్రిటిః॥మపిర్జిమిస్తసి	౮౨	అజ్జేర్విడప్తః
	శ్చేతితకాదిగణచూరితః	౮౩	అరభఅథప్తః
౬౪	ఉవణకస్యావః	౮౪	అప్పగజ్జౌజ్ఞః
ఇష్టిః	అవెకాలప్యయమంతాదె	౮౫	సిప్పస్సిచస్సిహాః
	తవవేవ్యతే	౮౬	వాహిప్పావ్యాహుః
౬౫	యోఽక్	౮౭	గ్రహేర్హైప్తః
౬౬	అరడః	౮౮	భిప్పస్పృశతేః
౬౭	అరివృహం	౮౯	దీసల్పశేః
౫౯	వృషిర్మృషిఃకృషిహృషీఇ	౯౦	పచేరుంచః
	త్యాదిస్సాదయంగణః	౯౧	క్షులగజ్జౌయక్
౬౮	రుషగెచాదిః	౯౨	స్పృహదూభౌస్సిహదూ

మాణివోః
 ౯౩ నివృతతోర్నిహోదో వా
 ౯౪ ధవల్లోగ్నుటూదుఁ మోగ్నో
 ౯౫ భ్రమపేష్ట్యస్తాలిలంటవ
 రియాలౌ
 ౯౬ రావేరంజయతేః
 ౯౭ తులిదోలోరోహమరక్తో
 లౌ
 ౯౮ ఆసంఘస్సంభావేః
 ౯౯ అపేకరల్లి వషవణామచ
 చ్చుప్పాః
 ౧౦౦ గులుగుంఘాద్ధంఘోద్వేల్లో
 ల్లాలాడన్నమేః ॥—౫॥
 ౧౦౧ ప్రకాశేఽనువస్యః
 ౧౦౨ ణిహువఃకమేః
 ౧౦౩ నశేర్విష్ణుగాలనా నవపలా
 వహోరవవిడదాః
 ౧౦౪ వలఆరోపేః
 ౧౦౫ విరేచేరోల్లుడ్డోల్లుడ్డపల్ల
 థాః
 ౧౦౬ కంపెర్విచ్ఛలః
 ౧౦౭ రోమధైరోగ్గాలవగ్గాలౌ
 ౧౦౮ స్థావేరోవ్వాలవవ్వాలౌ
 ౧౦౯ మిశేర్విరాసమెలవౌ
 ౧౧౦ ఛాదేర్నామనుమోవ్వాల
 డక్రవవ్వాలనస్తుమాః
 ౧౧౧ అశ్చుక్రవౌక్రౌవిజ్జప్తైః
 ౧౧౨ వరివాడోఘటైః
 ౧౧౩ గృశేద్దావదక్షవనంసాః

౧౧౪ ప్రస్థాపేఃపెట్టవపెడ్డవౌ
 ౧౧౫ యాపెర్జవః
 ౧౧౬ వికౌశేఃపక్షాడః
 ౧౧౭ గుల్కడధూతైః
 ౧౧౮ తడతహోడవిహోదౌ
 ౧౧౯ స్తోదెరపతిచ్చలణిచశ్చ
 ౧౨౦ నిగ్నిణిమ్మవణిమ్మాణౌ—౬॥
 ౧౨౧ ఆల్లిజోఆల్లి
 ౧౨౨ క్రియః కీణః
 ౧౨౩ కేర్చవేః
 ౧౨౪ స్త్యస్సమఃఖా
 ౧౨౫ భ్లోఘమోదః
 ౧౨౬ స్థప్తకుకురౌ
 ౧౨౭ నిరప్పథక్రూతాచిత్తాః
 ౧౨౮ విస్త్రః పమ్మనవిసరౌ
 ౧౨౯ కృపాణిజవహః
 ౧౩౦ జాణముణౌజ్జః
 ౧౩౧ ధోదహశ్శ్రదః
 ౧౩౨ స్పృశిశ్చివాలుక్తపరిసఘా
 నఘంసాలిహచ్ఛిహాన్
 ౧౩౩ పంకస్థంకః
 ౧౩౪ స్లాఘస్సలాహః
 ౧౩౫ చిష్టస్త్రపః
 ౧౩౬ భియోభాబిహా
 ౧౩౭ భుజిరణ్ణభుజకమ్మనమాణ
 చమడచడ్డజెమజిమాన్
 ౧౩౮ జృంభోవేర్జంభా
 ౧౩౯ జుంజజుజ్జజుప్పాయుజః
 ౧౪౦ జనౌజాజమ్మా—౭॥

౧౪౧ ఉద్ధల్లఉచ్చలైః
 ౧౪౨ ఘూర్ణైర్ఘ్రమ్మపహల్లఘోల
 ఘూలాః
 ౧౪౩ లింవాలిషః
 ౧౪౪ శద్యైర్దడవక్ఖౌడా
 ౧౪౫ నెస్సచైర్దజ్జః
 ౧౪౬ పుచ్చఃపుచ్చః
 ౧౪౭ గంరోగ్గింస్థైః
 ౧౪౮ తువరజలడాత్పరైః
 ౧౪౯ అతిజీతురః
 ౧౫౦ తూరశ్శత్రుజ్జిహ్వాః
 ౧౫౧ పర్యష్టలట్టపల్లాట్టవల్ల
 త్థా
 ౧౫౨ మృధ్నాతేర్థలహట్టఖుడ్డప
 వ్వాడపడ్డహడ్డసుడాః
 ౧౫౩ దృశోఅత్థణితచ్చఅవలచ్చ
 చజ్జావలచ్చపులలపులోఅ
 దెత్థావలత్థణెచ్చావలసపా
 సణితసచ్చవావత్థా
 ౧౫౪ త్పరపజ్జరపచ్చడ్డఖరణి
 ధ్మలణిబ్బలాఃక్షరైః
 ౧౫౫ కాసెరవాద్వాసః
 ౧౫౬ న్యసాణమణుమా
 ౧౫౭ గ్గిహేర్నిరువారగెణ్ణబలహ
 రపగ్గాహివచ్చుతి॥—౮
 లబ స్తిప్తాజ్జాజ్జేమాణస్తోద
 మీణైఃపాగ్గిదరీరహృక్యపగ్గి
 కాశెరాల్లిజోఅల్లిఉద్ధల్లఉ
 చ్చలైస్సప్తదశ ॥ * ॥

ఇతిద్వితీయస్యాధ్యాయస్య
 తురీయః పాదస్సమ్పూర్ణో
 థ్యాయశ్చ ॥ ***
 ————— శ్రీ —————
 ౧ హోహువహవాభువేస్తు
 ౨ పృథక్స్పష్టేణిస్వడః
 ౩ ప్రభౌహుప్పః
 ౪ హుక్తై
 ౫ హుగవితి
 ౬ ఆశ్రుక్షిన్నానాఇగ్గణిజ్జ
 రాబ్బుత్తాః
 ౭ రావెర్ణియః
 ౮ నిన్నాల్లికిగణి లుక్కిణిలితి
 లిక్కిలుక్కిణిదుష్టాః
 ౯ సారఃప్రపూః
 ౧౦ ప్రసురువెల్లనలన్తా
 ౧౧ మహామహోగంధే
 ౧౨ యురయురసుమరవిష్టురభ
 రభలలథవలరపమ్మహోశ్శ
 రతేః
 ౧౩ వ్యాప్తైరాఅడ్డః
 ౧౪ విస్సుర్నిహరనిలదాథవర
 హాథాః
 ౧౫ జాగత్తైర్జగః
 ౧౬ పట్టఘోట్టడల్లపిజ్జాఃపిపెః
 ౧౭ ధువోధుఘాః
 ౧౮ భణశ్శృణోతేః
 ౧౯ మ్మేవావబ్బయా
 ౨౦ కృఘాః కుణః॥—౧—

౨౧ కాణేక్షి తేజితరః
 ౨౨ నిష్టం భేజిష్టుహః
 ౨౩ శ్రీమేవాపంభః
 ౨౪ సద్దానోవష్టంభే
 ౨౫ జీబోల్లామన్యసౌష్ఠమా
 లిన్యే
 ౨౬ గులలశ్చటౌ
 ౨౭ పయల్లాలంబనశైధిల్ల
 యోః
 ౨౮ యురైకమ్మః
 ౨౯ ణిలుంఘోనిష్పతాచ్ఛౌ
 ౩౦ సాహస్ట్రసాహరౌసంపుః
 ౩౧ ఓహిరౌగ్ధానిద్రీః
 ౩౨ ఉద్వపిరుమ్మావసూత
 ౩౩ రువౌరుజ్జగుంఠౌ
 ౩౪ కొక్కవౌక్కవ్యాహుః
 ౩౫ సన్నామతదృజః
 ౩౬ ఓహాసరావవతరెస్తు
 ౩౭ శతేస్తరతీరపారచటః
 ౩౮ సొల్లపడల్లాపచెః
 ౩౯ వేతిడఃఖచేః
 ౪౦ నిబ్బలాముచేర్దుఃఖే — ౨
 ౪౧ అవశాడమొల్లణిల్లుంఘోసి
 క్కదనడరెఅవచ్చండాః
 ౪౨ సింఛసిప్పాసిచేః
 ౪౩ రచేర్విడవిడ్డా వహోట్టహః
 ౪౪ కేవలాతిసారవసమారౌ వ
 హత్తౌస్సమారచెః
 ౪౫ మజ్జేరాడడ్డణిడ్డబుడ్డఖు

పాః
 ౪౬ అనువృజతేఃపడిఅగ్గం
 ౪౭ వంచతేర్వేహవవెలవజార
 వొమ్మచ్చాః
 ౪౮ రొసానోబుసలుహుబ్బ
 పుచ్చపుసపువ్వుసుహు
 లామ్మైః
 ౪౯ భంజేర్వేమఅముసుమూర
 మూరపవిరజ్జసూరసూడ
 కరంజనిరంజవిరాః
 ౫౦ గజైర్బుక్కః
 ౫౧ డికోగ్ధృషే
 ౫౨ తిజైరొసుక్కః
 ౫౩ ఆరొలవమాలోపుంజేః
 ౫౪ కమ్మవమువభుజిః
 ౫౫ పిడవమర్చిః
 ౫౬ లజ్జేజీహః
 ౫౭ రాజేస్సహరేహచ్చజ్జరిరా
 ఘ్నః
 ౫౮ ఘౌతేగ్గడః
 ౫౯ సమోగలః
 ౬౦ హాసెనస్సుటతేర్దురః ౩॥
 ౬౧ మడెష్టివిడిక్కరిడచించచి
 శ్చిల్లచించటః
 ౬౨ తుడిరుల్లుక్కనిల్లుకోగ్
 ల్లూరోక్థుడలుక్కతోడఖు
 ట్టకుడ్డా
 ౬౩ ఘుసలవిరొలోమంఢైః
 ౬౪ డగసొత్థంఘావివృతిరు

ద్యోః

౭౫ ణిహరతక్రిందః

౭౬ ఓఅందోద్దాలోచ్చిదురా
జా

౭౭ ణిల్లూరలూరిణిబ్బరణిచ్చల్ల
దుహావణిజ్ఞోడాః

౭౮ అట్టఃక్వఠేః

౭౯ రథే ర్వజ్జరపజ్జరసగ్గసాన
సాహచవజప్పపనుబొ
ల్లూవావలాః

౮౦ దుఃఖే నివ్వరః

౮౧ నిషేధేహాకక్రః

౮౨ జూరఃక్రుధేః

౮౩ విసూరశ్చఽదేః

౮౪ తద్దవవిరల్లతడతద్దాస్తనైః

౮౫ నిరఃపద్యతేర్వలః

౮౬ సంతపాంఝంఖిః

౮౭ ఓఅగ్గనమాణోవ్యాపినమా
ప్ర్యోః

౮౮ ణిసరోబుభుత్యోక్షిప్ర్యోః

౮౯ క్షిపిరక్ష్యపరిహలఘత్త
ఘాహాఫెల్లణొల్లసోల్లగల్ల
థాన్

౯౦ ఉక్తిపిరుగ్ధస్థుస్సిక్థహక్తు
వాల్లధగులగుంథాట్టు
త్థాన్—ర—

౯౧ వేపేరాఅబ్బాఅట్టో

౯౨ విరణడాగుపేః

౯౩ చచ్చారవేలవముపాలభేః

౯౪ ఖండరపడ్డనశాక్షుభేః

౯౫ ప్రదీపెస్సంఘకాట్టుత్తతే
అవసన్ధమాః

౯౬ అల్లిఅడపసర్పేః

౯౭ కమవనలిసలాట్టాన్వపేః

౯౮ చడచడోవిలపేః

౯౯ రభిరాజోరంభడవా

౯౦ భారాకాన్తైణమెర్నిసుడః

౯౧ ఉబ్బావవేల్లణిసరకొడ్డుమన
ళ్ళడ్డమోట్టాఅకిలికించారమ
తేః

౯౨ పడిసావరిసామాశమేః

౯౩ లుభెస్సమ్భావః

౯౪ ఆక్రిమిరోహావోత్థారమ్భం
థాన్

౯౫ విశ్రమితేర్వేణిప్పా

౯౬ డుండుల్లడుమడండల్లభ
మాడభుమభముడతలఅం
టర్లుంటఘుమటిరిట్టిల్లపరి

పరఘమచక్కముభమడ
ఘసర్లుంపడుసాభ్రమేః

౯౭ గమిరణువజ్జావజ్జసాక్కు
సాక్కుసాగిచ్చాయ్యవహ

రావసెహోవడతివరిఅలవ
రిఅల్లవొల్లణిరిణాసవచ్చడ్డ
ణిణిణిస్తుహవచ్చుదణిణుక్కు
రంభణిణివహాన్

౯౮ ప్రత్యాగమాగమాభ్యాగ
మాంపల్లోట్టాహివచ్చుట

మృచ్చాః
 ౯౯ రిహరింశాప్రవిశేః
 ౧౦౦ సంకమోష్ఠిడః ॥—౫॥
 ౧౦౧ డిష్టణిష్టపశావిగళైః
 ౧౦౨ నివహణిరిణానణిరిణి జ్జరౌ
 చ్చచడ్డాఃపిషేః
 ౧౦౩ వలేర్వంఘః
 ౧౦౪ భ్రంశేపిష్టపిష్టచుక్కచుల్ల
 ఘట్టఘాతాః
 ౧౦౫ భషేఘటకక్రః
 ౧౦౬ పురగ్గురాగ్గుడాహిరెమో
 గ్గుమాద్భమాః
 ౧౦౭ అహహిలంఘపచ్చాహిలక్ష్
 మహసిహచిలుంపచమ్పాః
 కాంతైః
 ౧౦౮ నశిరవహారావసేహణివహ
 పడిసానెహణిరిణాసాన్
 ౧౦౯ సాఅట్టాణచ్చకట్టా ఛాణం
 ఛాలంఛాఃకృషేః
 ౧౧౦ అసావక్ష్ణాడః
 ౧౧౧ ఉల్లసేరూసలా సుమ్భారౌ
 అణిల్లసగుంజొల్లపులలతః
 ౧౧౨ సందిశోప్పాహః
 ౧౧౩ గ్రసేసేఘిసః
 ౧౧౪ భాసుభిఃసః
 ౧౧౫ ప్రతీక్షేర్విహిర విరమాల
 సామతః
 ౧౧౬ సగింసేల్లకనడిమ్భా
 ౧౧౭ ముహేశ్చవ్వడః

౧౧౮ వినట్టాదభైః
 ౧౧౯ త్రసేర్వజ్జడరా
 ౧౨౦ వాజ్ఞోపీజశ్చ ॥—౬—॥
 ౧౨౧ గవేషేఘటతగమేసడుం
 డుల్లడండాలాః
 ౧౨౨ తత్రైశ్చంభరంపరంఘాః
 ౧౨౩ సాసేగుకంజః
 ౧౨౪ దహిరహిరాహిలాలుంఖౌ
 ౧౨౫ నికసేకొలనవాసగ్గా
 ౧౨౬ శ్లిషోవలనసామగ్గపరితన్తాః
 ౧౨౭ జుగుప్సతేర్దుగుంభయాణమ
 గుచ్చాః
 ౧౨౮ వలగ్గచమడమారుశాః
 ౧౨౯ హుల్లాలత్రాత్ఫలైః
 ౧౩౦ గాహోవాదావహః
 ౧౩౧ గుమ్మగుమ్మడాముహేః
 ౧౩౨ అపుణ్ణగాః కైస
 గణ అపుణ్ణంత్రాంతే ॥౧॥ ఉ
 మ్మచ్చంతసంబద్ధే ॥౨॥ ఉల్లు
 కొక్క-టనల్లొ - గురువో
 చత్పటితే ॥౩॥ పహట్టంత
 చిరతరదృప్తే ॥౪॥ గుజ్జణి
 అం - పండలిఅంచవంఘటి
 తే ॥౫॥ సఉల్లిట - గల్లండ
 లిట - ఉరుమిల్లొ - ఉరు
 సొల్లాచాపిరితే ॥౬॥ ఉ
 క్షిణంతవకిణే ॥౭॥ ఓన
 ట్టా - విహిమిహిటచవిక
 సితే ॥౮॥ ఉద్ధవిట - ఉన్ము

త్రంకవిటచడపనపిఁతే ॥౯॥ కడ
 న్నరిలంఛిన్నెఛిద్రోచ ॥౧౦॥ నుది
 ఓశ్రాంతే ॥౧౧॥ పరిహాఞ్చలంపరి
 హాణే ॥౧౨॥ ణిక్కజ్జో - అణిక
 జ్జో - అచ్చగ్గో - చడహడిచల
 న్నుపిఁతే ॥౧౩॥ ఉద్ధటశాంతే ॥౧౪॥
 ఉద్భుంగముండితే ॥౧౫॥ ఉచ్చు
 గ్గోఉద్విగ్నై ॥౧౬॥ ఉచ్చురణం
 ఉచ్చిష్టే ॥౧౭॥ ఉవిలంచకితేక్రాం
 తేన ॥౧౮॥ పహాఞ్చలంపరిహా
 చసర్యాపై ॥౧౯॥ శాలం - గారి
 సాలంన్యాయే ॥౨౦॥ హిడ్డో -
 ఉడ్డోచత్రీస్తే ॥౨౧॥ ఉవిద్ధోమృద్ధే
 చ ॥౨౨॥ ఉవిద్ధోసుస్తాత్థితే ॥౨౩॥
 ఓవిసంఅపవృత్తే ॥౨౪॥ ఉష్ణకం
 ప్పలపితే ॥౨౫॥ ఉష్ణలంహృతేరో
 పితేవిముక్తై ॥౨౬॥ జ్ఞులం - ఓ
 అష్ణలంచఆహుతే ॥౨౭॥ ఉశిసవి
 లంఉద్భాగ్రింతే ॥౨౮॥ ఆహిద్ధో
 నుద్ధేఖలితేచ ॥౨౯॥ ఉసద్ధోనిపా
 తితే ॥౩౦॥ ఉహో - ఉచ్చుహోచ ఉ
 ద్ధృతే ॥౩౧॥ రోసిలం - ఉల్లుం
 డిలంచ క్షిప్తే ॥౩౨॥ ఉజ్జ్వలవట -
 లిగట - లుగ్గోచమృతే ॥౩౩॥ ఉ
 లం - ఉజ్జలంచవక్రీతే ॥౩౪॥ ఉ
 జ్జలంఞ్చనిమ్మిక్యతే ॥౩౫॥ ఉధం
 త్యక్తే ॥౩౬॥ ఉజ్జరిలంఞ్చమెగ్గ ని
 మ్మిక్యతేచ ॥౩౭॥ ఉద్ధంస్పృష్టే
 ॥౩౮॥ ఉడటజలాంతః పరితే ॥౩౯॥

ఓసరిటచకిణే - అక్షినికొచాత్మై
 కుచితేచ ॥ ౪౦ ॥ గులిలంమధితే
 ॥ ౪౧ ॥ ఉచ్చురిలం - గుంధిలంచఉన్నీ
 లితే ॥ ౪౨ ॥ ఉడ్డోహిలం - వరు
 చ్చూడం - ఉచ్చూహిలంచఉన్నీపై
 హాసితే - దత్తేచ ॥ ౪౩ ॥ ఉచ్చుమి
 లంరసితే ॥ ౪౪ ॥ రిత్తరిటపరితోషి
 తే ॥ ౪౫ ॥ పల్లొట్టం - రుసిలం
 పల్లొట్టంచవర్జ్యస్తే ॥ ౪౬ ॥ పష్టుడ్డో
 ప్పముషితే ప్పమృష్టైచ ॥ ౪౭ ॥ గ
 లంఅఘూణితే ॥ ౪౮ ॥ ఓనెహడ్డో
 ప్పవృద్ధేఅన్యనక్తేచ ॥ ౪౯ ॥ ఓట్ట
 లం - ఓటమిలంచాభిభూతే ॥ ౫౦ ॥
 రుమిల్లంఅభిలపితే ॥ ౫౧ ॥ పడట్టరి
 లంప్పత్వ్యక్తతే ॥ ౫౨ ॥ అకంఠో
 ప్పవృద్ధే ॥ ౫౩ ॥ ఓఅల్లొఞ్చన్నై ॥ ౫౪ ॥
 కరమోక్షితే ॥ ౫౫ ॥ కడొడపరతే
 క్షీణితే ॥ ౫౬ ॥ పక్షిలంవృచరటితే
 ॥ ౫౭ ॥ అక్షి-లంఅలింగితే ॥ ౫౮ ॥ అ
 పిలంఉక్తే ॥ ౫౯ ॥ ఉద్ధుసిలం -
 ఉల్లుసిలం - విమిణం - చులుకుపి
 లం-ఉసలిలంచరోమాంచితే ॥ ౬౦ ॥
 ఆనంగిటనక్తే ॥ ౬౧ ॥ ఆరెఞ్చలంము
 కుళితే - ముక్తేభాగ్రింతే - పులకితే
 చ ॥ ౬౨ ॥ ఉచ్చుండిలంశరాదిన్యధి
 తే అపహృతేచ ॥ ౬౩ ॥ చంటిలం
 ఛిన్నై ॥ ౬౪ ॥ ఉశంసిలం - ఉశం
 లంచాపధానీక్యతే ॥ ౬౫ ॥ ఆవిలం
 ప్పాగితే ॥ ౬౬ ॥ అపహృత్తాదక్షితే

౬౭॥ ఆరద్ధోవృద్ధింగతే గుహాయా
తేన ॥౬౮॥ ఘృత్తితితం - ఘృసణి
అంచాన్విష్టై ॥౬౯॥ ఘృష్టుంసుతం
అశంకంఘణితే ॥౭౦॥ ఉల్లూఢో -
ఉచ్చట - చారూఢే ॥౭౧॥ ఖవలి
ఓకుపితే ॥౭౨॥ చక్కడితంపా
ణితే ॥౭౩॥ ఉత్తత్రోగలితే ॥విరక్త
చ ॥౭౪॥ గుడిపనన్నధే ॥౭౫॥ గు
మ్మడిట ఆపూరితే - ఖలితే - ఆ
మూలాత్సంవలితే - మూఢే - వి
ఘటితేచ ॥౭౬॥ పడిరిగతంభగ్నై
॥౭౭॥ పరితడితంప్రకటితే ॥౭౮॥
పరితట్టలితంపరిచ్చిన్నై ॥౭౯॥ ఓ
వృంమృష్టై ॥౮౦॥ కొజ్జరితం పూ
రితే ॥౮౧॥ ఉమ్మలంఘనీభూతే ॥
౮౨॥ వెల్లాగతిం - ఖడగతిఞ్చసం
కుచితే ॥౮౩॥ యుంటిలంప్రహృతే
॥౮౪॥ ఆణులజ్ఞై ఓప్రయాతేప్రతి
జాగరితేచ ॥౮౫॥ ఇష్టై రందరితే
॥౮౬॥ ఉలుహులితంలవితృష్టై ॥
౮౭॥ వఃపిలంఆరొగ్గిలంచభుక్తై ॥
౮౮॥ ఉగ్గాలణం - ఉచ్చుణ్ణం - అ
హిరేహిలం - ఉద్దుమాలం - అ
గ్గుణ్ణంచపూణే ॥౮౯॥ పచ్చాడి
ణీట సమ్ముఖమాగతే ॥౯౦॥ చుగ్గు
చ్చంభ్రమితే ॥౯౧॥ పట్టావిలం
సమాపితే ॥౯౨॥ పారథంలభిషీ
డితే ॥౯౩॥ ఉద్దాలిలంరణమాతే ॥
౯౪॥ ఉద్దుమాణంపలాయితే ॥౯౫॥

విడత్రంలజితే ॥౯౬॥ భిక్కుం
స్పృష్టై ॥౯౭॥ వేణిల్లితంహృతే ॥
౯౮॥ విడలూలవిగ్నై ॥౯౯॥ సాణి
లం - భిక్ఖాలిలంచశాంతే ॥౧౦౦॥
సాహిల్లం - పక్కం - సమరాజ
లం - ఆదృష్టవణంచపృష్టై ॥౧౦౧॥ ఓఠ్ఠ
లం - ఓసవిలంచావసన్నై ॥౧౦౨॥
పడిసారిలపెండ ఇవస్తృతపీడిత
యోః ॥౧౦౩॥ ఉద్గహిటనిపుణ్యహీ
తే విరచితేచ ॥౧౦౪॥ గమిలంలవధృ
తే ॥౧౦౫॥ ఉద్ధచ్చిటనిషిద్ధై ॥౧౦౬॥ గిగ్గి
ణానిగతే ॥౧౦౭॥ కవాడొస్థలితే ॥
౧౦౮॥ లాట్టాలిత్యాసక్తై ॥౧౦౯॥ ఉక్కొ
సంఉత్కృష్టై ॥౧౧౦॥ పడల్లపరిలం
త్వరితే ॥౧౧౧॥ ఉద్దారిలంఉత్థాతే ॥
౧౧౨॥ అట్టిగ్గొయితే ॥౧౧౩॥ ఉల్లి
క్కుంచుశ్చేష్టితే ॥౧౧౪॥ ఉచ్చుడి
లంముషితే ॥౧౧౫॥ దొగ్గిణం - వ
రిలమిలంచాలంకృతే ॥౧౧౬॥ ఉక్కి
లంప్రసృతే ॥౧౧౭॥ యుత్తా - మ్మి
కొంచదష్టై ॥౧౧౮॥ మోట - అ
త్తోచగతే ॥౧౧౯॥ ఖసిలంఉచ్చురి
తే ॥౧౨౦॥ పడిహత్తోఆపూణే
॥౧౨౧॥ ణిజ్జరం - ణిణంచఖిన్నై ॥
౧౨౨॥ ఉజ్జల్లా - ఉచ్చుణో - ఉ
ష్పాలో - అవాహిట - ఉత్తప్ప
చార్థానితే ॥౧౨౩॥ ఓజ్జల్లం - ఉ
క్కుండంచవివరితై ॥౧౨౪॥ ఉద్దచ్చ
లిస్తే ॥౧౨౫॥ ఘాహిలం పాకన్యక

పరావృతై ॥౨౬॥ అణగవల్లట్టం
పునరుక్తై ॥౨౭॥ అణ్ణసలంకస్త్రై
తే ॥౨౮॥ ఉప్పడిలంనష్టై ॥౨౯॥
అణహప్పణలంభత్సై ॥౩౦॥ ఉ
జ్జురిట - ఉగ్గుట - విమగ్గుట - మ
గ్గుట - పగ్గుట - విస్తీర్ణతై ॥౩౧॥ కు
గ్గుట - పపామో - సవగవో - పగ
గ్గుట - ఘత్తాచాక్రాంతై ॥౩౨॥ ఓ
క్కులితం - ఓరప్పిలి - ఉక్కుట్టిలం
చతురీతై ॥౩౩॥ కప్పరిలంకరో
పి తే ॥౩౪॥ అనవిటఘాణితే ॥
౩౫॥ ఉల్లట్టిలం - మహాలంకఉత్తి
తై ॥౩౬॥ ఉకాసిలం - ఓగ్గురి
లంకరణలభ్యై ॥౩౭॥ ఓమసాలం
పురసక్రతై ॥౩౮॥ వజ్జలిలంఉ
త్సంగితై ॥౩౯॥ ఉత్తిక్కులం పుంజీ
కృతై ॥౪౦॥ విడ్డణలంప్రశాంతై ॥
౪౧॥ ఉలుపలంఉలం హేషితే ॥౪౨॥
హేక్కులం - హిసమణంహాన్నతై
ఉత్తమేచుమ్మితేచ ॥౪౩॥ ముమ్మి
లంముల్లితేశీలితేచ ॥౪౪॥ మహు
ధాలిలం - ణింసిమిటచ నిర్వాసితే
॥౪౫॥ విష్ణిణ్ణాలవతీణై ॥౪౬॥ ణి
రిత్తాన్తై ॥౪౭॥ గుమ్మటమూలా
త్సన్నై ॥౪౮॥ ణిరుత్తంనిచ్చితే ॥౪౯॥
పక్కడిలంప్రస్ఫురితై ॥౫౦॥ ఖం
డిటమధ్యానతై ॥౫౧॥ వేట్టిటవే
ట్టితే ॥౫౨॥ బారిణోఅతిక్రాంతై ॥
౫౩॥ నిమ్మటస్థాపితే ॥౫౪॥ లక్ష్మట

గణ - మిహోచవిఘటితే ॥౫౫॥
ణిచ్చణిటజలధౌతే ॥౫౬॥
చక్కిలం ఆస్వాదితే ॥౫౭॥
తుగ్గులంరంజితే ॥౫౮॥ రే
క్కిలంఅక్షిప్తై ॥౫౯॥ ప
రట్టాభీతేపణితేపీడితేచ ॥
౬౦॥ పడిల్గిలం వధాపి
తే । పరిఘక్తైచ ॥౬౧॥ ఉ
చ్చుల్లొవిదారితే ॥౬౨॥ ణ
డిటంచితే ॥౬౩॥ డూసు
క్కిట - సగ్గుట - ఘంసులూ
చముక్తై ॥౬౪॥ ముమిలూ
మూఢేస్థలితేఅపూణైచ ।
౬౫॥ ఛుణ్ణంసంశోషితే ॥
౬౬॥ ఉచ్చల్లొభీతే ఆరూ
ఢేఉద్విగ్నైచ ॥౬౭॥ ఉ
ష్ణింసిలందృష్టై ॥౬౮॥ ఇ
త్యాది

౧౩౩ ధాతేవోధాంతరవ్వపి ॥౭॥
హోహువ । కాణిక్షితై ।
వహేడ । మణిష్ఠివివేష
రాలిబ్బడిప్పణిడ్డుహాగవే
షేస్త్రయోదశ ॥ * ॥ ఇ
తితృతీయస్యా ధ్యాయస్య
ప్రథమఃపాదః ॥ * ॥
దస్తస్య శౌరసన్యా మఖా
వచాస్తాః
అధఃకన్వచితే
తావతిభోర్వా

౪ ధోధః
 ౫ ఇహహహహస్య
 ౬ భువోభః
 ౭ అంత్యాదిదేతీమోణః
 ౮ ర్యోయ్యః
 ౯ పూర్వస్యపురవః
 ౧౦ ఇయదోదోక్త్యః
 ౧౧ కృగమోడమతః
 ౧౨ ఇదానీమోల్దాణమ్
 ౧౩ తస్మాత్తా
 ౧౪ ఇంనన్వరే
 ౧౫ అష్టహేహషే
 ౧౬ హీహీవైదూషకే
 ౧౭ హీమాణహనిర్వేద విస్త
 ౧౮ ఎవార్ధేవవ (య
 ౧౯ హంజేచేట్యాహ్వన
 ౨౦ అతాజసెద్దదోశ్ —౧॥
 ౨౧ ఆసావామత్ర ఇనానః
 ౨౨ మః
 ౨౩ భవతామ్
 ౨౪ భవిష్యతీస్సి
 ౨౫ ఇజేచోదఃట్
 ౨౬ శేషంప్రాకృతవత్
 ౨౭ మాగధ్యాం శౌరసేనీవత్
 ౨౮ త్వౌడాహోజనః
 ౨౯ ఆమోజీత్
 ౩౦ సాపుంస్యేలతః
 ౩౧ హగేహంవయమోః
 ౩౨ ఛానాదౌశ్చః

౩౩ ఊకః
 ౩౪ సూపేత్తాచిత్తేః
 ౩౫ సస్సపోస్సంయోగేఽగ్రీష్ఠే
 ౩౬ సాగ్నే
 ౩౭ న్యన్యజ్ఞాంశ్చ
 ౩౮ జోవ్రజేః
 ౩౯ జయద్యాంయః
 ౪౦ వత్సంధమ్ ॥—౨—॥
 ౪౧ ధర్ధస్తమ్
 ౪౨ చిట్టస్త్రస్య
 ౪౩ నానణోపైశాచ్యామ్
 ౪౪ న్యన్యజ్ఞాంశ్చ
 ౪౫ రాజ్ఞోజ్ఞోవాచిత్తే
 ౪౬ తలతదోః
 ౪౭ శపోస్యః
 ౪౮ లోశః
 ౪౯ దుష్టిర్యాగృశగే
 ౫౦ ర్యస్సస్థాంరియసి నసిటాః
 క్వచిత్
 ౫౧ టాస్తృతు
 ౫౨ యఃపోహృదయే
 ౫౩ టానెనతదిమో॥
 ౫౪ వాయేస్త్రీయామ్
 ౫౫ జసెస్తృతుశతః
 ౫౬ తడిజేచః
 ౫౭ ఎయ్యవవభవిష్యతి
 ౫౮ ఇయ్యోయకః
 ౫౯ కృక్షోడీరః
 ౬౦ క్వాతూనమ్ ॥—౩—॥

- ౬౦ ప్రవృత్తానభూనా
 ౬౧ శేషంశౌరసనీవత్
 ౬౩ నప్రామోలుక్కాది ఛల్ల
 ట్చమ్యస్తసూతోక్తమ్
 ౬౪ రోలస్తుచూళికానైశాచ్యం
 ౬౫ గజడదబళుర్భుభభామ్
 కచటతపఖఛరభాల్
 ౬౬ అన్యేసామాదియుజిన
 ౬౭ శేషంప్రాగ్వత్ ॥—౪—

దస్తస్యా సాసావామస్త్ర
 స్థర్థాస్తంప్రవృత్తాన నస్తచ
 ॥ * ॥ ఇతి తృతీయాధ్యాయస్య ద్వితీయః పాదః ॥*

- ౧ ప్రాయోవభ్యంశేచాచ్
 ౨ అచాస్తావభాకభతథ పభా
 గఘదధబభాక్
 ౩ తుమోజ్యః
 ౪ మ్లోమ్యమ్
 ౫ రోలుకమధః
 ౬ క్వచిదధూతోపి
 ౭ విపదావత్సపదిదఇః
 ౮ కథంయథాతథిడిహడిధ డి
 మడెమాస్థాదెః
 ౯ దాదేడెహోయా దృక్తా
 దృక్కిదృగీదృశామ్
 ౧౦ డఇసాతామ్
 ౧౧ యావత్తావత్సుమ్మహి మ్మా
 వాదెః
 ౧౨ డేత్తులడెవడావియత్కి

- యతిచవ్యాదేర్వతుపః
 ౧౩ డేత్తహేత్రలః
 ౧౪ యత్తదోడిఃత్తు
 ౧౫ కుత్రాత్రేవతేథు
 ౧౬ త్వతలొప్పణమ్
 ౧౭ తివ్యస్యఇ ఎవ్వఇఎవ్వ డే ఎ
 ౧౮ క్షుఇఇఉఇపిఅపి (వాన్వః
 ౧౯ ఏప్యేప్యిప్యేప్యేపిణు
 ౨౦ తుమఎవమణాణహమణ
 హిఇచ్చ ॥—౫—

- ౨౧ గమస్తైష్ఠిణైష్ఠావ్సరైలుక్
 ౨౨ త్వనోల్
 ౨౩ ఛస్యయుష్టదాదే డాకరః
 ౨౪ జణజణుణంనఇనా వఇనా
 ఇఇవాగ్ధై
 ౨౫ తణేణతేసిం తే సిితేహిం
 కేహింతాదధ్యే
 ౨౬ స్వాధేకడుఃపునర్వివాఘ
 ౨౭ డేండావవశ్యమః (నమః
 ౨౮ వరమెకశసాడేడి
 ౨౯ అడడమల్లాస్వాధికాక క
 ౩౦ తద్యోగజాశ్చ (లుక్చ
 ౩౧ డితస్త్రియామ్
 అదంతాడ్డా
 ౩౩ ఇవతాంతాతి
 ౩౪ ఇదానీమెవ్వహి
 ౩౫ ఎవజీ
 ౩౬ ఎవమెమ
 ౩౭ నహినాహి

35 ప్రత్యుతపచ్చలిడ
36 ఎనమేవఎమఇ
౪౦ సమంసమాణు||—౨—|
౪౧ కిలకిర
౪౨ వగ్గిమపా 9 ఇమపా 9 డపా 9
ఇవపా 9 యనః
౪3 దివాదివే
౪౪ సహసహుమ్
౪౫ మామం
౪౬ కుతుఃకహుకహంతిహు
౪౭ అధవామనాగహవఇమణా
౪౮ ఇతసఎత్తహే (ఉం
౪౯ పశ్చత్పచ్చఇ
౫౦ తతస్తదాతో
౫౧ త్వనుసాహవన్యధాసర్వా
౫౨ కింకాఇకవణో
౫3 ఉన్నవిచ్చఉత్తావివణ్ణవ
త్తోక్తాః
౫౪ అభుఃపరస్పరస్య
౫౫ అన్యాదృశస్యాణ్ణౌఇ సావ
రాఇసౌ
౫౬ వహిల్లాగాశ్వేఘ్రాదీనామ్ ||
౫౭ శీఘ్రస్యవహిల్లః ||౧|| కంక
టస్యఘ్నులః || ౨|| రమ్య
స్యరవణ్ణః || 3 || యద్యద్దృ
ష్టంతత్తదిత్యస్యజాఇడ్డిఆ ||
౪|| పృథక్పృథగిత్యస్య జా
అంజుఅ || ౫|| భయస్యడప
జగ్రా || ౬ || మాభేషీరిత్య

స్యస్త్రీవన్యఘ్నిసిడి || ౭ || ఆ
వసగ్రద్దస్యడడవడః ||౮|| ఆ
స్త్రీయస్యాప్పణఅః ||౯|| ప్రీ
డాయాంఖడ్డా||౧౦|| అసా
ధారణస్య అసడల్లు ||౧౧||
నవస్యనవఖు ||౧౨|| అద్భు
తస్యథకగరి ||౧3|| కాతు
కస్యకొండ||౧౪|| హేనఖిత్వ
స్యహేల్లి ||౧౫|| యదెశు
జ్ఞు ||౧౬|| కేరతణౌసమ్బ
ద్ధినః ||౧౭|| ఇత్యాదయో
వహిల్లాదయః||
౫౭ హుహురుఘ్నిగాశబ్ద చె
ష్టానుకృత్యాః
౫౮ అనర్థకాఘిమాదయః ||3
పా॥మోపభృశైగమెస్తు
కిలకిరాష్టాదశ ||*|| ఇతిత్య
తీయస్యాధ్యాయస్య తృతీ
యఃపాదః ||*||
౧ దిసశాసుపి
౨ స్వమ్యతఉత్
౩ ఓసాపుంసితు
౪ ఎభిసి
౫ టి
౬ జీనెచ్చ
౭ జసేహేహహా
౮ భ్యసౌహుమ్
౯ సుస్సుహోజనః
౧౦ ఆమోహమ్

౧౧ టాణానుస్వారౌ
 ౧౨ ఎచ్చేదుతః
 ౧౩ హిహేజీజసైః
 ౧౪ వచంభ్యసః
 ౧౫ ఆమోహంచ
 ౧౬ జమోలుక్
 ౧౭ సుససాః
 ౧౮ హోజసామంత్యై
 ౧౯ హింభిస్తుపాః
 ౨౦ (స్త్రీ)యాంజేః॥—౧—॥

౨౧ జన్జస్యోహే
 ౨౨ వచుమాంభ్యసః
 ౨౩ ఉదొతౌజశ్యసః
 ౨౪ ఇంనపి
 ౨౫ మాంతస్యోత ఉస్వమోః
 ౨౬ సర్వగాజ్జేహిం
 ౨౭ జసిహామ్
 ౨౮ తుకిమోడిహ
 ౨౯ జసస్సుశ్రోత్రత్కింభ్యః
 ౩౦ స్త్రీయాంజహే
 ౩౧ యత్తదుగ్తింతుగ్న్యమోః
 ౩౨ ఇదమఇంనపుంసకే
 ౩౩ ఎతదేహ ఎహో ఎహు(స్త్రీ)
 ౩౪ జశ్యసోరెఇ (నృ)నపి
 ౩౫ ఓఇతిదనః
 ౩౬ ఇదమతః
 ౩౭ సాయుష్షదస్తుహుమ్
 ౩౮ తుష్టైతుష్టౌజశ్యసాః
 ౩౯ భిసాతుష్టైహిమ్

౪౦ జ్యమ్టాఎఇంతఇం॥—౨॥
 ౪౧ తుజ్ఞతుఘతుఇజసిజసా
 ౪౨ సుపాతుష్టాసు
 ౪౩ తుష్టహమామ్భ్యసాభ్యం
 ౪౪ అస్తదొష్టహమ్
 ౪౫ సాహఉమ్
 ౪౬ మఇంజ్యహ
 ౪౭ మహుమజ్ఞుజస్త్సినా
 ౪౮ అష్టైతిష్టౌజశ్యసాః
 ౪౯ భిసాతిష్టైహిం
 ౫౦ సుపామ్మాసు ॥
 ౫౧ లటాహింవార్షుఝ్యోః
 ౫౨ హిథాస్సిపాః
 ౫౩ సప్తమ్యాశ్చ
 ౫౪ హుధధ్వమోః
 ౫౫ ఊమిబిటాః
 ౫౬ హుమస్తహిజోః
 ౫౭ ఇదుదెత్స్యహేః
 ౫౮ సస్యపాల్పటి
 ౫౯ పర్యాప్తౌభువోవహుచ్చకి
 ౬౦ వ్రజేర్వజ్ఞః ॥—౩—॥

౬౧ బ్రాహ్మణోచః
 ౬౨ క్రియేకీసు
 ౬౩ వస్సగ్జ్ఞౌద్భౌగి (౫) హో
 ౬౪ తతాద్యాశ్చోల్లాదీన్
 ౬౫ హోస్తారుచ్చార లాఘవమ్
 ౬౬ బిందోరంతేరంతే
 ౬౭ హల్లైజః
 ౬౮ లింగమతంత్రం

౬౯ శౌరసేనీవత్
 ౭౦ తద్వ్యత్యయశ్చ
 ౭౧ శేషం సంస్కృతవత్
 ౭౨ యూడగాస్తు దేశ్యాస్సిధాః
 గణ యూడంలతాదిగమనై ॥౧
 గోష్ఠీ । సప్పత్తిఆచపాలా
 యాం ॥౨॥ గోఁడీ- గాం
 డీ గొంజీ-మంజర్యాం॥౩॥
 ఎకగ్రం-టహస్సం-భద్రశ
 రీచచన్దనై ॥౪॥ ఆద్వోర్వా-
 మోరత్తట - మోరో-పణా
 అటచశ్వవచై ॥౫॥ మల్లర
 అంకపర్దకృతభూషాయాం
 ॥ ౬ ॥ సామాలంసొల్లంచ
 మాంసే ॥౭॥ ఛట్టా-మర్ష
 ణ ॥౮॥ భోట్టుణావృతకే
 ౯॥ గొడ్డంకుచాపరివాసో
 గ్రీధౌ ॥౧౦॥ భావతుగృ
 హిణ్యాం ॥౧౧॥ దుఃఖితేక
 మ్మో ॥౧౨॥ పరిహాలాజ
 లనిర్గమే ॥౧౩॥ పడంగ్రా
 మసీమాస్థానై ॥౧౪॥ గొ
 జాకలశ్యాం ॥౧౫॥ పడిప
 ల్లిలోవిహితపూజై ॥౧౬॥
 గన్ధపిసాటగ్రాన్ధికై ॥౧౭॥
 ఓహిలం అధోముఖై ॥౧౮॥
 అసారాకదళ్యాం ॥౧౯॥క
 రత్నశ్శుకుర-మహీజై॥౨౦॥
 వపర్షుటభారే ॥౨౧॥ ఉ

ష్పరిఅల్లం అశక్యే ॥౨౨॥ వైడూ
 ణీ-పిచ్చల్లం-వంధాణ్సారోపహీ-సి
 ణీ-వెలూరా-తుత్తంతశిరంచలజ్ఞా
 యాం ॥౨౩॥ కొణ్ణాలంమానై ॥
 ౨౪॥ ఖండజీష్ఠాలెన్దనవహమ్నా
 ౨౫॥ దుఃఖాలంతోభేదెనశిధిలే ॥
 ౨౬॥ ఉత్తాణపులంఎరండై ॥౨౭॥
 చతురూఢాహలచశాతహమానై
 ౨౮॥ పడలిలం శూలప్రాతేమాం
 సే ॥౨౯॥ మాడానమకాలై ॥౩౦॥
 ఖడిగిఅంకలుషై ॥౩౧॥ బహురా
 ణాలసిధారాయాం ॥౩౨॥ పహ్ని
 గొదక్షిణే హస్తే ॥౩౩॥ ఖన్వజ్ఞా
 దక్షిణే ॥౩౪॥ ఖడం-వెడొ-వొద్ద
 రంచశ్శశ్రీణి ॥౩౫॥ ఉత్తణంని
 వసనై ॥౩౬॥ సలరాహంబుగ్గీతిః
 ౩౭॥ ఖల్లిరీ-ఖల్లిలిఆచసంకేతే ॥
 ౩౮॥ రజ్జీ-వద్ధిఅంచపరీధానై ॥౩౯॥
 గలణరతుమేఘై ॥౪౦॥ తిగ్గచ్చితిగ్గ
 ఆవపుష్పరజసి ॥౪౧॥ తండంశిరో
 హీనై ॥౪౨॥ పాదుగ్గొసభ్యై ॥౪౩॥
 తివిడీసూచ్యాం ॥౪౪॥ వత్తలం తి
 త్తై ॥౪౫॥ కూరంభత్తై ॥౪౬॥ గొ
 డ్డం-విక్లిలం-కచ్చరం-మహీడ్డం-బ
 లహం-రెణం-పణట-దండరిఆ-దం
 డా-దోహణీచపంకై ॥ పంకః కర్ద
 మపర్యాయః ॥౪౭॥ విబ్భట-ఛో
 హో - పగ్గెజ్జో-విజ్జడ్డోచచయై ॥
 చయస్సమూహాః ॥౪౮॥నిఅద్ధీసా

నె ॥౪౯॥ నష్టరితఖాగ్రీపదసితద
శమ్ముత్పవవిశేషే ॥౫౦॥ సాక్షీ-తా
ణభవీచదాస్యామ్ ॥౫౧॥ భిచ్చిణ
రమణమ్ - ఓల్లుక్కి - హత్తిణంచ
చత్సుస్థగనకీడాయామ్ ॥౫౨॥
పుంసులంబినువాదె ॥౫౩॥ అవతి
ల్లుండలూఖిలె ॥౫౪॥ సరాహట -
కిక్కిడీచనపెక ॥౫౫॥ సఇలండం
-సఇదడ్డంచమనారథేనైవ సంఘట
నాయామ్ ॥౫౬॥ ఓసా - ఓగ్గిట-
సిన్హాజనీహారె ॥౫౭॥ జితంసణం
పరిధానె ॥౫౮॥ యుక్తీస్రాగసి ॥
౫౯॥ సిట్టానిహిడోచ సుప్తనాసి
కానాదే ॥౬౦॥ దిణవచ్చణం - జి
వగచ్చణంచావతారణె ॥౬౧॥ లంబ
ఓకృతపరిచయె ॥౬౨॥ అడా - స
డాచప్రలంబకేశాయామ్ ॥౬౩॥
ఘృగ్గుర్ధణంభేదె ॥౬౪॥ వడ్డవడాత
అథఃప్రావృతదెహాయామ్ ॥౬౫॥
తలఫలంశాలౌ ॥౬౬॥ తరిడీలను
ష్టైవాయా ॥౬౭॥ వెప్పా - సం
డీచపిశాచాక్రాంతె ॥౬౮॥ కిలా
-కులకులా - అద్ధధరణీ - బహు
ఘరిణీచనవవధ్వామ్ ॥౬౯॥ వ
త్తీ - వఈ - వేలాచమర్యాదా
యామ్ ॥౭౦॥ నిగ్గుట్టాకాశ లా
పెతె ॥౭౧॥ పజ్జాపజ్జాచాధికారె
॥౭౨॥ యుడీ - యుల్లరీచగుల్తె ॥౭౩॥
ముకుండి - ముచుముల్వోచకూటె

౭౪॥ ణిక్కనరిటగల్గితసారె ॥౭౫॥
యట్టిలితవంక్రమణె ॥౭౬॥ సం
ఖోడీవృక్షికరె ॥౭౭॥ సిలిప్పా - చి
ల్లా - చుల్లా - జెడో - లింకో -
డహారో - జాలా - నహంచదూరె
॥౭౮॥ విడ్డిరిత - తుగ్గీచరతౌ ॥
౭౯॥ కుహిణంకూపకారె ॥౮౦॥
వితిలా - వేలూ - మట్టహణో -
అమ్మికో - కమలూ - కువిలో -
ణిరికో - వచ్చల్లా - కుసుమా
లాచదస్యా ॥౮౧॥ అహిల్లీ ఈశ్వ
రె ॥౮౨॥ ధణీపర్యాప్తాగుప్తావా
॥౮౩॥ కంకతిమకటలల్పసుకృత ల
భ్యె ॥౮౪॥ పజ్జామరొప్రవయసి ॥
౮౫॥ పుండరికడీతల్లిలికాయామ్
॥౮౬॥ హద్దంశీష్టే ॥౮౭॥ పిడిల్లి
కాకూరె ॥౮౮॥ సొఱుల్లోపిశు
నె ॥౮౯॥ జోవ్వణజోలం - జోవ్వ
ణిరం - జోవ్వణిణీచజరాయామ్ ॥
౯౦॥ పిడిణిలంసణంనిశిపావరణె ॥
౯౧॥ పడివేసావిత్తెపె ॥౯౨॥ ప
డికితపగీకృతా ॥౯౩॥ పడుజ్జణి
తరుణ్యాం ॥౯౪॥ కుణితి - కుచ్చి
న్టీ - కడిడిణారో - ప్రతివివరం -
దెవరిలంచ సుతజన్మతూర్యె ॥ పు
తోత్సవెవాద్యమానతూర్యెఇత్య
థః ॥౯౫॥ అక్ష్వవా ఆదిశి ॥౯౬॥
మేఘంవాశ్వోత్తేప్రద్యం ॥౯౭॥
పాహివాఅడా - లవనా - పిడర

ఈచర్యవధ్వాం । చౌర్యేణస్వ
కృతవధ్వామిత్యధః ॥౯౮॥ ఓరన్
గభీరదీఘకరనే ॥౯౯॥ పాతగ్గోని
ర్భయే ॥౧౦౦॥ ఉక్కట్టి - ఓలచ్చి
ఆ - డొక్క - చకూపతులాయాం ।
వనాదెజలానయనయంత్రేజ్యత్య
ధః ॥౧॥ కాలంచీ - కాణడ్డి - చ
క్కురోవపరిహాసే ॥౨॥ ఖణ్డాధా
ర్మికే ॥౩॥ ఉచ్చలవో - వృదుఢం
మేరితి ॥ ఉప్పద్దం - యజోచగృ
హే ॥౪॥ ఉలుహత్తా - డక్కొ -
వసతుడ్డో - బుక్కణోచకాకే ॥౫॥
మామా - మామీచ మాతుల భా
ర్యాయాం ॥౬॥ చచుప్పరంమిధ్యా
యామ్ ॥౭॥ చుక్కొముష్టా ॥౮॥
పుత్తీ - అన్నీ - చిత్తచవ్యాఘ్రే ॥
౯॥ చలలణా - లుచ్చీచకుంతలెషు
॥౧౦॥ గణసమారజోగోస్త్యాం ॥౧౧॥
తిత్తీసారె ॥౧౨॥ డాలీశాఖాయాం ।
౧౩॥ తాణాఅహంకారె ॥౧౪॥ తా
ముక్కసిలింకార్యం ॥౧౫॥ పెరిలం
పెజ్జలం చప్రమాణే ॥౧౬॥ గహణీ -
గహరో - ముపహలూచవందిని ॥
౧౭॥ లాఇల్లొబలీవదే ॥ ౧౮ ॥
ముంకురుడొ - ముంగురుడొ - ఘు
న్దురుడొచరాకౌ ॥౧౯॥ అవసణం -
ఆలలణం చరతిగృహే ॥౨౦॥ ఉవస
ట్టాసారథౌ ॥౨౧॥ ఉవసెరొరధా
హే ॥౨౨॥ ఉణిఆకృసరాయాం ।

అది ॥ అనుదున్నుణిఆరూపనత్యాం ।
అర ॥ ఉమ్మరొ - పిడం చనురాశి
త్వే ॥౨౩॥ చడిఅసాఆటోపే ॥౨౪॥
మాలాజ్యోత్స్నయాం ॥౨౫॥ ద
రందరోఉల్లాపే ॥౨౬॥ ఉవ్వేలంకౌ
శలే ॥౨౭॥ ఓమాలూపీడాయాం ।
ప్రహారజాతపీడాయామిత్యధః ।
౧౩౦॥ ఇచ్చండాణిష్ఠోరొచ నిదా
యే ॥౩౧॥ ఆరంటిటమాలాకారె ॥
౩౨॥ సహవిష్టుట - సింటూ - ఆ
లద్దట - కేకీ - ఉడ్డొచకూపాచిఖ
నకః ॥౩౩॥ ఇసారోగతే ॥౩౪॥
ఉవలంఉత్తూచూడావలయే ॥ ౩౫॥
హిల్లాసికతాసు ॥౩౬॥ కికా -
ఉంపక్కిఆచరజక్యాం ॥౩౭॥ హి
డ్డొలీకెదారస్యరక్షణయంత్రే ॥౩౮॥
ఆలసా - అలిణోవవృశ్చికే ॥౩౯॥
జరిల్లజమణెబంధవాల శిఖయోః ॥
౪౦॥ మరట్టా - కిరిణీ - కుహణీ -
సాహీ - పాణిల్లి - పత్తణ్ణీ - ప్ర
తోశ్యాం । రగ్ధాయామిత్యధః ॥
౪౧॥ మలటగిర్యక దేశః ॥౪౨॥ ఉ
గ్గాలా - చివ్వొలీ - తనుసూత్రసి
న్వల్ప జలస్రవణేత్యధః ॥౪౩॥
కడప్పడొహరంపచ్చిమాం గణే ॥౪౪॥
సరివట - సరెవాటచహంసే ॥౪౫॥
కుట్టమటమహిమే ॥౪౬॥ పహణీ
సంముఖాగతినిరోధే ॥౪౭॥ కేఆ -
కలీ - కీలం చస్తాకే ॥౪౮॥ ఉక్కొ

సారోభికా ॥౪౯॥ భాడలంఘనా
 ఢేకాత్యాయన్యా ఉన్నవవిశేషే ॥
 ౫౦॥ భగ్గలంఘనప్రియం ॥౫౧॥
 కొమ్మహవత్సం - కొసలో - కణల
 చనీవ్యాం ॥౫౨॥ భిహడ్డహిల్లా -
 ఆలందధి - అడ్డహం చకలహే ॥౫౩॥
 భవడీచర్మణి ॥౫౪॥ కహోడోపిణవ
 డోచమనె ॥౫౫॥ ఉలహోదిహోహ
 నకారిణి ॥౫౬॥ కిటంగోఛాయా
 యాం ॥౫౭॥ బోఇటవ్యాధే ॥౫౮॥
 కొలంబంపిరరం ॥౫౯॥ వేఖాసాతె
 ఖాసటచవిరూపే ॥౬౦॥ సరలీ -
 అరలా - చిరసంగీ - సడ్డి - వలాగ్-
 యాం ॥ప్ర॥ సౌభ్యధృతిః ॥౬౧॥
 రాఇణీ - ఇడత్తటచశాల్పలో ॥౬౨॥
 మోడీ, భగిన్యాం ॥౬౩॥ కుంతో
 శక్తే ॥౬౪॥ నిడో, విచ్చుటచ పి
 థాచే ॥౬౫॥ కౌహంనిత్యే ॥౬౬॥
 పసడ్డికనకే ॥౬౭॥ అలుమజ్జాలా
 చుంచుమాలిట, మడోచలసే ॥
 ౬౮॥ సలిణలిం, కడసీచపితృవనె
 । శ్మశానశ్మత్యధృతిః ॥౬౯॥ అవడ
 ట, అడోచలరామే ॥౭౦॥ వాడు
 బ్బీఅశ్వధూషాయామ్ ॥౭౧॥ హ
 లుకీగ, ఖక్కిణీ, చురుడ్డి, భసఆ,బ
 హురా, సలలీచ కొప్త్యాం ॥
 ౭౨॥ ఆకు - మబ్బుఘరం, మకు,
 పవినం, పచ్చుట్టాహాణంచమదిరా
 యాం ॥౭౩॥ పడిచ్చిరొ, సచ్చిట

చనద్యశే ॥ ౭౪ ॥ తారత్తరొము
 హూతే ॥ ౭౫ ॥ పడ్డదాలీ, దే
 మవీచక్కిడాయాం ॥ ౭౬ ॥ పండా
 రొగోపే ॥ ౭౭ ॥ పెడ్డలారసే ॥ ౭౮
 పసవడక్రమవలొకే ॥ ౭౯ ॥ బొల్లా
 హలబోలోరొలో, వలలొ, మలహ
 లో, మలలించ కలకలె ॥ ౮౦ ॥ దై
 వాదిపాతాద్విత్వే । హల్లబొలొ
 ఎకగ్రాఘలిల్లోచదెవరె ॥ ౮౧ ॥ ఓసి
 క్షుటగతివిహూతే ॥ ౮౨ ॥ ఖడ్గీభా
 రాయాం ॥ ౮౩ ॥ పడ్డసుకా - పథ్త
 వం, వలిఅం, విహలోచజ్యాయాం
 ॥ ౮౪ ॥ పాణాటపాణిద్వయాఘూతే
 ॥ ౮౫ ॥ నిహగోవల్తీకే ॥ ౮౬ ॥ పథ్త
 ల్లోఅధసే ॥ ౮౭ ॥ బలవిట, వడలస
 రొచజవవతి ॥ ౮౮ ॥ పిజ్జరట, తె
 రుండకినిహలంచకూతె ॥ ౮౯ ॥
 లితిల్లికాకస్తూర్యాం ॥ ౯౦ ॥ అణ
 గామలింతరతో ॥ ౯౧ ॥ భివిలిం ।
 అంగలిజంచేక్షుశకలె ॥ ౯౨ ॥ అ
 ణ్ణొలాదిసముఖే ॥ ౯౩ ॥ అవలసిట
 లింత్యే ॥ ౯౪ ॥ సథలిం, గడ్డహో,
 సఫంచకుముదే ॥ ౯౫ ॥ గమరొట్ట,
 చుప్పులలించశేఖరకే ॥ ౯౬ ॥ పి
 హుణాపుచ్చే ॥ ౯౭ ॥ అంతిణిట,
 అంజణిణిట, తపిత్థం, కరల్లుచావ
 శుమెగ్ ॥ ౯౮ ॥ డసిటగామతరొ
 ॥ ౯౯ ॥ పవ్వంచలకొలశక్తే । ఉ
 చ్చంతొగాధే ॥ ౧౦౦ ॥—॥

గౌరవ్యుడికి, రంభుడికి, బహుశా
చగౌరవాయాం ॥౧॥భావోగ్గతే॥
౨॥ అణ్ణత్రంనిర్దాత్యై ॥౩॥ పద్ధణం
కరతడిచపూలవస్త్రై ॥౪॥ అడఉ
య్యి అంవిపరీతగతే ॥౫॥ ఇజ్జరంవి
మలై ॥౬॥ అలిసారం, విడలంచ
క్షీరే ॥౭॥ చుచ్చిలితం, చుచ్చిలి ఆ
రొచమలకే ॥౮॥ మోరద్దం, మో
రలం, ఆవగ్గోచలపామాగ్గే ॥౯॥
శశ్చరంఅవమృత్యై ॥౧౦॥ కామ
కిసారోగడకభే ॥౧౧॥ ఛాయల్లో,
జుల్లూచవైదద్ధ్యసతి ॥౧౨॥ సులో
సాకౌసు మ్భునివసనై ॥౧౩॥ అహి
లటవిచ్చాయే ॥౧౪॥ ఫలనంకా
పానై ॥౧౫॥ చులోడుటజ్యేష్ఠే
॥౧౬॥ తొట, సుఘటచరజకే ॥౧౭॥
అరలం - కడత్తం - అవహడం -
ముసలం - తేమూణం చవ్యాపారై ॥
౧౮॥ హిత్తం - హిత్తరంచగృహ
ద్వారే ॥౧౯॥ చక్కగ్గహోమకరై
౨౦॥ హంహలట - జంహలూ - ప
రితడిచమూర్తై ॥౨౧॥ అక్కదూ
తే ॥౨౨॥ కల్లాహ్రియామ్ ॥౨౩॥
కణ్ణారామంతవతంసే ॥౨౪॥ సిరి
వాట ఆసారై ॥౨౫॥ మాదలిత -
సువిజ్ఞాచమాతా ॥౨౬॥ సొలం
స్వాపే ॥౨౭॥ సొలూడపచితక
సిద్ధయెదత్తమ్ ॥౨౮॥ మమాస్తి
న నొరగ్గాడ్యెసతిపూజాదికమిదం

విధాస్యామీత్యుద్దిష్టాభాపాప్రివ
ర్యంతం యతిగంబద్ధగ్రవిణాదికమ
న్యస్య హస్తేదత్తంతవిశ్యుభాః ॥సి
హజటయనై ॥౨౯॥ దేహూపన్య
॥౩౦॥ సొలణామల్లై ॥౩౧॥ సిం
మారిఆరాజ్యై ॥౩౨॥ సొనణ్ణం అం
తఃపురై ॥౩౩॥ అనంగలంపావర
ణే ॥౩౪॥ ఉచ్చండం చొర్యేణక్రియ
మాణచరిత్రై ॥౩౫॥ ఉద్ధవణం ఆ
జ్యై ॥౩౬॥ ఉప్పింగరితపాస్త్రై ॥౩౭॥
౩౮॥ భంగొతణంపరీతే ॥౩౯॥ ఉ
ప్పామణ్యాదిమాజనై ॥౪౦॥ ఉ
ప్పులపొలితం కొతుకెన త్వరా
యామ్ ॥౪౧॥ అహిహరలం దేవ
గృహే ॥౪౨॥ నంవిజ్ఞానాఆభిజ్ఞా
త్యై ॥౪౩॥ అగిలా - సొలా - ఉ
చ్చత్రాలంచావిచ్చిన్నస్వరదానై
౪౪॥ అవసరిటవిరహే ॥౪౫॥ ఉ
ప్పొలటరణరణకే ॥౪౬॥ మాలా
డాకిన్యామ్ ॥౪౭॥ పిడంపా రా
హచా ॥౪౮॥ అబ్బపిసాట అబ్బపి
శాచే ॥౪౯॥ గహకల్లాలోగృహక
ల్లాలే ॥౫౦॥ ఉక్కరివిడితం ఉప
ర్యుపరిస్థానై ॥౫౧॥ సణ్ణితం - విర
ణ్ణితాచాద్రై ॥౫౨॥ చణచక్కసా
వలంమృహకరణై ॥౫౩॥ ఆమేలూ
ఆలల్ల - ఆలోలంచ కేశబంధనై
౫౪॥ చాలచ్చంపుచ్చే ॥౫౫॥ కఇ
లవజల్లొసేచ్చొత్తాయినబీసదై ॥

౫౪॥ డండరంకుఁ య్యో కలహే ॥
 ౫౫॥ క్వచ్చచ్చంబులీకహితకరణే ॥
 ౫౬॥ ఘట్టం - మఱ్ఱి - మఠాండం
 చూడరే ॥ ౫౭॥ ఝరంకొన్నును
 నుప్పె ॥ ౫౮॥ భౌతిత్తం పాణిభృ
 నూహతెజలే ॥ ౫౯॥ అట్టలూరిన
 పరాధే ॥ ౬౦॥ ఉరణీపకౌ ॥ ౬౧॥
 భరుణ్ణావిషమభువి ॥ ౬౨॥ భుష్పరొ-
 భరడిటవరూఱ్ఱ ॥ ౬౩॥ కుంభీపా
 ట్టలికే । నువణాదికమంతర్నిధా
 యి బహిబఁధ్దేభిపఁటకఖండే ఇ
 త్యథః ॥ ౬౪॥ గజ్జణసద్దొమ్మగని
 షేధరవే ॥ ౬౫॥ సుచ్చొమెచురే ॥
 ౬౬॥ ఉజ్జ్వలరమ్యే ॥ ౬౭॥ పార
 మరొరక్షసి ॥ ౬౮॥ ఉత్తాలూ - వా
 ర్తి - శాట - మండలూ - పిల్ల
 ఈ - యూణోచగర్వితే ॥ ౬౯॥
 చుడూలీఉలూగయామ్ ॥ ౭౦॥ మ
 ఖాఈపిన్యమందిరే ॥ ౭౧॥ ఝండు
 లీ - ఝండలీ - హత్తం - మురళూ
 చలనసే ॥ ౭౨॥ కుళూ - జొండి
 చలనకాయామ్ ॥ ౭౩॥ నిసారో
 - ధలటచమండపే ॥ ౭౪॥ పలం -
 మలూ - నివాటచప్రస్పదే ॥ ౭౫॥
 ఉమరోకేశనంచయే ॥ ౭౬॥ చా
 రవాట్రీప్రవాతే ॥ ౭౭॥ గడ్డిరీపకు
 వేదరే ॥ ౭౮॥ ఇన్దగ్గిపశడుంక్యా
 ఖూమతుహినయోః ॥ ౭౯॥ రో
 హితిప్రాణివికాయామ్ ॥ ౮౦॥

రొరరీప్రా వణకృష్ణవతుడశ్యాం ।
 ౮౧॥ హోలోజాన్యకురగే ॥ ౮౨॥
 వేడట - వహటచనాణికారే ॥ ౮౩॥
 రోప్పూలో - పారానరొచవాతా
 యనె ॥ ౮౪॥ తలపత్తయోనౌ వ
 రాంగే ॥ ౮౫॥ భిచ్చులినో - ఆ
 సోధా - అణిభంచముఖే ॥ ౮౬॥ ది
 రిఆ - జీవిలమఈ - యాముగాచ
 వషిణాన్యమ్మగ్నాం ॥ ౮౭॥ ధన్యు
 లింపుగుడంచుగాఁ పురొహతాన్
 నృజోబలౌ । మగాఁపురతఃపురు
 డంహత్యావిహితేరక్తబలా విత్య
 ధః ॥ ౮౮॥ గుంగుట - గుంగుసో
 - వగ్గొవటచవకులై ॥ ౮౯॥ దూస
 లండద్యై ॥ ౯౦॥ చపలంమిధ్యా
 వచసి ॥ ౯౧॥ ఉజ్జొగంహరే ॥ ౯౨॥
 పుంపుగంజఘనవస్త్రసిశేషే ॥ ౯౩॥
 ఘణవాహిటఇంచే ॥ ౯౪॥ నెలలి
 ఆహార్యానాం ॥ ౯౫॥ రాడీ - ఓ
 గ్నసిలింబ ॥ ౯౬॥ ముండి -
 మిరుంగీ - రంగీచలమన్తనశీలై ॥ ౯౭॥
 ధమోవిలాసే ॥ ౯౮॥ సింధువణట
 హతాశే ॥ ౯౯॥ తోమరీలతాయాం ।
 ౧౦౦॥ వకలంబట్టలంచ మెఘతి
 మిరే ॥ ౧౦౧॥ హరణా - మహారణాలించ
 వస్త్రే ॥ ౧౦౨॥ ఆణికోగతిర్వది ॥ ౧౦౩॥ హడ్డొ
 నుతానులే - దాహిత్రేఇత్యర్థః ॥ ౧౦౪॥ ని
 ఆణిఆ - నిందణిచత్రైత్రాతుత్వ
 కాపనయనై ॥ ౧౦౫॥ చైత్రులల్పపుష్ప

నోజి ॥౬॥ అంకొడొ - వంకడొచా
జె ॥౭॥ కుల్లొన్పుగాలె ॥౮॥నణిట
సాక్షిణి ॥౯॥ పటలసాధిమా - ప
సాధిమాపత్తఘటివశబరమూధా
ని ॥౧౦॥ అంబడొనిష్ఠురె ॥౧౧॥జ
వొ - కాలణొ - లోలణొచవుం
సి ॥ ౧౨ ॥ హుసూసేవాయాం
॥౧౩॥ రాఅణా - రల్లా - రాలా
చప్రియంగుషు ॥౧౪॥ పాలణం-
పిచ్చిలం - సంఅలుఅంవిహాసెనతి
హసితే ॥౧౫॥ దారారణముఖే ॥
౧౬॥ గొడ్డొ - ధవా - మధకొగ
చప్రిసంజనె ॥ ౧౭ ॥ అత్తరాణి -
ఘుఘుమారి - పరాణీవ శక్రవ
ల్లభాయాం । ఇంద్రాణ్యామిత్యర్థః
॥౧౮॥అవతరోలోకయాత్రాయాం
॥౧౯॥ గోవిటలెజన్తనా । ౨౦॥
వామరొసుందరె ॥౨౧॥ గోక్షణ్ణా
ణంపితోజలాంజలౌ ॥౨౨॥ ఖే
ట్టికొ - పొలిట - సూడీచసాదికె ॥
౨౩ ॥ పమా ధండిఘుమందిరె ॥
౨౪॥ సెలలా - కుండిజొ - సే
ట్టిచగ్రామే శె ॥౨౫॥విరికకట్యాం ।
౨౬॥ ఉరిళు - ఉరిట - పాణో -
వాణొ చ చండాలే ॥౨౭॥కఇసం
నీలాత్పలె ॥౨౮॥ దసలం - దా
హో - ధసలం - ధూరిఅంచప్పధు
ని ॥౨౯॥ పచ్చాహో - ణిసరొచ
సూర్యె ॥౩౦॥ గోహోగ్రామ్యజ

నాగ్రిణ్యాం ॥౩౧॥ అంగుల్లీ -అం
గులీయ ॥౩౨॥ అహణ్ణోసేహవర్జి
తె ॥ ౩౩ ॥ వచ్చినఅం - వంచలా
అంచత్తెత్తె ॥౩౪॥ అణ్ణోరిటపునః
పునర్దుహ్యమానె ॥౩౫॥ ఖుడ్డం -
ఖుడికచస్వల్పకతరా ॥౩౬॥రిహ్యో
చార్తణేవారిభాండె ॥౩౭॥ట్యూగ్రిం
వరుగురుహరికె ॥౩౮॥ పచ్చుఅం
దీర్చె ॥౩౯॥ పొఇటజ్యోతిరింగణ్ణే ॥
౪౦॥ మల్లతీ - మిలాట - మడూచి
ణాళు - అణుట - దరమత్తా-అం
కసాలోచబలాతాగరె ॥౪౧॥ బల
అణీత్పప్తా ॥౪౨॥ వాడిగహో-పొ
రవగ్నాచవిద్రామే ॥౪౩॥ ణంచణ్ణో-
పరిఅంభటచ చర్మకృతి ॥౪౪॥ అ
వజ్జసా - దోహోసులంచకట్యాం ॥
౪౫॥ పాడిఅజ్ఞాపతిగృహన్నేతరిపి
త్యగృహంనధూమ్ ॥౪౬॥ ఝుత్తీ
రజన్వలాయాం ॥౪౭॥ వట్టంసూ
త్రె ॥౪౮॥ కుండంహన్యధమే ॥
౪౯॥ హులువిలప్తనవపరా ॥౫౦॥
విరట అల్పికాయాంసరితి ॥౫౧॥
హేఅలంఅహిభోగాభహస్తైనవి
నివారణం ॥౫౨॥ గహాణంనిజక
లస్థానె ॥౫౩॥ వాలుకొగ -కుడ్డు
టీ - కలీచశాత్రవె ॥౫౪॥గఅలా
ధ్వస్తతేజసి ॥౫౫॥ వవడుద్విజె ॥
౫౬॥ విపుఃరోతాచదరిద్రే ॥౫౭॥
వెజులంఅంధకారె ॥౫౮॥ హారం

తృతీ ॥౫॥ వల్లకణ్ణవణా - వగ్గా
చప్రవేశే ॥౩౬॥ వల్లకణ్ణవణా ॥
౬౦॥ లల్లంస్పృహన్వితం ॥ ౬౧ ॥
చంటంశుక్లే ॥౬౩॥ లోటపినాయ
కే ॥౬౪॥ లనలంవిటపిక్తిరం ॥౬౫॥
పడిహణ్ణా ప్రతి క్రియాయామ్ ॥
౬౬॥ కారారెఖాయాం ॥౬౭॥ సు
శుబుద్ధా ॥౬౮॥ కాహిలావత్స
పాలక ॥౬౯॥ మిణాలహరౌ వా
ర్ధా ॥౭౦॥ పడిలా-పారసంహతా ॥
౭౧॥ పేలవంమాదవే ॥ ౭౨ ॥
మూసానెఖకారే ॥౭౩॥ సుహద్ధ
శుముఖనపతనె ॥౭౪॥ జటాసూ
కరే ॥౭౫॥ మాలలీమృదా ॥౭౬॥
లిలోయజ్ఞే ॥౭౭॥ కట్టమ్మలంపాన
పాలే ॥౭౮॥ ముదాగ్ని చండా
లాయాం ॥౭౯॥ మరలాభూతే ॥
౮౦॥ ఓసద్ధోపాడలంపరితలీ ఆద
ఓచపరిగంభణాబ్జభోజన భాండా
దశేషు ॥౮౧॥ పాడులీ - శేషా
లీచపత్నీ ॥౮౨॥ గొంచలంప
తాదే ॥౮౩॥ కొను ఓకువిందె ॥
౮౪॥ కడ్డపడరంతిరస్కరిణ్యామ్ ॥
౮౫॥ అవమాధం - వాలికం -
అంగవలిజ్జంచతనుచలనె ॥౮౬॥ నె
వ్వంత్రే ॥౮౭॥ వహగ్గోదవహ
తే ॥౮౮॥ కట్టిటద్వాన్తే ॥౮౯॥
జ్జిక్ఖోశిరీషే ॥౯౦॥ తహన్లీఅవశు
తా ॥౯౧॥ హద్దరంసంహార్యే ॥

౯౨॥ గువ్వీజ్జచ్చాయామ్ ॥ ౯౩॥
గొజ్జలంక్రైవేయే ॥౯౪॥ అథరీ-
శురికా - సట్టకం - అభ్రంగరం
చాగ్నివిశేషే ॥౯౫॥ పప్పదా-దా
హంచగోమయఖండే ॥౯౬॥ కౌ
లంకండే ॥౯౭॥ గజ్జం ప్రకామం
॥౯౮॥ అణుఅగ్గం - వామకరో-
పడ్డా - డివటవశశిని ॥౯౯॥ అమల
ణిచ్చమోగ్గధై ॥౧౦౦॥ సఖరౌ
సువణకారే ॥౧౦౧॥ యురటపతికే ॥
౧౦౨॥ జిగిచ్చాదోప్రతిహతగమనె ॥
౧౦౩॥ భవడిలం ఆజ్ఞాయామ్ ॥౧౦౪॥ మ
ప్పానిరంతరే ॥౧౦౫॥ తిత్తిరటశూ
పాదిశీణాభాండే ॥౧౦౬॥ కడత్త
రంయన్త్రవాహకే ॥౧౦౭॥ భలాట
దపాద్ధరం ॥౧౦౮॥ సరాహోనిద్రా
లౌ ॥౧౦౯॥ సోడ్డుటపతాకాయామ్ ॥
౧౧౦॥ హుడుమాపశ్చాత్ ॥౧౧౧॥
మమై-ఓరిల్లంసమముషితే ॥౧౧౨॥
ఎక్కభాహిట ॥ ఎకంపాదముత్త
వ్యశిశుక్రీడాస్థానె ॥౧౧౩॥ హంవి
డిలవధ్వాడపరిపరిణీతాయామ్ ॥
౧౧౪॥ సుహుఅగ్నిశీకుమార్యామ్ ॥
౧౧౫॥ చుందిణీఘర్తే ॥౧౧౬॥ పిల్లిరి
యావనొత్కటే ॥౧౧౭॥ అగ్గండిలా
హోసురతే ॥౧౧౮॥ బాడెన్లీపతన్ద్ర
హే ॥౧౧౯॥ ఇలింపా - ఇల్లంకొ
చత్తెత్రిజాగరే ॥౧౨౦॥ ఛత్తసాహ
ణం - వప్పట - వప్పిహోచజాతకే

కుమారైచ ॥౨౦॥ దక్షరో, నత్తసి ఇచ్చామున్యోః ॥౪౪॥ కాల్పబలం
 లెప్పొచయూని ॥౨౨॥ కహో శరీ గాంబుదయోః ॥౪౫॥ కెజ్జార
 డొ, ముళ్లగ్గొ, వోద్రీహీ, పు జ్జ్వాలసత్తాగం దెచ ॥౪౬॥ ణి
 అండీ, పండ్రు, పుఆలాచనూపురె ఆరరిపొయుజొప్రకటెచ ద్వావ
 ॥౨౩॥ ఆమల్లలం, సిండిరంచధమ్మి వ్యఘనెనిపుణెచ ॥౪౭॥ ఆలం
 ల్లరచనాయాం ॥౨౪॥ ఉడ్డలం- చ తీనీరైవిషమె, ముసలె, కాలాయ
 చ్చగీచచర్మకారె ॥౨౫॥ వడ్డెఇ. సెచ ॥౪౮॥ కిన్హిసి తేంశుకె । సూ
 కుట్టారో, చుల్లీ, వాసీనిఖాయాం । త్తైచ ॥౪౯॥ లాఇరంబజిరాథేఘా
 విజ్ఞానెచ ॥౨౬॥ కచ్చరం, కో వణెగృహీతెచ ॥౫౦॥ కులిఆత్మణ
 య్యురంచపారెసువణెచ ॥౨౭॥ వృద్ధౌ కాయేలంబుదెచ ॥౫౧॥ కడ
 పడిటవందినిలపవార్యెచ ॥౨౮॥ క అన్నీకణ్డెకంరికాయాలచ ॥౫౨॥ ఉ
 మలోదధికలశ్యాం ॥౨౯॥ విరెడొ ఘ్నాణొకుచరెసగర్యెప్రతితబైచ ॥
 ఆవడ్డలంఉలూఖలవిసంస్థలయోః । ఉలలణందయితీఘాతాయానవవ
 ౩౦॥ గొలాగోనద్యోః ॥౩౦॥ అఫ్థ ధావంచ ॥౫౪॥ సన్వోవామహస్తే
 ణవేలంనిధుననె । ప్రహోషెచ ॥ ౫౬॥ ఖదకేచ ॥౫౫॥ దొగ్గీరధ్యాస్తా
 ౩౧॥ ణిజ్జోటఉపకారె పుష్పప్రక సకయోః ॥౫౬॥ ఛెడా, సిహడీ,
 రెచ ॥౩౩॥ ఛోహగ్లీ వ్యయచరణె శిఖగవనమాలికయోః ॥౫౭॥ ఉ
 రాష్ట్రైచ ॥౩౪॥ కరండాశార్దూ సీఉదకే ॥౫౮॥ జలపుష్పీ వాతపు
 వాససాః ॥ ౩౫॥ ఎక-సుహోనిధ్ధైచ ॥౫౯॥ కోండీజీవనాయాం దొ
 ర్దాధనయోః కృషోచుర్మిమధ్యేచ । హదవిషమాయాంచ ॥౬౦॥ తగణీ
 ౩౬॥ పుత్తలీ, దూతిరాచగామె లతాయాంవ్యంధకరణేచ ॥౬౧॥ స
 సంఘేచ ॥౩౭॥ మహాగ్లోముఖరె తీ, బంధనె, వచనె, ఇచ్చాయాం,
 రాశౌవీర్తిణెచ ॥౩౮॥ కవ్వాలం శిరస్సృజిచ ॥౬౨॥ ఉప్పింజలంత
 కర్మస్థానె వేత్తని ॥౩౯॥ వెల్లవంవి లెకాకేరజసిచ ॥౬౩॥ గల్లడంవిశ
 లాసేలతాయాంచ ॥౪౦॥ ఆలంటి తే, దుడికనెచ ॥౬౪॥ ఇద్దాడణం
 ఆపరాయత్తాయాంనవవధావంచ । ఉపపనె, శీలేచ ॥౬౫॥ దావోదా
 ౪౧॥ సకమ్వంత్రే అత్పెచాపె ప్ర సగద్దదయోః ॥౬౬॥ దొండీరూప
 చురెచ ॥౪౨॥ కరోడాకాకె । నా వచనయోః ॥౬౭॥ ఉష్మల్లాసాం
 ల్లికేరెప్పైచ ॥౪౩॥ లూహంరొడీ ద్దేఘాపతౌచ ॥౬౮॥ వోఘాథా

ర్మకేయతనిద ॥౬౯॥ ఉచ్చండిగొ
అధికమానె, నిస్సీమ్మిద ॥౭౦॥ ఇ
ర్మవకత్రాణెవ్యాఘ్రే సింహచ ॥
౭౧॥ పత్రణంబాణఫలశరపుంభచ
౭౨॥ అకడ్డతలిమోలపరిణీతనిష్పై
నైః ॥౭౩॥ దలండుదకళోకయోః
౭౪॥ గాలిలంశిలాతలెహతాత్మ
తెచ ॥౭౫॥ జవణంబయిననదానెచ
౭౬॥ ఖండరోఖంజరీతెకదకమెచ
౭౭॥ తలిగొగృహోధ్వక భూమా
వానగృహే కుట్టిమే ధ్రువై శ
య్యాయంచ ॥౭౮॥ యుసాగంభీ
రెతల్లెనెలయసిద్ధియై ॥౭౯॥ వటి
పృథుళాతగృహే తెబలాధికెచ ॥౮౦॥
బల్లరోగురామహిషేతరుణెత్తే
లరణ్యెచ ॥౮౧॥ మరాలంసుందరె
లసెలనువ్రణెచ ॥౮౨॥ మమ్మకొగ
రెడ్డతలంబాయంచ ॥౮౩॥ పిసడొ
వతరెవినంఘ్రలెచ ॥౮౪॥ వలపు
శ్చివ్యాయామసభాయాం సఖ్యాం
చ ॥౮౫॥ బిజ్జుటరజతనాపితయోః
౮౬॥ వెణ్డొనతొశిశిలేలవిధై ఈ
స్వీకృతేవినంఘ్రలెచ ॥౮౭॥ మల
ఇటహాలెరితైచ ॥౮౮॥ నడప్పం
తాగృహే సతతపవనహిమవషె
చ ॥౮౯॥ రాహావ్రీయేమలిసె శో
భితననాభేవినంఘ్రలెచ ॥౯౦॥ చం
బానిష్పై హెలకృతవివాహే భృ
త్యేచ ॥౯౧॥ మంధరంకుటిలెబహా

కుసుమ్మెచ ॥౯౨॥ లలణంతనుకొ
మలయోః ॥౯౩॥ మమ్మణంబవ్యక్త
వచసిరోషెచ ॥౯౪॥ తుమ్మిక్రం
మృదునిశ్చలయోః ॥౯౫॥ రెణో
స్థాసకెచ లెహరెచ ॥౯౬॥ తుంచి
ర్మమధుపటలెడలూఖలెచ ॥౯౭॥ సద్ధ
రీశయనెనంహలెచ ॥౯౮॥ గీచ్చి
ట్టండుద్భుతె సముచితె పదయోరి
పి పిశాచె ఈమ్యాకాయంచ ॥౯౯॥
యుసురంతాంబూలే అశేచ ॥
౧౦౦॥ పిజ్జరోపాడిలోహం సవృష
యోః ॥౧౦౧॥ బింబోవలణంక్తాభే ఉ
పధానెవికారెచ ॥౧౦౨॥ కుల్లో అన
నుభేగ్రివాయాంవిచ్చిన్న పుచ్చే
చ ॥౧౦౩॥ చుంచుణిటమ్మమ్మాయె
యూకాయాంసమశేచ ॥౧౦౪॥ ఉ
క్రొఖడ్గెచ్చి నైజంఘాఘాతేతతె
ఖనితైచ ॥౧౦౫॥ కిణ్హోగర్వితెనిదక
యేచ ॥౧౦౬॥ గిలచ్చాశాణెపండితే
చ ॥౧౦౭॥ దెలకంమిధ్యా, ఘటమా
నెచ ॥౧౦౮॥ అణ్ణటధూతేక యూని
దెనరెచ ॥౧౦౯॥ దూణావేతంబశక్య
తటాకెచ ॥౧౧౦॥ అరలో, అరలా
టచచిరికాయాం । మశకెచ ॥౧౧౧॥
అచ్చంబత్యభేశీమైచ ॥౧౧౨॥ అలి
ఆపితృష్యసరి కనిష్ఠసాదర్యస్య వ
ధ్వాంచ ॥౧౧౩॥ పకొణంబతిశో
భావతిభగ్నైశ్చైవనంభారె సంఘా
తెగిరిగుహాయాంచ ॥౧౧౪॥ చుంచు

జ్ఞోకాండే నభేశిశుమ్యుగైచ ॥౧౫॥ ౩౬ ॥ రంజణం ఘటకుండయోః ॥
 వాసణ్ణోవేశ్శద్వా రెతిరశ్చీనైచ ॥౩౭॥ మాకీముఖసమ్భవే మా
 వృంట్నైత్తైదిర్యాఞ్చ ॥౧౬॥ కొప్పుచ ॥౩౮॥ డింబాతలం కేత్రాసేచ ॥
 రోవణాసంకరేలలంకారైచ ॥౧౭॥ ధనితం తంగుళౌదారుణి కూణితా
 కుండోవ్యాపన్నైశ్చ సేసాలెదుబ ॥౩౯॥ చిప్పండ్చిదిప్పంట్టిడత్స
 లైచ ॥౧౮॥ ఓదట్టం తవగుండనై ॥౪౦॥ ఉంభాడభ
 ఓహస్థం రభాసవిహదైచ ॥౪౧॥ సేఓహుంకృతిగజానయోః ॥౪౨॥ వహ
 లూ-తేండో అపిశాచేశలభేచ ॥౪౩॥ నంలసహ నెనమథేచ ॥౪౪॥ సా
 కసరండ్వజలైసాల్యాం చ ॥౪౫॥ హులీవస్త్ర శాఖాభూసఖ సదృశ
 నిద్దుకర-ఇణోకామే మూకేచ ॥౪౬॥ బాహుష ॥౪౭॥ లుంబీలతాస్తబ
 ౨౮॥ వఇరెకంకాంతేశూన్యే ॥౪౮॥ ఖాహాభిజ్ఞితద్వేష్యా
 చ ॥౪౯॥ మురిడపకరణేతూలికా ॥౫౦॥ యామస్పృశ్యామ్ ॥౫౧॥ సరీ
 యాంశూన్యైచ ॥౫౨॥ ధోకర-తిం ॥౫౩॥ పశిస్తాకృతాదీఘైచ ॥౫౪॥ గౌ
 అతిమాత్రేతాత్పర్యాథేశ్చైచ ॥౫౫॥ రోగ్రీవాయాం తహ్నిశితాయాఞ్చ
 శంశులౌకాకౌతకారైచ ॥౫౬॥ కి ॥౫౭॥ భసత్తావహ్నిదీప్తయోః ॥
 వృషిపాశ్వద్యైరే పశ్చిమాంగణై ॥౫౮॥ గోలీవేద్యామాజ్ఞాయాం చ ॥౫౯॥
 చ ॥౬౦॥ ఛాతభ్రామరీంద్రాగ్నిః ॥౬౧॥ కిణ్ణోవిలవంచౌతవతంసేచ ॥౬౨॥
 ౩౦ ॥ ఉప్పంతిలకెరీరసావిభూషణే ॥౬౩॥ అల్లట్టితంగ దెజలాద్రాకాయాం చ ॥
 ౩౧ ॥ నీలుతం వ్యతివివరైకదామితే ॥౬౪॥ ఓమారొనదీమధ్యద్వీపే కమలైచ ॥
 నిమిత్తై-ప్రియోజనైచ ॥ ౩౨॥ ౬౫॥ ఉక్తోభీతాసద్భావేచ ॥౬౬॥ ౪౭॥ ఇ
 చ్చాడత్రానియోగినుతేక్షుశ్వరైచ ॥ ౩౩॥ త్యాది ॥ — ॥ దిహాసుపిజస్వస్థా
 ౩౩ ॥ వహణితండ్వజేభాజ్యైచ ॥ ౩౪॥ స్త్రజ్ఞతుభూగ్రాహాద్వాదశ ॥ — ఇ
 ౩౪ ॥ జారోఇచ్చాబంధనయోః ॥ ౩౫॥ తితృతియస్యాధ్యాయస్యతు రీయః
 అవంధణం అగురుకుంకుమయోః ॥ ౩౬॥ ప్రాదః ॥ సంపూర్ణాధ్యాయశ్చ ॥

శ్రీవాల్మీకిమహర్షిప్రణీత స్రాకృతసూత్రాణిష్టిగణవాతిక
 కడెశీయేస్సహసంపూర్ణాణి ॥ శ్రీమద్వాల్మీకిమహర్షయేనమః ॥

రామనామామృతరసేస్సముజ్జీవయతేజగత్ ॥ మునీంద్రయా

శ్రీదికవయశీమద్వాల్మీకయేనమః ॥

పుట	పజ్జి	అశుద్ధ	శుద్ధ	పుట	పజ్జి	అశుద్ధ	శుద్ధ
౧	౩	నృణాత్	నృణాం	౧౦	౨౦	వయం	వతిం
	౧౯	గొణ	గొగణ	౧౨	౨౨	చశ	చెచశ
౨	౩	శ్వాన్స్థి	శ్వాన్స్థిని	౨౨	౨	దేవా	దేనా
	౧౨	రణా	రిణా	౨౩	౨౩	డొల్	డొత్
	౨౦	పకా	పకా	౨౪	౨	చర్మర్	చర్మర్
౩	౧౨	గ్రంధి	గ్రంధి	౨౫	౨౫	రుంచః	రుంచః
	౧౫	రెజా	రెజా	౨౬	౨౬	భిషకా	భిషకా
	౨౩	వాలా	అలా	౩౦	౩౦	లింపా	లింపా
౫	౪౫		౬౫	౧౬	౧౬	వేల్లన	వేల్లన
	౧౫	ముకె	ముకు	౧౭	౧౭	రూగ	రూగ
౬	౧౨	చపేట	చపేటా	౩౧	౧౪	సూతి	సుబ్బే
	౨౪	పణిక	పణిక	౨౭	౨౭	ట్టహః	ట్టహః
	౧౭	రలం	లరం	౨౮	౨౮	రచేః	భరేః
౧౦	౪	శౌభత్	శౌభత్	౩౨	౩౨	చిచ్చు	చిచ్చు
౧౨	౨౧	స్ఫుట	స్ఫుట	౩౩	౩౩	కథ	కథ
౧౪	౨౩	డస్య	డస్య	౧౫	౧౫	మృందాక	మృందాక
౧౬	౫	విక్లవ	విక్లవ	౧౭	౧౭	గృ	గృ
౧౭	౫	హిణం	హిణం	౨౪	౨౪	సేపకా	సేపకా
		గండి	గండి	౨౬	౨౬	జిల్లు	జిల్లు
౧౮	౩	ఇగ్గది	ఇగ్గది	౨౭	౨౭	వహాక	వహాక
	౧౨	ఖంద	ఖంద	౩౩	౩౩	వికసెః	వికసెః
౨౦	౩	రిజ్జ	రిజ్జ	౩౪	౧౮	అగ్ని	అగ్ని
	౯	అవరి	అవరి	౩౬	౨౭	మధ్యా	మధ్యా
౧౮	౧౦	గొష్టాం	గొష్టాం	౩౭	౨౭	బిమో	బిదమోః
	౨౫	గజ్జ	గజ్జ	౩౮	౧౫	స్తావ	స్తావ
౨౨	౨౫	పలుమా	పలుమా	౩౯	౧౩	గాశ	గాశ
	౨౯	మాథేక	మాథేక	౨౭	౨౭	రంతెరంతె	రంతె
౨౪	౭	బిల్వం	బిల్వం	౨౮	౨౮	స్థాజః	స్థాజః

శ్రీ

హయగ్రీవాయ నమః

హయగ్రీవం హృది ధ్యాత్వా వడ్భాషాచంద్రికాజుషామ్ |

వాత్సీకృతసూత్రాణాం సుఖబాధాయ తస్య తే || ౧ ||

అకారాదిక్రమేణయం వడ్భాషాసూత్ర దీపికా |

శ్రీనల్లాంచక్రవర్త్యాఖ్య మహావంశప్రసూతినా || ౨ ||

సాహితీశబ్దతంత్రాదిపరిశీలనశాలినా |

మహీశూరపురాధీశచామరాజ్యేష్ఠీమీయుషా || ౩ ||

ధర్మాధికారిశ్రీచక్రవర్త్యయ్యక్షార్యధీమతా |

అధ్యాయపాదసూత్రాణాం పూర్వాంకాబాధకాస్త్రయః || ౪ ||

సూత్రోత్తరాంకౌ వడ్భాషాచంద్రికాపుటపక్షిగౌ |

చంద్రికానుక్తసూత్రాణాంబాధకంబింకుయుగ్మకమ్ || ౫ ||

అ	పా	సూ	అకారాదిసూత్రాణి	౬౬	పుట	పక్షి
౧	౨	౧౦౩	అఇతువైరాదౌ		౪౯	౧౦
౨	౪	౧౧౧	అచ్చటకొవిజ్ఞప్తైః		౧౭౭	౧౯
		౭౧	అచోచాం		౦	౦
౩	౩	౨	అచాస్తవోఽశౌ		౧౯౫	౮
	౧	౬౮	అట్టకర్షధేః		౧౫౫	౪
	౩	౨౯	అడడమల్లాస్వాగ్రికకలుక్ష్ప	౧౯౯-౧	౨౦౭	౧౦
౪	౧	౬౧	అణణాఇంసజ్ఞధే		౧౦౭	౧౧
	౪	౭	అతేవైచ్యే		౧౩౩	౩
		౧౪౯	ఆతిశీతురః		౯౧	౧౧
	౨	౧౨	అతొడొవిసర్గః	౧౧౨-౬	౧౦౫	౨
౫	౨	౨౦	అతొజసెదుకదొశ్		౧౮౧	౨౦
	౩	౫౪	అఘ్నకపరస్పరస్య		౧౯౬	౫
౬	౨	౭౮	అఘ్నస్సంహిస్సే		౮౪	౧౬
౭	౩	౪౭	అధవామనాగహవఇమణాడౌ		౨౦౬	౪
		౩౨	అదంతాడ్డా		౦	౦
౮	౩	౪౩	అదుమేకదశ్యాం		౭౫	౯

౨	౪	౧౫	అదైల్లుక్కాల్లిరతః	౧౭౨	౧౨
౩	౨	౨	అధఃక్వచిత్	౧౮౨	౫
	౩	౫౮	అనర్థకామిమాదయః (చహిం	౨౦౬	౧౭
౨	౨	౬౪	అనిదమేతదస్తుకింయత్తదస్త్రియాం	౨౧	౪
౧	౧	౨	అనుక్రమవృత్తానుశాసనపత్	౬	౨౩
౩	౧	౪౬	అనుష్ఠితేషణిపడిఅగ్గం	౧౫౩	౧౪
౧	౧	౨౭	అస్తరిచనాచి	౩౮	౧౦
		౨౫	అస్త్యహలాశ్రమదీ ౧౨-౧౧	౩౭	౨౨
౨	౪	౪౫	అస్త్యస్యవచిముచిగుదిభుజాంజాల్	౧౧౦	౭
		౭౫	అస్త్యస్యహనఖనాః	౧౬౬	౧౩
౩	౨	౭	అస్త్యాచిదతిమోగః	౧౮౪	౮
	౩	౫౫	అన్యాన్యశస్యాన్త్యాసావగాఢసా	౧౯౬	౩
	౨	౬౬	అన్యేషామాదయుజిన	౧౯౨	౧౭
౧	౩	౯౬	అపతామరొగ్గహస్య	౫౯	౮
౩	౧	౧౩౨	అపుణ్ణగాఃకైన	౧౨౬	౧౩
౧	౨	౫	అపెషపదాల్	౧౧౧	౧౩
౨	౧	౪౧	అబ్బోపశ్చాత్తాపసూచనాదుఃఖసం భాషణాపరాధానద్దాడర ఫేదవిస్త యవిషాదభయె	౧౦౪	౨౩
౨	౨	౨	అమః	౧౭	౨౧
	౩	౨	అమాతుమేతువచ	౯౮	౨౪
౩	౨	౧౫	అమృతేహహై	౧౮౩	౨౩
౨	౩	౨౪	అమృతమభ్యసి (హంమెచజసా	౧౦౨	౨౫
		౨౫	అమృత మమృత మమృత మమృత మమృత	౧౦౩	౪
		౨౭	అమృతమమృతమమృత జీపి	౧౦౩	౧౩
		౨౬	అమృతమమృతమమృత మమృత మమృతమమృతమమృత మమృత	౧౦౩	౭
		౧౭	అమృతమమృతమమృత మమృత	౧౦౨	౧
౩	౪	౪౫	అమృతమమృతమమృత మమృత	౨౦౩	౪

అ	౧	౪౦	అన్వైతాతశ్చ ర్యే	౧౦౪	౨౧
	౧	౭౪	అయిబ	౧౦౮	౧౩
	౪	౬౬	అరణః	౧౦౯	౧౦
౧	౪	౫౬	అరరిరిజ్జమాశ్చ ర్యే	౮౦	౭
౨	౪	౬౭	అరిర్వపాం	౧౦౮	౧౭
		౮౨	అజ్ఞేర్నిడప్పః	౧౬౭	౧౩
౧	౩	౭౩	అర్థపరేతాయుష్షది	౫౬	౨౩
౨	౪	౯౯	అర్థేర్నివవనామచచ్చపాః	౧౭౬	౧౫
౧	౪	౧౦౫	అర్హత్యుచ	౯౨	౨
౧	౨	౪	అలాబ్ధరణ్యే	౭౬	౧౦
౨	౧	౬౫	అలాహినివారణే	౧౦౭	౨౦
౧	౨	౬౮	అల్లకూలె	౭౯	౧౧
౩	౧	౮౬	అల్లిఉడపనర్యేః (డరేఅనచ్చణ్ణాః	౧౫౬	౧౪
		౪౧	అవహేడమోల్లణిల్లుంభా సికాచిన	౧౪౪	౧౩
౧	౧	౨౯	అవిద్యుతిస్త్రియామాల్ ౬౯-౧౨	౯౩	౧౩
౨	౧	౩౧	అవ్యయం	౧౦౩	౨౫
౩	౧	౧౧౦	అసావణ్ణాడః	౧౫౮	౨౫
౨	౩	౩౯	అస్థానాజీవ్	౧౧౬	౨౦
౧	౩	౭	అస్తారఖారణః (మృతిమృతి	౫౦	౭
౨	౩	౧౫	అస్తత్సనాస్త్విహమహామహామహా	౧౦౧	౨౨
౩	౪	౪౪	అస్తదోష్టసం	౨౦౩	౧౩
౨	౨	౯౧	అహద్వాసునా	౯౩	౩
	౪	౨౪	అహస్యాసీతేనాస్తేః	౧౪౦	౧౭
౧	౧	౫౧	అత్యర్థకులాద్యవా	౪౦	౫
			ఆకారాదిసూత్రాణి ౨౮		
౩	౧	౯౪	ఆకామిరహావోత్థారచ్చందా	౧౫౭	౮
		౬	ఆఘ్రాక్షిన్నామాగ్ధ్యజ్ఞిగాఘ్ని		
			త్రాః	౧౫౧	౬
౧	౨	౩౫	ఆచార్యచాహశ్చ	౪౩	౩

	౧	౯	ఆరిగ్గుః	౯	౧౨
౨	౨	౩౩	ఆదీతస్సప్త	౭౩	౧౬
౦	౨	౨	ఆదెః	౪౧	౧
	౩	౫౩	ఆదేస్తు	౫౫	౯
		౭౪	ఆదేర్జః	౫౭	౧
౨	౨	౭౫	ఆద్వామృదుశ్చమృదుకకృశాను	౭౯	౨౫
	౧	౪౫	ఆనస్తర్యణవరిత	౧౦౫	౧౫
	౪	౪౭	అఘాతభవిష్యతి వకృషాః ౧౧౦ ౧౬	౧౪౫	౧౫
	౧	౩౨	ఆమలభ్యుపగమే	౧౦౪	౧
		౫౭	ఆమస్త్రాణైవ్యేచ	౧౦౭	౩
	౨	౬౫	ఆమాండసి	౨.	౧౯
౫	౨	౨౯	ఆమోజిత్	౧౮౫	౧౯
	౪	౧౫	ఆమోహంచ	౧౯౭	౩
		౧౦	ఆమోహం	౧౯౪	౨౩
౨	౪	౮౩	ఆరభాతడప్పః	౧౬౭	౧౫
	౨	౪౯	ఆరస్ససే	౬౬	౮
౫	౧	౫౩	ఆరోపవను తౌపుంజైః	౧౫౪	౭
౦	౨	౨౧	ఆర్యాహంర్యశ్శ్వశ్శ్వామూల్	౬౯	౨౪
౨	౪	౧౨౧	ఆర్ణిజోత్స	౧౪౮	౨౨
౦	౪	౭౧	ఆర్ణిష్టేలతౌ	౩౧	౧౧
౨	౪	౯౮	ఆస్థస్సహ్మవైః	౧౭౬	౧౩
౦	౨	౨౨	ఆసారేతు	౪౨	౯
౫	౨	౨౧	ఆసావానుస్త్రాణినాః	౧౮౨	౧౯
౨	౨	౫౨	ఆసావా	౬౬	౫
౫	౧	౧౦౭	ఆహహిలజ్జవచ్చాహిలక్లమహసి హదిలుంపదంపాః కాంక్షేః	౧౫౮	౧౫
			ఇకారాదిసూత్రాణి—౩౦		
౩	౨	౧౦	ఇతిమాతౌత్వః	౧౮౩	౧౫
౨	౨	౯౨	ఇతిభౌత్వ	౯౩	౭

అ	౧	౪	ఇకఃపథాణస్య	౧౧౩	౧౪
		౭౬	ఇజైరాఃపాదపూరణే	౧౦౮	౧౪
ఆ	౨	౨౫	ఇజైవాడ్	౧౦౪	౧౭
అ	౨	౫౭	ఇణమమామా	౮౫	౨౨
ఆ	౩	౪౮	ఇతస్య త్రహే	౨౦౬	౮
౧	౨	౩౪	ఇత్తుసదాదౌ	౪౨	౨౪
౧	౨	౬	ఇతః	౧౧౧	౧౫
		౪౫	ఇతౌతౌవాక్యాదౌ	౧౧౧	౨౦
అ	౨	౭౬	ఇదమిషః	౮౪	౩
ఆ	౪	౩౬	ఇదమితి	౨౦౦	౩
	౩	౩౩	ఇగతౌతి	౦	౦
	౪	౩౨	ఇదమిదంనపుంసకే	౨౦౧	౨౧
అ	౨	౭౩	ఇదమేతత్క్రియ తద్భ్యష్టాడిశా	౮౩	౮
ఆ	౨	౧౨	ఇదానీమోల్లాణం	౧౮౩	౧౨
	౩	౩౪	ఇదానీమేవ్వహి	౧౦౫	౯
	౪	౫౭	ఇదుదెత్స్వహేః	౨౦౮	౧౫
అ	౨	౨౨	ఇదుతొర్దిః	౬౧	౩
౧	౨	౮౩	ఇదుత్తాతుః	౭౬	౨౪
		౭౨	ఇదెన్నూపురే	౭౯	౧౬
ఆ	౪	౨౪	ఇదంపి	౧౯౯	౧౦
౧	౩	౬౯	ఇన్దయటి	౨౯-౫	౧౯
	౪	౨౯	ఇన్దౌ	౦	౦
ఆ	౨	౫౮	ఇయ్యాయకః	౧౯౧	౧౮
అ	౧	౨౮	ఇరశ్శీలాద్యర్థస్య	౧౧౬	౬
౧	౨	౭౬	ఇల్యుపగే	౧౦-౨౦	౧౦
ఆ	౨	౫	ఇహహచార్హస్య	౧౮౩	౯
అ	౧	౭౨	ఇహరాఇతరధా	౧౦౮	౧౦
	౨	౮౦	ఇహేణంజ్యమా	౮౪	౧౧

ఈకారాదినూత్రాణి — ౮						
అ	ర	౯౦	ఈలగజ్జాయకః	౯౦-౧౯	౧౬౦	౧౫
౧	అ	౩౩	ఈతలవాటస్త్రానలతః		౪౨	౨౨
		౫౦	ఈతఃకాశ్చీరహరీతక్యాద్దాలా		౩౦	౧౯
అ	అ	౬౮	ఈతస్ససార్		౯౪	౭
౧	అ	౬౯	ఈమద్యూధే		౪౬	౨౪
		౧౦౯	ఈధైర్యే		౨౯	౧౮
అ	ర	౮౦	ఈరహృకృత్యజ్ఞాం		౧౬౭	౯
౧	ర	౧౧౦	ఈజ్ఞాయాం		౩౭	౮
ఉకారాదినూత్రాణి — ౨౪						
అ	౧	౬౮	ఉపఉప		౧౦౮	౧
౧	అ	౧౦౮	ఉచ్చైర్నివైసారతః		౧౦౯	౭
		౨౫	ఉత్కరనల్లీదావరమాత్రచి (వా		౪౨	౧౫
	ర	౧౯	ఉత్సవముక్తాత్సుకసామధ్యేచ్ఛ		౨౫	౧౯
అ	౧	౩౨	ఉద్వృధుమ్మావసూత		౧౫౨	౧౩
౧	అ	౮౬	ఉదాదొల్లపే		౧౦౯	౧౯
అ	అ	౪౮	ఉదృశాంత్యస్వమామి		౬౬	౧౩
౧	అ	౭౯	ఉద్వృషభేపుః		౪౭	౨౦
అ	ర	౨౩	ఉదొతాజశ్యసః		౧౯౭	౨౧
అ	ర	౧౪౦	ఉద్ధల్లఉచ్చలః		౧౫౦	౩
అ	౩	౫౩	ఉన్నవిచ్చఉత్తావిపణ్ణవత్క్యకాః		౧౯౫	౨౨
అ	౧	౧౯	ఉపరెస్సంవ్యానెల్లల్		౧౧౫	౨౦
అ	౧	౯౦	ఉష్ణావవెల్లణిసరకొడ్డుమసఖిఉడ్డభేడ్డ			
		౦	మోట్టాఅకిలకించారమతేః		౧౫౭	౧
౧	౩	౯౮	ఉభయాధసోరవహహేత్తా		౨౧	౧౪
అ	ర	౫౫	ఉమిబిటాః		౨౦౮	౨
అ	౩	౧౧	ఉష్ణోయ్యతుయ్యతుబ్బుళ్ళసి		౧౦౦	౭
౧	అ	౪౮	ఉయ్యధిష్ఠిరే (గుంజోల్లపులతః		౪౪	౧౮
అ	౧	౧౧౧	ఉల్లసరూసలామమ్భారొలణిల్లన		౧౫౯	౨

అ	అ	౪౬	ఏతామ్మావదితావా	౯౦	౪
ం	ం	౪౭	ఏత్తా ఏత్తా హేజసి నైతదః	౯౧	౨౨
య	య	౧౯	ఎప్పైప్పిప్పైప్పైప్పై	౨౦౪	౧౦
ఆ	ఆ	౪	ఎభిసి	౧౯౪	౧౧
ం	ం	౧౨	ఎమ్మైదురః	౧౯౬	౧౯
౯	౯	౫౬	ఎయ్యిపవభవివ్యతి (శాపీడే	౧౯౧	౧౩
౧	౧	౫౭	ఎల్లీడనీడకీడృశపీయూషపీభీతకేదృ	౪౪	౧౧
తి	య	౯౪	ఎవమేవ దేవకులప్రావారకయావజ్ఞీవి		
య	య		తావహావర్తమానతావతినః	౫౪	౨౩
ం	ం	౩౫	ఎవజీ	౨౦౫	౧౦
ం	ం	౩౬	ఎవమేమ	౨౦౫	౧౧
ం	ం	౩౯	ఎవమేవపమయ	౨౦౫	౧౫
త	అ	౧౪	ఎవార్థే ఎవ్వ	౧౪౮	౫
౧	అ		ఐకారాది సూత్రమ్—౧		
య	అ	౧౦౨	ఐచపజ్ఞే	౦	౦
ం	య		ఓకారాదిసూత్రాణి—౯		
య	౧	౬౬	ఓఅండ్వాదాలోచ్చిదెరాజా	౧౫౫	౨
ం	ం	౭౭	ఓఅగ్గసమాశౌవ్యాపిసమాప్యః	౦	౦
ం	౪	౩౫	ఓఇఅదనః	౨౦౧	౧
౧	అ	౯౯	ఓదాల్యాం పక్షౌ	౭౨	౧౦
౬	౧	౬౦	ఓపశ్చాత్తాపసూచన	౧౦౭	౯
౧	అ	౭౩	ఓల్స్థాణాతూణమూల్యతూణీర		
తి	౪		కూర్పరగుభూవీకూశ్చాన్తేతామ్భా		
ం	౪	౩	లీషు	౪౭	౪
ం	౧	౩౧	ఓసౌపుంసిత	౧౯౩	౧౨
ం	ం	౩౧	ఓహిరొగ్నానిద్రః	౧౫౨	౧౧
ం	ం	౩౬	ఓహశాసరావవతరైస్తు	౧౫౨	౨౧
తి	య		కకారాదిసూత్రాణి—౫౪		
య	య	౧౪	క్వైఇఇఇఇపితిపి	౨౦౪	

౧	౪	౭౭	కగటడతదఃపఃకశోరువర్యదే	౧౧	౨౩
౩	౩	౬	కృచిదభూతాపి	౧౯౫	౨౦
౨	౨	౭౪	కృచిత్సుపితదోణః	౪౯	౫
	౩	౩౮	కృచిదసాదేః	౧౧౬	౧౬
౧	౩	౩	కర్ణికారేఖః	౫౦	౪
	౪	౪౪	కర్ణికారేఖోవా	౩౩	౧౨
		౭౨	కటికయేవహశౌ	౫౬	౨౧
		౨	కదలైతు		౦
		౪౪	కరర్థితేఖోర్యః (స్థాదేః	౨౭	౫
౩	౩	౪	కథంయథాతథిడిహడిధడిమడేనూ	౨౦౩	౧౪
	౧	౬౯	కథేర్వజ్జరపజ్జరస్థుసాససాహచవ		
			జప్తపినుణబొల్లావ్వాలాః	౧౫౫	౬
౨	౪	౧౦౬	కమ్పర్పిచ్చులః	౧౭౭	౪
౩	౧	౪౭	కమవనలినలాట్టాస్సవపేః	౧౫౬	౧౬
		౫౪	కమ్మవముపభుజిః	౧౫౪	౪
౧	౪	౪	కశ్చక్తముక్తదప్తమృదుత్పరుణ్ణేషు	౨౩	౨౫
౩	౧	౨౧	కాణక్షితేణిఆరః	౧౪౫	౨౪
	౨	౬౦	క్వాతూనం	౧౯౧	౪
౧	౩	౧౧	కాముకయమునాచాముణ్డొతిముక్త		
			కమోజ్ఞుక్	౦	౦
	౪	౫౩	కాశ్చీరెమ్భుః	౩౦	౧౪
		౬౨	కార్వాపణే	౨౯	౨౫
౨	౪	౧౫౫	కాసేరవాద్వాసః	౧౫౧	౨
౧	౧	౪౩	క్వాసుపాస్తుసుణాల్	౧౪	౬
౩	౩	౫౨	కింకాణింకవణౌ	౨౦౦	౧
౨	౨	౪౩	కింకిం	౯౭	౧౯
౨	౧	౩౭	కిణోప్రశ్నే	౧౦౪	౧౨
	౨	౬౬	కింతద్భ్యంసన్	౪౩	౨౪
		౪౭	కివపః	౫౯	౨౨

౨	౧	౩	కిమిదమశ్చ డే త్రిలిడి త్రిల డేద్దహం	౧౧౩	౧౨
	౨	౭౧	కిమోడీనడిణా	౮౩	౧౪
		౪౦	కింయ త్రదోస్వమామిసుపి	౯౩	౨౩
		౬౭	కింయ త్రదోభ్యజన్	౮౩	౧౭
	౪	౧౨౨	క్రియఃకీణః	౧౪౬	౧౫
౩	౪	౬౨	క్రియేకీసు	౨౦౯	౫
౨	౧	౩౯	కిర ఇరహిరకిలాధే	౧౦౪	౧౮
౧	౩	౭౯	కిరి బెరెడః	౫౭	౧౪
౩	౩	౪౧	కిలకిర	౨౦౫	౧౯
౧	౧	౫౨	కిబెగుణగాః	౪౦	౮
౨	౨	౮౨	కిబెస్వమేదమిణమిణమో	౯౭	౧౬
౩	౩	౪౬	కుతఃకపలు కహంతిహు	౨౦౬	౨
		౧౫	కుత్రాత్రేవతెథు	౧౦౪	౫
౧	౩	౧౦౨	కురొగౌణెవతః	౧౦౯	౧౪
	౪	౬౪	కుశ్చాండాన్ణశ్చతులః	౭౫	౩
౩	౨	౧౧	క్రుగమోడదులః	౧౮౩	౧౯
		౫౯	క్రుజ్ఞోడీరః	౧౯౧	౨౧
	౧	౨౦	క్రుజ్ఞఃకుణః	౧౪౫	౨౨
౨	౪	౩౨	క్రుహోహం	౧౪౫	౧౯
		౧౨౯	క్రుహాణిజవహః	౧౪౯	౧౦
౧	౪	౧౦౪	క్రుష్టేవద్దే	౩౬	౨౩
	౨	౯౩	క్రుష్టత్థలిః	౪౮	౧౨
౨	౪	౧౮	క్రు	౨౭ ౨౧	౮౨
		౧౨౩	క్రువే	౧౪౬	౧౬
	౧	౮	కెర ఇదమధే	౧౧౪	౫
౧	౨	౯౦	కేవలస్యరిః	౨౫-౨౩	౪౮
౨	౧	౪౬	కేలలెణవర	(మారచే	౧౦౫
౩	౧	౪౪	కేవలావసారసమారోపహత్థాస్స	౧౫౩	౮
		౩౪	కొక్కవొక్కవ్యాహుః	౧౫౨	౧౭

౧	౨	౯౭	కౌత్యేయకడుత్	౪౮	౨౨
			ఖకారాదిసూత్రాణి—౭		
౧	౩	౨౦	ఖఘధధభాం	౧౪	౧౭
౨	౧	౫	ఖస్యసర్వాంగాత్	౧౧౩	౨౨
౩	౧	౮౪	ఖఙ్గరపద్మపశాక్షుభేః	౧౫౬	౮
౪	౪	౫౮	ఖాదధావిలుక్	౧౪౭	౨౩
౧	౩	౧౨	ఖౌపుష్పకుబ్జకర్పరకీలెకాః	౫౧	౧౦
		౧౫	ఖౌఃకంమకమరకతమదకలే	౫౧	౨౦
		౮౦	ఖౌఃకరవీరెణః	౫౭	౧౬
			గకారాదిసూత్రాణి—౨౩		
౩	౨	౬౫	గజడదబఘర్షుభధభాంకచటతపఖ భవధఫాల్	౧౯౨	౭
	౧	౫౧	గజ్జెర్పకః	౧౫౪	౨
౨	౪	౧౪౭	గంతాగ్రింధేః	౧౫౦	౧౪
౧	౩	౫౧	గర్భితే	౫౫	౬
	౨	౫౨	గభీరగఙ్గత్	౪౫	౭
౩	౧	౯౭	గమిరణువజ్జావజ్జసాకుసాకు సాశ్చచ్ఛాయ్యవహగావసేహవడత వరితలవరితల్లవొల్లణిరిణాసవచ్చడ్డ ణేణణేమహవచ్చందణిల్లుక్ఖరంభణి ణేవహః	౧౪౨	౧౩
	౩	౨౧	గమస్తేప్తిప్తిస్త్వేస్త్వీరేలుక్	౨౦౪	౧౬
౧	౨	౯౯	గవ్యడదాఇత్ (లాః	౬౭	౨౪
౩	౧	౧౨౧	గవేష్ఠర్షత్తగమేనడుండుల్లడండొ	౧౫౯	౨౧
		౧౧౩	గ్నెస్థిసః	౧౫౯	౭
౧	౪	౧౨౧	గహిరద్యాః	౧౨౩	౬
౨	౪	౮౭	గ్హేష్ఠేష్ఠః (గ్రాహివచ్చుటః	౧౬౮	౧
		౧౫౭	గ్హేర్నిరువారగ్గ్ణబలహరప	౧౪౬	౨౧
౩	౧	౧౩౦	గాహోవాద్యాహః	౧౬౦	౧౫

౨	౪	౧౧౭	గుణ్ణఉద్ధూలైః	౧౭౮	౬
౩	౧	౧౩౧	గుమ్మగుమ్మడౌముహేః	౧౬౦	౧౮
		౨౬	గులలశ్చాటౌ (ఉన్నమేః)	౧౪౬	౭
౨	౪	౧౧౦	గులుగుంఘోద్ధంఘోద్వేగ్గోలాలా	౧౭౬	౧౮
౧	౧	౧౦	గోగణపరః	౯	౧౬
	౩	౧౦౫	గొణాణ్యాః	౧౨౧	౨
	౪	౪౭	గ్నౌమః	౨౮	౨౪
	౨	౮౨	గౌణాన్త్యస్య	౭౯	౧౯
		౧౦౬	గౌరవజిత్	౪౯	౧౯
ఘకారాదిసూత్రాణి—౫					
౧	౨	౩౮	ఘభివా	౪౩	౨౦
౩	౧	౫౮	ఘటైర్వటః	౦	౦
		౬౩	ఘుసలఘోతామన్థైః	౧౫౪	౨౩
౨	౪	౧౪౨	ఘూణ్ణఘ్నుమ్మపహల్లఘాలఘులః	౧౫౦	౫
		౪౪	ఘేత్తుంతన్యక్తాప్తసుగ్రహేః	౧౧౦	౩
జకారాదిసూత్రాణి—౨౩					
౩	౪	౧౬	జమోలుక్	౧౯౪	౨౧
		౪౦	జ్యన్మావిఇంతఇం	౨౦౨	౧౫
౧	౩	౬౨	జ్యయాకవన్దై	౫౬	౯
౩	౪	౨౯	జసస్సుశ్యత్త్ర్యంభ్యః	౧౯౯	౨౩
		౨౧	జస్సస్యైవై	౧౯౮	౯
౨	౨	౫౯	జస్ససిటాంణాణోర్ద్వత్	౮౬	౩
		౧౭	జస్ససాహి	౧౯	౧౫
	౩	౪౦	జస్సినస్టాప్చ	౧౧౬	౨౪
౩	౪	౨౭	జస్సిర్గం	౧౯౬	౧౦
		౭	జస్సేర్హేషమా	౧౯౪	౧౪
	౨	౫౫	జస్సేస్తాతుశతః	౧౮౮	౧౨
౨	౨	౧౫	జస్సేష్టుక్	౧౯	౧౩
		౩౪	జస్సేష్టుశాఖిశ్	౬౯	౪

౨	౨	౧౦	జసాస్త్రియంసర్ (తుమే	౨౬	౧
౩	౩	౬	జీటాభ్యాంతుమఎత ఇతుఎతుమాఇ	౯౯	౮
౪	౪	౯	జీనేచ్చ	౧౯౫	౧
౫	౫	౪౧	జీహాస్	౧౧౭	౨
౬	౬	౬౯	జీరితడాహే డాలాకాలె	౮౩	౨౩
౭	౭	౩౮	జీష్ప్యైయే	౭౪	౭
౮	౮	౧౬	జ్జేర్దే	౨౦	౮
౯	౯	౬౩	జ్జర్ధిస్మి	౨౧	౧
౧౦	౧౦	౧౧	జ్జగ్గిర్	౨౦	౧౦
౧౧	౧౧	౩౫	జ్జేసోజమ్	౧౧౬	౧౦
చకారాదిసూత్రాణి—౧౩					
౧౨	౧౨	౧౬	చక్కృతిచత్వరే	౨౫	౧౨
౧౩	౧౩	౮౩	చచ్చారవెలవముపాలభేః	౧౫౬	౬
౧౪	౧౪	౮౮	చడచడోవిలపెః	౧౫౬	౨౦
౧౫	౧౫	౧౯	చణ్ణఖణ్ణి తేణావా	౪౨	౭
౧౬	౧౬	౨౩	చతురొవా (చత్తారి	౮౨	౨౪
౧౭	౧౭	౨౮	చతురొజశ్శస్థ్యాం చడరొచత్తారో	౮౨	౧౯
౧౮	౧౮	౪౯	చన్యతిమదిన్రజాం	౧౪౭	౩
౧౯	౧౯	౯౪	చపెటాకెసర దెవరస్తేన్యవెదనా		
౨౦	౨౦		స్వేచస్త్వితే	౪౮	౧౪
౨౧	౨౧	౧౧౬	చలయోరచలపురే	౩౭	౧౨
౨౨	౨౨	౬౨	చలస్సుతే	౧౪౮	౧౦
౨౩	౨౩	౪౨	చిట్టస్తిత్తస్య	౧౮౭	౧౯
౨౪	౨౪	౧౩౫	చిప్పప్తృపః	౧౪౯	౨౧
౨౫	౨౫	౨౨	చొఖదితపిశాచయోస్సల్లా	౫౨	౧౨
ఛకారాదిసూత్రాణి—౧౦					
౨౬	౨౬	౫౦	ఛర్గమివ్యమాసాం ౧౪౭-౬	౧౪౨	౧౨
౨౭	౨౭	౯౦	ఛల్షచ్చమీసుధాశాబసప్తపణ్ణే	౫౮	౭
౨౮	౨౮	౨౩	ఛస్యయుష్మదాదేర్దారః	౨౦౭	౭

అ	౧	౬	ఛస్యాత్తనోణలః	౧౧౩	౨౪
౧	౩	౧౩	ఛాగశృఙ్ఖలకిరాతెలకచాః	౫౧	౧౪
అ	౪	౧౧౦	ఛాదెర్నూమనుమోవావలభకృప వ్వాలసన్తుమాః	౧౭౭	౧౬
౧	౩	౭౦	ఛాయాయాంహో౭కస్తా	౭౦	౨౦
అ	౪	౫౪	ఛిదిభిదోఽః	౧౪౩	౧౩
అ	౪	౮౮	ఛిప్తస్పృశతేః	౧౬౫	౪
అ	౬	౩౨	ఛానాదోఽశ్చః	౧౮౬	౧
జకారాదినూత్రాణి—౧౯					
౩	౩	౨౪	జణిజణుణంనత్రనావత్రనావత్రవాద్ధే	౨౦౪	౧౯
అ	౪	౧౪౦	జనోజాజమ్	౧౫౦	౨
౧	౪	౩౭	జ్ఞమోః	౨౭	౧౮
అ	౬	౩౯	జయద్యాయః	౧౮౬	౧౮
అ	౪	౫౩	జర్స్వితాం	౧౪౭	౧౩
అ	౪	౩౪	జశ్యసారెత్ర	౨౦౦	౧౭
అ	౬	౫౫	జశ్యస్వసిజసాంహోశ్	౮౫	౧౫
అ	౩	౩	జసాభేతుజ్ఞేతుజ్ఞేతుజ్ఞేతుజ్ఞే	౯౮	౧౯
అ	౧	౧౫	జాగరైర్జగః	౧౫౧	౨౪
అ	౪	౨౧	జ్ఞాజ్ఞే	౧౩౫	౧౯
అ	౧	౧౩౧	జాణముదోఽః	౧౪౯	౧౩
అ	౧	౧౨౭	జగుస్సతేర్దుగుళ్ళరూణదుగుచ్ఛాః	౧౬౦	౮
అ	౪	౧౩౯	జంజజుజ్జుజుప్పాయుజః	౧౪౪	౨౫
౩	౧	౭౨	జారఃకురైః	౧౫౫	౯
అ	౪	౩౮	జృమ్భోవైర్జమ్భ	౧౪౯	౨౪
అ	౬	౩౮	జోప్రజేః	౧౮౭	౧౮
౧	౪	౮౨	జ్ఞోఞో౭విజ్ఞానై	౩౨	౯
అ	౬	౧౭	జ్ఞోఞో౭భిజ్ఞాదా	౩౨	౧౩
౩	౯౫		జ్యోర్దనుజవధరాజకులభోజనకా లాయసకీసలయహృదయేషు	౫౯	౪

ఋకారాదిసూత్రాణి—౫				
౧	౪	౧౫౪	ఋరప ఋరపచ్చడ్డఖరణీధులణిబ్బ లాఃక్షతేః	౧౫౦ ౨౪
౩	౧	౧౨	ఋరఋరసమరవిష్టరభరభలల భవలరపమ్మహస్తరతేః	౧౫౧ ౨౧
	౪	౨౨	ఋడగాస్తదేశ్యాస్సిధాః	౦ ౦
౬	౪	౪	ఋరూన్తిస్తైరై	౧౩౩ ౧౭
౧	౩	౨౩	ఋజః	౫౨ ౧౫
టకారాదిసూత్రాణి—౧౭				
౧	౪	౪౩	టక్తాః	౨౮ ౧౮
		౭౨	టరస్తజ్ఞే	౩౧ ౧౧
	౩	౩౭	టల్త్రసరవృత్తతూచరతగరే	౫౪ ౫
౨	౬	౩౫	టాజిజసాం	౬౮ ౨౨
౩	౬	౫౩	టానెనతడిమోః	౧౯౦ ౨౪
౪	౬	౪౫	టాపాడే	౬౮ ౧౭
	౩	౫	టాభేతేదేదితుమంతుమఇ	౯౯ ౭
	౬	౭౯	టాససిణః	౮౪ ౮
౩	౪	౫	టి	౧౯౪ ౭
౧	౩	౩౧	టాడః	౩౯-౧ ౫౩ ౧౦
౨	౬	౧౮	టాడేణల్	౧౮ ౪
		౨౮	టాణా	౬౦ ౨౫
		౫౪	టాణా	౮౬ ౧
౩	౪	౧౧	టాణానుస్వారా	౧౯౪ ౫
౧	౩	౨౪	టార్భడిశాదౌలః	౫౨ ౧౮
౩	౬	౫౧	టోస్తుతు	౧౮౯ ౧౧
౨	౬	౬౧	టావాత్తనిణిటిణిఇటి	౮౭ ౩
రకారాదిసూత్రై—౧				
౧	౩	౨౮	రః	౫౨ ౨౪
౨	౮	౮౮	రిరాద్యతే	౦ ౦

డకారాదినూత్రాణి—౨౧					
౩	౩	౧౦	డఇసా ౪ ౦	౧౯౬	౧
౬	౪	౨౮	గచ్చగృణిగవఇజాదౌహిలుశ్చవా	౧౪౩	౩
		౩౦	డ మే శ్చాస్త్రాణః (గర్తసమృద్ధే	౧౪౪	౪
౧	౪	౩౩	డల్బార్ద్రవిశవిచ్చర్దచ్చర్దికపర్దవిత్	౨౭	౭
౬	౬	౨౫	డవాడేతః	౬౪	౨౪
	౪	౬౦	డస్సేదవతి	౧౪౮	౫
౩	౧	౬౪	డంసాత్తంఘావివృఃరుధ్యః	౧౪౪	౨౦
౩	౧	౫౧	డికోగవృషే	౧౫౪	౩
	౩	౩౧	డితస్త్రియాం	౦	౦
	౧	౧౦౧	డిప్పణ్డసశావిగలెః	౧౫౮	౨
		౯౬	ఘంధంల్లఘంధండ్లభమాడభును భముడతిలఅంటర్బుష్టుముమటిరిటిల్లి పరిపరభునుచక్ర-ముభనుడభున ర్భుంపడుసాభ్రమేః	౧౫౭	౧౪
౬	౧	౧౦	డెచ్చేటయువ్వుదస్తదౌ౭ణః	౧౧౪	౧౬
౩	౩	౨౭	డెండావవశ్యమః	౨౦౫	౫
		౧౩	డేత్తహేత్రీలః (డేర్వతుపః	౨౦౪	౧
		౧౨	డెస్తులడెనడావియత్కి-నుతిచవ్యా	౨౦౬	౧౯
౧	౧	౪౬	డెతుకింశుకే	౩౯	౨౧
	౪	౫౭	డెరొబ్రీహ్మార్యసాందర్యవః	౨౯	౧౨
౬	౪	౩౦	డొచ్చవచిముచిరుదిశుభ్రుజః	౧౪౩	౨౫
	౬	౭౨	డొతదస్తు	౪౯	౧౧
౧	౩	౪౬	డొదీపి	౧౪౨	౮
౬	౬	౪౨	డొళ్లుకౌతుసమ్బుద్ధైః	౧౭	౧౧
డకారాదినూత్రాణి—౫					
౬	౪	౫౫	డఃకృశివర్ధాం	౧౪౭	౧౬
౧	౩	౨౭	డఃకైటభశకటనటే	౫౨	౨౧
		౨౧	డఃవృథుకితు	౧౪౯	౯

౧	౩	౪౭	శశివృద్ధివృద్ధిపథనిశీతే	౫౫	౧
	౪	౩౪	శాస్త్రద్ధిశాస్త్రామూర్ధ్వితు తకారాదిసూత్రాణి—౨౨	౨౭	౧౧
౨	౧	౩౪	అభిచేతచిలవృద్ధివాద్ధే	౧౦౪	౫
౧	౩	౪౯	అర్ధినారుదితే	౫౪	౪
౩	౨	౧౪	అనన్యదే	౧౦౩	౨౨
౨	౪	౪౪	అపృణజ్ఞాజ్ఞః	౧౬౭	౧౭
	౧	౫౫	అవివైపరీత్యే	౨౦౪	౫
	౨	౪	అశామః	౨౦	౪
	౩	౩౩	అస్థానస్థాయీతమోఽవింశతిగ	౬౪	౬
౨	౪	౧౧	అజిజ్ఞానావాచే	౧౬౪	౧౬
౩	౧	౨౫	అబ్బిలామన్యునాథమాలిన్యే	౧౪౬	౫
౧	౨	౪౭	అమ్మణంజిమ్మితి	౪౪	౧౭
౩	౧	౨౯	అలుంధోనిష్పాతాచ్ఛృటే	౧౪౬	౧౨
		౬౭	అల్లూరలూరణబ్బరణేచ్ఛల్లదుహవణి జ్ఞోదాః	౦	౦
		౭౫	అవరోబుభుక్షాక్షిపాఠః ౧౪౫-౫	౧౫౫	౧౪
		౧౦౨	అవహణిరిణాసణిరిణజ్జరొచ్ఛవడ్డాః పీషేః	౧౫౪	౪
		౬౫	అహరతక్రిందేః	౧౫౪	౨౫
౨	౪	౧౦౨	అహు వాకమేః	౧౭౬	౨౪
	౩	౨౨	అలక్ష్మేహ్యహ్యహ్యమైలక్ష్మభిసా	౧౦౨	౧౫
		౧౪	అశశసా	౧౦౨	౪
	౨	౫౬	అశాజిష్విదనాజః	౪౫	౧౫
౧	౩	౫౦	అశావాతిముక్తకే	౦	౦
౨	౨	౨౬	అశశసశ్చ (భ్యః ౧౨౦-౨౩)	౬౦	౨౧
	౪	౭౨	అశాశ్చచిజిపూశ్రుధూస్తుహులూ తకారాదిసూత్రాణి—౭౯	౧౪౧	౯
౨	౪	౧౦౪	అడలహాడవిహాడౌ	౧౭౪	౪

౩	౧	౭౪	తక్షణవిరల్లతడతద్ధాస్తనః	౧౪౫	౧౧
	౨	౫౬	తడిజేచః (కైర్వి)	౧౯౧	౧౧
	౩	౨౫	తణణ తెసెనైసి తెహిం కహిం తాద	౨౦౪	౨౨
		౫౦	తతస్తదాతో	౨౦౬	౧౧
౪	౨	౪౪	తదిదమేతదాం సెసిన్రుజసామా	౪౪	౨౪
౫	౪	౭౦	తద్వ్యత్యయశ్చ	౦	౦
	౩	౩౦	తద్యోగజాశ్చ	౦	౦
౧	౪	౧౦౬	తన్వ్యభి	౭౫	౨౪
౨	౨	౪౬	తత్తదోః	౧౪౮	౨౦
౩	౧	౩౩	తంవాక్యోకన్యాసే	౧౦౪	౩
౪	౩	౧౭	తవ్యస్యభివ్యభివ్యడపవాః	౨౦౭	౩
౫	౨	౧౩	తస్తాస్తా	౧౪౩	౧౪
౬	౨	౪౯	తస్సోహ్లాజ్జేతదశ్చ	౪౯	౩
౭	౪	౬౪	తద్యాద్యోచ్చిల్లాదీక	౨౦౯	౧౧
	౧	౧౨౨	తద్యేచ్ఛంభరంపరంఘాః	౧౫౯	౨౩
౮	౨	౭౫	త్రతసిచకిమోలః	౪౩	౫
౯	౩	౧౬	త్వతలౌపుణం	౨౦౭	౧
౧౦	౨	౯౬	త్వత్సరూరుహమనూహరపకౌష్ఠా	౪౮	౧౪
			తాద్యాన్యోన్యైవశ్చక్రైః	౪౮	౧౪
	౪	౬౫	త్వత్సద్వద్వాంక్వచిచ్ఛఛజఝాః	౬౧	౧౪
	౨	౫౪	త్వదుతడవరిగురుకే	౪౬	౬
౧౧	౪	౭౦	త్వనతః (౧౯౬-౧౧)	౧౩౩	౬
౧౨	౩	౫౧	త్వనుసాహవన్యభాసర్వా	౨౦౬	౧౨
౧౩	౩	౬౫	త్వభిమన్యోమః	౬౫	౧౯
	౪	౨౫	త్వభిమన్యోజర్జా	౬౫	౨౧
	౨	౩౨	త్వర్ష	౪౨	౨౦
౧౪	౧	౧౩	త్వస్యతుడిమాత్రణౌ ౬౯-౧౬	౧౧౪	౨౨
౧౫	౧	౧౧౯	త్వసెర్వజ్జడరౌ	౧౫౯	౧౪
౧౬	౪	౪	త్వస్తేర్వజ్జ్వామిమమోమినా	౧౪౦	౪

అ	౪	౪౬	తాట్యోదృశః	౧౦౯	౨౫
బ	౬	౨౮	త్యాడ్డాహోజనః	౧౧౫	౧౬
శ	౮	౩౬	తాదర్శ్యజేస్తు	౧౧౬	౧౭
	౧౦	౨౭	త్యాదెసః	౦	౦
౮	౪	౪౯	తామ్రామ్రయోష్ఠః	౨౯	౩
బ	౬	౩	తావతిభోర్యా	౧౦౩	౭
౮	౧౦	౨౩	తీజః	౧౫	౨౫
౬	౪	౧౦	తిజాణ్ణి	౧౪౦	౧౭
		౩౪	త్విజ్జాన్ణజః	౧౩౯	౨
బ	౧౦	౫౨	తిజేరోసుకః	౧౫౪	౫
౬	౮	౨౯	తిష్ఠితేః	౬౪	౧౦
		౩౨	తితేః	౬౪	౧౨
౧	౩	౧౦౪	తిర్యక్పదాతిశుక్తేస్తీరిచ్ఛపాదకసే	౬౨	౨
	౨	౫౫	తీర్థాహూయత్	౩౦	౫
బ	౪	౨౮	తుకిమోడిహ	౧౯౯	౨౧
౮	౩	౩౬	తుచ్ఛచచ్ఛ	౫౪	౪
బ	౪	౪౧	తుజ్జతుధుతుఇజసిజసా	౨౦౨	౧౯
	౧	౬౨	తుడిరుల్లుకగణిల్లుకొల్లురోఘడ		
			లుకతోడఘట్టకుడ్డా	౧౫౪	౧౪
౮	౩	౬౭	తుడోవిజమే	౫౬	౧౧
౬	౮	౮	తుతఇజేష్ఠసా	౯౯	౧౯
౮	౬	౫౦	తునిర్ఘరద్విధాకృత్సారోన్నా	౪౫	౧
		౮౫	తుబృహస్పతౌ	౬౨	౧౭
౬	౩	౭	తుబృతుహితౌతుయ్యజసివా	౯౯	౧౬
		౧౨	తుబోబోబౌయ్యతుయ్యతఇతుహం		
			తుహతుయ్యతువతుమతుమేతుమాఇ		
			తుమోదేలేదితుఇవిజసా	౧౦౦	౧౫
బ	౩	౨౦	తుమవివమణాణహమణహింశ	౨౦౪	౧౩
౬	౧	౨౯	తుమత్తుతణిటూణాః క్త్వః	౧౦౯	౨౨

౧	౩	౫	శుమయాః చతుర్థ చతుర్ద్వార చతుర్దశ చతుర్గుణమయాఖోలాఖలసుకునూరొదూఖలలవణకుతూహలే	౫౦	౧౯
౩	౪	౪౩	శుష్కహమావృణ్ణిస్సృణ్ణి	౨౦౨	౨౨
౬	౩	౧౩	శుష్కాణతుబ్ధంతుబ్ధాణతుమాణతువాణతుహాణతుబ్ధవోభేత్వామా	౧౦౦	౨౫
౮	౪	౩౮	శుష్కైశుష్కవిజశ్వసోః	౨౦౨	౧౨
	౩	౩	శునూజ్వం	౧౯౩	౧౪
౯	౪	౧౬	శుమో	౧౩౪	౨౦
		౯౬	శులిదోలోరోహమర్థ్థోలో	౧౬౬	౧౦
౧౧	౩	౯	శువతుమతుహతుబ్ధ	౯౯	౨౩
	౪	౧౪౫	శువరజలహాత్వరేః	౧౫౦	౧౫
౧౨	౩	౩౯	శువసతిభరతే	౫౪	౧౧
	౧	౧౩	శువికప్తే	౯	౨౦
		౩౬	శుసక్తిణభవనైజమ్మణమహంతాః	౪౬	౧౬
	౬	౧౦	శుసమ్మద్ధాదో	౨౬-౮	౪౧
౧౩	౪	౧౫౦	శూరశ్చత్వణిజ	౧౫-౧౬	౧౩
౧౪	౬	౬౦	శూర్బదశార్దశాష్ట్రే	౨౯	౨౦
౧౫	౩	౨౨	శృణోణల్	౨౦౬	౫
౧౬	౬	౪౧	శృదితః	౪౪-౫	౬౯
౧౭	౧	౧౨	శ్రైలస్యానంకొలాడ్జెల్లః	౦	౦
౧౮	౪	౯౩	శ్రైలాదో	౩౪	౨౧
	౬	౬	శోః	౧౧౧	౨౩
	౪	౧౬	శోచేత్యై	౨౫	౧౪
		౬౩	శోభారశ్చరభేతు	౩౧	౧౪
	౬	౬౩	శోచర్యైల్	౪౨	౧౧
౧౯	౧	౬౬	శ్వాపవాపాతాః	౧౦౬	౨౩

ధకారాదిసూత్రాణి—౪				
౨	౪	౫	భవ్యమిత్థాహచా	౧౩౪ ౧౦
౧	౪	౨౩	ధ్యశ్చత్సప్సామనిశ్చలై	౨౬ ౧౦
౨	౧	౫౧	సూకు త్పాయం	౧౦౬ ౯
౩	౨	౪	ధోధః	౧౦౭ ౧౩
దకారాదిసూత్రాణి —౪౧				
౧	౪	౩౫	దద్ధవిదద్ధవృద్ధిదంప్తాస్పృథే	౨౭ ౧౨
	౩	౩౫	దమ్మనరదర్భగర్దభదప్తదశనదద్ధదా	
			హదోహదదోలాదట్టకదనెతు	౫౩ ౨౪
	౪	౨౪	ద్యయ్యర్యాంజః	౨౬ ౧౪
౨	౧	౩౬	దరలలైర్ధైవా	౧౦౪ ౧౧
౧	౪	౧౨౦	దర్శికరనివహాదవ్వీరలనిహవాతు	౩౭ ౨౦
	౩	౩౪	దంశదహాః	౧౪౨ ౬
౩	౨	౧	దస్తస్య శౌరసెన్యామఖానహస్తాః	౧౦౧ ౨౫
	౧	౧౨౪	దహిరహిడోలాలుంఖా	౧౬౦ ౨
౨	౪	౭౭	దహేర్ష్యర్ (దృశాం	౧౬౬ ౨౧
౩	౩	౯	దాదేర్దహాయాదృక్తాదృక్కిదృగ్	౨౦౦ ౨౧
౧	౧	౩౫	దిక్పావృషి	౯౨ ౧౩
		౧౧	ద్వితీయఃపుః	౯ ౧౪
		౬	ద్విరీరః	౯ ౭
౨	౨	౪	ద్విస్త్రాదుజసా	౧౦౪ ౨౩
౧	౨	౪౯	ద్వినీత్యుప్రవాసిషు	౪౪ ౨౧
౨	౨	౧౯	దిర్వాభ్యసి	౧౯ ౨౧
	౩	౩౪	ద్వివచనస్య బహువచసం	౧౬ ౨౦
౩	౩	౪౩	దివాదివే	౨౦౫ ౨౩
	౪	౧	దిహశాసుపి	౧౯౩ ౧౯
౧	౧	౧౦	దిహశామిథస్సే	౩౩ ౧౬
	౪	౪౭	దీర్ఘాన్న	౧౬-౧౪ ౩౩ ౪
౨	౪	౪౯	దీనల్పశైః	౧౬౪ ౭

బ	౧	౭౦	మృత్యుశాంతి		౦	౦
౧	౨	౬౩	మరొరలుకితు	౩౮-౮	౫౨	౫
బ	౨	౮౯	మస్తిర్యాద్యశకె		౧౮౮	౨౫
౨	౪	౭౬	మహాలిహవహారుహః భరతఉచ్చ		౧౬౬	౧౭
౧	౬	౮౯	మృత్యుశాంతి		౮౮	౭
		౯౦	మృత్యుశాంతి		౨౬	౫
౨	౪	౧౫౩	మృత్యుశాంతి			
		౧౧౩	మృత్యుశాంతి		౧౪౨	౨౦
౧	౪	౮౯	మృత్యుశాంతి		౧౭౭	౨౩
౨	౧	౫౯	మృత్యుశాంతి		౨౮	౩
౨	౧	౫౯	మృత్యుశాంతి	౧౭-౧౩	౧౦౭	౭
	౩	౮౦	మృత్యుశాంతి		౧౬౭	౪
౧	౨	౧౦౪	మృత్యుశాంతి		౮౯	౧౪
	౪	౯౨	మృత్యుశాంతి	౨౨౪	౩౪	౯
౨	౩	౩౦	మృత్యుశాంతి		౬౩	౪
౧	౧	౧౪	మృత్యుశాంతి		౧౧౪	౨౫
౧	౪	౮౩	మృత్యుశాంతి		౦	౦
౧	౬	౬౨	మృత్యుశాంతి		౧౬	౧౬
౨	౩	౩౧	మృత్యుశాంతి		౬౩	౧౦
౧	౩	౪౧	మృత్యుశాంతి		౫౪	౧౫
			ధక రాదిసూత్రాణి—౧౦			
౧	౪	౨౮	మృత్యుశాంతి		౦	౦
	౧	౩౨	మృత్యుశాంతి	౯౪-౨౩	౯౮	౧౦
౨	౪	౯౪	మృత్యుశాంతి		౧౭౫	౨౫
౧	౪	౨౬	మృత్యుశాంతి		౨౬	౧౬
బ	౧	౧౩౩	మృత్యుశాంతి		౧౬౦	౨౨
౧	౪	౮౦	మృత్యుశాంతి		౩౧	౨౨
బ	౧	౧౭	మృత్యుశాంతి		౧౫౨	౩

౧	౪	౫౯	శైర్యం:	౫౯	౧౭
౨	౪	౧౩౧	భోదహుశ్రిదః	౧౪౧	౧౮
		౧౨౫	చ్యుధుమోదః	౧౪౯	౧
			నకారాదిసూత్రాణి - ౪౩	౨౦౨	౨౨
౧	౩	౫౨	నః (సూత్రా)క్తం	౫౫	౭
౩	౨	౬౩	నపామోలుకాదిభట్టప్రసాద	౧౯౦	౧౩
౨	౪	౪౮	సమోద్విజరుగాంః	౧౪౬	౨౫
౧	౧	౨౦	సయన్	౧౪	౧౦
౨	౨	౪౧	సర్గః (లపూతరట్ల	౪౫	౨
౧	౩	౪	నవనూలికాబదరనవసలికాపూగఫ	౫౦	౧౦
	౨	౩౭	నవావ్యయోత్థాతాదా	౪౩	౧౧
	౪	౬౩	నవాతీర్థమఃఖదక్షిణదీప్త	౩౦	౨
౨	౧	౨౦	నవైకాగ్వా (సేహణిణాపాఠ	౨౨	౧౦
౩	౧	౧౦౮	నశిరవహరావసేహణిచహపడిసా	౧౫౮	౧౮
౨	౪	౧౦౩	నశిర్విప్రగాలనానవపలావహరవవి		
			ఉదాః	౧౭౬	౨౫
౩	౩	౩౭	నహానాహి	౨౦౫	౧౨
౧	౪	౪౮	నః	౨౮	౨౫
౩	౨	౩౭	నృణ్యజ్ఞాంభర్	౧౮౬	౧౪
		౪౪	నృణ్యజ్ఞాంభర్	౧౮౮	౧౫
౨	౪	౧౫౬	నృసోణిసంహ	౧౫౧	౪
	౨	౩౬	నాతశ్చ	౬౮	౨౫
౧	౩	౯	నాత్మః	౧౧	౧౮
	౪	౧౦౨	నాశ్చపై	౩౬	౧౮
	౩	౫౪	నాపితేహః	౫౫	౧౨
౨	౨	౪౪	నామ్నీకరం	౬౭	౫
౩	౨	౫౪	నాయోప్రియాం	౧౯౦	౨౫
౧	౨	౧౦౫	నావ్యావః	౭౭	౧౨
	౩	౧౯	వికషస్ఫటికచికురేహః	౫౨	౯

౩	౧	౧౨౫	నిక సేకకొటనవాసగ్గో	౧౬౦	౪
		౨	నినాన్విక్కుణిలుక్కుణిలిలికలు		
			క్కుణిరుద్ధాః	౧౫౧	౧౧
	౪	౧౨౬	నిబ్బలాముచ్చేద్దుఃఖే	౧౪౪	౧౨
౨	౪	౧౨౭	నిరప్పథకర రాచిట్టాః	౪౩-౧౭	౫
౩	౧	౭౫	నిరఃపద్యతేర్వలః	౧౫౫	౧౩
౧	౧	౨౬	నిర్దురివా	౩౮	౩
	౨	౧	నిర్వృతిరోత్పరిమాల్యస్థారావ	౪౬	౨౩
౨	౪	౧౨౦	నిర్దోణిస్తువణిస్తునౌ	౧౪౮	౧౯
		౯౩	నివృపతొర్నిహోదోవా	౧౭౫	౨౧
౨	౧	౬౨	నిశ్చయవిధారణైవరే	౧౦౭	౧౩
౧	౩	౬	నిషణ్ణఉనుః	౫౧	౫
౩	౧	౨౨	నిష్టమేభిణ్ణుహః	౧౪౬	౧
		౭౧	నిషేధర్థకక్కుః	౦	౦
		౧౪	నిస్సుర్నిహరనిలనాథనిరహాఢాః	౦	౦
౧	౩	౫౭	నీపాపీడెమోవా	౫౬	౧
		౮౫	నీవీస్వస్నేవా	౩౬	౨౦
౨	౨	౨౭	నినపిజసిజసాః	౬౧	౭
	౪	౧౪౫	నెస్సచైర్దజ్జః	౧౫౦	౧౦
౩	౨	౪౩	నోనణోఽపైశాచ్యాం	౧౮౮	౮
			పకారాదినూత్రాణి—౫౬		
౩	౧	౨౭	పత్తిల్లోలమ్భనశైశిల్యయోః	౧౪౬	౯
౨	౪	౧౩౩	పజగ్గఢఃకః	౧౪౯	౧౮
౧	౨	౧౨	పకావ్విత్తారలలాటెతు (యనః	౪౧	౨౩
౩	౩	౪౨	పగ్గిమపాత్రిమపాత్రిమపాత్రిమపాత్రి	౨౦౫	౨౧
౧	౪	౩౬	పంచదశవత్తనంచాశతిణః	౨౭	౧౬
౨	౪	౯౦	పచేరుంధః	౧౬౮	౧౦
౩	౧	౧౬	పట్టఘోట్టడల్లపిజ్జాఃపిజెః	౧౫౨	౧
		౯౨	పడిసాపరిసామూళమేః	౧౫౭	౫

౧	౨	౩౧	పద్మమి	౩౨	౬
౩	౩	౨౮	పరమేశ్వరసార్వజ్ఞి	౨౫౦	౭
౧	౪	౪౧	పర్యష్టేటశ్చ	౨౮	౯
౨	౪	౧౫౧	పర్యష్టేటశ్చపల్లవపల్లవృక్ష	౧౫౦	౧౮
౩	౪	౫౯	పర్యష్టేటశ్చపల్లవపల్లవృక్ష	౨౦౮	౨౪
	౩	౪౯	పర్యష్టేటశ్చపల్లవ	౨౦౬	౯
	౪	౬౩	పర్యష్టేటశ్చపల్లవ	౨౦౯	౭
౧	౪	౬౮	పర్యష్టేటశ్చపల్లవ	౩౧	౧
౨	౪	౧౦౧	ప్రకాశేణువ్యవస్థ	౧౭౬	౨౨
౩	౧	౯౮	ప్రత్యాగమగమాభ్యాగమాంప		
			ప్రత్యాగమగమాభ్యాగమాంప	౧౫౭	౨౦
౧	౩	౩౩	ప్రత్యాగమగమాభ్యాగమాంప	౫౩	౧౬
౩	౧	౧౧౫	ప్రత్యాగమగమాభ్యాగమాంప	౧౫౯	౧౦
	౩	౩౮	ప్రత్యాగమగమాభ్యాగమాంప	౨౦౫	౧౪
౧	౩	౮౮	ప్రత్యాగమగమాభ్యాగమాంప	౫౮	౪
౨	౧	౬౯	ప్రత్యాగమగమాభ్యాగమాంప	౧౦౮	౩
౧	౩	౪౮	ప్రత్యాగమగమాభ్యాగమాంప	౨౨	౨౩
	౨	౨౦	ప్రత్యాగమగమాభ్యాగమాంప	౨౨	౧౯
౩	౧	౮౫	ప్రత్యాగమగమాభ్యాగమాంప	౧౫౬	౧౦
౧	౩	౫౯	ప్రత్యాగమగమాభ్యాగమాంప	౫౫	౨౪
౩	౧	౩	ప్రత్యాగమగమాభ్యాగమాంప	౧౩౬	౧౦
౧	౪	౯౧	ప్రత్యాగమగమాభ్యాగమాంప	౩౩	౧౯
౧	౪	౩౧	ప్రత్యాగమగమాభ్యాగమాంప	౨౭	౧
౩	౧	౧౦	ప్రత్యాగమగమాభ్యాగమాంప	౧౫౧	౧౬
౨	౪	౧౧౪	ప్రత్యాగమగమాభ్యాగమాంప	౧౭౭	౨౫
౧	౨	౨౪	ప్రత్యాగమగమాభ్యాగమాంప	౪౨	౧౪
౨	౧	౭౭	ప్రత్యాగమగమాభ్యాగమాంప	౦	౦
౧	౪	౯౫	ప్రత్యాగమగమాభ్యాగమాంప	౩౫	౪
౧	౧	౧౪	ప్రత్యాగమగమాభ్యాగమాంప	౯	౨౪

	౩	౮	ప్రాయోలుక్క గ వజతదవయ వాం	౧౧	౨
౩	౩	౧	ప్రాయోపభిం శేచాచ్	౧౯౬	౧౨
౨	౪	౧౦౮	ప్లా వెరొ వాంబలప వావ్లా	౧౭౭	౧౧
౧	౩	౨౯	పీర రెనూస్తురశ్చథః	౫౩	౨
౩	౧	౫౫	పీడవమర్జిః	౧౫౪	౧౦
౧	౩	౪౫	పీతేతేవా	౫౪	౨౩
౨	౪	౧౪౬	పుచ్చుకపుచ్చుః	౧౫౦	౧౩
	౧	౫౩	పుణరు త్తంకృణకరణే	౧౬౬	౧౫
౧	౩	౧౬	పున్నాగభాగినీ వన్ద్రి కాసుమః	౫౧	౨౩
౩	౧	౧౦౬	పురగ్గు రాగ్గు డాపి రెమోన్దమా ద్దుమాః	౧౫౮	౧౨
౨	౨	౬౦	పుంస్యాగోరాజవచ్చానః	౮౫	౧౦
		౭౭	పుంసిను నాశ్వయం ప్రీయామిమిత	౯౪	౪
		౨౪	పుంసోజసాడఉడట	౬౦	౧౪
		౩౭	పుంసోజాతేర్ణీబ్వా ౭౩-౨౪	౯౪	౧౬
౧	౪	౯౪	పూర్వముపరివర్త్య స్యయజః	౩౪	౨౫
౩	౨	౯	పూర్వస్యపురవః	౧౮౧	౨౩
	౧	౨	పుకకస్ప ప్తేణివ్పడః	౧౩౬	౮
౧	౨	౭౮	పుష్కెను త్తరప ద	౪	౧౬
	౩	౫౫	పూవః ౧౧-౧౦	౫౫	౧౪
	౨	౧౦౭	పూరగేచాడత్ ౪౯	౪౯	౨౦
			శకారాదీసూత్రాణి—౩		
౧	౩	౫౬	శశపాటిపరిఘపరిఖాపరుషపనసపా రిభద్రేషు	౫౫	౨౦
		౬౦	శస్యభ పశావా ౫౦-౧౪	౫౬	౩
	౨	౩౦	షోఃపరస్పరనమసాగరె	౪౨	౧౮
			బకారాదీసూత్రాణి—౧౨		
౨	౪	౭౮	బద్ధోష్ఠః	౧౬౬	౨౩
౧	౧	౧౭	బహుళం ౭-౮	౧౦	౧౨

౨	౪	౩౬	బహు స్తుత మా	౧౩౮	౨౦
౧	౪	౬౧	బాష్పహోమశ్రీ	౨౯	౨౩
	౩	౧౦౧	బాహింబాహిరౌబహిసః	౧౦౮	౨౪
	౧	౪౦	బిందుల్	౧౭	౨౪
౩	౪	౬౬	బిందోరంతే	౦	౦
౧	౩	౬౩	విసిన్యాంభః	౭౪	౧౧
౩	౪	౬౧	బుగ్గిడివః	౨౦౯	౪
౧	౨	౮౦	బృహారకవిచ్చత్తయోః	౪౭	౨౧
	౩	౮౪	బోమశ్చబరే	౫౭	౨౩
		౬౧	బోవః	౫౬	౭
భకారాదీసూత్రాణి—౨౭					
౩	౧	౪౯	భంజే ద్వైమతముసుమూగమూరపపి రజ్జసూరసూడకరంజనిరంజవిరాః	౧౫౩	౨౩
		౧౮	భణశ్చృణోతేః	౧౫౨	౬
౨	౧	౪౭	భద్దగృహాణార్థే (త్రాపెషుచ	౧౦౪	౨౦
		౪౮	భద్దివికల్పవిషాదపశ్యవిశ్చయపశ్యా	౧౦౪	౨౨
	౪	౯౪	భగ్నువైశ్చ్యస్తాలిలంబవరితౌ	౧౭౬	౪
		౧౩	భగ్మెరాడః	౧౭౪	౯
౩	౨	౨౩	భవతాం	౧౮౨	౨౪
		౨౪	భవివ్యతిస్సి	౧౮౪	౨౩
౨	౪	౨౪	భవివ్యతిహారాదిః	౧౩౭	౫
	౧	౧౭	భవేద్భిల్లొట్టా (డాః	౧౧౪	౧౧
౩	౧	౧౦౪	భగ్నిశేషిష్టపిట్టచుక్కచుల్లఘట్టహూ	౧౪౮	౮
		౧౦౪	భగ్నెర్బుక్కః	౧౪౮	౧౦
	౪	౮	భగ్నసోహుం	౧౯౪	౧౭
౩	౧	౯౦	భారాక్రాంతైనమేర్జినుడః	౧౪౬	౨౪
		౧౧౪	భాసుర్జిసః	౧౪౯	౯
౨	౪	౨౯	భిదివిదిచ్చిదోడెచ్చః	౧౪౩	౧౪
		౧౩౬	భియోభాభిహా	౧౪౯	౨౩

౨౮ వాక్యాసూత్రాదీపికాయం భామకారాదిసూత్రాణి

అ	౨	౨౧	భిస్ఫ్యుస్సప	౧౮	౧౦
		౫౮	భిస్ఫ్యుసామస్సేస్సత్	౮౬	౭
	౩	౧౦	భిసాభాభృహ్యభృహితున్యైహి-	౯౯	౧౨
బ	౪	౩౯	భిసాతుస్సేసం	౨౦౨	౧౭
		౪౯	భిసాతున్యైహిం	౨౦౩	౮
చ	౫	౪౫	భీష్మే (జైనజీవాన్)	౨౮	౨౨
ఛ	౬	౧౩౭	మజగణ్ణమజ్జకన్తసమంజమడవడ్డ	౧౪౫	౭
జ	౭	౬	మహాభిః	౧౮౪	౧౪
ఝ	౮	౨౨	మాత్థాగ్గస్య సహితసా	౧౩౬	౧౪
ఞ	౯	౭౫	భ్యాబృహస్పతౌతులహోః	౬౭	౧౪
			మకారాదిసూత్రాణి—౪౪		
ట	౧౦	౨౨	మః	౧౮౨	౨౨
ఠ	౧౧	౨౩	మదమమహమజ్జజసౌ	౧౦౨	౧౯
డ	౧౨	౪౬	మదాభ్యస్తా	౨౦౩	౬
ణ	౧౩	౩౦	మజ్జగసమ్మధైర్మపః (ఆః	౭౭	౧౬
త	౧౪	౬౧	మజ్జేప్పవిడిక్కరిడదిచ్చచించిల్లచిచ్చ	౧౫౪	౧౫
థ	౧౫	౬౩	మణేవిమర్శే	౧౦౭	౧౬
ద	౧౬	౧౯	మంజేజంమ్మిమమంమమమస్సహం		
			మహ్మహ్మతమా (లగ్నామతువః	౧౦౨	౪
	౧౭	౧	మస్తసా సస్తమాఅలుఅలఇరిఇల్లడ	౧౧౨	౨౪
న	౧౮	౧౪	మధ్యమకతమేన	౨౩	౬
న	౧౯	౪౦	మధ్యేచాజన్తాత్	౧౩౩	౧౩
న	౨౦	౭౯	మనయాం	౧౦	౧౮
న	౨౧	౨౩	మనాకొడఅం చవా	౧౧౬	౧
న	౨౨	౬౬	మన్తధే	౨౯	౨
న	౨౩	౨౧	మమంజేమఅథమమఎటా	౧౦౨	౧౨
	౨౪	౭౪౦	మర్శేః	౧౬౬	౧౦
న	౨౫	౯౯	మలినధృతిపూగ్వవైడూర్యాణాం		
			మథిలదిహిపురిమవేరువః	౨౧	౧౮

యకారాదిసూత్రాణి—౧౨					
౧	౧	౩౫	యత్తిత్సన్యగ్విష్వక్ష్పృథకౌమల్	౧౦౯	౨
౩	౪	౩౧	యత్తద్రీశ్శ్రీశ్శ్రీమోః	౨౦౦	౧౦
	౩	౧౪	యత్తద్రీశ్శ్రీ	౨౦౪	౩
	౨	౫౨	యఃపౌశ్చదయో	౧౦౯	౧౩
౧	౩	౧౦	యశ్శ్చీతరః	౧౧	౫
		౭౧	యస్త్వాలల్	౦	౦
౨	౪	౧౧౫	యూపెర్జవః	౧౭౮	౩
౩	౩	౧౧	యావత్తానత్వన్యహిమ్నావాదేః	౨౦౩	౨౩
౨	౪	౫౨	యూబుధగృథకుధసిధముహంచ గుర్	౧౪౭	౯
	౩	౧	యూష్శ్శునాతువసుంతుమతుహ	౯౮	౧౫
౧	౩	౬౮	యోజర్తియోనీయోత్తరీయకృత్యై షు	౫౬	౧౩
౨	౪	౬౫	యోరెజ్ ౧౧౦-౨౦	౧౪౧	౩
రెఫావిసూత్రాణి—౩౬					
౩	౧	౪౩	రచేర్నిడపిడ్డావహోట్టహః	౧౫౩	౬
౩	౧	౫౯	రభిరాజోరమ్భడవౌ	౧౫౬	౨౨
౧	౪	౧౦౯	రలార్వరితాలె	౩౭	౧౯
	౩	౫౮	రల్పిర్థౌ	౭౩	౨
		౪౨	రల్పప్రత్యాదౌ	౫౪	౧౯
	౪	౯౮	ర్భర్షనజ్రితప్రేషిత్	౩౫	౧౭
౨	౪	౩౩	ర్సం	౧౩౭	౨౦
౧	౨	౪౪	రస్త్రిరౌ	౬౧	౨౧
౨	౪	౫౯	రస్సృజి	౧౪౮	౪
౧	౪	౩౦	ర్తస్యాధూర్తాదౌటః (ర్యాణి	౨౬	౨౦
		౫౫	ర్యస్సౌకుమార్యసర్వంకపగ్యప్రప	౨౮	౧౧
౩	౨	౫౦	ర్యస్సృష్టౌరితిసినసిటాఃకవ్విత్	౧౦౯	౭
౨	౧	౯	గాజపరాడ్డికృడకౌచ	౧౧౪	౧౧

య	౧	౫౮	గజస్పహః రేహచ్చజ్జరి గాఢాః		౦
ల	౬	౫౩	౧౫ః	౮౫	౯
య	౬	౮౫	రాజ్ఞోజ్ఞో వచిషో	౧౯	౨౦
౧	౪	౮౪	గాత్రో	౩౨	౨౪
ల	౪	౯౬	గాత్రే. జయతేః	౧౭౬	౮
య	౧	౭	గాత్రే. జయతేః	౧౫౧	౧౦
౧	౪	౮౫	గాత్రే. జయతేః	౧౫	౨
య		౯౯	రాజ్ఞోజ్ఞో వచిషో	౧౫౭	౨౪
ల	౪	౭౯	గుఢంసమనోః	౧౬౭	౧
		౫౧	గుఢంసమనోః	౧౪౪	౧౮
య	౧	౩౩	గుఢంసమనోః	౧౫౨	౧౫
ల	౪	౬౮	గుఢంసమనోః	౧౪౧	౨౨
	౬	౮౬	గౌతమే	౯౦	౨
౧	౩	౮౬	గౌతమే	౨౮	౧౬
ల	౧	౨౪	గౌతమే	౧౧౬	౨
౧	౬	౬౦	గౌతమే	౧౫	౧౨
ల	౪	౧౦౭	గౌతమే	౧౭౭	౯
య	౬	౮	గౌతమే	౧౮౨	౧౧
౩	౧	౩౦	గౌతమే	౯౩	౧౯
య	౬	౬౪	గౌతమే	౧౯౨	౫
	౩	౫	గౌతమే	౧౯౫	౧౮
	౧	౪౮	గౌతమే	౧౫౩	౧౯
౧	౪	౩౯	గౌతమే	౨౮	౬
			లకారాదసూత్రాణి—౩౨		
౧	౪	౧౧౮	లఘుకలహః	౩౭	౧౬
య	౧	౫౬	లఘుకలహః	౧౫౪	౧౧
య	౪	౧	లఘుకలహః	౧౩౨	౨౩
ల	౪	౫౧	లఘుకలహః	౨౦౭	౨౦

౧	౪	౩౯	లక్ష్యటోశ్చజగ్రారౌ	౧౩౩	౮
౧	౪	౧౧౨	లనోరాలానె	౩౭	౧౧
౩	౪	౪౨	లఘవలితనితమృకదబ్బె	౫౪	౧౩
		౨౬	లరింకొడె	౦	౦
౪	౧౧౪		లలాటెడిలోః	౭౮	౧౪
౩	౩౦		లల్లాఽనుమగె	౫౩	౫
౪	౭౮		లపగామధశ్చ	౧౧	౧౪
౧	౧	౬౬	లక్షణజేణతేణ	౧౦౭	౨౧
౧	౪	౧౦౧	లాదశ్శీపేషు	౩౬	౧౧
౩	౪	౬౮	లిజ్జమతిన్	౦	౦
౧	౪	౧౪౩	లిమ్పొలిపః	౧౫౦	౮
౩	౪౨		లుక్, ల్విజ్, ల్విస్యశ్చ	౧౮౦	౨౧
౧	౩	౯౨	లుక్పాపీతహృదసతనమగ్రాదేవ్య		
			మచ్చగేచానైర్దః	౫౮	౧౩
౧	౩	౩	లుగస్యయత్యేవాద్యాస్తదచః	౧౧౨	౧౭
౧	౪	౧౪	లుగాపిల్భానకర్తృకై	౧౭౮	౧౫
౧	౪	౩౮	లుగిజ్జహజ్జస్విజ్జేతః	౧౩౯	౭
౧	౧	౪౪	లుజ్జాంసాదౌ	౩౯	౧౧
౩	౧	౯౩	లుభేస్సమాభవః	౧౫౭	౭
౧	౧	౨౫	ల్లునుఽడమబౌఘివః	౭౬	౧౩
		౧౬	ల్లుత్తకృత్సమచః	౧౧౫	౮
౧	౩	౭౭	లూజతరవరరనిష్ఠురై	౫౭	౬
	౧	౨౪	లోపః	౧౬	౯
౩	౮౧		లాలలాటెవ	౭౮	౧౨
౪	౫౪		లావారై	౦	౦
౧	౧	౨౬	లావావిమ్యత్ప్రతీపీతాన్ధాత్	౧౧౬	౪
౩	౮౨		లోహలలాక్ష్మలలాంఘూలవా	౫౭	౧౭
౩	౪		లాళః	౧౮౮	౨౪
౧	౪	౧౨	ల్లోఽన్ఘండే	౨౪	౨౨

		పకారాదిసూత్రాణి—౫౭			
౩	౧	౪౭	పంచతేర్పహవవేలజూరవొప్పు		
			చ్చాః	౧౫౩	౧౫
౬	౪	౬౦	ప్రజేర్పజ్ఞః	౨౦౯	౨
	౧	౪౩	వణనిశ్చయానుకమ్యవికల్పే	౧౦౫	౯
౩		౨	వతుపాడి త్రితిమిదమేతద్యత్తదః	౧౧౩	౫
	౩	౩౮	వధాడ్డాఇచ	౧౧౬	౧౪
౧	౧	౩౦	వరత్తగాస్త్రనాద్యైః	౧౧౭	౯
	౪	౧౧౨	పరివాదోఘటైః	౧౭౭	౨౧
౬	౧	౪౭	వర్గైస్త్ర్యైః	౩౯	౭
	౪	౭౩	వర్ణావకర్తణితుయన్లుక్	౧౬౬	౨
౩	౧	౧౧	వర్వతైః	౧౧౪	౧౯
	౪	౧౦౪	వలతిరొపైః	౧౭౭	౪
౩	౧	౧౨౮	వలగ్గజమడమారుహేః	౧౬౦	౧౨
		౧౦౩	వలెర్పజ్ఞః	౧౫౮	౬
౧	౪	౫౨	వశ్చవిహ్వలే	౨౯	౯
	౩	౫౬	వహిల్లగాశ్వేఘ్రదీనాం	౦	౦
౧	౩	౯౩	వ్యాకరణప్రాకారాగతైః	౫౮	౨౦
	౪	౧౦౯	వాచ్చర్థపక్షమూర్ఖద్వారే	౩౭	౩
		౪౨	వాత్సభస్తనిపః	౮౬	౨౧
		౩౨	వాస్తవ్యోమసుయిహ్మయోః	౬౫	౨౩
		౫౭	వాపర్యస్తే	౨౯	౧౫
	౨	౫౩	వాపానీయగే	౪౫	౧౬
౩	౧	౧౧౦	వాపుటియాద్యైః	౧౨౫	౨౩
	౩	౧౩	వ్యాపేరాఽఙ్గః	౦	౦
౧	౩	౧౪	వాబౌష్ఠ్యజ్ఞో	౯౮	౨౧
	౨	౭౧	వామధూకే	౭౯	౧౫
	౪	౨	వారక్తైః	౨౩	౨౧
		౧౧౩	వాగాగనీకరేణ్యోరణోః	౭౫	౧౫

౧	౨	౨౭	వాగ్ద్రక్షిణాత్		౭౮	౧౯
౨	౪	౨౦	వాలక్ష్మోచ్ఛృత్యఘ	౯౧-౪	౧౩౪	౨౩
	౧	౫౮	వాసభ్యానామిహాథాహాథే		౧౦౭	౪
౧	౪	౯౦	వాసే		౩౩	౧౪
౨	౪	౮౬	వాహిష్ట్యావ్యాహుః		౧౬౭	౨౪
		౧౧౬	వికాశేషభృదః		౧౭౮	౪
౩	౩	౭	విపదావస్థిమృదకః			౦
	౧	౮౨	విరణ్డాగుపెః		౧౫౫	౧౧
౨	౪	౧౦౫	విరేచేరొట్టుట్టుడపల్లవః		౧౭౭	౫
౧	౧	౪౮	విశశిష్యత స్వశ్లోకం		౩౯	౨౨
౩	౧	౯౫	విశ్రామత ద్వేషిపా		౧౫౭	౧౧
		౧౧౮	విసర్జితదళైః		౧౫౯	౧౬
౧	౪	౧౫	విసంస్థలాస్త్యధనార్థే		౨౫	౯
౩	౧	౭౩	విసూరశ్శుభదః		౧౫౫	౧౧
౨	౪	౧౨౮	విస్త్రావస్త్రానవిసరా		౧౪౯	౮
౧	౨	౫౬	విహీనహీనవా		౪౫	౨౪
౨	౨	౧	విహీనాత్తదవిసుపోమస్త		౧౧౭	౪
౧	౪	౭	పుష్కరంబృతే		౨౩	౧౪
	౨	౮౭	పుష్కరదళైః		౭౯	౩
		౮౮	పుష్కరపుష్కరదళైఃపుష్కరపుష్కరైః		౪౮	౫
౩	౧	౩౯	వేదాద్యభిదః		౧౫౩	౩
౧	౨	౪౬	వేదాద్యభిదయోః		౪౪	౧౪
	౩	౩౨	వేదాద్యభిదః	౪౧-౧౯	౫౩	౧౪
౩	౧	౮౧	వేదాద్యభిదయోః		౧౫౬	౨
౨	౧	౫౬	వేదాద్యభిదయోః		౧౦౬	౨౪
	౪	౫౬	వేదాద్యభిదయోః		౧౪౭	౧౪
౧	౩	౧౪	వేదాద్యభిదయోః	౨౨-౭	౫౧	౧౪
౨	౨	౧౪	వేదాద్యభిదయోః		౦	౦
౩	౧	౧౨౦	వేదాద్యభిదయోః		౧౫౯	౯౧

౧	౩	౬౪	వౌశస్పకైటభే శకారాదిసూత్రాణి—౪౨	౫౨	౨౩
౨	౪	౬౩	శకగే	౧౪౮	౧౩
౩	౧	౩౬	శకే ప్రతీరపాగచటిః	౧౫౨	౨౪
౪	౪	౪౨	శత్రుశానచాః	౯౦	౨౫
		౧౪౪	శస్త్రేర్ష్యక్షాణ్డౌ	౧౫౦	౯
	౧	౨౨	శస్త్రేస్థాఢ్మి	౧౫౫	౨౫
౧	౨	౨౬	శయ్యాదౌ	౦	౦
	౧	౫౦	శకతాప్రవృత్	౦	౦
		౩౬	శరదాహత్	౮౮	౧౩
		౭	శవసాశ్వుః	౯	౧౧
౩	౨	౪౭	శషాస్త్వః	౧౪౯	౧౫
౨	౩	౪	శసావౌచ	౯౯	౪
	౨	౨౦	శస్యత్	౧౮	౨
౧	౪	౮౬	శ్వస్య హరిశ్చంద్రే	౩౧	౨౧
		౬౯	శ్వష్టస్వస్వహస్తాఢ్మి	౩౧	౩
		౬౭	శ్వష్టస్వహస్తాఢ్మి	౩౦	౧౬
౩	౧	౨౩	శ్రీమేవావమ్భః	౧౪౬	౩
౨	౪	౧౩౪	శ్వాఘస్వలాహః	౧౪౯	౨౦
౧	౨	౩౬	శ్వామాశేమః	౪౩	౯
	౧	౧౫	శిఠిర్ఘ్నః	౧౦-౪	౧౭
		౨౮	శిష్టజ్ఞపునరితు	౧౧౨	౯
౨	౨	౩౧	శ్విశింశిజ్ఞశ్మసాః	౭౭	౧౯
౩	౧	౧౨౬	శ్విషావతససామగ్గపరితన్తాః	౧౬౦	౬
౧	౩	౧౭	శ్వికశేతుమాభా	౫౧	౨౫
౨	౨	౨౯	శ్శుగనపిసాః	౬౦	౧౦
		౩	శ్శుగ్గశ్మసాః	౧౭	౭
౧	౪	౩	శులౌగ్గః	౨౩	౨౩
౨	౪	౧౨	శుమ్యదేరవిర్వా	౧౬౮	౨౨

౧	౨	౨౨	శృంగముగాఁజుగ్మత్పుద్గుప్తమస్య	౪౨	౧౨
౩	౩	౨౩	శేవంప్రాగ్స్వత్ (శేషువా	౧౯౨	౨౨
		౨౪	శేవంప్రాగ్స్వత్ ౧౮౨-౨౩	౧౮౫	౩
	౪	౨౫	శేవం సంస్కృతనత్	౦	౦
	౫	౨౬	శేవం శావసేనవత్	౦	౦
౧	౬	౨౭	శేవదేశస్యహోవాఖాః ౧౨-౧	౩౩	౧
	౭	౨౮	శేవదేశః	౧౫	౧
	౮	౨౯	శేవదేశస్యకేళ్యగ్నా	౩౯	౪
	౯	౩౦	శేవదేశస్యకేళ్యగ్నా	౬౨	౧౨
	౧౦	౩౧	శేవదేశస్యకేళ్యగ్నా	౮౧	౨
	౧౧	౩౨	శేవదేశస్యకేళ్యగ్నా	౩౧	౧౬
౨	౧౨	౩౩	శేవదేశస్యకేళ్యగ్నా	౬౮	౧౩
౩	౧౩	౩౪	శేవదేశస్యకేళ్యగ్నా	౧	౨౨
౪	౧౪	౩౫	శేవదేశస్యకేళ్యగ్నా	౪౮	౨౫
౫	౧౫	౩౬	శేవదేశస్యకేళ్యగ్నా		౦
వకారాదిసూత్రాణి ౧౮౫					
౧	౧౬	౩౭	శేవదేశస్యకేళ్యగ్నా	౨౮	౨
౨	౧౭	౩౮	శేవదేశస్యకేళ్యగ్నా	౨౮	౧౧
౩	౧౮	౩౯	శేవదేశస్యకేళ్యగ్నా	౧౮౬	౨౫
౪	౧౯	౪౦	శేవదేశస్యకేళ్యగ్నా	౧౯౧	౫
౫	౨౦	౪౧	శేవదేశస్యకేళ్యగ్నా	౨౮	౨౦
వకారాదిసూత్రాణి—౯౯					
౧	౨౧	౪౨	శేవదేశస్యకేళ్యగ్నా	౯౨	౨
౨	౨౨	౪౩	శేవదేశస్యకేళ్యగ్నా	౧౫౮	౧
౩	౨౩	౪౪	శేవదేశస్యకేళ్యగ్నా	౮	౧౨
౪	౨౪	౪౫	శేవదేశస్యకేళ్యగ్నా	౬౬	౨౫
౫	౨౫	౪౬	శేవదేశస్యకేళ్యగ్నా	౧౫౫	౧౫
	౨౬	౪౭	శేవదేశస్యకేళ్యగ్నా	౧౮౬	౪

బ	౧	౧౧౨	సందిశోహ్వాహః	౧౫౯	౫
౧	౧	౧౯	సన్నిష్ఠస్వపదే	౧౦	౧౫
బ	౧	౩౫	సన్నామోదకృజః	౧౫౨	౧౯
	౪	౫౩	సప్తమ్యాశ్వు	౦	౦
౧	౨	౧౩	సప్తపక్ష్యాః	౫౮	౧౦
౨	౧	౪౪	సమ్భావనైతయిచ	౧౦౫	౧౩
		౪౯	సమ్భావనానైకలహేరైశ్చ	౧౦౬	౩
బ	౩	౪౦	సమంసమాణు	౨౦౫	౧౭
౨	౪	౫౭	సముదోరల్	౧౪౭	౨౦
బ	౧	౫౯	సమోగలః	౦	౦
౧	౧	౧౨	సంయుక్తస్త్వః	౯	౧౪
	౨	౪౦	సంయోగే	౪౩	౨౪
బ	౪	౨౬	సర్వగాజ్ఞేర్హిం	౧౯౬	౮
౨	౨	౬౨	సర్వాదర్శనోఽహం	౨౦	౧౬
౧	౧	౩౩	సశాశి	౯౭	౫
		౮	సశ్చమాసః	౯	౯
బ	౨	౩౫	సశ్చమోన్మయోగేఽగ్నిష్టే	౧౮౬	౮
౧	౧	౪౫	సంసృతసంసృతై	౩౯	౧౮
బ	౪	౫౮	సస్యపాల్పటి	౨౦౮	౭
	౩	౪౪	సహసహం	౨౦౫	౨౫
౧	౪	౧౦	సాస్తీత్తశుమేతుభాః	౨౪	౧౬
బ	౨	౩౪	సాశ్చైత్రాచక్షేః	౧౮౭	౧౪
౧	౪	౪౦	సః	౨౮	౮
		౧౦	సప్తేభ్య	౨౪	౨౧
		౩౮	సప్తేభ్య	౨౮	౪
౨	౪	౧౨౪	సప్తస్యయఃఖా	౧౪౮	౨౩
బ	౨	౪౧	సప్తస్యయఃఖా	౧౮౬	౨౫
౨	౪	౧౨౬	సప్తకుమరౌ	౧౪౯	౩
౧	౧	౪౯	సప్తకుమరౌ	౮౭	౧౩

౧	౩	౨౫	స్పటికే	౫౨	౨౦
		౧౦౦	స్పరకటూర్సరకారా	౫౯	౧౧
౩	౧	౧౧౬	స్పంసెల్లకసడిమ్మ	౧౫౯	౧౨
౧	౨	౧౧	స్పష్టాదావిల్	౪౧	౧౫
		౨౮	స్పష్టి	౧౫౬	౧౯
౩	౪	౨	స్పష్టతడల్	౧౯౩	౮
౨	౧	౬౦	స్వయమోలవ్వుణా	౧౦౮	౫
౧	౨	౩౯	స్వరస్యబింద్వుమి	౩౯	౧౫
		౪౨	స్వరేభ్యావక్రాదా	౩౮	౧౭
౨	౨	౪౧	స్వస్యగాడ్డాల్ (భాగ్యమై)	౬౭	౫
౩	౧	౧౦౯	సాత్యూణచక్రస్థాచాధాఅం	౧౫౮	౨౨
౧	౪	౨౭	సాధ్వసె	౦	౦
		౧౬	సానునాసికాచ్చారంజిల్	౧౦	౬
౪	౧	౯	సారగప్రహుః	౧౫౧	౧౫
		౩౦	సాహట్టసాహరౌసంవుః	౧౪౬	౧౯
౧	౨	౧౮	స్తావకసాన్నె ౪౨౫	౬౯	౨౧
		౧౩	స్తానచతుర్థేతుతః	౨౪	౨౪
		౯	స్థానావహరే	౬౫	౬
		౧౦౦	స్వాధ్యవ్యచైత్యచార్యసమయాత్	౩౬	౪
౨	౧	౧౮	స్వాధ్యేతుకశ్చ	౧౧౫	౧౪
౩	౩	౨౬	స్వాధ్యేతుఃపునర్వివాధ్రమః	౨౦౫	౨
౧	౪	౧౦౩	స్నిగ్ధేత్వదత్తా	౩౬	౨౧
౩	౧	౪౨	సింహసిప్పాసిచేః	౧౫౩	౪
౧	౧	౦	సిద్ధిర్లోకాచ్చ	౫	౧
౨	౪	౯	సినిల్వి	౧౪౦	౧౦
		౨	సిఫ్తాస్ససి	౧౩౪	౪
౨	౪	౮౫	సిప్పసిచన్నిహాః	౧౬౭	౨౧
౧	౩	౯౧	సిరాయాంవా	౬౧	౧౨
		౫౩	స్త్రియామిమాంజలిగాః	౪౦	౧౨

౨	ర	౪౩	స్త్రియామిచ	౯౬	౧౮
౩	ర	౨౦	స్త్రియాంజెః	౧౯౮	౧౬
		౩౦	స్త్రియాండమే	౨౦౧	౯
౧	౩	౯౭	స్త్రీభగినీదుహితృవనితానామిష్ఠీబ హిణీదూతవిలతః	౭౧	౨౪
౧	ర	౧౦౭	సుగ్రీష్ణురాత్	౩౭	౧
౨	౨	౭	సుంతోభ్యసః	౧౯	౧౯
		౮౮	సునైసఖణమోక్షణం	౮౯	౧౮
		౯౦	సువ్యదసామః	౯౩	౪
౩	ర	౪౨	సుపాతుష్టాసు	౨౦౩	౧
		౫౦	సుపాష్టాసు	౨౦౩	౧౬
౧	౧	౪	సుపాస్వదిరంత్యహలా	౮	౧౩
	౨	౬౪	సుభగమునలె	౪౬	౧౫
	౩	౮౯	సుహయాంఘ్రిఫాః	౭౧	౫
౩	ర	౧౭	సునసాః	౧౯౩	౯
		౯	సుస్సుహూజనః	౧౯౪	౧౯
౧	౩	౮౩	స్థూలెరలూతశ్చైత్	౩౪	౧౫
	౨	౬౭	సూక్ష్మద్వితః	౩౧	౯
	౪	౭౦	సూక్ష్మ	౩౧	౪
		౨౨	స్పృహదౌ	౨౩	౧౭
౨	ర	౯౨	స్పృహదూక్షాస్సిహదూమాణిచాః	౧౭౫	౧౯
		౧౩౨	స్పృశిశ్చివాలుక్థపరిసపాసఫాసఖం సాలిహచ్ఛిహాక	౧౪౯	౧౫
౧	ర	౯౭	స్నేహగోమ్యర్వా	౩౫	౧౪
	౨	౯౫	స్తేష్ఠవశవైశ్చరే	౪౮	౧౬
౨	౨	౧౩	సాః	౧౭	౪
౧	౨	౧౦౧	సాఞ్ఞ్యాసే	౪౯	౬
౨	ర	౩౭	సాస్తహి	౧౩౪	౨౨
౧	ర	౭౪	సాబృహస్పతివనస్పత్యోః	౬౨	౨౦

3	౧	3౮	సొల్లపడల్లో పడె	౧3౯	౨౨
౨	౨	౯	సొల్లప	౧౪	౧౫
౧	౪	౧	సొల్ల	౨3	౧౧
౩	౨	3౬	సొల్లప	౧౪౫	౧౧
		3౧	సొల్లప	౧౪౫	౧3
	౪	3౭	సొల్లప	౨౦౨	౧౦
		౪౫	సొల్లప	౨౦3	3
౧	౨	౬౬	సొల్లప	౪౬	౧౮
			హకారాదిసూక్తిని — ౫౧		
౧	3	3౮	హకారాదిసూక్తిని	౫౪	౯
౩	౨	3౧	హకారాదిసూక్తిని	౧౪౭	౫
		౧౯	హకారాదిసూక్తిని	౧౪౮	౬
౧	౪	౧౧౫	హకారాదిసూక్తిని	3౨	౨
౨	౧	3౫	హకారాదిసూక్తిని	౧౦౪	౯
౧	3	౭౮	హకారాదిసూక్తిని	౫౭	౧౦
౨	౨	3౯	హకారాదిసూక్తిని	౭౧	౨3
	౧	౫౦	హకారాదిసూక్తిని	౧౦౬	౬
౧	౨	౧౫	హకారాదిసూక్తిని	౪౨	౧
	౪	౯౯	హకారాదిసూక్తిని	3౫	౨3
౨	౪	౨3	హకారాదిసూక్తిని	౧3౬	౨౫
౧	౧	౪౧	హకారాదిసూక్తిని	3౮	౧౪
౨	౪	౬౯	హకారాదిసూక్తిని	౮౭	౯
౩	౪	౬౭	హకారాదిసూక్తిని	౮	౦
౧	౪	౫౧	హకారాదిసూక్తిని	౭౦	3
		౧౧౧	హకారాదిసూక్తిని	౨౫	౬
	౨	౬౫	హకారాదిసూక్తిని	౫౧	౨
	3	౮౬	హకారాదిసూక్తిని	౫౭	౨౫
	౪	౭౧	హకారాదిసూక్తిని	3౨	౭

అ	అ	౪౬	హస్తలీచూతః	౬౪	౨౦
ఆ	౧	౧౨౩	హస్తేర్ధంజః	౧౬౦	౧
ఇ	౧	౩౧	హస్తేర్ధంజః-కుభి	౫౫-౫	౧౩
అ	౪	౨౬	హస్తామిమోముమెవా	౧౩౭	౧౨
ఆ	౧	౬౦	హస్తేనస్ఫుటతేర్ధరః	౧౫౪	౧౩
అ	౪	౧౧౯	హస్తేరవళస్ఫుటతేర్ధరః	౧౭౫	౧౦
	౧	౭	హస్తేర్ధంజః	౧౧౪	౧
	౨	౬	హస్తేర్ధంజః	౧౫	౧౫
ఆ	౪	౫౨	హస్తాస్సిహః	౨౦౭	౨౩
		౧౯	హస్తాస్సిహః	౧౯౪	౯
అ	౪	౨౭	హస్తాస్సిహస్తామమోమస్య	౧౩౭	౨౧
	౨	౫	హస్తాస్సిహస్తామమోమస్య	౧౫	౯
ఆ	౪	౧౩	హస్తాస్సిహస్తామమోమస్య	౧౯౬	౨౨
	౨	౧౭	హస్తాస్సిహస్తామమోమస్య	౧౫౪	౨
		౧౬	హస్తాస్సిహస్తామమోమస్య	౧౫౩	౨౪
	౧	౪	హస్తాస్సిహస్తామమోమస్య	౦	౦
అ	౧	౫౪	హస్తాస్సిహస్తామమోమస్య	౧౦౬	౧౭
ఆ	౪	౫౪	హస్తాస్సిహస్తామమోమస్య	౨౦౭	౨౫
అ	౧	౪౨	హస్తాస్సిహస్తామమోమస్య	౧౦౫	౬
ఆ	౪	౧౪	హస్తాస్సిహస్తామమోమస్య	౧౯౬	౨౫
		౫౬	హస్తాస్సిహస్తామమోమస్య	౨౦౫	౪
		౨౨	హస్తాస్సిహస్తామమోమస్య	౧౯౫	౧౧
	౧	౫	హస్తాస్సిహస్తామమోమస్య	౧౩౩	౨౧
		౧౨౯	హస్తాస్సిహస్తామమోమస్య	౧౬౦	౧౪
	౩	౫౭	హస్తాస్సిహస్తామమోమస్య	౨౦౬	౧౫
౧	౨	౯	హస్తాస్సిహస్తామమోమస్య	౩౦	౯
	౪	౧౧౭	హస్తాస్సిహస్తామమోమస్య	౩౭	౧౪
ఆ	౪	౧౫	హస్తాస్సిహస్తామమోమస్య	౧౯౩	౨౪
	౧	౧	హస్తాస్సిహస్తామమోమస్య	౧౩౩	౨౦

౧	౧	౫	హోహ్రస్వః	౯	౫
౩	౪	౬౫	హోస్త్రాయచ్చరలాఘవం	౦	౦
౧	౪	౬౬	హ్యేయాల్లిః	౩౦	౧౪
			తృకారాదిసూత్రాణి — ౯		
౧	౪	౮	క్షః	౨౪	౧౪
౩	౨	౩౩	క్షఃకః	౧౮౬	౫
౧	౪	౨౧	క్షణఉత్సవే	౨౫	౨౫
		౨౦	క్షమాయాంకౌ	౩౫	౧౦
		౯౬	క్షృరత్సైన్యహలః	౩౫	౭
౩	౧	౭౯	క్షిపిరక్షణపరిహయలఘుత్తమచ్చహృ		
			ల్లణోల్లస్థోల్లగల్లతౌక	౧౫౫	౨౧
౧	౨	౬౧	క్షుతఈత్	౭౯	౯
౩	౧	౨౮	క్షుకకమ్మః	౧౪౬	౧౧
౧	౪	౫	క్షృణకశభల్	౨౪	౭

అకార	౬౬	చకార	౧౩	ఛకార	౩
ఆకార	౨౮	ఛకార	౧౦	బకార	౧౨
ఇకార	౩౦	జకార	౧౯	భకార	౨౭
ఈకార	౮	ఝకార	౫	మకార	౪౪
ఉకార	౨౪	టకార	౧౭	యకార	౧౨
ఊకార	౪	థకార	౨	రేఘది	౩౬
ఋకార	౪	డకార	౨౧	లకార	౩౨
ఎకార	౨౧	ఢకార	౫	వకార	౫౭
ఐకార	౧	ణకార	౨౨	శకార	౪౨
ఓకార	౯	తకార	౭౯	షకార	౫
కకార	౫౮	ధకార	౪	సకార	౯౯
ఖకార	౭	దకార	౪౧	హకార	౫౧
గకార	౨౩	ధకార	౧౦	క్షకార (త్రాణి) ౯	
ఘకార	౫	నకార	౪౩	మిథితాప్తసూ	౧౦౮౭
జకార	౨౩	పకార	౫౬	నశషామిరిసతి౧౦౮౮	

శ్రీమద్వాల్మీకిమహర్షిప్రణీతప్రాకృతసూత్రవిషయానుక్రమణికా

తత్రప్రథమాధ్యాయే (దే
౫౩ త్రిపంచాశత్సూత్రేప్రథమపా
౧ సంక్షాప్తకరణం
౨ సద్విధిః
౩ అన్యహలాదేశః
౪ లిङ్గవ్యత్యయశ్చ (పాదే
౧౦౦ దశోత్తరశతసూత్రేద్వితీయ
౧ ఆద్యజ్ఞోపవీ (జాదేశాః
౨ అకారాదికమేణభావా
౩ పుటయాదిదేశీయశబ్దాశ్చ
౧౦౫ పంచోత్తరశతసూత్రే
తృతీయపాదే
౧ పరేణసాష్ఠ్యలాసహఆద్య
జాదేశాః
౨ అసంయుక్తాదేశాః
౩ పాఠిపదికాదేశాః (శ్చ
౪ గోణాద్యాదేశీయనిపాతా
౧౧౦ ఎకవింశ్యుత్తరశతసూత్రే
చతుర్థపాదే
౧ సంయుక్తాదేశాః
౨ సంయుక్తవికర్తః
౩ క్వచిద్వర్ణవ్యత్యయః (శ్చ
౪ గహిఆద్యాదేశీయనిపాతా
ద్వితీయాధ్యాయే (దే
౧౧ సప్తసప్తతిసూత్రేప్రథమపా
౧ మతుభాదితద్ధితాదేశాః
౨ వరజత్తాద్యాదేశీయనిపా
౩ అవ్యయానిచ (తాః
౧౧౧ ద్విసప్తతిసూత్రేద్వితీయపాదే

౧ సుబ్విభక్త్యాదేశాః
౪౨ ద్విచత్వారింశత్సూత్రే
తృతీయపాదే
౧ యుక్తదస్తవృద్ధా
౨ సుబ్విభక్తివ్యత్యయశ్చ
౧౧౨ సప్తపంచాశదుత్తరశతసూ
త్రే చతుర్థపాదే
౧ తిజస్తరూపాణి
౨ భావకర్తృప్రక్రియా
౩ ధాత్వాదేశాశ్చ
౧౧౩ తృతీయాధ్యాయే త్రియ
ప్రీంశదుత్తరశతసూత్రే
పఠమపాదే
౧ ధాత్వాదేశాః (దే
౧౧౪ సప్తవష్ట్యసూత్రేద్వితీయపా
౧ శౌరసనీభాషా
౨ మాగధీభాషా
౩ మైశావీభాషా
౪ చూళికామైశావీభాషా
౧౧౫ అష్టపంచాశత్సూత్రేతృతీయ
పాదే అపభ్రంశే
౧ వర్ణవ్యత్యయః
౨ అవ్యయాదేశాః
౩ పాఠిపదికాదేశాశ్చ
౧౧౬ ద్విసప్తతిసూత్రేచతుర్థపాదే
౧ సుబంతాః
౨ తిజస్తాః
౩ ధాత్వాదేశాః
౪ యూడగాదిదేశ్యాశ్చ

మిథిత్యా సప్తాశీత్యుత్తరసహస్రీసూత్రాత్మ్యధ్యాయా

అత్ర శబాదివికరణప్రశ్నయనాం ప్రయోగో నా సీత్యర్థకత
యా విద్యాపాదన్తి కాయాం వ్యాఖ్యాతం నశపామితి సూత్రంసూ
త్రపారేనాపలబ్ధం । త్రివిక్రమదేవకృతవృత్తాద నానాహృతం ।
యద్యప్యనుక్తమన్యన్యాయేన ప్రాప్తశబాదివారిణార్థం తదావశ్యకం ।
తథాపి తేన శాస్త్రాన్తరోక్తస్య యుక్తప్రేవ కార్యస్యాతిదేశాంగీకా
రణ శబాదీనామయుక్తత్వేనైవాతిదేశా పాప్ర్యాసతత్ప్రసక్తిరితివృ
త్తికృదాశయస్యోత్ । ఏవమపి స్వప్రప్రకీపత్రయే నశపామిత్వస్యావ
శ్యకత్వే లటప్తిప్రావిత్వతఃప్రాకృతనీయమితి భాతి । తదా నశపామిత్వ
నైన సహ అప్తాశీత్యుత్తరసహస్రీసూత్రాత్మ్యధ్యాయా ॥

కించ సూత్రపాఠనిపాతకాత్వాదేశవిషయే వృత్తిగ్రన్థపద్యాపాదం
చీకాగ్రీన్థయోః క్వచిద్యైవమ్యేపి అన్యతరపాఠే వినిగమకాలాభా
త్తత్తద్గ్రన్థే తత్తత్పాఠకరమివాదృతః । పరంతు వృత్త్యాదిగ్రన్థేషు బ
హుమూలభ్యమానానామనుషదంవృత్త్యాసహ వివరిత్యమాణానాంశ
రత్నాన్త్యేషాన్త్యాదీనాంపశ్చచ త్వారింశత్సూత్రాణాం చన్ద్రికాయాం
వ్యాఖ్యానానుపలమ్భాత్తత్రత్యపారక్రమంవిహాయవృత్త్యాన్త్యగ్రన్థరీత్యా
సూత్రాణి ముద్రాపితాని । అత్ర గుణదోషవిమర్శనం సుధీభిరాకల
నీయమ్ । పూర్వముద్రితసవార్తికాదిసూత్రీశారే క్వచిత్పాఠవైపరీ
త్యశబ్దయాత్రీక డ్యాపాసూత్రీదీపికాయామపి సమ్పూర్ణసూత్రాణ్యై
వ ముద్రితాని ॥ అత్ర ముద్రాక్షరవిపర్యాసదోషాశ్శుద్ధాశుద్ధపత్రి
కా పరిహరణీయాః । యద్యప్యత్రే క్వచిదన్యేపి ప్రామాదికాదోషా
శ్శుద్ధ్యవేయః । తథాపి దోషశ్చైర్ధహత్వభిస్తత్తద్దోషపరిహారాదిబోధ
నశ్చారా సాధ్యమామనుగృహ్యే ఇతి దృఢం ప్రత్యేమి ॥

పద్మాపాదద్వీకానుక్రమా త్రవృత్తిః

౧—౧—౩౦ శరత్పృష్ఠ—నరీతివర్తతే । శరత్పృష్ఠమే
 పుంసి ప్రయోక్తవ్యా । సరట । పాడసో ॥ ౧—౨—౨౬ శయ్యా
 దా—శయ్యాదిష్వా దెరవర్ణప్రైతస్వం భవతి । పృథగ్యాగాన్నిత్యం । సె
 జ్జా । శయ్యా । ఎద్ధ । అత్ర । గెజ్జి । గ్రాహ్యా । గెందులి । కందుకం ఇత్యాది
 ౧—౨—౨౮ రిరాదృతే—ఆదృతశబ్దే ఋతః రిరాదేశో భవతి అరీట

౧—౨—౩౦౨ విచపజ్—విచః । వికారాకారయోరెజ్ । ఎకా
 రటకారశ్చయధాసంభ్యం భవతః । వైలః । సేల్ । త్రైలోక్యం । తెల్లో
 క్కం । విరావణః । ఎరావణా । కైలాసః । కేలాసా । వైద్యః—వెజ్జో । కైట
 భః । కెథవో । వైధవ్యం । వేహవ్వం । వైదగ్యం । వేలద్ధం । కౌముదీ । కొముళా
 యావనం । జొవ్వణం । కౌస్తుభః । కొట్టహా । కౌశాంబీ । కొసంబీ ।
 క్రౌంచః । కొంచా । కాశికః । కోసిట । ఇత్యాది ॥ ౧—౩—౨౬

దలైతు—పత్యాజ్ఞుతత్యనువర్తతే దలైతదెరచః పరేణ సస్వరస్యంజ
 నేన సహ ఎద్భవతి కేలం—కలలం । కేలీ । కలలీ ॥ ౧—౩—౩౦౩ కా

ముకయమునాచాముండాతిముక్తకేమోజ్జుక్—కాముకాదమమకార
 సృజ్జుగ్భవతి । జానుబద్ధత్వాచ్చేపస్యస్వరస్యసానువాసికొచ్చారః కా
 ముకః । కాడట । యమునా । జడణా । చాముండా । చాడండా । అతిముక్త
 కః । అఇడంతట । క్వచిదతిడత్తఅఇతిచ దృశ్యతే ॥ ౧—౩—౨౬ ల
 రంకోడె—అంకోడెటూర్లత్వం భవతి రిత్వాద్విత్వత్వం । అంకోల్లతెల్లం ॥

౧—౩—౩౦౪ వాతిముక్తకే—అతిముక్తకే తవర్గస్యగత్యంవా
 భవతి । అణిడంతలం । అఇడంతలం । అఇడత్తలం ॥ ౧—౩—౩౦౫

ప్ర్యోం లల్—యప్ర్యోం యస్య లత్వంభవతి । లితాన్మవికల్పః । లట్టి । వే
 ణులట్టి । చూలలట్టి మహులట్టి ॥ ౧—౪—౨౬ సాధ్వసె—సా
 ధ్వసెస్తార్హభవతి । సజ్జసం ౧—౪—౨౭ ధ్వజేవా—ధ్వజేస్తా
 ర్హివాభవతి । ఝట । ధట ॥ ౧—౪—౨౮ ఇద్ధౌ—ఇద్ధీస్తావిత్వ
 స్థికా ధాతౌ స్తార్హి ఇత్యాదేశో భవతి । సమిజ్జుగ । సమిధ్యతే ॥

౧—౪—౩౦ లోవాద్దే—అద్దేస్తార్హత్వంవాభవతి । పునర్వా
 గ్రహణాదుత్తరత్రీ నవికల్పః । అల్లం । డల్లం । అద్దం । ఉద్దం । ఓద్దం

౧—౪—౮౩ ద్వాద్వారె—ద్వారె దకారవకారయోః పర్యా
యేః లుగ్భవతితు | దారం | వారం | పత్రదువారం | దెరం | వేరం ||

౨—౧—౧౨ తైలస్యాలంకొలాడ్వైః—అంకోలవర్జితాచ్ఛబ్దా
స్పరస్య తైలస్య డిత్ ఎల్ల ఇత్యదేశోభవతి | సురహిజలెణకడ్వైః | సు
రభిజలేన కటుతైలం | అనంకొలాదికిం | అంకొల్లతైలం ||

౩—౧—౨౭ త్వాదేస్యః—తస్యభావస్త్యతలావితివిహితత్వా
దెవరః స్వాధ్యేసపవత్వాదిర్భవతి | మృదుత్వం | మఉత్తల | జెట్టలరొ |
కణిట్టలరొ | జ్యేష్ఠతరః | కనిష్ఠతరః ఇత్యాది || ౨—౧—౭౭ ప్యా
ద్యాః—ప్యాదయో నియతార్థవృత్తయః స్రాకృతే ప్రయోక్తవ్యాః
పిః | పీత్యర్థే || ౩—౧—౧౪ వైతత్తదః—అదస్తాభ్యామేతత్తద్యాం
పరస్యసార్థోవాభవతి | శుసా | ఎస | సా | స || ౨—౪—౭౧ అ
చాచాం—ధాతువ్యచాంస్థానై అచా బహులంభవన్తి | హవఇ | హి
వఇ | చిణఇ | చుణఇ | సద్దహణం | సద్దహణం | ధావఇ | ధువఇ | రోవ
ఇ | రువఇ | క్వచిన్నిత్వం | దేఇ | థేఇ | భేఇ | లేఇ | విభేఇ | నాస
ఇఇత్యాది ౩—౧—౪ ముక్తై—భువః క్తసృశ్యయే పరే ముక్త
త్యాదేశోభవతి | ములం || ౩—౧—౧౩ వ్యాపేరాలక్షః |
వ్యాప్రియతేరాలక్షఇత్యాదేశోభవతి | ఆలక్షఇ | వాచారఇ ||

౩—౧—౧౪ నిస్సర్గిహరనిలదాధవరహాః—నిస్సరతేర్ని
హర | నిల | దాధ | వరహాః ఇతి చ త్వారలదేశాభవన్తి | నిహరఇ
నిలఇ | దాధఇ | వరహాః ఇ | పక్షే నీసరఇ || ౩—౧—౫౭ రా
జేస్సహరేహచ్ఛజ్జిరిరాహ్వాః—రాజ్యదీప్తావిత్సస్య ధాతోః సహ |
రేహ | ఛజ్జ | రిర | అస్స | ఇతి పంచాదేశాభవన్తి | సహఇ | రే
హఇ | ఛజ్జఇ | రిరఇ | అస్సఇ | పక్షేరాలఇ || ౩—౧—౫౮ ఘటేర్గ
డః—ఘటతేర్గడఇత్యాదేశోభవతి | గడఇ | ఘడఇ || ౩—౧—౫౯ స
మోగలః—సమః పరస్య ఘటతేర్గలఇత్యాదేశోభవతి | సంగలఇ |
సంఘడఇ || ౩—౧—౬౭ నిల్లూరలూరణిబ్బరణిచ్ఛల్లదుహావనిన్దో
హాః—నిదెరితివర్తతే | నిదేః నిల్లూర | లూర | నిబ్బర | నిచ్ఛల్ల

దుహవ । ణిజ్ఞోడఇతి షడాదేశవాభవన్తి । ణిల్లారఇ । లూరఇ । ణి
 బ్బరఇ । ణిచ్చల్లఇ । దుహవఇ । ణిజ్ఞోడఇ । పయైచిదఇ ॥ 3—౧—౧౦—౧౦—
 ణివ్వరః—దుఃఖవిషయస్య కథయతేః ణివ్వరఇ త్యాదేశో వాభవతి ।
 ణివ్వరఇ । దుఃఖం కథయతీశ్యర్థః ॥ 3—౧—౧౦—౧౦—౧౦—౧౦—
 నిపూర్వస్యపిఘాశాస్త్రై మాక్ల త్యేచేత్యస్య ఛాతోర్వకరఇ త్యాదేశో
 భవతీతు । హకరఇ । నిసహఇ 3—౧—౧౧—౧౧—౧౧—౧౧—
 పినమాప్యః—వ్యాప్తోః సమాప్తోత్పన్నయోధానోపర్యధాపంశ్యం
 ఓలగ్గ । సమాణ । ఇత్యేచేశౌతుభవతః । ఓలగ్గఇ । వావేఇ । వ్యా
 ప్తోతి । సమాణఇ । సమావేఇ । సమాప్తోతి 3—౧—౧౧—౧౧—౧౧—
 శౌరసేనీవత్—ప్రేశాచ్యం యదుక్తంతతౌన్యచ్ఛార్సేనీవద్భవతి ॥
 అథ ససరీరౌభగవంశుకరద్ధజో ఏథపరిబ్భయంతో హువేయ్య । ఎవంవిథా
 ఎభగవతీపకథం తావనతేసగహనంకంతం ఎతిసం అతిష్ఠపురవంశుహధ
 సంతిష్ఠాన ॥ 3—౩—౧—౧—౧—౧—౧—౧—౧—౧—౧—౧—౧—౧—
 సమ్మత్ ఇత్యేతేషు దకారస్యఇ కారౌభవతి ॥ వివఇ । ఆవఇ । సంవఇ ।
 ప్రియోధికారాత్ గుణేహి సమ్మలకితీ ॥ గుణేర్మపమ్మతీర్తి ॥
 3—౩—
 జాయన్తై డడ । ఇత్యాదయః ప్రిత్యయా పైపి ప్రియోజ్యభవ
 న్తి ॥ 3—౩—
 న్నామ్మః ఇతః ప్రాక్తనసూత్రద్వయవిహితవత్ప్రయోగం తాత్పర్యాదీప్రత్య
 యోభవతి ॥ 3—౩—
 ధ్యేయోఽకారాంతః ప్రత్యయస్తదన్తాన్నామ్మః ప్రియం వర్తమానా
 ఙ్గాప్రిత్యయోభవతి । ద్వపవాదః ॥ 3—౩—
 శేస్త్రియం వర్తమానస్యనామ్నోయో కారస్తస్యాకారేప్రిత్యయే వ కేఇ
 కారౌభవతి ॥ 3—౩—
 మూదీనాం వహిల్లాదయ ఆదేశాః ప్రియోభవన్తి । శీఘ్రస్యవహిల్లిః । ఇ
 త్యాది ॥ 3—౪—
 సప్తమ్యాశ్చ—అవభింశే సప్తమ్యాశ్చ
 మధ్యమపురుషేకవచనయోధాస్సిసార్థి ఇ త్యాదేశో భవతి । హోహి ।

హవహి । హవహి । భవేః ॥ ౩—౪—౬౫ హాస్తిగుచ్చారలా
 ఘనం—అపభ్రంశే హాస్తిహాకారరేఖయోః స్తోత్రం యుక్తస్య ఉచ్చా
 రలాఘనం ప్రాయోభవతి ॥ ౩—౪—౬౬ బిందోరనై—పదాం
 తె వర్తమానస్య బిందోరపభ్రంశే ఉచ్చారలాఘనం ప్రాయోభవతి ॥

౩—౪—౬౭ సుల్పేజః—అపభ్రంశే వ్యంజనమస్థితస్య ఎజః
 ఎదోతోః ఉచ్చారలాఘనం ప్రాయోభవతి ॥ ౩—౪—౬౮ లిక్ల
 మతన్త్రం—అపభ్రంశే లిక్లమతన్త్రం వ్యభిచారి ప్రాయోభవతి । ౫
 జకుమ్భిజదాగంతు । అతీప్రుక్లంగస్య నపుంసకత్వం । అబ్బలగ్నా । అభా
 నిలగ్నాని । అత్రాభాజిత నపుంసకత్వం స్తన్త్రం ॥ ౩—౪—౬౯ శౌ
 రసేనీవత్—అపభ్రంశే ప్రాయశ్శౌరసేనీవతాకార్యం భవతి ॥

౩—౪—౭౦ తద్వ్యత్యయశ్చ—తదితి ప్రాకృత దీనాం ద్యౌత
 కం । తేషాం ప్రాకృతాదిభాషాలక్షణానాం ప్రాయోవ్యత్యయశ్చభవ
 తి । యథా నూగధ్యాం చిట్టస్థిస్థస్యత్వక్తృ । తథా ప్రాకృతపైశా
 చీకౌరసేనీవప్తి భవతి । చిట్టది । అపభ్రంశే రేఖస్యాభిలాషానోక్తః
 నూగధ్యామపి భవతి । శదమాణుశమాశభాయణం కుమ్భశహ శ్రీని
 శాహిశంబదం । శతమ సుషమాంసభాజనం కుమ్భసహస్రసపాభిన
 శ్చేతం । ఇత్యాది । అన్యదపి ద్రష్టవ్యం । న కేవలం భాషాలక్షణానాం ॥ తిహ
 ద్యాదేశానామపి వ్యత్యయోభవతి । యే వర్తమానకారే ప్రసిద్ధాస్తేభూలే
 పి భవన్తి । అపాపెచ్చ ఇ రహుతః ॥ అథ ప్రేక్ష్యం చక్రే ఘురనయ ఇన్య
 ర్థః ॥ యాతే ప్రసిద్ధా వర్తమానాపి భవన్తి । సాహిత్యం సహిత్యం ॥ శృణోత్యేవ
 ద్దేః ॥ ౩—౪—౭౧ శేషం సంస్కృతవత్—శేషం యదప్రే ప్రా
 కృతాదిభాషాలక్షణం ద్వాదశపాదీని బద్ధంతతోన్యస్య సంస్కృతవదేవభ
 వతి ॥ రామాలహప్పాది । రామాయణమృణి । అత్ర చతుర్థ్యాదిదేవ
 నోక్తః । సచ సంస్కృతవదేవ భవతి । తగుసరసీ త్యాదయస్సిద్ధావస్థా
 యాం ॥ ౧—౪—౭౨ రూడగాస్తు దేశ్యాస్సిద్ధాః—రూడగాన
 యశ్చ ద్వాదేశ్యాః దేశవిశేషవ్యవహారాయ పలభ్యమానాః సిద్ధాః నిష్ప
 న్నాః ప్రసిద్ధావావేదితవ్యాః । రూడం । అతాదిగహనం ఇత్యాది ॥

